DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Sergeanne Golon

ANJELİK dönüyor

Milliyet
YAYINLARI
Evin Romanları

BU KİTAP BÜTÜN DÜNYA DİLLERİNE

İngilizce,
Almanca,
İtalyanca,
İspanyolca,
Norveçce,
İsveçce,
Hollandaca,
Fince,
İzlandaca,
Danimarkaca,
Portekizce,
Yunanca,
İbranice,
Japonca,
Sırpça,
Arnavutçaya

ÇEVRİLDİ VE 50 MİLYON SATTI!

ANJELİK
dönüyor

Milliyet
YAYINLARI

ANJELİK DÖNÜYOR

Sergeanne GOLON

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

Evin Romanları: 1

●

Yayın hakkı (Copyright): Opera Mundi - Milliyet Yayın Ltd. Şti.

●

Kapak düzeni: İbrahim KÖKTÜRK

●

Birinci baskı: Mart 1972

Bu kitap ÖZAYDIN Matbaasında dizilip basılmıştır.

SERGEANNE GOLON

ANJELİK
dönüyor

Türkçesi:

Meral GASPIRALI

Milliyet
YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

I

LLAHIM!.. Doğru mu bu? Onunla beraber olmam mümkün mü?»

Saçlarını rüzgâra vermiş Anjelik, kendisine yeni bir geleceğin kapılarını açan Amerikan kıtasının gevrek havasını ciğerlerine çekerken böyle düşünüyor, içinden habire:

«Onunla beraberim. Onunla beraberim!» diye tekrarlıyordu.

Gencecik yaşında, üzerinde silinmez bir iz bırakan erkekle: ilk kocası Joffrey de Peyrac'la beraberdi. Joffrey onun büyük aşkı, tek gerçek aşkı olmuş, bu kocanın özlemi, hareketli hayatı boyunca bir an olsun genç kadının ruhundan silinememişti. Çünkü o, sevgili kocasını öldü, —Kral XIV. Louis'nin emriyle ölümlerin en korkuncuna uğratıldı, yakıldı— sanıyordu.

Öyleyken uzun zaman bu gerçeğe inanmak istememiş, delilleri görmemezlikten, anlamamazlıktan gelmişti. Bununla da yetinmeyerek, her yerde O'nun izini aramış, bu uğurda binbir tehlikeyi göze alarak Akdeniz'lere kadar inmişti. Yıllar boyu uğradığı başarısızlıklar onu yıldıramamış, Joffrey'ini dünyanın öbür ucunda bile olsa bulmak umudunu söndürememişti. Fakat kaçınılmaz gerçek zamanla kafasına 'dırank' etmişti. Joffrey'i bu dünyada bir daha göremeyecekti.

Bir ihtişamın zirvesine tırmandığı, bir sefaletin uçurumuna yuvarlandığı bundan sonraki onbeş yıl boyunca da O'nu hatırlamaktan bir an geri kalmamıştı. Bu arada, Joffrey'den olan oğulları Florimond'la Cantor'un da öldürülmüş olduklarının kanısına varmıştı.

Fakat Kral'ın polislerinden kurtulmak için üç yaşındaki gayri meşru kızı Honorine'le bindiği «Gouldsboro» adlı korsan gemisinde garip bir duygunun etkisine girmekten kendini alamamıştı. O andan itibaren olacakların, hayatı üzerinde ölçüsüz bir etki yaratacağını hissediyordu.

Genç kadın içini önemli olan şey XIV. Louis'nin polislerinden kurtulmak kadar, mezhepleri dolayısıyla büyük tehlikede bulunan bir avuç Fransız protestanını da kurtarmaktı.

Anjelik, geminin hâkimiyle birkaç kere karşılaşmıştı. Yüzünden deri bir maskeyi hiç eksik etmeyen bu esrarengiz kişiyi, adamları «Reskator» diye adlandırıyorlardı.

Anjelik, Reskartor'a önce alelâde bir korsan gözüyle bakmış, fakat sonra, onunla ilgilenmeye başlamıştı. Ondan hem çekiniyor, hem de onun tarafından anlaşılmaz bir şekilde çekildiğini hissediyordu.

Garip değil mi, bu Reskator da onunla ilgili her şeyi biliyor, fırtınalı hayatı sırasında genç kadını sevmiş erkeklerin isimlerini zaman zaman kendine özgü, hoyrat ve alaycı tavrıyla Anjelik'in yüzüne çarpıyordu.

Anjelik her şeye rağmen Reskator'a kızamıyordu. Çünkü bu korsan, ona birini hatırlatıyordu. Bir gün anladı: Reskator, ilk kocası Joffrey de Peyrac'a şaşılacak derecede benziyordu. Genç kadın, Joffrey'in yerine başkasının yakıldığını, asilzadenin hapishaneden kaçarken Sen Nehri'nde boğulduğunu XIV. Louis tarafından kendisine anlatıldığını unutamıyordu.

Sonunda, Reskator maskesini yüzünden sıyırarak itiraf etti: Joffrey de Peyrac'ın ta kendisiydi.

Anjelik buna rağmen direniyordu: Joffrey'in gür siyah saçları vardı, bir ayağı topaldı. İya ama, saçlar kesilebilir, topal bacak da usta bir cerrah tarafından tamir edilebilirdi.

Joffrey, Anjelik'in ihanetlerini affetmeye hazırdı. Körpe kadının, sadık bir eş olmak için yaratıldığını, aslında hiçbir zaman düşünmemişti. Kararını çoktan vermiş, hayatını yakından ve uzaktan takip ettiği Anjelik'i almaya gelmişti. Amerika'daki toprakları onları bekliyordu. Anjelik oraların kraliçesi olacaktı!

«Onunla beraberim. Onunla beraberim.»

Bu düşünce bir an olsun Anjelik'in hatırından çıkmıyordu. Ezgi iki nota üzerinde tekrarlanıyordu. Biri hâlâ şüphe ediyor, öteki ısrarla doğruluyordu. Biri ürküyor, öbürü bir sevinç çağrısını akla getiriyordu. Anjelik'in bineğinin yorgun adımları da bu değişik ahenklere fon müziği gibi eşlik ediyordu.

Bu sonbahar gününde, Amerika akçaağaçlarının kızıl yaprak yağmurunun altında at süren genç kadının, başında uzun bir tüyle süslü bir erkek şapkası vardı. Gözleri bunun gölgesinde bir dağ kaynağının suları kadar berrak görünüyordu. Çağın hanımları gibi ata yan binmekten vazgeçtiği için, uzun etekleri kalkarak süvari çizmelerinin içindeki bacaklarını dizlerine kadar meydana çıkarmıştı. Genç kadın, bu çizmeleri, annesinin yardımına koşmak için çırpınan oğlu Cantor'dan ödünç almıştı. Nemli avuçların arasında sıkılmaktan derisi ılınmış ve âdeta süngerleşmiş, dizginlerin etrafındaki elleri, mafsallarında bembeyaz kesilmişti. Hayvanın başının, gölgeleri ve gürültülü yanklarıyla hem çeken, hem de dehşet içinde bırakan uçuruma çevrilmesini önlemek kolay mıydı!. Atı bu kadar sinirlendiren boşluk mu, yoksa ona susuzluğunu hatırlatan sel akışlı su sesleri miydi?

Soylu hayvan da gidilen yola o kadar yabancı dü-

şüyordu ki. Yamaçlardan vadilere yılankavi inişler yapan bu kıvrımlı patikalar, ya ağaçların altında gizleniyor, ya yanık kırların, bataklıkların içinde kayboluyor, ormanın geçilemeyecek kadar sık olduğu yerlerde derelerin içinde saatlarca dolanıyor, zirvelere tırmanıyor, uçurumların içine dalıyordu.

Atla binicisinin şu anda takip ettikleri patika, güneşin altında kavrulmaktan hemen hemen pembe bir renk almış kuru ve kaygan bir otla kaplıydı. Anjelik, güçlü eliyle hayvanı tutuyor, onu sakinleştiriyor, ve avuçlarıyla hafifçe iterek onu ilerlemeye teşvik ediyordu. Genç kadın bineğini artık tanıyor, ondan devamlı bir çaba istediği takdirde, emrini dinlememezlik etmesinden korkmuyordu.

Hafif bir rüzgâr genç kadının burnuna bir reçine kokusu geliyordu. Anjelik derin bir nefes aldı.

Önünde bir çam ormanı uzanıyordu. Koyu renkli bir orduya benzeyen çamlar, mavi dağ servileri ve başka kozalaklı ağaç türleri, zümrüt yeşiliyle mavimsi gri arasında oynayan tonları ve türlü şekilleriyle bir goblen tablo meydana getiriyordu.

Atın nalları, mostra vermiş sert bir şist tarafından yarılan toprağın üzerinde yankılar yaratıyordu.

Anjelik, parmaklarının dizginlerdeki, dizlerinin ise hayvanın sağrıları üzerindeki baskısını hafifletti. O inatçı düşünce, bu defa meltemin huzur verici soluğuyla karışık olarak yine etrafında uçuşmaya başlamıştı:

«Demek doğru, onunla beraberim!»

Genç kadın, bir rüyanın koynundan sıyrılır gibi titreyerek başını kaldırdı ve kervanın ilerisindeki bir silüeti bakışlarıyla aradı.

Evet, Kont Joffrey de Peyrac, o ebedî seyyah, o iki dünyanın maceraperesti, her türlü ihtişamı gördükten sonra her türlü sefaleti de tadan ve bugün çok kere bilinçsiz gözüken bir emniyetle ilerleyen olağanüstü bir kade-

rin sahibi adam orada, kervanın başındaydı!

Anjelik bir engel karşısında defalarca:

«Dünyada buradan geçemeyiz. Joffrey hata ediyor,» demişti .

Ama her defasında da süvarisiyle, yayasıyla, hamalıyla ine benzer bir oyuğa, bir tünele, bir nehrin akıntısına bir bataklığın oynak kucağına, bir dağın bilinmezliklerine dalmışlar ve binbir güçlükle ilerleyip engeli aştıktan sonra, yolun ucunda bir ışık, bir kıyı, gece için bir barınak bulmuşlardı. Sonucun bu olacağının önceden kestirilmesine her ne kadar imkân yoksa da yine öyle oluyordu. Joffrey de Peyrac, bu hoş sürprizleri olağan kabul ediyordu. Anjelik, onun, nereye gittiğini gerçekten mi bildiğine, yoksa kendini tesadüfen kılavuzluğuna mı terkettiğine hâlâ emin olamıyordu. Hepsinin, en azından yüz kere yolunu kaybetmesi, feci şartlar altında ölmesi gerekirdi. Ama gerçek şu ki kimse ölmemişti. Eylül'ün son günlerinde Gouldsboro'dan hareket eden küçük kervan binbir güçlük arasında yoluna devam ediyordu.

Akşamları serinliğin beklenmedik şekilde artmasiyle başgösteren şiddetli soğuk, kışın yaklaştığını hissettiriyordu. Bununla birlikte, rengi henüz henüz sarıya çalmaya başlayan pek çok yeşil ağaç vardı. Karanlık bastırırken kervanın karşısında mucize olarak kamp kurmaya elverişli bir köşe beliriyordu. O zaman ateşler yakılıyor ve kafiledeki üç beyaz kadın, yani Anjelik, Bayan Jonas, yeğeni Elvire, ve beraberlerindeki üç çocuk için yelken bezinden bir çadır kuruluyordu, bunun zemini, çam iğneleriyle ve aynı zamanda yorgan vazifesi de gören ayı postlarıyla örtülü oluyordu. Enikonu sıcak olan bu barınakta, kuştüyü yastıklara ve şiltelere alışılmamış olmak şartiyle oldukça rahat uyunulabiliyordu. Allahtan, Anjelik'le kızı, hayatlarında bundan çok daha rahatsız molalar da görmüşlerdi.

Havanın güzelliği yolculuğu kolaylaştırıyordu. Hiç

değilse yağmurdan ıslanmış urbaları kurutmak derdi yoktu. Av ve balıkçılık ise, yolcular için her akşam, Goulds-boro'dan beri taşınan peksimetlerle domuz yağına ek olarak lezzetli yemekler anlamına geliyordu.

Bununla beraber, önce günler, sonra da haftalar geçtikçe yolcularda aşırı bir bezginlik görülmeye başlamıştı. O sabah atının nalları taşlı zemini yine takırdatırken, Anjelik bunu kuvvetle hissediyordu. Cantor'un gitarının ve birbirleriyle devamlı şakalaşan Maupertuis'yle Perrot'nun şen seslerinin birkaç günden beri sustuğuna dikkat etmişti. Herkes konuşmaktan vazgeçmiş, yürümeye bakıyordu. Honorine sabahleyin Anjelik'in arkasına oturmak istemişti. Yola çıkışlarından beri bu ilkti. Küçük kız, o vakte kadar sırasıyla bütün atlılarla arkadaşlık etmiş ve gevezelikleriyle hepsini eğlendirmişti. Bununla yetinmeyerek kendini birkaç Kızılderilinin yağlı omuzlarında da taşıtmış, iddia ettiğine göre, onlarla çok ilginç konuşmalarda bulunmuştu.

Fakat o gün annesini istiyordu. Anjelik, kızının, sırtına dayanarak uyuduğunu hissediyordu. Tehlikeli bazı geçitlerde çocuğun kayıp düşmesi ihtimali vardı. Fakat Honorine at üzerinde yetişmiş, başka çocuklar beşik içinde sallanırken, o, bineklerin sırtında uçsuz bucaksız ormanları aşmıştı. Şimdi de uykusu arasında, içgüdüsel olarak vakit vakit annesinin beline daha sıkı sarılıyordu.

Yol, çok geçmeden çam iğneleriyle karışık gri bir kumun altında kayboldu ve bu kadifenin üzerinde sesler tekrar boğuldular. Nefeslerin iniltisi, eyerlerin gıcırtısı, sineklere karşı kendini savunan atların hafif kişnemesi, rüzgârın soluğunun içinde eriyordu. Ağaçlar burada çok büyümüşlerdi. Açık gri renkli, dümdüz gövdeler ve geometrik bir düzenle yana açılan yatay dalları, Paris dolaylarındaki katedralleri ve büyük parkları hatıra getiriyordu.

Ama burası sadece, dünyanın kuruluşundan beri ilk

defa olarak at nallarıyla çınlayan vahşi tabiatın bir parkıydı. Amerika'nın soylu çamları, ilk defa gördükleri atların geçişini seyrediyordu.

Yerinden kopan koca bir kozalak, daldan dala çarparak yere düştü. Çıkan gürültü, Anjelik'i irkiltmişti. Bineği de ürktü. Derken Honorine uyandı. Annesi onu:

«Birşey yok yavrum,» diye yatıştırdı.

Alçak sesle konuşmuştu. Tepede sincaplar, onları, tatlı bakışlı gözleriyle izliyordu.

Çamların gri sütunları arasında ilerlemeye başlanmasının üzerinden bir saata yakın zaman geçmişti.

Arazi burada, çamları da beraberinde sürükleyerek vadiye doğru inişe geçiyordu. Kafile, kırmızının türlü tonlarındaki bir çalılığa dalmadan önce, solunda karanlık dağlarla çevrili muazzam bir ufuk keşfetti. Yolun başından beri karşılarına çıkan ilk sıradağlardı bunlar. Çünkü yolcular denizden beri sadece yer yer uçurumlar tarafından yarılmış inişli, çıkışlı bir yol takip etmişlerdi.

Bu dağlar pek yüksek gözükmemekle beraber, çok sayıdaydılar ve ondüleli hareketlerle bitip tükenmezcesine uzayarak ufukta bulut kitleleriyle birleşiyordu.

Fakat yolcuların ayaklarının dibinde ilk planda bir vadi uzanıyordu: Hafif sislerin pembeye boyadığı geniş, sakin, fakat ıssız mı ıssız bir vadi...

Bu manzara Anjelik'i hüzünlendirdi. Hayatında başka yerde oturduğundan, bir kalabalık içinde, başka kadınların arasında, saraylarda, Versailles'da bulunduğundan, dünya yüzünde insanlarla kaynaşan, gürültülü şehirler, memleket sınırlarından dışarı taşan uluslar olduğundan şüphe edecekti neredeyse. Fakat Anjelik için her şey susmuştu. Geçmişin gürültülü komedyasının üzerine perde inmişti.

Genç kadın birden irkilerek eyerinin üzerinde doğruldu. Uyumasına ramak kalmıştı. İşte bu çok fena olurdu.

Çünkü düşerek kaburgalarını kırabilir ve Honorine'i de arkası sıra sürükleyebilirdi

Göz kamaştırıcı bir kırmızılığın içinde ilerliyorlardı. Düşen yapraklar şimdiden kalın bir halı teşkil ettiğinden, akçaağaçlar boydan boya kızıla boyanmışlardı. Bütün bu yapıya destek olan kara gövdeler ve dallar, yaprakların bolluğu arasında hemen hemen seçilmiyordu bile. Siyahlı beyazlı üç saksağan, bir yandan gürültüyle gevezelik ederek daldan dala sıçrıyordu.

Honorine birden atıldı.

«Aa! Bunlar mıymış?.. Madam dö Montespan'ı duyuyorum zannettim.»

Anjelik hafif hafif gülmeye başladı. Versailles'daki rakibesi Madam dö Montespan o kadar uzaklarda kalmıştı ki, sarayın ve Kral XIV. Louis'nin Anjelik'e aşkının üzerine perde inmişti. Her şey genç kadının arkasında kalmıştı. Önünde ise bu ıssızlıkla yeniden kavuştuğu erkek vardı. Her şey yeniden başlıyordu.

Anjelik yine onunla beraber!

Bu düşünce ona öyle karşıt hisler duyuruyordu ki. Bir an sonsuz bir huzur ve mutluluk duyuyor, bir an sonra, dehşet, ayaklarının dibinde bir uçurum açılıverircesine bütün vücudunu sarıyordu. Atın dizginlerini tutan ellerine bakıyordu kadın. Bu zarif elleri bunca erkek, ne kadar güçlü olduklarından habersiz olarak öpmüştü. Bu güç, şimdi onun ağır silahlar kullanmasına, hamur yoğurmasına, çamaşır sıkmasına ya da huysuz bir ata binmesine imkân verecekti.

Bir tek yüzüğün, bir tek halkanın süslemediği bu temiz, bu sıhhatli eller onundu! Onun elleriydi!

Anjelik'in, ellerine güveni vardı. En iyi müttefikiydi bu eller. Ama vakit vakit öylesine bir bezginlik duyuyordu ki. Her şey o kadar çabuk olmuştu, fakat şimdi de o kadar yavaşlamıştı ki.

Sözgelişi, erkeğin, herkesin önünde elini avcuna alıp: «Size karım Kontes de Peyrac'ı tanıtırım,» dediği sabahın sevinci ne kadar ani olmuştu.

Tapkı oğullarını sağ olarak gördüğü günkü sevinci gibi Anjelik'i şimşek hızıyla çarpıp geçmişti.

Dirilen vücudunun tekrar arzuya kavuştuğu gecelerin sevincini hâlâ içinde hissediyordu genç kadın.

Fakat acıyla yoğrulmuş geçmişinden, Kral'ın damgasını yemiş kadın ve asi kişiliğinden de kopamıyordu. Öyle ki, ara sıra kendini eskimiş ve mantıksız düşüncelerle başbaşa buluyordu.

Gerçek, işte böyle anlarda şamar gibi yüzüne çarpıyor onu âdeta sersemletiyordu.

«Gerçek, bu. O burada, O'nunla beraberim.»

Genç kadın bir ara yakındaki bir ağacın üzerinde birşeylerin kıpırdadığını farketti ve iki ayı yavrusu keşfetti. Dikenli ayaklarını kabuğa saplamış siyah yumaklar, atı görünce komik burunlarını yolculardan tarafa çevirmişlerdi.

Bu halleriyle o kadar sevimliydiler ki, Anjelik'in Honorine'i uyandırmasına ramak kaldı. Fakat sonra, anne ayının belki de uzakta olmadığını düşünerek, Joffrey'in verdiği tabancaların, eyerin cebinde olup olmadıklarını el yordamıyla araştırdı.

Jonas Usta'nın atı epey arkada, vişne renginde bir kemerin altından çıkmaktaydı. Rochelle'li saatçının sırtı, bu renk renk yaprakların yükü altında sanki kamburlaşmıştı. O da, uyukluyor olmalıydı. Anjelik, saatçının, kuru yaprakların arasından yaklaşışını ilgiyle izliyordu. Anne ayı çalıların arasında kıpırdadığı takdirde, atların ürkeceği muhakkaktı. Fakat hiçbir şey olmadı. Jonas Usta'yla atı, ayı yavrularının burnunun dibinden geçip gittiler. İlk defa şapka gören bu tabiatın yaratıkları, altı dört ayaklı olmakla beraber, tepesindeki bir siyah koninin altından gü-

rültülü bir horlama salıveren garip hayvanı pırıl pırıl gözleriyle bir süre takip ettiler.

Jonas Usta'yla karısı, Gouldsboro'da kalmaktansa, Kont de Peyrac'tan, bu sefere katılma müsaadesini istemişlerdi. Fırıncının dul karısı Elvire iki çocuğuyla birlikte kervanın protestan üyelerini teşkil ediyorlardı. Aralarında İtalyanlar, Almanlar, İngilizler, belki de İskoçya'lılar da bulunan ötekilerini, Anjelik pek az tanıyor, hatta ayırt bile edemiyordu. Oysa, böylesine dalgınlık karakterine has değildi. Genç kadın oldu bitti insanları merak eder, beraberindekilerle kısa zamanda kaynaşırdı. Fakat bunlar ne de olsa Joffrey'in adamlarıydı.

Yalnız Nicolas Perrot öbürlerinin arasından sıyrılıyordu. Becerikli Kanadalı, en beklenmedik anlarda ortaya çıkarak Anjelik'in yardımına koşuyor, her ihtiyacını yerine getiriyordu. Kızılderililerin yorulmak bilmez, sessiz adımlarıyla yaya gidiyor, tüfeğini sırtından eksik etmiyordu. Çok zaman patikayı temizlemek veya akşama kamp hazırlamak için kafilenin başına geçiyordu. Anjelik, her güçlüğü yok edebileceğine inandığı bu delikanlının düşüncelerinin ne kadar basit olduğunu tahmin edebilse pek şaşardı. Nicolas Perrot için rengi ister kırmızı, ister başka olsun bir ağaç, ağaç; bir nehir, nehir; bir Kızılderili, bir Kızılderiliydi. Önemli olan, gelenin dost mu, düşman mı olduğunun pek çabuk olarak tespitiydi. Bir dost, bir dosttu; bir düşman, bir düşmandı; elde tütünle dolu bir çubukla mola vermek hayatın en güzel şeyi, kalbe bir ok yiyip yere yıkılmak ise en tatsızıydı.

Nicolas Perrot'nun basitliği bundan ileri geliyordu Buna karşılık herkese nasip olmayan bilgisi ona esrarlı bir hava veriyordu. Ama delikanlı bunun farkında değildi.

Anjelik onun çevresinde olmayışına acındı. Yol boyunca gözüne çarpan bitkilerin isimlerini sormak isterdi ondan. Kendisi bunlardan bazılarını tanıyor, bazılarını tanı-

mıyordu. Nicolas Perrot'ya sormak istediği bir başka şey de, kırları olmayan ve orman ağaçlarının altı sadece çalı, kuru yaprak ve kırık dalla dolu olan bir memlekette atların nasıl besleneceğiydi. Bu meselenin delikanlıyı da düşündürdüğünü farketmişti. Nicolas, genç kadına, bu yolsuz ülkede tek geçitlerin nehirler, tek taşıma araçlarının ise ivinti yerlerinden geçilirken başın üzerine yüklenebilen o ince, uzun ve hafif kayıklar olduğunu anlatmış ve:

«Ama kadınlarla ve atlarla bu iş olmaz tabii...» diye ekleyerek başını sallamıştı.

Gurup rengini alan orman, gitgide daralarak bir çeşit geçit teşkil eden kaya duvarlarının arasında sonuna yaklaşıyordu. Su, basamaklar halinde yolculara kadar iniyordu, ama bu defa yamacın aşılması çok güç olmadı.

Anjelik yoluna devam etmeden önce bu defa durdu ve kimi yaya, kimi at üzerinde olmak üzere bir kuyudan çıkan gibi sel çukurunu tek tek terkeden kafile üyelerine göz attı.

Hepsinin yürüyüşü ağırlaşmıştı. En gençleri bile yorgunluğun ve sıcağın sıkıntısını çekiyorlardı.

Üç yaşındaki küçük Honorine hâlâ kollarını annesinin beline dolamış, başını da onun sırtına dayamış olarak uyuyordu. Anjelik, çocuğun yuvarlak yanağının yaslandığı yerde yakıcı bir nem hissi duydu. Bu sıcakta en hafif temas bile insana dayanılmaz geliyordu.

Sırtından aşağı süzülen terler elbisesini derisine yapıştırıyordu. Geniş kenarlı şapkasına rağmen, ensesi ona bayağı acı veriyordu.

Kervandaki adamlardan biri, yanından geçerken ona hafif bir selâm verdi. Başını bile kaldırmamıştı. Sürüklediği ayakları, yerdeki tozların üzerinde hafif bir iz bırakıyordu. Anjelik yine arkasına baktı. Cantor'u göremiyor, küçük oğlunu merak ediyordu.

Yüklerinin altında belleri bükülmüş adamlar, birbiri arkasından Anjelik'in yanından geçiyorlardı.

Yabancı olan bazıları aralarında İngilizce konuşuyorlardı. Geçerken, yolun kenarında atının üzerinde dimdik duran genç kadına kısa bir bakış fırlatıyorlar, bazan onu selâmlıyorlar, fakat durmuyorlardı.

Anjelik şu üç hafta içinde, Amerika kıtası hinterlandına yapacağı yolculukta kendisine refakat etmeleri amacıyla Kont de Peyrac tarafından seçilmiş bu adamları incelemekle sadece, az konuşkan, yabanî, son derece dayanıklı ve şeflerine fazlasıyla bağlı olduklarını öğrenebilmişti. Bu kaba saba adamların herbirinin gizlenecek bir sırrı olduğunu anlamak için falcı olmaya gerek yoktu. Anjelik bu gibilerinin yabancısı değildi. Bundan ötürü de kolay kolay evcilleştirilemeyeceklerini biliyordu.

İleride onları yumuşatmanın çaresine bakardı. Şimdilik huysuz bir atı idare etmek, küçük kızına ve beraberindeki bir avuç protestan dostuna gözkulak olmak bütün gücünü yitiriyordu.

Ormanlarda, dağlarda ve bayırlardı uzun at yolculuklarına alışık olmasına rağmen, endişeli anları oluyordu. Onu da beraberinde götürmesini yalvardığı zaman, kocasının yüzünde beliren şüpheci ifadeyi hatırlıyor ve şimdi genç adama hak veriyordu. Peyrac Kontu'nun altın ve gümüş madenleri işletmeye karar verdiği Maine ili hinterlandında onları bekleyen macera, türlü sürprizli güçlüklerle bezenecekti. Günlerden beri takip ettikleri bu sarp patika buna örnekti.

Genç kadının yanından Kızılderili erkeklerle kadınları da geçiyor ve arkalarında fena bir koku bırakıyorlardı. Kervana, Penolskot nehri kıyısına ulaşıldığı sırada karışmışlardı. Abenaki ırkından küçük Metallak kabilesinin bu mensupları, okyanus kıyılarındaki bir mübadele seferinden sonra Umbagog gölü tarafındaki av alanlarına dönü-

yorlardı. Yaz mevsiminde arazilerine baskınlar yapan geleneksel düşman İrokua'larla karşılaşmaktan çekindikleri için, bu yolculuklarında Kont de Peyrac'ın himayesini rica etmişlerdi.

Derken Rochelle'li saatçı Bay Jonas da atını dizginlerinden tutarak meydana çıktı. Anjelik'in önünde durarak şapkasını çıkardı ve önce onun astarını, sonra alnını, arkadan da gözlük camlarını özenle sildi.

«Of, bayır ne de dikmiş! Düşünün ki her gün bunun gibi yirmi tanesini tırmanacağız!.» dedi.

Anjelik sordu:

«Hanımınız fazla güçlük çekmiyor ya?»

«Tırmanış esnasında ona yardım etmesini adamlardan birine rica ettim. Bir yanlış adım attı mı, zavallı karımın çağlayanların içine yuvarlanmasından korkarım. İşte geliyorlar!»

Rochelle'li hanım da küçük gruba katılmakta gecikmedi. Gouldsboro'dan Yann Le Couennec adında genç bir Brötanya'lı, atını dizginlerinden tutmuştu. Bayan Jonas'ın yüzü kıpkırmızıydı, ama keyfi yerinde görünüyordu. Bu ellilik kadın, yolculuğun başından beri dayanıklı bir süvari olduğunu ispat etmişti.

«Rochelle'de dükkânın arkasındaki odada pineklemekten bıkmıştım. Değişiklik iyi geldi!» diye Anjelik'e açıklamada bulundu.

Genç kadın ona:

«Cantor'un gördünüz mü?» diye sordu.

«Evet. Pek usta bir binici olmayan Elvire'e yardım ediyor. Zavallı kız! Hangi şeytana uydu da, Gouldsboro'da kalacak yerde iki oğluyla bizlere katıldı, bilmem ki. Hoş, yeğenimizin bizden başka ailesi yok ya!»

Derken Cantor çukurun kenarında belirdi. Anjelik, genç bir kadınla altı yaşlarındaki bir erkek çocuğunun yapıştıkları ata emin bir elle kılavuzluk eden delikanlılığın

eşiğindeki oğlunu görünce, derin bir analık gururu duydu.

Ürkmüş görünen Elvire, çağlayanların gürültüsünün, içine korku verdiğini söyledi. Bundan sonra yola yardımsız olarak devam edebilecekti. Cantor'a teşekkür ettikten sonra, sekiz yaşında olan büyük oğlu Barthélemy'yi gören olup olmadığını sordu. Anjelik kadıncağızın içini rahat ettirdi. Barthelemy, ileride, onu himayesine alan ve bir an bile yanından ayırmayan Florimond'la beraberdi.

Rochelle'liler grubu nihayet harekete geçti. Cantor arkalarından bakarak başını salladı.

«Ben yanında olmasaydım, bu zavallı kız nasıl işin içinden çıkardı, bilmem. Bir kervana kadın ve çocuk almak delilikten başka şey değil. Sakın sizi de kastettiğimi sanmayın anne... Babamın karısısınız, onunla gitmeniz normal. Ama bilinmeyen bir ülkede kervanla yolculuk etmenin, Versailles'ın salonlarında dans etmekten bambaşka olduğunu itiraf edin!»

Anjelik, elinde olmaksızın gülümseyerek:

«Haklısın, Cantor,» dedi. «Biz kadınlar ve çocuklar at üzerinde yolculuk ederken, senin, bu kadar ağır bir yükle yürümene hayranlık duyduğumu da bil.»

«Biz bu işlere alışığız. Erkeklik ne güne duruyor!»

«Bu müthiş sıcak da mı seni rahatsız etmiyor?»

Cantor omuzlarını silkti. Yorgun olduğunu itiraf etmeyi erkekliğine yakıştıramıyordu. Anjelik, onun biraz yalan söylediğini anladı. Çünkü kervandaki en güçlü kuvvetli erkekler bile bazan yolun uzunluğundan ve çetinliğinden yakınıyorlardı. Genç kadın, oğlunun zayıfladığına ve kendisininkilerle aynı renkteki gözlerinin altında mor halkalar belirdiğine dikkat etmişti. Joffrey'in onları ne diye bu insanlık dışı tempoya uymaya mecbur ettiğini bir kere daha merak etti. Onları imtihan etmek, her birinden ne bekleyebileceğini görmek mi istiyordu acaba? Yoksa kadınlarla çocukların, projelerinin gerçekleşmesine engel

olmayacaklarını kendi kendine ispat etmek arzusunda mıydı? Anjelik için henüz meçhul olan bir hedefe bir an önce varmak istemesi için gizli bir sebep mi vardı?

Cantor birden, kuruluktan çatlamış dudaklarını gülümsemeye zorlayarak:

«Ya siz nasılsınız anne?» diye sordu. «At canınızı sıkmıyor ya?»

Oğlanın gürbüz yapısı şimdiden erkekleşmiş, fakat toz ve ter tabakasının altındaki pembe yanakları, çocukluğun tazeliğini korumuştu. Bu körpe ve sakalsız yanaklara baktıkça, Anjelik, bir zamanlar Versailles'da Kraliçe'nin karşısında şarkı söyleyen tombul yanaklı genç asilzadeyi görür gibi oluyor ve içinden, onun kıvırcık saçlarını okşamak, mucizeyle tekrar kavuştuğu, şimdi sağ olarak karşısında duran bu oğlanın başını kalçasına bastırmak geliyordu.

Fakat delikanlılığın eşiğindekilerin, duygularını belirtmek konusunda ürkek davrandıklarını bildiği ve kendisi de yıllar süren bir ayrılıktan sonra oğlunun kalbini tanımadığı için, kendini tuttu. Kervanın nihayet, bir daha terkedilmeyecek bir çatı altında duraklayacağı günü iple çekiyordu. Orada herkesin belini büken yorgunluk kaybolacak, Anjelik de sevgili varlıklarına yaklaşabilecek, kocasıyla iki oğlunu etrafında toplayabilecek ve huzur içinde onları tanıyacaktı.

Ne çare ki, bu seyahat onları, kendisinden uzaklaştırıyor ya da Anjelik'e öyle geliyordu. Herkes kendi karşılaştığı güçlüklerle başa çıkmak zorunda ve ilerleyişi geciktirecek kimse olmamanın peşindeydi.

Genç kadın Cantor'a işlerin yolunda olduğu cevabını verdi. Wallis artık durulmuştu, ona 'itaat' ediyordu.

Cantor düşünceliydi.

«Florimond da, ben de o hayvanın huysuz olduğunu görüyor ve size verilmiş olmasına üzülüyorduk. Bizi de-

falarca korkuttunuz. Sizi bir uçuruma fırlatacağım ya da onu güç bir noktada yürütemeyeceğinizi sandığımız çok oldu.»

«Yani kanınızca pek beceriksiz bir süvari sayılmam, değil mi oğullarım?»

Cantor, biraz da şaşkınlıkla karışık bir isteksizlikle kelimelerinin üzerine basa basa doğruladı:

«Eh, evet. İyi ata bindiğimiz muhakkak.»

«Teşekkür ederim. Bana cesaret verdin. İnanır mısın, bu sabah hani nerdeyse pes demek üzereydim. Hava o kadar boğucu ki.»

Delikanlı hemen ilgilenerek:

«Biraz su içer misiniz?» diye teklif etti. «Matramı çağlayanın dibinde doldurmuştum. Su henüz ısınmamış tır.»

«Ben istemem, ama Honorine'e biraz içireyim.»

Çocuk, bunun üzerine annesine uzattığı matrayı geri çekerek:

«Değmez!» dedi. «Baksanıza uyuyor.»

Ağzını kapadığı matrayı bu sözlerle tekrar kemerine astı.

«Ben önden gideyim» diye davrandı. «Bu ormanı aştıktan sonra yeni bir kayalık yamaçla karşılaşabiliriz. O zaman da, benim, zavallı Bayan Elvire'e yardım etmem icap eder.»

Böyle diyerek hızlı adımlarla uzaklaştı.

Anjelik, atını yine patikaya sürdü. Cantor'u gözleriyle takip ederken, onun ne kadar yakışıklı, annesine karşı ne kadar saygılı olduğunu düşünüyor, oğlunun kalbini fethetmekte güçlükle karşılaşmayacağını tahmin ediyordu. Ne çare ki onun. Honorine'i sevmediğini anlamıştı.

Genç kadın içini çekerek başını eğdi.

Günün birinde iki büyük oğluna küçük kızdan bah-

setmek cesaretini bulabilecek miydi acaba? Bu takdirde, onlara ne diyecekti?... İki delikanlı adayının annelerinin Eski Dünya'dan onlara getirdiği üvey kız kardeşi garip karşılamaları normaldi!

Onun, annelerini hangi âşığından olduğunu düşünmemelerine imkân var mıydı? Bu onur kırıcı düşünceler, kalplerinde nasıl bir tepki uyandıracaktı?.. Affeden ve çocuğu kabul eden babaları hakkında nasıl bir hüküm vereceklerdi?

Honorine, unutulması istenen her şeyin sembolüydü. Acı geçmişi, ayrılığı ve ayrılığın kaçınılmaz sonucu olan ihanetleri hatıra getiriyordu.

Anjelik:

«Acaba kızı Gouldsboro'da mı bıraksaydım?» diye düşündü. «Abigail onunla meşgul olur, yavrumdan şefkatini esirgemezdi.»

Fakat sonra, sırtına dayalı yuvarlak kafaya omzunun üzerinden bakarak:

«Hayır, seni bırakamazdım!» diye isyan etti. «Benden uzakta mutlaka ölürdün, piç kızım! Seni bir kere daha hayatımdan uzaklaştırdığım takdirde, seni unutabilir ve huzur içinde yaşıyabilir miydim ben?... Vah zavallı yavrum! Böyle istenmeyerek dünyaya gelmek ne acı!... Hayır, hayır, seni terkedemezdim!»

Honorine o sabah acaba niçin inatla, ısrarla annesinin yanına gelmek istemişti? Bu, birşeyin belirtisi miydi? Bir önsezi yüreğini sıkınca, çocuk mutlaka Anjelik'i talep ediyordu.

O vakte kadar hep şen ve sokulgan görünmüştü. İçgüdüsü bugün onu karşısına çıkabilecek hangi tehlikeden korumak istemişti? İleride, aşılması gereken daha zorlu bir geçit mi vardı? Yolcuları bir fırtına, bir kasırga mı

bekliyordu? Yoksa düşman Kızılderililerle mi karşılaşacaklardı?

Bu yolculuk boyunca dost ya da düşman Kızılderililer, yolculara hiç gözükmemişti. Perrot'yla Maupertuis bunu içki, madenî eşya ve incik boncuk yüklü gemilerin onları beklediği okyanus kıyılarına kürk değiş tokuşu için inmeleriyle açıklamıştı. Yolcular, yolları üzerinde terkedilmiş Kızılderili köylerinden geçmişlerdi.

Yolun başında Metallak'larla karşılaşılmış, bu yerliler ise beyazların kervanına katılmışlardı. Onların dışında ister Irokua, ister Abenaki olsun, hiçbir insana rastlamamışlardı. Yolcuların emniyeti bakımından bir avantaj olan bu ıssızlık ise bugün bezgin ruhlarına sıkıntı veriyordu.

Sağda, yanık bir arazi şeridinin ötesinde yine dağlar meydana çıkmıştı. Ağaçları yok eden ateş, böylelikle yolcuların ufkunu genişletmişti.

Anjelik, dağların bulunduğu yöne umutla bakıyordu. Yolculuklarının hedefi olan Peyrac Kontu'na ait Katarunk karakolunun Apalaş dağlarının eteklerinde olması gerektiğini biliyordu. Kış orada geçirilecek. İlkbaharda ise daha uzaklardaki madenlere doğru yola çıkılacaktı. Kısrak, is rengi bir yaylada ilerliyordu. Kuvvetli bir yanık odun ve reçine kokusu, günlük buharı gibi hâlâ havada yüzüyordu.

Pastırma yazının kuruluğu, yangınların patlak vermesine çok elverişliydi. Bir tek kıvılcım, ormanı bir ejder oburluğuyla yutacak, panik halindeki hayvanları önü sıra kaçıracak ve ancak uçurumlarla suların kıyısında cehennemî bir tıslamayla duracak bir alev ordusunun harekete geçmesine bahane olabilirdi.

Bu noktada felâket henüz yeni olsa gerekti. Atların ayaklarının altından ılık kül bulutları kalkıyordu. Ayakta kalmış ağaç gövdeleri kömürleşmişti. Bu kara mezar

taşlarının arasından, pembe ve mor vadinin bir gölle birleştiği görülüyordu. Ateş, araziyi suyun kıyısına kadar kemirdiğinden, görünürlerde hayvanlar için bir tek tutam ot yoktu.

Bunun üzerine, küllere bata çıka kıyıyı bir geçide kadar takip ettiler. Atlar orada, yuvarlak çakıllardan meydana gelmiş bir seti ihtiyatlı adımlarla aşarak karşıya geçtiler. Öbür kıyı, ateşin ilişmediği ağaçlardan ve çamurlardan erinlik alan oldukça sarp bir yamaç görünüşündeydi. Burası henüz dağların yamacı değil, vadinin ortasında yükselen bir adacık, bir zamanlar nehirlerin ya da bir tek tatlı su denizi olması gereken göllerin arasında birikmiş bir kaya yığınıydı. Çamlarla sedir ağaçlarının gölgeye boğduğu bu alan aşıldıktan sonra, tekrar inişe geçiliyor ve çok geçmeden, yapraklarını dökmüş bir korunun sarı dallarının arasından başka bir gölün sularının ışıltısı meydana çıkıyordu.

Su yüzeyi, beyaz göğün altında öğle güneşinin ışınlarını yansıtıyordu. Karşıdaki bayır, altın ve kan renklerine bürünmüştü. Bütün bu manzara ise suların ta derinliklerine kadar aksetmişti.

Daima yosuna boğulmuş olan şimdiye kadarkilerden farklı olarak, son derece berrak bir göldü, bu. Gri kumla örtülü dibi bile gözüküyordu.

Honorine:

«Bu suda ayaklarımı yıkamak isterim» diye atıldı.

Kafile mola vereceğine benzerdi. İleride söğütlerin arkasından bağırmalar ve atların kişneme ve aksırmaları kulağa geliyordu. Anjelik'in önünden geçip giden habercilerden biri tekrar gözükerek, birkaç dakikalık bir mola verileceğini bayırı inenlere müjdeledi. Kendisini göremeyenlere hitaben de, kafilenin arka ucunu teşkil eden Kızılderililerin ta uzakta ağaçların altından cevap verdikleri, gırtlaktan kopma bir haykırış salıverdi.

Anjelik atından aşağı kaydı ve Honorine'in de inmesine yardım etti.

Küçük kız, hemen papuçlarıyla çoraplarını çıkardı ve eteklerini tutarak suya girdi. Keyiften çığlıklar atarak:

«Oh, ne kadar soğukmuş», diye bağırıyordu.

Susuzluğunu gideren at, küçük kumsalın az bulunur, fakat hâlâ yeşil otlarına saldırmıştı. Anjelik, hayvanın eğik boynunu okşadı. Tatlı bir sesle:

«Sakın telâşlanma,» dedi. «Bak, buradaki otlar sana bol bol yeter. Günün birinde de dört nala koşabileceğin açık alanlara kavuşacağımızdan şüphen olmasın. Hedefe yaklaşıyoruz.»

At bir yandan otlarken kulaklarını oynatıyor ve göğsünün derinlerinden iç çekişe benzer sesler çıkarıyordu. Çünkü atlar ormanları hiç sevmezler.

Bununla beraber Kuzey Amerika'nın bu büyük ormanı, Anjelik'in çocukluğuna sahne olandan daha az ürkütücü ve karanlıktı. Bir kere sayısız gölün mavi yüzeyleri tarafından beneklenmişti. Kış sislerinin bile karşı koyamadığı kuruluktaki gevrek atmosferi, çizgilerine gizliliğe yer bırakmayan bir netlik veriyordu. Burası Avrupa'dakiler gibi hayaletli bir orman değildi.

Anjelik, gölün yanında ayakta duruyordu. Wallis'in dizginleri salıvermek işine gelmiyordu. Hayvan bir gün yine böyle otlarken birdenbire çalıların arasına dalarak kaçmıştı. Bu arada, kırık dallara çakılmasına ve yerdeki deliklere girerek bacaklarını kırmasına ramak kalmış, sonunda bu çalılıkları iyi tanıyan Kızılderililerin, onu bulmak için bütün hünerlerini göstermeleri gerekmişti.

Genç kadının şakakları zonkluyor ve bilhassa ensesi yanıp tutuşuyordu. Ağustosböceklerinin tiz şarkısı onu âdeta sarhoş etmişti.

Kısrağın sakin gözüktüğünü görünce, dizginleri bir fidanın dalına geçirdi ve kıyıya kadar ilerledi. Fakat tam

avcuna doldurduğu suyu dudaklarına götüreceği sırada, arkasında bir ses duyması üzerine bu hareketi yarıda kaldı.

Metallak'ların reisi büyük Sagamor Mopuntuk, ona içmemesini işaret ediyordu. Kızılderili yine işaretle ona, daha yukarıda, yamaçta, suyu buradakinden çok üstün olan bir kaynağın bulunduğunu ve cengâverlerin şu sırada susuzluklarını giderdiklerini anlattı. Genç kadını oraya gitmeye davet ediyordu. Anjelik, reise atını göstererek uzaklaşamayacağını ifade etti. Reis, genç kadının ne söylemek istediğini anladı ve otoriter bir jestle ona beklemesini bildirdi. Az sonra, tahta bir çanağın içinde kıymetli kaynağın suyunu taşıyan bir Kızılderili kadınla döndü. İşin kötü yanı, içine mısır lâpası ve başka yiyecekler konulmuş olan kâse, sadece parmaklar ve tırnaklarla kazınarak yıkandığından, içerisindeki su göz göre göre bulanmaktaydı.

Anjelik buna rağmen, bu iştah kesici sudan birkaç yudum içmeye kendini zorladı. Kızılderililerin çok alıngan olduklarına bundan önce birkaç defa tanık olmak fırsatını bulmuştu.

Büyük reis durmuş, Anjelik'in suyu içişine bakıyor, belki de onun, kendisine nezaketen sunulan bu suya hayranlığını belirtmesini bekliyordu.

Tepeden tırnağa ayı yağına bulanmış vücudunun erkek kokusu da az rahatsız edici değildi.

Gergin göğsü siyah ve mavi dövmelerle süslüydü. İki yılan, adaleli göğüslerini çeviriyor, ayı dişlerinden bir kolye, karnına kadar iniyordu.

Gerçek bir reis, bir Sagamor'du o. Bu, başının arkasında topuz şeklinde toplanmış saçlarını süsleyen kartal tüylerinden de belliydi.

Kıyı boyunca serin suyun tadını çıkaran erkeklerin, gürültüyle göle dalışları ve neşeli sesleri duyuluyordu.

O sırada Florimond, her mola esnasında yaptığı gibi, annesini selâmlamak üzere çıkageldi. Anjelik'in, içinde bulunduğu nazik durumu görünce, kahkahayı basmamak için kendini güç tuttu ve hemen diplomatça araya girdi:

«Of! Ne kadar da susamışım! Anneciğim, şu içtiğiniz harikulâde sudan birazını bana da veremez misiniz?..»

Ne iyi çocuktu şu Florimond!..

Anjelik, oğlana hemen kâseyi uzattıysa da, Mopuntuk öfkeli bir bağırışla ona engel oldu. Sonunda, çıkan anlaşmazlığın çözümü için Nicolas Perrot tercümanlık yaptı... Florimond.

«Yanlış anlamadıysam, benim gibi toy bir genç, annesiyle aynı kaynakta susuzluğunu gidermeye lâyık olmuyor, öyle değil mi?» dedi.

«Eh, onun gibi birşey...»

Anjelik söze karıştı:

«Yoksa büyük reisin bu ayırımında, kadınları hor görüşü mü rol oynuyor?»

Nicolas Perrot hemen:

«Bilâkis, tam tersi,» diye atıldı. «Sagamor, bulabildiği en iyi suyu size sunmakla sizin Kadın ve Anne tarafınızı övmek istemiştir. Kadınlar, Kızılderililerde büyük saygı görürler.»

Anjelik, reisin arkasında duran, bakışları yere eğik köleye bakarak:

«Sahi mi?» demekle yetindi.

«Evet, hanımefendi, bunun anlaşılması güç olduğunu ben de takdir ediyorum. Anlayabilmek için Irokua'ların Kutsal Vadisi'ne kadar gitmiş olmak lâzım.»

Bundan sonra, kâseyi, bir söz selinin eşiğinde Kızılderiliye uzattı. Büyük reisin ikna olduğu belliydi.

Nicolas Perrot yine küçük gruba döndü.

«Şimdi de şu billûr gibi suda birkaç kulaç atmaya ne

dersin, delikanlı?» diye sordu.

Florimond hemen:

«Yaşasın!» diye bağırdı.

Erkekler, yapraklarını suyun yüzüne değdiren söğüt ve kızılağaç perdesinin arkasında gözden kayboldular, az sonra da Anjelik, onların, gölün ışıl ışıl sularında neşeyle yüzdüklerini gördü.

Genç kadın, onları taklit edebilmek için çok şey verebilirdi.

O sırada Honorine:

«Ben de suya girmek istiyorum» diye küçük urbalarını çıkarmaya başlamıştı.

Derken, Bayan Jonas ve Elvire'in Thomas ve Barthelemy adlı oğulları çıkageldiler. Neticede, üç çocuğun, kıyının sığ suyunda oynamalarına izin verildi.

Yumurcaklar az sonra birbirlerine su fırlatarak sevinç çığlıkları atıyorlardı.

Rahatsız olan uzun bacaklı kuşlar, gürültüyle kanatlarını çırparak çalıların arasından havalandılar.

Tepeleri alev ve menekşe rengi hotozlarla süslü yaban ördekleri de hoşnutsuzluklarını gürültülü vak-vaklarıyla belirttiler ve ışıl ışıl gölün yüzeyinde uzun izler bırakarak uzaklaştılar.

Anjelik serin sulara özlemle bakarak içini çekiyordu. Fakat görevinin tutsağı olarak atının yanında kaldı.

Joffrey dö Peyrac, göl kıyısındaki küçük kumsala inince onu bu durumda buldu.

2

SEKSTANT denilen ölçü âleti hâlâ genç adamın elindeydi. Onu, deri yazı takımıyla parşömeni taşıyan Oc-

tave Malaprade adlı Bordeaux'lu tayfaya teslim etti. Adam da bir kayanın yanına çökerek âletlerle haritaları, taşıdığı kutunun içine yerleştirdi.

Anjelik, kocasının, suyun akislerinin daha da keskinleştirdiği çiğ ışıkta kendisine yaklaşmasını seyrediyordu. Sıcağın bulandırdığı bu fazla güzel dekorda gerçek olan sadece oydu sanki.

Çakılların, deri çizmelerinin ve ağır adımlarının altında gıcırdadığı duyuluyordu.

Anjelik içinden:

«Hâlâ biraz topallıyor,» diye düşündü. «Gouldsboro'da geminin sallantısı sırasında anlaşılmıyordu, ama burada belli.»

Joffrey dö Peyrac birdenbire sordu:

«Gözlerinizi ışıldatan ani düşünce nedir?»

«Hâlâ biraz topalladığınızı gördüm de..»

«Buna sevindiniz mi yoksa?»

«Evet!»

«Ah, bu kadınların ne umulmadık sevinçleri vardır! Demek size, suratına bakılır bir koca sunmak için gösterdiğim bütün çabalar, sizde sadece acınma ve şüphe duygularının başkaldırmasına sebep oldu ha? Korkarım ki Joffrey dö Peyrac'ın yerinin bir başkası tarafından alındığından bile şüphelenmek üzereydiniz... Fransız taşrasında akşam toplantılarında bu gibi hikâyeler o kadar çok anlatılır ki. Bu gidişle bacağımı arayacağıma benzer.»

«Ne yapayım, vaktiyle sizi öyle sevmiştim!»

«Demek, bugün beni biraz değişmiş olarak sevebileceğinize emin değilsiniz, öyle mi?»

Erkek, alaycı bir gülümsemeyle genç kadına baktıktan sonra, onun vereceği cevabı beklemeden Mopuntuk'a döndü:

Kızılderili kabile reisine her zaman fazlasiyle saygılı davranıyordu. Tüylü şapkasını başından çıkarınca, gür

saçları güneşte madenî bir parıltıyla ışıldadı. Hâlâ zifir gibi kara olmakla birlikte şakaklarında kırlaşmaya başlayan sık buklelerinin çelik gibi bir parıltısı vardı. İspanyol ve Arapla karışık güneyli kanı nedeniyle, teni, güneşte, kırmızı ırktan muhatabınınki kadar esmer ve yanık gözüküyordu. Yalnız elmacık kemiklerinin üzerinde, bazan taktığı maskenin daha soluk kalmış izi göze çarpıyordu. Gür kaşları, şahane bakışına lâyık bir çerçeveydi. Saldırgan, fakat aynı zamanda şehevî kıvrımlı dudakları, taştan oyulmuş izlenimini uyandıran profiliyle karşıtlık yaratıyordu. Burun ve atak çene, bir fatihin, bir dağlının, daima başını kaldırıp kartallara bakmaya alışık erkeğin burnuyla çenesiydi. Dudaklar, bu tanrısal çizgilerin arasında maddeye bağlılığı dile getiriyor ve aradaki karşıtlıktan büsbütün güç kazanıyordu. Eski çağların heykeltraşları, böyle ağzı, Tanrı tasvirlerine vermişler, bu şekilde ilk Akdeniz uygarlığının hayat ve zevk düşkünlüğünü sonsuzlaştırdıklarını farketmişlerdi.

Anjelik, bazan pek sert ve ürkünç olabilen yüzün ortasındaki bu canlı ve duygulu ağza baktıkça, onu, dudaklarının üzerinde hissetmek isteğiyle titriyordu.

Tıpkı şimdi, Joffrey'in, Metallak'ların reisine el hareketleri ve Kızılderili diline ait birkaç kelimeyle cevap verdiği şu dakikalarda olduğu gibi:

At üzerindeki yolculuk ve sıcak, atlının alnını ıslatmıştı.. Birkaç ter damlası, şakaklarından aşağı kayarak yanaklarındaki yara izlerinin oluğunu takip ediyordu. Anjelik bu yaralı yüzü sevecen hareketlerle silebilmeyi ne kadar isterdi. Fakat cesaret edemiyordu. Garip bir ürkeklik onu, bu tabii hareketleri yapmaktan alıkoyuyordu. Bu erkeğin çok uzun bir zaman yanıbaşında bir kadın olmaksızın, bildiği gibi yaşadığını düşünüyordu. Büyük bir cinsel erkinliğe alışık olmalıydı.

Bir kadının günlük yakınlaşma teşebbüslerinden rahatsız olmaz mıydı?

Anjelik, bu erkeğin bağımsızlığını burada gemisindekinden de daha kuvvetle hissediyordu. Çok yaşamış bir erkekti, Joffrey.

Görünüşteki sadeliğin ardında çetrefil yapılı bir erkekti aynı zamanda. Anjelik'e, bu üstün beynin kıvrıntıları arasında yerini bulmak düşüyordu.

Joffrey'i, yaşantısının, gücünün, yeteneklerinin ve tecrübesinin zirvesinde bir adam yapan yaşı, göz kamaştırıcı ışıkta belli oluyordu. O, kusursuzluğa kavuşmuş, serüven, savaş, ölüm, işkence ve tutkuyla biçimlenerek bugünkü halini bulmuştu. Böyle hareketsiz durduğu zaman, solukları hemen hemen farkedilmiyordu. Anjelik, onun, siyah kadifeden bir yeleğin içinde hapsolmuş göğsünün ve deriden bir kemer tarafından sıkılmış belinin en ufak bir kıpırtısını farketmiyor ve bundan dolayı garip bir ürkeklik duyuyordu. Dinlenme halindeki büyük vahşi hayvanlarda, ta ki saldırıya geçtikleri ana kadar göze çarpan bu özelliği, onda daha önce gördüğünü hatırlamıyordu. Ama eskiden kocasını seyretmeyi, onu incelemeyi düşünmez, sadece, önceleri onu o kadar korkutan yara izinden gözlerini ayıramazdı. O zamanlar ne kadar şaşkınmış meğer! Hayat o günlerden beri ona, yüzlerdeki anlamları okumayı, bir yüz ifadesinin ardındaki düşünceleri seçmeyi öğretmişti.

Vaktiyle Joffrey'in yanıbaşında iki yıl yaşamış, fakat onu hiçbir zaman bugünkü gibi incelememişti. Bugün garip bir hırsla bu işi yapıyordu. Joffrey kendini ona âdeta zorla kabul ettiriyordu. Hareketleri, ses tonları genç kadını elinde olmayarak düşündürüyor, onu arzudan titretiyordu. Belki de açıklanacak bir yanı yoktu bunun. Kaderin birbirlerinin olmalarını istediği vücutlar arasında böyle bir çekimin olması tabiiydi.

Joffrey yanına yaklaştığında, Anjelik'in kalbi daha hızlı çarpıyor, en ufak bir ilgisi onu mutluluğa boğuyor, erkek yanından uzaklaştığı vakit, genç kadını bir kuşkudur alıyordu.

«Senden ne kadar çekiniyor, fakat seni ne kadar da seviyorum!..» diye düşünüyordu.

Genç kadın kıpırdamadan duruyor ve kocasını seyrediyordu. Joffrey, kabile reisi Mopuntuk'la uzun boylu bir şeyler görüştükten sonra, dürbününü gözüne götürmüş ve çevreyi kontroldan geçirmişti. Daha sonra, âleti Malaprade'a iade etti ve Anjelik'in yanına döndü.

Korsan kişiliğinin kabalığıyla karşıtlık yaratan o eşsiz nezaketle genç kadının iki elini ellerinde hapsetti, onları ters çevirerek dudaklarına götürdü ve avuçlarının çukurlarını usulca öptü. Karısına yönelince derin bir sevencelikle dolan gözlerinde sıcak bir anlam vardı.

«Bu güzel eller, dünkü kadar hırpalanmış görünmüyorlar. Bundan, bineğinizin biraz uysallaştığı neticesini mi çıkarmalı?» diye sordu:

Anjelik gülümsedi:

«Evet. Evcilleşiyor. Ona hâkim olmaya çalışırken bileklerim eskisi kadar uyuşmuyor.»

«Zaten güçlü olduğunuzu bildiğim için, o hayvanı size emanet ettim. Onunla ancak siz başa çıkabilirsiniz. Ben de altımdaki aygırı mat ettim sayılır. O da kısrağınızla aynı ırktan. İngiliz kanlı iki hayvanımız daha var. Ötekiler Meksika asıllı.»

Genç kadın, endişesini belirten bir tonla:

«Atların yaşamasına uygun bir ülke mi burası?» diye sordu.

«Değilse bile olacaktır. İnsanoğlunun yaşamak zorunda bulunduğu her yere atın da ayak uydurması şarttır. Bu, uygarlığın şaşmaz bir ilkesidir. Hunlar her gittikleri yere atlarını da götürmediler miydi? Büyük İs-

kender, Hint'i at sırtında fethetmedi mi? Araplar Afrika'yı, Kızılderililer Güney Amerika'yı nasıl fethettiler?»

Popuntuk uzaklaşmıştı. Az sonra suyla döndü ve Honorine'e de aynı temizliği şüphe götürür kâseden içirdi. Küçük kız buna aldırmadıktan başka, birbirlerini anlayabiliyorlarmış gibi Kızılderiliyle gülüşüyor ve şakalaşıyordu. Sudan fırlarken üzerine su püskürttüğü halde, onurlu Kızılderili ona gücenmemişti. Çocukla aynı boyda olmak için, suyun kenarına çömelerek heyecanlı heyecanlı konuşmaya devam etti.

Joffrey de Peyrac tabancalardan birini inceliyordu. Asilzade ellerinin, uzun bir alışkanlığın verdiği kesin ve seri hareketleri vardı. Anjelik'e:

«Sizin de silahlarınız dolu mu?» diye sordu.

«Evet, onları bu sabah gözden geçirdim ve nemden bozulan barutu yeniledim.»

«İyi ettiniz. Bu dolaylarda, silahların daima ateşlenmeye hazır olması gerekir.»

«Oysa memleket bana pek ıssız göründü. Yabanî hayvanlar da bize saldırmaktansa kaçmayı tercih ederler.»

Joffrey:

«Buraların tek canlıları yabanî hayvanlar değil. Issız yerler ise çok kere aldatıcıdır,» dedi.

Sonra, birden konu değiştirdi.

«Denizden beri bizimle beraber olan on attan hiçbiri ölmedi. Bu, başlı başına bir zaferdir. Yolculuğumuzu başarıyla sonuçlandırmış sayılabilirsiniz. Nehirleri takip edecek yerde, kara yoluyla yolculuk etmek pek atak bir maceraydı.»

«Biliyorum, Nicolas Perrot da öyle söyledi. Ama benim anladığıma göre, atları, bizi gideceğimiz yere ulaştırmaları için yanımıza almış değiliz; asıl biz onları hedefe götürmekle görevliyiz. Tıpkı bunun gibi, Kızılderililer

bize eşlik edecek yerde, biz onlara eşlik ediyoruz.»

«Çok doğru. Metallak'lar, yazları bölgelerine cengâver kafileleri yollayan İrokua'larla karşılaşmaktan çok korkuyorlar. Bu yüzden, tüfeklerimizin himayesine girdiler ve karşılığında, yükümüzün bir kısmını taşımaya, istemeye istemeye razı oldular. Zaten yükü taşıyan kadınlardır. Amerika, sizin bildiğiniz, o köleyle kaynaşan Afrika değildir, hayatım. Beyaz adam burada yalnızdır, kendi kendisinin efendisi, fakat aynı zamanda kendi kendisinin hizmetçisidir.»

«Ama buna rağmen Güney'deki İngiliz sömürgelerinde zenci köleler var.»

«Kuzey'de yok. Ben de o sebepten Kuzey'i seçtim...»

Erkek, seçmesinin gerçek sebeplerini hatırlamış gibi ekledi:

«Tabii Kuzey'de gümüş ve altın madenleri de var. Bununla birlikte köleliğin de özellikle efendiler için iyi tarafları inkâr edilemez. Sözgelişi hizmetçi yokluğu nedeniyle size istediğim konforu sağlayamadığım için çok üzgünüm Anjelik. Ne yapalım ki, burada hizmetçiden ve köleden vazgeçmekten başka çare yok. Çünkü Kızılderili her şey olur, ama kul, köle olmaz. Çalışmaya zorlanırsa ölür.»

«Konfor benim için hiç önemli değil.»

Anjelik böyle diyerek kocasına yaklaşmış, urbasının koluna dokunmuş ve yanağını bir an için onun omzuna dayamıştı. Ona, adamlarının karşısında sevgisini göstermekten çekiniyordu.

«Yine biraz da benim olmanıza o kadar hasretim ki,» diye mırıldandı. «Sizden uzakta uyuduğum vakit, sizi yine kaybetmiş gibi oluyorum. Kataruna'a ne zaman varacağız?»

«Belki pek yakında... Belki hiçbir zaman!»

Genç kadın erkeğinin sözünü kesti.

«Bir korktuğunuz mu var?»

«Hayır. Ama eskiden beri şüpheciyimdir. Ancak kapıları arkamızdan kapandıktan sonra ve sancağım tepesinde dalganarak kendi topraklarımda olduğunu ilan ettiği zaman, kendimi Katarunk'a varmış sayacağım. Sevgilim, sizi, her bakışımda daha güzelleşmiş buluyorum. Pembeleşmiş yüzünüzde gözleriniz böyle parladığı, yorgunluktan gözlerinizin çevresi biraz gölgelendi, sıcaktan şikâyetçi olduğunuz ve yorgunluğunuzu belli etmekten kaçındığınız zaman size tapıyorum...»

Anjelik:

«Ne kadar iyi bildiniz! Artık sıcağa tahammülüm kalmadı,» diye atıldı. «Herhangi bir maksadım olmadığına inanabilirsiniz, ama bu serin sulara dalabilmek için hayatımı seve seve feda ederdim.»

«İstediğiniz o olsun.»

Joffrey, sudan çıkıp giyinmiş olan Nicolas Perrot'yu yanına çağırdı.

«Dostum, seni bu hanımların faziletlerinin bekçiliğine tayin edebilir miyim?» dedi. «Buraya birkaç dakika uzaklıkta söğütlerle çevrili küçük bir koy biliyorum. Orada, meraklı gözlerden uzakta banyo yapabilirler. Senden sadece, yolun başına dikilerek, o tarafa yönelebilecek meraklıları ve şaşkınları uzaklaştırmanı rica ediyorum. Yüzücülerin o tarafa gelmesini önlemek için, burnun öbür ucuna da bir gözcü koy. Molayı bir saat daha uzatacağız.»

3

ANJELİK, sakin ve korunmuş küçük koyu keşfedince, sevincini zor tuttu. İki hanım arkadaşı tereddüt

ediyorlardı. Göğün altında nasıl çıplak yüzerlerdi!.. Hayır, imkânı yok, dünyada buna cesaret edemezlerdi!.. Anjelik'in, meraklılar bakımından emniyette ve gözcülerin koruyuculuğunda olduklarına yeminler etmesine rağmen, bir türlü karar veremiyorlardı. Bununla birlikte o noktadaki ıssızlıktan faydalanarak, çoraplarını ve başlıklarını çıkarıp biraz serinlemeye razı oldular. Anjelik onları bırakarak biraz daha uzağa gitti. Bir ağacın arkasına geçti ve bir yandan güneşin altın rengine boğduğu gölün pürüzsüz yüzeyini keyifle seyrederek urbalarını üzerinden atmaya koyuldu.

Tamamen soyunduktan sonra, suya inen bayırda sakınarak ilerledi. Göl suyu çok soğuktu. Genç kadın bir an tıkanır gibi oldu. Fakat ardından buz gibi suyun, tutuşan teninin üzerindeki olumlu etkisi kendini duyurdu. Genç kadın, su boynuna çıkıncaya kadar ilerledi ve derin bir göğüs geçirerek kendini arkaya bıraktı. Su, ağrıyan ense kökünün etrafını çevirmişti. Anjelik gözlerini kapadı. Soğuk, saçlarının köküne kadar yükselmişti. Genç kadın yeni baştan yaşamaya başladığını hissediyordu.

Ellerinin ağır hareketleriyle vücudunu yüzeyde tutuyordu. Biraz yüzmesini bilirdi. Eskiden Paris yazı sırasında Sen Nehri rıhtımlarının altındaki banyolara giderdi.

Fakat Sen Nehri o kadar uzaklarda kalmıştı ki.

Anjelik gözlerini açtı. Serinlik, güzellik, ışık ve gölgelerle dolu bütün bir dünyayla karşı karşıyaydı. Bu dünya ona aitti. Kendi çevresinde dönerek ağır ağır yüzmeye başladı. Saçları, sarışın yosunlar gibi akıntıyla sürükleniyordu.

Genç kadın kıyıdan uzaklaştı.

Bir burnu dönünce, öbür yanda, gölün uçlarından birini teşkil etmesi gereken daha büyük, yeni bir koyla karşılaştı.

Dipte, küçük bir kumsalın kıyısında kızıl renkli ko-

caman bir akçaağaç, kalın köklerin mor renkli bir yıldız çiçeği kümesinin içine uzatmıştı. Yukarıda yuvarlak ve gri renkli kayalarla sumak çalıları, yarın tepesine taç gibi oturmuştu. Burada yine akçaağaçlar vardı, fakat bunların rengi sarıydı ve güneşte ışıldayan som altından gerçek bir sur meydana getiriyorlardı.

Koyun genişlediği sağ yönde, kızılağaçlar ve siyah çamlarla süslü yassı küçük adalar seçiliyordu. Karşı sahilde ise bir koniler ve yapraklı ağaç ordusu suya kadar inmişti.

Kıpkırmızı kiraz ağacı, mavi sedirle komşuluk ediyor, bir kayın ağacının mor rengi, büyük çamların zümrüt yeşiliyle karşıtlık yaratıyordu. Çalıların kızılı ise kıyılar boyunca alev gibi yayılıyordu. Kıyının biraz ötesinde, yüzeyi cilâlanmış kayalar, gölün bir soluk, bir mavi yüzeyinden dışarı çıkıyordu.

Anjelik bunlardan birine yüzerek, üzerinden sular süzülen vücudunu bu tabanın üstüne çekti.

Büyülü bir uykudan uyanırmış gibi doğrularak, ışıkta beyaz ve altın tonlarına bürünen vücudunu güneşin ılıklığına terketti. Saçlarını iki eliyle sıkarak buruyor, başını arkaya devirmiş vaziyette göğün maviliğine bakarak sanki bir şükran duası mırıldanıyordu:

«Bu an için sana çok şükür, ey Yaratıcı... Akçaağacın kızılı ve kavakların altını, ormandaki geyiğin ve böğürtlenin kokusu için sana çok şükür... Sessizlik ve buz gibi su için sana çok teşekkür. Sağ salim oluşum için sana çok şükür... Âşık olduğum için sana çok şükür, ey Yaratıcı. Vücudum için sana çok şükür. Hâlâ güzel, genç ve diri olmasını lütfettiğin için de sana çok şükür, ey Yaratıcı.»

Birden ellerini iki yana düşürerek gözlerinin önüne serilen güzellikleri kana kana içti.

«Sana da çok şükür Yeni Dünya!... Yeni Dünya!...»

Bir denizkızının ince hareketleriyle birdenbire suyun içine kaydı.

Vecdin koynundan sıyrıldığı şu anda kalbinin çılgınca bir tempoyla attığını hissediyordu. Gözleri, gri kayaların yukarısındaki altın renkli yaprak kümelerine dikerek bir esrar çözmeye çalışıyordu.

«Ne var yukarıda?.. Bir gürültü duydum. Siyah bir cismin kıpırdadığını gördüm... Kim oradaki? Kim beni gördü?...»

Göğün lâciverdiyle birleşen ışıltılı saçaklardan bakışlarını ayıramıyordu. Kıpırdayan hiçbir şey yoktu. Olsa olsa ağaçlar meltemin altında titreşiyorlardı. Fakat bu görünürdeki sessizlik, genç kadının yüreğini kaplayan endişeyi gideremedi.

«Demin bir bakış hissettim!» diye düşünüyordu. «Evet, bir bakış sanki ruhumu deldi.»

Birden ürperdi. O kadar büyük bir huzursuzluk duymuştu ki, gücünün kesilmesiyle duru suların dibine çökeceğini sandı. Bununla birlikte kumsala kadar yüzmeyi başardı. Çalıların dallarını kendine siper ederek elbiselerini bıraktığı koya kadar gidebildi. Kumların üzerine sürüklenerek, epeyi bir süre uzandı kaldı ve kendini toparlamaya çalıştı. Olanları pek anlayamamakla birlikte, bütün vücudunun titrediğini hissediyordu.

Olağanüstü bir gürültü mü duymuştu? Taştan tabanın üzerinde doğrulduğu ve beyaz siluetinin görüntüsü gölün pürüzsüz yüzeyinin üzerinde yüzdüğü sırada, yaprakların arasında birşeyin kıpırdadığını görmüş gibiydi, yoksa gördüğünü mü sanmıştı?

Her ne olursa olsun, bu bir insanın bakışı olamazdı. Tabiatüstü birşeydi mutlaka.

Kervanın mensupları o sırada gölün sağ kıyısında top-

laşmaktaydılar. Gülüşleri ve bağrışmaları genç kadının kulağına kadar geliyordu. Memleketin geri kalan kısmında çıt yoktu.

Anjelik, Perrot'yla Maupertuis'nin akşamları molalarda ateşin yanında otururken tekrarladıkları hikâyeleri hatırladı. Yeni dünyanın, cinleri henüz dualarla defedilmemiş büyük ormanlarında olagelen esrarengiz olaylar hakkında o kadar çok anlatacakları vardı ki. Misyonerler, tacirler ve yolcular da çok kere buralarda dehşetin ve uğursuzluğun soluğunu yüzlerinde hissetmemişler miydi?

Perrot'yla Maupertuis'nin hikâyelerinin ne kadar garip kahramanları vardı: pusuda bekleyen yırtıcı canavar, insanları tuzağına düşürebilmek için, bilinmez şekillere bürünen putperest ulusların ruhu... Anjelik, sıkıntısının, suyun, fazla ısınmış teni üzerindeki etkisi olabileceğini akıl etti. Fakat açıklanması imkânsız birşeyin olageldiğini de düşünmekten kendini alamıyordu. Tam bu memlekete karşı ruhunda bir aşk uyandığı sırada, karşıt bir başka güç araya girerek, onu karanlıkların koynuna yuvarlamıştı. Anjelik'e:

«Çekil buradan,» diye bağırıyordu sanki. «Burada yaşamaya hakkın yok senin...»

Genç kadına, bir kasırga şiddetiyle ulaşan esrarengiz mesajın anlamı buydu.

Anjelik, kumların üzerinde hareketsiz yatıyordu.

Birdenbire yarım doğrularak ta uzaktaki ormanın bir noktasına gözlerini dikti. Ama orada kıpırdayan hiçbir şey yoktu.

Genç kadın kalkarak telâşlı hareketlerle giyindi. Kendini biraz daha iyi hissetmekle birlikte kuşku ve huzursuzluktan tamamiyle kurtulamamıştı.

Bu memleket onu geri itiyordu, bu memleket onun düşmanıydı. Anjelik, bu memleketle ve kendisine yabancı

bir kocanın yanıbaşında onu bekleyen hayatla başetmek için gerekli meziyetlerin hiçbirine sahip olmadığını düşünüyordu.

4

YANN adındaki genç Brötanya'lının, kısrağına bekçilik ettiği kumsala döndü. Süvariler atlarının üzerindeydiler, kafile şekillenmeye başlıyordu. Yarı giyinik Honorine, hâlâ dizlerine kadar suyun içindeydi. Bütün dikkatini avcunun içindeki birşeye vermişti. Bu diri bir hayvancık izlemi uyandıracak derecede ustalıkla tabaklanmış bir beyaz ermin postuydu.

«Onu Mopuntuk bana verdi,» dedi ve sudan çıkarak ilâve etti: «Onunla değiş tokuş yaptık. O, bana bu küçük hayvanı verdi, ben de ona pırlantamı verdim.»

«Ne?... Babanın Gouldsboro'da sana hediye ettiği pırlantayı mı verdin?»

«Evet! Mopuntuk'un onu çok canı çekiyordu. Dans ettiği zaman, onu saçlarına takacakmış.»

Aslında garip bir ruh hali içerisinde bulunan Anjelik'in, kızının bu sözleri karşısında sinirlerinin boşanmasına ramak kaldı.

Öfkesini güçlükle tutarak:

«Ne yapmalı bilmem,» diye düşündü. «Joffrey, bu pırlantanın bir mısır başağı kadar değerli olmadığını söylemişti, ama ne de olsa... Joffrey, onu bu deliye, 'Babanım,' dediği akşam vermişti. Bu Honorine bazan insanı deli ediyor!»

Anjelik, kızını hoyrat bir hareketle eyerin üzerine

oturttu, kendi de önüne geçti ve dizginlere sarılıp, Wallis'i, gölün yeşil kıyılarından ayırarak, ağaçların kızıl tünelinin altındaki kurak patikaya saptırdı.

Aldığı yolun farkında bile olmayarak uzunca bir zaman atını sürdü. Göl, ileride incelerek dar bir vadiyle birleşiyor, buraya sapılırken ise, tünelin açık kapısının ötesinde, uzaklardaki bir dağın lâcivert kubbesi insanın gözüne çarpıyordu. Yolcular vadide, önce nehrin çakıl kaplı yatağını takip ettiler, fakat çok geçmeden yarın böğrüne tırmanmaları gerekti. Nehir sel akışlı olmaya, kayalar orada burada mostra vermeye başlamıştı.

Bir dönemecin dönülmesiyle çağlayanlar meydana çıktı ve şamataları yolcuların kulağını doldurdu. Su, simsiyah üç kaya eşiğinden yuvarlanıyor ve aşağıda, nehrin yatağında âdeta infilâk edip dağılıyordu. Ağaçlar uçurumu sıkı sıkı sarmış, âdeta üzerini örtmüştü. Gökyüzü gözükmüyordu, gölgeler etrafı kaplamıştı, buna rağmen ışık, yer yer içeri süzülmek fırsatını bularak gözleri kamaştırıyordu. Anjelik, ilerisindeki Kızılderilileri görmez olmuştu. Çağlayanın gürültüsü, en sık ormanlarda kervanın varlığını anlatan o birkaç yankıyı: Ölü yaprakların çatırtısını, at nallarının donuk akislerini, bir çağrıyı, rüzgâr tarafından iletilen bir konuşma kırıntısını bile boğuyordu. Suların horlaması, Anjelik'i, kendini tamamiyle yalnız hissettiği yapraklı ve huzursuz bir dünyaya hapsetmişti. Korkulu ülkelerde ejderlerin, kötü ruhların ve canavarların bekçiliğindeki uçsuz bucaksız ormanların kıyısında atının ayak seslerini bile duyamayan bir kâbus yolcusuydu.

Gürültü kulakları sağır edici bir yoğunluğa ulaşmıştı. Yapraklar zümrüt yeşili bir ışığın içinde yüzüyor, Anjelik, dudaklarından, uçurumun nemli soluğunu hissediyordu.

Tam o sırada kocaman bir taş, bulunduğu yerden

koparak atın yolunun üzerinde indi. Bu sert ve hareketsiz kitle, orada yeşil ışığın etkisiyle canlanır gibi oldu. Şişti, çirkin bir meyve gibi patladı ve sallantılı bir sürüngen kafası, ata doğru dikildi.

Dehşete düşen Anjelik'in bineği bütün ihtişamıyla şaha kalktı. Genç kadın, atın çılgınca kişnemesini duymadı, onu iliklerine kadar hissetti. Bağırmış olacaktı, fakat çığlığı duyulmadı bile. Honorine de her halde bağırıyor, fakat hiçbir şey duyulmuyordu. Havayı nallarıyla döven şaha kalkmış at, geri geri gidiyordu. Neredeyse, düşerek binicisini ve çocuğu da altına alacak, sonra her üçü de eyerlere ve dizginlere takılarak salkım halinde uçuruma yuvarlanacaklardı.

Anjelik insanüstü bir hamleyle atın yelesine yapıştı ve ağırlığının baskısıyla onu hiç değilse dört ayak üzerine düşmeye mecbur etmek için, hayvanın boynuna tırmandı.

Fakat bununla kurtulmuş olmuyorlardı. Wallis hâlâ yara doğru gerilemeye devam ediyordu.

Anjelik, düşenin koskoca bir kara kaplumbağası olduğunu çok iyi biliyordu. Ama gel de bunu kısrağa anlat. Korkunç gürültü kulaklarının dibinde her an yeni patlamalarla şişiyor, başka hiçbir ses duyulmuyordu. Anjelik, dalların çatırdadığını bile duymuyor, sadece kırıldıklarını, demet halinde ezildiklerini görüyordu. Suların köpüklü cehennemine gitgide yaklaştığını görür gibiydi. Atla sarmaş dolaş halde uçuruma yavarlandıklarını bile daha olmadan duyar gibi oldu.

O an incecik bir dal, alnını kırbaçlayarak onu bu tehlikeli ruh durumundan kurtardı. Kayalık toprak, Wallis'in nallarının altında yavaş yavaş boşluğa doğru kayıyordu. Fakat Anjelik, ölüme boyun eğmeyeceğini anladı. Küçücük elleriyle ona yapışmış Honorine düşüncesi onu elektriklendirdi. Birden bütün bilincinin, bütün gücünün elle-

rinde toplandığını hissetti. Ne yapılması gerektiğini anlamıştı. Kasılmış elleri, açılarak dizginleri salıverdi, böylece atı tam erkinliğe kavuşturdu. Wallis bu ani özgürlüğe şaşırarak kafasını salladı. Anjelik o zaman onu var gücüyle mahmuzladı. At ileri doğru bir hamle yaparak uçurumun kıyısından birkaç santim uzaklaştı. Genç kadın da onu patikaya kadar sürmeyi başardı. Wallis şimdi orada bacakları titreyerek duruyordu. Uçuruma yuvarlanmanın şimdilik önü alınmıştı, ama dev kaplumbağa yolu tıkamaya devam ediyordu. Anjelik, hayvan onu anlayabilirmiş gibi:

«Bir kaplumbağa, bu! Nihayet bir kaplumbağa!» diye bağırdı.

Kendi sesini duymadı bile. Buna karşılık Wallis'e hâkim olmak için harcamak zorunda kaldığı çabanın gerdiği bacaklarıyla bileklerinin acısını hissetmeye başladı.

Hayvanı tutmasına yardım etmeye ya da hiç değilse yolu tıkayan korkuluğu kovmaya kimse gelmeyecek miydi?

Kızılderililer hiç kıpırdamadan onları seyrediyordu. Anjelik bilmese onları heykel sanabilirdi. Yerliler, genç kadının ölümle cebelleşmesini seyrediyorlar, fakat yerlerinden kıpırdamıyorlardı. Bu kayıtsızlıklarında şaşkınlık kadar dehşetin de rolü vardı. Bu halleriyle gerçekle ilgisi olmayan sağır ve dilsiz hayaletlere benziyorlardı. Bununla birlikte, ılık yağ ve leş karışımı kuvvetli kokuları Anjelik'in burnuna doluyordu.

Genç kadın birden Honorine'in hâlâ arkasında olduğunu farkına vardı. Büyük bir çaba harcayarak kızına dönüp, ona yere inmesini bağırdı. Çocuk nihayet kendisinden ne istediğini anlıyabildi.

Annesi, onun, kuru yaprakların arasına yuvarlandığını, sonra doğrularak en yakın Kızılderiliye doğru koştuğunu gördü.

Bundan sonra o da attan atladı. Bu kolay olmadı. Wallis sahibinden kurtulmaya, çalıların arasına atılmaya çalışıyordu. Bir kere daha şaha kalktı ve Anjelik bu arada tekmeyi yemekten zor kurtuldu. Vakit kaybetmeden atın başına geçti, bir eliyle onu sıkı sıkı tutarken ötekiyle de burnunu şiddetle kırbaçlayarak, ağaçların arasına sürmeyi başardı. Hayvanı bilhassa, onu o kadar korkutan yaratıktan uzaklaştırmak istiyordu.

Kısrağın dişlerinin arasından köpükler akıyordu. Anjelik'in atkısı, elleri ve kolları salyaya bulandı, fakat genç kadın aldırmayarak hayvanı, gitgide artan bir enerjisiyle dövmeye devam etti.

Wallis, sonunda biraz sakinleşir göründü. Yüzü, gözü köpük içindeydi, bütün vücudu titriyordu. Bir ağaca bağlanmasına ses çıkarmadı, çırpınmaktan ve ayaklanmaktan vazgeçti, başını boyun eğmişlikle yere doğru indirdi. Anjelik de hayvanını taklit etmek kertesindeydi. Karşısında ayna varmış gibi, saçının, başının darmadağın, elbiselerinin ise pislik içinde olduğunu görebiliyordu. Fakat her şeyden önce, bu cehnemî gürültüden kurtulmak, buradan çıkmak lâzımdı.

Genç kadın patikaya dönerek kaplumbağaya yaklaştı. Kızılderililer hâlâ kıpırdamıyorlardı. Heykelleşmişlerdi sanki. Kaplumbağanın kabuğu bir sehpa kadar genişti. Sürüngen pularıyla kaplı ayakları iri bir adamın elleri kadar büyüktü.

Genç kadının yaklaştığını farkeder etmez kabuğunun içine çekilmeye başlayan bu yüzyıllık canavarın karşısında Anjelik'in duyduğu öfke, tiksintiden de baskın çıktı. Ellerini, hayvanın kabuğuna dayayan Anjelik, var gücüyle bir iterek, canavarı patikanın dışına yuvarladı. Bayırda tutunamayan dev yaratık, kendi çevresinde döndü, fırladı, sonra kendiliğinden nehre doğru zıplayarak, köpüren suların arasında gözden kayboldu.

Bir kenara ilişen genç kadın, yere düşmüş, yapraklarla, ellerini dalgın dalgın temizledi, sonra, atı getirmeye gitti. Atı, ölümlerine sebebiyet vermesine ramak kalan tünel arkalarında kalana kadar dizginlerinden tutarak yürüttü. Böylece kırmızı renkli mersin ağaçları ve küçük mavi çamlarla kaplı açık bir ovaya çıktılar. Uçurumun derinliğinin yuttuğu su gürültüsü burada kesilmişti.

Ağustosböcekleri, kuşlar ve rüzgârın sesi tekrar duyulmaya başlanmıştı. Yolcular şimdi binbir gölle bezenmiş yüksek bir vadide bulunuyorlardı. Gri ve pembe çakıllarla dolup taşan bir dere, sağda, kızıl çalıların arasında yoluna devam ediyordu. Kızılderililer de göründüler, aralarında tartışmaya başlamışlardı.

Anjelik ansızın Honorine'in hıçkıra hıçkıra ağladığını duydu. Genç kadın tekrar atına bindi. Mersinlerin arasına uzanıp birkaç dakika olsun uyuyabilmek için çok şey feda ederdi. Ama Wallis bundan, bir daha dönmemek üzere kaçıp gitmekte faydalanabilirdi.

Genç kadın Honorine'e:

«Gel,» dedi ve onu eyerin üzerinde önüne oturtarak burnunu ve ağlamaktan şişmiş yüzünü sildi. Kızını bağrına basıp öptüğü sırada, birkaç adım ötesinde birdenbire Joffrey de Peyrac'ı gördü. At üzerindeki Kont, oğullarının ve adamlarının birçoğuyla geriye dönmüştü.

«Ne oluyor?» diye sordu.

Yüzünde rengin eseri kalmamış olan Anjelik:

«Hiçbir şey yok,» dedi.

Yüzünü kırbaçlayan dal, alnında pembe bir iz bırakmıştı. Genç kadın, iğrenç elbiseleri, kollarının arasındaki gözleri yaşlı kızı ve mahmuzlanan yerleri kanayan atıyla, seferlerinde özgür olmaya alışmış kocasının gözleri önünde pek acıklı bir manzara teşkil ettiğinin farkındaydı.

Joffrey de Peyrac israr etti.

«Adamlarımdan bazıları, Irokua'larla karşılaşıldığından bahsediyorlar.»

Anjelik hayır anlamında başını salladı. Allahtan, rüzgâr, yerlilerin gönül bulandırıcı kokusunu dağıtıyordu. Onlar da birdenbire dillenerek uzun boylu açıklamaya girmişlerdi. Derken Florimond'la Cantor söze karışarak Kızılderili lehçesinin bildikleri kadarını ortaya döktüler.

«Mopuntuk emin. Buralarda İrokua'lar olduğunu söylüyor.»

Bu bir tek isim üzerine tüfeklerin takırdadığı duyuldu. İspanyol askerleri, şeflerinin etrafında toplanmışlardı.

Anjelik sonunda:

«O gürültüyü bir kaplumbağa yaptı canım. Yolumuzun ortasına çıkan bir kaplumbağa,» demeyi başardı.

Olayı kısaca anlattı. Joffrey de Peyrac kaşlarını çatarak kısrağa öyle sert baktı ki, Anjelik, olanları anlattığına pişman oldu. Üstelik Honorine daha beter hıçkırmaya başlamıştı.

«Zavallı kaplumbağa!» diye ağlıyordu. «O kadar aptal, o kadar beceriksizdi ki. Sen de onu uçuruma yuvarladın anne. Ne kötüsün!»

Anjelik de ağlamak üzereydi. Çektikleri yetmezmiş gibi, bir de Honorine'in yalınayak olduğunu farketmişti. Küçük kız, çoraplarıyla iskarpinlerini, içinde oynadığı küçük gölün kıyısında unutmuş olacaktı. İşte bu felâketti. Bu ıssız diyarlarda başka çocuk patikleri ve çorapları nerede bulacaklardı?

Bu, suyu taşıran damla oldu. Genç kadın kızına ve atına hâkim olmak için her iki elini de kullanmak zorunda olmasa, mendilini çıkararak hıçkıra hıçkıra ağlardı. Yaştan parlamaya başlayan gözlerini oradakilere göster-

memek için başını çevirmek zorunda kaldı.

İsteri derecesinde bir telâşın pençesinde görünen Kızılderililer, onlara her türlü dilde sorular soran ve olanları anlamaya çalışan beyazlarla anlaşabilmek için, gürültülü bir pandomimaya girmişlerdi. İspanyollar, düşmanın kendilerine gösterilmesini istiyorlardı.

Joffrey sonunda eyerinin üzerinde biraz doğrularak. «Hepiniz susun!» dedi.

Sesinin tonu hemen etkisini gösterdi. Kızılderililer itaat ettiler. Joffrey de Peyrac'ın yüzünde belli bir ifade belirince, itaat etmek gerekiyordu. Anjelik:

«Adamı hiç duraksamaksızın vurabilir,» diye düşünerek dehşet duydu.

Fakat Joffrey ardından elini, Honorine'in başı üzerine koyarak:

«Kaplumbağalar yüzmesini bilirler,» dedi. «Sizi korkutan kaplumbağa da şimdi sudan çıkıp kıyıda dolaşıyor ve sinekleri yiyordur.»

Bu sözleri duyunca, çocuk mucize kabilinden avundu.

Kont bundan sonra atından atlayarak, söylediklerini dinlemek için Kızılderilili kabile reisinin yanına gitti. Mopuntuk kadar mevki sahibi olmasına rağmen onun sözlerini dikkatle dinlemekten geri kalmıyordu. Nicolas Perrot'nun gelişi, anlaşmazlığın giderilmesini sağladı.

Joffrey de Peyrac gülümseyerek atına bindi ve Anjelik'in yanına sokuldu.

«Bu da Kızılderililerin, bâtıl inanışlarına bağlılıklarının yeni bir örneği,» dedi. «Kaplumbağa, onlar için İrokua'ların sembolü. Bir kaplumbağayla karşılaşmak bu yüzden onlar için bir uğursuzluk belirtisi, daha doğrusu İrokua'ların yakınlarında oldukları anlamına geliyor. Bölgede oldukça yaygın olan zararsız hayvanı görünce tutuldukları korku bundan ileri geliyor.»

Nicolas Perrot da söze katıldı.

«İrokua'nın sembolünün, ölümüne sebep olmak için beyaz kadının karşısına dikildiğini, fakat kadının, yenilgiyi kabul etmeyerek düşmana kafa tuttuğunu da söylüyorlar. Sizin anlayacağınız, Metallak'lar, beş İrokua ulusunun hiçbirinin, sizi yenilgiye uğratamayacağına inanıyorlar hanımefendi.»

Anjelik gülümsemeye çabalayarak:

«Bu kehanet hoşuma gitti işte,» dedi.

Joffrey:

«Artık yanyana ilerleyeceğiz, hayatım,» dedi. «Çünkü sapmak üzere bulunduğumuz yol çok geniştir. Kızılderililerin de takip ettikleri bu patika, yüzlerce fersah boyunca Apalaş tepelerinden gider. Artık hiç yanımdan ayrılmayın.»

Kocasının ölçülü sesi, Anjelik'e iyi geliyordu. Yanında atını sürebilmek ise içine güven verdi. Bununla birlikte Joffrey suratlı olduğundan, genç kadın, onun, az daha faciayla sonuçlanacak olaya sinirlendiğini tahmin ediyordu.

Dere kadar kıvrımlı büyük bir gölün açık yeşil renkli sularının ucunda orman tekrar başlıyordu. Kafile o yöne sapınca kara gövdelerin gölgesinde insan siluetlerinin kıpırdadığı görüldü. Bu adamları süsleyen ve sonbahar ormanının renklerine karışarak uzaktan seçilemeyen tüylerin mânası hiçbir şüpheye yer bırakmadı.

Dürbününü karısının eline vermiş bulunan Joffrey:

«Ne görüyorsun?» diye sordu.

«Vahşiler görüyorum: İki, üç desem? Hayır, daha fazla! Epeyi kalabalıklar.»

«Saçlarını farkedebiliyor musunuz?»

«Kafaları tıraşlı. Yalnız ortada bir perçem bırakmışlar. Tüyleri de oraya tutturmuşlar.»

Genç kadın dürbününü indirerek ilâve etti.

«Joffrey, Kayuga'ların da saçları böyleydi...»

«Yanılmıyorsunuz.»

Erkek, dürbünü eline alırken:

«Yoksa kaplumbağayla karşılaşmamız bize uğursuzluk mu getirdi?» diye homurdandı.. «Ben, Kızılderili dostlarımız gibi bâtıl inanışlara bağlı olmak istemem, ama bir İrokua kafilesiyle karşı karşıya olduğumuza bahse girerim...»

Kafileden iki üç erkek, söylenmeye başladı. Küçük kervan çok geçmeden bir araya toplanmış bulunuyordu. Beyazlara karışan Metallak'lar da gizli tehlikenin onları beklediği ormana kinle bakıyorlardı.

Kâhya Malaprade:

«İşte şansızlık buna derler!» dedi. «Neredeyse Katarunk'un kapılarındaydık. Neredeyse dostumuz O'Connell'le buluşup uygarlığın bütün nimetlerinden faydalanıyorduk. Gelir gelmez sizlere lâhanalı tavuk eti köfteleri pişirmeyi aklıma koymuştum, kumandanım. İster misiniz, şimdi bizler köftelik olalım?..»

Florimond omuzlarını silkti.

«Surat asmayın, dostlarım. Hiç merak etme, köftelerinden doya doya yeriz, dostum Malaprade. İrokua'ların Kuzey'deki ünü biraz abartmalı. Millet daha onları görmeden tabanları yağlamaya bakıyor. Halbuki Yeni İngiltere'de ben çok İrokua gördüm. Orada onlara Mohok diyorlar. Bu Mohok'lar ise Mohikan'lardan daha yırtıcı görünüyorlardı. Hatta New York dolaylarında, zaman zaman sınırlardaki beyazları katleden Kral Philip adlı bir Narragaset'e karşı İngilizlere yardım bile ettiler.»

Bütün mesele, şu ilerideki İrokua'ların bizi Fransız mı, İngiliz mi zannedeceklerinde. Ne olursa olsun, bize refakat eden Metallak'lardan hiç hoşlanmazlar. Algonquin ırkından bütün gelenler, onlar için, ya köleliğe ya da ölü-

me lâyık. Metalak'lar da bunu çok iyi bilirler. Bakın, şunlara!»

Gerçekten de Kızılderililer, reislerinin emri üzerine savaşa hazırlanmaktaydılar..

Taşıdıkları yükleri vakit kaybetmeden yere bırakmışlar, Kızılderili kadın ve çocuklar, orman tarafından yutulmuş gibi ortadan kaybolmuştu. Erkekler, kırmızı, siyah ve beyaz tozlarla yüzlerini, gözlerini aceleyle boyamaktaydılar. Okçular, yaylarının gerilimiyle, üçer tüyle süslü oklarını kontroldan geçirmekle meşguldular.

Bütün yerliler birer lobutla ve dişlerinin arasına sıkıştırdıkları baş derisini yüzmeye mahsus birer bıçakla silahlıydılar.

Keşif kolları, kırmızı ve sarı renkli çalıların arasına yılan gibi süzülerek yakından bile gözle görülmez oldular.

Reisle cengâverlerin ana kitlesi beyazların önünde bir kale teşkil etmişti. Bütün Kızılderililerin yüzünde vahşice bir sevinç okunuyordu. Görünüşe bakılırsa, savaşmaya can atıyorlardı.

Florimond gibi gençlerin dışındaki Avrupalılar, Kızılderililerin hevesini paylaşamıyorlardı. Uzun bir yolculuğun yürüyüşle geçen günlerinin kararttığı yüzlerinden bezginlik ve sıkıntı akıyordu. Tahta bir çitin sağlayacağı güven ve biraz ilkel olmakla birlikte dört gözle beklenen bir konfora kavuşacakları bir karakolla aralarında topu topu birkaç saatlık bir yürüyüş olduğu doğru ise, Kızılderililerin baskısına uğrayıp ölü ve yaralı vermek çok can sıkıcı olurdu. Anjelik kocasına bir göz atarak ne diyeceğini bekledi.

Joffrey:

«Bekleyelim,» diye hükmünü bildirdi. «Keşif kolları döndükten sonra ne yapacağımıza akrar veririz. Bu Irokua'lar bize saldırmak niyetinde gözükürlerse, mevzilenip

kendimizi savunuruz, yok, yollarına devam ederlerse, biz de onlar gibi yaparız! Karşı taraf düşmanlık gösterisinde bulunmadan savaşa girişmek istediği takdirde, kendisini desteklemeyeceğimi Mopuntuk'a ihtar ettim.»

Ellerinde silah, beklediler.

Öncü Metallak'lar ormandan dönüşlerinde, hayal kırıklığına uğramış görünüyorlardı. Irokua'lar kervana saldırmak şöyle dursun, ihtimal beyazları görmemişler ve kayıplara karışmışlardı. Arkalarında izleri bile kalmamıştı.

Metallak'lar şimdi alacalı bulacalı yüzlerini Anjelik'e çevirip başlarını sallıyorlardı. Beyaz kadın Irokua'ları kaçırmıştı.

5

NICOLAS PERROT o akşam kampta yolculara açıklama yapıyordu:

«Irokua'ların belirtileri arasında kurt var, geyik var, ayı var, tilki var, örümcek var, fakat kaplumbağa hepsinin üstünde.»

Soğuk, kendini iyiden iyiye hissettirmeye başladığından yolcular ateşlerin çevresinde toplanmışlardı. Uzakta, dağın eteklerinde uzun bir nehrin parıldadığı farkediliyordu.

Joffrey kamp yerine varıldığı sırada orasını:

«İşte Kennebek!» diye parmağıyla işaret etmişti.

Adamların hepsi kendisine göre sevinmişti. Kimi yere diz çökerek Tanrı'ya şükrediyor, kimi birbirinin omzuna şamarlar indiriyor, kimi şapkasını havaya savuruyor-

du. Ağaçların arasında düşman Kızılderililerin gözükmesinin ve kaplumbağanın, yolları üzerine çıkmasının kervan üyelerinde uyandırdığı endişe ve huzursuzluk, yakında, tahtadan bir kalenin duvarları arasında emniyette olmanın değerini gözlerinde bir kat daha artırıyordu.

Hava sivrisinekle kaynaşıyordu. Anjelik, uyuyan Honorine'i kalın yün mantosunun altında emniyete almıştı. Vakit vakit bakışları ovada tatlı kıvrımlarla yoluna devam eden Kennebek nehrine çevriliyordu. Hepsine sığınak olacak Katarunk oradaydı!

Nicolas Perrot anlatmaya devam ediyordu:

«Mohok'ların belirtisi kurt, Onnontag'larınki geyik, Oneyut'larınki tilki. Kayuga'larınki ayı, Seneka'larınki örümcektir. Fakat beş ulusa mensup İrokua'ların hepsi için de kaplumbağa, ruhların başkomutanıdır.»

Nicolas Perrot derin derin düşündüğü vakit, alnının yanık derisi kırışıyor ve kürk başlığını yerinden oynatıyordu.

«Bura ulusları: Abenaki'ler, Eçemen'ler, Surikua'lar göçebe hayatına alışık kavimlerdir. Düzensiz, ekmeksiz, susuz yaşarlar. İrokua'lar onlardan çok üstündür. Büyük ziraatçılardır,» dedi.

Anjelik:

«Bana, onları seviyorsunuz gibi geliyor,» demekten kendini alamadı.

Kanadalı irkildi.

«Allah esirgesin! Onlar şeytanın ta kendisidir! Bir Kanadalı için İrokua'dan beter düşman olamaz!»

Kısa bir süre düşündükten sonra ilâve etti:

«Ama onlarla birlikte yaşadığım doğru. İşte bu unutulamaz. Her kim İrokua'nın hayatını paylaştıysa beni anlayacaktır. Ben, Beş Ulus'un taptığı üç Tanrı'nın hükmündeki Kutsal Vadi'de bile bulundum.»

«Üç Tanrı mı dediniz?»

«Evet! Mısır, balkabağı ve fasulye.»

Honorine tekrar uyumuştu. Anjelik onu uyandırmamaya dikkat ederek kalktı ve akşamları kadınlarla çocuklar için kurulan çadıra yürüdü. Kızını kürklerle sarıp sarmaladıktan sonra, mutfaklarda iş gören Octave Malaprade'la Bayan Jonas'a yardım etmek üzere dışarıya çıktı.

Apalaşlar, batan güneşin ölgün ışığında mor bir parıltıyla parlıyordu. Yumuşak çizgilerine rağmen, bu dağların yüce bir görünüşü vardı.

Rüzgâr, kampın kurumuş olduğu yüksek burnun ucunu süpürüyordu. Bu yer, devamlı yelin, sivrisineklerle tatarcıkların yolcuları ısırmasına engel olacağına güvenilerek seçilmişti. Bu burnun seçilmesinin bir sebebi de etrafı daha iyi göz hapsinde tutmaktı.

Florimond'la Cantor, derenin sığ sularında elleriyle yakaladıkları balıkları kül içinde pişirmekle meşguldüler.

Bir şişin üzerinde geyik parçaları kızarıyor, avın en seçme parçası olan dil ise otlarla ve sebzelerle birlikte bir tencerenin içinde ağır ağır pişiyordu. İçerisinde haşlanmış mısırlar olan bir başka tencere ateşten indirilmişti; Bayan Jonas, dağıtıma başlamak üzereydi.

Üstü başı pislik içindeki Kızılderililerin, çekinmeksizin beyazların arasına karışması ve kirli çanaklarını herkesten evvel uzatması, kadıncağızın o kadar zıddına gidiyordu ki.

Zaten Kızılderililer her şeye kırışıyor, her şeye ellerini sürüyor, her şeyi küstahça altüst ediyorlardı. Nihayet, kendi memleketlerindeydiler; bu beyazlar ise onların himayesinde değil miydi!

Zavallı Bayan Jonas dudaklarını büzüyor ve Joffrey'e anlamlı bakışlar fırlatıyordu. Onun gibi soylu bir kişinin bu kirloş kitleyle haşır neşir olabilmesine, kadıncağızın aklı ermiyordu. Anjelik de bazan aynı şeyi merak ediyordu ya.

Şimdi, tabiat soğuk bir mavi ışığın içinde yüzüyor, nöbetçiler ormanın kıyısında bir aşağı, bir yukarı yürüyordu. Kennebek, hiçbir şey görülmez olduktan sonra bile uzun süre ışıldamaya devam etti.

Heyecan dolu bir gün, yolculuğun bir aşaması daha sona eriyordu. Bundan sonrakinde yolcuları neler bekliyordu acaba?

Anjelik, gözleriyle kocasını arayınca onu biraz geride, bakışlarıyla uzakları araştırır gördü.

Joffrey yalnızdı.

Çok düşünceli olduğu, halinden belliydi.

Kafile başkanı böyle herkesten uzaklaştığı vakit, kimsenin gelip onu rahatsız etmeye cesaret edemediğine Anjelik dikkat etmişti.

Bu çeşit çeşit kuvvetli ve alıngan adamların, kaderlerini teslim ettikleri şefe garip bir saygıları vardı.

Anjelik'in, taptıkları reisin hayatına karışmasını, bir çoğu haset ve endişeyle karşılamıştı.

Overnya'lı Clovis, bir Moğol'unkine benzeyen çipil gözlerini kırpıştırarak:

«Kadınların bir erkeği ne hale getirdiklerini bilmeyen var mıdır ki!» diye söyleniyordu.

Brötanya'lı Yann Le Couennec:

«Ama bizim reise birşey olmayacak,» diye itiraz etti ve genç kadının silüetine hayranlıkla bakarak: «Hele kadının böylesinden hiç fenalık gelmez!» diye ekledi.

Overnya'lı, bunun üzerine omuzlarını silkerek:

«Daha pek bönsün oğul,» dedi.

Düşük siyah bıyıkları, dudaklarına acı bir anlam vermişti.

Anjelik, bu adamların arasında geçen sözleri güçlük çekmeden anlıyordu. Kendi de boş yere çete reisliği yapmamıştı. Ne çare ki bu adamlar «onun» adamları değildi.

Ortak tehlikeler ve zaferlerle bezenmiş bir yaşantı,

onları, Kont de Peyrac'ın etrafına toplamıştı. Herbiri, efendisi ve tek umudu saydığı kişizadeye kopmaz bağlarla bağlanmıştı. Araplarla ve hıristiyanlarla dirsek dirseğe savaşmışlar. Karayip denizlerinde birlikte dolaşmışlar, fırtınalara birlikte göğüs germişlerdi. Ganimetleri paylaşmışlar, limanlarda âlem yapmışlardı. Neydi o âlemler. Şarap fıçıları devriliyor, kadınlar getiriliyor, cömert reis de avuç avuç altın dağıtıyordu.

Anjelik, kocasının, paylaşmadığı bu geçmişindeki hayatını bazan hayalinde canlandırmaya çalışıyordu.

Fakat Joffrey'i en çok bilgin âletlerinin arasında hayal etmeyi başarıyordu.

Erkeği, sallantılı kamarasında ya bir kürenin ya bir haritanın başında ya da Arap mimarili bir binanın taraçasından dürbünle yıldızları seyreder durumda görür gibi de oluyordu. Fakat bu geçmişin başka anlarını da tasavvur etmiyor değildi. Bir akşam bir hizmetçi, efendinin yanına yüzü örtülü bir kadın alıyor, gemi Karayiplerde bulunduğu vakit, bu kadın güzel bir İspanyol, Kızılderili ya da siyahî bir melez oluyordu.

Joffrey işlerini ihmal ederek o kadını eşsiz nezaketiyle buyur ediyor, bülbül kesilerek gönlünü alıyor, böylece amacına ererek zevkini tatmin ediyordu.

Yalnız bir adamdı nihayet...

Kusursuzluğa ermiş, gücüyle yeteneklerinin zirvesinde ve kendi kendine yeten bir adam... Anjelik işte bugün bu adamın yanıbaşındaki yerini istiyordu. Fakat o, böyle herkese uzak ve düşünceli durduğu zaman, yanına sokulmaya cesaret edemiyordu.

Gece enikonu bastırmıştı. Ateşin yanında oturan Cantor, gitarına sarılarak bir İtalyan aşk türküsü tutturdu. Şimdiden gür, dolgun, fakat vakit vakit çocuklaşan kadife gibi bir sesi vardı. Şarkı söylediği zaman mutlu görünüyordu. Anjelik, oğullarıyla konuşup güvenlerini ka-

zanmaya henüz vakit bulamamıştı. Ama bir kere Katarunk'a gelinince, bu eksiği de gidermenin çaresine bakacaktı.

Birden atını hatırlaması üzerine, gruba katılacak yerde, atların otladıkları dere kıyısına indi.

Wallis kaçmıştı; Kopmuş yuları, bağlanmış olduğu ağaca asılı kalmıştı.

İçgüdüsü Anjelik'e, hayvanın pek fazla uzaklaşmış olamayacağını ihtar etti. Kampa dönüp bir dizginle bir gem aldıktan sonra, usul usul seslenerek dere boyunu izlemeye koyuldu.

Kara çamların ucunda sisli bir ay doğuyordu. Bir baykuş öttü. Çalı kümelerinin içinde bazı orman hayvancıkları öksürüyor, hemen hemen kurumuş olan dere, çakılların arasında mırıldanıyordu.

Dallar çatırdadı.

Anjelik o tarafa yöneldi. Kısrak, küçük bir açıklığın otlarını okşayan ay ışınının içindeydi. Fakat genç kadın oraya ulaştığında, uçarı hayvan yine uzaklaşmıştı.

Anjelik sonunda, bir bayırın tepesinde ona yetiştiği zaman, kampın ateşlerini gözden kaybettiğinin farkına vardı. Bu o kadar da önemli değildi. Genç kadın, derenin yatağına doğru inecek ve burasını yine suyun akış yönünde izleyecekti. Hayvanın burnuna gemi vurduktan sonra, onu sıkı sıkı tuttu ve suyun akış yönünü belirlemek için derenin mırıltısına kulak verdi.

Gecenin koynunda tek başına oluşuna rağmen, hiçbir korku duymuyordu. Yabancı ormanın kokuları, dalga dalga çevresini sarmıştı. Diri, zinde ve genç oluşun verdiği hazı için için duydu. Kendi kuracağı yepyeni bir hayatın eşiğindeydi. Bu hayatın dekoru ise, bunca tehlike atlattıktan sonra çıktıkları bu bilinmez ve engin alanlar olacaktı. Bir süre önce gölde yıkanırken, bu uygarlıktan

uzak topraklara karşı duyduğu aşk, yine genç kadının kalbini doldurdu. Fakat aynı anda kuruntuları da tekrar başladı.

6

BİR İLÂHİNİN Lâtince güfteleri karanlık gece içinde genç kadının kulağına geliyordu. Anjelik, dalların arasında gök açılıverecek ve bir melekler korosu meydana çıkıverecekmiş gibi, bakışlarını ağaçların tepesine çevirdi.

Birdenbire ensesinde bir ürperti dolaştı.

İhtiyatla dönüp arkasına baktı.

Yarın kıyısında korkulu bir şafak gibi doğan pembemsi bir ışığın içinde birtakım gölgelerin hareket ettikleri görülüyordu.

Genç kadın, Wallis'ı dizginlerinden tutarak usul usul yara yaklaştı. İlâhî okuyan erkek sesleri o taraftan geliyordu.

Anjelik, kendini neredeyse, kovuşturmaya uğrayan Fransız protestanlarının dua etmek ve vaız vermek için sığındıkları Nyuel ormanı zamanına dönmüş sanacaktı.

Biraz daha yaklaşınca akıllara durgunluk verici bir tabloyla karşılaştı.

Derenin kıyısında yakılmış iki büyük ateşin akisleri, boğazın dibindeki kayaları kızıla boyamıştı. Etrafını takdis etmek ister gibi kollarını havaya kaldırmış sivah entarili bir dinadamı, yere diz çökmüş bir cemaatin karşısında ayakta duruyordu.

Dinadamının Anjelik'e arkası dönüktü, genç kadın buna karşılık, yüzlerini görebildiklerinin arasında, deri ve kürkten elbiseler veya altın galonlu mavi üniformalar

giymiş adamlar farketti, hatta yakaları ve kol ağızları dantelli iki asilzade bile seçebildi.

Derken ilâhinin son bulmasıyla papazın gür ve çınlayan sesi yükseldi.

«Semaların kraliçesi.»

Cemaat mırıltı halinde cevap verdi.

«Bizim için dua edin.»

Anjelik:

«Fransızlar!..» diye mırıldanarak birkaç adım geriledi.

«Davul'un çarkı!..»

«Bizim için dua edin!..»

«Tanrının On Emri!..»

«Bizim için dua edin!»

«Günahkârların melcesi! Bahtsızların avutucusu!...»

Koro, her çağrıya:

«Bizim için dua edin! Bizim için dua edin!..» diye karşılık veriyordu.

Aralarında avcılar, askerler ve kişizadeler bulunan müminler yere diz çökmüş ve başlarını eğmiş vaziyette duruyorlar, dua mırıldanıyorlardı.

«Fransızlar ha!.»

Anjelik'in kalbinin atışları hızlandıkça hızlanıyordu.

Fransızların arkasından bakıp renkli, yarı çıplak Kızılderili siluetleri seçmemiş olsa, genç kadın, kendini bir kâbusun pençesinde sanacak ve Poitou savaşının bütün ezasını hayalinde yeni baştan yaşayacaktı. Yerlilerden bazıları da dua ediyor ve ilâhî okuyorlardı. İkinci ateşin yanında oturan başkaları, tahta bir çanağın dibinde kalmış yiyecek artıklarını parmaklarıyla kazıyorlardı. Hava hâlâ çorba kokuyordu. Orta büyüklükte bir kazan, içerisindekinin dağıtımından sonra bir kenara çekilip bırakılmıştı.

Saçları diken diken ve derisi yağdan pırıl pırıl iri yarı bir yerli, korların üzerine eğilmişti. Birdenbire doğrulunca, elindeki balta, madenî alevlerin ışığında şimşek gibi parladı. Vahşi, silahı itinayla tutarak daireden birkaç adım uzaklaştı. Anjelik ancak o zaman, bir ağacın gövdesinde bağlı başka bir çıplak Kızılderiliyi farketti.

Baltalı adam, dünyanın en tabii şeyini yapıyormuş gibi, sakin bir hareketle kızgın madenî, bağlı ırkadaşının baldırına yapıştırdı. Hiçbir çığlık duyulmadı. Sadece, dayanılmaz bir yanık et kokusu az sonra Anjelik'in burnuna ulaştı.

Dehşet içinde kalan genç kadın, dudaklarına kadar çıkan çığlığı güç zaptederek geriye doğru bir hamle yaptı. Bu arada kuru dallar, ayağı sürçen Wallis'in altında çatırdadı. Görüleceğini anlayan Anjelik, atın üzerine sıçradı.

Baltasını yine korların arasına daldırmış olan vahşi, başını kaldırdı ve tüyden bileziklerle süslü, adaleli kolunu yarın tepesine doğru uzattı.

Öbürleri de derhal ayağa fırlayarak mehtaplı göğün altındaki uzun saçlı süvariyi gördüler.

Ardından, göğüslerinden korkunç bir yaygara koptu.

«Dişi şeytan!» Akadya'nın dişi şeytanı!»

7

«AKADYA'NIN dişi şeytanı diye bağırdıklarını söylediniz, değil mi?»

«Öyle duyar gibi oldum.»

Nicolas Perrot:

«Allah vere de sizi «O» sanmış olmasalar!» diye bağırarak istavroz çıkardı.

Maupertuis de arkadaşını taklit etti.

Anjelik omuzlarını silkerek:

«Beni ne sandıklarını bilmem, ama çılgınlar gibi peşimden koşmaya başladılar,» diye anlatmaya başladı. «Hele içlerinden dev gibi birinin, tam Wallis'i dereye soktuğum sırada, bana yetişmesine ramak kaldı.»

Peyrac Kontu endişeyle,

«Onu öldürdünüz mü?» diye sordu.

«Hayır. Şapkasına ateş ettim, bunun üzerine o da arkası üstü suların içine yuvarlandı. Hepsi Fransızdı diyorum size. Kampları, dağın öbür yamacında, önceden mola verdiğimiz sel çukurunda.»

Nicolas Perrot:

«İzin verirseniz, biz Kanada'lılar Maupertuis, oğlu Pierre Joseph ve ben onlarla görüşmeye gidelim, Kont Hazretleri.» diye teklif eti. «Bu Kebeklilerin arasında bazı eski dost ve tanıdıklar bulmasak şaşarım. Onlarla anlaşmamız da zor olmaz sanırım.»

Maupertuis itiraz etti:

«Kebek hükümetinin bizi idama mahkûm ettiğini, hatta Piskopos Hazretleri tarafından afaroza uğratıldığımızı unutmayasın, Perrot.»

«Saçma! Saint Laurent dolaylarının insanları birbirleriyle buluşmaktan sevinç duyarlar.»

İki Kanada'lıyla Maupertuis'in bir Kızılderili kadından olma yirmi yaşlarındaki melez oğlu, bunun üzerine karanlık çalıların arasına daldılar.

Anjelik dönüp ortalığı velveleye vereliden beri kamp seferber durumdaydı.

Askerler öbür yolcular ellerinde tüfekleriyle mevzilerindeydiler.

Üç Kanada'lı, ormana daldıktan sonra, Anjelik Joffrey de Peyrac'a döndü:

Vücudunun titremesinin zor önüne geçiyordu. Kocasına hitap ederken sesi biraz hırçındı.

«Gideceğimiz yerde Fransızlarla karşılaşmamız tehlikesi olduğundan bana bahsetmemiştiniz,» diye sitem etti.

«Kuzey Amerika'da dolaşıldığı vakit her zaman için Fransızlarla karşılaşmak tehlikesi vardır. Sayıca az, buna karşılık Kızılderililer kadar saldırgan ve serseri olduklarını size söyledim. Meraklarını uyandırmamız pek normal. Ateşe biraz daha yaklaşın, şekerim. Bu gibisiniz. Bu tatsız karşılaşma keyfinizi kaçırmış. Ah, kabahat yine o tahammülsüz kısrağınızın.»

Anjelik, iki elini alevin sıcağına tuttu. Joffrey doğru söylemişti. Buz gibiydi. Hem yalnız vücudu değil, kalbi de donmuştu.

Bir sürü soru, dilinin ucuna kadar geliyordu. Hem yatıştırmak, hem de tehlikenin ölçüsünü öğrenmek ihtiyacındaydı

«Korktuğunuz buydu, değil mi Joffrey?» dedi. «Bu yüzden bizi o kadar acele ettiriyordunuz? Yerleştiğiniz ve karakollarınızı kurduğunuz topraklara Fransızların el atmasından çekiniyordunuz?»

«Öyle, Akadya'nın Fransız karakolunu tutan ve dostça ilişkilerde bulunduğum bir Baron Sent Castine de Pentogue vardır. İşte bu kişi bana, Maine Abenaki'lerini hıristiyanlaştırmaya çalışan katolik misyonerlerin, Kebek'in kaynaklarına gelişimden kuşkulanarak, Kebek hükümetinden bana karşı bir sefer tertiplenmesini istediklerini haber verdi.»

«İyi ama, Fransızların, sizin bu ülkelere gelişinizden yakınmaya ne hakları var?»

«Yeni İskoçya da denilen bu toprakları Akadya

adıyla kendilerine mal etmek amacındalar.»

«Bu, ıssız belde aslında kime ait?»

«En girişken olan her kimse, ona. Fransa tarafından imzalanan Breda antlaşmasına göre İngiltere'ye ait olması gerekirdi. Ama ormandan çekinen İngilizler, antlaşmanın hükümlerini yürürlüğe koymak için kıyı bölgelerinden ayrılmaya cesaret edemiyorlar.»

«Peki, ya bu Kuzeyli Fransızlar günün birinde sizin ve benim kim olduğumuzu keşfederlerse ne olur?...»

«Bugün, yarın, öyle bir tehlike yok. Zamanı gelince de, Fransa Kralı tarafından terkedilmiş bu ıssız koloniden daha güçlü olacağım. Hayır, canım, hiçbir şeyden korkmayın. XIV. Louis'in eli bize kadar uzanamaz. Bize sataşmaya cüret etse bile, onunla mücadele edebiliriz. Amerika engin bir kıta, biz ise özgürüz. İçiniz rahat etsin, Anjelik'im.»

«Beni görünce savurdukları, Akadya'nın dişi şeytanı!.. feryadı ne demek?»

«Sizi bir hayalet sanmış olsalar gerek. Castine'le Perrot bana haber vermişlerdi zaten. Dişi bir şeytanın, Akadya'nın, vaftiz edilmiş veya edilmemiş bütün Kızılderililerinin ruhlarını kilisenin elinden aldığını rüyasında gören bir kadın, evliyanın açıklamaları Yeni Fransa'yı allak bullak etmiş. Bu Fransızların şüphesi ve heyecanı bundan ileri geliyor. Buraya sefer yapmalarının sebebi de belki budur. Dişi şeytanın, efsanevî bir hayvanın: alnının ortasında tek boynuzlu olan bir atın üzerinde yol aldığı söyleniyormuş.»

Anjelik sinirli bir gülüşle:

«Tevekkeli değil.» diye atıldı. «At üzerinde bir kadını görünce, o kadar heyecanlanmadılar... At üzerinde kadın burada eşi görülmemiş bir manzara. Evliyanın söylediklerine de uyuyor.»

Joffrey canı sıkılmış görünüyordu.

«Olay aslında anlamsız, ama ciddi sonuçları olabilir,» dedi. «Bu anlaşmazlık başımıza bir sürü dert açabilir. Bu kimseler korkunç derecede mutaassıptırlar.»

«İyi ama tarafımızdan bir düşmanlık görmeden bize saldıracak değiller ya.»

«Bekleyelim! Niyetlerinin ne olduğunu ancak zaman gösterir... Perrot bu sabah Kızılderili Mazok'u keşfe gönderdi. Yerli, dönüşünde bize, bölgedeki hareketleri haber verir. Böylece, Fransızların, İrokua'ların ya da seferlerinde Fransızlara refakat eden Abenaki'lerin, Algonquin'lerin Huron'ların planlarını öğreniriz. Durun... Az önce gördüğümüz yerlilerin, Fransızların hizmetindeki Huron'lar olması da mümkün. Bu kızılderililer, İrokua'ların düşmanı olmakla beraber, aynı ırktandırlar ve aynı görenekleri korumuşlardır. Başlarının tepesinde bir tek tutam saç olması bundan ileri geliyor. Ama duyduğumuza göre, bu dolaylarda savaşçı bir İrokua kafilesi de varmış. Fransızların buralarda bulunmaları belki de o yüzdendir... Görüyorsunuz ya, Amerika, bu... Issız alanlar birdenbire canlanıyor ve hepsi birbirine düşman, çeşitli insanlarla kaynaşmaya başlıyor.»

O sırada ormanın bir köşesi, kampa yaklaşan meşalelerin ışığıyla aydınlandı. Ardından, tüfeklerin horozlarının takırdadığı duyuldu ve erlerden bazılarının yaktığı kavların kokusu etrafı sardı.

Fakat ağaçların arasından, çıka çıka, mahçup bir suratla dönen üç Kanada'lı çıktı.

Derenin kaynak yönünde Fransız kampının izlerine rastlamışlar, aynı zamanda yarı yarıya kızarmış bir İrokua esiri bulmuşlardı ama, askerlerle Huron'ların yerinde yeller esiyordu.

Yüksek sesle:

«Hey! Saint Laurent'li hemşeriler, akrabalar nere-

lerdesiniz?» diye bağırmaları boşuna olmuş, kimse onlara cevap vermemişti.

Bağları çözülen İrokua esiri ise, vücudunun yanık içinde olmasına rağmen, bir dikkatsizlik anından faydalanarak, fırlamanın ve karanlık çalıların arasında izini kaybettirmenin yolunu bulmuştu.

Kervan bundan böyle, çeşitli ırklardan hayaletlerle: Fransız, Algonquin, Huron, Abenaki ve İrokua asıllı düşmanlara çevrili olacaktı. Orman da bir yandan, rüzgârın soluğunun altında hışırdamaya ve uzaklardaki suların mırıltısıyla hayvanların çağrılarını aksettirmeye devam ediyordu.

Joffrey de Peyrac, adamlarından bir kısmını silah altında bıraktıktan sonra, keşif seferleri tertipledi. Baskına uğramaya hiç niyeti yoktu.

Anjelik'e, kadınlara, çocuklara ait çadıra gidip dinlenmesini tavsiye etmişti. Karısını oraya kadar kendi götürdü. O köşenin hayli loş olmasından faydalanarak onu kollarının arasına aldı ve dudaklarından öpmek istedi. Fakat genç kadın pek heyecanlı ve endişeli olduğu için, erkeğin okşayışlarına istediği gibi cevap veremedi.

Anjelik aynı zamanda kocasına biraz içerliyordu da. En çok, Joffrey'in, seyahat esnasında yanından ayrılmış olmasına ve geceleri onu yanına almamasına gücenmişti. Oysa kervanın disiplini ve bu erkekler dünyasına kadınların henüz pek yakın bir tarihte katılışı, bunun böyle olmasını gerektiriyordu. Anjelik de bunu pekâlâ biliyordu.

Fas'ta, hıristiyan esirlerle birlikte Mikenez'den kaçtığı vakit, reisleri Colin Paturel'in, aynı ayrılığı uygulayarak adamlarına:

«Bu kadın kimseye ait değildir. Bu düşman topraklarından kurtulana kadar aşk macerası istemem,» dediğini çok iyi hatırlıyordu.

Joffrey de Peyrac kadınlarla çocukları aynı çatının altında toplayıp erkekleri daha beride üçer üçer yatırmakla aynı prensibi tatbik ediyordu.

O da böylece, kendine imtiyaz tanımayan ve vücudunu, himayesine aldıklarına adamış, yalnız bir şef olarak kalıyordu.

Zihin berraklığıyla gücünü tam olarak korumak için cengâverin, savaş arifesinde kadından uzak kalmasını emreden ilkel kavim kurallarını benimsemişti.

Ne çare ki, Anjelik bu kuvveti paylaşamıyordu. Kadındı, zayıftı ve bazan erkeğine son derece ihtiyacı oluyordu.. Ondan uzak olduğu zaman, içindeki huzursuzluğu tam olarak yenemiyordu. Sevgiliyi tekrar kaybetmekten korkuyordu. Birbirlerine kavuşmalarını mümkün kılan mucize daha o kadar yeniydi ki.

Joffrey de Peyrac'ın nefsine hâkimiyetinin ve soğukluğunun ardında bilhassa kendisine karşı derin bir şehvetin gizli olduğunu bilmiyor değildi. Ama vakit vakit erkek için, onu fevkalâde çeken, fakat kişisel hayatından, sevinçlerinden, tutkularından ve tasalarından uzak tuttuğu bir zevk âleti olmaktan da endişe duyuyordu. Genç kadın günler geçtikçe hayatını, pek az tanıdığı, bununla beraber itaat ve sadakat borçlu olduğu bir erkeğe bağladığını farkediyor, sert, gizli ve inatçı tarafları olduğu ve eskisinden de kurnaz olduğu için çok zaman onunla çatıştığını anlıyordu.

Genç kadın, her an silah sesleri duymayı ve Fransızların baskınına uğramayı umduğu için o gece rahat uyuyamadı.

Şafak vakti mırıltı halinde konuşmalar duyarak, çadırından dışarı süzüldü.

Kızılderili Mazok, sislerin arasından çıkıyordu. Yerli, Fransa yolculuğundan dönüşte geleneksel peştemalına ve deri mokasenlerine kavuşmuştu. Örülü saçları da yi-

ne tüylerle süslüydü. Yayı elinde, oklarla dolu meşin okluğu sırtındaydı.

Onu karşılamaya çıkan efendisiyle Joffrey de Peyrac'ı selâmladı.

Anjelik küçük gruba katılınca, Kızılderilinin getirdiği haber ona da bildirildi.

Müttefikleri Algonquin'lerle Huron'ların eşliğindeki küçük bir Fransız müfrezesi, iki gündür Katarunk karakolunu işgali altında bulunduruyordu.

Kervanın üyeleri çok erken saatta toparlandılar. Hava çok soğuktu. Arazi yoğun bir sisin altında olduğundan üç adım ötesi görülemiyordu.

Yapraklardan su damlıyor, orman sanki bütün suyunu damla damla akıtıyordu.

Atların yularından tutan yolcular, birbiri arkasından açıklığı terkederek ıslak çalıların arasına daldılar. Mırıltı halinde talimat veriliyor, çocuklara öksürüklerini tutmaları ihtar ediliyordu. Yolcuların üzerine çığ yağıyordu. Bu sessiz yürüyüş esrarlı bir hava içinde devam edegeldi. Nihayet güneş, soluk sarı renkli bir küre gibi doğunca, sisin kalkmasıyla renk renk, âdeta yıkanmış ve pırıl pırıl bir tabiat manzarasının meydana çıkmasına birkaç saniye yetti.

Kafile o sırada bir açıklıktan geçmekte olduğundan, biraz öteki bir meşe ormanının siperine bir an önce girilmesi için, yolculara, adımlarını sıklaştırmaları emredildi.

Kambur kumbur meşelerin hemen hemen siyah renkli yapraklarla bezenmiş dallarının altında, ısı ağır ağır yükseliyordu. Meşe palamutları yerlerinden kopup gürültüsüzce yumuşak zeminin üzerine yuvarlanıyordu. Atlar bir araya toplanmış ve alçak dallara bağlanmıştı. Gürültü yapmama ihtarına en sıkı şekilde uyuluyordu.

Dört İspanyol askeri sel çukurunun dibine doğru ini-

şe geçmişlerdi. Onların, çalı çırpıyı ayaklarının altında çıtırdatarak hantal hantal inmelerine karşılık Mopuntuk'un Kızılderilileri çalıların arasından sessizce süzülüyorlardı. Dibe ilk varanlar da yine onlar oldu. Birer hayalet kadar sessiz hareket ediyorlar, arkasına gizlendikleri ağaçlarla sanki tek vücut oluyorlardı. Biraz Fransız ya da düşman Kızılderili postu delmek fırsatına peşinen seviniyorlardı. Fitilli tüfekleri, beyazların mavzerlerinden daha güçlü ve uzun menzilli, buna karşılık daha az hassas silahlardı.

Bir savaşın hazırlanmakta olduğu belli olduğundan, Anjelik, nasıl bir hareket tarzı tutturacağını düşünüyordu. O sırada Peyrac Kontu'nun kendisine doğru geldiğini gördü. Joffrey:

«Birliğimdeki en usta nişancı olmanız dolayısıyla size ihtiyacımız olacak,» diyordu.

Honorine'e, Jonas'larla öbür çocukların yanında uslu uslu oturmasını tembih ettikten sonra, onları korumaya ve atların bekçiliğine iki adamını ayırdı.

Sonra Anjelik'i, aşağı uçacakmış gibi duran koca kayalarla çevrili yarın kıyısına götürdü. Burası mükemmel bir gözetleme yeriydi. Bir boğaz içinde akan ırmak, her iki yönde de, oldukça uzaklara kadar göz hapsinde bulundurulabilirdi. Su yolu oldukça geniş sayılırdı, fakat bu mevsimde sel akışlı gözüküyordu. Hemen hemen ayaklar ıslanmadan kayadan kayaya atlayarak karşıya geçilmesini mümkün kılan bir geçit yeri bulunmakla beraber, bunun etrafında su, derin ve yatağının karışıklığını belli eden girdaplarla doluydu. Bu ırmak ta, ta uzakta kızıl yaprakların arasında, ışıltısı göze çarpan göle doğru inen bir eşikti.

Nicolas Perrot usulca:

«Sakoos geçidi» dedi.

Geçit, ırmağın tam ortasında, ağaçlarla örtülü kü-

çük bir kum adacığı tarafından ikiye bölünmüştü.

Kont, aşağıdaki karanlık çalı kümelerini Anjelik'e gösterdikten sonra, adacığı işaretle:

«Birazdan şu çalıların arasından çıkacak adamlar geçide sapacaklardır,» dedi. «Bunların ise dün akşamki Fransızlarla Kızılderilileri olacağına şüphe yok... Karşı karşıya geldiğinize göre, onları tanıyacağınızı umarım. Adacığa çıktıkları vakit, geçidin ikinci kısmını da aşmalarına meydan vermemek üzere üzerlerine ateş açarsınız.»

Anjelik, kaşlarını çattı:

«O ada keskin bir nişancılığa imkân vermeyecek kadar uzak.»

«Öbür nişancılar da bana aynı şeyi söylediler, ama başka yerde mevzilenmemize imkân yok. Adanın tam karşısına düşen daha uygun bir mevkiyle aramızda bir yarık var, ama orasını aşmamız saatlar sürer, buna ise vakit yok. Bu nedenle, buradan atış yapmamız ve karakola alârm verilmemesi için, konvoyun öncülerini durdurmanız şart. Yanlış anlamayın: durdurmak dedim, kimseye vurmak demedim. Kan dökülmesini istemiyorum.»

«Bu sizin istediğiniz, insanüstü bir hüner gerektirir.»

«Biliyorum, hayatım. Florimond bile kendini usta nişancı saydığı halde, dediğimi yapabileceğine güvenemiyor.»

Delikanlı da oradaydı. Annesiyle babasına merakla bakıyor, ustalığını göstermeye can atıyordu. Bununla birlikte kendinden şüphe edecek kadar dürüsttü.

«Adanın ucuna ulaştıkları zaman istediğinizi yapmaya imkân yok, baba» diye atıldı. «Tam adaya ayak bastıkları sırada olsaydı, diyeceğim yok..»

Joffrey de Peyrac hayır anlamında başını salladı:

«O dediğin anda kafilenin bir kısmı hâlâ ormanda

olacak. Kimsenin kaçmamasını istiyorum. Bazı nişancılar nehrin kaynak yönünde mevzilenerek kaçakları yakalayacaklar, ama kaçanlar sayıca fazla olurlarsa gerçek bir savaş olur, buna rağmen de bir ikisi kaçmayı başarır. Hayır, ateş açmadan önce hepsini ormanın dışında, geçidin ya da adanın üzerinde görmek istiyorum. Aşağıdaki İspanyollar o zaman o taraftan kaçmalarını önlerler, böylece düşman her taraftan kuşatılmış olur.»

«Ama, ada önümüzde upuzun uzanıyor. Geçidin ikinci kısmına ulaştığı zaman, konvoyun başını bu mesafeden durdurmak ve bu arada kimseyi yaralamamak bana olacak iş değil gibi geliyor.»

«Buna rağmen deneyeceksiniz, değil mi Anjelik?»

Genç kadın etrafı dikkatle gözden geçirmişti. Kocasına döndü.

«Siz ne güne duruyorsunuz, Joffrey? Tecrübeli bir nişancı değil miydiniz?.»

«Bu kadar mesafeden kendime güvenemem... Sizin gözleriniz benimkilerden kuvvetli.»

«Madem öyle, kabul.»

Anjelik, buna rağmen tereddüt ediyordu. Joffrey de Peyrac'ın ondan istediği son derece güç bir işti. Güneş o sırada boğazı ışığa boğmaktaydı.

Kont, bu jestiyle ona duyduğu güveni ispatladığı için Anjelik bir bakıma mutluydu. Harekete geçmek, aslında fena olmayacaktı. Oğulları ve oradaki öbür adamlar ona şaşkınlıkla bakmaktaydılar. Kont'un, bir kadına bel bağlamasına hayret ettikleri besbelliydi. Anjelik, bütün korsanlıklarına rağmen, en azından onlar kadar savaş gördüğünü ve silah ateşlediğini ispat etmekten derin bir haz duyacaktı.

Joffrey'in:

«Bu teşebbüse cesaret edebilecek misiniz?» diye sorması üzerine:

«Deneyeceğim,» diye cevap verdi. «Bana hangi silahı vereceksiniz?»

Adamlardan biri ona yeni doldurduğu fitilli tüfeği uzattıysa da. Anjelik kabul etmedi.

«Kendim dolduracağım bir silah isterim,» dedi.

Bunun üzerine Brötanyalı Yann le Couennec'in bizzat taşıdığı ve bakımıyla meşgul olduğu Joffrey'in tüfeğini ona verdiler. Bu, tekrar doldurulmadan iki el ateş edebilen çakmaktaşlı bir silahtı. Sedef kakmalı kabzası ceviz ağacından, yani hem hafif, hem de güçlüydü. Anjelik tüfeği beğenerek kabzasını omuzuna dayadı. Kendisine verilen barutu ve mermileri gözden geçirdi, çift namluyu temizledi, silahı doldurup mermileri dışarı kaydırdıktan sonra silahı tekrar doldurdu. Meraklı bakışlar, onun bütün bu hareketlerini izliyordu.

Genç kadın, neden sonra o adam boyundaki kayalardan birine yaslandı.

Çok iyi bildiği bir heyecanın benliğini sardığını hissediyordu. Savaş kokusunu almıştı! İleride, adanın ucunu ve geçidin ikinci kısmını kesen pırıl pırıl çakıl tepesini görüyordu.

Kalbinin atışları gitgide hızlanıyordu. Bu, savaş öncesiydi. Zamanı gelince bilâkis içinde garip bir durgunluk, âdeta bir boşluk duyacaktı. Birden doğrularak:

«İlk atışlar onları durdurmaya yetmezse, dolu iki tüfek daha hazır bulundurup bana getirmeniz lâzım gelecek,» dedi.

Sonra, beklemeye başladı.

Aradan bir saat geçmeden bir kuş sesi ormanın içinde çın çın öttü. Bu çok alışılmış sesin özel bir anlamı olabileceği kimsenin hatırından geçmezdi. Fakat Nicolas Perrot bu fikirde olmadığından Anjelik'e doğru hafifçe eğilerek:

«Bu, Marok'un sinyalidir,» diye fısıldadı.

Kıyıda önce Huron asıllı bir Kızılderili, onun arkasından da Anjelik'in bir gün önce sel çukurunda gördüğü bir haberci belirdi. Arkadan, bir subayla birkaç Kızılderili ve nihayet diğer bir Fransız geliyordu. Bu, hemen hemen çocuk denecek yaşta, sarı bukleli bir delikanlıydı. Sırtında, Kral'ın subaylarının arkası yırtmaçlı ve uzun kuyruklu, mavi ceketi vardı. Taşıdığı çeşitli silahların arasında bir balta, büyük bir bıçak ve barut torbası göze çarpıyordu. Dantel kravatı buruş buruş olup gelişigüzel bağlanmıştı. Hayli yıpranmış şapkası, usulden olanlarla hiçbir ilişiği olmayan siyah ve beyaz kartal tüyleriyle süslüydü, fakat kol ağızlarının ve yaka klapaları bu elbisenin her şeye rağmen bir üniforma olduğunu hatırlatıyordu. Bacaklarında deri tozluk, ayaklarında makosen ayakkabı vardı.

Yukarıdakiler, onun, kıyıdaki sığ suya atıldığını ve yüzüne avuç avuç su serptiğini gördüler. Anjelik'in, bir gün önce şapkasını deldiği o iri yarı adam olan subay, delikanlıyı disipline dâvet etti:

«Kolay gelsin, Maudreuil! Çocuk gibi sularla oynamanın sırası mı şimdi?»

Muhatabı şen bir sesle:

«Yapmayın canım,» dedi. «Katarunk'a kala kala yarım fersah yolumuz kaldı. Yoksa dün akşamki gibi yine şeytanî ruhlarla karşılaşmamızdan mı çekiniyorsunuz?»

Vadinin yansıttığı sesler oldukça net duyuluyordu.

Teğmen:

«Neden korktuğumu kendimde bilmiyorum, ama bu geçit bana hiç tekin gözükmüyor. Geçit değil, boğazkesen, mübarek!» diye karşılık verdi.

Böyle diyerek başını kaldırmış ve yarların tepesine bakmıştı. Gözleri, rüzgârın hafifçe kıpırdattığı yaprakların sırrını deşmeye çalışıyordu.

Genç asker gülerek sordu.

«İrokua'ların kokusunu mu aldınız yoksa? Bilhassa onlar söz konusu olunca burnunuz pek keskinleşiyor.»

Teğmen sert bir sesle cevap verdi.

«Hayır. Ama ne olduğunu anlayamadığım başka bir şeyin kokusunu alır gibiyim. Elimizi çabuk tutalım. Öbür kıyıya ne kadar çabuk geçersek, hakkımızda o kadar hayırlı olur. Haydi... Ben önden gidiyorum.»

Haberciye:

«Aubignière, sen de kafilenin arka ucuna geç, olmaz mı?» dedi ve geçide saparak çevik hareketlerle kayadan kayaya sıçramaya koyuldu.

Yukarıda, onları gözlerden gizleyen ağaçların arasında Nicolas Perrot, parmaklarının ucunu Anjelik'in omuzuna değdirdi.

«Yalvarırım, onları öldürmeyin,» diye fısıldadı. «O dev, en iyi dostum Teğmen Pont-Briand'dır. Öbürü, üç Parmak, en genci ise Kanada'nın harika çocuğu Baron de Maudreuil'dir.»

Anjelik, gözlerinin hareketiyle anladığını belirtti. Bu kadar kıymetli düşmanların hayatını bağışlayacaktı, ama bu kaygılar, işini hiç te kolaylaştıracağa benzemezdi.

Nicolas Perrot'un, Teğmen Pont-Briand olarak tanıttığı dev, adacığa ayak basmıştı. Orada kıpırdamadan durarak, hâlâ koku almış bir köpeğin duyarlığıyla etrafı gözden geçiriyordu. Gerçekten de koku almaya çalışır gibi bir hali vardı. Başında şapka yoktu. Koyu kumral saçları başının ve omuzlarının etrafında kabarmıştı. Başı, güneşin altında kızıl bir hâleyle çevrili gibi gözüküyordu. Şüpheli birşey görmemiş olacaktı ki, sonunda omuzlarını silkti ve geçidi aşmış bulunan Huron'lar peşinde olduğu halde, adanın öbür ucuna yürümeye koyuldu.

Bütün dikkatini toplayan Anjelik, tüfeğini omzuna daha kuvvetle dayadı. Kumsal boyunca uzaklaşan Pont Briand'ın siluetini namlusunun ucuyla izliyordu.

Hâlâ ırmağın kıyısında olan Aubignière yani Üç Parmak adlı haberci, ormandan çıkmaya devam eden yerlilere acele etmelerini ihtar ediyordu.

Pont-Briand adacığın uzak ucuna ulaşmıştı. Orada duraklayarak geçitte ilerleyen kafilesine bir göz attı. Yarın tepesinden onu gözetleyenlerin işini kolaylaştırdığının farkında değildi. Birazdan bütün adamları geçitte olacaklardı. Joffrey de Peyrac'ın arzuladığı da buydu.

Anjelik'in bütün dikkati bir tek nokta üzerinde; birazdan adamın, ayağını basacağı geçidin ikinci yarısının ilk yassı taşının üzerinde toplanmıştı.

Parmağı tetiğe dokundu. Ardından, taşın ucu paramparça olurken, boğaz, patlamanın ani tarakasıyla doldu.

Fransız subayı geriye sıçramıştı.

Adacıkta toplanmış Kanada'lı Fransızlarla, Kızılderililer, onun:

«Çabuk, yere!» emri üzerine kendilerini yüzükoyun yere atıp birkaç sıska çalının siperine süründüler.

Fakat teğmen onları taklit edecek yerde yeniden geçide doğru bir hamle yaptı. Anjelik ateş etti.

Teğmen geçidin yarı yerindeydi. Ayaklarının dibinde yine bir taş patladı. Subayın, birden dengesini kaybederek suya yuvarlandığı görüldü. Anjelik bunun, adama iki günün içinde yaptırdığı ikinci banyo olduğunu düşündü. Bir akşam önce teğmen, genç kadını sel çukurunun içinde kovalarken de ırmağa düşmüştü. Bununla birlikte Anjelik mermiyi ona isabet ettirmediğine emindi.

Yanındakilere:

«Öbür tüfeği verin!» diye emretti.

Teğmenin başı yine meydana çıktı. Akıntıyla bir yan-

dan mücadele ederek uzaklaşıyordu. Anjelik yeni tüfeği omuzlayarak nişan aldı ve ateş etti. Kurşun suyun yüzeyinde sekerek, teğmenin o kadar yakınından geçti ki, adamın yüzüne, gözüne mutlaka su sıçratmış olması gerekirdi.

Nicolas Perrot yine usulca:

«N'olur, öldürmeyin onu,» diye yalvardı.

Sinirlenen Anjelik:

«Hay Allah kahretsin!» diye düşündü.

Nicolas Perrot, düşmanın bir türlü durmak bilmediğini ve onu öldürmeden karşı kıyıya geçmesini önlemenin pek zor olduğunu görmüyor muydu?

Genç kadın bir kere daha ateş etti. Fransız subayı bu defa karşı tarafın maksadını anlamış göründü. Irmağın öldürücü akıntıları ve başını çevreleyen kurşunlar artık tereddüde yer bırakmıyordu. Teğmen Pont-Briand adaya dönerek kambur kambur bir fidanın altına süründü.

Anjelik ancak o zaman vücudunu biraz gevşetti, fakat geçidi göz hapsinde tutmaya devam ediyordu. Bununla beraber, hiç kimse subayın çılgınlığını taklit etmeye özenmedi. Bir başkasının da bu kadar sıkı bir kontrol altındaki bir geçitte şansını denemesi pek zayıf bir ihtimaldi.

Anjelik hafifçe doğruldu. Şakaklarından terler süzülüyordu. Baruttan kararmış bir elle alnını sildi ve şaşkına dönmüş oğullarından birinin uzattığı dolu tüfeği alarak yine atış durumuna geçti.

İsabet etmişti. Çünkü teğmen, bir kere daha şansını denemeye karar vererek çılgın gibi ileri atıldı...

Ardından, bir mermi ayaklarının altından sekerek kumsalın kumlarına saplandı. Teğmen derhal az önceki sığınağını boyladı. Bu süre içinde bütün cephelerde beklenmedik saldırılar olmuştu. Anjelik, ilk mermisiyle kafi-

lenin ilerleyişini baltalarken, geçidin ilk yarısının ortasında bulunan Huron'lar, ormanın siperine sığınmak için gerilemek istemişlerdi. Fakat, henüz terkettikleri kıyıda silahlar patlamaya başlamıştı. Aubignière bunun üzerine kendini bir ağacın arkasına atarak yer istikametine karşı ateş açmıştı.

Birinci geçitte bir kurşun yağmurunun ortasında kalan Huron'lar ne ilerlemeye, ne de gerilemeye cesaret edebiliyorlardı. Bununla beraber içlerinden biri, ırkına öz cüretle kendini kaynayan suların içine bırakıvermişti. Ne çare ki çağlayanlara kısa bir yol kala kıyıya çıktığı sırada, İspanyollar tarafından ateşlenen bir mermi hedefini bularak onu bacağından yaraladı.

Bir başka Huron da ormanın çalılarının arasına dalmayı başarmıştı. Fakat Kont de Peyrac'ın, oraya yerleştiği göze görünmez düşmanla karşılaşmış olacaktı ki, önce bir mücadele gürültüsü oldu, arkadan da öfkeli bir haykırış çınladı.

Daha sonra öylesine bir sessizlik ortalığa hâkim oldu ki, ağustosböceklerinin çağrıları yükselerek, ırmağın uzaktaki çağıldamasına varıncaya kadar bütün diğer gürültüleri bastırdılar.

Acımsı bir barut kokusu boğazı doldurmuştu.

Anjelik dişlerini sıkıyordu. Nerede bulunduğunu unutmuş gibiydi. Fransa'nın Vendée eyaletinin bir boğazının yukarısında gizlendiği yerden Kral'ın askerlerini tek tek yere seriyormuş gibilerden bir his duyuyordu. Sıkılmış dişlerinin arasından neredeyse eskiden dudaklarının arasından o kadar sık dökülen:

«Öldür! Öldür!» sesleri püskürecekti.

Genç kadın titremeye başladı.

Birden omzunun üzerinde bir el hissetti.

Joffrey de Peyrac sakin sesiyle:

«İşte gördün mü? Bitti» diyordu.

Solgun bir yüzle doğrulan genç kadının elindeki tüfeğin namlusu hâlâ tütüyordu. Kocasına, onu birden tanıyamamış gibi baktı. Joffrey onun kalkmasına yardım etti ve yüzünü lekeleyen siyah tozu mendiliyle sildi. Usulca:

«Aferin sevgilim!» diye mırıldandı.

Anjelik'e neden «Aferin» diyordu sanki? Yeni başarısını mı, yoksa eski uğraşlarını mı alkışlıyordu? Fransa Kralı'na karşı umutsuz mücadelesine hayranlığını mı belirtiyordu? Bir ölüm silahının üzerindeki ellerini gizlediği hayret verici ustalığı mı övüyordu?...

Barutun kararttığı narin eli saygıyla öptü.

Kont'un oğullarıyla adamları, Anjelik'e hayretten faltaşı gibi açılmış gözlerle bakıyorlardı.

Derken Kanada'lı Fransızlar aşağıdan ateş açtılar. Pont-Briand, yaprakların hareketinden, oralarda birilerinin gizli olduğunu sezmişti. Uçurumun üzerine uzanmış kaya, bizimkilerin hemen yanıbaşında gürültüyle parçalandı.

Perrot bunun üzerine dayanamayıp sesini yükseltti:

«Bu olmadı işte! Kâfi artık. Bu oyuna son verelim, olmaz mı? Pont-Briand kardeşim, teskin ol, yoksa seni güreşe davet eder ve Saint-Médard günündeki gibi omuzlarını yere getiririm. Her halde unutmamışsındır.»

Kanada'lının gür sesi, ekşi dumanların istilâsına uğramış boğazda gürültülü yankılar uyandırdı.

Önce bir sessizlik oldu, arkadan adadan bir ses cevap verdi.

«Hey konuşan! Kimsin sen?»

«Montreal adasından Ville Marieli Nicolas Perrot'yum.»

«Ya yanındakiler?»

«Fransız dostlarım!»

«Kim olduklarını söyle.»

Nicolas Perrot «Ne yapayım?» der gibilerden Kont'a döndü. Joffrey de Peyrac olur anlamında başını eğdi.

Kanada'lı o zaman ellerini boru gibi ağzının etrafına yerleştirerek aşağıdakilere seslendi:

«Beni dinleyen, Saint-Laurent'li hemşeriler, beni iyi dinleyin. Burada Gouldsboro'nun, Katarunk'un ve başka diyarların efendisi Kont de Peyrac ve mahiyetindekilerin beraberindeyim.»

Bu ismin, bunca yıllık mezar sessizliğinden sonra Kızılderililerin ormanını çınlattığını duyan Anjelik ürperdi. Yoksa eski asalet unvanı, beşiğinden uzakta yaşayabilecek, daha doğrusu yeni baştan doğabilecek miydi? Bunun tehlikesi yok muydu?.

Dönüp kocasına baktı, fakat Joffrey'in yüzünden hiçbir şey anlaşılmıyordu.

Burnun ucunda, dayandığı çamın yerlere sarkmış dallarının gözden gizlediği erkek, bütün bu çağrılardan habersiz gibi, çarpışma alanını incelemeye devam ediyordu.

Duman pek yavaş dağılıyor, bu tozlu ortam, sesleri boğuyordu. Görüş zayıftı, ihtiyat kaygısı ise her iki tarafın da tetikte bulunmasını gerektiriyordu. Joffrey de Peyrac, dolu tabancasını elinde hazır durumda bulundurmaya devam ediyordu.

Nihayet adacıkta çalıların arasından biri ayağa kalktı. Bu, Pont-Briand'dı.

«Sahiden sensen, silahsız olarak yanıma gel Nicolas Perrot,» diye seslendi.

«Geliyorum.»

Kanada'lı, tüfeğini uşağına teslim etti ve bayırdan bir koşu tuturarak kumsala kadar indi.

Nihayet, süet derisinden elbiseleri ve kürk başlığıyla dar kıyı şeridinde belirince, sevinç ünlemleriyle karşılandı. Kanada'lı Fransızlarla Huran'lar onu karşılamaya

koştular. Nicolas Perrot, dostlarına, ırmağın kaynak yönünde biraz ilerleyerek, İspanyolların, iki yakanın birbirine yakın olduğu bir yerde ağaç gövdelerinden meydana getirdikleri köprüyü aşmalarını bağırdı. Irmağın tabii geçidi, arazideki çok derin bir kırığın aşılmasını lüzumsuz kılarak birkaç saat kazandırdığından bu yol ender olarak kullanılıyordu. Herkes buluştuktan sonra, öpüşmeler ve gürültülü tebrikler gırla gitti. Kanada'lıyla hemşerileri karşılıklı olarak birbirlerinin omuzlarına şamarlar indiriyorlar, birbirlerinin yanlarına yumruklarını saplıyorlardı.

«Seni öldü zannediyorduk kardeş!»

«Bir daha dönmeyeceksin sandık.»

«İrokua'ların yanına gidiyordun hani!»

«Hayatımın sonuna kadar vahşilerin yanında yaşıyacağın söyleniyordu!»

Nicolas Perrot izah etti.

«Az daha dediğiniz oluyordu. Üç yıl önce Kebek'ten ayrılırken, niyetim gerçekten İrokua'ların yanına dönmekti. Fakat sonra Kont de Peyrac'la karşılaşınca fikrimi değiştirdim.»

Huron'lar da Nicolas Perrot'u gördüklerine sevinmişlerdi. Fakat bazıları kafa tutuyorlar, içlerinden biri yaralandığı için kana kan istiyorlardı.

Nicolas Perrot, Huron diliyle onlara dedi ki:

«Kardeşim Anahstana ne demeye ellerimizin arasından kertenkele gibi süzülmeye çalıştı. Barutun lisanından anlamayan hiç cenk etmeye kalkışmasın daha iyi.»

Sonra, gayet iyi tanıdıkları bu erkek sesine itaat eden Huron'lar, tartışmak üzere yere oturup sonunda beyazları, kozlarını paylaşmada yalnız bırakmak kararını alırken, Nicolas Perrot Fransız subaylarına hitap etti:

«Lütfen bu yana gelin efendiler.»

8

NICOLAS PERROT'un peşi sıra dağın böğrüne tırmanan üç kişi başlarından geçen tatsız mecaraya rağmen, merak içindeydiler. Kont de Peyrac Kuzey Amerika'da hayli üne ulaşmıştı. Kont'u gören az kişi olmakla beraber, Massachusetts'le Yeni İskoçya kıyılarından Kanada sınırlarına kadar her yerde ondan sözediliyordu.

Üstelik Kont de Peyrac'ın Kenebek nehri üzerindeki karakolunu da işgal eden Kanadalı Fransızlar, içlerinde huzursuzluk duyuyorlardı.

Dostları Nicolas Perrot yanlarında olmasa gelecekleri hiç de parlak görmeyeceklerdi. Geçerken çalıların arasından kendilerini gözetler gördükleri çeşitli ırklara ait o korsan suratlı adamlardan ürkmemek elde değildi.

Yarın tepesine ulaştıklarında, şaşkınlık ve çekingenliğin etkisiyle birdenbire kalakaldılar.

Yaprakların oyunuyla baştanbaşa parlak noktalarla bezenmiş alaca karanlıkta, abanoz kadar siyah bir aygır atın üzerine binmiş, siyah maskeli bir süvarinin, bir heykel kadar hareketsiz durduğunu görmüşlerdi.

Onun arkasında, başka süvari siluetleri ve kadınlar göze çarpıyordu.

Maskeli süvari boğuk bir sesle:

«Sizleri selâmlarım, beyler. Yaklaşın lütfen» dedi.

Kanada'lılar bütün yiğitliklerine rağmen, kendilerini toparlamakta güçlük çektiler.

Bununla beraber, Kont'un selâmını karşılık verdiler. Dev teğmen konuşacak halde olmadığından, Üç Parmak lâkaplı Romain d'Aubignière söz aldı.

«Beyefendi, müzakere etmek için emrinize amadeyiz. Bununla birlikte müzakereleri açmak için başvurduğunuz usulün, bize fazlaca patırtılı gözüktüğünü itiraf etmek gerek.»

«Ya sizin usullerinize ne demeli? Kenebek kıyılarındaki karakolu işgal etmeyi kendinize hak gördüğünüzü haber aldım.»

Aubignière ve Maudreuil, cevap vermesi için Pont-Briand'a baktılar.

Dev Teğmen birden gerçeğe dönmüş gibi, elini alnında gezdirerek:

«Senyör,» diye başladı, «faaliyetleriniz ve niyetleriniz hakkında bilgi edinmemiz için, Yeni Fransa hükümeti tarafından Kenebek nehri kaynaklarına gitmekle görevlendirildiğimiz doğru. Nehir yoluyla geleceğinizi tahmin ediyor ve sizinle anlaşabilmek için orada gelişinizi bekliyorduk.»

Joffrey de Peyrac'ın maskesinin kenarından gülümsediği görüldü. Teğmen, «Nehir yoluyla geleceğinizi tahmin ediyorduk,» demişti. Kervanın karayoluyla ve at üzerinde gelişi onları gafil avlamıştı.

«Peki İrlanda'lıma ne şekilde davrandınız?» diye sordu:

Genç Baron de Maudreuil:

«Aa, şu komik, kırmızı yanaklı İngiliz'den mi bahsediyorunuz?» diye atıldı. «Başımıza az iş açmadı... Tek başına olmasına rağmen, neredeyse karakolda koca bir garnizon olduğuna bizi inandıracaktı. Huron'lar başının derisini yüzmek istedilerse de albayımız karşı koydu. Kısacası, adamınız şimdi mahzende söğüş gibi sicimlenmiş durumda oturuyor.»

Joffrey ferahlamış gibi derin bir nefes aldı.

«Tanrı'ya şükür! Adamlarımdan birinin öldürülmesini hazmedemezdim. O zaman meselenin silahla hallolma-

sı gerekecekti. Albayınızın adı nedir?»

«Kont de Loménie-Chambord.»

«Adını işittim. Büyük bir asker ve dürüst bir adammış.»

«Şimdi esiriniz miyiz beyefendi?»

«Katarunk'ta bizi bir düşmanlığın beklemediğine ve seferinizin, benimle bir anlaşmaya varmaktan başka amacı olmadığına kefil olabilirseniz size rehine yerine, dost muamelesi etmek benim için zevk olur. Danışmanım olan hemşeriniz Nicolas Perrot da öyle tavsiye ediyor zaten.»

Teğmen başını eğdi ve epeyi bir süre düşünür göründü.

Sonunda:

«Kefil olabileceğimi zannederim, beyefendi,» dedi. «Faaliyetlerinizin bazı kimselerde, İngilizlerin arazilerimize akın yapacağı şüphesini uyandırdığını biliyorum. Buna karşılık, başta Vali Frontenac olmak üzere, başkaları da sizinle, yani, Yeni Fransa'ya zarar vermemeyi kendine borç bilecek bir vatandaşla ittifak kurmayı düşünüyordu.»

«Öyleyse lüzumsuz düşmanlıklara sebep olmadan önce Mösyö de Lomerie'ye, de Peyrac'ın gelişini bildirmek lûtfunda bulunur musunuz?»

Joffrey, elinin bir hareketiyle Anjelik'i ilerlemeye davet etmişti. Genç kadın, kısrağını ağaçların gölgesinden çıkararak kocasının yanına gelip durdu. Bir akşam önce onu korkutmalarını hâlâ affedemediğinden, Kanada'lı Fransızlara nezaket göstermek içinden gelmiyordu, fakat kendisi yaklaşırken üç yüzün üzerinde şekillenen ifade onu yumuşattı.

Kanada'lı Fransızlar sözleşmiş gibi geri geri gitmeye başlamışlardı. Birşey dememelerine rağmen dudaklarının:

«Dişi şeytan!» Akadya'nın dişi şeytanı!.» kelimelerini hecelediği seziliyordu.

Joffrey:

«Hanımefendi, size Kanada'lı beyleri takdim ederim,» dedi. «Beyler, eşim Kontes de Peyrac.»

Kont, çeşitli duyguların, adamların yüzlerindeki aksini alayla izledikten sonra:

«Kontes bana, dün akşamki karşılaşmanızdan bahsetti,» diye devam etti, «Karşılıklı olarak birbirinizi korkuttunuz galiba... Ata binmiş beyaz bir kadınla karşılaşmak bu bölgede muhakkak ki, olağanüstü bir hal, ama belli ki hayal görmemişsiniz, değil mi?.»

Pont-Briand, Fransızlara has nezaketle:

«Kontes de Peyrac'ın güzelliği ve zerafeti, gerçekten hayal görmüşüz gibi gözlerimize inanamamamıza sebep oldu,» diye atıldı.

Anjelik bu komplimana gülümsemekten kendini alamadı.

«Nezaketinizden ötürü size teşekkür ederim, Teğmen», dedi. «İlk karşılaşmamızın incelikten yoksun oluşuna gerçekten üzüldüm. Yanılmıyorsam, size bir şapka da borçluyum galiba!»

«Az daha bana bir kafa da borçlu olacaktınız, hanımefendi. Ama ziyanı yok! Bu kadar güzel bir elden gelecek ölüm bence geçerlidir.»

Gaspard de Pont-Briand böyle diyerek, değme saray adamınınkinden geri kalmayan bir reveransla genç kadının önünde eğildi. Anjelik'in onu büyülediği anlaşılıyordu.

Kervan düzensiz bir halde tekrar yürüyüşe geçmişti.

Taraflar anlaştığına göre, yaralı Huron da at üzerinde götürülmek üzere aranıp bulunmuştu; ama Kızılderili, bu yabancı hayvandan pek ürktü.

Baron de Maudreuil, tepesindeki saç kümesinin üze-

rinden yukarı dikilen ayı dişinden ve tüyden süsüyle pek şahane bir görünüşü olan Huron'ların Odessonik adlı reislerini tanıştırmıştı. Kızılderilileri iyi tanımayanların onları birbirleriyle karıştırmaları her ne kadar kolay idiyse de, Anjelik, Odessonik'in kişiliğinde bir akşam önce İrokua esirine işkence eden cengâveri tanır gibi oldu. Yeni beyazları pek merak eden Huron'lar, şimdi yolcuların etrafında dört dönüyorlar. Tıraşlı kafataslarının üzerinde dikili saçtan ve tüyden sorguçları, süvarilerin çevresinde dans eder gibiydi.

Bayan Jonas:

«Beni korkutuyorlar,» dedi. «Mübarekler İrokua'lara pek benziyor. Aynı soydan değiller mi zaten?»

Protestanlar dehşet içindeydiler. Katolik Fransızlarla ve özellikle askerlerle bu karşılaşma hiç ama hiç hoşlarına gitmemişti. Binbir tehlikeyi göze alarak Rochelle'den denize açılırken böylelerinden kaçmıyorlar mıydı? Şimdi susuyorlar ve iki subayın dikkatini çekmemeye çalışıyorlardı.

Aslında, Kanada'lılar da bütün dikkatlerini, oldukça meraklarını uyandıran Kont de Peyrac'ın maskeli yüzüyle Anjelik'e yöneltmişlerdi. Genç kadının yüzü, geniş kenarlı şapkasının gölgesinde hayli yorgun ve tozlu olmakla beraber, Pont-Briand dünyanın en güzel kadınıyla karşı karşıya olduğundan şüphelenmiyor değildi. İster dişi şeytan olsun, ister olmasın. Anjelik'in gözleri garip bir ışıkla parıldıyor, Pont-Briand da bu gözlerle karşılaştığı zaman, bakışlarını hızla öte yana çevirmekten kendini alamıyordu.

Anjelik, hayal yerine, etli canlı bir varlık olarak atının üzerinde görünce duyduğu şok, hâlâ boğazını düğümlüyor, dev teğmen, bütün çabalarına rağmen, kendisi için hayli nazik olan içinde bulundukları durumla bir türlü ilgilenemiyordu.

Teğmen Pont-Briand kırmızı yüzlü bir devdi. Gösterişini de sadece atalarının asaletine borçluydu. Asker doğmuş ya da ailesinin küçüğü olmak dolayısiyle bu mesleğe itilmişti. Gür bir sesi, gürültülü bir kahkahası vardı. Çok iyi kılıç kullanıyordu, usta ve yorulmak bilmez bir nişancıydı, fakat yaşının otuzu geçmiş olmasına rağmen, çocuk kafalı kalmıştı. Soylu bir kişiye göre küçük sayılabilecek bir rütbede eskimiş olmasının sırrı, belki de buydu; çünkü ileri görüşlü bir liderin emrinde mucizeler yaratmasına rağmen, atak karakteri, kendi giriştiği teşebbüsleri çok kere tehlikeli kılıyordu. Bununla beraber, en önemli Fransız istihkâmlarından birinin Saint-François'nın kumandanlığına tayin olmuştu, çevrenin vahşilerinin arasında da değeri yüksekti. Kuvvetine ve iriliğine rağmen ormanda değme Kızılderili kadar sessiz yürüyordu.

Teğmenin kendisine gösterdiği ilginin farkında olan Anjelik'in canı sıkıldı. Bu pars kadar çevik yürüyüşlü, kanlı canlı adamda, onu nedense kuşkulandıran bir taraf vardı.

Bazı anlar, sabahleyin esaslı bir çarpışmanın cereyan etmeyişine acınıyordu. Kocası bu adamlarla müzakereye girişip anlaşmak istiyor, fakat içgüdülerine ve hatıralarına bağlı Anjelik, Fransızlarla uzlaşmayı tekin bulmuyordu.

Aradan bir saat geçmeden nehre vardılar...

Kenebek'in, yakından çelik mavisi bir rengi vardı. Ufukta biriken bulutlar sis şeklinde erimişti, sis de su yollarının üzerindeki nemi emerek yükseklere çekilmiş ve güneşin ılık etkisiyle beyazımsı bir gök teşkil etmişti. Bununla birlikte rüzgârın, sisi yine sürükleyerek yolcuların yolu üzerine çıkarıp çıkarmayacağı kestirilemezdi.

Güneş, kızgın ışınlarını, ufkun sisten temizlenmiş mavi bir köşesinden, arazinin üzerine boşaltıyordu.

Anjelik, insan eliyle yakılmış ateşlerin kokusunu alınca sevinç duymadı değil.

Ve birdenbire karşısında karakolu gördü.

Yüzü gülen genç kadın, selesinin üzerinde biraz daha doğruldu.

Karakol, kıyının yukarısında ve biraz geride kurulmuştu.

Kazıklardan örülü çitin berisinden bakılınca, sadece içerideki iki yapının damları ve tüten bacaları göze gözüküyordu. İstihkâmın etrafındaki arazi, hafif yeşermiş olmasına rağmen, bir bahçenin düzeninden ya da bir kırın güzelliğinden yoksundu. Dağınık görünüşü, biraz da, kesilen ağaçların dibindeki kütüklerin koparılmamış olmasından ve tek tük ekili bitkilerin bu kütüklerin ve düğümlü köklerin arasında gelişmiş bulunmasından ileri geliyordu. Fakat bunlar, orman içindeki birkaç haftalık yürüyüşten sonra yolcuların karşısına çıkan ilk tarım belirtileriydi. Anjelik'in kurumuş dudakları tatlı bir gülümsemeyle kıvrıldı. Bu yer hoşuna gitmişti. Göçebe bir hayat sürdüğü bunca yıldan sonra bir yuvaya kavuşmak çok iyi olacaktı.

Pont-Briand ona bakıyordu.

Genç kadın, üzerine kakılmış bu bakışın farkında değildi. Yukarısında duman ve toz karışımı altın renkli bir sisin yüzdüğü kıyıyı seyre dalmıştı.

Nehir karşıda genişleyerek sakin görünüşlü büyükçe bir göle dönüşüyordu. Tekneler bunun üzerinde bir yusufçuk hafifliğiyle kayıyor, kimi yakındaki küçük bir adaya doğru uzaklaşıyor, kimi kıyı sularını izliyor, kimi yarım ay biçimindeki kumsalın ucunda birbiri üzerine yığılmış gibi duran aynı hafif teknelerden oluşmuş bir filoya katılmaya gidiyordu.

Bu tekneleri idare edenler ve kıyılarda faaliyet halinde olması gereken adamlar henüz iyi seçilemiyordu, fa-

kat bu toprak parçasında bir hareket olduğu ilk bakışta seziliyordu. Tıpkı bir karınca yuvasının oturulan bir yer mi, yoksa terkedilmiş mi olduğunun birkaç metre beriden farkedilmesi gibi.

Anjelik daha aşağıda, gri kumlardan ve iri çakıllardan meydana gelmiş bir kumsal gördü. Buraya da sivri, koni biçiminde Kızılderili kulübeleri dikilmişti. Bu kulübelerin tepesinde beyaz dumanların tembel tembel yükselişine bakılırsa, yer, dağın hırçın rüzgârlarından korunmuş oluşu göz önünde tutularak seçilmişti.

Uzun bir çağrının, kervanın yaklaştığını haber vermesi üzerine, karakolun etrafında dağınık durumdaki Kızılderililer, tiz bağırışlarla, bildirilen yönde toplanmaya ve bayırları tırmanmaya başladılar..

Joffrey de Peyrac atının üzerinde karakola ve kumsala bakıyordu.

«Mösyö de Maudreuil!» diye seslendi.

«Evet, efendim?»

«Orta direğin üzerinde dalgalanan beyaz bir bayrak değil mi?»

«Evet, efendim. Fransız Kralı'nın bayrağı.»

Joffrey şapkasını çıkardı ve onu iyi tanıyanların kastî bir abartma olarak nitelendirmekten geri kalmayacakları bir hareketle yana uzattı.

«Hizmet ettiğiniz Majeste'nin önünde saygıyla eğilir ve evimi sizin şahsınızda ziyaret etmek lûtfunda bulunmasından şeref duyarım,» dedi.

Bu ağdalı sözlerin etkisinde kalan genç Maudreuil:

«Yalnız benim değil, üstlerimin de şahsında evinizi ziyaret etmiş oluyor,» diye düzeltti.

Joffrey şapkasını yine başına oturttu. Tavrında öylesine bir azamet vardı ki, nezaketi bile göze tehlikeli gözüküyordu. Nitekim:

«Gelenek, kendi arazisine girdiği zaman bir derebe-

yin, direğin tepesinde kendi sancağını dalgalanır görmesini ister,» dedi. «Lütfen ileriye koşup bu yönde emir verebilir misiniz, Baron. Çünkü kimsenin bu hususu umursamadığını görüyorum. O'Connel, sancağımın nerede olduğunu bilir.»

Genç Kanada'lı Fransız:

«Başüstüne senyörüm,» diyerek çakıllı yolda koşmaya başladı.

Yukarı tırmanan vahşilerin arasından sıçrayarak geçti, çalıların arasına dalıp çıktı ve bu tempoyla karakola kadar koştu. Az sonra istihkâmın kapıları açıldı, çok geçmeden de gümüşten bir kalkan motifiyle süslü mavi sancak, direğin tepesine çekildi.

Joffrey de Peyrac usulca:

«Reskator'un arması,» dedi. «Şanı belki henüz herkesçe bilinmiyor ama, savaşsız boyun eğmesinin de henüz sırası değil, değil mi hanımefendi?»

Anjelik ne cevap vereceğini bilemedi.

Kocasının tutumu onu bir kere daha şaşırtıyordu. Bir yandan da Fransızların, Katarunk'a, düşmanca tasavvurlardan tamamiyle yoksun olarak geldikleri iddiasına pek inanamıyordu. Bir askeri karakolu işgal etmek, herhalde dostça bir gösteri sayılmazdı. Fakat vaziyet tersine dönmüştü. Joffrey de Peyrac geri gelmiş ve onları bastırmıştı. Üstelik yanında dost olarak Kanada'nın en eskilerinden ve meşhurlarından Perrot'la Maupertuis de vardı.

Bununla beraber vaziyetin barut fıçısından farksız olduğu de şüphe götürmezdi. Bunu düşünen Anjelik, Fransız birliklerinin müttefiki vahşi cengâverlerin, hoş geldin sesleri olması gereken korkunç ulumalarla kendilerine doğru tırmanmasını endişeyle izliyordu.

Joffrey de Peyrac iskeleyle önündeki açık sahayı dürbünle tetkik etmeye devam ediyordu.

Çitin kapısının iki büyük kanadı ardına kadar açıktı.

Askerler tıpkı, bir geçit resmindeki gibi dizilmişlerdi. Biraz ilerlerinde duran süslü püslü üniformalı subay da Albay Loménie - Chambord olsa gerekti. Joffrey uzun dürbününü katladı ve başını eğerek düşünür göründü.

Bunun, silaha silahla karşılık vermek için elindeki son fırsat olduğunu biliyordu. Biraz sonra ister istemez kapana kıstırılmış olacaklardı.

Üstelik, Kont'la himayesindekilerin arasına, bir an sonra vahşi birer düşman kesilebilecek değişken huylu kimseler de karışmıştı.

Her şey, Albayın, sözünün eri olmasına, adamları üzerindeki otoritesine, kısacası, Joffrey de Peyrac'ın, Fransa Kralı'nın temsilcisi olarak karşısında bulacağı kişinin aklına bağlıydı.

Joffrey yine ileriye baktı. Dürbününün dairesinde beliren kibar görünüşlü subay Katarunk'un asıl sahibinin gelişini, ellerini sırtında kavuşturmuş olarak büyük bir sükûnetle bekler görünüyordu.

Joffrey:

«Haydi bakalım,» dedi.

Erkek ve kadın süvarilere, arkasında grup olmalarını emretti. Zırhlı İspanyollar, silahlarıyla kafilenin önünde yürüyecekler, onları, sancakları taşıyan Florimond'la Cantor ve herbiri bir ellerinde tüfeklerini, öbür ellerinde ise yanar fitili tutan Joffrey'in adamları takip edecekti.

Her taraftan, büyük merak belirtileri gösteren Kızılderililer çıkıyordu. Nicolas Perrot, onları selâmlamak ve biraz sükûnete dâvet etmek için bildiği bütün yerli dillerini ortaya döküyordu. Çünkü ani şamatadan, tüylerle süslü alacalı bulacalı suratlardan ve ellerde sallanan cenk baltalarıyla yaylardan ürken atlar kişniyor ve şahlanmaya yelteniyordu. Nihayet, Joffrey'in tarif ettiği

şekilde sıra olundu, az sonra da Wallis'in ince toynakları, iki cengâver dizisinin arasında nehrin kıyısını takibe koyuldu. Joffrey, Anjelik'e, yanından ayrılmamasını ihtar etmişti. Honorine'in çıplak ayakları genç kadının canını sıkıyordu. Biraz da saçına başına çekidüzen vermek isterdi, ama bineğini geçit resmi temposuna uydurmak, başka işe meydan vermeyen hayli çetin bir uğraşıydı. Issız bölgelerin yalnızlığından sonra, şimdi, kendilerini, onları görmek, onlara dokunmak isteyen esmer tenli, hareketli, tüylü ve ekşi kokulu bir kalabalığın ortasında bulmuşlardı.

Nicolas Perrot, koşucular ve toplaşmış kabilelerin reisleri, yerlilerin en cüretlilerini yeni gelenlerden uzak tutmak için boşu boşuna boğaz patlatıyorlardı. Bu arada Wallis'in, şaha kalkacağı ve toynaklarının birkaç yağlı kafaya sertçe toslayacağı tuttu. At bundan sonra coşarak nehre doğru dört nala bir koşu tutturdu. Anjelik sonunda onu, hayranlıklarını ulumakla ifade eden Kızılderili seyircilerin gözü önünde zaptetmeye ve uysallaşmış olarak geri getirmeyi başardı. Kont de Peyrac'la maiyetinin Katarunk'a gelişi, bu olay hesaba katılmadığı takdirde, tamamiyle protokola uygun olarak cereyan etti.

Kont, yanında karısı, arkasında ise arkadaşları olduğu halde, ardına kadar açık ahşap kapıların önünde dunurken, mavi üniformalı iki genç Kanada'lı, davullarını gümbürdeterek onlara doğru ilerledi. Davulcuların arkasında, altı askerle çavuşları bölünerek iki yana dizilmişlerdi.

Albay, alayının altın galonlu mavi üniformasının içinde ilerledi. Kaba düğmelerle tutturulmuş ceketinin yaka klapalarıyla manşetleri deriyle süslüydü.

Yanında, beyaz bir krudeleyle bağlı kılıcı sallanan, çizmeli, gösterişli, kırk yaşlarında kadar bir askerdi bu albay. Bu modası geçmiş kik sakalı, yüzünün kibarlığına, yanaklarıyla alnına tunç rengini vermiş güneş yanığının

altındaki ince yüz hatlarına ve sakin bakışlı gri gözlerine uygun düşüyordu.

Bu şahsiyette, Anjelik'in ilk dikkatini çeken taraf, âdeta yumuşak bir ışık gibi her halinden akan tatlılık oldu.

Başında peruka olmamakla beraber, saçları bakımlıydı.

Eli, kılıcının kabzasında olduğu halde yeni gelenleri selâmladı ve kendini tanıttı:

«Megantik Gölü seferi başkanı Kont de Loménie-Chambord.»

Joffrey de Peyrac selâma başıyla karşılık vererek:

«Şanlı bir isim,» dedi ve şöyle devam etti:

«Mösyö de Loménie, mütevazi karakolum size sırf mevkii dolayısiyle mi karargâh oldu, yoksa sizinle vahşi müttefiklerinizin buradaki varlığını, arazimin tarafınızdan işgali olarak mı manâlandırmam gerekiyor?»

Muhatabı:

«İşgal mi? Ne münasebet!» diye atıldı. «Kral'dan yetki almayışınıza rağmen sizi Fransız biliyor ve buradaki varlığınızı Yeni Fransa'nın menfaatlerine aykırı görmüyoruz. Bilâkis... Tek siz, bizi, aksini düşünmeye mecbur etmeyin.»

«Ben de duruma o gözle bakıyorum. Aramızda anlaşmazlık olması ihtimalinin tez elden kalkması hoşuma gitti. Menfaatlerime zarar verilmediği müddetçe, ben de çalışmalarım ya da Kenebek kıyılarındaki varlığım dolayısiyle Yeni Fransa'nın menfaatlerine zarar vermeyeceğim. Bu sözümü aynen ağzımdan çıktığı şekilde Valinize bildirebilirsiniz.»

Albay de Loménie-Chambord muhatabının önünde eğildi. Meslek hayatında türlü çetrefil durumlarla karşılaşmış olmasına rağmen, bugün hepsinin üzerine tüy dikiyordu. Bir yıla yakın zamandır Fransız Akadya'sın-

da arazi edinmeye çalışan ve kıymetli cevher arıyan bu, mazisi karanlıklara gömülmüş Fransız maceraperesti hakkında her ne kadar Kanada ülkesinde epeyi şeyler anlatılagelmekte idiyse de, bu karşılaşma, umulanların hepsini geride bırakmıştı.

Üzerinde durulması gereken bu hayret verici olayı, Kebek'tekilere iletmek lâzımdı. Avrupalı'ların güneyden ve su yolu yerine, at üzerinde o vakte kadar bu hayvanın kişnemesini duymamış bölgelerden geçerek gelişi gerçekten ilginçti. Üstelik bu kafilenin içinde kadınlar ve çocuklar da vardı. Başlarında ise, daha merhaba demeden karşısındakine otoritesini kabul ettiren ve küçücük kafilesinin etrafının, en küçük bir işaret üzerine harekete geçmeye hazır Fransız müttefiki ikiyüz silahlı Kızılderili tarafından sarılmış olmasını umursamaz görünen, boğuk sesli bir maskeli süvari bulunuyordu.

Kont de Loménie-Chambord cesaretin, büyüklüğün hayranıydı.

Başını doğrulttuğunda bakışlarında saygı ve hiç hesapta olmayan pek ani başka bir duygu vardı. «İlk bakışta doğan aşkın arkadaşlıktaki karşılığı gibi birşey,» diye düşündü.

Davullar hafif hafif çalınmaya devam ediyor, boğuk gümbürtüleri belki de hazırlanmakta olan bir dramı haber veriyordu.

Albay de Loménie-Chambord ata yaklaştı ve başını kaldırarak maskeli süvariye baktı. Bu kişi, alçakgönüllülüğü ve sadeliği dolayısiyle çok sevilen bir insandı. Hile ile korkunun yabancısı olduğu, temiz ve mert bakışlarından hemen anlaşılıyordu. Doğruca konuya geçerek:

«Beyefendi, anlaşmamız için hiçbir zaman fazla söze ihtiyaç olacağını sanmam,» dedi. «Birbirimize dost gözüyle de baktığımızı samyorum. Bunun böyle olduğuna dair bana bir teminat verebilir misiniz?»

Joffrey de Peyrac muhatabına dikkatle bakıyordu.

«Ne gibi bir teminat istiyorsunuz?» diye sordu.

«Bir dostun, yüzünü dostundan gizlemesinin gereği yoktur. Bana yüzünüzü gösterebilir misiniz?»

Joffrey kısa bir duraksama geçirdiyse de, sonra gülümseyerek ellerini ensesine götürdü ve deri maskesinin bağlarını çözdü.

Bütün Kanada'lı Fransızlar merakla önce uzanmışlardı. Çarpışmaların izlerini taşıyan bu korsan yüzüne ilgiyle bakıyorlardı. Karşılarında yabana atılmayacak bir hasım bulunduğunu hepsi anlamıştı.

Albay de Loménie-Chambord sonunda:

«Teşekkür ederim,» dedi ve hafif alaycılıkla ekledi:

«Şimdi sizi gördüğüme göre, sizinle anlaştığımıza daha iyi ettiğimizi anlıyorum.»

İki erkek bakıştılar, Joffrey hemen arkasından bir kahkaha atarak:

«Çok sempatik bir kişisiniz, Albay de Loménie- Chambord,» dedi.

Bu sözlerden sonra atından atlayarak, hayvanın dizginlerini hizmetçilerinden birine fırlattı ve eldivenini çıkardı. İki kişizade böylece el sıkışabildiler.

Joffrey:

«İlişkilerimizin ortak yararımıza gelişeceğini peşinen kabul ediyorum,» dedi. «Burada, seferinizden sonra biraz kendinize gelmeniz için gerekli içeceği bulabildiniz mi bari?»

«Hem de fazlasiyle bulduk, çünkü karakolunuz şüphesiz içki bakımından bütün tasavvurların üstünde zengin. Subaylarımla benim, şarap mahzeninize umursamadan el attığımızı itiraf ederim. Bununla birlikte, verdiğimiz zararı aynı derecede kaliteli şaraplarla karşılayamazsak bile, İrokua tehlikesi vukuunda varlığımızın size sağlayacağı avantaj, sebep olduğumuz zararı karşılar sanırım.

Çünkü bu civarda İrokua'ların dolaştığını söylüyorlar.»

Teğmen Pont-Briand söze karıştı.

«Dün bir İrokua'yı yani bir Mohok'u esir etmiştik, ama kaçtı.»

Joffrey de:

«Biz de güneyde bir Kayuga kafilesiyle karşılaşmıştık,» diye ekledi.

Kont de Loménie-Chambord derin bir iç geçirdi.

«Bu hunhar ırk da her tarafa söz geçiriyor.»

Konuşurken bakışları birden Nicolas Perrot'ya takılıverdi. Az öncesine kadar Anjelik'e pek tatlı gözüken bakışı birden şaşılacak derecede sertleşti. Kont de Peyrac'ın sağ koluna yönelen bu bakışın, rahat Kanada'lıdan başkasını yerin dibine sokması işten değildi. Kont de Loménie-Chambord soğuk bir tavırla:

«Sen misin, Nicolas, yoksa gözlerim mi beni aldatıyor?» diye sordu.

Perrot şen bir tavırla:

«Benim, Albay'ım,» dedi ve sevimli yüzünde tatlı bir tebessümle: «Sizi gördüğüme ne kadar sevindiğimi bilemezsiniz,» diye ekledi.

Ani bir hareketle Albay'ın önünde diz çöktü ve üstünün kendisine uzatmadığı eli yakalayarak dudaklarına götürdü.

«Vaktiyle İrokua'lara karşı sizin kumandanızda giriştiğimiz o savaşları hiç unutmadım. Seyahatlerim esnasında sizi andığım çok oldu,» diye devam etti.

«Kanada'da üç yılı aşkın zamandır habersiz bıraktığın karınla çocuğunu düşünsen daha iyi ederdin.»

Şaşıran zavallı Nicolas Perrot, başını eğdi ve azar işitmiş bir çocuk tavrıyla ayağa kalktı.

Fransız askerleri önlerindekilerin saflarını yarmışlar

ve hanımların atlarının dizginlerini tutmaya koşmuşlardı. Kadınlar böylece bineklerinden inerek askerler tarafından selâmlandılar ve kafile, karakolun kapısına doğru ilerledi.

Joffrey'in de belirttiği gibi, yakından görülünce, Katarunk, bir müstahkem mevkiden çok, bir ticaret mübadelesi tezgâhıydı. Etrafındaki çit, adam boyunu pek az geçiyor, nehre bakan köşelerdeki dört küçük top tek savunma aracıydı.

Duvarlarının içi, kaynaşan insan kalabalığı yüzünden biraz da koyun merası görünüşündeydi. Buradan geçmek başlı başına bir macera olacağa benzerdi. Anjelik'in ilk gözüne çarpan şey, karınları deşilmiş iki kara ayı oldu. Kızılderililer, uzaktan göz kamaştırıcı kırmızılıkla birer dev karpuza benzeyen leşleri ustalıkla parçalamaya koyulmuşlardı.

Albay de Loménie-Chambord, Joffrey'e:

«Görüyorsunuz ya, av eti stoklarınıza dokunmuyoruz,» dedi. «Bugün av verimli oldu, vahşilerimiz de kendilerine ziyafet çekmeye karar verdiler. Kazanların içinde bunlardan başka iki hayvan daha kaynıyor. Toy kuşlarımız ve hindilerimiz de olduğuna göre, yiyeceğimiz bugün de, yarın da bütün kafileye yeter.»

Joffrey:

«Küçük ev acaba boş mu?» diye sordu. «Karımla kızımı ve beraberimdeki hanımlarla çocukları, biraz dinlenebilmeleri için oraya yerleştirmeyi düşünüyordum.»

«Orada subaylarımla ben kalıyorduk, ama birazdan boşaltırlar. Birkaç dakika sabretseniz... Maudreuil, gidip küçük evin durumuna bir bakıverin.»

Genç Baron de Maudreuil, o kendine has sıçrar yürüyüşüyle işaret edilen yöne koşarken Joffrey, Albay'a, kafilesinde, Metallak'ların reisi Sagamor Mopuntuk'un da

bulunduğunu haber veriyordu. Loménie-Chambord büyük reisin ününü duymuş, fakat ona hiç rastlamamıştı. Kızılderiliye Abenaki diliyle bol bol iltifat etti.

Kalabalığın ayaklarının altından, çeşitli ateşlerin dumanıyla karışık bir toz bulutu yükselmeye başlıyordu. Rüzgâr bu noktada pek hafif olduğundan tozları dağıtmıyordu. Anjelik gürültüden kaçmaya can atıyordu.

Çeşitli kap kacağın, yere saçılmış kanlı hayvan barsaklarının, küllerin ve korların, fıçıların, oklukların, hayvan postlarının, tüylerin, tüfeklerin ve barut mahfazalarının arasından geçilmek suretiyle, avlu adım adım aşıldı. Anjelik, sonradan öğrendiğine göre, Kızılderililerin, yüzlerini boyamalarına yarayan yağlı ve mavimsi bir maddeyi istemeyerek ezdi. Honorine neredeyse bir kazanın içine düşüyordu. Vıcık vıcık hayvan barsaklarına basan Elvire'in ayağı kaydı, iki küçük ise, vahşiler tarafından, yalnız erkeklere mahsus bir çerez olan çiğ ayı beyninden tatmaya davet edildiler.

Böylece, kadınlarla çocuklar, kendilerine ayrılmış evin eşiğine kadar gelebildiler. Baron de Maudreuil binadan çıkıyor, hangi ırktan olduğu anlaşılamayan bir Kızılderili ise, yapraklardan meydana getirilmiş bir süpürgeyle içerisini süpürme işini tamamlıyordu. Genç asilzade, gerekeni yaptırmıştı: Kadınlarla çocukların içerisine girdikleri oda, küçük olmakla beraber her türlü lüzumsuz eşyadan temizlenmişti. Az öncesine kadar başka sahiplerinin olduğu, sadece, havada kalmış tütün ve deri kokusundan belli oluyordu. Ortadaki şöminenin içine, akşam serinliği kendini hissettirir hissetirmez tutuşturulmak üzere bir kucak odun, odunların üzerine ise bir tutam ağaç kabuğu atılmıştı.

9

ANJELİK, kapı kapanır kapanmaz, «Of!» diye derin bir göğüs geçirmekten kendisini alamadı ve oracıktaki arkalıksız iskemlenin üzerine çöktü. Oda, möble bakımından yoksuldu. Bununla birlikte Bayan Jonas da ilişmek için bir iskemle bulabilmişti.

Anjelik, zavallı kadının yaşının ellisini geçmiş olduğunu birdenbire hatırlayarak:

«Çok mu yoruldunuz ablacığım?» diye sordu.

Bayan Jonas omuzlarını silkti.

«Yolda bir şikâyetim yoktu, ama bu şamata başımı ağrıttı. Bu memlekette insan ya hiç kimseleri görmüyor, ya da korkunç bir kalabalık içine düşüyor.»

«Sen ne durumdasın Elvire?»

Genç dul ürpererek cevap verdi.

«Korkuyorum! Bütün bu erkekler bizi katledecekler.»

Jonas Usta o sırada, cam yerine geçen deri parçalarından birini hafifçe kaldırarak pencerenin aralığından dışarı bakıyordu. Babacan yüzünde endişe okunuyordu.

Anjelik, kendi kuruntularını susturarak dostlarını yatıştırmaya çalıştı.

«Merak etmeyin,» dedi. «Burada kocamın koruyuculuğundasınız. Fransız askerlerinin Amerika'daki güçleri Fransa Krallığı'ndakinin eşi değil.»

«Öyle de olsa o beyler bize bir garip bakıyorlardı. Protestan olduğumuzu mutlaka keşfetmişlerdir!»

Anjelik dudak büktü.

«Aramızda, asıl düşman gözüyle baktıkları İspanyol-

larla İngilizlerin de bulunduğunu görmüşlerdir. Ama burada Fransa Krallığı'nda değiliz, diyorum size.»

Saatçı:

«Doğru,» diye onayladıysa da, gözlerini, küçük evin etrafında kaynaşan Kızılderililerden ayıramıyordu.

«Bizdeki maskaralara benzemiyorlar mı?» diye söylendi. «Kiminin burnu maviye, gözleri, kaşları ve yanakları siyaha, yüzünün geri kalan kısmı ise kırmızıya boyanmış. Bu ne sefalet böyle!»

Erkek çocuklar da görmek için pencereye üşüştüler. Anjelik sağ ayağındaki çizmeyi çıkardı ve bunun tabanına yapışmış kalmış mavimsi boyayı bir çakıyla kazıdı. Sonra, çorabını da çıkararak birkaç günden beri canını yakan ayak bileğindeki bir bereyi inceledi.

Tam o sırada kapı şiddetle açıldı ve kapıyı vurmayı unuttuğunun son dakikada farkına varan Teğmen Pont-Briand eşikte taş kesilmiş durumda kalakaldı.

«Çok özür dilerim,» diye kekeledi. «Size mum getirmiştim.»

Gözleri, Anjelik'in çıplak bacağına ve ocağın taşına dayadığı ayağına takılmış kalmıştı.

Genç kadın, eteğini aşağı indirerek ona azametle baktı.

«Lütfen içeri girin, Teğmen. Bizi düşündüğünüz için size teşekkür ederim,» dedi.

Eşyayı taşıyan iki adam, Teğmene refaket ediyordu. Onlar, çuvallarla sandıkları odanın bir köşesine bırakırken, Teğmen de mumları pirinçten şamdanlara taktı ve masanın üzerine bir bira testisiyle maşrapalar bıraktı. Az önceki hatasını unutturmak için durmadan konuşuyordu.

«Biraz susuzluğunuzu giderin, hanımefendiler. At sırtındaki yolculuğunuzun uzun sürdüğünü ve çetin geçtiğini tahmin ederim. Arkadaşlarımla ben, cesaretinizin hayranıyız. Yerleşmeniz için size ne gibi yardımda bulu-

nabileceğimi hiç çekinmeden söyleyin. Nelere ihtiyacınız varsa, size yollatayım. Albay de Loménie-Chambord, Kont de Peyrac beyefendiyi ağırladığı müddetçe, Baron de Maudreuil'le beni size hizmet etmekle görevlendirdi. Bununla birlikte bu akşam evden pek dışarı çıkmamanızı tavsiye edeceğiz. Vahşilerimiz sayıca kalabalıktırlar, üstelik şenlik yapmaya karar verdiler. Sizi rahatsız edebilirler. Yarın çoğu yoluna devam edeceğine göre, sizler de karakolla çevresini daha rahat gezip tanıyabilirsiniz.

Ne olursa olsun Kızılderililerin hiçbirini içeri almayın ve öteberinize gözkulak olun. Bu tavsiyem gerçi, Abenaki'ler ve öbür Algonguin'ler için değil, ama aramızda Huron'lar var, Huron'ların ise pek eliuzun olduğunu söylerler.»

Teğmen bir yandan çene yarıştırırken, arada sırada Anjelik'e cüretkârca bakışlar fırlatıyordu. Genç kadın, erkeğin söylediklerine kulak asmıyor, bir an önce gitmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Pek yorgundu. Her tarafı ağrıyordu. Katarunk karakolu, bütün basitliğine rağmen, hoşuna gitmişti. Bu hedefe buraların efendisi olarak gelebilmelerini ne kadar isterdi. Oysa karşı tarafın dostluk belirtilerine rağmen, durumda bir gariplik vardı. Ne şekil alacağını genç kadın çok iyi tahmin edebiliyordu. Kocası bu zoraki dostlardan rahatsız olacak, onları göz hapsinde tutmak zorunluğunu duyacaktı. Bir kere Anjelik onu bu akşam göremeyecekti. Joffrey hemen ertesi gün Kanada'lı Fransızlarla belirsiz bir yöne doğru bir keşif gezisine çıkarak genç kadını, bu pis kokulu köşede, dilini bile bilmediği küstah Kızılderililerle çevrili olarak bırakmazsa yine iyiydi.

Anjelik, alnını sıkan geniş şapkasını alışkın bir hareketle çıkararak başını arkaya attı ve sızlamaya başladığını hissettiğini şakaklarını ovuşturdu.

Teğmen Pont-Briand birden boğazının düğümlendiği-

ni hissederek konuşmasına ara verdi. Genç kadın amma da güzeldi! İnsanın soluğunu kesecek derecede güzeldi.

Erkeğin yüzündeki ifadeyi pek ahmakça bulan Anjelik, omuzlarını silkmekle yetindi. Oldukça soğuk bir tavırla:

«Yardım teklifinizden ötürü size çok teşekkür ederim, Beyefendi,» dedi. «Bize güvenebilirsiniz. Arkadaşlarımla benim, vahşilerinizin arasına karışmaya ya da birkaç parça eşyamızı onların açgözlülüğüne feda etmeye hiç niyetimiz yok. Yalnız bir mesele var: Kızım ayakkabısız kaldı. Ayakkabılarını bir göl kıyısında unutmuş. Buralarda nasıl ayağına göre patik bulabileceğime aklım ermiyor.»

Pont-Briand bir yolunu bulacağını geveledi. Kızılderili bir kadından, çocuk için makosenler yapmasını isteyecekti. Honorine'in ertesi güne kalmadan ayakkabıları olacaktı. Genç adam geri geri giderek kapıya yöneldi. Bir sıranın üzerinde unutulmuş birkaç askerî elbiseyi geçerken çekip aldı ve kendini, üç bardak Kanada rakısı içmiş kadar şaşkın bir halde kulübenin eşiğinde buldu.

Dişlerinin arasından:

«Bu da ne demek?» diye homurdandı. «Bu Allahın belâsı memlekette birşeyler mi olacak acaba?»

Aşk duygusu, yılan gibi sinsi sinsi içine işlemeye başlamıştı. Genç adam da bunu hissediyor ve heyecandan ürperiyordu. Avın ya da savaşın heyecanına benziyordu, bu. Sebebini bilmemekle beraber, Pont-Briand birden hayatını tamamiyle değişmiş hissetti. Avludan geçerken başını kaldırarak göğe baktı ve çılgınca bir sevinci dile getiren boğuk bir çığlık kopardı.

Yakınında olan Kızılderililer:

«Ne diye zafer çığlığı koparıyorsun?» diye sordular.

Pont-Briand onları itekleyerek ateşin etrafında elde

cenk baltası ve oklarla oynanan savaş danslarını taklit etti. Kızılderililer gülüyorlardı.

Onlar da tiz çığlıklar koparark dans adımları tutturdular.

Anjelik öteden:

«Of, bu ne şamata böyle!» diye içini çekti.

Ensesi boyunca tatsız bir ürpertinin dolaştığını hissediyordu. Birden Honorine'i yakalayarak bağrına bastı. Her köşede ölüm pusu kurmuştu sanki. Teneffüs edilen hava bile ölüm kokuyordu. Genç kadın birden dilinde ölümün tadını duydu. Amerika buydu işte. Azrail, «Ben buradayım» diyordu, ama insanın, hiç değilse yaşamak ve kendini savunmak hakkı vardı.

Elvire o sırada:

«Hanımefendi, gelin bakın», diye seslendi. «Bitişikte iki, hatta üç yatak odası var. Hepsi de şömineli. Bu evde rahat edebileceğiz sanırım.»

Çok küçük olan odaların, ana bacanın etrafında toplaşmış olmaları, her birinin kendi ocağı olmasına imkân veriyordu. Şöminenin kendi oldukça kabaydı: Bir çakıl, kum ve kireç karışımından meydana getirilmişti. Bazısının odununun kabuğu bile soyulmamış olan kaba saba yatakların üzeri yün battaniyeler ve kürklerle örtülüydü.

Yalnız sağdaki odada bulunan, tentesi ve kordonlarla tutturulmuş kumaş perdeleri olan sağlam ve kaliteli bir möbleydi. Soldaki odada, daha sade olmakla beraber, yine perdeli bir başka yatak odası daha vardı. Arka odada, yün battaniyeler ve kürklerle örtülü birkaç ranza dikkati çekiyordu. Elvire üç çocukla burada yatmaya karar verdi. Karı, koca Jonas'lar soldaki odayı, Kontes de Peyrac ise sağdakini alacaktı. Anjelik'in sandığı zaten buraya bırakılmıştı. Genç kadın bu odun duvarlı odacığın döşenmesindeki bir özellikten, bir yıl önce Katarunk'ta kaldığı vakit, Joffrey de Peyrac'ın burasını kendine ayırdığını tahmin

ediyordu. Nitekim bir perdeyi çekince, kaba saba bir etajerin raflarında lâtince, yunanca ya da arapça başlıklar taşıyan deri ciltli kitaplara rastladı.

Joffrey, öbür odaları, oğullarını ve beraberinde taşıdığı yardımcısını yatırmak için düşünmüş olmalıydı. Burası nihayet erkekçe yaşanılmaya özgü bir çeşit kamptı, ama Anjelik, her şeye rağmen, möblelerin seçiminde kocasının elini ve onun konfor kaygısını seçer gibi oluyordu. Bu köşedeki masanın üzerinde duran şamdan, elle işlenmiş tunçtandı. Güzelliği orman içindeki bu kulübeye yabancı ve lüzumsuz düşmekle beraber, üzerindeki desenler gözü okşuyordu. Ne yazık ki hiç kimse, son akşamlar üzerinde yakılan mumların pisliğini ve isini temizlemeyi düşünmemişti. Ocağın taşı ustalıkla dövülmüş bir mağarayla süslüydü, fakat küller ve yanık odun parçaları yerlere saçılmıştı. Askerlerin, artlarında bıraktıkları düzensizlik her tarafa hakimdi.

Anjelik, ilk yapılacak işin bir süpürge bulmak olduğunu anlamıştı. Köşelerdeki yaprak ve çalı çırpı kümeleri bu bakımdan işe yarıyabilirdi. Kadınlar, yeni yuvalarından askerlerin izini silmek için hemen kolları sıvadılar.

Birazdan dört şöminesi şen ateşlerle çıtırdayacak olan bu siperli evin hoşlarına gittiğine karar vermişlerdi. Kendi düzenlerini ve temizliklerini buraya mal ederek, bir yuvaya kavuştuklarını hissetmeye ve üç haftadır süregelen göçebeliklerini sona erdirmeye sabırsızlanıyorlardı.

Kapı kapanıp sürgüsü de çekilince huzurları daha da arttı. Jonas Usta, sonuncu bataklığın aşılmasından beri ıslaklığını muhafaza eden çoraplarıyla ayakkabılarını ocağın önünde kurumaya bırakmıştı. Elvire de üç çocuğu soyarak tekneye soktu.

Anjelik yerleri süpürme işini sona erdirdikten sonra, şiltelerin üzerine örtülmek üzere çarşaf aradı. Bir sandığın kapağını kaldırınca, bu kapağın iç yüzüne iliştirilmiş

büyük bir ayna keşfetti. Bu da Joffrey de Peyrac'ın buralardan geçtiğinin deliliydi. Genç kadın:

«Ah, ona bayılıyorum,» diye düşündü.

Sandığın önünde çömelerek, kendini seyrediyor ve dinleniyordu. Bu sandıkta çarşaf yoktu, sadece erkek elbiseleri vardı. Genç kadın bunları gözden geçirdikten sonra ayağa kalktı ve sandığın kapağını örttü. Aynanın önünde geçen saniyeler, onda, elbise değiştirmek ve daha zarif giyinmek isteğini uyandırmıştı. Beraberinde getirdiği yükü açtı. Önce Honorine'e temiz bir gömlek aradı. Allahtan çocukların uykuları gelmişti. Hepsini avludaki şamatanın nispeten az duyulduğu arkadaki küçük odaya yatırdılar.

Bayan Jonas sundurmada ,ocağın içindeki çengele asılmak üzere büyük bir kazan bulmuştu. Gidip su getirmek lâzımdı. Fakat üç kadından hiçbiri, kuyuya kadar gidebilmek cesaretini kendinde göremiyordu. Neticede, bu iş Jonas Usta'ya düştü.

Adamcağız, ona binbir soru soran ve beyaz kadınları görebilmek için eşikte birbirlerini itekleyen bir sürü Kızılderiliyle döndü.

Öyleyken bu sırım gibi adamlar, zavallı Jonas Usta'nın, yükünü taşımasına yardım etmeyi akıllarından bile geçirmemişlerdi. Aslında, karıları içeride ellerini dövşürüp otururken, yaşlı adamcağızın, bu işi üzerine almasını yakışıksız buluyorlardı. Küçük ev bir anda pis kokulu, hareketli ikinci kalabalıkla dolmak tehlikesiyle karşılaşmıştı.

Kapı nihayet kapanıp sürgülendikten sonra, saatçı, üstünü başını silkerek ve yüzünün, gözünün terini silerek:

«Hayatımda bu barbarlar kadar küstah ırk görmedim,» diye yakındı. «Sizi kendilerine eğlence olarak seçtiler mi, artık yandınız, ne yapsanız ellerinden kurtulamazsınız.»

Kadınlar, yaşlı adamı ikinci bir sefere mecbur etmemek için, kıymetli sıvıyı eşit olarak bölmeye kadar verdiler.

Kazan, şen bir çatırdıyla yanan ateşin üzerine kondu. Yolcular, bir yandan suyun ısınmasını beklerken, ocağın etrafında halka oldular ve biralarını içmeye koyuldular.

Derken kapının hafifçe vurulduğu duyuldu. Bu defa gelen Nicolas Perrot'du. Koca bir ekmek somunu, sucuk ve küçük bir sepetin içinde böğürtlen, dut gibi yemişler getirmişti. Beraberindeki Kızılderili de odun yüklüydü.

Yiyecekler herkesin yüzünü güldürdü. Önce, son lokmayı yutar yutmaz uykuya dalan küçüklerin karnı doyuruldu.

Anjelik birden:

«Evli ve bir de çocuk sahibi oluşunun hikâyesi nereden çıktı, Nicolas?» diye sordu. «Bize bundan hiç bahsetmemiştiniz.»

«Kendim bilmiyordum ki,» diye kekeledi.

«Ne, evli olduğunuzu bilmiyor muydunuz?»

«Hayır, çocuğum olduğunu bilmiyordum. Hemen sonra yola çıkmıştım.»

«Neden sonra yola çıktım, dediniz?»

«Nikâhtan sonra canım! Evlenmeye mecbur edilmiştim. Evlenmiş olmasaydım, büyük bir para ödemek zorunda kalırdım, o tarihte ise param yoktu. Üstelik Kanada Valisi'nin iznini almadan ticaret yapmaya gittiğim için tutuklanmam, yerlilere alkollü içki sattığım için ise aforoz edilmem söz konusuydu. O yüzden ben de evlenmeyi tercih ettim. Tek çıkar yol buydu.»

Bayan Jonas söze karıştı:

«Herhalde o zavallı kıza birşey yaptınız ki, sizi onunla evlenmeye mecbur etmişler.»

«Ne diyorsunuz siz? Onu tanımıyordum bile.»

«Sahi mi?»

«Son vapurla gelen kızlardan biriydi. Namuslu ve iyi huylu bir kızcağızdı sanıyorum.»

«Emin değil misiniz yani?»

«Emin olacak vakit bulamadım.»

Anjelik:

«Şunun nasıl olduğunu bize anlatsana, Nicolas. İnanın ki bu hikâyeden birşey anlayamadık,» dedi

Nicolas Perrot gülümsedi.

«Mesele basit oysa. Fransa Kralı, kolonisinin nüfusça kalabalıklaştırılmasını istiyor, onun için vakit vakit bir vapur dolusu genç hanım gönderiyor, bölgenin bekârları da para cezası ödememek ya da hapse girmemek için onbeş günün içinde evlenmeye mecbur kalıyorlar. Ben de o yoldan geçtim. Fakat sonra Allahaısmarladık deyip vahşilerimin yanına döndüm.»

Elvire merak etmişti. Sordu:

«Karınızı demek o kadar beğenmediniz?»

Erkek omuz silkti.

«Onun hakkında hiçbir fikrim yok. Tanışmaya fırsat bulamadık diyorum size.»

Anjelik kaşlarını çattı.

«Ama beraber geçirdiğiniz azıcık zaman aile babası olmanıza yetti ha.»

«Ona da mecburdum. Kadın, evliliğin tamamlanmadığından şikâyet etmiş olsaydı, yine para cezasına çarpılırdım.»

«Demek zifaf gecesinin sabahına bir daha arkanıza dönüp bakmadan yola çıktınız. Şu son üç yıl içinde hiç mi vicdan azabı çekmediniz. Nicolas?»

Kanada'lı:

«Hayır,» diye içini çekti. «Ama itiraf ederim ki Albay de Loménie-Chambord'un demin bana bir garip bak-

masından beri huzursuzluk duyuyorum. Evliya gibi adamdır şu albayımız. Ne yazık ki onunla ben birbirimizi hiç benzemeyiz.»

■

ANJELİK suyun kıtlığına rağmen, odasının ateşinin önünde keyifle yıkandı. Şıklığı bu vahşi diyarlara aykırı düşecek iki elbiseyi beraberinde getirmiş, buralarda kendini beğendirecek bir sosyete bulunmasa bile kendi keyfini düşünmesi gerektiğine karar vermişti. Üstelik kocası, genç oğulları, hatta Honorine onunla beraber değil miydi? Anjelik niçin sokaklardan renkli arabalar geçen ve her penceresinin arkasında sokağı gözetleyen bir bakışın ve «Oo, Bayan X. in yeni tuvaletini gördünüz mü....?» diye haber yetiştirecek bir ağzın bulunduğu uzak şehirlerdeki gibi şık bir kadın tablosunu vakit vakit onların gözü önüne sermeyecekti?

Bunu düşünerek, kollarıyla omuzlarının dikişleri gümüş galonlarla süslü ve beyaz yakasıyla klapaları gümüşlü bir dantelle çevrili gri elbisesini giydi. Bundan sonra, saçlarını başlığını altından kurtararak, onları, kocasının Gouldsboro'dan ayrılmadan önce ona hediye ettiği nefis seyahat çantasından çıkan altın ve bağa fırçalarla uzun uzun fırçaladı. El altından böyle lüks eşyasının bulunması onun için bir avunma kaynağıydı.

Anjelik, kervanla yola çıkmadan önce arkadaşı Abigail'den uzun saçlarını biraz kesmesini istemişti.

Yüzünün etrafında ışıl ışıl bir çerçeve teşkil eden saçları şimdi ancak omuzlarına kadar iniyordu.

Anjelik'in saçları gür, yumuşak ve geniş dalgalıydı. Uçlarında gevşek bukleler yapıyor, bir kâkül, güneşten kararmış alnına dökülüyordu.

Anjelik de Peyrac'ın, saçlarıyla meşgul oluşunda, güzel görünmek kaygısı olduğu kadar, bir meydan okuyuş da seziliyordu. Çünkü henüz otuzyedi yaşında olmasına rağmen, saçlarının ışıl ışıl altın tonuna tek tük vakitsiz beyaz teller de karışmıştı. Fakat genç kadın buna üzülmüyordu. Bu gümüş tellerin, yüzünün göz kamaştırıcı gençliğine büsbütün çekicilik kattığını biliyordu.

İncilerle süslü küçük bir tacı başına oturtmak için, gitti, sandığın aynasının üzerine eğildi.

Tam o sırada pencerenin sarı parşömeninin dışında bir gölge geçti ve içeriden birer leke gibi gözüken parmaklar kâğıdın kenarını hafifçe kaşıdı.

10

ANJELİK, kısa bir duraksamadan sonra tahta sürgüyü çekerek kaba saba küçük pencerenin kanatlarından birini kendine doğru çekti.

Pencerenin dibinde, bir erkek, esrarengiz bir tavırla iki büklüm olmuştu ve görünmekten çekiniyormuş gibi etrafına bakınıyordu. Genç kadın, Gouldsboro'nun müretteb atından Brötanya'lı genç Yann'ı tanıdı. Delikanlı usta bir marangoz ve dayanıklı bir yiğit olduğu için, Joffrey de Peyrac tarafından buralara getirilmişti.

«Kontes hanımefendi,» diye fısıldadı.

«Evet?»

Yann biraz çekingen gülümsüyordu. Bir muziplik tasarlar gibi bir hali vardı. Tepeden inme:

«Kont Hazretleri Wallis'i vurdurmak istiyor. O hayvanın hain olduğunu söylüyor. Ortadan kaldırılmasına dün karar verdi,» dedi ve hemen oracıktan sıvıştı.

Anjelik, söylenenleri kavramaya ancak vakit bulmuştu. Pencereden sarkarak:

«Yann!» diye seslendi.

Fakat delikanlı kayıplara karışmıştı. Pencere, evin arkasına bakıyordu. Çite, enikonu yakın olan bu kısım, çeşitli silahlara, tüfeklere, yaylara, ok mahfazalarına, kürk elbiselere, deri yeleklere ve türlü üniformalara depo vazifesi görüyordu. Genç kadının sesinin, oralarda dolaşan yerlilerin ilgisini uyandıracağı çok tabiiydi. Onların dönüp kendisine bakmaya başladıklarını gören Anjelik, aceleyle pencereyi kapadı. Pencere çerçevesine dayanarak bir süre düşündü. Genç Brötanya'lının ihtarı zihninde yavaş yavaş şekilleniyordu. Derken, tam etkisini gösterdi. Genç kadının gözlerinde şimşekler çakmaya başlamıştı. Kalbinin atışları birden o kadar hızlandı ki, tıkanıyorum sandı. Ortalık kararmağı ve küçük evin içini gölgeler kapladığı için, pelerinini ararken sağa, sola tosladı... Aklın almayacağı güçlüklerle buralara kadar getirdiği kısrağı Wallis'i vuracaklardı ha!.

Erkekler işte bu türden jestleriyle, kadınlarda, hiçbir yer tutmadıkları, hiçbir önemlerinin olmadığı izlenimini uyandırırlar!.. Karakter sahibi olmak şartiyle, kadın bile olsa, hiçbir insan buna katlanamaz.

Demek Joffrey, Anjelik'e haber bile vermeden Wallis'i öldürtmek istiyordu ha! Genç kadının, bileklerini ve bacaklarını kırmak tehlikesini göze alarak, hatta bazan hayatını tehlikeye atarak buralara kadar getirdiği soylu hayvan öldürülecekti ha! Anjelik onu yatıştırmak, eğitmek, her adımı, bu hassas yaratığa sonsuz bir korku ve tiksinti duyuran vahşi memlekete alıştırmak için ne kadar sıkıntı çekmişti! Gerek kısrağın, gerekse Anjelik'in tahammül edemediği kokular vardı. Sözgelişi, vahşilerinki ya da insan eli değmemiş ormanın dibindeki çalıların ve dallarınki. Wallis, bu memleketin genişliği, uygarlık-

tan yoksunluğu ve kendi içine kapanmış tabiatının düşmanlığı karşısında maddî ve manevî ıstırap duyuyordu sanki. İnce toynağını oldum olası sürülmemiş bu toprakların üzerine her koyuşunda fizikî bir acı duyuyor denilebilirdi. Anjelik, kafiledeki Burgonya'lı demirciye nice defalar atın nallarını kontrol etmesini rica etmişti. Fakat demirci hiçbir şey görmemişti. Dram, Wallis'in zihninde oynanmaktaydı. Öyleyken, hanımı onu hemen hemen yola getirmeyi başarmıştı.

Fırtına gibi bitişik odaya geçmeye hazırlanan Anjelik birden kendini tuttu.

Genç Brötanya'lının başını derde sokmamak için duygularının şiddetini frenlemesi gerekiyordu. Delikanlı, kimse kendisini buna memur etmediği halde, gelip Anjelik'in kulağını bükmekle bir çeşit cesaret göstermiş sayılırdı. Çünkü, Joffrey de Peyrac, emirleri asla tartışılmaz bir efendiydi.

Disiplinsizlik, hatta hatalar onun komutası altında pahalıya mal olurdu. Yann Le Couennec buraya gelene kadar epeyi tereddüt etmiş olsa gerekti.

Daha kaba saba arkadaşlarının arasında bir dereceye kadar ince sayılabilecek bir gençti. Seyahat esnasında defalarca Anjelik'in yardımına koşmuş, bir yamaç tırmanılırken bineğinin dizginlerini tutmuş, molalarda hayvanın terini ovuşturmuş ve genç kadınla iyi arkadaş olmuştu.

O akşam Kont'un, kısrağı vurdurmak emrini verdiğini duyunca, genç kadını bu karardan haberdar etmeyi görev bilmişti. Anjelik, kocasıyla yüzleştiği zaman sessizliğini korumaya ve delikanlının adını ağzına almamaya karar verdi.

Genç kadın, henüz giymek fırsatını bulamadığı kurt kürküyle astarlı siklemen pembe taftadan mantosuna sarındı.

Bayan Jonas onu görünce dehşet içinde kaldı.

«Yoksa baloya mı gidiyorsunuz, Bayan Anjelik?»

Jonas Usta oradan, hemen itiraz etti.

«Hayır! Sadece öbür binadaki beylerin ziyaretine gitmek kararındayım. Kocamla bir an önce görüşmek lâzım.»

Jonas Usta oradan, hemen itiraz etti.

«Hayır, gidemezsiniz. Kızılderilileri ne çabuk unuttunuz! Bir kadının, o barbarların arasında işi ne?.»

Fakat Anjelik caymadı.

«Sadece bir avlu geçeceğim.» diyerek kapıyı açtı.

II

ORTALIK henüz kararmıştı. Batı yönünden yansıyan altın renkli bir ışık, havada toz, duman ve buharın da karıştığı renkli bir sis yüzdürüyordu.

Üç ateşin üzerine oturtulmuş kocaman siyah kazanlardan haşlanmış mısırın tatlımsı kokusu yayılıyordu. Askerler büyük tahta kaşıklarla salçalı bir et dağıtıyorlar, vahşiler tencerelerin etrafında itişiyor ve ağaç kabuğundan çanaklarını, hatta bitiştirilmiş avuçlarını uzatarak yemekten hisselerini almaya çalışıyorlardı.

Anjelik böylece merkez binasının kapısına kadar gelebildi. Bir nöbetçi burada, işiyle ilgileneceğine, Kızılderililerden, tütün yaprakları karşılığında yarım düzine siyah kuduz postu koparmakla meşguldü.

Anjelik ondan izin istemeye lüzum bile görmeyerek Kont de Peyrac'ı bulmayı umduğu odaya girdi. Joffrey nitekim orada, Anjelik'in, aralarında, Albay de Loménie-Chambord'u ve yardımcılarını seçtiği bir kalabalığın or-

tasında ziyafetteydi. Duman o kadar yoğundu ki, karakolun büyük salonuna sanki karanlık hâkim olmuştu. Duvarların dibinde her ne kadar yağ lambaları yakılmış idiyse de, bunların ışıltısı ta uzaklardaki yıldızlarınki gibi sarı ve titrekti.

Kapının açılması, biraz temiz havanın ve dışarının ışığının içeri girmesine meydan vererek sisi dağıttı. Anjelik, böylece, içerisine eşikten itibaren iki basamakla inilen bu oldukça büyük salonun dipteki şömineye kadar boydanboya uzun bir masayla kaplı olduğunu görebildi. Masanın üstü, tüten çanaklar, teneke maşrapalar ve koyu renk camdan birkaç sürahiyle tıklım tıklım doluydu.

Bütün dudakların köşesinde birer çubuk, her elin altında bir bardak ya da bir maşrapa vardı. Bıçaklar, tabaklardaki etleri doğruyor, çeneler ve diller işliyordu. Boğuk Kızılderili diliyle ağız şapırtılarının karışarak oluşturduğu sürekli fon gürültüsü, vakit vakit yıldırım gibi şaklayan bir kahkaha tarafından bastırılıyordu. Sonra, herkes yine yemek yemeye ve aynı homurtulu seslerle konuşmaya devam ediyordu.

Anjelik, masanın ortasında ellerini uzun örgülerine silen Sagamor Mopuntuk'u, onun biraz ötesinde Teğmen de Fallière'in altın galonlu şapkasını başına geçirmiş Huron reisi Odessonk'u seçti. Genç kadın, bir an yanlışlıkla Kızılderili kampına düştüğünü sandı. Fakat Kızılderili reisler, gelenek gereğince beyazların sofrasına dâvet edilmişlerdi. Bu Ekim akşamı, kıtanın bilinmez bir noktasında birbirine ziyafet çekenler beyazlardı. Ayrı yönlerden gelen ve herbiri, karşı tarafın yolu üzerinden kaçmak ve birbirini kesmek arzusunda olan bu kimseler, sanki aralarındaki karşılaşmayı kutluyorlardı. Görünürdeki dostluğun ardında herkes birbirini gözetliyordu. Fakat huylarındaki gerginlik ve düşüncelerin çatışması meydana vu-

rulmuyordu. Kont de Lomènie-Chambord, Kont de Peyrac'la barış havası içinde buluşmasına sevindiğini söylerken belki samimiydi, ama Joffrey de Peyrac'ın İspanyol asıllı yüzbaşısı Don Jose Alvarez için muhakkak ki aynı şey söylenemezdi. Bir kızılderiliyle bir Fransız'ın arasında somurtarak oturan İspanyol'un, 1506'da Papa'nın kararıyla İspanya Kralı ve Kraliçesine hibe edilen bu topraklarda istilâcıların varlığına fena halde içerlediği besbelliydi.

Domates gibi kırmızı yüzlü İrlanda'lı O'Connel, birazdan istilâcılar hakkında efendisi Kont de Peyrac'a yapacağı açıklamayı zihninde tasarlıyordu. Joffrey'le birlikte güneyden gelen iki üç Kanada'lı Fransız koşucu, kuzeyden gelen arkadaşlarına, geçen bir yıl içindeki uğraşıları hakkında açıklamada bulunmak zorunda kalmamayı diliyorlardı. Bunlardan Aubignière gibi bazıları, Kenebek mübadele istasyonuna doğru yol alırken orada yeni kürk taciriyle karşılaşmayı ummuşlardı. Majeste Kral XIV. Louis'nin askerleri ve subaylarıyla değil.

İki ay önce Kenebek dolaylarındaki Lewis köyünde gelininin özenli bakımından kaçan ve ayılarla geyiklerden ya da birkaç kunduzdan başka canlı görmemek kararıyla ormanın derinlerine sığınan ihtiyar Eloi Macollet ise, Amerika'nın artık yalnızlık seven insanlara göre memleket olmadığından yakınıyordu. İki hindi tüyüyle süslü kırmızı yün başlığını fırça gibi kaşlarına kadar indirmiş olan ihtiyar, bir yandan piposunu tüttürürken şikâyetini kaçıncı defadır tekrarlıyordu. Fakat üçüncü bardaktan sonra, alkol etkisini gösterince, gözleri şen bir parıltıyla ışıldamaya başladı. İhtiyar, hiç değilse gelinin onu buralarda arayamayacağını ve «napeopunano»da yani ayı ziyafetinde dostlar arasında bulunmanın hiç de fena olmadığını düşünüyordu. Ayı eti, gelenek gereğince, hayvanın burun deliklerine tütün dumanı üfürüldükten ve şans ge-

tirsin diye ateşin içine bir lokma etle bir kaşık yağ atıldıktan sonra yalnız erkekler arasında pay edilirdi.

Ayıyı öldüren Pont-Briand, hayvanın etini herkesten önce tatmış, kendine boyun etrafındaki etlerden bir parça kesmiş ve en lezzetli kısım olan butu arkadaşları arasında pay etmişti. Mevsim sonbahar, yani yemişlerle beslenen ayıların etinin her zamankinden lezzetli olduğu mevsimdi.

İhtiyar henüz sözünü bitirmişti ki, bir kemik parçasının gırtlağına kaçması üzerine tıkanır gibi oldu ve ağzındakileri küfrederek tükürdü. Dumanların arasında gelininin karşısına dikildiğini görür gibi olmuştu. Ama hayır! Gelen Sidonie değildi, ama buna rağmen bir kadındı ve bu kadın odanın eşiğinde durmuş, onlara bakıyordu.

Bir «napeupunano»ya kadının gelmesi ne büyük hezeyandı! Esasen, Saint-Laurent'lilerin inmeyi sevmedikleri, Akadya kıyısındakilerin ayak basmaya cüret edemedikleri bu ıssız bölgede kadının işi neydi?

İhtiyar, duman bulutları ve mısır lâpasının yoğun buharları arasında birkaç boğuk çığlık kopardı. Bir yıl önce kaybolduğu sanılan masa komşusu François Maupertuis bunun üzerine!

«Rahat otur, babalık,» diye onu iskemlesinin üzerine itti.

Sagamor Mopuntuk o sırada elini kaldırarak en ciddi tavrıyla kadından bahsetti. Çapraşık bir kaplumbağa ve İrokua hikâyesi anlatıyor, kaplumbağayı yenen bu kadının, cengâverlerin arasında oturmak hakkını kazandığını ileri sürüyordu.

İhtiyar susmadı. Demek erkeklerin ziyafeti olan bir «napeopunano»ya değil, bir «mokuşano»ya gelmiş, kadınlardan kurtulmak için bu kadar uzaklara kaçmasına değmemişti. Esasen Umbagog göllerinin bu Metallak'ları Al-

gonquin'lerin arasında en akılsızlarıydı. Bir av cennetinden geldiklerine göre, şüphesiz usta avcılardı, ama en ufak bir yeni bilgiyi sindirebilmekten âcizdiler.

François Maupertuis, ihtiyarın başlığını gözlerine kadar indirerek:

«Sussana moruk!» diye söylendi. «Bir hanımefendiyi tahkir etmeye utanmıyor musun?»

Maupertuis'nin sakalı heyecandan ve sinirden titriyordu. Anjelik'in, açık kapıdan süzülen akşam ışığının altın parıltılara boğduğu sarı saçlarıyla mavi tütün dumanlarının arasından gelişi, gözlerini kamaştırmıştı. Genç kadını güçlükle tanıyabilmişti. Oysa Gouldsboro'dan kervanla beraber gelmişlerdi. Fakat Anjelik, dağınık saçları ve siklamen mantosuyla o Anjelik değildi.

Omuzlarına dökülen saçları ve dantelâlı bir kol ağzından çıkarak pürüzlü kapı çerçevesine dayanan beyaz eliyle Kebek'te Vali Bey'in konağındaki tablolardan birinin çerçevesinden inmişe benziyordu. Maupertuis'ye bu haliyle, geçmiş haftaların güçlü süvarisi yerine, son derece narin bir genç kadın olarak göründü.

Kanada'lı koşucu, genç kadını karşılamaya koşmak istediyse de, ayaklarının arkalıksız iskemlesinin ayaklarına takılmasıyla çakıllı yere kapaklandı. Az sonra, bir yandan berelenen burnunu tutarken, O'Connel'in, şeytan işi rakısını suçluyordu. O İrlanda'lı, içkinin bu kadar şiddetli olması için, içine mutlaka mayalanmış arpa ve kaynamış kökler katmıştı.

Gülmesi mi, korkması mı gerektiğine karar veremeyen Anjelik, bir zamanlar Kızıl Maske meyhanesinde kaderlere hükmederken bile böylesine bir erkek koleksiyonu görmediğini düşünüyordu. Kocası ise en azından ötekiler kadar korkunç görünüyordu!.

Joffrey, Anjelik'i henüz farketmemişti. Masanın öbür

ucunda oturmuş, bir yandan uzun piposunu tüttürürken, Albay de Lomènie-Chambord'la görüşüyordu. Güldüğü zaman, piposunun borusunun etrafında sıkılmış dişlerinin şimşek gibi çaktığı göze çarpıyordu. Ocağın içinde oynaşan alevler, keskin çizgili, karanlık profilini aydınlatıyordu.

Bu tabloda, Anjelik'e elinde olmaksızın geçmişi hatırlatan bir özellik vardı: Kont Joffrey'in misafirlerini, altın tabak, çanak ve kuş sütünü aratmayacak nefasette yemeklerle ağırlayışını... O soylu kişi de sofrasının başında böyle oturur, arkasındaki armalı ve oymalı muazzam şöminenin içinde kıvrılan ve oynaşan alevler, kadifeleri, kristalleri ve dantelâları ışığa boğardı.

Bu da işte mutlu günlerin acı bir taklidiydi. Her tarafıyla Anjelik'e, gerek kendisinin, gerek kocasının son yıllarda maruz bulundukları alçalışı hissettiriyordu. Kont de Peyrac'ın sofrasına oturanlar artık zarif asilzâdeler ve birbirinden hoş hanımefendiler değil, haberciler, vahşiler ve askerlerdi. Subaylarda bile, tamamiyle savaşa ve ava yönelmiş tehlikeli bir hayatın insana mal ettiği kabalık seziliyordu.

Albay de Lomènie-Chambord'un kibarlığı bile, tütün, deri, av eti, alkol ve barut gibi fazla erkekçe elemanlardan karakterini alan bu atmosferde birşeyler kaybediyordu.

İnsan dikkat edince, onun da teninin güneş, yanığı, dişlerinin yırtıcı, bakışlarının bütün tütün içenlerinki gibi hülyalı ve sabit olduğunu farkediyordu.

Joffrey de Peyrac'ın da bu ilkel dünyaya ayak uydurduğu hemen seziliyordu.

Deniz, fırtınalar, bitmez tükenmez çarpışmalar, amansız mücadeleler, ihtiraslarını gerçekleştirmek, bir hedefe erişmek, adamlarına hâkim olmak, çöl, okyanus ya

da orman gibi bir tabiatı yenmek için her gün elde kılıçla didişmek, vaktiyle onda, kişizade zarafetinin ve bilginin ölçülü hareketlerinin ardında da sezilen maceraperest tarafı büsbütün geliştirmişti. İhtiyaç ve aynı zamanda istek sonucunda savaş komutanı olmuş ve erkeklerin arasında kendine yeni bir hayat kurmuştu.

Anjelik elinde olmaksızın geriledi.

Fakat Pont-Briand ayağa fırlamıştı bile. Maupertuisden daha şanslı çıkarak ayak üzerinde kalmayı ve Anjelik'e kadar gelmeyi başardı. Esasen sarhoş değildi. Biraz neşelenmek için henüz topu topu iki maşrapa içki içmişti.

«Hanımefendi, hürmetlerimi arz ederim,» diye geveledi.

Genç kadına elini uzatarak iki basamağı inmesine yardım etti. Sonra onu yine elinden tutarak masanın ortalarındaki boş bir iskemleye doğru sürükledi. Anjelik tereddüt ediyor, biraz karşı koyuyordu.

«Varlığımın, Kızılderili reisler tarafından hoş görülmemesinden çekinirim, beyefendi,» dedi. «Kızılderililerin, ziyafetlerinde kadın istemediklerini söylerler.»

Onlara yakın olan Sagamor Mopuntuk o sırada elini kaldırarak birkaç söz söyledi. Pont-Briand bunları Anjelik'e tercüme etti.

«Bakın, hanımefendi, İrokua'ların alâmetini yendiğiniz için, cengâverlerin arasında oturmaya lâyık olduğunuzu söylüyor... Bu nedenle bize şeref vermekten çekinmeyin.»

Böyle diyerek sert hareketlerle Anjelik'e yer açtı. Biraz sertçe itmiş bulunduğu ve şimdi masanın altında çırpınan Onbaşı Jeanson'u yakalayamayınca, güzel yüzlü, genç bir devi getirerek zorla Anjelik'in sağına oturttu. Kendi de genç kadının soluna çöktü.

Pont-Briand'la Mopuntuk'un müdahalesi, başkalarının da dikkatini çekmişti. Konuşmalar kesildi ve bütün bakışlar Anjelik'in üzerinde birleşti.

Genç kadın, kocasının yanında yer bulup gelişinin sebebini ona açıklayabilmeyi isterdi. Fakat Teğmen'le arkadaşlarının fazlaca hararetli esenlemesinden kurtulması zor olacağa benzerdi. Sağdaki komşusu bir ara eğilip elini öpmeye yeltendiyse de, hedefine erişemeyerek zorlukla bastırabildiği bir hıçkırığa yakalandı. Gülümseyerek af diledikten sonra:

Adım Romain de l'Aubignière. Beni daha önce gördünüz sanırım,» diye kendini takdim etti ve ekledi. «Hareketlerimi şaşırdığım için özür dilerim. Ah, biraz daha önce gelmiş olsaydınız... Bununla birlikte çift görerek, dünya yüzünde, sizin kadar güzel ikinci bir kadın olduğunu sanmak kabalığını işlemeyecek kadar aklım başımda henüz. Sizi görüyorum ya, bu bana yeter. Bu sayede dünyada tek... Dünyada eşsiz olduğunuzu rahatça söyleyebilmekteyim...»

Anjelik gülmeye başladıysa da, gözleri genç adamın ellerine ilişince, gülüşü tıkandı. Aubignière'in sol elinin baş ve orta parmakları, sağ elinin ise yüzük parmağı eksikti. Geri kalan parmakların uçları şişti. İçlerinden bazılarının, tırnak yerine kararmış ve nasırlaşmış deri parçaları vardı. Genç adamı ona ormanda tanıttıkları vakit, Anjelik onun bu sakatlığına dikkat etmemişti.

Genç kadının bakışını farkeden Aubignière şen bir sesle:

«Aldırmayın, hanımefendi,» dedi. «Bunlar, dostumuz İrokua'lardan bana kalan hatıralar. Göze güzel görünmüyorlar ama Allahtan, tüfeğimi ateşlememe engel olmuyorlar.»

«İrokua'lar size işkence mi yaptılar?»

«On altı yaşındayken Üç Irmak civarındaki bataklıkta ördek avlamaya gittiğim bir gün beni yakalayıvermişlerdi. O yüzden şimdi bana Üç Irmaklı Üç Parmak diyorlar.»

Anjelik'in, korkunç ellere merakla ve acıyarak bakması karşısında açıkladı:

«Önce üç parmağımı keskin deniz hayvanı kabuklarıyla kesmekle işe başladılar. Bu kalan baş parmağım ise uzun bir çubuğun içinde yakıldı. Öbür parmaklarımın tırnaklarını dişleriyle kopardıkları yetmezmiş gibi, bazı parmaklarımı da yaktılar.»

«Tabii siz de karşı koydunuz...»

Florimond söze karışmıştı. Dağınık saçlı kafasını çorba tenceresinin üzerinden konuşmalara doğru uzatmıştı. Gözleri heyecandan parlıyordu.

Aubignière cevap verdi.

«Gık bile demedim, delikanlı! O canavarlara, bağırdığımı ve kıvrandığımı görmek zevkini mi verecektim? Aslında o şekilde davranmam, kadınların eliyle öldürülmeye kendimi mahkûm etmem demek olurdu. Bir yiğit için ne büyük ayıp! Cengâver dayanıklığına sahip olduğumu görünce, beni aralarına kabul ettiler, böylece bir yılı aşkın zaman onlarla kaldım.»

«İrokua dilini konuşur musunuz?»

«Belki de Seneak'ların büyük reisi Swanissit'ten de iyi konuşurum.»

Etrafına anlamlı bir göz gezdirerek ekledi:

«Zaten buralarda onu arıyorum.»

Esmer bir yüzü ve kara gözleri vardı. Oldukça kıvırcık kumral saçları, Kızılderili stilinde deri saçaklarla süslü deri yeleğinin üzerine dökülüyordu. Başının etrafında, arkada iki tüyle tutturulmuş olan minik incilerle işli bir kurdele dikkati çekiyordu. Genç adama kadınımsı

bir yüz veren ihtimal buklelerinin arasındaki bu kurdeleydi, çünkü ayı gibi iri yapısı ve normalden uzun boyunun kadınlıkla en ufak bir ilgisi yoktu.

Kont de Lomènie-Chambord:

«Aradığınız Swanissit'se hayret, çünkü ondan kaçıyor izlenimi uyandırıyorsunuz, oğlum,» dedi. «Swanissit, bir ay önce kendi ulusundan bir kafileyle kuzeyde Mistassin Gölü kıyılarındaydı. Bunu, kasabalarına giderken o vahşilerin elinden zor kurtulan iki dağlıdan öğrendik.»

Aubignière:

«Ben ise onun burada olduğuna bahse girerim,» diye yumruğunu masanın üzerine indirdi. «Mohok'ların komutanı Uttake'yle buluşmaya geldi. Geçen akşam bir İrokuo yakalamıştık. Bunu, o, ağızından kaçırdı... Uttake'nin olduğu yerde Swanissit'i de bulabiliriz. Bu iki kafanın baş derisini kemiğinden ayırabildiğimiz gün Irokua uluslarının beşide yenilmiş olacaktır.»

Maupertuis gülerek söze karıştı.

«Sen üç parmağının intikamını almak istiyorsun galiba.»

«Kızkardeşimle eniştem ve komşum Maudreuil'in intikamını almak istiyorum. O Swanissit tilkisinin altı yıldır izindeyiz.»

Aubignière bundan sonra yanında oturan genç Baron'a hitaben:

«Biraz daha sabır, Maudreuil dostum.» dedi. «Swanissit'in saçları bir gün senin bileğini, Uttakie'ninkiler de benimkini süsleyecek.»

Yine ötekilere dönerek devam etti:

«İrokua'ların arasında olduğum sıralarda Uttake kardeşimdi. O, bildiğim en dilli, en sinsi ve en kinci insandır. Biraz da büyücü olduğunu söylerler. Onu hem sever, hem de ondan nefret ederim. Diyelim ki değerini takdir ediyor ve bundan dolayı ona saygı duyuyorum, fakat bir

Fransızın yolu üzerine çıkabilecek en korkunç hayvan olduğu için, seve seve öldürebilirim onu.»

Birden Eloi Macollet'in tatsız sesi duyuldu.

«Gevezeliği bırakıp bu hanıma yemek verecek misiniz, vermeyecek misiniz?»

Aubignière güldü.

«Kızma bakalım, büyükbaba. Çok mahçubum hanımefendi. Pont-Briand, yardımıma yetişsene, dostum.»

«Bu bulamacın içinde güzel bir hanımın çatalına lâyık bir parça aramakla meşgulum...»

«İşte bu; ayının ayağı bütün parçaların en lezizidir. Buraların yenisi olduğun ne kadar belli Pont-Briand kardeşim.»

«Bunu bana mı söylüyorsun? Yahu onbeş yıldır Kanada'dayım!.»

İhtiyar yine sesini yükseltti:

«Hanıma yiyecek verecek misiniz, vermeyecek misiniz?»

«Tamam! Oldu!.»

İki genç koyu renk ve jelatinimsi küçük tekerleklerin amber renkli bir yağın içinde yüzdükleri koca bir tencereyi kendilerine çekmişlerdi. Romain de l'Aubignière, yanacağını hesaba katmadan sakat parmaklarını yağın içine daldırdı. Haşlanmış eti, pişmenin biraz yumuşattığı, fakat masanın üzerine düştüklerinde madenî bir takırtı çıkaran kıvrak, küçük hançerlerden farksız pençelerden ustalıkla ayırmaya girişmişti.

«Dostumuz Mopuntuk, kalçalarının etrafı ve boynu için bunlardan kendine şık süs eşyası yapacaktır,» dedi. «Buyrun hanımefendi, işte size Ayı Hazretlerinin savunma silahlarının boğazınıza takılması tehlikesi olmadan tadını çıkarabileceğiniz bir parça.»

Anjelik, masa komşularının, tabağına koyup üzerini peltemsi bir salçayla örttükleri ayı eti parçasına dikkat-

le bakıyordu. Kocasıyla kısrak meselesini konuşmak için buralara gelmiş, gelgelelim, hemen hemen resmî bir ziyafete yakalanmıştı. Masanın ta ucunda oturduğu için kendisinin hayli uzağına düşen kocasına kaçamak bakışlar fırlatıyor, ne çare ki davetlilerin aşırı hareketliliği ve duman sebebiyle onunla göz göze gelemediği gibi, yüz ifadesini de pek seçemiyordu. Yalnız arada sırada onun kendisine bir garip baktığını hisseder gibi oluyordu. Sonunda, yanına oturtan ve susmasından alınabilecek olan yarı sarhoş Fransızlara biraz nezaket paralamaya karar verdi. Pek iştahı yoktu, fakat hayatta ayı eti yemekten çok daha müşkül işler yapmış olduğu için, tiksintisini yenerek önündeki yemeğin bir parçasını ağzına götürdü.

Pont-Briand:

«Biraz birşeyler için» dedi. «Bu yağları yutabilmek için içmek lâzım.»

Anjelik önündeki içkiden birkaç yudum yutmasına yuttu, ama kaskatı kesilip yere yıkılmasına da ramak kaldı.

Masanın başında oturanların hepsi tıpkı pusudaki avcılar gibi, onun her hareketini huzur bozucu bir sessizlik içinde takip ediyordu.

Allahtan, Anjelik Fransa Sarayında içmesini öğrendiğinden kendine hâkim olabildi. Biraz kendine gelince:

«Kızılderililerin, alkolünüze neden «ateş suyu» dediklerini anlamaya başlıyorum» dedi.

Erkeklerin hepsi kahkahayı basarak genç kadına hayranlıkla baktılar. Sonra, sözleşmiş gibi, önlerindeki etleri atıştırmaya başladılar ve uğultulu halindeki konuşmalar hızlandıkça hızlandı.

Anjelik bir ara, aşçı Octave Malaprade'in kümes hayvanı kızartması dolu bir kapla salonun dip tarafından geldiğini gördü. Birden, dostu Jonas'ları hatırlaması üzerine, ahçıdan, kulübeye de birkaç parça kızartma götür-

mesini rica etmek niyetiyle yerinden kalkmaya yeltendi. Fakat Pont-Briand onu öylesine bir şiddetle tuttu ki, genç kadının kolu berelendi.

Teğmen boğuk bir sesle:

«Yanımdan uzaklaşayım demeyin. Buna tahmmül edemem,» dedi.

Masanın öbür ucunda Albay de Lomènie-Chambord, Joffrey de Peyrac'ın öfkeyle doğrulduğunu farketmişti. Usulca müdahale etti.

«İzin verirseniz, Kontes de Peyrac'ı hayranlarından kurtarıp şeref mevkiine oturtacağım, sayın Kont. Hiç merak etmeyin, kendilerini himayeme aldım mı mesele kalmaz. Olayların peşinen önüne geçmek lâzım... Arkadaşlar sarhoş.»

Anjelik, Fransız albayının, birdenbire önüne eğildiğini gördü.

«Hanımefendi, bu diyarların hanımefendisi olmak dolayısiyle hakkınız olan yere sizi götürmeme müsaade eder misiniz?»

Albay böyle derken, mütehakkim bir bakışla Pont-Briand'a, genç kadını salıvermesini emrediyordu. Anjelik'i kolundan tutarak, onu, masanın boş olan öbür ucuna götürdü ve orada oturarak kendi de sağına geçti. Anjelik şimdi kocasından büsbütün uzaklaşmış olmakla beraber, onun tam karşısına düşüyordu. Albay, genç kadına hemen hindi kazırtmasıyla haşlama sebze ikram etti.

«Bu, Fransa'dan yeni gelen genç bir hanımın damağına daha uygun bir yiyecektir,» dedi.

Anjelik hemen itiraz etti. Kara ayı eti ona hiç de lezzetsiz görünmemişti. Yeni yurdunun bu yemeğine kolaylıkla alışabileceğini hissediyordu.

Albay devam ediyordu.

«Sonbahar mevsiminde Avrupalı damakların alışık

bulundukları tüylü av hayvanımız boldur. İstifade edelim bari.»

Birden, yanlarına sokulmuş olan Malaprade'a döndü.

«Kontes de Peyrac küçük evdeki dostlarına yemek götürülmesini istiyor. Bu işi üzerinize alır mısınız?»

Ahçıya, av etlerine bir sürahi şarap da ilâve etmesini tembih etti.

Albayının müdahalesi, bütün sarhoşluğuna rağmen, Teğmen Pont-Briand'ı ayıltmaya yetmişti. Acınacak bir tavırla Aubignière'e:

«Bana ne oldu bilmiyorum» diye fısıldadı.

Muhatabı düşünceliydi.

«Sen delisin!» diye karşılık verdi. «Ya deli ya da büyülü... Aman dikkat et! Akadya'nın dişi şeytanı belki de masal değildir!.. Bu kadın fazla güzel... Ya dişi şeytansa? Peder Orgeval'in söylediklerini unuttun mu?»

Albay de Lomènie-Chambord'un yanında oturan Anjelik yavaş yavaş rahatlamaya başlıyordu.

Kocası, eski günlerdeki gibi karşısındaydı. Anjelik onu masanın öbür ucunda, biraz bulanık bir hâleyle çevrili olarak görüyor ve yine eskisi gibi, dikkatli bakışını üzerinde hissediyordu. Bu durum ona bir çeşit sarhoşluk ve parlamak isteği verdi. Mutluydu. İçtiği alkol zihnini hafifçe bulandırmaya başlıyordu. Niçin geldiğini bile unutmak üzereydi. Albay'ın nezaketi ve çekiciliği genç kadının üzerinde etkisini göstermeye başlamıştı. Anjelik'in ona ilk bakışta duyduğu sempati derin bir güven şekline dökülmekteydi.

Tavırlarının sadeliği ve yerinde jestleri ile Anjelik'te, kadınları meşgul etmesini bilen bir adam izlenimi uyandırmıştı. Ama bunun, çok zaman sanıldığı gibi çapkınlıkla ilgisi yoktu. Albay, kadınlara, onlara huzur veren bir dille hitap etmeyi, kısacası, kendisine çekmeye çalışma-

dan güven vermeyi biliyordu. Bu olağanüstü hali ise Anjelik'in ilgisini uyandırıyordu.

Genç kadın, onun, Kuzey ülkeleri, Saint-Laurent kıyısındaki üç Fransız şehri ve bunların etrafında karınca gibi kaynaşan çeşitli kabileler hakkında anlattıklarını dikkatle dinledi. Huron'lar hakkında bilgi isteyince de, onların İrokua aslından oldukları cevabını aldı. Çok eski çağlarda kimbilir ne gibi bir kavga sonucunda Kutsal Vadi'deki kardeşlerinden ayrılmışlar ve o zamandan beri kendilerini onlara geleneksel düşman saymışlardı. İlk Fransız kâşifi Jacques Cartier, «Hain engerek yılanı» anlamına gelen İrokua kelimesini Huron'lardan öğrenmişti.

Bu diyarlarda birkaç kişi bir araya gelince söz er geç İrokua konusuna dökülüyordu. Anjelik'in yakın masa komşuları, kendi bildikleri ve genç kadını ilgilendirir gözüken bir konudan bahsederek konuşmaya katılma fırsatını bulduklarına seviniyorlardı. Genç kadının hanımefendi tavırlarının etkisinde kalmışlardı. Herkes, bu kadının, Kral'ın sofrasında oturmuş olduğunu, Sarayda, ona iltifatlar yağdıran erkeklerin arasında bir kraliçe muamelesi gördüğünü seziyordu. Onun, prensleri kendine hayran ettiğine, gözleriyle görmüş kadar emindiler.

Jestlerini dikkatle izliyorlar, zarif ellerini çaprazlayışını, çenesini ellerine dayayışını karşısındakine cüretkârca bakış tarzını ya da esrarengiz bir ifadeyle bakışlarını eğişini, dalgın bir tavırla birşeyler ısırmasını, birden maşrapasını eline alıp içindekileri bir defada dikmesini, bütün erkekleri arzudan ürperten ani bir kahkaha savurmasını gözden kaçırmıyorlardı.

O akşam Katarunk'ta, toplu, karmakarışık insanların gözleri önünde garip bir cennet tablosu serilmiş oluyordu.

Bu kadının sofralarından bulunması, yeryüzünde cen-

net, kış ortasında ilkbahar, deri ve ter kokan bu hayvanların arasına güzelliğin inişi, tütün dumanlarını deşen gün ışığı ve nasırlaşmış kalpleri yumuşatan bir gülümseme gibi birşeydi.

Adamların hepsi dillenmişler, kahraman kesilmişlerdi. Geçtikleri bölgeleri tasvir etmeleri ya da görüşlerini ifade etmeleri için gerekli kelimeler kendiliğinden ağızlarından dökülüyordu.

Üç Parmak Aubignière, İrokua'ların Kutsal Vadisi'nden, yuvarlak damlı uzun evlerin sıralandığı yamaçları yıkayan pembe ışıktan, yeşil mısırların kokusundan uzun uzun söz etti.

«O vadiden sağ olarak dönenler, hele bütün parmaklarıyla dönenler pek ender...» diye sözlerini bitirdi.

Nicolas Perrot iki avucunu ileri uzatarak:

«O ender kişilerden biri de benim,» dedi.

«Sen onların gözünde bir sihirbazsın. Oradan sağ salim kurtulmak için ruhunu şeytana sattığına inanacağım geliyor, dostum...»

Oberton adında bir koşucu:

«Fransız adının, İrokua'ları şeytanî bir öfkenin pençesine düşürmesi garip değil mi?» diye söze karıştı. «Bu da ruhlarında kötülük perilerini barındırdıklarının delili. Fransızların onları en çok korkutan tarafı da beraberlerinde getirdikleri dinin kudreti. Misyonerlerimize nasıl davrandıklarını gördünüz!.. Kışın bile emniyette olduğunuza güvenemiyoruz. Maudreuil, Aubignière, topraklarınıza kışın saldırmamışlar mıydı? Ailelerinizin ve hizmetçilerinizin baş derisini kafatasından ayırdıkları, evlerinizi ateşe verdikleri ve yaralı olarak hayatta kalanları soğukta ölmeye terkettikleri vakit, mevsim kış değil miydi?.»

Genç Baron de Maudreuil:

«Evet, o hadise dediğin gibi oldu,» dedi.

Delikanlının mavi gözleri insana erimiş kurşunu hatırlatan karanlık bir ateşle parlamaya başlamıştı.

«O işi Swanissit'le Seneka'ları yaptı,» diye devam etti. «Saçlarını bileğime takmadıkça rahat yüzü görmeyeceğim.»

Üç Parmak Aubignière:

«Benim de Uttake'nin saç derisinde gözüm var,» diye atıldı.

Mopuntuk o sırada elini kaldırarak doğruldu ve konuşmaya hazırlandı. Herkes onu derin bir saygıyla dinlemeye koyulmuştu.

Oradaki beyazlar, vahşilerden, söz kesmemeyi ve birbirlerini karşılıklı olarak saygıyla dinlemeyi öğrenmişlerdi. Herkes, Metallak'ların liderinin konuşmasını anlar görünüyordu. Anjelik'in merakını gören Albay de Lomènie-Chambord, eğilerek genç kadına, Sagamor'un nutkunu usulca tercüme ediverdi. Mopuntuk:

«İrokua burada, etrafımızda,» diyordu. «Şafağın çocuklarının mahvını istiyor. Ona arazilerimizin kıyılarında rastladık. Bize savaş ilan ediyordu. Ama beyaz kadın karşısına çıkmaktan çekinmedi ve onu suların içine yuvarladı. İrokua bu sayede kuvvetini kaybetti. Bunu kendi de biliyor ve barış isteyecek.»

Nicolas Perrot:

«Keşke dediğin gibi olsa,» diye mırıldandı.

Anjelik Albay'a:

«Yine bu kaplumbağa hikâyesi!» dedi. «O an ben de korktum. İtiraf ederim. Ama o olaya böylesine mistik bir anlam vermek aklımdan geçmedi. Bu gibi inanışlar o kadar mı önemli?»

Elma rakısından bir yudum alarak içkinin nefis kokusunu arzuyla içine çekti.

Albay de Lomènie-Chambord onu gülümseyerek seyrediyordu.

«Günlük korku hikâyelerinin sizi, en son mahalle dedikodularından daha fazla etkilememeye başladığını memnuniyetle görüyorum,» dedi. «Göreceksiniz, buraların her şeyine çok kolay alışılır.»

Genç kadın ona sempatiyle bakarak:

«Korkusuz görünmem, bu rakının ya da sizin nezaketinizin sayesinde,» dedi. «Kadınlara ne şekilde muamele edilmesi gerektiğini o kadar iyi biliyorsunuz ki... Sözlerimi yanlış anlamayın. Demek istediğim şu: Sizde, kadınlara güven vermek, korkularını dindirmek ve onlara var olduklarını hissettirmek bakımından askerlerde ender rastlanır bir yetenek var. Bu hüneri nasıl edindiniz, Kont de Lomènie-Chambord?»

Kont hiç istifini bozmadan cevap verdi.

«Senyör de Maisonneuve'in hizmetinde bulunduğum yıllar boyunca edinmiş olsam gerek.»

O cesur asilzadenin, Montreal adasında Ville-Marie şehrini kuruşu sıralarında kendi Kanada'ya gelişini anlattı. O günlerde Fransa'dan çiftler ya da sömürgecilerle evlenmeleri için kızlar gönderiliyordu. Lomènie-Chambord da onları Saint-Laurent nehri kıyılarında karşılamak, onlara yol göstermek ve yeni hayatlarına ayak uydurmaya teşvik etmekle görevliydi.

«O yıllarda İrokua'ların ardı arkası kesilmeyen saldırılarına hedefdik,» diye anlattı. «Sömürgeciler hemen hemen evlerinin eşiğinde saç derilerini onlara kaptırmak tehlikesindeydiler. Tüfekleri ellerinin altında olduğu halde hasat yapıyorlardı. Bize gönderilen genç kızlar çoğunlukla iyi huylu ve ahlâk sahibiydiler, fakat ev idaresini ve tarla işlerini bilenleri azdı. Matmazel Bourgois ile ben onları bu konularda aydınlatmakla görevliydik.»

«Bu Matmazel Bourgois de kim?»

«Sırf sömürgecilerin çocuklarını okutması için Fransa'dan gönderilen mübarek bir kız.»

«Yalnız mıydı?»

«Evet, yalnız. Senyör de Maisonneuve'ün himayesindeydi. Valimiz o devirde bir rahibe ekibini o kadar ileri bir karakola götürmeyi uygun bulmuyordu. Çoğu zaman istihkâmda toplu halde yaşıyorduk. Matmazel Bourgois yaralılara bakıyor, çamaşırları yıkıyor, kadınlara örgü öğretiyor, küçük kavgaları yatıştırmakla meşgul oluyordu.»

Anjelik:

«O kadınla tanışmak isterdim,» dedi. «Hâlâ Kanada'da mı?»

«Gayet tabii. Yıllar boyunca kendine görevinde yardım edecek arkadaşlar bulunduğu için, şimdi Ville-Marie'den başka, Kebek civarındaki ve Üç-Irmaktaki uzak köylerde yüz kadar çocuğu okutan küçük bir topluluğun başında. Montreal artık kendi gücüyle ayakta durabildiği, de Maisonneuve de Fransa'dan geri çağırıldığı için yeni Fransa'nın askerî valisi Castel-Morgeat hizmetine girdim. Ama kocalarını yuvalarında tutabilmeleri için, gemiyle yeni gelmiş küçük Fransız kızlarına yemek tarifleri verdiğim günleri unutmadım.»

Anjelik, soylu subayı, belinde mavi önlükle köy kızlarına veya evlenmeleri için denizaşırı gönderilmek suretiyle baştan savılan yetimlere aile mutfağının anahtarlarını öğretir tasavvur edince, kahkahayı basmaktan kendini alamadı.

«Sizin yanınızda yaşamak, tarafınızdan karşılanmak kimbilir ne kadar hoştu. O kadınların hepsi her halde size âşıktılar,» dedi.

Lomènie-Chambord:

«Hiç sanmam,» diye karşılık verdi.

«Şaşarım. O kadar cazip bir erkeksiniz ki...»

Albay, genç kadının hafiften sarhoş olduğunu sezerek gülmeye başlamıştı.

Anjelik yine sordu.

«Topluluğunuzda aşk faciaları falan da mı olmuyordu?»

«İnanın ki öyle şeyler bilmiyorduk, hanımefendi. Çok sıkı ahlâk kuralları olan dindar bir topluluktuk. Aksi halde, hıristiyanlığın bu ileri karakollarında tutunabilir miydik? Ben aslında bir din adamıyım. Malta şövalyeleri tarikatındanım.»

Anjelik'in hayretten ağzı açık kaldı.

«Ah, ne deliyim ben!»

Sonra birden heyecanla bağırdı.

«Bir Malta şövalyesisiniz ha! Ne mutluluk bu! Ben Malta şövalyelerini çok severim. Kandiya'da köle olarak satıldığım vakit, onlar beni geri almaya çok çalıştılar.... Ellerinden geleni yaptılar. Gerçi fiyatımı fazla artıramadılar, ama bu iyiliklerini unutamam. Deminden beri size ne saçmalar sayıp döküyorum! Rezalet. Affedilir şey değil!.»

Genç kadın, kuğu gerdanını arkaya devirerek bir kahkaha daha attı.

Lomènie-Chambord dahil, bütün erkekler ona büyülenmiş gibi bakıyorlardı. Beyaz dişlerinin parıltısı dumanlı, loşluğu aydınlatıyordu, gözleri bir çift yıldızdan farksızdı. Hele kahkahası, dişiliğini gerçekten ürkütücü tarzda ortaya koyuyordu.

Joffrey de Peyrac dişlerini sıktı. Karısını tutkuyla seyretmişti, fakat şimdi ona fena halde kızmaya başlıyordu. Göz kamaştırıcı cazibesine, bakışlarına, şuh kahkahalarına ve Lomènie-Chambord'a karşı takındığı cilveli tavıra içerliyordu. Albay'ın, Anjelik'in hoşuna gittiğine şüphe yoktu. Genç kadın üstelik fazla da içmişti.

Ne kadar güzeldi, Yarabbim!

Kahkahası, şampanya köpüğü gibi insanın içini gıcıklıyordu.

Hayır, Anjelik'e, bu kadar güzel olduğu ve bütün bakışları üzerinde topladığı için içerlemek yersizdi. O, göz kamaştırmak için yaratılmıştı.

Fakatı vardı! Joffrey bu gece ona, yalnız kendisine ait olduğunu hatırlatmayı bilecekti elbet!...

Overnya'lı Clovis, başında yünlü külâhıyla birdenbire Joffrey'in yanında peyda oldu. Koltuğunun altında bir mavzer vardı.

«Kısrağı vurmaya gidiyorum, Kont Hazretleri,» diye fısıldadı.

Joffrey bir kere daha Anjelik'in bulunduğu tarafa bir bakış fırlattı. Genç kadın biraz çılgın olsa bile, Loménie-Chambord'a güvenebilirdi. Joffrey cüceye:

«Ben de seninle geliyorum,» diyerek yerinden kalktı.

12

ANJELİK birden o kadar şiddetle titredi ki, Albay Loménie-Chambord onu tutmak ister gibi elini uzattı. Genç kadın:

«Birşey değil,» diye kekelediyse de ardından yerinden fırladı.

Kocasının yerinin boş olduğunu farketmişti.

«Beni mazur görün. Gitmem lâzım,» dedi.

«Daha saat erken, hanımefendi. Biraz daha kalamaz mısınız?»

«Hayır, hayır, kocama söyleyeceklerim var. Oysa kalkıp gitmiş.»

«Hiç değilse size refakat etmeme müsaade edin.»

«Hayır, çok rica edeceğim... Siz dostlarınızla kalın... Ben yalnız gidebilirim.»

Fakat Loménie-Chambord, biraz çakırkeyif olduğundan şüphelendiği bir hanıma karşı bir centilmenden bekleneceği üzere hareket etti. Israr etmemekle beraber, genç kadını binanın eşiğine kadar götürdü, ona kapıyı açtı ve ancak dışarısının havasının ona iyi geldiğine, ayakları üzerinde durabileceğine ve evine iki adım uzaklıkta bulunduğuna kanaat getirince yanından ayrıldı.

Anjelik yalnız kalır kalmaz avluda koşmaya başladı.

Koca alan her zamankinden de tıklım tıklımdı. Akşamın gölgeleri yoğun dumanlara karışıyor, kazanların altındaki ateşler bu soğuk ve sisli maviliğin içinde birer kırmızı çiçek gibi gözü alıyordu.

Fakat istihkâmın yukarısındaki gökyüzü, altın renkli bir kubbe gibi duru ve aydınlıktı.

Anjelik, karşısına çıkanları kadınlığına bakmadan iterek, kendine istihkâmın kapısına kadar yol açtı. Birden, tüfeği taşıyan Overnya'lı cüce demirci yanında olduğu halde, nehrin kıyısındaki alçak çayırlara doğru inen kocasının silueti gözüne ilişti.

Genç kadın koşarak ileri atıldı.

Sarmaşık fasulyelerle sarmaş dolaş olmuş oynak toprak tabakalarının üzerinde ilerlemek kolay iş değildi.

Bir ara ayağı takılan Anjelik, dizlerinin üzerine düştü. Genç kadın fena halde küfrettiyse de, sarsıntı aklını biraz başına getirmişti. Ayağa kalktıktan sonra, daha ihtiyatlı olarak yoluna devam etti. Geç kalmaktan o kadar korkuyordu ki.

Kuruyan çamurların içinde bitmiş ender otları kemiren atlar, batan güneşin son aydınlığında kara gölgeler gibi dolaşıyorlardı.

Genç kadın nihayet, öndekilere sesini duyurabilecek kadar yaklaşınca:

«Joffrey - Joffrey!» diye bağırdı.

Kont dönüp arkasına baktı.

Kocasına yetiştiği zaman Anjelik nefes nefeseydi.

«Wallis'i mi öldüreceksiniz?» diye soludu.

«Evet!... Size kim haber verdi?»

Anjelik cevap vermeye tenezzül etmedi. Hırstan patlama derecesindeydi. Toprağın gölgeleri ve gökyüzünün parıltısı gözlerini ağrıtıyordu. Gölgede kalan Joffrey de Peyrac'ın yüzünü göremiyor, buna karşılık, karşısına kaya gibi dikilen bu siyah ve kesif erkek şeklinden nefret ediyordu.

«Bu işi yapmaya hakkınız yok,» diye bağırdı. «Hakkınız yok diyorum. Bana haber vermeye lüzum bile görmediniz... Ben ki o hayvanı anlatılmaz güçlükler ve yorgunluklar pahasına buralara kadar getirdim. Demek bir tek jestiniz, bütün emeğimi yok etmeye yetecek.»

«Wallis'i savunmanıza şaştım, Anjelik. Kısrak, terbiyeye gelmez, huysuz, hatta hain bir hayvan olduğunu ispat etti. Dün kaplumbağanın karşısında tutulduğu panik, az daha sizin ve kızınızın ölümüne sebep oluyordu. Aynı günün akşamı yularını koparması yüzünden sizi, çok kötü sonuçlanabilecek bir aramaya çıkmaya mecbur etti.»

«Bunların ne önemi var! Kısrak hakkında bir karar vermek bana düşer. Bu iş sizi ilgilendirmez.»

Genç kadın hâlâ soluk soluğaydı, sesi de titriyordu.

«Onu, mat etmem için bana teslim ettiniz, ben de onu mat etmeyi başardım,» diye devam etti. «Dün sabah sırf çağlayanın gürültüsü, onun, sesimi duymasına engel oldu. Hele Kızılderililerin kokusuna hiç tahammül edemiyor. Ben de öyle değil miyim zaten. Wallis'e hak veriyorum. Suçlu olan o değil, bu memleket! Bir de bana haber

vermeden zavallı hayvanı vuracaktınız! Değişmişsiniz siz! Bu yeni Joffrey'le anlaşabileceğimi hiç sanmıyorum... Keşke... Keşke...»

Bir hıçkırık Anjelik'in, sözünün arkasını getirmesine engel oldu. Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlamasının an meselesi olduğunu anlayan genç kadın, birden dönerek elinden geldiği kadar çabuk kaçmaya koyuldu. Öylesine yüksek bir heyecanın pençesindeydi ki, bu karanlık ve delik deşik alanları bir tek kere sendelemeden âdeta uçarak aştı.

En sonunda, batan güneşi yansıtan küçücük bir derenin başında nefes nefese durdu.

İçgüdüsüne uyarak ışığa doğru, ovayla dağların kaybolan güneşin ışınlarıyla hâlâ tutuşmuş göründükleri yöne doğru koşmuştu. Geceye ve kampın şamatasına arkasını döndüğünden, şimdi, kendi nefeslerinin gürültüsünü sessizliğin içinde büyümüş gibi duyuyordu. Bu şahane, ama sıkıntılı tabiat manzarası, bu tek kadının soluk almasını dinlemek için bütünüyle kulak kesilmişti sanki. Anjelik:

«Anlaşılan, sarhoşum,» diye karar verdi. «Bir daha o uğursuz Kanada içkilerini ağzıma koyarsam iki olsun!. Albay Loménie-Chambord'a demin neler anlatıyordum?... Yanılmıyorsam, Kandiya'da köle olarak satıldığımı ağzımdan kaçırdım! Feci! Feci!.. Ya Joffrey'e neler dedim? Onunla o tonla nasıl konuşabildim? Hele, adamlarından birinin: hepsinin berbadı olan Clovis'in önünde! Joffrey beni hiçbir zaman affetmeyecektir. Ama o da niçin... Niçin?...»

Genç kadın, düşüncesini ifade etmek için kelime hatırlayamıyordu. Gözleri de bulanmıştı. Derin soluklar alınca, kalbinin çarpıntısı hafiflemeye yüztuttu. Siklâmen mantosu rüzgârın saldırısına uğradıkça kabarıyor, kabarıyordu.

Ufukta, üstüste yığılı gümüş renkli bulutlar, Apalaşların zirveleriyle sarmaş dolaş oluyordu. Batı'ya doğru ise tepeler, bal renginde bir sisin içinde yavaş yavaş siliniyorlardı. Buna karşılık, dağların eteklerinde uzanan ova, insana cıvayı hatırlatan ışıkla yoğrulmuş bir karanlığa gömülüyor ve kilometreler boyunca göllerin altın birikintileriyle sanki yol oluyordu. Fakat bu göz kamaştırıcı manzaranın hiçbir noktasında, bir insanın varlığına işaret edebilecek bir tek duman yükselmiyordu. Tam anlamıyla ağaçlara ve sulara terkedilmiş bir tabiat! Bir çöl! Ölü bir toprak!

Genç kadın perişan halde dizüstü düştü.

Hemen yanıbaşında, dereyi çeviren çalıların arasından derhal tanıdığı buruk bir koku yükseliyordu. Anjelik uzanıp yapraklardan birini kaptı ve avuçlarının arasında ezdi.

«Nane! Yabanî Nane...»

Birden yüzünü avuçlarının arasına gömdü. Çocukluğunun ormanlarını ve kırlarını hatırına getiren bu tanıdık koku, onu sarhoş etmişti. Genç kadın nane kokularının içinde yüzüyor, mis kokulu ellerini yanaklarının ve şakaklarının üzerinde gezdirerek derin derin iç çekiyordu.

Başını arkaya devirdi. Saçlarını dalgalandıran rüzgâr, sonbaharın gevrek yapraklarıyla bezenmiş ormandan bitmez tükenmez bir hışırtıyla geçip kayboldu. Toprağın rengi gitgide kararıyordu. Gök, titrek ışıltılarla ateşini yakmaya çalışıyordu.

Anjelik, rüzgârın dudaklarına getirdiği lezzeti yalayarak etrafına bakındı.

Fakat gözleri, birkaç adım ötesindeki orman kıyısına takılınca, hızla başını çevirdi. Belki de rüya gördüğünü düşünerek, uzaklardaki dağları seyretmeye devam ediyordu. Ama merak onu pençesine almıştı bir kere. Hare-

ketsiz gövdelerin arasında parladığını gördüğü cisim neydi?

Bir çift göz mü?

İki kere daha aynı yöne baktı ve her defasında bakışlarını yine, karanlık ovaya ve göllerin, esmer adalarla bezenmiş altın renkli yüzeylerine çevirdi.

Fakat üçüncü defa bakışlarını o noktadan ayıramadı.

Bu defa şüphe yoktu. Birkaç adım ötesinde canlı bir varlık vardı. Bu, adam olmuş, bir ağaç, ağaç gövdelerinin arasında, ağaçlarla aynı esmer renkteki bir diri et sütunuydu.

Ormanın kıyısında ayakta durup Anjelik'e bakan Kızılderili, ormanın loşluğuyla öylesine kaynaşmıştı ki, etrafındaki ağaçlardan ayırt edilmesi gerçekten pek zordu. Duruşu bile onlara benziyordu. Onlarla, kara topraktan doğan aynı bitkisel hayatı yaşıyor, onlar gibi köklerinin esiri olarak ömür sürüyor, yine onlar gibi havayla mevsimlere gururla ve sessizce seyirci olan bir ağaçtı, ama canlı gözleri olan bir ağaç. Göz dediğin de pürüzsüz bir kabuğun içinde oyulmuş akik görünüşlü bir çift yarıktan farksızdı.

Dalların arasından süzülen kükürt renkli ışık, Kızılderilinin omuzları, kolları ve kalçaları boyunca kayarak güçlü adale yapısını meydana çıkarıyordu.

Beyaz ve parlak ayı dişlerinden yapılmış bir gerdanlık, çok uzun, aynı derecede geniş ve adaleli boynunun etrafını süslüyor, kulaklarından küre biçimli küpeler sarkıyordu. Yüzü kısa ve yuvarlak, burnu, elmacık kemikleri, göz çukurları iri, ağzı geniş ve yartıcı görünüşlüydü.

Tepeye doğru sivrilen iri ve uzun kulakları, bu kaba yontulmuş kafaya ait olacak yerde, küpeleriyle birlikte süs olarak eklenmiş izlenimini uyandırıyordu.

Alnının ortasında başlayan muazzam bir saç kümesi, tıraşlı katafasının zirvesine kadar gitgide genişleyerek uzanıyor ve orada kartal tüyleri ve siyahlı beyazlı kokarca kuyruklarıyla demet oluyordu.

Bu Kızılderililerin başının süsü tıpkı Huron'larınki gibiydi.

Fakat o, bir Huron değildi;

Anjelik'in bundan en küçük şüphesi yoktu. Altı adım ötesindeki Kızılderiliyi bu inanışın etkisiyle, tıpkı tehlikeli bir hayvanı gözler gibi incelemekteydi.

Anjelik, dönüşünde Joffrey'le karşılaştı:

«Sizi hayal kırıklığına uğrattım, değil mi?»

Joffrey'in bu soruyu hemen cevaplandırmasını, onu suçlamasını, duygularının bir an önce açığa vurmasını istiyordu!

Fakat Joffrey birşey demediği gibi, Anjelik de erkeğin sertleşmiş ve ince çizgilerle oyulmuş yüzünden birşey okuyamadı. Kocası sonunda:

«Hayır, beni hayal kırıklığına uğratmadınız, aşkım,» dedi. «Bilâkis hissiz olmadığınızı ve hayale kapılmadığınızı bilmek beni sevindirdi... Yalnız, neden korktuğunuzu söyler misiniz?»

Genç kadın çaresizlik ifade eden bir hareketle:

«Bilmiyorum» dedi.

Çünkü korktuğu o kadar çok şey vardı ki. Kesin konuşması gerekse, onu titretenin, tarife gelmez şeyler, sözgelişi, ağaçların arasındaki bilinmez bir bakışın verdiği sıkıntı olduğunu söyleyebilir miydi?.. Sonra, bu akşam hayal meyal gördüğü Kızılderiliden Joffrey'e bahsedebilir miydi?

Erkek sonunda:

«Yazık,» dedi. «Sizi korkutan şeyi bilip bizi aydınlatsaydınız, belki faydalı olurdu.»

Ceketinin cebinden puro şeklinde yuvarlanmış bir

tütün yaprağı çıkardı. Bazan piposunu ihmal ediyordu. Onu, eskiden olduğu gibi tütün içer görmek, Anjelik'in hoşuna gidiyordu. Erkeğine, ucu korlaşmış bir çöp uzattı.

Joffrey, dumanı dudaklarının arasından ağır ağır salıverdi.

Genç kadın kararsız bir tavırla devam etti.

«Korktuğum şeylerden biri, kendi kendimi aldattığımı keşfetmem ve bu memlekete, içinde yaşayan insanlara, hatta size alışamamak. Bir kadın, insanın elini konu bağlıyor, değil mi kumandanım?»

Genç kadın böyle diyerek, kalbindeki ateşli duyguları, yüzünü aydınlatan tebessümüyle erkeğe iletti.

Joffrey, evet anlamında başını salladı.

«Evet, bir erkeğin, sevişmek arzusunu duymadan bakamadığı bir kadın gerçekten öyledir.»

«Demek istediğim bu değildi.»

«Aynı sözleri ne zaman isterseniz tekrarlamaya hazırım.»

Joffrey, mavi dumana sarınarak odada bir aşağı, bir yukarı yürüyordu.

«Evet şekerim, beni çoğu zaman güç duruma düşürüyorsunuz,» diye devam etti. «Bu ülkede daima aklım başımda, daima soğukkanlı olmam lâzım, halbuki günün hangi saatında olursa olsun, yanımda olmanız beni heyecanlandırıyor. Sizinle ıssız bir köşeye çekilmeye, sizi kollarımın arasında sıkıp uzun uzun öpmeye, yalnız bana hitap eden sözlerinizi dinlemeye, sizi seyretmeye dayanılmaz bir arzu duyuyorum... Ne çare ki bütün vaktimi alması gereken başka görevim var. Sizi karşımda görünce onları neredeyse şerefsiz sayacağım. Sesiniz beni tatlı tatlı ürpertiyor, gülüşünüz beni şaşırtıyor. Kısacası bana nerede olduğumu unutturuyorsunuz.»

Her şeye rağmen genç kadını güldürmeyi başarmış-

tı. Anjelik'in yanaklarına biraz pembelik bile gelmişti.

«Size inanmıyorum. Kaçık gibi konuşuyorsunuz,» dedi.

«Belki kaçığım, ama gerçeği söylüyorum. Hiçbir erkeğin büyülenmeden bakamayacağı ve en ıssız çöle götürülse bile sahibine can düşmanları kazandıracak bir kadın, gerçekten insana yük olur. Tuluz'daki malikânemde efendi bendim. Beni herkes tanıyor, bana saygı duyuyor, benden çekiniyordu. Orada pek az kişi karşıma rakip olarak çıkmaya cüret edebilirdi. Ama burada öyle mi ya... Yeni Fransa ve Yeni İngiltere halkına hiç de hoşgörülü bir koca olmadığımı öğretmekten başka çare yok. Düellolara, baskınlara, kanlı gösterilere sebep olduğunuzu şimdiden görür gibiyim. Her neyse! Varlığınızın sebep olacağı eziyetleri, yalnızlığımın bazan pek acı olabilen huzuruna değişmem.»

Erkek bir yandan konuşarak yine şömineye gelip dayanmıştı. Başını kaldıran Anjelik, gözlerini, onu hayran hayran seyreden karanlık bakıştan ayıramıyordu.

Joffrey usulca devam etti.

«Olgunluğunuz beni çok etkiledi. Size ilk sahip olduğum sıralarda yepyeni bir küçük kızdınız. Beyniniz de tıpkı vücudunuz gibi bâkirdi. Heyhat, bugün vücudunuz ne kadar çok elin izini taşıyor! Benim hayalimdeki aşkın meyvesi değilsiniz. Hoş, benim hayallerim de olacak şey değildi ya. Beraber kalmış olsaydık bile. Zaman değişti. Bugün siz sizsiniz! Yani kelimenin tam anlamıyla bir kadın. Türlü sırları olan bir kadın. Kendini tanımak için, başkasının üzerindeki aksini seyretmek alışkanlığını kaybetmiş bir kadın. Sadece kendine ait ve kendi kendini şekillendirmiş bir kadın. İşte bu, bazan beni sizden uzaklaştırıyor.»

Genç kadın çekingen bir tavırla:

«Ama ben size aittim,» dedi.

«Hayır... Henüz tamamiyle değil. Ama o gün de gelecek.»

Joffrey genç kadını kalkmaya zorladı, kolunu omuzlarına doladı ve onu, kaba tahtadan duvara çivilettiği bir haritanın önüne götürdü.

Parmağını çeşitli noktaların üzerine koyarak:

«Bakın... Kuzey'de ve Doğu'da: Yeni Fransa, Güney'de: Yeni İngiltere. Batı'da: Irokua'lar. Benimle bir avuç adamım da tam ortada. Bu durumda bir tek çıkar yolum kalıyor: İttifaklar kurmak. Yeni İngiltere'yle bu iş oldu bile. Albay de Loménie-Chambord'la karşılaşmamız da Yeni Fransa'yla ittifakı gerçekleştirebilir. Irokua'lara gelince, daha Avrupa'dan hareketimden bir yıl önce onlara elçiler ve armağanlar yolladım. Kayuga'ların saldırısı, bu teşebbüslerimin başarısından beni şüphe ettiriyor, ama belli olmaz... Bekleyelim, şu anda herhangi bir savaş ilanı ya da çarpışma benim için felâket olur... Beklemek, politika ağını örmek lâzım. Etrafımızı saran tuzaklardan sağ olarak kurtulabilirsek, o zaman size vaadediyorum: Günün birinde hepsinden güçlü oluruz... Şimdi gelin, biricik aşkım... Daha ciddi konuları düşünmemizin sırası geldi.»

Erkek böyle diyerek kadını kendine çevirdi, onu sert göğsünün üzerinde ezdi ve omzunu, eğilmiş ensesini ve elbisesinin bedenini biraz geren dolgun hatlarını okşamaya başladı.

«İrokua bu gece gelmeyecek, sevgilim,» dedi. «Fransız da uyuyacak. Patlayıncaya kadar yedi, içti, şarkı söyledi. Katliâm projeleri yarına kadar bekleyebilir... Bize bir gece bağışlarlarsa, yarının ne önemi var... Bir gece bütün bir hayat demektir!.»

Genç kadının çenesini parmaklarının ucuyla kaldırarak kendisine sunulan dudakları kana kana öptü. Sonra

soylu kafayı omzuna dayayarak Anjelik'i bir kere daha kemiklerini kırarcasına kollarının arasında sıktı.

«Yepyeni insanlarız, sevgilim,» dedi. «Bizi seyreden dünya da aynen öyle. Vaktiyle saraylarımızda, servetimizin koynunda kendimizi özgür sanırdık. Gelgelelim, her hareketimizin hain bakışlı bin çift göz tarafından, kendi de kıskıvrak edilmiş bayağı ve kıskanç bir cemiyetin gözleri tarafından kontrol edilirdi. Eski Dünyada çoğunluktan farklılaşmanın kolay olmadığının canlı deliliyim. Ama burada iş başka.»

Dudakları, genç kadının saçlarının arasında olduğu halde ekledi.

«Ölmemiz gerektiği takdirde, hatta yarın ve en feci şartlar altında ölmemiz gerekse bile, hiç değilse beraber ölürüz ve kısır amaçlar uğruna hayatımızı vermiş olmayız.»

Anjelik, erkeğin elini kumaşın dışından kalçasının üzerinde hissediyordu. Derken el daha yukarı, genç kadının açık gerdanına kaydı. Anjelik mutluydu. Evet, Joffrey haklıydı... Bunun dışında hiçbir şeyin önemi yoktu. Ertesi gün ölümlerin en fecisiyle ölmeleri yazılı olsa bile... Genç kadın, kocasının malıydı, onun erkek gücüne bağlanmıştı. Joffrey şimdi onun elbisesinin kopçalarını sökmüştü ve gömleğini üzerinden sıyırmaya çalışıyordu.

«Bu işi bana bırakın, sevgilim,» dedi. «Fransız veya İrokua korkusu yüreğini sıkınca, insan serbestçe nefes alabilmeli. Şimdi daha rahatsınız, değil mi?... Bu Avrupa işi çetrefil elbiseleri çözme zevkinden o kadar uzun zamandır mahrumum ki. Doğu'da kadınlar hiçbir merasime lüzum görmeksizin erkeğe teslim olurlar.»

«Bana odalıklarınızdan bahsetmemenizi rica edeceğim.»

«Oysa, onlarla karşılaştırılmak lehinize olur...»

«Olabilir. Fakat ben onlardan nefret ediyorum.»

Erkek, Anjelik'i yatağın üzerine devirerek:

«Kıskançlık gösterdiğiniz zaman size bayılıyorum,» dedi.

Biraz önce Anjelik gibi şimdi o da:

«Allah'tan, vücutlarımız anlaşıyor,» diye düşünüyordu.

13

DOYMUŞ vücutlarının dinlendiği karanlık yatakta, Anjelik bir rüya görüyordu. Akşam gözüne ilişen İrokua, ormandan çıkıyor ve hain bakışlı gözlerini üzerine dikiyordu.

Gün, alaca karanlığın yerini almış, güneş, yerlinin yağlı göğsüne som altından bir zırh görüntüsü vermişti. Başının tepesini süsleyen ve rüzgârda dalgalanan tüylerle karışık saç tutamı, garip bir kuşun hotozunu andırıyordu. Kızılderili, Anjelik'in tepesine dikilmiş, genç kadının başını parçalamak için cenk baltasını havaya kaldırmıştı. Baltayı genç kadının başının üzerine indiriyor, indiriyor, fakat Anjelik hiçbir şey duymuyordu. Birdenbire, haydutların arasında yaşadığı sıralarda, Mucizeler Avlusu'ndaki Polonya'lı arkadaşının verdiği hançeri avcunda gördü ve «Onu kullanmasını biliyorum,» diye hatırladı. Bunun üzerine o da hançeri sapladı, sapladı, İrokua da buharlaşan bir bulut gibi kayboldu.

Genç kadın bu kâbusun etkisiyle o kadar çırpınmıştı ki, yanında yatan erkek uyandı.

«Ne var, sevgilim?» diye sordu.

Anjelik:

«Onu öldürdüm,» diye mırıldandı ve yine uyumaya devam eti.

Joffrey yatağın yukarısındaki rafın üstüne bıraktığı kandili yakmıştı. Gecenin soğuğundan korunmak için, yatağın etrafındaki keten perdeleri çekmişlerdi.

Gecenin yoğun karanlığında yalnızdılar. Dünyada yalnız olsalar bu kadar olurdu.

Bir dirseğine abanan Joffrey de Peyrac, uyuyan karısını daha iyi görmek için kandili genç kadının yüzüne yaklaştırdı.

Anjelik rahat bir uykunun koynundaydı. Demin ileri uzattığı eli yanına düşmüştü. Az önce, «Onu öldürdüm,» diye mırıldanan dudaklar hafif aralanmıştı. Saman ve otla doldurulmuş kaba şiltenin kovuğuna yerleşmiş vücudu olgunlaşmış, zenginleşmişti. Harikulâde çıplaklığıyla erkeğin yanında yatıyordu. Göğüsleri eskisinden dolgun, kalçaları daha genişti. Bu halinde gündüz saatlarındaki canlılığının belli etmediği bir mermer heykel güzelliği vardı.

Cömert vücutlu mabude uyuyordu. Pürüzsüz yüzü de kimbilir ne sırlar gizliyordu. Alev gibi parlayıp sönen ifadelerden, yüzeye vurup kısa bir an sahibinin gizli ruhunu yansıtan parıltılardan, Anjelik'in yüzünde eser yoktu şimdi. Oysa normal zamanda aynı yüz, ne çeşitli duygular aksettiriyordu: Meselâ, kin. Joffrey, onun, elinde tüten tüfekle doğrulup sıktığı dişlerinin arasından, «Öldür! Öldür!...» diye mırıldanışını unutamıyordu.

Ya erkeklerin arasında kahkahaları bastığı bu akşamki cilveli hali. Joffrey ziyafette, görünürde karısına ilgisiz olarak oturmuş, fakat aslında Anjelik'i seyrettikçe kıskançlıktan yanıp tutuşmuştu. Bilgin, dolayısıyle de gerçekçi olduğu için, karısının, bilinecek her tarafını bilmek istiyordu. Büyük kusur!

Çünkü aşkın esiri olunca, insanın biraz kör olması daha hayırlı değil miydi?

Aslında Joffrey, bugün sahip olduğundan fazlasını istiyor muydu ki? Asla. Her şeyi vardı. Tehlike, mücadele, zafer, başarı ve her gece yalnız kendisine ait olacak bu kadın vücudu onundu.

Daha başka ne isteyebilirdi? Mutluluğu mu? Mutluluk işte buydu! Hayatta mümkün olan her şey ona nasip olmuştu. Ya Anjelik? O kimdi? Dişiliğin bütün çekiciliğini barındıran bu görünüşün ardında masumiyet mi, yoksa binbir hile mi gizliydi? Bu durgun yüz, hangi açık yaraları gizliyordu?

Joffrey, elini, hareketsiz yanağın ipek gibi derisine değdirdi. Bu okşayışla genç kadının endişeli zihnine de erişebilse, var olduğunu tahmin ettiği yaraların acısı dinerdi. O zaman erkek, sevdiği kadını tedavi edebilirdi. Fakat Anjelik duygularını pek az açıklıyordu. Uyuduğu zaman ise kocasından daha da uzaklaşıyordu. Yalnızdı. Joffrey'den uzaktayken, rüzgârla sürüklenen bir çiçekten, kutbunu kaybetmiş deli bir pusula iğnesinden, yetim bir gönülden başka neydi ki. Genç kadının, «Sizden uzakta yaşamadım, sadece hayatta kaldım,» sözünün manâsını erkek şimdi anlıyordu. Evet, geçirdiği maceralara sırf açlığını yanıltmak, kendini savunmak için atılmıştı...

Etrafında dört dönen erkeklere ve yaşadığı bazı tatlı heyecanlara rağmen, kocasız kadın hayatının sonucu olan uzun ölçülülük dönemleri, onu hayal kırıklığına uğramış, yalnız bir kadın haline getirmişti.

Hele şu son yıllarda aşkın fizikî belirtilerine karşı duyduğu soğukluk, onu yeni baştan şekillendirmiş, üzerinde garip izler bırakmıştı. Her işe yeniden başlamak gerekiyordu. Joffrey işte tam şimdi Anjelik'in ihtiyacını duyduğu âşıktı. Çeşitli tecrübeler geçirmesine rağmen,

garip bir bâkirelik gizleyen kadın, şimdi erkeğinin yanındaydı.

Joffrey, Anjelik'in tatlı omzunu şefkatle öptü, genç kadının birden ürpermesi üzerine de biraz geri çekilerek yüzünü, rüzgâr ve orman kokan altın saçların arasına gömdü.

Geçtiği bölgelerin kokusu sanki Anjelik'in üzerinde kalmıştı. Birçok kadınlara öz taklitçiliğin etkisiyle, La Rochelle'deki kadından başkalaşmıştı sanki.

Güneş, tenine yaldızlı bir ton vermiş, hareketleri ilkelliğe yakışır bir rehavete bürünmüştü. Vahşi ülkeler daha şimdiden onu sırlarıyla sarmışlardı.

Anjelik'le vahşi ülkelerin arasında neler olup bitecekti?

Gerçek dişiler, çevrelerinin dışında kalamazlar. Sözgelişi Akdeniz, Okyanus ya da Karayipler, Joffrey'e etki edememişti. Erkek, Kuzey Amerika'dan da arkasında izini bırakarak geçecek, fakat Amerika onu etkileyemeyecek, ya da üzerinde pek az bir etki bırakacaktı...

Halbuki Anjelik öyle miydi ya? Anjelik'le Yeni Dünya arasında neler olup bitecekti?

Uyu, esrarengiz aşkım. Uyu! Seni terketmeyeceğim. Seni korumak için yanında kalacağım....

Dışarıda bir gecekuşu, insanın içini ürperten sesini birkaç kere öttürdü. Köpekler cevap vermekte gecikmediler. Kızılderililerin de ağaç kabuğundan çadırlarının etrafından birbirlerine seslendikleri duyuluyordu. Derken ortalığı yine sessizlik kapladı.

Joffrey de Peyrac doğrulmuştu. Silahları yanıbaşında kullanılmaya hazırdılar. Masanın üzerinde dolu bir tabanca vardı, bir tüfek ise yatağın ayakucuna dayalıydı.

Erkek sonra yine yattı ve uyuyan karısına kolunu uzatarak onu kendine çekti.

Bir gece bütün bir hayat demekti.

Ölçüsüz derecede büyümüş bir ay, gümüşten bir güneş manzarasına bürünerek, donmuş geceyi aydınlatıyordu. Karanlık ormanda pusu kurmuş çıplak ve tek tek Irokua'lar ise istihkâmı seyrediyorlar, gözleri dalların arasında kedi gözü gibi parlıyordu.

14

GÜN DOĞDU. Bir akşam öncesi istihkâmdakilere o kadar uzak görünüyordu ki, Beyaz ırktan adamların ateş seslerinin yankılarıyla çınlayabilecek olan Kenebek, kaynaklarındaki sonbahar günü, barış içinde son bulmuştu.

O sabah küçük karakolun etrafındaki bütün ağaç kabuğu barınaklardan dumanlar çıkıyor ve saf bir mavi renkteki gökyüzünde beyaz şekiller çiziyordu.

Anjelik, kadınlara özgü diriliş yeteneğiyle mutlu ve endişelerini unutmuş olarak uyanmıştı. Yanıbaşında şiltenin üzerinde kalan sevgili vücudun izi, erkeğin ona yaşattığı hayat dolu anları genç kadına hatırlatıyordu. Eli, hatırladıklarının rüya olmadığına kanaat getirmek ister gibi, o boş yeri uzun uzun okşadı.

Az sonra evle meşgul olması ve güzel bir kahvaltı hazırlatması gerektiğini hatırladı.

Anjelik göçebenin biriydi. Hayat, Toulouse'dan beri onu o kadar çok yerden kovalamıştı ki, kadıncağız, kendini her yerde evinde hissetmeye alışmıştı. Tatlı bir ateş, sıcaklık, bir çuvalın içindeki bir iki parça eşya, birkaç rahat elbise, Honorine'in hazine kutusu gibi pek sayılı şeyler, ihtiyacını duyduğu sıcak bir yuva havasını yaratmasına yetiyordu. Birbirini takip eden meskenlerin hepsini sevmiş, fakat hiçbirine bağlanmamıştı. İki küçük oğ-

luyl birlikte mutlu günler geçirdi France Bourjeoip Sokağı'ndaki küçük daire, onda şahane davetler verdiği Beau-Tréllis konağından daha tatlı hatıralar bırakmıştı. Versailles'deki dairesi de tatlı hatıra bakımından La Rochelle'deki ocak başıyla boy ölçüşemezdi. Orada akşamları ihtiyar Rebecca'yla birlikte korların üzerinde yengeç kızartışını, ayrıca Nyeul manastırının ahırında, çocuğunun yanıbaşında kilise ilâhilerinin tabiatüstü huzurunun içinde uyuyuşunu unutamıyordu.

Bununla beraber, kocasıyla oğullarına kavuşalı beri içinde, onları binbir özenle yaşatabileceği kendine ait bir ev sahibi olmak özlemi uyanmıştı. Kadınları, yıkılan yuvayı tekrar tekrar yapmaya sevkeden içgüdü, onda tamamiyle ölmemişti demek. Nitekim o sabah da zihni binbir projeyle doluydu ve bunları, Fransız'ın gidişini beklemeden gerçekleştirmeyi aklına koymuştu.

Bitişik odada Jonas'ları, küçük pencerenin aralıklarından karakolun avlusunu gözetler buldu.

Karı koca, seslerini alçaltarak ve ürkek bir tavırla etraflarına bakınarak genç kadına:

«İçimiz hiç rahat değil, Bayan Anjelik,» dediler. «Fransız askerleri için âyin tertiplemeye bir misyonerin geldiği söyleniyor. Bir Jezüit rahibiymiş...»

Bu son kelimeleri korkudan gözlerini öylesine iri iri açarak söylediler ki, Anjelik gülümsememek için kendini zor tuttu.

Bu ihtiyarların geçmişinde bir dram gizliydi. Bu Rochelle'li protestanların yıllar önce bir gün okullarına yolcu ettikleri yedi ve sekiz yaşlarındaki iki oğulları bir daha geri dönmemişti. Sonradan, iki protestan çocuğunun yolda bir katolik alayını seyretmek için durarak din adamlarının işlemeli elbiseleriyle ellerindeki altından kutsal eşyaya ilgiyle baktıkları, bazı sofuların ise bu ilgiyi katolikliğe dönme arzusu olarak manalandırarak çocukları doğru Jezüit-

lere götürdükleri haber alınmıştı. Tesadüf bu ya, ailelerinden alınan protestan çocuklarıyla dolu bir araba tam o sırada şehri terketmekteydi. İki oğlan da bu arabaya bindirilmiş, Jonas'ların, onları buldurmak, hatta ne olduklarını öğrenmek için giriştikleri bütün çabalar sonuç vermemişti.

Bu nedenle, bugünkü korkularına hak vermemek elde değildi. Anjelik de anavatanlarından kaçmak zorunda bırakılan Fransız protestanların maruz kaldıkları tehlikeleri paylaşmıştı, ama o ne de olsa katolikti, bir manastırda büyümüştü, üstelik erkek kardeşlerinden Raymond rahipti.

Jonas'lara:

«Telâşlanmayın,» dedi. «Artık La Rochelle'de değiliz. Gidip size havadis getireyim. Bununla birlikte bu misyonerin hiçbir tehlikeli tarafı olmadığına eminim.»

Avluda, korkulacak bir tarafı olmayan, ama bu diyarlarda hiç beklenmedik bir cisimle karşılaştı: Bu, oymalarla süslü, altın yaldızlı tahtadan portatif bir mihraptı.

Üstleri başları madalyalarla örtülü iriyarı kızılderililer, bunu, iki kölenin omuzlarında taşınan büyük bir tahta çerçeveye geçirmekle meşguldüler. Şefleri uzun boylu, fakat aynı zamanda çevik ve ince yapılı bir adamdı. Bir kara ayı postuna sarınmıştı, elinde de bir kargı tutuyordu. Keskin profili ve çıkıntılı iki ön dişinin üzerine uzanmış üst dudağıyla alaycı bir sincaba benziyordu.

Anjelik, geçerken ona selâm vermeyi uygun gördü, fakat Kızılderili, genç kadının selâmına karşılık vermedi. Birkaç saniye sonra da bütün kafile istihkâmın kapısından çıkmış bulunuyordu.

Kızılderililerin gidişinden sonra, karakolun avlusu hemen hemen boşalmış göründü. Bir akşam önceki ziyafetin izleri olduğu gibi kalmıştı: Üç ocağın yerinde soğumuş küller ve odunlar göze çarpıyordu, sarı bir köpek, kö-

şeye atılmış bayat et parçalarını kokluyor ve keyifle kemiriyordu. Ortalıkta kemik yoktu, büyük kazanlardan ağaç kabuğu çanaklara varıncaya kadar bütün kap kacak ortadan kaldırılmıştı.

Kırmızı yün başlığını kaşlarının üzerine kadar indirmiş ihtiyar Eloi Mocellet, binanın duvarına yapışık bir sıraya oturmuş, güneşin altında piposunu tüttürüyordu. Anjelik'e yan yan baktı ve genç kadının selâmına o da karşılık vermedi.

Anjelik, Honorine'le Elvire'in iki küçük oğlunu deponun yanındaki bir köşede, davulcuların en gencinin marifetlerini seyreder buldu.

Onikisinden, onüçünden fazla göstermeyen bu sıska oğlan, üç köşeli şapkasının ve mavi renkli asker kaputunun altında hemen hemen kayboluyordu. Bununla beraber, zayıf bilekleri az rastlanır bir kuvvetteydi. Davul çaldığı zaman, elindeki değnekler süratten görülmez oluyorlardı.

«Bize de davul çalmayı öğreteceğini vaadetti,» dedi.

Küçük kız, davulun, kendinden iri oluşuna bakmayarak, bu çalgıya kısa zamanda hâkim olacağından şüphe etmiyordu.

Anjelik yoluna devam etti. Bir ara Bordeaux'lu Octave Malaprade'la karşılaştı. Adamcağız genç kadına:

«Hanımefendi, biz vahşi değiliz ayı yağıyla nefis körletmeye devam edemeyiz,» dedi. «Bir Avrupa'lıya lâyık yiyeceklerle doğru dürüst bir yemek listesi tertiplemek gerek. Bana bu hususta yardım edebilir misiniz?»

Gouldsboro'da aşçılık yapan Malaprade, kendine kervanın vekilharcı süsünü vermişti. Bordeaux'lular zaten ince yemeklerden anlarlar. Malaprade'ın konuşması da şimdi, Bordeaux meyhanelerinde yenen kremalı mantarları ve kırmızı şaraplı ve sarmısaklı salçıyla örtülü nefis biftekleri hatıra getiriyordu.

Bu barbar memlekette bu gibi şeyler yemek, insana masal gibi geliyordu, ama Octave Malaprade, bir sanatçının muhayyelesiyle, mahallî ürünlerden pekâlâ yemekler yapılabileceğini tasavvur edebiliyordu.

Anjelik'le birlikte yiyecek maddelerine ayrılmış depoya girdi. Küçük mahzeni daha önce gözden geçirmiş ve yalnız şarap fıçıları, bira ve meyve içkileriyle dolu olduğunu görmüştü.

Anjelik, şimdi depoyu teftiş ederken, Malta Şövalyesi Loménie-Chambord ve muavini Pont-Briand gibi taban tabana zıt iki erkeğin bütün düşüncelerine hâkim olduğunu bilse, pek şaşardı.

Pont-Briand o sırada Romain d'Aubignière ve asteğmen Fallière'le birlikte âyinin yapıldığı meydanlıktan dönmekteydi..

Anjelik'i tam depoya girdiği sırada gördü ve zıngadak durdu.

Arkadaşının:

«Bu kadın! Ah, bu kadın,» diye içini çektiğini duyan Aubignière:

«Aa, hâlâ mı bu hikâye?» diye homurdandı. «Rakıları yuvarladıktan sonra fikrini değiştirdiğini zannetmiştim.»

«Sus! Sen bu işlerden ne anlarsın? Kadının böylesine hayatta yalnız bir kere rastlanır. Bayan Anjelik güzel, hatta güzelden de üstün bir kadın. Bunun ne olduğunu sana söylememi ister misin? İnsan onun, sevişmeyi seven ve sevişmesini iyi de beceren bir kadın olduğunu hemen hissediyor.»

«Demek sen bütün bunları bir bakışta keşfettin ha?»

Koşucu, arkadaşıyla iyiden iyiye alay ediyordu.

«Beyaz bir kadına âşık olacak ne var?» diye devam etti.

«Şef Faronho'nun kızı ve bir prens gibi hüküm sürdü-

ğün Saint-François istihkâmında istediğin bütün yerli kızları senin.»

Genç Fallière:

«Ben yerli kızlardan çok hoşlanıyorum,» dedi. «Ne garip... Vücutları tamamiyle tüysüz! Tenleri de çocuklarınki gibi pürüzsüz.»

Pont-Briand:

«Ben bilâkis tüylü kadından hoşlanırım,» diye karşılık verdi. «Tüyler, insanın elinin altında yumuşacık...»

«Sus ahlâksız!»

Fakat Pont-Briand susmadı.

«Ben vahşi kadınlardan bıktım. Beyaz ten isterim. Paris genelevlerinde keyif çattığım gençlik günlerimdekileri hatırlatan beyaz bir kadına hasretim. Ah neydi o günler! Ne güzel eğlenirdim.»

«Öyleyse sevgili Paris'ine dön! Burada elini tutan yok.»

Aubignière ve Fallière birden kahkahayı bastılar. Çünkü onlar, Pont-Briand'ın sömürge ordusuyla olan kontratını neden her defasında yenilediğini ve Fransa'ya dönmediğini çok iyi biliyorlardı. Dev cüsseli teğmeni deniz tutardı, yaptığı ilk seyahat onda öyle kötü hatıralar bırakmıştı ki, bir daha bir gemiye ayak basmamaya yemin etmişti.

Şimdi de iki arkadaşına meydan okuyan bir bakışla:

«Aradığımı burada bulduktan sonra, Paris'e dönmeme ne lüzum var,» dedi.

Aubignière'le Fallière birdenbire ciddileştiler, koşucu da elini arkadaşının kolunun üzerine koydu.

«Sen şaşırmışsın, Pont-Briand kardeşim. Kont de Peyrac'ı unuttun mu? Onun da kendine göre bir ünü var. Castine, onun, tam bir cemiyet adamı olduğunu ve canı istediği zaman dostlarına vahşi kızlar ikram etmesini bildiğini söylüyor. O da sevişmesini seven ve bu işi iyi be-

ceren bir erkekmiş, herhalde bir kadını tatmin etmesi ve o kadında, başkasına bakmaya heves bırakmaması için öyle olmalı. Bu Bayan Anjelik'in Kont'umuzu hayranlıkla seyretmesinden de belli. İnan bana, bu yönde başarı şansın pek parlak değil, dostum. Üstelik Kont da güzel yosmasına iyice tutkun!»

Genç Fallière:

«Yosma mı dediniz? İyi ama, Bayan Anjelik, Kont de Peyrac'ın karısı!» diye isyan etti.

Delikanlı, bu iki kabasaba adamın, kendisinin, göz kamaştırıcı, fakat ele geçmez hanımefendilerden olduğuna ilk başta karar verdiği bir kadından böylesine pervasızca bahsetmeleri karşısında dehşet içinde kalmıştı.

Pont-Briand:

«Hıh karısıymış!..» diye söylendi. «Onlar öyle diyor diye hemen inanacak mıyız? Bir kere ikisinin de parmağında halka yok!»

Dev Teğmen, gerçekleri kendi arzularına uydurmak ya da vicdanını susturmak için gerçeği görmezlikten gelebilen erkeklerdendi. Bundan ötürü de, Anjelik'in serbest olduğuna kendi kendini inandırdı. Genç kadının, Fransa Krallığı'nın sömürgelere sepetlediği ve Karayip adalarında adım başında rastlanan o güzel mahkûm kızlardan biri olduğunu tahayyül etmek hoşuna gidiyordu. Joffrey de Peyrac, Anjelik'i tattığına göre, kendi de niye tatmayacaktı?

Arkadaşları gittikten sonra, o istihkâmın çitine yaslanarak tütün içmeye devam etti. Gözlerini, Anjelik'in girdiği deponun kapısından ayırmıyordu.

Kont Albay de Loménie-Chambord, avlunun öbür tarafında, yazı masası vazifesi gören bir fıçıcığın önüne oturmuş, Rahip Peder Orgeval'ın mektubunu okuyordu. Çünkü Katarunk'ta o sabahki âyini idare eden, Akadya misyonunun müdürü değil, yardımcılarından biri olan Pe-

der Lespinas olmuştu. Bu din adamı ise Albay'a, üstünden bir mesaj getirmişti.

Tatlı bir mavi renkteki göğün ortasındaki güneş, ortalığı yakıyordu. O gün, hafif yaz sislerinin birleşerek yavaş yavaş fırtına, hatta kasırga bulutları halini almaları örneği, birbirine katılacak ufak tefek olaylarla dolu olacaktı.

Herkeste bir endişe ve huzursuzluk göze çarpıyor, fakat kimse kimseye açılmaya cesaret edemiyordu. Kanada misyonunun şefi Kont Albay de Loménie Chambord okumaya devam etti.

«Sevgili dostum,

Sizinle yüz yüze görüşmemek benim için pek büyük bir mahrumiyet. Tam size geleceğim sırada, beklenmedik, hatta tabiatüstü diyebileceğim bir olay beni allak bullak etti. Bunun sonucunda hastalanarak seyahatime ara vermek zorunda kaldım ve küçük Modeban köyüne zar zor ulaşabildim. Bugün hâlâ orada yüksek ateşlerin pençesinde titriyor ve yataktan başımı kaldıramıyorum. Bununla beraber, ne yapıp ne edip size bu satırları yazmam lâzım.

Connecticut kaynaklarından gelen sadık Abenaki'lerimiz, Patsuiketler ve şefleri, bulunduğum köyde toplandılar. Kuvvetlerinize katılarak, o civarlarda dolaşan İrokua'lardan başka, aynı bölgelere yerleşmesi istenmeyen beyazları yok etmeye, böylece, kutsal seferinizi tamamlamanıza yardım etmeye hazırlar. Bu hepimiz için çifte bir zafer olur.»

Kon de Loménie-Chambord kaygılı bir tavırla sakalını çekiştirdi. Bu işte bir anlaşmazlık vardı. Jüzüit rahibi, Kont de Peyrac'la adamlarının tevkif edileceklerinden hiç şüphe etmiyor, taraflar arasında bir anlaşma olmasını hesaba bile katmıyordu.

Şu halde geçen gün Pont-Briand'la, Maudreuil'le ve

Aubignière'le buluştuğu halde, niçin kendi de kalkıp Katarunk'a gelmemişti? Gecenin karanlığında bir cehennem habercisi sandığı hayal buna sebep olmuş olsa gerekti. At üzerindeki kadın, yani mitolojik tek boynuzlu atına binmiş dişi şeytan onu kaçırmıştı.

Geçen ilkbahar, Akadya'da yerleşen yabancılara karşı yardım isteyen, aynı Peder Sebastien d'Orgeval olmuştu.

Loménie-Chambord bir an bir tekneye binerek Jezüit rahibiyle nehrin aşağı boylarında buluşmaya gitmeyi düşündü. Oraya akşama varır, ertesi gün de Katarunk'a dönerdi. Fakat sonra vazgeçti. Adamlarıyla vahşi müttefiklerini başsız bırakmaması gerektiğini hissediyordu. Durum istikrarsızdı, en ufak bir kışkırtma, kargaşalığın patlak vermesine yetebilirdi.

Rahip, d'Orgeval mektubuna devamla:

«Sizden sabırsızlıkla haber bekliyorum. Sayın dostum, sevgili kardeşim, sizi yakınlarda bilmenin bana ne kadar huzur verdiğini bilseniz..» diye yazıyordu. Soğuk ve kesin bir kalemi olan Jezüit rahibi, ender kişilere karşı böyle samimî bir lisan kullanırdı. Loménie-Chambord da bu ender kişilerden biriydi. Dostluklarının oldukça eskiye giden bir tarihçesi vardı. Lisede beraber okumuşlardı. En tatlı yıllarını karanlık kubbelerin altında beraber geçirmişler, mürekkep ve günlük kokan soğuk ve kasvetli şafaklarda beraber gözlerini açmışlar, âyinlere beraber kulak vermişler, derslerini beraber çalışmışlardı. Hisli ve neşesiz bir çocuk olan Sebastien d'Orgeval, yatılı okulun aşırı, sade ve çetin hayatına zor tahammül ediyordu. Onu avutmak ve çocuk ruhunu zedeleyebilecek gölgeleri dağıtmak, daha sakin, daha neşeli ve daha yumuşak tabiatlı olan Loménie-Chambord'a düşmüştü. Peder d'Orgeval, birçok çocuklar gibi mutsuzluktan hasta düşüp okul revirinde hayata gözlerini yummamasını belki de arkadaşına borçluydu.

Çocuklar büyüyünce roller değişmişti. Mükemmel ge-

lişen, imanla yanıp tutuşan ve her türlü çileye üstün bir güçle dayanan Sebastien d'Orgeval, aynı derecede güçlü, fakat daha az şevkli olan Loménie-Chambord'u kutsallık yolunda sürüklemeye koyulmuştu.

İlâhiyat öğreniminin ayırdığı iki arkadaş, yıllardan sonra Kanada'da buluşmuşlardı. Loménie-Chambord, başka bir Malta şövalyesinin: Mösyö de Maisanneuve'ün Montreal tesisinin temellerini atmıştı. Jezüit'in, arkadaşının da Kanada'ya gelişinde parmağı vardı. Mektupları, o sıralarda Annécy Kolejinde felsefe ve matematik öğretmeni olan Orgeval'de, Kızılderilileri hıristiyanlığa döndürmeye önüne geçilmez bir heves uyandırmıştı.

Peder d'Orgeval, on yıldır bulunduğu Yeni Fransa'da harikalar yaratıyordu. Bu ülkenin bütün bölgelerini, bütün kabilelerini, bütün dillerini biliyordu. Burada, din uğruna şehit edilme derecesine gelme dahil, her türlü tecrübeyi geçirmişti. Kendi başarıları, Loménie-Chambord'a arkadaşınınkilerin yanında pek sönük görünüyordu. Kendini ondan aşağı görüyor, kanısınca daha tam olması gereken din hayatını silah aşkına feda ettiği için, bazan pişmanlık duyuyordu. Bu itibarla, mektuplarındaki bir kelime ya da bir cümle, onu, bu arkadaşa yakınlaştırdığı zaman çok duygulanıyordu. Şu anda da «yazı masası»nın üzerine eğilmiş vaziyette Peder d'Orgeval'i anıyordu. Orgeval'in, üstün bir zekâ ölçüsü sayılan muazzam bir alnı vardı. Kolejdeki profesörleri:

«Bu çocuk böyle bir alınla uzun yaşayamaz, düşüne düşüne ölür,» derlerdi.

Peder d'Orgeval'in, çalı gibi kaşların altında şaşılacak derecede berrak ve çukura kaçmış mavi bir bakışı, İroku-a'ların darbeleriyle kırılan burnunun bile bozamadığı asil bir profili, Hazreti İsa'nınkini hatıra getiren bir sakalın içinde kaybolmuş etli dudakları vardı. Normal bir insanı

ezebilecek görevlere onurla katlanan bir adamın portresiydi, bu.

Loménie-Chambord onun ateşten titreyen kaleminin, parşömen vazifesi gören ağaç kabuğunun üzerinde hızlı hızlı koşuşunu tasavvur edebiliyordu. Bu kalemi tutan el, feci yanıklar sonucunda garip şekilde şiş ve pembe renkliydi. Bazı parmakları, cüzamlılarınki gibi fazla kısa, başkaları ateşten kavrulmuş, daha başkaları, tırnaklarının sökülmesi sonucunda boğum boğumdu. Bu işkenceler sırasında dinadamının gösterdiği cesaret, İrokua'ları öylesine etkilemişti ki, bu insaf bilmez vahşiler, kurbanlarının hayatını bağışlamışlardı. Feci yaraları iyileşmeye yüz tutar tutmaz, Peder d'Orgeval kaçmış, binbir tehlike atlattıktan sonra Yeni Hollanda'ya varabilmiş ve oradan bir gemiyle Avrupa'ya dönmüştü. Papa ona, kutsal âyinleri yönetme yetkisini vermiş, Peder d'Orgeval da Versailles'da ve Paris'teki Notre Dame'da gözyaşları içindeki bir cemaate vaız vermiş, bu arada on kadın bayılmıştı.

Kanada'ya dönüşünde onu, fazla uzak olduğu için terkedilen ve İngiliz arazilerine fazla yakın olduğu için, tehlikede görülen Akadya eyaletine göndermişlerdi. Pek çok bilinmez yanı olan bu çetin görev için bundan uygun adam bulunamazdı. Kennebek ve Penobkot gibi büyük su yollarının kıyılarında Peder d'Orgeval'in varlığı siyasî bir anlam taşıyordu. Çünkü dinadamı, talimatını doğrudan doğruya Kral'dan almıştı.

Jezüit'in mektubu şöyle devam ediyordu:

«Siz olmasanız, yardımınız olmasa, vazifem bana pek ağır gelirdi. Haftalardan beri müthiş bir önsezinin huzurumu kaçırdığını itiraf ederim.»

Loménie-Chambord da bir takım önsezilerin pençesindeydi. Buz gibi bir kışın eşiğindeki bu kuru ve sıcak havalar, sıkıntısıyla ilgisiz değildi. Çok kere saçların ucunda kıvılcımlar çakıyor, elbiseler el değince çıtırdıyordu. Bazı

mevsimlerin, her şeyin alev almak üzere göründüğü anları vardır. İnsan, kışın ya da yazın sonlarına doğru kendini kötü cinlerle ve perilerle çevrili hisseder. Bu, güneşin üzerinde lekelerin belirdiği dönemlerdir. Bu dönemler kanlı ya da sinsi felâketlerin mevsimidir. Şehirlerde aldatılan koca, rakibini; ormanların kuytu köşelerinde arkadaş, bir kunduz veya samur postu uğruna en iyi arkadaşını öldürür.

Kebek Valisi, Fransa Kralı'nın olduğu kadar, onun da ad günü olan Saint-Louis yortusunda onu tütsületmediği için Piskoposa sitemler yağdırır.

Tüccar, pencereden bir sandık dolusu şişeyi, borcunu ödemeyen bir denizcinin başına boşaltır. İlâhiyat okuyan küçük kızılderililer, duvarların üzerinden atlayıp ormana kaçarlar, rahibeler hücrelerinde ihtirastan kıvranırlar.

Kont de Loménie-Chambord, Akadya'nın dişi şeytanıyla ilgili bir kehanet cümlesini anmaktan kendini alamadı.

«Çok güzel ve çıplak bir kadın, tek boynuzlu bir atın üzerinde sulardan çıkıyor.»

Çok güzel bir kadın...

Loménie-Chambord, ne zamandır Anjelik de Peyrac'ı düşünmekte olduğunun farkına vardı. Genç kadının yüzünün gölgesi, sanki okuduğu kâğıdın üzerine düşmüştü. Albay, Peder d'Orgeval'in de bu satırları yazarken, ona hiç rastlamamış olmasına rağmen, Anjelik'i hayalinde canlandırdığını hissediyordu. Çilekeş misyoner, uzağında olan bitenlerin bile hepsini biliyordu.

Kont Albay de Loménie-Chambord elini üniforma ceketinin cebine sokunca, bir tesbihin boncukları parmaklarına değdi. Bu dokunma ona iyi gelmişti: Birden içinde bir huzur duydu. Yolunu şaşırmayacaktı. Fıçıcığın önüne oturarak Peder d'Orgeval'a cevap yazdı.

«...Şimdilik dinî değil, dünyevî bir politika yürütmek

gerekiyor... Amaç, barış içinde yaşamak olduğuna göre, savaş bana temenni edilir bir hal çaresi olarak gözükmüyor. Kanada kadar, Kral'ımızın da yararları bunun böyle olmasını gerektiriyor... Kont de Peyrac, kış esnasında Akadya kıyısındaki Fransız karakollarının yiyeceğini sağlamak suretiyle bize dostluk örneği gösterdi. Üstelik Aubigniére, Pont-Briand ve Maudreuil, eline düştüğünden, dün müzakere edip onunla anlaşmak zorunda kaldık. Aksi halde, bana hiç de zorunlu gözükmeyen kanlı çarpışmalara girişmek gerekecekti. Esasen bu adamın dürüstlüğüne güvenim var...»

Kont Albay söyleyeceklerini tamamladıktan sonra, henüz ıslak olan mürekkebi kumla kuruttu ve emirerinin, bir kavla ucunu erittiği kırmızı balmumu çomağıyla mesajın katını yapıştırdı. Sonra, henüz ılık balmumuna, yüzüğündeki mührü bastı.

Bu uğraşısına daldığından, çocuksu telâşlarına alışık bulunduğu Kızılderililerin konuşmalarına aldırış etmiyordu.

15

ANJELİK, Octave Malaprade'ın yardımıyla yiyecek sayımını tamamlamaktaydı. Katarunk'un yiyecek deposunda zengin mısır stokları, salamuralar, kirişlere asılı kurutulmuş etler, hatta vahşi hayvan ürününe benzemeyen jambonlar vardı. O'Connel bir ara karakolda domuz beslemişti.

Atlar için ayrıca, avlunun, yapıların arkasına düşen bir köşesinde yığın halinde ekşimiş ve çürümüş ot vardı.

Malaprade genç kadına açıklamada bulunuyordu:

«Kont Hazretlerinin, son seyahatı esnasında bu karakolu emanet ettiği Irlandalı, Avrupa'dan gelen birkaç domuzu beslediğinden bana bahsetmişti. Geriye kalan dört, beş tanesi halen ormanda otlamakla meşgul, ilk karlardan önce onları da içeri almak lâzım. Hayvanları birkaç zaman çöple besleyip şişmanlattıktan sonra, Noel için keseriz. Bu da 500 metreden fazla sosis, yüzelli kilo kavurma, on kadar jambon ve yüz metre kadar da siyah ya da beyaz bumbar demektir. Böylece, av hayvanı seyrelse bile, kışın aç kalmamayı garantilemiş oluruz...

«Her şey, beslenecek ağzın sayısına bağlı, Bay Malaprade. Şimdiki gibi koca bir alayı ağırlayacaksak...»

Aşçı, yüzünü buruşturdu.

«Kont Hazretleri onları beslemeye niyetli değil. Bu sabah söylüyordu. Yanlış anlamadıysam, Kanadalı' beylerle vahşileri yarın şafakla beraber gideceklermiş.»

Anjelik bir yandan yeni vekilharcıyla müzakere ederken, depolanmış yiyecek maddelerini saymaya devam ediyordu. Bol miktarda kuru yemiş ve kurutulmuş mantar vardı. Bu ürünler şimdilik pek önemli sayılmasa da, kış sonuna doğru vücutların, salamuralardan ve konservelerden bıkacağını hesaba katmak gerekirdi. Genç kadın, büyük gezgin Savari'nin teorisini unutamıyordu. İhtiyar adam, açık denizdeki gemilerde her gün bir avuç kuru yemiş yenilse, iskorpitten ölenlerin sayısında belirli bir azalma olacağını söylemişti. Anjelik bu sözleri hatırlayarak:

«Bunları soğuk suda ıslattıktan sonra, turtaları süslemede kullanırız,» dedi. «Ah, neyimizin eksik olduğunu şimdi hatırladım. Bir pasta, hatta bir somun ekmek yoğurmak için beyaz undan mahrumuz. Günlerden beri beyaz ekmek yüzü görmedik zaten.»

Bordeaux'lu aşçı:

«Şu köşede birkaç çuval görüyorum,» diye atıldı.

Anjelik bu habere pek sevindiyse de, çuvalları gözden

geçiren Malaprade kaşlarını çatmıştı.

«Un, topu topu on kilo kadar birşey,» dedi. «Geri kalanı arpa ve çavdarmış. Üstelik, Boston'lulardan satın alınan un, bu. Fena öğütülmüş, fakir bir buğday unu. Tozdan farksız. İngilizler bu işlerden hiç anlamıyorlar.»

«Öyle de olsa bu akşama bir somun ekmeğimiz olacak. Yerli birayı da maya yerine kullanırız.»

Octave Malaprade, bu lüks projenin gerçekleştirilmesine yetecek kadar unu, kurutulmuş ve içi boşaltılmış bir balkabağının içine doldurdu. Bir yandan da, mevcut yiyecek maddelerini, iki çam dalının arasına gerilmiş bir ağaç kabuğuna yazıyordu. Yazdıklarının arasında üç kelle peynir, zeytinyağı ve turşu fıçıcıkları, sade yağ çömlekleri, bol kuru bezelye ve fasulye, rafların üzerinde de özenle dizili balkabaklarıyla helvacıkabakları vardı.

Anjelik:

«Bunları bir an önce yiyip bitirmeli,» dedi. «Amerika'da pek bol olan bu sebzeler çabuk çürürler.»

«Yanılıyorsunuz, hanımefendi. Helvacıkabakları burada lezzetlerinden birşey kaybetmeden kururlar ve çok sonralara kadar yenilebilirler. Tek mahzurları pek hafif bir gıda olmayışları.»

Teftiş, hanımefendinin ve vekilharcının içini rahat ettirmişti. Anjelik, hatta yeni hayatıyla arkasında bıraktığı arasında birçok benzerlikler bulmaya başlayarak içinde bir güven hissi duyuyordu.

Fakat bir an sonra gerçeğe dönmek zorunda kaldı. Çünkü depodan çıkınca, kendilerini, sessiz sadasız orada toplaşan bir Kızılderili kalabalığıyla karşı karşıya bulmuşlardı. Anjelik'le Octave Malaprade büyük bir güçlükle eşiği aşarak dışarıya adımlarını atabildiler. Bordeaux'lu, vahşilerin bir yağma hareketine girişmeye hazırlandıklarını sanarak, tahta kapıyı arkasından iyice örttü ve bütün sürgüleri kapadı.

«İçeri girmeyi başardıkları takdirde, depoyu tamtakır ederler vallahi,» dedi. «Ne istiyorlar acaba? Bunlara ne oluyor böyle?»

Yerli dilinden birkaç kelime biliyordu. Fakat soruları cevapsız kaldı.

O sırada Teğmen Pont-Briand, sağa sola dirsek vurarak kendine yol açıp yanlarına geldi. Anjelik'i kolundan tutuyor, dev cüssesini genç kadınla pis kokulu kitlenin saldırısının arasında kalkan gibi kullanıyordu.

«Sakın telâşlanmayın, hanımefendi,» dedi. «Güçlükle karşılaştığınızı hemen farkettim. Ne oluyor?»

«Ne bileyim ben? Bu yerlilerin ne istediklerini anlayamadım gitti.»

Kızılderililer o sırada Teğmen'e seslendiler. Bir ağızdan bağrışıyorlar, hem heyecanlı, hem de vecd içinde gözüküyorlardı.

Pont-Briand Anjelik'e açıkladı:

«Kaplumbağayla karşılaşmanızın hikâyesi çadırdan çadıra yayılmış. Bu adamlar, Irokua'nın, sahiden yenilip yenilmediğini ve sizin onu esir edip etmediğinizi ağzınızdan duymak istiyorlar. Çünkü sembolle rüya onlar için hayatın kendinden de daha önemlidir. Bununla birlikte hiçbir şeyden korkmayın. Sizi bu meraklılardan kurtaracağım.»

Kızılderililere ikna edici bir dille hitap etti, onlar da aralarında heyecanla söyleşerek uzaklaşmaya razı oldular.

Pont-Briand, Anjelik'e sokulmasına ve onu korumak ister gibi üzerine eğilmesine imkân veren bu fırsata pek sevinmişti. Genç kadının teninin kokusu erkeğin burnuna doluyordu. Fakat Anjelik, durumu anlayarak kolunu, dev Teğmen'in pençesinden kurtardı.

Pont-Briand birden:

«Hanımefendi, size bir soru sormak isterim,» dedi.

«Sorun bakalım.»

«Dün beni kötü duruma düşüren müthiş nişancı sahiden siz misiniz? Öyle dediler, ama inanamıyorum doğrusu.»

«İnanabilirsiniz. Hayatımda sizin kadar inatçı adam görmedim. Bir ara sizi durdurmak için hiç değilse bir kolunuzu kırmak zorunda kalacağımı sandım. Çünkü karşı kıyıya çıkmanızı mutlaka önlemek emrini almıştım.»

Genç kadın Teğmen'e anlamlı bir bakış fırlatarak ekledi:

«Galiba size ne demek istendiğini kolay kolay anlayamıyorsunuz, Teğmen.»

Pont-Briand, Anjelik'in bu sözlerle ona, kendisine kur yapmasını yersiz bulduğunu anlatmak istediğini anlamıştı.

Genç kadın, Teğmen'in, onu müşkül bir durumdan kurtarmak için geldiğini göz önünde tutarak, onunla bir iki dakika daha görüştü, sonra nazik bir baş hareketiyle veda ederek uzaklaştı.

Pont-Briand sarhoş gibi şaşkın ve sendeler durumda kalmıştı. Genç kadın uzaklaştıktan sonra, tebessümü erkeğin hâlâ gözlerini kamaştırmaya devam ediyordu. Pont-Briand'ın dünyasının tadı da, rengi de değişmişti. Loménie-Chambord sanki neden Kont de Peyrac'la dövüşmeye razı olmamıştı? Bu takdirde, Pont-Briand fırsatını bularak Anjelik'e herkesten önce el atar, böylece genç kadını, sözümona imana davet etmek maksadiyle Kebek'e götürmek hakkını elde ederdi. Fakat bir kere oraya varınca, genç kadını doğru evine hapsederdi tabii.

Maskeli kara şeytan nasıl da hepsini kandırmış ve Kanada'lı Fransızları kuzu kadar uysallaştırmıştı?

Pont-Briand kendi kendine:

«Bu kadının büyülerinden sakın oğlum,» diye mırıldandıysa da, ardından fikrini değiştirdi.

«Varsın Akadya'nın dişi şeytanı olsun ve cehennemden gelmiş olsun! Onunla cehenneme de gitmeye razıyım.»

16

O GÜN, görünüşün aksine ağır ağır sonuna yaklaştı. Herkesin sinirleri gergindi.

Bayan Jonas ağlayarak:

«Ne olacağız Yarabbim?» diye feryat ediyordu. «Elvire, çocuklarını, katolikler tarafından katledilmeden bir an önce içeri al.»

Jezüit papazının gelişi kadıncağızın maneviyatını harap etmişti.

Anjelik, şu son günlerde kocasının dostlarına iyice ısınmıştı. Bu adamlar gerçekten dikkate değer bir disiplin zihniyeti göstermişler ve sessizlikleriyle şeflerine duydukları güveni belirtmişlerdi. Oysa aralarında yabancılar: İngilizler, İspanyollar, kanundan kaçan Fransızlar da vardı ve bunların çoğu, Katarunk'ta yollarını gözleyenler tarafından düşman muamelesi görebilirlerdi. Öyleyken başlarını tutarak Kont de Peyrac'ın arkası sıra karakola girmişler, oradaki Fransızlar da bir itirazda bulunmamışlardı. Hatta birlikte alem yapılmış, gülünmüş ve şarkı söylenmişti.

Fakat herkes birbirini gözetlemekle meşguldü. Kont de Peyrac, Albay de Loménie-Chambord'la sohbet ediyor, sonra Algonquin ve Huron şeflerini ziyaret ederek onlara tütün ve inci gibi armağanlar gönderiyordu.

Herkes bir arada birşeylerle meşgul oluyor, birbirine hikâyeler anlatıyordu.

Anjelik içinden:

«Ah, gitseler, Allahım! Gitseler de kurtulsam!» diyordu.

Fakat o vakte kadar oyuna katılmak, her şeyi görmek ve özellikle korku ve sabırsızlık göstermemek lâzımdı.

Genç kadın, günlük hayatına normal bir görünüş vermek peşindeydi. Fakat bu kolay bir iş değildi. Herkesin sinirleri gergindi.

Genç kadın o gün bir ara kuyuya kadar gitmişti. Demir çemberli tahta kovayı zahmetle yukarı çekmeye çalışırken, oralarda dolaşan Cantor'u gördü ve:

«Gelip bana yardım etsene, oğlum,» diye seslendi.

Fakat delikanlı:

«Beni ne zannettiniz siz? Kuyudan su çekmek kadın işi!» diye küstah küstah cevap verdi.

Anjelik, yüzündeki bütün kanın çekildiğini hissetti ve kovayı kaptığı gibi içindekileri Cantor'un üzerine savurdu.

«Bir yükü taşıması için annene yardım etmeyecek kadar ünlü bir cengâversin ha... Suyu ye de aklın başına gelsin!» diye bağırdı.

Bundan sonra, boş kovayı gürültüyle yine zincire taktı ve kuyunun içine sarkıttı. Öfkesinden dudakları bembeyazdı. Cantor tepeden tırnağa su içinde kalmıştı. Gözleri öfkeyle ışıldıyordu. Fakat Anjelik'in bakışlarının da onunkilerden geri kalır tarafı yoktu.

Ana oğul arasındaki bu bakış değiş tokuşu, olayın tek tanığı olan ihtiyar Eloi Macollet'yi pek eğlendirmişti. Dişsiz ağzının içinde birşeyler homurdanarak onlara yaklaştı.

«Aferin, gençleri işte böyle terbiye etmeli!» dedi.

İşsiz güçsüz Kızılderililer de koşuşmuşlar, üstü başı sırılsıklam delikanlıyı birbirlerine işaret ederek ve Anjelik'in yanına sokulup onu tepeden tırnağa süzerek kahkahaları basmaya başlamışlardı. Genç kadın, vahşilerin kendisini itiklemesi yüzünden az daha boş kovayı kuyunun içine düşürüyor, hatta kendisi bile düşüyordu.

Eloi Macollet bunun üzerine müdahale etti.

«Haydi geriye! Haydi geriye!» diye bağırarak sağa, sola dirsek vurmaya koyulmuştu.

Anjelik'e:

«Size yardım edeceğim, güzel hanım,» dedi. «Karakter sahibi kadınları severim ben. Ah, zamane gençleri- Onları sizin yaptığınız gibi terbiye etmeli. Hiçbiri nezaketten, terbiyeden nasibini almamış. Kovanızı da ben taşıyacağım. Sizin seviyenizde bir kadının kovasını taşımanın yüz kızartıcı tarafı yok. Halbuki şu sersemden daha cengâverim ben.»

Hiddetten sesi kısılan Cantor:

«Oh, oh, centilmenlik kimlere kaldı!» diye bağırdı. «Bu yobazın, kalkıp insana nezaket dersi vereceği kimin aklına gelirdi. Hanımların önünde bir kere olsun başınızdan hotozunuzu çıkardığınızı görmedim, sayın Eloi Maccolet. Sabahki âyinde bile herkesin başı açıktı da sizinki değildi.»

İhtiyar:

«Sen benim başlığıma karışma, küçük,» dedi. «Ama ille istiyorsan, çıkarayım onu başımdan da gör.»

Rastlantıyla oradan geçen Aubignière'le Nicolas Perrot hemen:

«Sakın ha!» diye atılarak Eloi Macollet'i kollarından yakaladılar.

Anjelik'e de:

«Aman bakayım demeyin, hanımefendi!» diye ihtar ettiler. «Yeni Fransa'nın en iğrenç kafatası Eloi'nınkı.»

Nicolas Perrot açıkladı:

«Gençliğinde Kızılderililer baş derisini yüzmüşler.»

Eloi Macollet de:

«Montreal dolaylarında,» diye belirtti.

Nicolas Perrot devam etti:

«İnsanın, böyle bir işkenceden sonra kendini topar-

ladığı enderdir. Fakat Eloi yaşıyor, görüyorsunuz. Onu ölümden kurtaran Rahibe Marguerite Bourgois oldu. Fakat sonuç, hanım gözlerine göre manzara değil. Onun için, Eloi başlığını çıkarmasın daha iyi. Rahat dursana, Eloi.»

«Hayır, bu küçük kendini bilmeze güzel bir ders vermek istiyorum.»

Cantor, utancını gizlemek ve elbise değiştirmek için kaçtı.

■

GÜN ağır ağır sonuna yaklaşıyor, Huron'larla Algonquin'lerin bir kısmı da ağır ağır gitmeye hazırlanıyordu. Onlara savaş olmayacağı söylenmiş, uğradıkları hayal kırıklığının güzel armağanlarla giderilmesine çalışılmıştı.

Joffrey de Peyrac onların hareketlerini uzaktan kontrol ediyor, herbir teknenin, kıyıdan kopup nehrin yukarısına doğru yola çıkışında da içinde bir rahatlama duyuyordu. Savaş ihtimali şimdilik uzaklaşıyor, medeniyetsiz alanların av, balıkçılık, uyku ve tütün içme gibi günlük hayat ritmine yerini bırakıyordu.

Kumsaldaki kaynaşma bir pazar yerinin şen canlılığını hatıra getiriyordu. Metallak'lar, Narrandsuak'lar ve Sokoki'ler gibi küçük mahallî kabilelerin yerlileri de şimdi öteberilerini topluyorlar, eşiğine kadar geldikleri ve iki zıt güç arasında kalmış bütün küçük tarafsız uluslar gibi kurbanı olabilecekleri olaylardan habersiz görünüyorlardı.

Akşamın berrak havasında birden şen bir çığlık kopunca, Joffrey de Peyrac o tarafa döndü. Bağıran, La Rochelle'li protestan erkek arkadaşları Barthelemy ve Thomas ile oynamakta olan küçük Honorine'di.

Joffrey küçük kızı bir an inceledi. Honorine, toza bulanmış, pembe yanaklarıyla pek mesut görünüyordu.

Kont'un kalbi şefkatle doldu. Bu babasız yavruya karşı içinde garip bir bağlılık duyuyordu. Anne sevgisinden bile yoksun olarak dünyaya gelen bu özellikle zayıf ve aciz kızcağıza, himayesine bırakıldığı için, her şeyi verebilmeyi istiyordu.

Honorine'in, Katarunk'ta mutlu bir aile hayatı sürdüğünü, annesinin, hizmetçilik yaptığı La Rochelle'de farklı olarak burada kendisine göre bir mevkii olduğunu görüyordu. Honorine'in Amerika'daki durumu Fransa'dakinden şüphesiz ki farklı olacaktı: çünkü Kont de Peyrac'ın kızı değil miydi?

Joffrey de Peyrac, herkesin Kont Hazretleri diye önünde eğildiği, hayat, ölüm, barış ya da savaş konularında son ve kesin kararı veren kişiydi. Honorine de böyle bir şefin kızı olmakla ondan hemen sonra gelen mevkii işgal ediyor, daha doğrusu kendi öyle düşünüyor, bundan ötürü duyduğu gururu, neşesi ve mutlu kırlangıç çığlıklarıyla belli ediyordu.

İşler yolundaydı kısacası. Joffrey gülümsedi. Honorine sahiden kızıydı sanki. Küçük kız, onu babalığa seçtiğine göre bundan hiçbir zaman şüphe etmemeliydi.

İKİNCİ BÖLÜM

I

KARANLIĞIN soğuk mavisini kırmızı ateşleri ve ışıklarıyla delen dumanlı akşam gelip çatmıştı.

Küçük ev birden tiz bir feryatla çınladı. Anjelik, çocuklara yemeklerini yedirmek üzere masanın üzerine çanakları dizmekle meşguldü.

Feryat, soldaki odadan, Elvire'in birkaç saniye önce yatağı yapmak üzere girdiği Anjelik'in odasından geliyordu. Anjelik:

«Eyvahlar olsun, kıyım başlıyor!» diye düşündü ve eli, yanından hiç eksik etmediği tabancasının kabzası üzerinde olduğu halde o yöne koştu.

Odanın ortasında, korkudan çılgına dönmüş Elvire'i bileğinden yakalamış bir Kızılderili gördü. Bu defaki, bir gün önce ormanın kıyısında genç kadının gözüne ilişenden daha da çirkin, daha da korkunçtu. Üstelik, çiçek hastalığından delik deşik olmuş yüzü, gövdesi, kolları ve bacakları ise boyaya bulanmıştı. Başının tepesinde dikili, taraz taraz saç tutamını kirli bir kırmızı paçavra parçasıyla tutturmuştu. Pis kokusu bütün odayı doldurmuştu.

Anjelik:

«Bir İrokua!» diye düşündü.

Vahşi, şimdi öbür elini Elvire'in ağzına yapıştırmıştı. Kadıncağız sonunda epeyi çırpındıktan sonra, nefesinin kesilmesi üzerine baygın halde yere yığıldı.

Silahını kaldıran Anjelik tereddüt etti. Gözleri ateş gibi parlayan Kızılderili, genç kadının anlayamadığı boğuk bir takım kelimeler heceliyordu. Anjelik, vahşinin mimiklerinden, onun kendisine, susmasını ihtar ettiğini anladı.

Kapıda beliren Jonas'lara:

«Kıpırdamayın!» diye tembih etti.

Bu beyazların ortalığı velveleye vermediklerini ve ortalığa sessizliğin geri geldiğini gören Kızılderili, kasıklarını saran bezin içine eline sokarak çıkardığı küçük bir cismi Anjelik'in bulunduğu tarafa uzattı. Yanına yaklaşmaya teşebbüs ettiği takdirde, genç kadının korkacağını anlayarak, onun kendisine yaklaşmasını işaret ediyordu. Anjelik ihtiyatla yaklaştı. Kızılderilinin uzattığı cisim koyu kırmızı taşlı bir yüzüktü. Anjelik, taşın üzerinde Reskator'un, yani kocasının mührünü tanıdı.

Joffrey'in geçen akşam ona yaptığı bir açıklama bunun üzerine hatırına geldi. Kont:

«İrokua'ların arasında beni tutan birkaç şef var,» demişti.

Genç kadın, sorusuna cevap arar gibi vahşinin çekik gözlerine bakıyordu.

Kızılderili boğuk ve yeknesak sesiyle:

«Tekonderoga, Tekonderoga,» diye tekrar etti.

Anjelik:

«Peyrac!» dedi.

Vahşi, evet gibilerden enerjik bir baş hareketi yaptı.

Genç kadın:

«Nicolas Perrot?» dedi.

Vahşi yine bir evet işareti yaptı. Korkunç yüzünde derin bir memnuniyet seziliyordu.

Anjelik:

«Gidip ona şu yüzüğü götüreyim...» dedi.

Kızılderili bunun üzerine genç kadının kolunu yağlı eliyle mengene gibi sıktı.

Tehdit eder gibi bir tavırla bir kelimeyi tekrar ediyordu. Anjelik onun, böylece, susmasını talep ettiğini anladı.

Jonas'lar:

«Ne olur, bizi bu şeytanla yalnız bırakmayın,» diye ona yapışmışlardı.

Anjelik bunun üzerine:

«Öyleyse siz gidin, Bay Jonas,» dedi. «Kocama, birisinin kendisini görmek istediğini söyleyin. Bu yüzüğü görünce durumu anlar. Ve kimseyle de konuşmayın. Bana öyle geliyor ki, bu Kızılderili, ağzımızı sıkı tutmamızı ihtar ediyor.»

Bayan Jonas, baygın yeğeninin yanına dizüstü düşerek:

«Bu bir İrokua! Bir İrokua olduğuna eminim!» diye inledi.

Hâlâ tetikte olan Kızılderili, Anjelik'i kolundan tutmaya devam ediyordu.

Kont de Peyrac'la Kanadalı Fransız koşucu kapının aralığında belirince, genç kadını salıverdi ve boğuk diliyle hoş geldiniz mânasına çekilebilecek uzunca bir konuşmaya girişti.

Nicolas Perrot:

«Tahutaget!» diye atılmıştı.

Vahşiyle selâmlaştıktan sonra odadakilere:

«Onnontage'lerin ikinci reisi Tahutaget'tir,» diye açıkladı.

Bayan Jonas umutla sordu.

«Şu halde bu yerli bir İrokua değil!»

«Hem de en yırtıcılarından biridir!... Beş Uluslar'ın en önemli şahsiyetlerinden biri. Dostum Tahutaget'le buluşmak ne saadet! Yalnız nereden içeri girdi kuzum?»

Kendine gelmekte olan Elvire zayıf bir sesle:

«Bacadan,» diye cevap verdi. «Yatağı açtığım sırada, şeytan gibi hiç gürültü yapmadan ateşlerin içine yuvarlandı.»

«Tahmin ederim!»

Joffrey, İrokua'ya gülümseyerek bakıyordu.

«Kendisine emanet ettiğim yüzüğü bana getirdi,» dedi. «Meclisleri günün birinde benimle müzakere etmeyi kabul ettiği takdirde, bu yüzük, habercilerini tanımama yardim edecekti.»

Nicolas Perrot söze karıştı.

«Görünüşe bakılırsa o gün geldi. Yalnız karşılaşmanın zamanı fena seçilmiş. Huron'lar, Algonquin'ler, Abenaki'ler ve dışarıda dolaşan Fransızlar, burada bir İrokua'nın bulunduğundan ve bilhassa bu İrokua'nın, Tahutaget olduğundan şüphelendikleri takdirde, dostumuzun saçlarıyla baş derisi elden gitti demektir.»

Perrot bundan sonra Jonas'lara döndü.

«Sizler beni iyi dinleyin. Bitişik odaya çekilerek yemeğinizi yiyeceksiniz. Bir gelen olursa, hiçbir şey demeyin ve bu adamı gördüğünüzü de unutun.»

Ayağa kalkmakta olan Elvire:

«Bu iş hiç de kolay olmayacak,» diye söylendi.

Anjelik içerden bir porsiyon et yemeği getirmeye gitmişti. Joffrey de Peyrac bunu bir dizi tütün yaprağıyla birlikte misafirperverlik nişanesi olarak İrokua'ya takdim etti. Fakat vahşi, sert hareketlerle kabul edemeyeceğini belirtti.

Nicolas Perrot:

«Kararlarımızı Beş Uluslar'ın Meclisine bildirinceye

kadar ne yemek, ne de tütün içmek istediğini söylüyor,» diye açıkladı.

İrokua gidip ocağın önüne çömeldi. Düşerken dağıttığı korları toparlayarak üzerlerine biraz çalı çırpı yığdı. Sonra, kemerinden, içinde çok ince ve sarımsı bir un bulunan bir keseyi çekti. Bu tozun bir miktarını avcuna boşalttıktan sonra, elini Nicolas Perrot'dan yana uzatarak birşey söyledi.

Kanadalı:

«Su istiyor,» dedi.

Bir köşede taze suyla dolu bir testi vardı. Anjelik bunu Perrot'a uzattı, o da vahşinin eline sudan birkaç damla damlattı.

İrokua, işaret parmağının ucuyla suyla unu birbirine karıştırdı. Sonra, meydana gelen iştah kesici, yarı saydam hamuru küçük lokmalar halinde yuttu. Bu mütevazi yemeği sona erdikten sonra geğirdi, ellerini mokasen iskarpinlerine sildi ve konuşmaya başladı.

Karşısında aynı vaziyette yere çömelen Nicolas Perrot, hislerini belli etmeden onu dostça bir sabırla dinledi, sonra da söylenenleri kelime kelime çevirdi. Joffrey de Peyrac, ikisinin arasında arkalıksız bir iskemlenin üzerinde oturuyordu.

Anjelik gölgede yatağının üzerine oturmuştu. Karşılaşacağı tehlikeleri düşünmeden düşman kampına girebilen tek Kızılderili Tahutaget, yerlilerin Tekonderoga yani Gök Gürültüsü Adam adını taktıkları beyaza şunları söyledi.

«Dağları infilâk ettirebildiğini duyduğumuz için Gök Gürültüsü Adam dediğimiz sen, Tekonderoga, bundan on ay önce bize armağanlar ve iki de gerdanlık gönderdin. O porselenlerin, büyük uluslar arasında büyük anlaşmalara göre değiş tokuş edilen çeşitten, ölçüsüz değerde parçalar olduğu kimsenin gözünden kaçmadı. Swanissit

de bunun üzerine, Uzun Evin uluslarının ittifakını isteyen beyaz adam hakkında bilgi edindi. Yüzüğünü bana verdiğin için, senin yerine ben konuştum. Öbür hediyeler de yabana atılır şeyler mi? dedim. «Barut, mermiler, ne yağmurun, ne de güneşin soldurabildiği kırmızı kumaş parçaları, madeni o kadar siyah ve o kadar sağlam olduğu için, alelâde günlük yiyeceğimiz için kullanmak istemeyerek, ölülerimize ayırdığımız kazanlar, insanın, içinde yüzünü seyredebileceği kadar parlak baltalar ve hançerler, ancak resmî tören elbiselerine dikilebilecek değerde az bulunur deniz hayvanı kabukları ve nihayet, Swanissit'in üzerinden ayırmadığı, kıvılcımım kursağında gizleyen cinsten ,kabzası sedef kakmalı fitilsiz bir tüfek... İlâveten, bize, ekinlerimizin bereketini artırmak için sihirli bir toz vadediyor ve anlaşmak için buraya, Kataruuk'a gelmeye davet ediyordun.

Bütün bunları hesaba katan Swanissit, Analar ve Eskiler meclislerini toplayarak onlara, İngilizlere, Fransızlara ve kara cüppelilere itaat etmeyen, üstelik rütbesi general olan bir beyazla anlaşmanın faydalı olacağını söyledi.

Çünkü Swanissit de benim gibi ihtiyardır ve Beş Ulus insanlarının ne yazık ki eski günlerdeki gibi olmadıklarını ikimiz de biliyoruz. Devamlı savaşlar bizi zayıf düşürdü, kürk ticaretiyle uğraşarak tarımı ihmal ettiğimiz için de kışın nüfusumuzu kıran kıtlıklar oluyor. Gençlik, ölülerinin ve uğranılan aşağılanmaların intikamını almak için devamlı savaş yolunda olmak ister, ama Swanissit, «Bu kadar ölü yeter. Aksi halde, İrokua ulusunun yüceliği tarih olur. Bu kudretli beyazın sayesinde biraz soluk almak fırsatını bulacağız. Çünkü bir gün o, Kanada Fransızlarından da güçlü olacak ve Hiawatha destanımızda terennüm edilen ulusların barış içinde birleşmesini gerçekleştirecek,» diyor. Swanissit işte böyle söylüyor ve

Ulusun büyük bir kısmı da onu anladı.

Biz de işte seninle buluşmak için Katarunk'a geldik, Gök Gürültüsü Adam, ama neyle karşılaştık? Bizi yok etmek için pusu kurmuş düşmanlarımızla!»

Nicolas Perrot, Kızılderilinin konuşmasına fazla aldırış etmedi. Gök Gürültüsü Adam'la buluşmak, İrokua'ların giriştikleri yolculuğun tek hedefi olmamıştı.

Kanada'lı Fransız suni bir tatlılıkla:

«Katarunk'a gelirken biraz daha doğuya kaymadınız mı?» diye sordu.

«Şüphesiz. Saint Jean nehri İrokua'larıyla görülecek bir hesabımız vardı.»

«Oralarda birkaç köy yakıp halkını da katletmediniz mi?»

«Fransızların o kadar bayıldıkları, fakat topraktan bir mısır başağı ya da bir ayçiçeği tohumu bile elde etmesini bilmeyen o kırmızı kokarcalardan birkaçını öldürdüysek ne olmuş?»

«Peki, diyelim ki Saint Jean nehri boylarındaki savaş seferinizden dönüşte Gök Gürültüsü Adam'la görüşmek üzere Katarunk'tan geçmeye karar verdiniz.»

Tahutaget öfkeyle:

«Evet, fakat orada neyle karşılaştık?» diye söylendi.

Joffrey'e dönerek sordu:

«Bize bu tuzağı hazırlayan yoksa sen misin, Tekonderoga? En müthiş düşmanlarımız bir arada! Saçlarımızı ve baş derilerimizi Kebek'te satmak hülyasıyla yaşayan Huron'larla Algonquin'leri kastetmiyorum yalnız. Deli Tanrısına, ölmeden önce hepimizi yok etmeyi vadetmiş o Loménie adındaki albayla bizon öküzü kadar ağır olmasına rağmen, savaş yolunda sessiz yürüyen Pont-Briand da var... Ya yanlarındakiler? Kardeşim olan Üç Parmak'la Swanissit'in oğlu Maudreuil'ü düşmanlarımızın arasında görünce ne kadar fena oldum! Onlar da bize karşı in-

tikamdan bahsediyorlar! Çok hainmişler meğer! Bir yılı aşkın zaman aynı kazandaki yiyecekleri paylaştığımız halde, Üç Parmak, köyümüzden kaçarken kardeşlerimizden ikisini öldürmedi mi? Ya Maudreuil? Daha bir karış çocukken Swanissit'in eline geçmişti. Yakışıklı, avcılıkta ustaydı. Onu, Fransızların esir ettikleri iki liderimizle değiştirmek zorunda kaldığımız zaman, yüreğimiz kan ağladıydı... Ne çare ki o da bizden ona gelen iyilikleri ve kulübemizin sıcaklığını hatırlamıyordu da, Swanissit'in vaktiyle öldürttüğü ailesinin, babasının, annesinin ve ablalarının intikamını almak istediğini bugün önüne gelene anlatıyor.

Oysa Maudreuil herkesten iyi bilir: Bizlere, kadınları ve çocukları öldürmeyi öğretenler beyazlardır. Genç yiğitlerimiz de onları taklit etmeye başladılarsa, biz eskiler ne yapabiliriz? Ama ihtiyar olan ben, bir tek kadın veya bir tek çocuk öldürmüş olmadan atalarımın geleneğine sadık olarak öleceğim.

Kebek'e giderken Fransızların, 'İrokua gibi sinsî ve hilekâr,' dediklerini kulaklarımla az mı duydum... Ama hangimiz daha sinsî ve hilekârız: öldürülecek yerde evlât edinilen Maudreuil'le Üç Parmak mı, biz mi? Vakia Tutavesa!»

Kızılderili, «Bu beni iliklerime kadar titretiyor» anlamına gelen «Vakia Tutavesa» deyimini birkaç kere tekrarladıktan sonra devam etti:

«Altın yaldızlı mihrabı ve bütün müritleriyle Modsin'de olan Kara Cüppe Etkon-Hontsi niçin geldi, sorarım size? Büyük yapmaya değilse, niçin? Ya Patsuikett'lerin şefi Piksarett?... Kardeşlerimizden otuzunun saçlarını, çadırının kapısına asan bu en müthiş düşmanımızın burada işi ne?.»

Nicolas Perrot:

«Abenaki'ler İngilizlerle ve Beyaz Adam Tekondero-

ga'yla barış yaptılar,» diye izah etti.

«Piksarett barış yapmamış, Piksarett öbür Abenaki'lere benzemez. Bir İngilizin ya da bir İrokua'nın saçları uğruna değme barış antlaşmasını bozar!... O, yalnız bir tek ses duyar: Kara Cüppe'nin sesini. Vaftizin Abenaki'lere faydalı olduğunu ve onları zafere ulaştıran, Beyazların Tanrısı olduğunu ileri sürüyor... Kara Cüppe onu daima etkilemişti. Halbuki Kara Cüppe İrokua'ların yok olmasını istiyor.»

«İyi ama ordulara kumanda eden Kara Cüppe değildir ki. Savaşa karar verme yetkisi Albay Loménie-Chambord'dadır. Oysa Albay da Tekonderoga'yla barış içinde yaşamak istiyor.»

«Öyle de olsa, dostu Abenaki'leri zaptemeyi başaracak mı bakalım? Yezitler, günlerden beri izimizi takip ediyorlar... Geçen akşam Ueiut'ların şefi Anhisera'yı da ele geçirip hindi gibi kızarttılar. Zavallı, canını zor kurtarıp bizi buldu. Hepimiz deliklerin içinde yaşıyor, çakallarla kurtların istilâsına uğramış karakoluna yaklaşamıyoruz.»

Kızılderili daha önce sorduğu soruyu azametli bir tavırla tekraladı:

«Bize bu tuzağı hazırlayan yoksa sen misin, Tekonderoga?»

Joffrey, Nicolas Perrot'nun aracılığıyla ona, Fransızları Katarunk'ta bulunca şaşırdığını ve şimdi onları patırtı çıkarmadan yolcu etmeye çalıştığını anlattı.

İrokua lideri tahmin edileceği üzere Joffrey'in sözlerini şüpheyle karşılamadıysa da, bunun üzerine ferahlamadı da. Vaziyet, kabilesi için ciddiyetini muhafaza ediyordu.

«Öbür kıyıda kaçıp kurtulmamız daha kolay olurdu,» dedi. «Ne çare ki nehri aşmamıza imkân kalmadı. Katarunk'la Modeban arasında dolaşanlar o kadar çok ki.»

Birden sırtını kamburlaştırarak yine düşünceye daldı. Ardından:

«Ormanda peşimizdeler,» diye devam etti. «İzlerimizi takip eden köpeklerin elinden kurtulabileceğimize sen inanıyor musun? Sahiden kudretliysen, Kennebek'i sağ salim geçebilmemizi ve bizi o kurtlardan korumayı garantile, Tekonderoga.»

Joffrey kısaca düşündükten sonra:

«Albay Lomenie - Chambord'u yola getirebileceğimi sanıyorum,» dedi. «Yalnız bu civarlarda hezeyanlarda bulunmadınız, değil mi?»

«Buralara sırf seni görmeye geldik.»

«Şu halde öbürsü güne kadar sabredin. Fransızların müttefikleri tekneleriyle kuzey yönünde uzaklaşmaya başlıyorlar. Çoğu gittikten sonra, barışçı bir heyet olarak Katarunk'a başvurabilirsiniz.»

Filizlenmiş bir patatese benzeyen Tahutaget'in yüzü düşüncenin etkisiyle daha da kırışmıştı. Kızılderili sonunda doğrularak:

«Dediğin olabilir,» dedi. «Barış tekliflerimiz reddedildiği ve nehri aşamadığımız takdirde, hiç değilse savaşacağımız düşmanın sayısı azalmış olur. Kabilelerin kuzeye döndüklerini söyledin, değil mi?»

Nicolas Perrot:

«Gidişlerini daha da hızlandırmaya çalışırız,» diye vaadetti.

Kızılderili:

«Şimdi benim için en güç iş, Mohok'ların şefi Uttake'yi, seninle barış yapmanın lüzumuna inandırmak,» dedi. «Herhangi bir teşebbüse girişilmesi için, Beş Ulus'umuzun her birinin rızasını almak şart. Oysa Uttake söz dinlemiyor. Beyazlardan ancak kötülük beklenebileceğini ve bunun bir tek istisnası bile olmadığını söylüyor. O yalnız ve yalnız savaş istiyor. Erleriyle birlikte Patsuikett'lere

saldırdığı sırada, bizim de buraya yüklenmemizi şart koşuyor.»

«Bunun delilik olacağım biliyorsun, Tahutaget. Swanissit de bilir. Uttake'yi kandıramaz mı o?»

Kızılderili omuzlarını silkti.

«Uttake'yi bilirsin, keçi gibi inatçıdır. Üstelik Swanissit'e feci birşey söyledi. Rüyasında, senin, yani Gök Gürültüsü Adam Tekonderoga'nın Beş Ulus'un büyük şefi Swanissit'in ölümüne sebep olacağını görmüş.»

Joffrey de Peyrac öfkeyle doğrularak:

«Ben mi Swanissit'in ölümüne sebep olacakmışım?» diye bağırdı. «Hayatımda görmediğim bu Mohok beni ne cüretle böylesine bir hiyanetle suçlayabiliyor?»

«Doğru, Swanissit'le birleşmeyi istediğine göre, ne diye ölümüne sebep olacakmışsın?. Swanissit de Uttake'ye öyle dedi. Fakat Uttake'nin, rüyalar tanrısıyla dost olduğunu bildiğimiz için, her şeye rağmen endişeliyiz. Uttake'nin yalancının biri olduğunu da biliyoruz, çünkü, karının, Noxi çağlayanlarında İrokua'ların alâmetini yendiğinin ,dolayısiyle de sizlerin, mahvımızı hazırladığınızın Algonquin'ler tarafından anlatıldığını söyleyen de o değil mi?»

İhtiyar Tahutagett'in çipil kırmızı gözleri Joffrey'le gölgede oturan Anjelik'in arasında gidip geliyordu. Umut verici sözler duymak istediği, Uttake'nin ileri sürdüğü iki itirazın, Beyaz Adama yani Tekonderoga'ya olan güvenini sarstığı besbelliydi.

Joffrey, durumu kendine göre anlatmaya yeltendi.

«İrokua'lar karımın ölümünü mü istiyorlar?» dedi. «Swanissit, sen ve ötekiler, ürken bineği, karımla çocuğunu uçuruma yuvarlasın diye mi yolumuzun üzerine çıktınız? Ne münasebet diyeceksin, oysa kaplumbağa bu işi yaptı. Şimdi ben, kaplumbağadan seni ve ırkdaşlarını sorumlu tutmadığım halde, sizler, hayatını kurtarmak için

kaplumbağayı yolunun üzerinden uzaklaştırdı diye karımı, Beş Ulus'a zarar vermeye çalışmakla mı suçlayacaksınız? Kaplumbağanın tembel ve huysuz bir hayvan olduğunu ve içinde uyuklayan atalarının ruhunun, bütün hareketlerine kılavuzluk etmediğini benim kadar sen de biliyorsun.»

Bu mantık Tahutaget'in hoşuna gitmişti. Joffrey'in sözlerini birkaç kere zihninde evirip çevirdikten sonra, hoşnutluğunu küçük baş hareketleriyle ifade etti.

«Uttake'ye oldu bitti biraz deli gözüyle bakarım,» dedi. «Kin, doğru dürüst düşünmesine engel oluyor. Fakat Swanissit aklı başında adamdır. Beş Ulus'un geleceğini garantiye almak istiyor, senin ise bu yolda ona yardım edebileceğine inanıyor.»

Joffrey, elini vahşininkinin üzerine koyarak:

«Ona yardım edeceğim,» diye söz verdi.

Kayuga'ların güneydeki saldırısıyla ilgili olarak ondan hesap sormayı şimdilik lüzumsuz görmüştü.

«Ormana dön ve Swanissit'e bana güvenebileceğini söyle,» dedi. «Karargâhımın etrafında kamp kurmuş Kızılderililerin çoğunun gidişini hızlandırmak ve cengâverlerinizin nehri aşabilmeleri için, Fransız subaylarını sizinle anlaşma yapmaya razı etmek için elimden geleni esirgemeyeceğim. Fransızların, anlaşmayı kabul edip etmediklerini ve liderlerinizin tehlikesizce Katarunk'a gelip gelmeyeceklerini iki güne kadar size bildiririm.»

İrokua asıllı haberci yerinden halktı ve gecenin karanlığında görülmeden dolaşmasını mümkün kılan is makyajını biraz odun kömürüyle tazeledikten sonra, ocaktaki korları mokasen ayakkabısıyla yana itti ve çevik bir hareketle bacanın içine tırmandı.

Odadakiler uzunca bir zaman hareketsiz durarak, vahşilerin, düşmanlarının peşinde koştukları anlamına ge-

lebilecek çığlıkları beklediler. Fakat hiçbir şey duyulmadı.

Nicolas Perrot kürk başlığının altındaki saçlarını okşayarak:

«Öf!» dedi. «Dertten kurtulamıyoruz! İçimde bir his bana, yakında kızılca kıyametlerin kopacağını söylüyor.»

«Uttake denilen o düşman şefin, davet edildiği bir ziyafetin sonunda Fransızlar tarafından kaçırıldığını, hatta Fransa'ya gönderilip kürek cezasına çarptırıldığını duymuştum!»

«Orası doğru. Ama sonra geri döndü. Mösyö de Frontenac, serbest bırakılıp vatanına dönmesini sağladı.»

Joffrey de Peyrac hiddetle:

«Bu ne akılsızlık!» diye atıldı. «Üst makamlardakiler, bir hatanın bir suçtan daha pahalıya patladığını hiçbir zaman öğrenemeyecekler mi? İnsan, sofrasında misafir ettiği bir kişiyi kaçırmak ve büyük bir İrokua liderini Akdeniz kadırgalarında kürek çekmeye göndermek gibi ölçüsüz bir suç işleyince, hiç değilse, onu ölünceye kadar orada bırakmak medenî cesaretini göstermeli. Uttake'nin memleketine döner dönmez beyazların en müthiş düşmanı kesileceğini nasıl düşünemediler? Kendisine yapılan davranışı unutmasına imkân var mı?»

Anjelik:

«Bu Uttake de kim?» diye sordu.

Nicolas Perrot açıkladı:

«Mohok ulusundan büyük bir İrokua lideridir. Olağanüstü bir kaderi olmuştur. Çocukken Mösyö d'Arreboust tarafından evlât edinilerek Kebek'teki papaz okulunda okutulmuştur. Öbür genç Kızılderililerin aksine gayet ciddiydi ve iyi de okuyordu. Bugün bile oldukça kusursuz bir Fransızca konuşur, ki bu, Kızılderililerde az rastlanır birşeydir. Fakat daha bıyıkları terlemeden ortadan kayboldu, çok geçmeden de, ırktaşlarına katılarak Fransız-

lara karşı kin güdenlerin en ateşli elebaşlarından olduğu haber alındı. Misyonerlerimizden bazılarına, inanılmayacak gaddarlıkla buluşlarla işkence etmiştir. Sözün kısası, bu Uttake'nin yırtıcı hayvandan farkı yoktur.»

Anjelik birden, ormanın kıyısında gözüne ilişen alacalı bulacalı küpeler takmış o mabut görünüşlü Kızılderiliyi ve yerlinin gözlerindeki müthiş kini hatırlıyarak:

«Ne tip adamdır, bu?» diye mırıldandı.

Fakat erkekler onun ne dediğini duymadılar...

2

MOHOK şefi Uttake, güneşli ormanda dalların arasında sessiz adımlarla ilerlemekte...

Çalılar, kökler, içiçe girmiş dallar umurunda değil onun. Ormanın, canlı varlıkların karşısına çıkardığı bu çetrefil siperi aşmakta, vaktiyle derisini yarıp yağını çıkararak kaslarını geliştirdiği ve kuvvetlendirdiği baldırlarının şaşmaz ritmini ve ilerleyişini hiçbir şey yavaşlatamamakta.

Gençliğinden beri Huron'ları, Algonquin'leri ve Fransızları avladığı Abenaki ormanından, yani düşman ormanından geçmekte.

Dereler, ırmaklar aşmakta, göl boylarını izlemekte, dik yarları tırmanmakta, mostra vermiş kayalar ve bodur çamlarla bezenmiş tepelerden geçmekte, sonra mor ve kızıl renkli ağaç kümelerinin arasına dalmakta...

Tahutaget'in, Katarunk'tan aktardığı sözleri, ürkek birer tavşan gibi çömelerek dinler bıraktığı kardeşlerini, Beş Ulus'un liderinini düşünmekte. Hayır, hiçbir zaman

onlara katılıp bir beyazla barış yapmayacak, o... Öyle yapmak için ahmak olmalı... Uttake artık ahmak olamaz. Ne çare ki kardeşlerinin kulağını bükmek için harcadığı bütün çabalar boşa gitti. Zavallı liderler... Beyazlar, içlerinden onlarla ne kadar alay ediyorlardır kimbilir. Çünkü Uttake, kardeşlerini rüyasında kanlar içinde görmedi mi...

Tekonderoga'nın karısının, İrokua'ların alâmetini yolunun üzerinden bertaraf ettiğini onlara hatırlattığı zaman, kardeşleri onunla aley ettilerdi. Halbuki Uttake beyaz kadını akşam loşluğunda toprak mabuduna tapınırken görmüştü. Bu kadın, öbür beyazlar gibi kendi içine kapanıp ibadet etmiyordu. Nane yapraklarını avuçlarının arasında ezerek, arkasından ellerini göğe kaldırarak, sonra da onları yüzüne sürerek dua ediyordu... Batmakta olan güneş, yüzünü ışığa boğmuştu. Uttake onu göreliden beri gerçekten korkuyordu, ruhunu sıkıntı basmıştı. Şu anda, yangınların çıplak hale getirdiği bir alanı hızlı adamlarıyla aşmakta, bakışları, Yukarı Kennebek kaynaklarının göz kamaştırıcı manzarasını teşkil eden ormanları, dağları, göl dizilerini ve yılankavi ırmakları içine almakta. Bu diyarları oldum olası, Gök Gürültüsü Adam'ın, atları, kadınları ve cengâverleriyle geçtiği günlerdeki kadar kalabalık görmemişti. Bölgeyi dolduranlar yalnız onlar olsa yine iyiydi. Yaylar, kargılar ve cenk baltalarıyla silahlı kırmızı müttefikleriyle kuzeyden inen Kanada'lılar da onlarla buluşmak üzere ilerlemekte, hepsi Abenaki asıllı ve İrokua düşmanı olan Connecticut Patsuikett'lerle Eçemin'ler, mavi ve siyah Kennebek nehri boyunca güneyden kuzeye çıkmakta, bu insan filosunun önünde ise kara cüppeli Jezüit Etkon - Hontsi alev bakışlarıyla yer almaktaydı.

Bütün bu kalabalık kütleler Katarunk karakoluna yö-

nelmişti. Amaçları, İrokua'nın mahvından başka ne olabilirdi?

Uttake yine ormanın içine daldı.

Yolunun üzerinde kaplumbağayı bulan ve geri dönmeyen beyaz kadını düşünüyordu.

Ağaç gövdelerinin arasına kızgın oklarını gönderen güneşe bakınca, birden, belki de yorgunlukların, açlığın, yürüyüşün ve üç aydır hayatının temel taşını teşkil eden hazırlık devresindeki savaşın etkisi olan bir baş dönmesi ve mide ağrısı duydu. Bu huzursuzluğu, alev renkli paltosuna sarılı olarak yaklaşan o garip altın saçlı varlığı görünce duyduğu hissin tekrarından da ileri gelebilirdi. Feci birkaç saniye geçirmiş, anlaşılamayan tabiatüstü olaylar karşısında duyulan korkuyu ve endişeyi iliklerinde hissetmişti.

Açlık ona garip baş dönmeleri, yüce ilhamlar veriyordu. Ruhu vücudundan kopuyor ve önünde kayıyordu. Ruhu, acı acı inleyerek önü sıra uçan sarhoş bir kuştan farksızdı. Terkedilmiş ruhlar mutlaka böyle inlerlerdi. Kızılderilileri kaba ve hain beyazların ayağına düşüren çekim, beyazlardan birinin, bütün Kızılderili papazlar ve en eski destanlar tarafından geleceği bildirilen zafer meşalesi sahibi Beyaz Yüzlü Ata olması umudu, Uttake'nin ruhunu inletiyordu.

Ey Kızılderili, gördüklerinin o Ata olmadığını, hiçbir zaman olamayacağını bilmiyor musun?

Sahte Peygamberi yoktu, hiçbir zaman gelmeyecekti. Swanissit, yücelik, kuvvet, zafer ve himaye uğruna bir hayal peşine düşecek ve karşılığında ölümü bulacaktı...

Yediğiniz çifte darbeleri size yetmiyor mu, ırkınızı, ormanın kızıl ateşi gibi kemiren ateş suyunu yeterince içirmediler mi size, ey Kızılderililer?

Akıllı ve yiğit Swanissit, her türlü delile, her türlü tecrübeye karşı koyarak hâlâ umut ediyordu. Gök Gü-

rültüsü Adam'dan hâlâ umudu vardı.

Şu anda beyazların karakolunu gözetlemek için yollara düşen Uttake de umut etmiyor muydu? Heyhat!

Beyazların büyüsünden kurtulmak için hepsini öldürmek, ruhlarına erişmek lâzımdı. Ama beyazların ruhu yoktu ki! Ruhları bir kunduz derisiydi...

Güneş, gövdelerin arasına altından oklar göndere göndere batmaya başlıyordu. İrokua durarak etrafa kulak verdi.

Birden bir gövdenin arkasına gizlendi ve hemen sonra, iki Abenaki'nin geçtiğini gördü. Bunlar Patsuikett'lerdendi. Connecticut kaynaklarından gelerek hileyle Şafak Çocukları'nın ülkesine sokulan ulusun mensuplarıydılar. Burunları uzun, dişleri tavşanlarınki gibi çıkıntılı, tenleri kızıl kil rengiydi. Saçlarını da örüyorlardı. Başlarının tepesindeki saç tutamı ise o kadar kötü bağlanmıştı ki, baş derileri yüzülecek olsa insan, saçlarını neresinden kavrıyacağını şaşırırdı.

İrokua, birkaç adım ötesinden geçenleri gizlendiği yerden dudak bükerek seyrediyordu. Patsuikett'ler uzun ve kemerli burunlarını yere eğmişler, bir iz takip ediyorlardı.

Bu iz onları, beş İrokua liderinin az önce müzakere ettikleri yere kadar götürecekti. İrokua'lar, bıraktıkları izleri silmeye dikkat etmiş olsalar bile, Patsuikett'ler onları kolaylıkla bulacaklardı, çünkü belki de uzun burunlarının sayesinde kır kurtlarından bile daha becerikli detektiflerdi Patsuikett'ler.

İrokua, ağaç gövdelerinin arkasına gizlene gizlene onları gölge gibi takip etti, arkalarına varınca da cenk baltasının tam isabetli iki darbesiyle kafataslarını parçaladı. İki Kızılderili gık demeye fırsat bulamadan yere yığılmışlardı. Uttake, onların cesetlerine bakmadan, hatta saç-

larıyla baş derilerini bile umursamadan yoluna devam etti.

Katarunk karakolunun çevresine geldiği sırada, batmakta olan güneş, insanların nehir kıyısında ormandan kopardıkları çıplak alanın üzerine kırmızı ve toz bir ışık yağdırıyordu.

O sırada atlar kişnemeye başlayınca, vahşi, onu benliğinin en derin köşelerine kadar sarsan bir titremeye tutuldu. Bir süre daha orada kendinden geçmiş bir şekilde durdu. Apansız gelen bu beyazlardan daha, onları görmeden nefret ediyordu.

Çünkü Beyaz Adam destek, umut, yeni bir macera ve kurtuluş vaadediyor, Uttake ise bütün bunların serap olduğunu, ancak serap olabileceğini çok iyi biliyordu.

Silahla yok edilemezse, Beyaz Adam'ın ruhuna nasıl erişmeli, Kızılderilileri bir kere daha kandırmasının nasıl önüne geçmeliydi?

İrokua, bir Abenaki veya bir Huron tarafından görülüp köpeklerin nehir boyunda havlaya havlaya kovaladıklar adi bir av hayvanı gibi avlanmak pahasına da olsa, büyülenmiş gibi duruyordu.

Beyaz kadını bu noktada, otların arasına çömelmiş ve saçlarını tüy gibi uçurur vaziyette görmüştü.

«Urenda! Urenda!» diye mırıldandı.

Yaratıklara kuvvetinden veren Yüce Ruhu imdada çağırıyordu.

Kaynağın hıçkırdığını duyuyor, sıcak nanelerin ılık kokusunu galeyana getiriyordu.

Uttake birden kararını verdi:

«Yarın tekrar buraya geleceğim ve beyaz kadını çağıracağım. Geldiği zaman da onu öldüreceğim!»

Beyazların müttefiki Kızılderililerin göçü durmuştu. Davulların diliyle onlara bir mesaj ulaştırılmıştı. Ormanda kafatası parçalanmış iki Patsuikett bulunmuştu.

Bu çifte cinayetin İrokua'lar tarafından işlendiğine şüphe yoktu.

Nicolas Perrot, Huron'larla Algonquin'lere, Patsuikett'lerin işinin onları ilgilendirmediğini anlatmak için az çene patlatmamıştı.

«Onlar öbür Abenaki'ler gibi değil ki,» demişti. «Adları bile 'gizli gelenler' anlamında.»

Gerçekten de Patsuikett'ler, Connecticut'un öbür yakasından gelerek, av ve balıkçılık alanlarını yağma etmek için Şafak Ülkesi Çocukları'nın arasına karışan yabancılardı.

Nicolas Perot:

«Varsınlar İrokua'larla kavga etsinler,» dedi.

İrokua'lar aslında o kadar az kalabalıktılar ki, Kuzey'in yiğit cengâverlerinin onlara savaş ilan etmesine değmezdi. Az kalabalık oldukları, şu anda gizlenip Kataronk'ta toplu, kudretli kabilelere saldırmaya cesaret edemeyişlerinden belliydi. Kanada Valisi tarafından sağlanan barışın, dalaşan birkaç pis kokulu İrokua ile birkaç Patsuikett uğruna bozulmasına değmezdi.

Zavallı Nicolas Perrot bir yandan ateşle tezini savunurken, öbür yandan, suçluluk hissi duymaktan kendini alamıyordu. Çünkü Patsuikett'ler Akadya'nın en üstün cengâverleri ve en iyi hıristiyanlaşmış yerlileriydi. Ülkeye biraz yabancı olsalar bile katolik misyonerlerine en çok bağlı kabilelerden birini teşkil etmekteydiler.

Joffrey de Peyrac, Albay Loménie-Chambord'la görüşerek, ona, Kennebek nehrinden geçit müsaadesi istediklerini haber vermişti.

Öldürülen iki Patsuikett meselesi şimdi vaziyeti bulandırmış oluyordu.

Fakat Kont de Peyrac'ın emirleri kesindi. Kararsız bulunan Albay'a:

«Ölülerin intikamını almak istiyorlarsa, Patsuikett'-

ler, nehrin aşağı boylarında İrokua'larla savaşsınlar,» dedi. «Ama ben Katarunk'un, adamlarının ve halen karakolda bulunanların bu işe karıştıklarını istemiyorum. Fransızların, kabile kavgalarına karışmak âdetleri, sömürgeciliğin mahvına sebep olacak.»

Loménie-Chambord, Kont'un sözlerinin doğruluğunu tasdik etti ve Peder Orgeval'in, yardıma ihtiyaç duyması ihtimaline karşı güneye küçük bir Eçemin kafilesi yollamakla yetindi.

Patsuikett'lerle öbür Abenaki'lerin arasındaki nefret duygusu da istismar edilince öğleden sonranın geç saatlarında havadaki gerginlik hafiflemeye yüztuttu. Kucak dolusu armağanla susturulan Kızılderili liderler, Patsuikett'lerle İrokua'ları kaderleriyle başbaşa bırakarak kendi yurtlarına dönmeyi tercih ediyorlardı.

Yalnız Baron de Maudreuil bu fikri beğenmiyor, düşmanın üzerine yürümek istiyordu. Heyecanla:

«Ya Peder Orgeval'le adamları saldırıya uğrarlarsa?» diye itiraz etti.

Jaffrey hemen:

«İrokua'lar, nehri aşmalarına engel çıkarılmadığı takdirde, yolları üzerine çıkacaklara zarar vermeden memleketlerine dönmeyi vaadediyorlar,» diye karşılık verdi.

«İşte delili! İki Patsuikett'i öldürmekle işe başladılar.»

Aslında Joffrey de Peyrac da, Tahutaget'le görüşmesinin üzerinden birkaç saat geçmeden bu çifte cinayetin işlenmesine akıl, sır erdiremiyordu.

Maudreuil:

«Siz de yakında onların ne mal olduklarını öğrenirsiniz,» diye homurdanıyordu. «Bir İrokua'nın kafasında hile ve hıyanetten başka şey aramak abes.»

Sonunda, genç Baron'u itaate davet eden Loménie-Chambord oldu. Kanada'lılar, Kral'ın tayin ettiği valilerin

Beş Ulusla barış antlaşmaları yaptığını pek kolay unutuyorlardı.

Maudreuil yine:

«Öyleleri antlaşma falan tanımazlar,» diye protesto etti.

Etrafındakilere mavi gözleriyle dik dik bakarak ekledi:

«Savaştan, amansız bir savaştan başka çare yok! Fransız İrokua anlaşmazlığının tek çıkar yolu ancak savaş olabilir.»

Kızılderili kafileleri buna rağmen teker teker teknelere binerek uzaklaşmaya koyuldular. Akşam olunca da, savaş korkusundan ormanlara kaçıp saklanan yerli kadınlarla çocuklar, karakola dönerek akşam yemeği için kazanların altında ateşler yaktılar.

O sırada birisi Kont de Peyrac'ın karısının yokluğunun farkına vardı.

Genç kadın her tarafta arandı. Binalar ve avlu karış karış tarandı. Yanık alanda ve nehir kıyısında ismi uzun uzun seslenildi.

Bir felâket önsezisi herkesin yüreğini kaplamaya başlamıştı.

Anjelik ortadan kaybolmuştu.

3

KÜÇÜK EVDE yalnız bulunduğu bir sırada, garip bir huzursuzluk genç kadını pençesine almıştı.

İstihkâmın arkasına düşen, bayıra dönüp orada nane toplamak için önüne geçilemez bir özlem duyuyordu.

Yakasını bırakmayan bu düşünceyi unutup başka şey düşünmeye çalıştıysa da başaramadı.

İşi, gücü yoktu. Zaten birşey yapmak da içinden gelmiyordu. Pencere pervazına dayanmış duruyor, avluda gidip gelen belirsiz gölgelerden başka şey göremediği halde, küçük parşömen karelerinden dışarısını gözetlemeye devam ediyordu.

Başından aşağı bir kova suyu yiyeliden beri ona surat eden küçük oğlu Cantor'un karakterini düşünüyordu. Daha kıvırcık kafalı bir yumurcakken bile bu çocuğun aklından geçenleri tahmin etmekte güçlük çekmişti. Şimdi ise Cantor gürbüz yapısı ve kabaması güzelliğiyle Anjelik'e Sansé kardeşlerini hatırlatıyor ve evcilleştirmesi büsbütün güç olacağa benziyordu.

Anjelik otomatik bir hareketle küçük parşömen karelerini elledi. Cantor'un bakışı hayalinden canlanmıştı. Delikanlının, bir genç atlet vücudunda, kız çocuğuna yaraşacak gözler vardı.

Genç kadın kendi kendine konuşur gibi:

«Ne var oğlum? Ne var delikanlı!» diye mırıldandı. «Birbirimize söylenecek hiç mi birşeyimiz yok?. Ana oğul olmamıza rağmen, daha şimdiden birbirimiz için hiç mi birşey değiliz?»

Ruhundan kopan bir feryat, Gouldsboro'da iki oğluna kavuşalıdan beri Anjelik'in cevabını bilemeden kendi kendine sorup durduğu sorunun yankısıydı:

«Çoktandır annesiz yaşamaya alışmış onbeş ile onyedi yaşlarında iki oğul annesi olan bir kadın, ne işe yarayabilir ki?»

O sırada kapı hızla vuruldu ve aralığında esmer Florimond'un güleç yüzü belirdi.

Korkudan elini kalbine götüren Anjelik, ona bir zamanlar Versailles'in en terbiyeli içoğlanı olduğunu hatırlatarak, kadınların yanına girdiği zaman niçin daha nazik davranmadığını sordu. Hiç değilse kadınları boş yere kor-

kutmamak için davranışlarına biraz incelik vermeye çalışmalıydı.

Kapının yumruklanması askerce bir hareketti. Askerlerin bir evin kapısına dayanmaları da genellikle hayra alâmet olmuyordu.

Florimond gücenmemişti. Bir ticaret gemisinde tayfalık yaptığı günlerin, salonlarla Saray'ın ona aşıladığı nazik tavırları pek çabuk yok ettiğini itiraf etti. Kabahat onun değildi. Oldu bitti düşüncesiz bir çocuktu.

Yeni İngiltere'de davranış törelerine gemilerdekinden daha ziyade önem veriliyor idiyse de, ora halkının davranışları her şeye rağmen Fransa'daki zarafetten yoksundu.

Florimond bununla da kalmayarak, bu oduncu evindeki kapı bölmelerinin kalınlığına değinerek, iyi aileye mensup bir genç kız gibi tırnaklarının ucuyla kapıya vuranların kendilerini duyuramayacaklarını ispat etti.

Anjelik, oğlunun sözlerini gülerek tasdik etti. Florimond gidip geldikçe ona iftiharla bakıyor, onun, nefis bir delikanlı olduğunu düşünüyordu. Halbuki büyük oğlu, zayıf yapısı sebebiyle çocukluğunda onu az üzmemişti.

Florimond, Üç Parmak Aubignière'le Baron de Maudreuil tarzında taranmış uzun saçlarının arasına bir dizi inci geçirmiş, tepesini tüyler ve kürkten kuyruklarla süslemişti. Bu kuvaför ona müthiş yakışıyordu.

Florimond güzeldi. Yüzü, bir kılıç yarasıyla şekilsizleşmemiş bir Joffrey de Peyrac'tı.

Boyu posu bakımından hemen hemen bir erkek sayılırdı. Fakat gülümseyişi çocuksu kalmıştı.

Cantor hakkında görüşmeye geldiğini söyledi. Kardeşinin pek inatçı, fakat aynı zamanda iyi kalpli ve cesur bir çocuk olduğunu, gelgelelim şu sıralarda bazı dertleri bulunduğunu ileri sürdü. Bu dertlerin ne olduğu hakkında açıklama yapmadı.

Anjelik, Florimond'un kardeşine gösterdiği ağabey ilgisine pek memnun olmuştu.

Cantor'a kızmadığını, fakat bir anlaşma ortamı bulmalarının gerekli olduğunu söyledi.

Bir süre daha sohbet ettiler. Florimond da bu arada üzerinde önemle durduğu projelerinden bahsetti. Babasının, Amerika toprakları içlerinde ilerleyişinden faydalanarak daha Batı'ya gitmeyi ve o kadar uzun zamandan beri aranan geçidi keşfederek Çin Denizi'ne varmayı düşünüyordu.

Bu hususta, kardeşine bile henüz açmadığı, kendine göre bir fikri vardı.

Fakat ilkbaharı beklemek lâzımdı.

Akşam oluyordu. Anjelik bir yandan lambaları hazırlayıp şamdanlara mum takarken oğluyla konuşuyordu. Fakat sonra birden, cenk baltasını üzerine indirmeye hazırlanan İrokua'ya dair rüyasının hayalinde canlanmasıyla fena oldu.

Annesinin yüzünün solduğunu gören Florimond, konuşmasını keserek Anjelik'e neyi olduğunu sordu.

Genç kadın pek iyi olmadığını itiraf etti. Boğulacakmış gibi bir his duyuyordu. Birazdan serin akşam havasını ciğerlerine çekmek için dışarı çıkacaktı. Tepede, kaynağa yakın o mevkide nane toplamaya gidecekti. Çünkü pek yakında don, nazik yaprakları yakacak, kararacak olan naneler işe yaramaz hale gelecekti. Anjelik, rüyadaki gibi konuşuyordu. Nane toplamak şimdi ona asla ihmale gelmez bir iş olarak görünüyordu, bunu bütün gün unutup ancak bu ileri saatta hatırlamasına hayret ediyordu.

Omuzlarına yünlü kumaştan bir pelerin attı ve eline bir sepet aldı.

Kapının eşiğine gelince yine birşey unuttuğunu hisseder gibi oldu. Annesinin bu ani gidişini fazla üsteleme-

yerek bir maşrapaya bira dolduran Florimond'a uzun uzun baktı. Sonra birden:

«Florimond, bana bıçağını ödünç verir misin?» dedi.

Oğlan hiç de şaşmayarak:

«Peki, anne,» dedi.

Ve kendini usta bir avcı ve mükemmel bir koşucu sanan onyedi yaşlarında bir delikanlıdan bekleneceği üzere, üstüne titrediği bıçağını annesine uzattı.

Bu silahın her iki kenarı da ustura gibi keskindi. Parmakların dayandığı yerinde oymalı olan cilâlı kabzası da ele çok iyi oturuyordu.

Anjelik:

«Onu birazdan sana iade ederim,» dedi ve alelâcele evden çıktı.

■

BİR MÜDDET sonra genç kadının aranılmasına çıkıldığı sırada, Florimond mutfakta bir yandan flüt çalarken, Octave Malaprade Usta'nın, buğday unu, şeker ve vanilyadan çocukluğundan beri yemediği kadar nefis bir pasta yapmasını seyrediyordu. Bir miktar geyik yağı, bu diyarlarda tanınmayan tereyağının yerini tutuyordu.

Sorguya çekilen Florimond, annesinin yamaçta, kaynağın olduğu yerde nane toplamaya gittiğini ve bıçağını da yanına aldığını söyledi.

Babasının âdeta yerinden hoplayarak ona dik dik bakması üzerine, delikanlı pek şaştı.

Joffrey, Nicolas Perrot'ya:

«Çabuk gel,» dedi. «Oraya gidelim. Anjelik'in tehlikede olduğuna eminim.»

4

ANJELİK, devrilen ağaçların arasından geçerek yukarı tırmanmıştı.

Çıplak alanı aştıktan sonra, otluk bayır boyunca yoluna devam etti.

Sonunda, kaynağı gördü. Manzara tıpkı rüyasındaki gibiydi. Güneş, ışınlarını, kırın üzerine ok gibi yağdırmaya devam ediyordu.

Anjelik, bu defa ağaç gövdelerinin arasında hiçbir şey görememesine rağmen, biraz ötesinde henüz göze görünmeyen canlının varlığını hissetti. Dere tatlı tatlı mırıldanıyordu. Derin bir huzur ortalığa hakimdi.

Buna rağmen İrokua oradaydı.

Anjelik birden geri çekilmesi için çok geç olduğunu ve rüyanın gerçekleşmesi gerektiğini anladı.

Bunu anlamasıyla da huzursuzluğundan eser kalmadı.

Çok iyi tanıdığı bir güç vücuduna yayıldı. Savaş anından önce hep öyle olurdu. Anjelik bunu defalarla ve bilhassa elinde hançerle çocuklarını koruması gerektiği zamanlar hissetmişti. Böyle zamanlarda kalbindeki huzur öylesine bir dereceyi buluyordu ki, sonradan, o anları hayatının en heyecan verici anları olarak hatırlıyordu.

Florimond'un hançerini eline aldı ve eteğinin kıvrımının altına gizleyerek kaynağa doğru ilerledi. Biraz sonra suyun başına çömelmişti.

Genç kadını gözetleyen şahıs, onu arkası dönük ve belki hiçbir şeyden şüphelenmiyor görünce, birden bir

hamle yaptı. Fakat Anjelik'in dönüp karşısına dikilmesini hiç beklemiyordu.

Genç kadın, tepesindeki saç tutamıyla sessiz bir yırtıcı kuşa benzemiş Kızılderilinin, cenk baltasını kaldırarak kara bir gölge gibi üzerine atıldığını gördü. Fakat dev cüsse üzerine yığılırken bir kalça hareketiyle kendini kurtardı. Hedefini bulamayan Kızılderili sendeledi, genç kadının onu ayak bileğinden yakalaması üzerine de derenin kıyısındaki otların arasına yuvarladı. Ardından hançerin sivri ucu, cenk baltasını da elinden düşüren İrokua'nın gırtlağına dayadı.

Bütün bunlar olağanüstü bir hızla ve derin bir sessizlik içerisinde olagelmişti. İki hasmın nefesleri bile duyulmuyordu.

Bununla beraber, Anjelik, tam düşmanının hayatına bir çizgi çekeceği sırada tereddüt etti. Bütün ağırlığını, yere devrilmiş Kızılderilinin üzerine bastırmıştı. İrokua'nın pırıl pırıl kara gözlerinde müthiş bir şaşkınlık okunuyordu.

İrokua, kendisi gibi yiğit, kendisi gibi kuvvetli bir cengâverin nasıl olup da bir kadının, üstelik beyaz bir kadının tuzağına düştüğüne akıl erdiremiyordu. Şaşkınlıktan düşünme yeteneği bile kalmamıştı. Ancak, karşısındakinin gerçek bir kadın olamayacağını, mutlaka kutsal bir varlık olduğunu hatırına getirince, biraz kendine geldi. Ancak o zaman nefes aldı. Bu takdirde yenilgiyi kabul edebilirdi. Yenilginin böylesi şerefsizlik değildi.

Boğuk bir sesle:

«Kadın, bana hayatımı bağışla!» dedi.

Genç kadının geçirdiği duraksama anı sırasında mücadeleye girişip onu altedebilirdi, fakat nedense kıpırdamadı. Anjelik:

«Hayatını bağışlarsam, sen beni öldürürsün,» diye mırıldandı.

Tatlı ve ahenkli sesi, vahşinin ruhunda garip bir yankı uyandırdı.

Kızılderili huşuyla:

«Hayır,» dedi. «Yüce Ruhun adına yemin ediyorum. Hayatın kutsaldır. Bundan böyle kimse hayatına kastedemez.»

Anjelik birden fransızca konuştuklarının farkına vararak:

«Sen, Mohok'ların başı Uttake değil misin?» diye sordu.

«Yanılmadın, oyum!»

Anjelik bu cevap üzerine ağır ağır doğrularak adamı serbest bıraktı. İrokua, genç kadını gözden kaybetmeden yana kaydı ve o da bir kedi çevikliğiyle ayağa sıçradı. Yere yuvarlanmış cenk baltasını kaldırmaya teşebbüs etmedi. İki eli sarkmış vaziyette hareketsiz duruyor ve genç kadına bakıyordu.

«Sen de Tekonderoga'nın karısı mısın?» diye sordu.

Anjelik'in anlayamaması üzerine.

«Gök Gürültüsü Adam'ın dağları uçuranın, Katarunk karakolunun sahibinin karısı mısın diye sordum?» dedi.

Genç kadın o zaman evet anlamında başını eğdi.

Uttake kısaca:

«Beni ona götür,» dedi.

■

ANJELİK'İN yardımına koşmak için ellerinde silahla bayırı tırmananlar, dağın bu yamacını saran gece karanlığında belirsiz iki silüetin kendilerine doğru geldiğini gördüler.

Genç kadını tanımakta gecikmediler, fakat yanındakini görünce, duydukları sevinç hemen endişeye yer ver-

di. Durup tetikte beklemeye başladılar. Vaktiyle ermiş kadınların, peşlerinde zincirlenmiş ejderha olduğu halde dağdan indiğini görenler de aynı çekingenliği ve korkuyu duymuş olsalar gerekti.

Çünkü Anjelik'in yol arkadaşının alelâde bir kimse olmadığı ilk bakışta belli oluyordu. Dövmelerle süslü göğsü, ateş kusan ejderhanınki gibi kızgın soluklarla kabarıyor, gözleri kor gibi parlıyordu.

Vücudundan yayılan yağ ve kan kokusu, önü sıra yürüyen kadının zarif silüetinin yanında insanın burun direğini sızlatıyordu.

Joffrey de Peyrac'ın adamlarından bazıları kaşarlanmış denizciler olmalarına rağmen gerilediler. Gruba karışmış bulunan Metallak asıllı Kızılderililer ise bir dönüştür dönerek tabanları yağladılar ve silahlarını kaparak pusuya yattılar. Haber karakola pek çabuk yayıldı. Kadınlar çocuklarını, kazanlarını ve kümes hayvanlarını sırtladılar ve havlamayı bile unutan köpekleriyle birlikte bir kere daha ormana saklanmaya koştular.

Anjelik, yanındakini:

«Mohok'ların başı Uttake'dir. Yalnız geldi. Sizlerle görüşmek istiyor. Ona hayatının bağışlanacağını vadettim,» diye tanıştırdı.

Joffrey'in etrafındakiler meşhur Mohok liderine hayretle bakıyorlardı.

Uttake uzlaşmak istiyordu ha... İnanılacak şey değildi bu.

Onu daha önce görmüş olanlar, dev bir kuvvet barındırıyormuş izlenimi uyandıran kambur vücut yapısını hemen tanımışlardı.

Bu Kızılderili Uttake'ydi. Buna şüphe yoktu.

Genç Baron de Maudreuil, İrokua lisanıyla birkaç kelime savurdu, Uttake de tekdüze sesli birkaç sözle cevap verdi. Genç Baron bunun üzerine:

«Swanissit'in onunla birlikte olduğunu söylüyor,» diye atıldı. «Biliyordum bunu. Kana susamış vahşiler nihayet ağımıza düştüler!...»

Nicolas Perrot hâkim bir tavırla:

«Sus» dedi. «Bir elçi hakkında bu şekilde konuşmaya hakkın yok.»

«O mu elçi!... Haydi canım! Tanrı'nın en müthiş düşmanı burada, karşınızda. Ağzından çıkacak kelimelerin tekine bile inanmam.»

İrokua'nın ne düşündüğü yüzünden belli olmuyordu. Sonra birden konuştu ve biraz kaba olmakla beraber, kusursuz fransızcasıyla oradakilerin hepsini şaşırttı.

«Gök Gürültüsü Adam Tekonderoga nerede?» diye sormuştu.

Joffrey'e dönerek:

«Sen misin?» diye devam etti. «Evet, sensin! Seni tanıdım. Mohok'ların başı Uttake seni selâmlar. Beş Ulusların başı Seneka Swanissit seninle barış yapmak istiyor. Ben de onun adına seninle anlaşmaya ve Kennebek'i serbestçe geçebilmemiz için Fransızlarla aramızda aracılık yapmanı istemeye geldim.»

Joffrey de Peyrac, elini, siyah ve kırmızı tüyleri akşam rüzgârında dalgalanan şapkasına götürdü, şapkayı çıkardı ve vahşinin önünde hoşgeldin gibilerden yerlere kadar eğildi.

Uttake sonradan ırktaşlarına :

«Beyazların ancak kralları bu şekilde selâmladıklarını biliyordum. Halbuki o beyaz adam beni bu şekilde selâmladı, benim de kalbimde ona karşı dostluk ateşi yandı,» diye anlatacaktı...

UTTAKE birkaç saat sonra beyazların anlaşma tekliflerini Swanissit'e götürmek üzere yola çıktı. İrokua kafilesinin Kennebek nehrini aşmasına engel çıkarılmadığı takdirde, onlar da, uzun dönüş yolları üzerinde rastlayabilecekleri Abenaki ve Alganquin ulusları mensuplarına ilişmeyeceklerdi.

Mohok lideri nefretle:

«O kızıl tilkilerden size ne, Fransızlar?» diye sordu.

Baron de Maudreuil ne denilse inanmıyor, Pont-Briand ve Fallière adındaki iki teğmen de.

«Göreceksiniz, bir sürü vaatte bulunacaklar, fakat hiçbirine sadık kalmayacaklar,» dediği zaman onu destekliyorlardı.

Müttefik Kızılderili liderler de hoşnut değillerdi.

Huron'ların şefi:

«Biz savaşmaya geldik, oysa düşman şimdi karşımıza çıkınca, herkes anlaşmaktan söz etmeye başladı. Yanımızda bir tek baş derisi olmadan döndüğümüzü görünce bizimkiler ne der?» diyordu.

Fakat Albay Loménie-Chambord bu gibi sözlere kanmadı. İrokua'lardan geçtikleri yerlerde kan dökmeden yurtlarına dönmeleri vaadini koparmak, Mösyö de Frontenac'ın sona erdirmeye can attığı kanlı savaşları hortlatmaktan hayırlıydı. Albay habire:

«Uttake'yle ve Beş Ulus'larla aramızda barışın hüküm sürdüğünü unutmayalım,» diye tekrar edip duruyordu.

İrokua:

«Biz unutmuyoruz,» diye cevap veriyordu. «Fransızlara çoktandır saldırmadık.»

«Evet ama, dostumuz olan kabilelere saldırdınız...»

Kurnaz Kızılderili bunun üzerine:

«Fransızlardan başkalarıyla barış yapmış değiliz. Fransızlar ne diye üstlerine ait olmayan işlere burunlarını sokuyorlar?» diyordu.

Anjelik, bu münakaşaların başında erkeklerin arasından çekilmek istemiş, fakat Mohok'ların lideri, elinin bir hareketiyle onu durdurmuştu.

«Kalsın!»

Hükmedici ve öfkeli sesi, ağzından çıkan her söze bir emir havası veriyordu. Bu beyaz kadının mecliste varoluşunu şart koşmakla, Kızılderilinin neler kurduğunu kestirmek imkânsızdı. Ortalığa bir esrar havası hâkimdi. Tepede neler geçtiğini merak etmeyen yok gibiydi. Ve arada Anjelik'e, endişeyle gizli gizli bakanlar oluyordu.

Genç kadın da işlerin sarpa sardığını ve mutfağıyla, eviyle ilgilenmeyi buna bin kat tercih edeceğini düşünmekten kendini alamıyordu. Baş ağrısı mengene gibi şakaklarını sıktığından, arada dalgın bir tavırla elini alnında gezdiriyor, Mohok'ların başıyla karşılaşmasının içyüzünü kocasına nasıl açıklayacağını bilemiyordu.

Bazan bakışı, Uttake'nin kemerine asılı cenk baltasına takılıyor ve bu korkunç silahın, üzerine inmek için havaya kalkışını hatırladıkça, bütün vücudunu soğuk bir ürperti kaplıyordu.

İrokua orman istikametine yönelince, o da devam edegelen tartışmalara katılmak istemeyerek eve döndü, yatağına girdi ve derin bir uykuya daldı.

Ertesi sabah uyandığı zaman kendini çok iyi hissediyordu.

Kocasının gece gelerek yanına uzanmış olduğunu farketti, fakat Joffrey artık yatakta değildi. Anjelik onun gelişini de, gidişini de duymamıştı. Kocasına ne di-

yeceğini hâlâ düşünüyor, ya ona hiçbir şey dememeye, ya da bu endişe verici olayları anlamasına büyük tecrübesiyle yardım etmesini istemeye karar veriyordu. Mohok lideri, onu öldürmek istemesinden sonra, neden ani bir bağlılık ve dost olma kaygısıyla onun arkasını takip etmişti?

Genç kadın hazır olur olmaz evden çıktı ve çitin içerisinden dışarısını incelemeye imkân veren köşe tabyasına kadar koştu.

Karakolun kapıları kapalıydı, fakat İrokua'ların gelişi, çevredeki bayırlardan yollanan dumandan sinyallerle haber verilir verilmez, bütün hepsi açıldı ve askerlerle Peyrac'ın adamları, karakolun önündeki meydanlığa çıktılar.

Müttefik Kızılderililer de gizlendikleri ormandan yaylar ve cenk baltalarıyla çıkarak karakolun etrafına sessizce yayıldılar.

Jonas'larla çocuklar da tabyada Anjelik'le buluşmuşlardı. Hepsi kaba yontulmuş kazıkların uçlarının arasından merakla dışarısını seyrediyorlardı.

Nihayet, nehre yakın küçük bir söğüt korusunun köşesinden İrokua'ların çıktığını gördüler. Yarı çıplak altı kişiydiler. Kendilerini bekleyen silahlı kalabalığı umursamayarak çakıllı sahil boyunca yürüdüler, kumsala varınca karakolun karşısına dizildiler.

Bunlar, İrokua liderleriydi.

Anjelik bunların arasında, kırmızıya boyalı deri küpeleriyle Mohok Uttake'yi hemen tanıdı.

Yanında yaşlı bir adam vardı. Kartal tüyleriyle süslü saçları ağarmıştı. Zayıf vücudu, sarımsı derisinin altında kabartma gibi duran demet demet kaslardan meydana gelmiş izlenimi uyandırıyordu. Gözlerinin ve ağzının çevresi bir kırışık ağıyla çevrili, uzun ve azametli yüzü insana korku veriyordu. Kaburgaları, göğüsleri ve

köprücük kemiklerinin üzeri sayısız dövmelerle belirtilmişti.

Anjelik onun, Seneka'ların başı ve İrokua Uluslarının başkanı Swanissit olduğunu tahmin etti. Liderler biraz daha ilerlediler, sonra, beyazların karakoluna doğru ağır ağır bayırı tırmanan Uttake'den başka hepsi, suyun kıyısında yere oturdular.

Uttake, Kont de Peyrac'la Kont Albay de Loménie-Chambord'un önünde durarak, beyaz zemin üzerinde geometrik desenler teşkil eden koyu mor renkli incilerle işli, saçaklı bir örtüyü iki kolunun bir hareketiyle onlara doğru uzattı.

Örtüyü onlara bu şekilde takdim ettikten sonra yere bıraktı, arkadan, kuşağının altından, kanat hissini veren iki siyah tüyle süslü kırmızı taştan bir çubuk çıkararak, onu da örtünün yanına bıraktı. Nihayet, iki adım gerileyerek kollarını göğsünde çaprazladı; bakışını, toplanmış kalabalığın ötesine dikti ve heykel kadar hareketsiz bekledi.

Şimdi herkes son derece sakin görünüyordu. Abenaki'lerle, Huron'lar bile, hatta sarı saçları rüzgârda uçuşan ve belirli belirsiz gülümseyen melek yüzlü Baron de Maudreuil bile...

Nicolas Perrot tercümanlık rolünü takındı. Görüşmeyi kitaba göre yönetti. Tören, uzun ve anlamlı aralar, gökyüzünü, yeri, birbirlerine işaretler ve sorularla cevapların tekrarı gibi fasılalarla devam etti. Anjelik, İrokua'nın, muhatabının aklını karıştırmak için başvurduğu şaşırtmacalara hayret etti. Fakat Nicolas Perrot da Uttake'den geri kalmıyordu. Göllerin bütün uluslarıyla lehçelerini biliyordu, tarafların arasında defalarca tercümanlık yapmıştı .Üstelik savaş esiri olarak Uneyut'ların arasında bir yıl geçirmişti. Bu itibarla karşısındakinin konuşmasındaki hiçbir anlamı gözden kaçırmıyordu.

Reis Uttake, bir müddet sonra ırktaşlarıyla kumsalda buluştu, Avrupa'lılar da düşünmek için karakola döndüler. Güneş tam tepede olduğuna göre, birşeyler içip serinlenmenin zamanı gelmişti.

Anjelik, subayların düşünceli göründüklerine dikkat etti. Onları selâmladıktan sonra Albay Loménie-Chambord'a:

«Ne dersiniz, Beyefendi?» diye sordu. «Vahşilerle müzakerenizden hoşnut kaldınız mı? Kont de Peyrac'ın da arzu ettiği gibi, savaşın önüne geçilebilecek mi?»

Albay:

«Ne bileyim?» diye omuzlarını silkti. «Bu İrokua'lar da hep aynı şey oluyor. Ona karşı bir kişi olsalar bile, barış istemekle hasımlarına lûtufta bulunduklarını sanıyorlar, bundan ötürü de bizden her türlü hoşgörüyü beklemeyi kendilerine hak görüyorlar. Nitekim şimdi de, geçecekleri yollarda karşılaşacakları yerlilere zarar vermemeyi vadedemiyorlar. Bu kaprislerine göz yummamız, onların gözünde yenilgiye uğramamız demek olacak ve arkamızdan alay edecekler.»

Baron de Maudreuil:

«Şu halde fırsat bu fırsattır deyip hepsini yok edelim,» diye atıldı.

Teğmen Pont-Briand susuyor, bakışlarını Anjelik'in kusursuz profilinden ayıramıyordu.

Joffrey de Peyrac da susuyordu. Bakışları küçük grubun üyelerinin üzerinde dolaşıyordu, fakat ne düşündüğünü kestirmek imkânsızdı. Albay Loménie-Chambord ona döndü:

«Siz ne diyorsunuz, Beyefendi? İrokua'ların bir tuzağından endişe etmiyor musunuz? Bizlerle anlaşmak arzularının numara olduğunu farzedelim. Bu takdirde, bizle uzaklaşır uzaklaşmaz karakolumuza karşı hücuma ge-

çip burasını yağma edeceklerdir. Size ve adamlarınıza gelince...»

«Ben bu tehlikeyi göze alıyorum...»

«Sayılarını bile tam olarak bilmiyoruz... Belki bize kafa tutamayacak kadar az sayıdadırlar, ama sizin kafilenize kıyasla kuvvetli olabilirler.»

Joffrey de Peyrac, gözlerinde alaycı bir parıltıyla:

«Siz benim geleceğimle meşgul olmayın,» dedi. «Farzedin ki İrokua'ların sözüne güvenmekle akılsızlık ediyorum. Kötü ihtimalin gerçekleşmesi, daha düne kadar mahvımı isteyenleri sevindirmez mi sanıyorsunuz? Fakat şimdilik asıl problem bambaşka. Savaş yolunu seçmeniz, Yeni Fransa'yla Beş Ulus'ların arasındaki barışın sonu olur mu ve bu takdirde kaçınılmaz sonucun sorumluluğunu üzerinize alır mısınız?»

Teğmen Fallière birdenbire:

«Bakın, kim geliyor,» dedi.

Mohok başbuğu kapının aralığında belirmişti. Halbuki görüşmeler bitmeden önce çıkagelmesi usulden değildi.

Nicolas Perrot:

«Yoksa demin bazı önemli noktalara temas etmeyi mi unuttun?» diye sordu.

Kızılderili:

«Doğru bildin!» dedi. «Kardeşim Swanissit sana şunları bildirmeye beni memur etti: Ormanın buraya uzak olmayan bir köşesindeki cengâverlerimizin arasında sizin ırkınızdan bir çocuk var.»

Üç Parmak Romain de l'Aubignière'e döndü.

«Kızkardeşinin oğlu, yani yeğenidir. Seneka'ların büyük şefi, zarar görmeden Mohok Vâdisine doğru yolumuza devam etmemize göz yumulması şartiyle, çocuğu size iade etmeye hazır.»

Herkesin yüzünde derin bir hayret okunuyordu.

Aubignière:

«O çocuk mutlaka yeğenim küçük Marcellin'dir. Demek kıyımdan kurtuldu!..» diye atıldı.

Baron de Maudreuil:

«Rezil!» diye homurdandı. «Dediğini yaptıramayacağını anlayınca, son kozunu oynadı.»

Aubignière, Albay Loménie-Chambord'a dönerek yalvardı.

«Kont Hazretleri, o küçüğü kurtarmak için ne mümkünse yapmalı! Ona Tanrı'sına ve atalarına karşı nefret aşılayan bu dinsizlerin elinde kalmasına göz yumulamaz!»

Albay bir baş hareketiyle bu sözleri doğruladı. Joffrey de Peyrac'a bakarak:

«Bence, kabul etmeliyiz!» dedi.

Sonra İrokua'ya hitap etti.

«Çocuğu bize sağ salim iade ederseniz, Kennebek'i aşmanıza izin de veririz.»

■

GENÇ Baron de Maudreuil, haberci uzaklaşana kadar kendini tuttu. Fakat sonra birden parladı.

«Bu, olacak iş değil! Bu katillerin hiçbir ceza görmeden bölgeden uzaklaşmalarına izin verilemez! Bu kadar yakınıma geldiği halde, Swanissit'in baş derisini elimden kaçırmaya tahammül edemem ben...»

Üç Parmak Aubignière delikanlının yakasına yapıştı.

«Yeğenimin hayatı ve ölmez ruhunun sonu, senin için o kadar mı önemsiz?»

«Ama Swanissit senin ailenin baş derilerini yüzmedi! İki adım ötemize kadar geldiği halde sağ salim kurtulma-

sına göz yumamam. Zaten saçlarını Meryem Anamız'a adamıştım...»

Albay iki delikanlıyı ayırarak:

«Sakin olun!» diye ihtar etti.

Eliatien de Maudreuil, sağa sola öfkeli bakışlar fırlattıktan sonra, öteberisini paket etmek için kulübesine koştu.

Bu gençler pek ateşliydiler. Anjelik, uzun yıllardan beri Kanada'da bulunmasına rağmen, sükûnetini ve tatlı huyunu korumayı bilmiş Albay Loménie-Chambord'a hergün daha çok hayranlık duyuyordu.

Albay, genç Maudreuil'in uzaklaşmasının daha hayırlı olacağını anladığından onun gitmek istemesine ses çıkarmadı. Fakat onu yanına çağırtarak biraz öğüt verdi ve bir öfke anında alınan karara resmî görev niteliği vermeyi uygun gördü. Delikanlıyı önce Peder Origeval'a bir mesaj, arkadan da Penobskot Nehrinin ağzındaki Pentague karakolunun kumandanı olan Baron de Saint-Castine'e bir mektup götürmekle görevlendirdi. Maudreuil'in girişmek arifesinde bulunduğu uzun yolculuk, ateşli Kanada'lıyı mutlaka biraz sakinleştirirdi. Albay:

«Pentague Karakolu, Kont Peyrac'ın, bir Fransız protestanı kolonisi kurduğu Goldsboro kumsalına yakındır,» diye açıklama yaptı. «Baron'a bu konuda bazı talimat vermek istiyorum. Oraya vardığınızda buzlardan önce Kebek'e gidebilecek bir şirket gemisi bulursanız, siz de kalkıp onlarla gidin, aksi halde Baron de Saint-Castine'lerde kışı geçirin. Son bir tavsiye daha: Beraberinizde Huron'lardan kimseyi götürmeyin. İntikam sözleriyle birbirinizi boşu boşuna kızıştırırsınız. Yol arkadaşı olarak size dostum Massonk'u vereceğim.»

5

UBIGNIERE'IN yeğeni, ertesi gün öğleden sonranın erken bir saatında beyazlara verildi.

İrokua'lar bu defa nehir yoluyla geldiler. Bazı nehir kabilelerinden çalınmış olması muhtemel birkaç kızılımsı tekneyle akıntıya karşı kürek çekiyorlardı. Çakıllı kuyuya çıkarak karakola doğru tırmandılar.

Beyazlar bir gün önceki gibi karakolun kapısının önünde grup olmuşlardı. Huron, Algonquin ve Abenaki Kızılderilileri de kalabalık ve sessiz bir kütle halinde yanlarını çevirmişti. Anjelik, Honorine'le ve diğer iki kadınla biraz geride durmuştu. Savaş heyulâsı şimdilik uzaklaşmış sayılırdı; ama İrokua'ların kötü şöhreti o dereceydi ki, gelişleri her seferinde mutlâka heyecana yol açıyordu.

Bu defa on kişiydiler ve üzerlerinde ateşli silah da yoktu. Kayıtsız bir tavırla ilerliyorlar, nefretlerini uğultu halinde alan mırıltılarla ifade eden öbür yerlileri görmemiş gibi davranıyorlardı.

Nehirle karakolun yarı yerinde, otların üzerine bırakılmış barış gerdanlığı, düşman delegelerin dokunulmazlığını garantiliyordu.

Swanissit'le Uttake, İrokua'ların başında yürüyorlardı. Aralarında yürüyen yedi sekiz yaşlarındaki bir erkek çocuğunu elinden tutmuşlardı. Oğlanın üzerinde elbise olarak sadece bacaklarının arasındaki bir deri şeridi vardı. Ayaklarına mokasenler giymişti. Yağa bulanmış olmasına rağmen saçlarının altın sarısı olduğu gözden

kaçmıyordu. Gözleri de, tunç rengindeki yüzünün ortasında bir gölün suları kadar berrak ve maviydi. Parmakları ezik Kanada'lı koşucuyla arasındaki benzerlik ilk bakışta dikkati çekiyor ve akrabalıklarını meydana vuruyordu.

Çocuğu görünce, yüreği sızlayan Anjelik, Honorine'i bağrına bastı. Adı Elvire olan genç dul da birkaç adım ötede otların üzerinde uslu uslu oturan iki oğluna endişeyle bakmaktan kendini alamadı. Her iki kadın da aynı şeyi düşünmüşlerdi. Kader, günün birinde onların çocuklarının da ormanda yarı çıplak halde dolaşan barbar Kızılderililerin eline düşürecek miydi acaba? Böyle şeylerin olabileceğinin delili işte karşılarındaydı. Kadınlar sarışın oğlanı görünce pek üzülmüşlerdi. Hayallerinde, onu daha şimdiden yıkıyorlar ve karnını doyuruyorlardı.

O gün de barış gerdanlığının etrafında toplanıldı. Fakat müzakereler vakit vakit ağız kavgası halini almaktan geri kalmadı.

Nicolas Perrot:

«Sanki neden uzun çubuğunuzu beraberinizde getirmediniz? Yoksa bizimle uzlaşmamaya peşinen karar vererek mi geldiniz?» diye sordu.

Swanissit hiç istifini bozmadı.

«Buraya sadece, çocuğun iadesine karşılık Kennebek'i sağ salim geçebilmemiz vaadini almaya geldik. Çubuğumuzu ileride, sizler gittikten sonra Gök Gürültüsü Adam Tekonderoga'yla karşılıklı olarak içeceğiz. Kendi ırkından olan siz Fransızlarla ve özellikle yanınızdan ayırmadığınız bu çakallarla birlik olarak bize ihanet etmediğine ancak o zaman emin olabileceğiz çünkü.»

Romain de l'Aubignière söze karıştı.

«Bu kadar genç bir çocuğu ne diye bir savaş kafilesine katıp getirdin sanki?»

Seneka başbuğunun gözlerinde sinsi bir ifade belirdi.

«Onu seviyorum. Onun da hayatta benden başka kimsesi yok. Yanımdan ayrılmak istemedi.»

«İşler, sizler için sarpa sardığı ve hele bizlere ve dostumuz olan kabilelere karşı işlediğiniz cinayetlerin hesabını vermeniz gerektiği takdirde, onu el altında bulundurmak istediğini itiraf etsene...»

Florimond gidip geliyor, hanımları, görüşmelerin gidişinden haberdar ediyordu. Sonunda, mütarekeye karar verilmek üzere bulunulduğunu onlara müjdeleyebildi. Fransızlar, nehirle vadilerinin yolu arasında kıstırılan bu İrokua kafilesini görmemiş olmaya razı oluyorlardı. Kebek Valisi Onontio,Mişilimakinak antlaşmasından beri İrokua'lara çocukları gözüyle baktığına göre, Katarunk'taki Fransızlar da, Onontio'yu örnek alarak, Swanissit'in çocuğu iade etmesine karşılık kinlerini unutacaklardı.

Eliyle Romain de l'Aubignière'in Swanissit'e teslim ettiği bir fıçı rakı, başlayan yeni barış devresinin belirtisi olacaktı.

Tam o sırada işler bozuldu.

Herkes şimdi ayaktaydı. Swanissit'le Uttake, çocuğu, dayısının birkaç adım uzağına kadar getirdiler. Sonra, ırktaşlarına iadesi anlamına gelen bir kol hareketiyle onu:

«Haydi git!» diye salıverdiler.

Fakat küçük çocuk, çevresine ürkek bir bakış fırlattıktan sonra tiz feryatlar atmaya başladı. Swanissit'in üzerine atılarak Seneka başbuğunun uzun ve zayıf baldırına sarıldı ve gözyaşından sırsıklam yüzünü kaldırıp İrokua lisanıyla birşeyler yalvardı.

Bunun üzerine İrokua yiğitlerinin tuhaflaştıkları görüldü. O aldırmaz tavırlarını bırakmışlar, dövmelerle kaplı yüzlerinde üzüntü ve şaşkınlık olarak nitelendirilebile-

cek bir ifade belirmişti. Çocuğun çevresinde toplanarak onu azarlamaya ve emirler yağdırmaya koyuldular.

Anjelik, çitin gölgesinde bir yandan piposunu tüttürerek bu sahneyi alaycı bir tavırla seyreden ihtiyar Macollet'ye :

«Ne oluyor?» diye sordu:

İhtiyar, kırmızı yün başlığını sallayarak :

«Çok normal!» dedi. «Çocuk, vahşileri terkedip dayısına gitmeyi reddediyor! Ha! Ha! Ha!»

Sonra kahkahalar atarak omuzlarını silkti.

«Bunu düşünemeyişleri hata...»

Çocuğun ulumaları bütün diğer gürültüleri bastırmaya devam ediyordu.

İrokua'lar, bağıra bağıra konuşmaları ve başlarını oynattıkça dalgalanan tüylü saçlarıyla çılgına dönmüş bir papağan sürüsüne benzemişlerdi.

Uttake gururunu hiçe sayarak çocuğun yanına çömeldi ve onu bu şekilde mantığa davet etmeye çabaladı. Küçük Fransız, şimdi de ona yapışmıştı. Bir kolunu, Kızılderilinin kudretli boynuna dolamıştı, öbür eliyle ise hâlâ Swanissit'in belindeki kemeri sıkı sıkı tutuyordu.

Canları sıkılan Fransızlar toplanıp aralarında görüştüler.

Albay Loménie-Chambord:

«Bu işi bitirelim,» dedi. «Aubginière, yeğeninizi gerekirse kuvvet kullanarak alın ve çabuk geriye götürün. Çığlıkları da artık kesilsin, aksi halde hepimiz düşüp bayılacağız.»

Kanada'lı, gürültünün kaynağını enerjik bir hareketle yakalamak üzere doğru İrokua'ların üzerine yürüdü, fakat daha elini uzatmasına vakit kalmadan, Kızılderili yiğitler onu tehdit eder bir tavır takındılar.

Eloi Macollet :

«İşler bozuluyor galiba!» dedi. «Böyle olacağı bel-

liydi zaten!» İrokua'lar şimdi, Fransızların, çocuklarına pek haşin davrandıklarını, fakat kendi gözlerinin önünde bunun saçının bir tek teline dokundurtmayacaklarını söylüyorlar... Çocuklara sabır göstermeli diyorlar. «Bakalım... Bu yumurcak, dayısı Aubignière kadar inatçıysa, yarına kadar buradayız demektir. Zaten bütün aile katır kafalıdır!...»

Anjelik biraz öne kayarak kocasına yaklaştı.

«Bu olanlar hakkında fikriniz ne?» diye sordu.

«İşler sarpa sarabilir.»

«Ne yapacağız?»

«Şimdilik hiç. Sabretmekten başka çare yok! Zaten İrokua'lı beyler de bize bunu salık veriyorlar.»

Joffrey sükûnetini muhafaza ediyor ve kendisini ilgilendirmeyen bu pazarlığın dışında kaldığını, Kızılderililere belli ediyordu. Anjelik de, kocası gibi, sinirlenmemenin şart olduğunu anlamıştı, ne çare ki herkes kızıştıkça kızışıyordu.

Yüzü mor kesilen çocuk âdeta anırıyordu. Kendisine hazırlanan acıklı sonu görmemek için gözlerini kapamıştı. Gerçekten de vahşilerin arasından ayrılıp bu soluk yüzlü canavarların yanına dönmek, onun için olacakların en acısıydı! Yanakları, gözyaşıyla sümükten sırılsıklamdı.

Anjelik, çocuğun ıstırabının karşısında yüreğinin sızladığını hissetti. Birşey yapmak lâzımdı... Genç kadın, karakola dönerek erzak deposuna kadar koştu. Aradığını el yordamıyla buldu. Bu, birkaç parçasını kırdığı bir beyaz şeker kellesiydi. Sonra, elini kuru erik sandığına daldırarak eriklerden bir avuç dolusu aldı ve aceleyle olay yerine döndü.

Albay Loménie-Chambord muavinleriyle görüşmekteydi.

«Bırakalım, bu tahammülsüz yumurcağı da alıp

uzaklaşsınlar, sonra çocuğu geri almak ve bütün bu Kızılderilileri dize getirmek amacıyla bir sefere girişelim,» diyordu.

Maudreuil kararsızdı.

«Ya intikam almak için çocuğu öldürürlerse...» dedi.

«Sanmam, ona ne kadar bağlı olduklarını görüyorsunuz!»

Joffrey müdahale etti:

«Bu durumda görüşmelere son verilmesi, başımıza, önüne geçmek istediklerimizden daha beter dertler açılmasına sebep olur. Sizlerden, sükûnetinizi muhafaza etmenizi ve sabretmenizi rica edeceğim.»

Anjelik o sırada Honorine'in kulağına eğiliyordu.

«Bak, orada ağlayan küçük çocuğu görüyor musun?» dedi. «Tanımadığı bu kocaman adamlardan korkuyor. Haydi ona bir parça şekerle biraz erik götür, sonra da elinden tutup bana getir.»

Honorine iyi kalpliydi. O da küçük erkek çocuğunun ağlamasına dayanamıyordu. Hiç çekinmeden İrokua'lara doğru yürüdü ve onlara dostça baktı.

Kalın pileli elbisesi ve yeşil ketenden önlüğüyle oyuncak bir bebeğe benziyordu. İçerisinden bakır renkli buklelerin taştığı yeşil başlığı güneşte parıldıyordu. Ayaklarında boncuklarla işli minik mokasenler vardı. Kızılderili bir kadın onları bir akşam önce getirmiş, Teğmen Pont-Briand'in hediyesi olduklarını söylemişti.

Honorine ani bir hareketle armağanları oğlana uzattı. Swanissit'le Uttake de hemen oyuna katılarak, Honorine'in ikram ettiği harikaları çocuğa övmekle birbirleriyle yarış ettiler. Zavallı yavru nihayet gözlerini açmaya razı oldu. Armağanları gözden geçirirken apaçık şekilde etrafı kokluyordu. Beyaz şekeri önceden biliyor muydu acaba? Sonunda, daha yakından tanıdığı kuru

erikleri almayı tercih ettiyse de, bakışlarını, yenilebildiği kendisine tekrarlanan bu beyaz maddeden ayıramıyordu. Honorine vahşi oğlanı elinden tutup küçük adımlarla Anjelik'e doğru götürmek için o anı seçti.

Bütün uluslar nefeslerini tutuyorlardı.

Minik çocuk ayaklarının açtığı uzaklık, barış ya da savaş konusunda son sözü söyleyecekti.

Yere çömelmiş bulunan Anjelik, çocukların kendisine yaklaşmasını seyrediyor, oğlanı ürkütebilecek herhangi bir hareket yapmaktan kaçınıyordu.

Oğlan önüne gelince, ona tatlı bir sesle hitap etti.

«Bak, bu şekerdir! Üzerine dilini sür. Ne kadar tatlı olduğunu göreceksin.»

Çocuk, genç kadının ne söylediğini anlayamıyordu, fakat sesi hoşuna gitmişti. Gök mavisi gözlerini kaldırıp ona baktı ve korkusunu, hatta nerede bulunduğunu unutmuş göründü. Bir başlığın altındaki bu sarı saçlı, beyaz kadın yüzü ona, annesi olan ve uğursuz bir gecede baş derisi yüzülerek ölen genç Fransız kadınını hayal meyal hatırlıyor muydu acaba? Çünkü çocuk birşey hatırlamaya çalışırmış gibi düşünceliydi.

Anjelik onunla tatlı tatlı konuşmaya devam etti. İhtiyar Macollet de insafa gelerek genç kadının yardımına yetişti. Kaba sesini biraz yumuşatarak Anjelik'in sözlerini İrokua lisanıyla çocuğa tekrarladı.

«Bu, şekerdir. Tat da bak...» dedi.

Çocuk o zaman bir şeker parçasının üzerinde dilini gezdirmeye karar verdi, ardından da şekeri heyecanla ısırdı. Kirloş küçük yüzü birdenbire aydınlanıvermişti. Şen bir kahkaha savurdu.

Herkes rahatlamıştı.

İrokua heyetinin hareketlerinde de gerginlikten eser kalmamıştı. Herkes birbirine yaklaşarak Anjelik'le iki çocuğun etrafında halka oldu.

Anjelik Elvire'in oğullarını da yanına çağırmıştı.

«Ceplerinizde bu çocuğu ilgilendirecek birşey yok mu?» diye sordu.

Yanılmamıştı. Yaşları yediyle on arasında değişen bütün oğlanların cepleri hazinelerle doludur. Nitekim Barthelemy, bir cebinde, La Rochelle kaldırımlarının hatırası olan renkli iki cam bilye buldu.

Bunlar, vahşi çocuğun gönlünün fethedilmesine yetti.

Kadınla çocuklardan meydana gelen grup, oğlanın etrafını çevirerek onu kolaylıkla önce avluya, sonra da küçük eve sürükledi. Sonunda, kendilerini, kapalı kapının ardında, emniyette buldular.

Anjelik, çocuğun, kendini hapsedilmiş görünce yine tiz çığlıklar atmaya başlamasından korkuyordu. Fakat küçük vahşi etrafındaki duvarlara bakıp hafifçe geriledikten sonra, kaderini kabullenir göründü ve içersinde gürül gürül bir ateşin yanmakta olduğu ocağın taşına oturdu. Anjelik, bu dekorun, ona Kanada'daki çiftliğinde geçirdiği mutlu günleri hatırlattığı kanısına vardı. Çocuk tam olarak hatırlamasa bile bilinçaltının etkisiyle bu dekora bir yakınlık duyuyordu. Bir yandan bilyeleri yerde yuvarlayan Barthélemy'yi seyrederken şekerini kemiriyordu. Vakit vakit de İrokua diliyle birşeyler söylüyordu. Anjelik, onu büsbütün evcilleştirmek için kırmızı başlıklı ihtiyar Kanadalıyı çağırttı. Eloi Macollet'yi de, eline bir kadeh likör tutuşturarak:

«Haydi ne olur, bu küçük vahşiyle aramızda tercümanlık yapın. Söylediklerinin anlaşılmadığını görünce huysuzlanmasından korkuyorum,» sözleriyle şöminenin bir köşesine oturtmakta gecikmedi.

Anjelik ayrıca, çocukları, yardımlarından ötürü ödüllendirmek için, herbirine kıymetli şekerden bir parça verdi.

«Sizler olmasaydınız, başımız derde girecekti, çocuklarım,» dedi. «Elçiliğinizden çok yararlandık.»

Biraz sonra Kontes de Peyrac'a bizzat teşekkür etmeye geldiği vakit, Albay Loménie-Chambord da aynı şeyi söyledi.

Çocuk konusunda içleri rahat eden İrokua'ların, sükûnet içinde geri çekildiklerini genç kadına müjdeledikten sonra:

«Size ne kadar teşekkür etsek azdır, hanımefendi,» dedi. «Siz ve sevimli çocuklarınız olmasıydı, bir çıkmaza girecektik. Ancak bir kadının diplomasisiyle ve ince düşüncesiyle çözümlenebilecek durumlar olduğunu biz askerler çok kere unutuyoruz. Nitekim demin bu yumurcağın yüzünden kıyıma uğramamıza ramak kaldıydı. Fakat sizin gülümseyişiniz her şeyi halletti...»

Albay birden küçüklere dönerek onlara ihtiyatsızca bir soru sordu.

«Ödül olarak ne istersiniz bakalım?»

Başarının ve açık havada geçen haftaların sarhoş ettiği gençlik, bu soruyu hiç nazlanmadan cevaplandırdı. Barthélemy hemen :

«Ben tütünle bir pipo isterim,» diye atıldı.

Hâlâ eski dünyanın değer kavramlarını unutmamış bulunan genç Thomas:

«Ben de bir altın para isterim,» dedi.

Honorine'in cevabı herkesi şaşırttı.

«Ben, baş derisi yüzmek için bir bıçak ve Kebek'e gitmek isterim.»

Bu isteklerin çeşitliliği karşısında Albay kaşlarını çattı. Honorine'e:

«Genç bir hanımın bıçakla ne işi olabilir ki? Kimin baş derisini yüzmek istiyorsun, küçük?» diye sordu.

Honorine tereddüt ediyor, Anjelik kıvranıyordu.

Küçük kız, Alahtan, kimlerin baş derisini yüzeceğini

henüz bilmediğini, buna düşünüp karar vereceğini söyledi. Albay bu defa Barthelemy'ye:

«Sen söyle oğlum, pipoyu ne yapacaksın?» diye sordu.

«Tütün içeceğim. Pipoyla başka ne yapılır?»

Kont Loménie-Chambord bu cevaba kahkahayı bastı. Thomas'ya bir altın verdi, Barthèlemy'ye de sadece sabun köpükleri üfürmesi şartiyle bir pipo bulacağını vadetti.

«Size gelince, Bayan Honorine, bıçağı size vermek için düşman edinmenizi bekleyeceğim. Ama sizi daha şimdiden sayın Vali Frontenac adına Kebek şehrine davet edebilirim,» dedi.

6

HAYATININ birdenbire değişivermesinin küçük bir çocuğu ürkütebileceğini düşünen Anjelik, küçük Mercellin'i yıkamaktan vazgeçmişti.

Bayan Jonas'la Elvire:

«İyi ama pek pis kokuyor. Hele saçları mutlaka bit doludur,» diye itiraz ettiler.

Fakat Anjelik kararından caymadı.

«Orası doğru. Ama onu hemen bugün bir tekneye daldırırsak korkabilir. Sabredelim. Yarın belki bu nazik işlemi deneyebiliriz.»

Fakat işler kendiliğinden yoluna girdi. Çocuk o gün az huysuzluk etti ve bu krizler de genellikle uzun sürmedi. Bazan ağlıyor, o vakit onu avutmak Eloi Macollet'e düşüyordu. İhtiyar sonradan Anjelik'e :

«Ona uslu oturduğu takdirde, Swanissit'le Uttake'nin onu yarın ava götüreceklerini söylüyorum,» dedi.

Oğlan, öbür çocukların sıcak suyla dolu bir teknenin içinde oynaştıklarını görünce, onlara katılmaya razı olmuştu. Fakat vücudunu kaplayan pisliğin ancak üst tabakası temizlenebildi. Ayı yağı ve toz karışımı, teninin üzerinde bir çeşit reçine teşkil etmişti.

İrlanda'lı O'Connell herhalde sık hasta olmuyordu. Rastlantıyla böyle bir tatsızlık başına geldiği takdirde ise, kendini büyük bir ihtimalle şarap ve rakıya bıraktığı şifa verici bitkileri, büyücü Mélusine'in reçetelerini uygulayarak ve eczacı Savari'nin tavsiyelerine uyarak Bern ailesi için yaptığı merhemleri ve şurupları düşündü.

Bu maddeler burada ne kadar işine yarayacaktı. Ne çare ki, gerekli bitkileri toplamak için mevsim fazla ilerlemişti, Hoş, Yeni Dünya'da bulacağı da belli değildi ya. Bununla birlikte bu sonbahar sonu günlerinde bazı ağaç kabuklarıyla köklerin toplanılması mümkündü. Genç kadın yarından tezi yok, bu işi yürütecekti.

■

ÜÇ PARMAK Romain de l'Aubignière akşama doğru yeğenini yoklamaya geldi.

Çocuk o sırada yerde, otla dolu bir şiltenin üzerinde bir battaniyeye sarılı olarak uykuya dalmak üzereydi. Çünkü bir yatağa yatırılmasına şiddetle karşı koymuştu.

Kanada'lı koşucu, oğlana üzgün üzgün baktıktan sonra başını sallayarak:

«İçinden geçenleri biliyorum,» diye mırıldandı. «Ben de Mohok Vadisinde İrokua'lara esir oldum. O günleri nasıl unuturum? O vadiyi nasıl unuturum?»

Anjelik bu sözlere sinirlendi.

«Aa.» dedi, «İrokua'lar dostlarınız mı, düşmanlarınız mı? Aralarında geçirilen hayat mutluluk mu, cehennem azabı mı? Buna kesin bir karar verin de ona göre hareket edin!.»

Genç adam şaşmış göründü. Nicoles Perrot gibi o da tatlı anıları ve kan dökme arzuları arasında bir zıtlık göremiyordu.

«Evet, İrokua'ların yanında mutluydum,» diye itiraf etti. «Ama bu demek değildir ki, bütün ailemle Maudreuil'ün ailesini öldürdüklerini unuttum. Baş derilerini yüzmenin boynumun borcu olduğunu biliyorum ve baş derilerini yüzeceğim de. Bugün için onlarla anlaştığımızı da kabul ediyorum. Yeğenimin hayatı karşılığında buna razı olduk. Ama ileride birgün onlarla yine karşı karşıya geleceğimize emin olabilirsiniz!»

Anjelik yavaş sesle sordu.

«Bu küçüğü ne yapmayı düşünüyorsunuz?»

«Onu Jezüit rahiplerine emanet edeceğim! Kebek'te yetimler ve din yolunda yetiştirmek istedikleri genç Kızılderililer için bir papaz okulları var.»

Genç kadının bakışları uyuyan çocuğa kaydı. Küçük Marcellin'in, pislik içindeki garip küçük yüzü ve üzüntülü dudak büküşüyle o kadar masum bir hali vardı ki. Kebek papaz okulunun duvarları, bu tabiat çocuğu için bir hapishaneden farksız olmaz mıydı? Genç kadın, bu şüphelerini genç Aubignière'e bildirmek için hızla başını kaldırdı.

Öyle ya, yavruyu tekrar hapsedecek olduktan sonra, özgürlüğe kavuşması için bu kadar emek harcamaya lüzum var mıydı? Fransızlar, ruhunun selâmeti için onu putpereslerin elinden kurtarmayı düşünmüşler, fakat mutluluğuyla huzurunu hiç hesaba katmamışlardı, anlaşılan.

Fakat Anjelik bu düşüncelerini ileri sürmek için ağzını açmaya hazırlanınca, genç Kanada'lının usulca sıvıştığının farkına vardı. Bu Kanada'lılar gölge gibi gelip gidiyorlardı.

Bitişik odada öbür çocuklar Elvire'in bakımı altında yatmaya hazırlanıyorlardı. Bayan Jonas'la kocası kendi odalarında öteberilerini düzeltiyorlardı. Eloi Macollet ise kendisine tütün getirmeye gitmişti. Anjelik birkaç saniye süresince evin girişindeki odada çocukla başbaşa kaldı. Küçük Marcellin uykusu arasında kıpırdıyor, yanında bulamadığı birşeyi arar görünüyordu. Anjelik, onu yatıştırmak ister gibi, elini kirden sertleşmiş saçların üzerinde gezdirdi.

Sonra, kayan atkıyı yine çıplak omuzlarının üzerine çekti.

O sırada odada, ateşin çıtırdısından başka ses yoktu.

Bununla beraber, genç kadın ayağa kalkmaya yeltendiği sırada, Swanissit ve Uttake adlı İrokua başbuğlarının, hemen arkasında ve kalça sargılarının saçakları omuzlarına değecek kadar ona yakın durduklarını farketti.

Ağzı hayretten bir karış açılan Anjelik, onları tepeden tırnağa süzdü. Nereden ve nasıl içeri girmişlerdi? Mohok başbuğunun eli, lobutunun sapındaydı. Fildişinden sipsivri ve muazzam bir dikenle son bulan bu cilâlı tahtadan silahın bir tek darbesi, insanın kafatasını beynine kadar yarsa gerekti. Hele onu tutan el, Uttake'ninki gibi kasları dışarı fırlayan, geniş ve güçlü bir el olunca...

Anjelik, ürktüğünü belli etmemeye çalıştı. Uttake'nin gözleri iki siyah çizgi halini alacak kadar kısılmıştı, Swanissit ise genç kadına bakmıyordu bile. Gözleri uyuyan çocuktaydı.

Fransız oğlanının, onun kılavuzluğu altında kullanmasını öğrendiği yayla içinde bir sürü ok bulunan okluğu az sonra eğilerek yatağın üstüne bıraktı.

Sonra, birden silkinerek Uttake'yle birlikte odanın içinde gidip gelmeye, büyük bir küstahlıkla oraya, buraya bakmaya başladı. Genç kadını hâlâ görmemiş gibi davranıyordu. İki Kızılderili çok geçmeden bitişik odaya girdiler.

Anjelik, ateşi karıştırdıktan sonra ayağa kalkarken, iki Kızılderilinin, tüylerle çevrili maske gibi suratlarıyla karşılaşan kadıncağızın, acı çığlığını işitti. İki İrokua gürültülü bir kahkaha savurdular. O vakte kadar sustukları halde, birdenbire acele konuşmaya ve izlenimlerini alaycı bir sesle birbirlerine aktarmaya giriştiler. Bu arada, buruşukları düzelsin diye yatağın üzerine serilmiş dantel bir atkıya el atmaları üzerine, Bayan Jonas ikinci bir çığlık attı. Zavallı kadının, hazinelerini ortaya çıkarmak için o günü seçmesi, büyük bir şanssızlık olmuştu.

İki lider çocukların odasında da yapmadıklarını bırakmadılar. Bir köşeye büzülen Elvire zangır zangır titriyor, fakat çocuklar onlara maskara seyreder gibi bakıyorlardı. Burada enteresan birşey bulamayışlarından dolayı hayal kırıklığına uğrayan iki Kızılderili, Anjelik'in odasına girdiler. Nihayet burada meraklarının mükâfatını gördüler. Sandıkları açıp içindeki elbiseleri çıkardılar, raflardaki kitapları alarak karıştırdılar.

Arkalarından gelen Anjelik, sinirlenmemeye çalışıyor, dillerini bilen birisinin gelerek onları buradan çıkarması için dua ediyordu.

Uttake'nin kendisine karşı duyduğu hislerden şüphesi vardı. Swanissit manevî oğlunu son bir kere görmeye gelmiş olsa bile, ötekinin, onu küçük düşüren kadına çatmaya geldiği besbelliydi.

Saatçı, genç kadına usulca:

«Onları dışarı atayım mı?» diye sordu.

Anjelik telâşlandı.

«Sakın ha Bay Jonas! Kafatasınızı parçalarlar.»

İki Avrupa'lı her ne kadar usul usul konuşmuş idiyseler de, vahşiler onları suçüstü yakalamak ister gibi bir dönüşle döndüler. Fakat kapı çerçevesine dayanmış Anjelik'in yüzü son derece sakindi.

İrokua'ların, korkuttukları bu yabancılarla eğlendikleri meydandaydı.

Yaramaz çocuklar gibi, her geçtikleri yeri allak bullak ediyorlardı.

Swanissit birdenbire Anjelik'in yol çantasıyla içindeki değerli eşyayı keşfetti. Kızılderilinin gözleri kamaşmıştı. Tarakla fırçayı, şamdanı ve balmumu mühürünü uzun uzun inceledikten sonra, el aynasını eline geçirdi ve türlü garip mimiklerle karıştırdığı yüzünü bunun içinde seyrederek kahkahalarla güldü. Fakat, aynanın etrafındaki bağayla altından işlenmiş çerçeve ve aynı değerli maddelerden yapılmış sap, onu aynanın içindeki aksinden daha çok ilgilendirmişti.

Uttake, onun bu hayranlığını paylaşmıyordu. Sert bir sesle birşeyler söyledi. Seneka'ların başbuğuna, beyazların, mallarını, ancak satış suretiyle verdiklerini ve bu kadının da aynı tacir kuşağından olduğunu mu hatırlatıyordu acaba?

Swanissit hemen soğuk ve düşman tavırlı büyük şef kesildi. Kalçalarını saran deriden peştemalın içinde upuzun doğrularak aynayı tekrar sandığın içindeki yerine bıraktı! Başını eğmiş, Anjelik'e bir yaralı kartal bakışıyla bakıyordu. Kırışık yüzünde, tıpkı demin küçük Kanada'lının üzerine eğildiği vakitki gibi acı bir anlam vardı. Fakat birden fikrini değiştirmiş göründü. Yüzünde bir zafer sevinci olduğu halde aynayı tekrar alarak kemeri-

ne geçirdi. Bu işi yaparken meydan okur gibi Anjelik'e bakıyordu. Sinsi ve kavgacı bir çocuğa benzemişti.

Anjelik o zaman ona yaklaşarak yol çantasını karıştırdı ve içinde kırmızı bir kurdele buldu. Aynayı Swanissit'in kemerinden alarak, kurdeleyi bunun sapının içindeki delikten geçirdi ve başbuğun boynundaki ayı dişinden kolyeye takarak barbar süslere bir yenisini eklemiş oldu. İki Kızılderili genç kadının hareketlerini merakla izlemişlerdi. Anjelik bunun üzerine Uttake'ye hitap etti:

«Sen ki, Fransız'ların lisanını anlıyor ve konuşuyorsun, sözlerimi Büyük Seneka'ya çevirir misin? Ben Tekonderoga'nın karısı, hoşuna giden bu aynayı ona kocam adına armağan ediyorum.»

Uttake bu sözleri ağır ağır tercüme etti. Swanissit, göğsünde parlayan aynayı bir süre seyrettikten sonra hızlı hızlı konuştu.

Uttake onun söylediklerini:

«Beyaz kadın Seneka'ların Büyük Şefini aldatmak mı istiyor?» diye tercüme etti. «Swanissit, Beyazların, bu derece güzel eşyayı ancak Tanrı'larının ibadetine ayırdıklarını biliyor. Kara cübbeli her sabah eline aldığı ve dudaklarıyla öptüğü aynayı vermek istememişti. Oysa Swanissit ona, karşılığında yüz kunduz derisi teklif etmişti...»

Anjelik:

«Acaba ne demek istiyor?» diye düşündü.

Herhalde bir Jezüit papazı kutsal eşyadan birini ondan esirgemişti. Swanissit'e bunun aynı şey olmadığını nasıl anlatmalıydı? Her neyse!...

Genç kadın yüksek sesle:

«Seneka'ların Büyük Şefi sanki neden aldatılmaktan çekiniyor?» diye sordu. «Bu cisim, Beş Ulus'ların başbuğunun göğsünü süslemeye lâyık değil mi yoksa?»

Anjelik birdenbire Swanissit'in, Fransızca söylenen bu sözlerin manâsını anladığını sezdi, çünkü kır saçlı Kızılderilinin gözlerinde âdeta çocuksu bir sevinç belirmişti. İrokua liderinin her halinden gurur ve neşe akıyordu. Eski vakarına dönmeye çalışarak Uttake'ye:

Mohok liderinin, büsbütün sert bir sesle tekrarladığı birkaç kelime savurdu.

«Beyazlar armağan vermesini bilmezler. Adi bir tacir neslidirler. Beyaz Kadın bu jestine karşılık bizden ne bekliyor?»

Anjelik hemen diplomatça bir cevap verdi.

«Beş Uluslar'ın başbuğunu mütevazi evinde misafir etmek, Beyaz Kadın için yeter mükâfattır.»

Swanissit yine Uttake'nin aracılığıyla:

«Vahşi İrokua'ların ziyareti Fransız kadınını korkutmadı mı?» diye sordu.

Anjelik:

«Evet, korktum,» diye itiraf etti. «Büyük İrokua cengâverlerinin gelişi beni şaşırttı. Ne de olsa zayıf bir kadınım... Kendimi savunmak için silah kullanmasını bilmem.»

Genç kadın böyle derken Uttake'nin gözlerinin içine bakıyordu. Bu iğnenin anlamını yalnız onun anlayabileceğini düşünmüştü. Fakat Swanissit, ya beyaz bir kadın tarafından boğazlanmasına ramak kalan muavininin macerasından haberdardı ya da düşünceleri okuyordu. Çünkü Mohok'ların büyük şefini küçük düşürdüğüne aldırmadan kahkahayı bastı ve ona alayla bakarak baldırlarını dövmeye girişti. Anjelik o an Uttake'yi gülünç duruma düşürmekle büyük bir ihtiyatsızlık işlediğini anladı. Ve kendine göre bir açıklama bularak Mohok'ların başbuğunun öfkesini yatıştırmayı denedi.

«Bununla beraber bir kere bir rüya gördüm,» dedi. «Yukarıda, güneşin battığı yöndeki kaynağın yanında-

dım, bir düşman da beni gözetliyor ve beni boğazlamak için birdenbire ortaya çıkıyordu... Bunun üzerine ertesi gün uyanınca yamaca tırmanmadan önce bir bıçakla silahlandım, çünkü rüyalar çok kere bir ihtar niteliği taşırlar...»

İrokua'lar, rüya kelimesini duymaları üzerine ciddileşmişlerdi. Yüzlerinde kinin, alayın, şüphenin izi kalmamıştı.

Uttake boğuk bir sesle:

«Konuş!» dedi. «Konuş, Beyaz Kadın, bize rüyanı anlat.»

İrokua'lar genç kadına yaklaşarak, heyecanlı bir hikâyenin sonunu bekler gibi üzerine eğildiler.

Tam o sırada evin kapısı patırtıyla açıldı ve koşucularla silahlı askerler eşikte belirdiler. Nicolas Perrot, Pont-Briand, Maupertuis ve Üç Parmaklı Aubignière kafilenin başındaydı. Hemen heyecanla yere baktılar. Anjelik, onları, yerde onun kafası parçalanmış cesediyle karşılaşacaklarını sandıklarını anladı. Genç kadını sağ olarak ve iki korkunç İrokua'yla görünüşte can ciğer görünce hepsinin âdeta dilleri tutuldu.

Pont-Briand:

«Hanımefendi! Sağ mısınız? Size birşey olmadı mı?» diye geveledi.

Anjelik:

«Hayır, ölmedim,» dedi. «Ne arzu ediyorsunuz?»

«Swanissit'le Uttake'nin evinize girdiğini bize haber verdiler.»

«Doğru. İşte buradalar. Manevî evlâtlarını yoklamaya ve ona silahlarını getirmeye gelmişler. Bundan ötürü ben de kendilerine minnettarım.»

Anjelik'in, iki yanındaki çirkin ve karanlık suratlı cengâverlerin arasında gayet sakin durduğunu gören Nicolas Perrot ürperdi:,

«Sizin de La Rochelle'de tanışmamızdan beri beni şaşırtmadığınız gün geçmiyor. Ama varın şaşırtın. İşler yolunda olduğuna göre, İrokua'lara, cüretkârca baskınlarından ötürü çıkışmayacağız.»

İki şefe kendi dillerinde hitap etti, Anjelik de yaptıkları mimiklerden, Perrot'nun, onları Beyazlarla şölene davet ettiğini anladı. Fakat Swanissit'le Uttake hayır anlamında başlarını salladılar. Nicolas Perrot, Kızılderililerin sözlerini Anjelik'e çevirdi.

«Bütün Kebek'li Fransızlar gittikten sonra, Tekonderoga'yla ziyafet sofrasına oturacaklarını söylüyorlar. Sizi selâmlıyorlar ve tekrar geleceklerini söylüyorlar.»

İki şef, evin eşiğine, sonra da istihkâmın kapısına kadar geçirilmelerine büyük bir vakarla göz yumdular.

Kapılar arkalarından sıkı sıkı kapandı.

7

«GİDECEKLER Mİ acaba? Hepsi gidecek mi? Nihayet başbaşa kalıp kafamızı dinleyebilecek miyiz?»

Anjelik, kocasıyla bir an için yabancı gözlerden uzakta buluşabilince hep bu soruları soruyordu. O zaman alnını kocasının omzuna dayayarak ona sarılıyor, sakin ve sıkıntısız olduğunu hissettiği erkeğin kuvvetinden birazını kendine sağlamaya çabalıyordu. Keder ve sıkıntı, Joffrey de Peyrac'ın, hayatında hemen hemen hiç tatmadığı hislerdi. Ölüm ya da işkence anında bile. Tehlike ya da felâket karşısında mücadele edip dayanmak için gücünü toparlardı. Çetin bir durumun güçlüklerini daha öncesinden hesaba katarak bunları imkân nispetinde önleme-

ye çalışır, fakat geleceğe ait ya da hayalî ihtimaller onu fazlasıyla etkilemezdi. Onun için önemli olan bugündü. Anjelik mücadele günlerinde onda, kadın duygululuğunun hayal bile edemediği bir güç ve erkekçe bir zihniyet keşfederdi.

Bu keşif, kocasını kendine âdeta yabancı hissetmesine sebep olurdu, ama emniyet verici bir yabancılıktı bu. Joffrey, fırtınanın koynundayken bile gerçekten huzur içindeydi, oysa bu huzursuzluk, bu umut ve felâket önsezisi dalgalanmaları, bir iki gün daha uzadığı takdirde, Anjelik, bir sinir krizi geçireceğini hissediyordu.

Başbuğ Uttake'yi dağdan getireliden beri onun için durum değişmişti. Başkalarının davranışlarında bile bir değişme seziyordu.

Şimdi kendini işin içinde hissediyor, eskiden umursamadığı hayatlarla dramların artık onu yakından ilgilendirdiğini anlıyordu.

Demek ki farkında olmadan Yeni Dünya'nın bir parçası olmaya, mücadelelerini, duygularını benimsemeye yüztutmuştu.

Joffrey de Peyrac, dediği şimdiden olmuş kadar güvenle:

«Gidecekler,» diye tekrar ediyordu. «Hepsi gidecekler ve biz Katarunk'ta yalnız kalacağız.»

Kıyıdan uzaklaşan tekne kafileleri de gitgide kalabalıklaşıyordu.

Günün birinde son teknenin de gitmesine sıra geldi ve bunun da başlıca yolcusu Albay Kont Loménie- Chambord oldu.

Katarunk, Fransız heyeti tarafından işgal edildiği zaman umulanlar gerçekleşmemişti, ama Malta Şövalyesi her şeye rağmen buna üzülmüyordu.

Kumsaldaki çifte bakıyor, karı kocayı kendisinin yaşamaya hiçbir zaman heveslenmediği, fakat buna rağ-

men imrendiği bir hayatın sembolü olarak görüyordu.

Uzaklarda atlar, meralarda otluyor, çekirgelerin ötüşü havayı dolduruyordu.

Albay Loménie-Chambord, Peyrac'lara:

«Sizi yalnız bırakıyorum,» dedi.

«Teşekkür ederiz.»

«Peki, ya İrokua'ları iyi niyetinize inandıramazsanız, onlar da yurtlarına dönmeden önce baş derinizi yüzmek ve servetlerinizi yağma etmek hevesine kapılırlarsa?»

«İnşallah dediğiniz olmaz!»

Kont Loménie-Chambord gülümsedi, çünkü o da Akdeniz'in eskilerindendi.

«Allah büyüktür!» diye karşılık verdi.

Tekne nehrin kıvrımını dönerken kıyıdakilere uzun uzun şapkasını salladı.

8

BİRDENBİRE yalnız kalmalarıyla, Anjelik'le Joffrey'in kendilerine öz serüvenleri başlıyordu.

Yalnızdılar, hiçbir ulusa bağlı değildiler ,hiçbir kralı temsil etmiyorlardı.

İrokua'lar Tekonderoga'yla anlaşmaya geldikleri vakit, Joffrey de Peyrac'la, karşılarındaki tıpkı bir kralmış gibi görüşme yapacaklar, Joffrey de kendi adına karar verecekti.

Karı koca, gözleriyle gördüklerine hemen hemen inanmayarak yeni baştan fethettikleri karakola bakıyorlardı.

Akşama, zaferlerini ve kurtulan bağımsızlıklarını «ailece» kutladılar. Joffrey de Peyrac'a kalkan şarap maşrapaları, kervanının bir kere daha bir çıkmazdan kurtaran şefin başarısını övüyordu.

Anjelik o gece, hepsinin sorumluluğunu omuzlarında taşıyan ve güvenlerini haksız çıkarmayan erkeği, kolları arasında sıkmaktan ve hakim dudaklarını dudaklarının üzerinde hissetmekten yepyeni, bir heyecan duydu.

■

JOFFREY DE PEYRAC, İrokua heyetini karşılamak üzere simden çiçeklerle ve siyah boncuklarla işli kırmızı kadife yeleğini giymişti.

Siyah deriden çizmelerinin mahmuzları gümüştü.

Eli, kılıcının gümüşten kabzasının üzerinde olduğu halde, karakolun kapısında bekliyordu.

Muhafız heyetindeki altı İspanyol'un arkasında pırıl pırıl zıhlar, başlarında ise kenarlı miğferler vardı. Elleri mızraklarının sapı üzerinde olduğu halde, şefin solunda hazırol vaziyetinde duruyorlardı. Joffrey'in sağında ise denizcilerinin altısı alacalı bulacalı kıyafetlerinin içinde yer almışlardı. Kazaklarının yarısı sarı, yarısı al, donları kırmızı, çizmeleri kahverengi deriydi. Joffrey bu üniformayı Sevil'li bir terziye özellikle yaptırmıştı.

Adamlarına tören elbiselerini giyme fırsatını verdiği enderdi.

Yeni Dünya'nın, İspanyol mandasındaki topraklar dışındaki bölgeleri Eski Dünya'nın parıltısına ayak uyduramazdı. Kuzey kıyılarına insan çok kere sırtında sadece gömleğiyle çıkabiliyor, en ilkel şartlar altında hayatını sürdürmeye mecbur kalıyordu.

İngiltere püriten'leri ve Hügeno adlı Fransız protestanları gibi, mezhepleri dolayısıyla eziyet görenlerin durumu bu olmuştu. Nitekim karı koca Jonas'lar da, yeryüzündeki bütün servetlerini içine alan aynı mütevazi torbayı ta Rochelle'den beri her gittikleri yere beraberlerinde sürüklüyorlardı.

Fakat Joffrey de Peyrac, Karayiplerde hazine arayıcılığıyla zenginleştikten sonra gemilerle gelmişti. Daha gösterişli bir sömürge hayatı sürmek elindeydi. Ve Gouldsboro'dan yola çıkarken yükünü imkân nispetinde hafiflettiği halde, adamlarının üniformalarını yanına almayı ihmal etmemişti.

Karakola doğru tırmanırken, İrokua'ların, sonbahar dekorunun renklerine eklenen parıltılardan ve ışıltılardan gözleri kamaşmıştı.

O gün sert olan rüzgâr, otları yatırıyor, Kızılderili yiğitlerin etrafında ıslıklar öttürüyordu.

Swanissit, fildişi kabzalı tüfeğini omuzlamıştı.

Beş kişiydiler: Swanissit, Uttake, Annisera, Ganatuha ve Onasategan. Gövdeleri çıplak, mideleri boştu. Rüzgâr deriden peştemallarının uçlarını uçuruyordu.

Onasategan, Unontage'lerin şefi; Garatuha, Oneyut'ların en yiğit komutanlarından biri; Annisera ise Seneka ırkından olmakla beraber, şeflerinin kardeşi olmak dolayısıyla Kayuga'ların sözcüsüydü.

Demek oluyordu ki, mısır vadisinin Beş Uluslar'ının temsilcileri arasından en nüfuzluları Gök Gürültüsü Adam'la anlaşmaya geliyordu. Uluslarına olan sevgilerinden dolayı tehlikeyi göze almışlardı, fakat kalpleri küstah bir davranışla maskelemeye çalıştıkları bir şüpheyle doluydu.

Anjelik, tabyanın tepesindeki yerinden onların yaklaşışını seyrederken, vahşi kalplerini dolduran gerçek duyguları merak ediyor, şüphelerini, endişelerini ve ış-

tıraplarını sezer gibi oluyordu. Çünkü Swanissit, ırktaşlarına:

«Beş Uluslar, eski günlerdeki Beş Uluslar değildi. Artık beyazlarla anlaşmaya mecburuz,» demişti.

İrokua'ların kederiyle Anjelik'inki esrarengiz bir şekilde aynı halde olmanın eşiğindeydi. Sebep, kamasının ucunu başbuğ Uttake'nin gırtlağına dayayabilmesi mi, yoksa hâlâ yankıları dinmeyen bu kaplumbağa hikâyesi miydi?...

Sabahleyin Honorine'le birlikte, mübadele edilecek ıvır zıvır arasından en güzel boncukları seçip ayırmıştı. Kızına:

«Yine ziyaretimize geldiği takdirde, bunları ihtiyar Swanissit'e veririz. O, çok saygıdeğer bir kişidir,» diye açıkladı.

Honorine:

«Evet, ben de onu sevdim,» dedi. «Küçük çocuğa çok iyi davranıyordu. O çocuk, sanki neden Fransızlarla gitti? Kalsaydı bize yayla ok atmayı öğretebilirdi.»

Anjelik de Kanadalı Fransız çocuğunu alakoymak isterdi. Ama öyle birşey söz konusu bile olmamıştı.

İrokua'lar bayırın yarı yerinde Joffrey de Peyrac'ın, onlar için oraya koydurduğu armağanları ve bu arada Fransız asilzadesinin, sandıklarından çıkardığı çok değerli kemeri buldular.

Swanissit'le arkadaşları, beyaz ve gece mavisi porselen boncukların dile getirdiği mesajı çözdükten sonra memnuniyetlerini belirttiler.

Birbirlerine bakarak başlarını sallıyorlar:

«Bu güzel! İşte bu kıymetli!» diyorlardı.

Swanissit bu gerdanlığın daha yakın tarihe kadar Mohikanlar'ın büyük hazinesinde yer aldığını ötekilere işaret etti. Kont de Peyrac'ta bulunması, ittifaklarının değerini ve Güneyli kabilelerin ona verdikleri önemi gös-

teriyordu. Kont'un şimdi bu değerli eşyayı onlara armağan edişi, Swanissit'in kalbini heyecanla çarptırıyor, gerdanlığı alıp götürebileceğini düşündükçe yüzünü ateş basıyordu. Armağanı iki elinin üzerinde taşır vaziyette Uzun Evler Şehri'ne girişini şimdiden görür gibiydi. Milletin bu manzara karşısında duyacağı heyecanı, o şimdiden iliklerinde hissediyordu.

İrokua'lar az sonra silahlarını, yaylarını ve ok mahfazalarını, fildişi kabzalı tüfeği ve kırmızı taştan pipoyu yere bıraktılar. Pipoları süssüz ve sadece bir taneydi. Üstelik uzun aylardan beri doldurulup içilmediği için taşı da soğuktu.

İrokua'lar pipoyu yere bırakırken içlerini çektiler, çünkü Beyazlar'ın armağanları arasında tabaklanmış deri parçalarının üzerine bırakılmış en iyi cins esmer Virjinya tütünü dizileri gözlerine ilişmişti.

Birazdan, sıcak bir ateşin çevresine çömelip kokusu şimdiden burunlarını okşayan bu tütünlerden içmek ne zevk olacaktı.

Fakat hayatın zevklerini düşünüp de bu gibi önemli müzakerelere has dolambaçlı pazarlıkları ve söyleşmeleri ihmal etmeye de gelmezdi. İrokua birliğinin geleceği söz konusuydu.

Anjelik bu defa kocasından, törene katılmaya mecbur edilmemesini rica etmişti. Bu görüşmelerin hazırlanışında oynadığı önemli role rağmen, bundan böyle taraflar arasında varlığının şart olmadığı kanısındaydı. Bu isteğini kabul ettirmek için Nicolas Perrot'dan duyduğu birşeyi öne sürdü.

İrokua cemiyetinde kadınlar ve özellikle analar söz sahibi olmakla birlikte, erkekler meclisinde ancak, genellikle delikanlılar arasında seçilen sekreterlerinin aracılığıyla seslerini duyuruyorlardı. Genç kadın, üstelik sabahtan beri müthiş bir başağrısıyla kıvrandığı için,

Kızılderililerin yaygaralarına, insanın burun direğini sızlatan kokularına saatlarca dayanacak gücü kendinde göremiyordu. Joffrey de Peyrac, aralarında bulunması Kızılderili başbuğlar tarafından istenmediği takdirde, Anjelik'in, misafirlere çıkmamakta serbest olduğunu söyledi. Aslında, Mohoklar'ın başbuğu Uttake'yle karşılaşma düşüncesi genç kadını rahatsız ediyordu. Buna karşılık, Swanissit'i buyur etmeye bir itirazı yoktu. Yokluğunu affettirmek için, sabahleyin seçip ayırdığı Venedik boncuklarını Nicolas Perrot aracılığıyla ona yolladı.

Selâmlaşma faslının sona erdiği ve görüşmelerin başlamak üzere olduğunu görünce, biraz üşüyerek küçük eve çekildi ve öğleden sonrayı dostlarıyla çocuklarının yanında geçirdi.

Arada sırada birisi gelip onu, görüşmelerin gidişinden haberdar ediyordu. İhtiyar Swanissit'in, konuşmaları insan sabrını aşmıştı. Fakat Kont Joffrey de Peyrac'ın da sabrı sonsuz görünüyordu.

İhtiyar başbuğ, Tahutaget'i, ormanda bulunan adamlarının nehri akıntı yönünde aşmaya başladıklarını anlatmıştı. İrokua kafilesi kalabalık, hem de çok kalabalıktı. Belki bin kişi vardılar. Bu hesaba göre, giden Fransızların tahmin ettiğinden çok fazlaydılar.

Swanissit, Gök Gürültüsü Adam'ın, onu uyutmaya çalıştığının, vaatlerinin yalan olduğunun, İrokua'ya savaşı unutturup onu zayıf düşürmeye çalıştığının, sonra da Beş Uluslar'ı daha iyi aldatmaları için Fransızlara yardım etmeye niyetlendiğinin farkına vardığı takdirde, Katarunk'takiler hemen tüfeklerini doldursalar iyi ederlerdi, çünkü İrokua'lar yurtlarına dönmeden önce yalancı beyazlardan birkaçının canını yakmaktan zevk duyacaklardı. Aralarında çok güzel saçları olanlar vardı. Meselâ, Tekonderoga ile oğulları... Gök Gürültüsü Adam'ın karısının saçları da göz kamaştırıyordu. Fakat Beyaz

Kadın'ın saçını yolan ihtiyar başbuğ olmayacaktı, çünkü o, hayatı boyunca bir kadını ya da bir çocuğu ne öldürmüş, ne de baş derisini yüzmüştü. Ve ulusunun en eski geleneğine uyarak, bir tek kadının ya da çocuğun hayatına kıymadan ölecekti.

Yaşlı başbuğ, pekâlâ olgun adamlar olan öbür üç lidere nefret dolu bir bakış fırlatarak:

«Ama genç kuşak için aynı şeyi söyleyemem,» dedi. «Bunlar, beyazlardan, insanoğluna hayat veren ve geleceği garantileyen varlıklara saygı duymamayı öğrendiler. Çadırlarının kapısına kadın saçı asmaya da alışıktırlar. Pöf. Ulusumun erleri de yakında siz beyazlar gibi adi ve soysuz yaratıklar olacaklar. Ama ben buna rağmen onları savunmaya ve bu geleceği hazırlamaya mecburum.»

Sükûnetini muhafaza eden Joffrey, bu gibi tehditleri duymamazlıktan geliyordu.

Önceden tasarlanmış bu kin dolu konuşmanın dile getirdiği şüphe duygularını gidermeyi de bildi. Görüşmeler uzadıkça uzuyordu. Gök birdenbire kararmasa, güneş batarken hâlâ orada olacaklardı. Fakat, rüzgâr apansız dindi ve nehirle göllerden yükselen yoğun bir sis, çamların tepelerine ve dağların zirvelerine kadar hertarafı bir okyanus gibi örttü.

Bu sebeple armağanları, barış gerdanlıklarını ve çubukları toplayıp karakol binasına kapanmak gerekti. İnsanlar bu sıcak ve aydınlık yuvaya yerleşerek durumlarına şükrettiler. Büyük salonun ocağında bir ateş yakılmış ve bol etle ve mis kokulu mısırlarla misafirlere ziyafet çekilmeye başlanmıştı. Herkes çok geçmeden tütünle, mavi dumanla ve saydam ispirtoyla sarhoş oldu.

Uzun yıllara bağlı bir ziyafet tecrübesi olmayanlara ve korsanlık hayatının sefahat âlemlerini tatmamış bulunanlara bu cennetin kapıları kapandı.

Bu arada Florimond'la Cantor da, çocukların, kadın-

ların, akıllı, uslu kişilerin ve karaciğeri zayıf olanların yemeğini paylaşmaları için küçük eve gönderildiler.

,Çocukları fena halde bozulmuş görmek Anjelik'i çok güldürdü. Fazla içmeyi ve durmadan haşlanmış ayı eti yemeyi sevmediğini, üstelik Kızılderililerin iğrenç sofra alışkanlıklarından ve ayyaşlıklarından tiksindiğini söyleyen Yann adlı genç Brötanya'lı da onlara katılmıştı.

Çok geçmeden Malta'lı Enrico Enzi de kapılarını vurdu. Karaciğeri zayıf olan o idi. Bundan ötürü utanç duyuyordu adamcağız. Fakat aynı zamanda bıçak atmaktaki ustalığıyla ün saldığı için, bir bardak şarabı ya da başka bir alkollü içkiyi sapsarı bir yüzle reddettiği zaman, onunla alay eden pek çıkmıyordu.

Kadınlar akşamın neşeli geçmesi için gerekeni yaptılar. Gitar ve flüt çalındı, şarkılar söylendi. Herkesin ağzını tatlandırmak için gözlemeler ve anasonlu şekerler çıkarıldı.

Jonas Usta kendi eyaletinin bir kurt adam hikâyesini anlattı. Bunu anlatmayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki. Vakit vakit olayların sırasını unutuyordu. Ama hafızasının zayıflığından ileri gelmiyordu bu. Bilâkis, hikâyeyi çok iyi hatırlıyordu, fakat, iki oğlunun La Rochelle'de Jezüitler tarafından kaçırılıp bir daha bulunmayışlarından beri anlatmamıştı onu.

Buna rağmen çaba harcayarak sonu buldu ve herkesin gösterdiği ilgi, ona en büyük mükâfat oldu. Yaşlı adamdan başka bir hikâye isteyenlerin başında ise Florimond'la Cantor geliyordu.

Sonra, herkes yatmaya gitti. Anjelik iki oğluna küçük evde uyumalarını tavsiye etti, çünkü kaldıkları öbür evde eğlencenin gürültüsü, uyumalarına engel olurdu. Delikanlılar battaniyelere sarınarak ateşin önüne uzandılar.

Sis, farkettirmeden insana uyku veriyordu. Tabiatın

üzerine yumuşak bir baskı yapıyor, bütün gürültüleri pamuk gibi boğarak garip bir sessizlik yaratıyordu...

İstihkâmın dört köşesindeki tabyalarda nöbetçiler boş yere gözlerini ve kulaklarını açıyorlar, bu, su damlar gibi seslerin, hışırtıların ve şapırtıların anlamını anlamaya çalışıyorlardı... Arada da değişken sisin yansıttığı iç çekişler ve çığlıklar, yumuşamış olarak kulaklarına geliyordu. Nehir tarafında amfibyum türünden hayvanlar, orman yönünde ise çobanaldatan kuşlarıyla baykuşlar vardı...

Karakoldan kaçan Metallak ve Narantsuak Kızılderililerinin yokluğu geceyi büsbütün yoğunlaştırıyordu. Başka bir gece olsa, sise rağmen, ateşlerin parladığı görülür, yuvarlak çadırların aralıklarından süzülen dumanın kokusu alınır, bebeklerin ağlayışı duyulurdu.

Fakat bu gece bunların hiçbiri yoktu...

Katarunk karakolu gecenin derinlerinde, tıpkı Okyanus'un dibindeki bir gemi enkazı gibi yatıyordu...

9

KATARUNK karakolu duvarlarının dışı da sisti, içi de.

Swanissit mutluydu. İhtiyar Seneka başbuğu, patlayıncaya kadar yemişti. Pek az içmişti ama... Rakımsı içkilerin, insanı çıldırtıcı özelliklerinden ürktüğü için, bu nesneye merak sarmamıştı... Hatta kendisine ikram edilen, birayla şarapları bile reddetmişti. Fakat derin kuyudan çekilen suyun toprak lezzeti hoşuna gittiğinden, midesindeki mısır bulamacını bununla bol bol ıslatmıştı.

Uzun bir perhiz ve savaşın yorgunluklarından sonra, yiyecek ve tütün bolluğu, üzerinde, ispirtolu içkiler gibi etki göstermiş olduğundan şimdi ötekiler kadar sarhoştu. Analar ve Eskiler Meclisi'nin karşısına iki elinin üzerinde çıkaracağı gerdanlığı düşünüyordu. Alınan armağanların ve karşılıklı edilen vaatlerin de rüyasını görüyordu.

10

GECENİN sonuna doğru atlar kişnemeye koyuldular.

Dışarıda birisi:

«Ayılar!.» diye bağırdı.

Joffrey de Peyrac birden doğrularak kapıya doğru atıldı. Herzamanki direncine rağmen, sarhoşluktan yere yığılmış başka vücutların üzerinden atlarken hareketlerinden pek emin değildi..

Soğuk, bir tokat gibi yüzüne çarptı. Yiğit adam avluyu aşarak karakolun kapısına doğru yürürken ayak seslerini duymayışına hayret ediyordu... Hiçbir yerde ışık görülmüyordu. Yine birisinin bağırdığını duydu. Boğuk ve garip bir bağırıştı bu... Joffrey, nöbetçilerinden İspanyol Pedro Marjork'un sesini tanıdı.

Aynı anda omzuna inen şiddetli bir darbe onu sendeletti. Aslında bu darbenin başına isabet etmesi gerekirdi, fakat savunma refleksleri, genç adamı kurtarmıştı.

Darbenin gelişini hissetmiş ve hafifçe yana kaymaya vakit bulmuştu. Bu ilkini, yoğun sisin içinde rasgele

inen başka darbeler izledi. Joffrey, el yordamıyla yapışkan kolları yakalıyor, bunları, sırrını bazı Doğu limanlarında öğrendiği öldürücü kavrayışlarla düğümlüyordu. Birtakım kemiklerin çatırdadığını işitti. Ne çare ki ona saldıranlar tıpkı mitolojinin yüz başlı canavarı gibi devamlı horlayan bir hayata sahiptiler. Bu defa da genç adam, tam alnının ortasına inmesine ramak kalan bir balta darbesinden kaçtıysa da, balta her şeye rağmen şakağının biraz yukarısında baş derisine dokunmuştu. Neticede, kan aktı ve tuzlu bir sıvı Joffrey'in dudaklarına bulaştı.

Bir sıçrayışta, kendini, ölümünü isteyen ve onu hapis tutan yılanlardan uzaklaştı.

Sebebini anlayamadığı bir sessizlik içerisinde dümdüz koştu, koştu. Gözleri saydam olmayan loşluğa yavaş yavaş alışmakla beraber, karanlıkta hiçbir zaman Kızılderililer kadar iyi göremeyeceğini biliyordu. Bununla birlikte yoğun atmosferin daha da kalınlaştırdığı bir silüetin kendisine doğru geldiğini seçebildi. Bu defa ilk darbeyi indiren o oldu. Tabancasının som gümüş kabzası adamın suratının tam ortasına çarpmıştı. Gölge yere yığılarak gözden silindiyse de, gecenin karanlığı, etrafını çevirip onu yaklamaya hazırlanan daha bir sürü gölgeyle kaynaşıyordu.

Yarası onu zayıf düşürüyordu.

Joffrey, düşman ellerden kurtulmak için nehre koşuyordu. Ayağının altında kıyının çakıllarını hissedince hemen daldı.

Soluk bile almayarak kendisini akıntıya bıraktı. Bugünü unutmuş gibiydi. Zihninde, Sen Nehri sularındaki macerasını yaşıyor gibiydi. Onbeş yıl önce, kralın silahşörlerinin, onu yarı ölü vaziyette yükledikleri kayıktan da aynen böyle karanlık suların içine kaymıştı.

Ani bir darbe, akıntıyla sürüklenişini durdurdu. Kol-

ları birtakım dallara sarıldı, ayakları köklere takıldı.

Pembe ve soğuk bir ışık gözlerini rahatsız ediyordu. Ona bir an, bulunduğu yöne bir ışık tutuluyormuş gibi geldi. Fakat hemen arkasından, gördüğü aydınlığın, şafağın pembesi ve doğan güneşin parıltısı olduğunu anladı. Göz kamaştırıcı bir beyazlık, gecenin siyah perdesinin yerini almıştı. Genç adam, kendini kaybettiğini hatırlamamakla beraber, kıyıya süründükten sonra bir süre baygın kalmış olduğunu anladı.

Hemen O'nu düşündü... Anjelik!... Genç kadın karakoldaydı!... Orada ne olmuştu acaba?... O da, çocuklar da tehlikedeydiler!...

Bu düşüncenin etkisiyle, Joffrey'in zihnini bürüyen sisler dağıldı ve kaybettiği kana rağmen, kapıldığı öfke ona müthiş bir kuvvet verdi. Savaş eşiğinde hep aynı durum tekrarlanırdı zaten: Genç adam, savaşa ve karşılaşacağı tehlikeye ait olmayan unsurları görmez ve duymaz olurdu!

O anda Anjelik'in düşüncesi bile zihninden silindi. Artık, bütün içgüdüsel ve sonradan edindiği özellikleriyle kendini savunan bir varlıktı. Düşmanları da bu durumdaki bir adamın, tek başına bile olsa, yenilmez bir tarafı olduğunu öğrenmişlerdi.

Joffrey ağır ağır doğrularak çevresine bakındı. Bir söğüdün siperinin altında bulunuyor, ağacın altın renkli yaprakları, karın üzerinde paha biçilmez bir gerdanlık gibi parıldıyordu.

Her tarafı kaplayan kar, göz kamaştırıcı beyazlığı, sessizliği ve gürültülerle ayak seslerinin birdenbire boğulmasını açıklıyordu. Kar, sisten de faydalanarak bütün gece sinsi sinsi yağmıştı. Fakat, güneşin ilk ışınları, aşırı kurak bölgelerde, sisin kalın perdesini bir nefeste dağıtmaya ve manzaraya pırıl pırıl berraklığını iade etmeye yetiyordu.

Kont Joffrey birdenbire karakoldan epeyi uzaklaşmış olduğunun farkına vardı. Bayırın zirvesinde Katarunk'un ahşap surlarını ve karakolun iki bacasından tembel tembel yükselerek gökyüzünde karla eş beyazlıktaki izlerini bırakan dumanları seçebiliyordu.

Ağaçların siperine sığınmamakla beraber, ihtiyatla ilerlemeye başladı. Tabancasını, bir düşmanın kafasına indirmeye hazır vaziyette, namlusundan tutuyor, keskin gözleriyle etrafı araştırıyordu. Fakat hiçbir insan silueti farkedemedi. Biraz daha yukarıda, kıyıyı takip eden ve taze karda çok net olarak göze çarpan ayak izlerinden bir yola rastladı. O karakola yaklaştıkça, izler çoğalıyor ve sağa sola olmak üzere, ikiye bölünüyordu. Bundan da karakolun, saldırıya uğramadan önce kuşatıldığı anlaşılıyordu.,

Yok, bir saldırı söz konusu olamazdı. Karakola kolaylıkla girilmişti. Zira Joffrey kafasına o darbeyi yediği sırada, avluda bulunuyordu.

Kumsaldan karakolun kapısına kıvrılan ve ince kar tabakasının altında hâlâ göze ilişen patikaya saptığı sırada, yerde yatan bir insan şekli seçti.

İhtiyatla yaklaşarak cesedin yüzünü çevirdi. Kızılderilinin alnı yarılmış, beyni ve kanı bu müthiş yaradan dışarı akmıştı.

Joffrey'in, karanlıkta tabancasının kabzasıyla tepelediği düşmandı, bu.

Genç adam biraz gecikmeyi göze alarak, ölüyü inceledi.

Açıkta bulunmasına ve herhangi bir düşmana mükemmel bir hedef teşkil etmesine rağmen, ani bir saldırıdan çekinmesi için bir sebep olmadığını anlamıştı.

Kızılderili, gece gelip de şafak sökerken çekilenlerdendi.

Böyleleri karanlıkta can vermekten korkmazlar, ruh-

larının, atalarının lânetinden kurtulacağına inanırlardı. Bu cesaret yalnız onlarda vardı...

Bu Kızılderililer de yalnız bir soydan olurdu. Ölünün üzerine eğilen Jaffrey de Peyrac, yanılmadığını anladı. Yerlinin boynundan parlak bir cismin sarktığını görmüştü. Sert bir hareketle şeridini kopardığı cisme bir göz atarak onu ceketinin cebine kaydırdı.

Sonra, Katarunk'a doğru ağır ağır tırmanmaya devam etti.

II

ANJELİK uzun zaman uyuyamamıştı. Başağrısı, mengene gibi şakaklarını sıkıyor, gözlerini ağrıtıyordu.

Nicolas Perrot'un, İrokua liderlerini gece biraz müzikle eğlendirmeye gelmeye razı ettiği Abenaki asıllı birkaç hokkabaz, çıngıraklarını çıngırdatıyor, davullarını gümbürdetiyor, altı delikli flütlerini üflüyorlardı. Ateşlerin akisleri, küçük pencerenin parşömenlerinin üzerine belli aralıklarla pembe ışıltılar düşürüyordu.

Anjelik, pencerenin öte yanında korku verici gölgeler görmenin endişesi içindeydi. Kızılderililer avluda küçük adımlarla dans ediyorlardı. Anjelik, liderlerle beyazların karakol binasının salonunda Hint buğdayıyla dolu, ayı yağıyla ve ayçiçeği tohumlarıyla örtülü tahta kâseleri, haşlanmış et parçalarını ve bilhassa içki maşrapalarını birbirlerine geçirdiklerini hayalinde canlandırıyordu. Vakit vakit boğuk bağırışlar, müziğin tiz sesini bastırıyor ve Anjelik'i ürkütüyordu. Kocasını arıyor, bayağı korkuyordu. Çocuksu bir şekilde:

«Yanımda olmanı ne kadar isterdim. Sana o kadar ihtiyacım var ki,» diye mırıldandı.

Sonra, bütün bu tabloların gözlerinin önünden silinmesiyle, genç kadın, bir mezar sessizliğinin koynuna yuvarlandı.

Uyandığı vakit, ortalığa aynı sessizlik hakimdi. Gün ışığı, beyaz mermer bir lambanın içinden süzülen aydınlığa benziyordu.

Anjelik birdenbire başucunda Mohok lideri Uttake'yi gördü. Kızılderili çırçıplaktı, teni de korku verici bir solukluktaydı. Sararmış mermerden bir heykele benzemişti. Başını eğmiş vaziyette genç kadına bakıyordu. Anjelik birden, vahşinin omzundan ya da göğsünden süzülen kıpkırmızı bir kan gördü.

Uttake o an soluktan farksız bir sesle:

«Kadın, bana hayatımı bağışla!» diye mırıldandı.

Genç kadın bir sıçrayışta yatağından fırladı. Fakat Mohok liderinin mahzun hayali aynı anda siliniverdi. Odada kimsecikler yoktu.

Anjelik:

«Deliriyorum galiba,» diye düşündü. «Bura halkı gibi ben de mi hayal görmeye başlayacağım?»

Eliyle yüzünü sıvazladı. Yüreği göğsünü paralarcasına atıyordu. Birden kulak kabarttı. Hayat durmuş izlenimini uyandıran bu sessizlik de ne demekti? Anjelik, bunun, bir olayın sonucu olduğunu anladı!

Mutlaka birşey olmuştu!

Hızla giyindi. Acelesi arasında rasgele bir paltoyu çekip omuzlarına attı. Tesadüf bu ya, geçen akşam ziyafete giderken üzerine aldığı siklamen atlastan paltoydu bu. Genç kadın, tasarlanmadan yapılmış bu jestin, bir hayat kurtarmasına yardımcı olacağını nereden bilebilirdi...

Bitişik odada iki oğlu, gençliğin dipsiz uykusunu

uyuyorlardı. Jonas'ların ve çocukların kapılarına kulağını dayayıp uyuyan kimselerin hafif nefeslerini duyunca Anjelik'in içi rahat etti.

Fakat her tarafı saran sessizlik garibine gitmeye devam ediyordu.

Gürültü yapmamaya dikkat ederek dış kapıyı açmaya gitti ve yarı saydam küçük karelerden içeri süzülerek, uyanır uyanmaz ilgisini çeken soluk ışığın parıltısını suratına yedi.

Aynı anda buz gibi bir nefes etrafını sararken kamaşan gözlerini kıpıştırdı ve ağzını hayretle araladı:

Kar!...

Vakitsiz, beklenmedik bir kar gece usul usul yağmaya başlayarak, karakolu pamuklu mantosuyla sarmış, çığlıkları, şarkıları, ateşlerin çıtırdısını boğmuş, her türlü hayatı, gürültüyü, ve hareketi gömmüştü.

Kar taneleri sabahleyin sinsi danslarını durdurmuşlardı, fakat uyandırdıkları şaşkınlık devam ediyordu.

Damların saf beyazının altında ahşap yapılar daha siyah, daha kapalı gözüküyorlardı. Surun sınırında sedef parıltılı bir sis yüzüyor, bu hayalet manzaranın kıyısındaki duvarların çizgilerini siliyordu. Görünürde in, cin yoktu. Bununla birlikte duvarların içindeki beyaz halı, yeni olması gereken bir sürü gidiş gelişlerin izlerini taşıyordu.

Anjelik, kapının ardına kadar açık olduğunu, az ötesinde ise yerde karanlık bir cismin belki de bir vücudun yattığını gördü.

Genç kadın o yöne atılacağı sırada daha alçak ve daha yoğun bir sis, gri duman helezonları halinde etrafını sararak, güneşin parıltısını söndürdü. Anjelik daha ne olduğunu anlayamadan, kendini bulanık ve sağır bir dünyanın koynunda buldu.

Biryerlerde tiz ve garip bir çığlık öttü. Anjelik'in

gözleri hiçbir şey göremiyordu. Çit boyunca kapıya doğru ilerleyebilmek için eliyle etrafını yoklamak zorunda kaldı. Fakat dışarı çıkınca, yerde yatan adamı hangi yönde gördüğünü hatırlayamadı.

Seslendiyse de, çıkan donuk tondan, sesinin pek uzaklara gidemediğini anladı.

Derken sis, gelişi gibi ani olarak hafiflemeye, üzerinden pırıl pırıl damlacıklar süzülen ince bir tül halini almaya yüz tuttu. Sağ tarafta yüksek birsulüet şekil almak üzereydi. Bu, karakolun kapısının yanında tek başına sivrilen akçaağaçtı. Kar, ağacın şahane urbasını gözden saklamayı başaramamıştı. Beyazlık, akçaağacın kırmızı parıltısını büsbütün canlandırıyor, güneşin dağınık ışığı, morumsu yaprakların arasından tıpkı kırmızı bir camın arkasından olduğu gibi akıyordu.

Sis ağır ağır nehrin kıyısına kadar çekildi.

O yönden bir adam geliyor, gün ışığının ısısı kendini hissettirir ettirmez erimeye başlayacak karların arasında bayırı tırmanıyordu.,

Eliatien de Maudreuil adlı genç Baron, bu sabah büsbütün meleğe benzemişti.

Sarı saçları, tüylerle incilerden örülü Kızılderili işi başlığının altında ışıl ışıl yanıyordu. Çıplak göğsünün üzerinde açılmış süet yeleğinin aralığında üç madalyanın parladığı görülüyor, aynı ışıltı, delikanlının, havaya kalkmış elinde tuttuğu uzun bıçağın madeninden de yansıyordu.

Maudreuil, başını yukarı kaldırmış vaziyette tırmanıyor, kar, ayak seslerini boğuyordu.

Mavi gözlerinde derin bir alçakgönüllülük gösterisi vardı.

Çünkü sisin arasında ve akçaağacın kızılının altında tabiatüstü bir güzelliği olan, bir zambak kadar be-

yaz yüzlü ve şahane gözlü bir hayal görüyor ya da gördüğünü sanıyordu.

Siklâmen renkli bir mantoya bürünmüş olan hayal de onun gelişini çok sakin bekliyordu.

Baron de Maudreuil, heyecandan tıkanır gibi olarak dizini yere dayadı. Boğuk bir sesle:

«Meryem Anamız,» diye mırıldandı. «Bugünü de bize gösterdiğin için sana çok şükür! Zafer anımda bana görüneceğini zaten biliyordum!»

Kar, ayaklarının dibinde al renkli çiçeklerle bezeniyordu. Kandı, bu! Damla damla akan bir kan!...

Genç Baron, havaya kalkmış elinde, pembemsi bir suyun süzüldüğü ıslak ve kara bir cisim sallıyordu.

«İşte şeytanın saçları!» diye bağırdı. «İşte sana vadettiğim baş derisi, Meryam Anamız!... Swanissit'in baş derisi!»

Bir sis bulutu o an Baron'u soğuk gölgesiyle sararak, yere diz çökmüş erkeği Anjelik'in gözleri önünden sildi. Genç kadın onun hâlâ çılgın gibi:

«Swanissit öldü! Çok şükür sana Tanrım!» diye bağırdığını duyuyordu.

Genç kadın, karanlıkta eliyle etrafı yoklayarak geri geri gitmeye başladı. Şimdi avluda yürüyor, o gece erkeklerin birbirlerine ziyafet çektikleri karakolun başlıca binasını arıyordu.

Büyük bir siyah deliğe benzeyen açık kapıyı birdenbire birkaç adım ilerisinde gördü. Ağır tahta kanat, rüzgâr estikçe pis pis gıcırdıyordu.

Müthiş bir önsezi Anjelik'in yüreğini sıkıyordu.

«Ziyafet salonu!»

Salonun eşiğine kadar yürüdü. Büyük masanın önünde sadece dört erkek kalmıştı. Genç kadın, kocasının bunların arasında olmadığını hemen gördü. Oturanlar İrokua başbuğlarıydı: Swanissit, Anhisira, Uasategan ve

Garattrina. Sızıp kalmış gibi, alınları masaya değmişti. Sizin süzüldüğü salondan. buruk bir koku dışarı vuruyordu. Ateşler sönmüştü. Anjelik birdenbire, tüylerinin diken diken olmasına sebep olan garip bir gürültü duydu. Bu, yapışkan bir suyun karanlık bir mağaranın içine şıp şıp damlamasını andıran ağır bir akıştı.

Açık kapının soğuğunun ve sönen ateşlerin ne önemi vardı!... Orada oturanların artık ısıya ihtiyaçları yoktu ki! Çünkü kafatasları soyulmuş halde ve bir kan gölcüğünün içinde sonsuz uykularını uyumaya başlamışlardı... Anjelik'in duyduğu bu ses ise, masadan ağır ağır yere akan kanın sesiydi.

Genç kadın müthiş bir öğürtüye tutuldu.

Dehşet hissi, bu sahnenin tüyler ürperticiliği ve işlenen hiyanet, ona, kocası hesabına duyduğu endişeyi bile unutturmuştu.

İrokua liderleri, onları ağırlayan Joffrey de Peyrac'ın damının altında, onun sofrasında baş derileri yüzülerek öldürülmüştü!...

Anjelik'in arkasında bir gölge, kıpırdadı. Genç kadın, elini silahının kabzasına götürerek döndü.

Başlığının altından kafasını kaşıyan ve bulanık gözlerle ona bakan Nicolas Perrot'yla karşılaştı. O da müthiş sahneyi seyrediyor, seslendirmeye gücünün yetmediği küfürleri dudaklarının kıpırdayışıyla heceliyordu.

Anjelik usulca:

«Bay Perrot, bunu yapanın kim olduğunu biliyor musunuz?» dedi.

Nicolas Perrot bilmediğini belirtti.

Anjelik sordu.

«Kocam nerede?»

«Onu arıyoruz?»

«Ne oldu kuzum?»

Nicolas Perrot omuzlarını silkerek:

«Bu gece hepimiz sarhoştuk,» dedi. «Avluya çıkınca başıma şiddetli bir darbe yedim. Daha demin uyandım...»

«Başınıza vuran kimdi acaba?»

«Henüz bilmiyorum... Ama Reis Piksarett'le kudurmuş Patsuikett'ler olduğunu tahmin ederim.»

«Baron Maudreuil'ün bu işte rolü ne acaba?. Onu demin karakolun önünde gördüm.»

Perrot o sırada İrokua'lara bakarak:

«Bir tanesi eksik,» diye mırıldandı.

Ölüleri sayıyordu.

«Evet, bir tanesi eksik... Yanılmıyorsam, Uttake olacak. Kaçabildi demek.»

«Patsuikett'ler nasıl da içeri girip sizi gafil avlayabildiler?»

«Onlara içeriden kapı açılmış. Nöbetçiler Fransızların döndüğünü sanmışlar.»

«Ya Uttake? O nerede acaba? Oğullarıma hemen tehlikeyi haber vereyim.»,

Anjelik, sisin çöle benzettiği avluyu bir kere daha aştı. Her adımda bir düşmanla burun buruna gelebilirdi.

Birden, depo binasını seçerek bunun duvarına dayandı ve tabancasını doğrultarak bekledi. Çünkü bir hışırtı duyar gibi olmuştu.

Gürültü tekrarlandı.

Ağır bir cisim, peşi sıra kar kümeleri de sürükleyerek dam boyunca aşağıya doğru kaydı.

Bir vücut tok bir gürültüyle genç kadının ayaklarının dibine düştü. Karın beyazlığının içinde hareketsiz yatan Uttake'ydi, bu. Vücudunun rengi balmumu gibiydi.

Kızılderilinin kıpırdamadığını görünce Anjelik, onun üzerine eğildi. Mohok'ların başbuğunun solukları hemen hemen belirsizdi. İhtimal çatının bir çıkıntısına bu ya-

ralı haliyle saatlardır tutunmaktaydı. Ellerinin açılmasıyla tutanaksız kalarak aşağı yuvarlanmıştı.

Derken İrokua'nın göz kapaklarının aralanmasıyla Anjelik, onunla gözgöze geldi. Uttake'nin aynı anda dudakları da kıpırdadı.

«Kadın, bana hayatımı bağışla!»

■

ONU koltuk altlarından yakalayarak sürüklemeye çalıştı. Fakat Uttake ağırdı. Anjelik'in elleri, Kızılderilinin yağlı derisinin üzerinde kayıyordu.

Elbisesinin cebinde deponun anahtarını arayıp buldu, kapıyı açtı, tahta bölmeyi omzuyla iterek yaralıyı içeri çekti ve bir köşede birkaç eski çuvalın altına gizledi.

Sisin içinden sıyrılan biri onun hareketlerini izliyordu.

Anjelik dönünce şiddetle irkildi. Karşısında bir Kızılderili duruyordu. Genç kadın hemen, geçen sabah altın yaldızlı mihrabın yanında gördüğü ayı postlu büyük reisi tanıdı. Bu Kızılderili gerçekten dev denebilecek kadar uzun boyluydu, fakat aynı zamanda çok zayıf da. Gür siyah topuzu, kocaman bir tesbihin tahta boncuklarıyla örülmüştü, yüzünün iki yanındaki uzun örgülerinin ucu ise kızıl tilki ayaklarıyla tutturulmuştu.

Boynunda asılı dizi dizi madalyalar ve küçük haçlar dövmeli göğsüne kadar iniyordu.

İşte bu Kızılderili, başı eğik ve gözleri sinsi bir ifadeyle kırışmış olarak Anjelik'e bakmaktaydı.

Genç kadına ağır ağır yaklaştı.

Sessiz bir gülüşle açılan ağzında kemiricilerde görülen beyaz ve sivri dişler göze çarpıyordu. Hele fazla iri

ve çıkıntılı iki üst kesici dişi, ona muzip bir sincap görünüşü vermişti.

Anjelik, sebebini anlayamamakla birlikte, bu Kızılderiliden korkmadı.

«Reis Piksarrett sen misin?» diye sordu.

Fransızlarla kader birliği etmiş bütün Abenaki'ler gibi bu da lisanı konuşmasa bile anlıyor olacaktı.

Evet anlamında başını eğdi.

Genç kadın, deponun kapısıyla Kızılderilinin arasına girdi. Onu içeri sokmamaya kararlıydı. Bununla birlikte onu öldürmek de istemiyordu. Amacı, Reis Piksarett'in, yaralının işini bitirmesini önlemek, onunla bir pazarlık yapmaktı.

Siklâmen renkli mantosunu omuzlarından kaydırarak:

«Al bu mantoyu,» dedi. «Senin olsun... Onu sana ve ölülerine veriyorum...»

Bu manto Kızılderililerin gözlerini kamaştırmıştı. Ondan ta ötede Kennebek nehri kıyılarında bahsediyorlardı. Kızılderililer daima atalarının kemiklerini sarmaya lâyık bir kefen bulmak peşinde oldukları için, bu mantonun rüyasını görüyorlardı. Nice Katolik papazlarını, cüppesini vermedi diye bu sebepten işkencelerle öldürmemişler miydi?...

Ancak bu jest, Reis Piksarett'in dikkatini depodan uzaklaştırabilirdi. Şafaktan bir parça gibi parlayan urbaya ilgiyle baktı.

Onu Anjelik'in elinden kaparak açtı, vücuduna sardı, sonra topaç yaparak kalbine bastırdı.

Bir kere daha kapalı kapıya, sonra Anjelik'e ve mantoya baktı.

O esnada güneş bulutların arasından bütün gösterişiyle çıkarak altın renkli ışınlarını dünyaya boşaltın-

ca, evler ve çitler meydana çıktı, kar da hafif hafif erimeye başladı.

Nicolas Perrot avlunun öbür ucundan, Piksarett'i Anjelik'in yanında görmüştü.

Hemen yanlarına koştu.

Bunun üzerine Reis selâmeti kaçmakta buldu ve mantoyu hâlâ sıkı sıkı tuttuğu halde, dip taraftaki bir duvarın üzerinden sincap gibi atlayarak kayboldu.

Aynı anda Joffrey de Peyrac da karakola vararak avluya giriyordu. Anjelik kocasına koştu ve yaralı oluşuna üzülerek, fakat onu sağ, salim gördüğüne deli gibi sevinerek kollarının arasına atıldı. Joffrey de:

«Tanrı'ya çok şükür! Sağsınız,» diye onu kucakladı.

«Ama siz yaralısınız?»

«Önemli birşey değil. Çocuklar, oğlanlar nasıl?»

«Birşeyleri yok. Bizim aramızdan ölen olmadı sanıyorum.»

Kont'un bakışları, önünde bir kalabalığın toplanmaya başladığı büyük binanın kapısına dikilmişti. Az önce Anjelik gibi, o da karşılaşacağı faciayı için için sezerek yaklaştı.

Uyku ya da sarhoşluk sırasında hareketsizleşmiş balmumundan insanları ve çanakların arasında masaya dayanmış kanlı kafalarını eşikten uzun uzun seyretti.

Kara gözleri müthiş bir öfkeyle ışıldıyordu. Dişlerini sıkarak:

«Allah kahretsin onları!» diye katillere lânet etti.

Yumruklarını sıkmıştı. Çamura bulanmış saçlarla çerçeveli kanlı yüzü etrafındakileri korkuttu.

Nicolas Perrot:

«Mutlaka Patsuikett'lerin marifetidir,» dedi.

Biliyorum... Gecenin karanlığından faydalanarak ba-

na ihanet etmeye gelenlerin kimler olduğunu biliyorum. Alâmetlerini gördüm.»

Joffrey böyle diyerek, su içindeki yeleğinin cebinden, ölü Kızılderilinin boynundan kopardığı cismi çıkardı. Yanındakiler, küçük bir altın haçın, avcunda parıldadığını gördüler.

Joffrey acı bir sesle:

«İşte haç,» dedi. «Beni sendeletmek için bacaklarımın arasına bir haç fırlatılmadan bir esere başlayabileceğim bir yer dünya yüzünde yok mudur Allah aşkına?»

Rengi solan Nicolas Perrot:

«Çok yalvarırım, hezeyan etmeyin Beyefendi,» diye atıldı.

«Bırakın hezeyanı canım! Mühim olan yapılan hareketlerdir!...»

Joffrey böyle derken çevresindekilere öfkeyle bakıyor, çok derine inen bir hiddet, sesini titretiyordu. Haykırmaya can attığı bu hezeyan dolu sözleri, etrafındakilerin hiçbiri, hatta silah arkadaşları bile anlayamazdı. Anlayabilecek bir tek kişi varsa, o olsa olsa Anjelik'ti. Çünkü genç kadın da onunla, onun gibi ve aynı sebeplerden ıstırap çekmişti. Joffrey, karısını, bir koluyla bağrına bastı ve genç kadının şahane gözlü aydınlık yüzünü tutkuyla seyretti.

Müminlerin ve doğruların dünyasından kovulan genç kadın, onun aşkı yüzünden gencecik yaşında, daha yirmisinde yokken lânetlenmişti. Joffrey şimdi karısının, dünya yüzünde kendisine benzer tek insan olduğunu keşfediyordu.

Maupertuis birşey demiş olmak için:

«Patsuikett'lerin marifetidir, bu» dedi. «Bir İrokua görüp de canına okumadan duramıyorlar. Bunların ellerinden kurtulacağını farkedince harekete geçtiler demek...»

Joffrey:

«Tabii ki onlar,» diye doğruladı. «Gece vakti gelip savaşı göze almak için ancak mutaassıp hıristiyan bir Kızılderili olmalı. Bu tarife uyanlar ise sadece Patsuikett'ler. Gece öldürülen bir yiğidin, sonsuza kadar karanlıklarda dolaşacağını ileri süren ırklarının inanışlarına omuz silkecek kadar imanlı hıristiyanlardır... Bir İrokua'yı ya da bir İngilizi öldürmelerinin, onlara cennetin kapılarını açacağını ileri süren Kara Cüppe'nin ruhanî gücü tarafından yeteri kadar büyülenmiş bir Kızılderili soyu...»

Nicolas Perrot ve Maupertuis bir ağızdan:

«Kara Cüppe derken Peder Orgeval'i mi kasdediyorsunuz? Buna imkân yok! O, bir evliyadır!...» diye atıldılar.

Joffrey acı acı güldü.

«O, Tanrısı için savaşan bir evliyadır. Hakkında çoktandır bilgi sahibiyim. Onu Akadya'ya atayanlar bizzat Papa'yla Fransa Kralı'dır. Tek amacı da, Abenakileri, İngiliz dinsizlerine ve Katolik Fransızların düşmanı olabilecek herkese karşı savaşa sürüklemek olsa gerek.

Kebek'den yardım isteyip karakolumuzu işgal ettirten de o. Kont Loménie-Chambord'la barış havasında görüşmelerde bulunduğumu görünce, bana kesin bir darbe indirmek istedi. Bu, Patsuikett'leri kendi inisiyatifiyle ilk savaşa gönderişi değil.»

Joffrey de Peyrac bir yandan avcunda parıldayan altın haça bakarak boğuk bir sesle:

«Şimdi de onun yüzünden ihanet kanı elime bulaştı,» diye devam etti. «Buraya elçi sıfatiyle geldiği vakit, Tahutaget'in sarfettiği sözleri hatırlarsın, Perrot, şüphe içindeydi. Uttake onu Beyazlar'la anlaşma imkânı olmadığına inandırmıştı. Fakat İrokua'lar onlara ihanet etmeyecek bir beyazın varolduğuna hâlâ inanmak istiyor-

lardı. Şimdi ben onlara ne cevap verebilirim? Asla tamir edilmesine, asla affedilmesine imkân olmayan bir cürüm evimi lekelemiş sayılır!...»

Bu sözleri söylerken genç adamın sesi titremişti. Hâlâ bir koluyla göğsüne bastırdığı Anjelik, bu son sözlerin ona birden bir çözüm yolu ilham ettiğini hisseder gibi oldu.

Joffrey sakinleşmiş, her zamanki soğukkanlılığına kavuşmuştu. Daha yavaş bir sesle:

«Evim lekelenmiş sayılır,» diye tekrar etti.

Gözleri dalmıştı.

Nicolas Perrot:

«Uttake kaçmış,» dedi.

«Daha beter ya! Nehrin ötesinde cengâverleriyle buluşacak, iki güne kalmadan da hepsi burada olacaklar. O vakit de ya hepsini öldürmek ya da kendimiz ölmek zorunda kalacağız. Bu gece vazifeli nöbetçiler nerede?»

Jacques Vignot'la iki İspanyol cevaben Joffrey'e doğru birkaç adım ilerlediler.

Paris'li, sabahın ikisine doğru nöbet turları sona ererken, bir Fransız sesinin, duvarın dışından onlara, dönmek zorunda kalan Kont de Loménie-Chambord'a kapıları açmalarını emrettiğini anlattı.

Nöbetçiler bu durumda itaat etmeyi uygun görmüşlerdi. Sisli gece mürekkep gibi karanlıktı. Adamcağızlar daha kapının kanatları açılır açılmaz başlarına yedikleri darbelerle sersemletilmişler, ayılınca da kendilerini kıskıvrak edilmiş bulmuşlardı.

Gelen Albay Loménie-Chambord değildi tabii. Abenaki asıllı küçük bir Patsukett kafilesinin başındaki Baron de Maudreuil'dir.

«Ayılar!» feryadı, ziyafetin sonunda bacaklarının üzerinde durabilecek kabiliyette olanların dışarı fırlamasına

sebep olmuş, karanlıktan faydalanan Kızılderililer de hepsini öldürmüştü.

Şimdi düşündürücü bir noktanın farkına varılıyordu. Bu seri ve sessiz gece baskını esnasında Joffrey de Peyrac'ın beyazlarından hiçbiri öldürülmemiş, hatta ciddi bir yara almamıştı.

İçlerinden bazıları bayıltılmış olmakla beraber, adam gibi uyuyan ya da sızmış bulunan pek çoğu ne birşey görmüş, ne de duymuştu.

Karakoldaki beyazların hayatının bağışlanması için yüksek yerden emir verildiği anlaşılıyordu. Görünüşe bakılırsa, Maudreuil'le Reis Piksarett'in istediği, sadece İrokua başbuğlarının yüzülmüş baş derileriydi.

Patsuikett'ler, Kont de Peyrac'ın direncini ve büyük kuvvetini hesaba katmamışlar, bu ihtiyatsızlıkları, içlerinden birinin ölümüyle sonuçlanmıştı.

Joffrey avluda dövüşüp kendini savunmaya çalışırken, duman içindeki ziyafet salonunda bulunan Don Juan Alvarez, Maupertuis Eloi Macollet, Malaprade ve henüz horlamayanlar, karşılarında Baron de Maudreuil'le Reis Piksarett'in belirdiğini görmüşlerdi.

İhtiyar Macollet:

«Durumu derhal anladım, ama elimden ne gelirdi?» dedi. «Oturduğum sıraya sanki yapışmış kalmıştım. Hem kıpırdayabilmiş olsaydım bile, durum nazikti, değil mi ya? Baron de Maudreuil namlı ve zengin bir kişizade. Bense meteliksiz gâvurun biriyim. Çocukcağız, bütün ailesinin kökünü kurutan o Swanisst'in baş derisini yüzmeye gelmekte haklıydı üstelik... Swanisstt de onu görünce her şeyi anladı ama tıkınmaktan onun da kımıldayacak hali kalmamıştı... Anhisira'yla Garattrina da fazla yemekten sersemlemiş, Onasategan derseniz, o horlamaya başlamıştı bile. Yalnız Uttake ayağa fırladı. Pen-

cereyi yumruklarıyla kırıp kaçmadan önce de arslanlar gibi dövüştü. Bakın...»

Joffrey de Peyrac, elini alnına götürdü. Tekrar kanamaya başlamış olan yarası fena halde sızlıyordu. Bu, Yeni Dünya'nın fethi için döktüğü ilk kandı. Bu yaraya Etkon-Hontsi yani Kara Cüppe diyecekti.

Yeni Dünya uğruna alacağı yaraların sadece ilkiydi, bu.

Avrupa'lıların hayatını bağışlamak emri sadece görünüşü kurtarıyordu.

Katarunk'taki beyazlar her şeye rağmen ölüme mahkûmdular. Hangi ilkel ulus, hatta ilkel olsun ya da olmasın hangi ulus, bu alçakça cinayetleri, intikam istemeden sineye çekebilirdi? Katarunk bundan böyle Beş Ulus'ların ebedî intikamına hedefti.

Albay Loménie-Chambord'la Joffrey de Peyrac'ın, önüne geçmek için var güçleriyle mücadele ettikleri bu savaş şimdi heyulâ gibi karşılarına dikilmişti.

12

ANJELİK usulca depoya süzüldü ve loşluk içinde kulağına gelebilecek gürültüleri duymak için kapının yanında kıpırdamadan bekledi.

Yaralı İrokua hâlâ hayatta mıydı acaba? Yoksa ölmüş müydü? Sakın genç kadının üzerine bir hamle yapmasındı? Her şey mümkündü.

Anjelik bekledi. Fakat deponun içinde hiçbir hareket yoktu.

Genç kadın, yere çömelerek, İrokua'yı sürüklediği

köşeye doğru süründü. Yaralının üzerine attığı eski çuval yığını yerli yerindeydi.

Demin Mohok başbuğu Uttake'nin ölüler arasında olmadığına işaret edildiği zaman, genç kadın henüz birşey dememeyi tercih etmişti. Ellerinde bir rehine olduğunu kocasına haber vermeden önce, yaralının hayatta olup olmadığına bakması lâzımdı.

Elini çuvalların altına sokunca parmakları, kaskatı kesilmiş bir vücuda değdi. Uttake hâlâ oradaydı. Kımıldamamıştı : Anjelik onu nasıl bıraktıysa aynen öyle, yüzü, basılmış toprağa dönük olarak yatıyordu. Bununla beraber, Anjelik, Kızılderilinin teninin ılık ve yumuşak olduğunu tespit etti.

Bunun üzerine ferahlayarak kolları sıvadı.

Beraberinde getirdiği kandili bir sandığın üzerine koyarak yaktı. Bir mataraya içilir ispirto, birkaç merhem, karakolun oldukça fakir eczanesinde bulduğu tiftik şeridi parçaları, aynı zamanda bir su kabağı içinde, kuyudan çekilmiş taze su getirmişti. Aranması halinde yaralıyı gözden gizleyecek olan tozlu öteberiyi bir kenara itince, kandilin sarı ışığında mermerden yontulmuş izlenimi uyandıran hareketsiz vücut meydana çıktı. Anjelik onu arkası üstü yatırarak lambayı yaklaştırdı.

Tecrübeli gözleri, yaralının ellerinin durumunu, dudaklarının kıvrımını, kapalı gözkapaklarının çukurunu, burun deliklerinin kasılışını inceliyordu.

Bir sonuca varmasına birkaç saniye yetti.

«Yaşayacak,» diye karar verdi. Çünkü gerek Fas'ta, gerekse Poitou'da katıldığı savaşlarda pek çok yaralının üzerine eğilmişti. Kandili bir kenara bırakarak, İrokua'yı, ölüme yakın bu uykuya daldıran yarayı keşfetmek için daha esaslı bir muayeneye girişti.

Elini bir hastanın ya da bir yaralının üzerine koyduğu vakit, insan vücudu onun için âdeta saydamlaşıyor,

sadece dokunma duygusu, göze görünmeyen ipuçları keşfetmesine yetiyordu. Şimdi de dikkat kesilmiş vaziyette aranıyor, parmakları bu dövmelerle bezenmiş tenin üzerinde tüy gibi hafif hareketlerle ilerliyordu. Genç kadının parmaklarının basıncı o kadar hafifti ki, yaralının, baygınlığı arasında bunun farkına varmasına imkân yoktu. Mohok başbuğu buna rağmen gözlerini açtı. Ardından da beyaz kadının profilini ve ölgün ışıkta ayın ışınlarını andıran dalga dalga saçlarını gördü. Eğilmiş gözkapaklarını, yüzüne düşünceli bir ifade veren dudaklarının ciddi kıvrımını göz ucuyla süzmeye başlamıştı. Sedef gibi parlak tırnaklarla bezenmiş bu ince, uzun parmaklardan yayılan ılık ve büyüleyici akımı bütün vücudunda hissediyordu.

Birdenbire genç kadının, tıpkı bir düşmanın ayak izi karşısındaki bir Kızılderili gibi hareketsizleşerek:

«Tamam!» diye sesini yükselttiğini duydu.

İrokua'nın kana bulanmış peştemalını aralar aralamaz, sağ butta, kasığın katına kadar uzanan yarayı keşfetmişti. Karnına nişan alan bir mızrak darbesi yolunu şaşırmıştı.

Etrafına geçirilip kuvvetle sıkılmış bir sicim, kanamayı durdurmuştu. Uttake, ziyafet salonundan kurtulur kurtulmaz, akan kanlardan izi takip edilmesin diye bunu kendi bağlamıştı. Fakat bu etkili usul tehlikeliydi de, çünkü yaranın çevresi, hatta bütün bacak çirkin şekilde şişmiş ve patlayarak öldürücü bir amboliye yol açmaya hazırlanmıştı.

Anjelik, kandili yine eline alarak, daha büyük bir dikkatle yaranın üzerine eğildi. Sonra, bağı gevşetti. Biraz kan aktı. Bu kıpkırmızı kanın, normal olarak fıskiye gibi fışkırması gerekirdi. Anjelik'in bu işe aklı ermiyordu. Yara artık kanamıyordu. Bu kaskatı kesilmiş vücudun içinde bir mucize olagelmiş, yara kendi kendine

tedavi olmuştu... Yaralının yüzüne gözü ilişen Anjelik, Uttake'nin, kendisine dikkatle baktığını farkederek ürperdi. İrokua'nın yarasının iyileşmesinde garip birtakım güçler rol oynamıştı! Orası muhakkaktı! Mohok'ların başbuğu Uttake'nin, bu konuda ırktaşlarını geride bıraktığına Anjelik daha önce de şahit olmuştu! Genç kadın, İrokua'nın, onu öldürmek için beklediği kaynağın başına kendisini sürükleyen zoru düşündü. Uttake'nin, onu büyüsünün kuvvetiyle oraya cezbettiğini şimdi çok iyi biliyordu.

Bu durumda, yaralının, sahibi bulunduğu gerek öğrenilme, gerekse tabiatüstü bir ilim sayesinde kanının akmasını durdurduğunu ve ölümü yendiğini tahmin etmek zor değildi. Saatlar süresince hareketsiz yatıp beyaz kadının, yardımına koşmasını beklerken, onu hayattan ayırmaya yeltenen ölümü, sırf gizli iradesinin gücüyle durdurmuştu.

Anjelik, Uttake'yi ilgiyle inceledi. Kızılderilinin ağır kokusu midesini bulandırıyor, daha önce de defalarca olduğu gibi, şimdi de tam bir insan yerine, bilinmez dünyaların bir çeşit hayvanıyla karşı karşıyaymış gibilerden bir his duyuyor, onu şimdi karşısında çıplak olarak görünce, başka insanlar gibi ,elleri, ayakları, çıkık kaburga kemikleri, bir göbeği ve bir erkek cinsiyet organı oluşuna şaşıyordu.

Kurumuş kanları sildikten sonra, yarayı saf suyla temizledi ve üzerine, köklerden yapılmış yumuşatıcı bir merhem sürdü. Sonra pansumanı enerjik bir hareketle sıktı. Yakı, yaranın etrafındaki etlerin şişini alacak, Uttake'nin kuvvetli bünyesi de göz önünde tutulursa, bu öldürücü yara yakın bir gelecekte tatsız bir hatıradan ibaret kalacaktı.

İrokua'lar işte böyle adamlardır.

Uttake, Anjelik'in her şeyi bildiğini biliyordu. Şim-

di genç kadını öldürebileceğini de biliyordu, ama aynı zamanda onun, planlarını etkisiz kılacak güçte olduğunu öğrenmişti. Nitekim onu kaynağın yanına «Çağırmış» fakat o, kamasıyla gelmişti. O da güçlü bir varlıktı. Bu da belki Rüyalar Cininin dostu olmasından ileri geliyordu. Uzak kıtalardan gelen bu yabancı kadında, Uttake'ninkine zıt değilse bile farklı bir takım özellikler vardı. Mohok başbuğu, Anjelik'in ellerini vücudunun üzerinde hissettiği zaman, bunun etkisiyle ürpermişti.

Anjelik'le Mohok başbuğu böylece bakışarak birbirlerinin düşüncelerini okuyorlardı. Genç kadın, Kızılderilinin baygın olduğuna, gözkapaklarının arasından sızan ışıltıya rağmen, onun, kendisini görmediğine kendini inandırmak istiyordu. Onu şeytanî bir ruh olmakla suçlandırıyor, Uttake de aynı suçlamaya Anjelik'i hedef tutuyordu. Ve birbirlerinin güçleri ve kuvvetleri hakkında bilgileri arttıkça, her ikisinin de bakışları hem vahşileşiyor, hem de anlayışla doluyordu.

Eş kuvvetler arasındaki bir düelloydu bu.

Can çekişen bir vahşinin yanına çömelmiş bu beyaz silueti gören kimin aklına böyle birşey gelebilirdi?

Onlara bakan, göre göre zavallı bir yaralı Kızılderiliyi özenle tedavi eden kaliteli bir Avrupa'lı kadın görecekti. Benzer serüvenin eşiğinde bulunan eş güçte iki varlık olduklarını kim tahmin edebilirdi?...

Kaşları çatık Anjelik, sargının uçlarını bağladı ve yaralıya son bir öfkeli bakış fırlatarak ayağa kalktı. Sonra, bir balyanın içinden üç battaniye çekti.

Taş gibi ağır gözüken vücudu fazla sarsmadan oynatmaya çalışarak, battaniyelerden birini toprakla arasına kaydırdı. Öbür battaniyeyle onu, ayaklarının ucundan çenesine kadar örttü, üçüncü battaniyeyi de yuvarladıktan sonra başının altına yerleştirdi.

Bu iş de olunca eserine hoşnut bir bakışla baktı. Ut-

take şimdi gerçek bir yaralıya, uslu bir hastaya benzemişti. Genç kadın sonunda, elini, Kızılderilinin ensesinin altına, vıcık vıcık saçlarının arasına sokup başını biraz kaldırmaya ve yaralının dudaklarına suyla dolu matarayı yaklaştırmaya cesaret etti. Mohok'un kasılmış yüz hatları hemen kıpırdadı. Sudan, çocuk gibi kana kana içti. Sonra, göğsü derin bir iç çekişle kabardı.

Başı, Anjelik tarafından tekrar yastığın üzerine yerleştirildiği sırada Mohok başbuğunun gözleri kapalıydı. Genç kadın bir an için onun öldüğünü sandı, fakat sonra, uyuduğunun farkına vardı.

13

UTTAKE'NİN kurtulduğunu Joffrey'e haber vermek için, Anjelik'in, akşama kadar beklemesi gerekti. Kocası günün büyük bir kısmını karakolun dışında geçirmişti, geri kalan zamanı ise Nicolas Perrot ve Maupertuis'le görüşmeye ayırmıştı. Kanada'lılar önce çekimser davranmakla beraber, Joffrey'in tasarladığı projeleri gitgide daha çok onaylar görünüyorlardı. Anjelik'i endişeye düşüren bir nokta vardı : Kont, karakolun savunması için önemli bir hazırlık yapmıyordu.

Bu gidişle İrokua kafilelerinin bir güne, hatta birkaç saata kadar ortaya çıkması beklenebilirdi. Oysa karakolun kapıları ardına kadar açık duruyor, Joffrey'in adamları da acelesiz gidip geliyorlardı. Arada onlara bazı emirler savruluyor, bunlar ise sakin bir hava içerisinde yerine getirliyordu. Karakolun dışında bayırın üzerinde ve nehrin kıyısında gerçi birtakım çukurlar kazılıyor idiy-

se de, bunların istihkâma benzer tarafı yoktu...

Anjelik, büyük oğlu Florimond'u, avlunun bir köşesinde mukavva tüpleri kükürt, klorat ve bakır oksidiyle doldurmakla meşgul buldu.

«Ne yapıyorsun orada?» diye sordu.

«Kestane fişekleri hazırlıyorum.»

«Şimdi kestane fişeğiyle uğraşmanın zamanı mı?»

«Babam istedi.»

«Allah Allah. Kestane fişeğini ne yapacakmış?»

«Ne bileyim. Elbet bir düşündüğü vardır.»

Anjelik çevresine bakındı. Kar birkaç saatın içinde eriyerek, toprağın ve yaprakların üzerinde pırıl pırıl bir nem bırakmıştı. Anjelik :

«Babanın niyeti nedir, Florimond oğlum?» diye sordu. «Baksana, kapılar ardına kadar açık kaldı. Oysa İrokua'lar her an ortaya çıkabilirler.»

«Babam, bizi İrokua'ların hareketlerinden ve yerlerinden haberdar etmek için ileriye gözcüler yolladı.»

«Ne yapacak acaba?»

«Bilemiyorum. Yalnız siz endişe etmeyin, anne. Durumun korkulu olduğunu itiraf ederim, ama babam başımızda olduğuna göre, işler mutlaka yoluna girer.»

Hepsinin sihirli formülü buydu : «Babamız, şefimiz başımızda olunca işler mutlaka yoluna girer...»

Adamlarıyla oğulları, Joffrey'in yüzünde belirli bir anlam yakaladılar mı, soru sormanın zamanı olmadığını ve sadece boyun eğmelerinin gerektiğini çok iyi biliyorlardı.

Fakat Anjelik, Joffrey başında olunca bile işlerin her zaman yolunda gitmediğini kendi tecrübelerinden biliyordu. Bunun ıstırabını az mı çekmişti... Tecrübeleri ona, hayatın çok kere insanların mutluluğuna kasteden bir tuzak olduğunu ve insanı zannettiğinden de sık sendelettiğini öğretmişti. Genç kadın, Joffrey de Peyrac'ın,

düşmanın gücünü küçümsediği ya da hiç değilse darbeyi indirme zamanını hesaplayamadığı o bir tek seferi affetmeye ve hatırasından silmeyi başaramıyordu. Evet, o defa düşman, o çok sinsi, çok nazik ve çok kudretli Fransa Kralı XIV. Louis'ydi, ama Toulouse Kont'u Joffrey'in de, karısı Anjelik'in yanında son bir gece daha geçirebilmek için, ihtiyatı boş verdiği de bir gerçekti... XIV. Louis böylece üzerlerine atmaca gibi inmiş ve her ikisinin de hayatı bu yüzden mahvolmuştu.

Şimdi bile Anjelik'in, ancak kendi kudretine ve yeteneklerine bel bağlayabildiği anlar oluyordu. Heyhat! Kendi çabalarının da çok zaman başarısızlığa aday olduğunu gözlemek fırsatını çok bulmuştu!

Bir olay sırasında, ancak şans ve hüner yardımıyla giderilebilecek bir tehlikeyi kocasından daha kolay hissediyordu.

Bununla beraber, Anjelik, aynı günün içinde kocasını nihayet yalnız bularak, ona, Mohok başbuğu Uttake'nin sağ olduğunu, kendisinin onu kurtarıp tedavi ettiğini ve İrokua'nın, kardeşlerine kavuşup onları intikama kışkırtabilecek yerde ellerinde bulunduğunu haber verince, Joffrey'in, o meşhur soğukkanlılığını kaybetmesine ikinci defadır ramak kaldı.

Genç adam yumruğunu masanın üzerine indirerek:

«Bunu niçin bana daha önce haber vermediniz?» diye bağırdı. «Bundan önemli haber olabilir miydi? Projelerimi inanamayacağınız derecede etkileyebilir. Belki de bu sayede başarıları garantilenmiş olacaktır.»

«Ne projesi bunlar?»

«Orası beni ilgilendirir.»

«Karakolu savunmak niyetinde misiniz? Savaşacak mıyız?»

«Kim bilir?... Belki de son çare o olur. Silah ba-

kımından kuvvetli olduğumuza göre, belli olmaz, kazanabiliriz de. Ne çare ki bu İrokua kailelerini yerle bir etmemiz, bizim de Kennebek kaynaklarında yenilgiye uğramamız anlamına gelir. İrokua'lar bize rahat yüzü göstermeyeceklerine göre, er geç geri çekilmek zorunda kalırız. Bunun için ben başka bir yolu denemeyi düşünüyorum.»

«Nasıl bir yol deneyeceksiniz?»

«Bunun ne olduğunu şimdilik söylememeyi tercih ederim.»

Anjelik küplere bindi.

«Öyle ya, projelerinizi kavrayacak zekâ bende nerede! Benim de savaşta komutanlık yaptığımı ne kadar çabuk unuttunuz!... Öyleyken, bana hiçbir zaman birşey söylemiyor, mutfağıma dönmemi tavsiye ediyorsunuz! Deli olmak işten değil!»

Joffrey :

«Ya siz!» diye gürledi. «Davranışlarınızı, duygularınızı bana açıklamaya o kadar hevesli misiniz? Geçen gün Uttake gibi, beyazların en amansız düşmanı bir adamı nasıl olup da kuçu kuçu gibi peşiniz sıra getirdiğinizi bana anlattınız mı? Kimbilir neler olmuş, yine ne büyük ihtiyatsızlıklar yapmışsınızdır!.. Bu başarınızın insanın garibine gidecek hiçbir yanı yok, bu yaptıklarınız hiçbir açıklama gerektirmez, öyle mi? Gidiyor, geliyor, hayatınızı dilediğiniz gibi tehlikeye atıyor, inanılmayacak işler yapıyorsunuz!... Bütün bunlar ise benim, yani kocanızın üstüne ait değil, öyle mi? Daha bugün İrokua'yı kurtardıktan sonra, yabancınızmışım gibi bana saatlarca birşey söylemediniz... Hele geçen akşam yüz kızartıcı bir hünerle büyülediğiniz ve gözlerini sizden alamamalarına sebep olduğunuz o Fransızlar... Bütün bunlar hoşuma mı gidiyor sanıyorsunuz?... Bir erkeğin, sizin gibi karısının olması kolay iş midir?»

Bu şekilde veriştirerek karşı karşıya geçmişlerdi. İkisinin de gözlerinde şimşekler çakıyordu.

Sonra birden yüz hatları gevşedi ve karşılıklı kahkahayı bastılar.

Joffrey, genç kadını kendine çekerek :

«Ne olur, kabalığımı affedin, hayatım!» dedi. «Ne yapayım, sizi fazla seviyorum. Sizi kaybedeceğim diye, bir ihtiyatsızlığınız felâketinize sebep olacak diye ödüm kopuyor. Beni fazla ağzısıkı buluyor olabilirsiniz, ama sizin de benden geri kalır tarafınız olmadığını itiraf edin. Üstelik benim için ne kadar değerli olduğunuzun her gün daha fazla farkına varıyorum.

Daha bu sabah! Burada, benim yanımda olmasaydınız, patlardım! Bütün hissettiklerimi paylaştığınızı gözlerinizden okudum. Belki de bana siz ilham verdiniz?... Birbirimize o kadar yakınız ki, sevgilim, belki sandığınızdan da daha yakınız, hem birbirimize benziyoruz da galiba. Buna rağmen, size şimdilik birşey söylemeyeceğim, kadınım. Henüz sırası değil! Sizden sadece sabretmenizi rica edeceğim. Büyük bir kumar afiresindeyim. Kumarbazın tek başına olması, düşüncelerini kendi içine yöneltmesi lâzımdır. Destek olarak güvenilir iki akıl hocam var: Nicolas Perrot'la Maupertuis. Denemek istediğim şeyi onlar da doğru buluyorlar.»

Genç adam bu sözlerden sonra karısının yüzünü iki avcunun arasına alarak.

«Bana itimat edin, olmaz mı, sevgilim?» diye fısıldadı.

Anjelik, onu tatlı tatlı ürperten bu okşayıcı bakışın karşısında, «Sana boyun eğiyorum,» anlamına gelen bir hareketle gözlerini yummaktan başka ne yapabilirdi?

UTTAKE gözlerini açtı. Açık kapının teşkil ettiği aydınlık fonun önünde başucuna dikilmiş iki silueti gördü. Bunlar birbirine yaslanan bir erkekle bir kadındı. Birden başı dönerek gözlerini yumdu. Çünkü onlara baktıkça kininin eriyeceğini hissediyordu.

Kont Joffrey :

«Uttake, seni selâmlarım,» dedi. «Sana üzücü bir haber getiriyorum. Cesur olman lâzım, kardeşim! Swanissit, Onasategan, Anhisera ve Ganatuha bu gece öldüler, Patsuikett'lerin cenk baltalarının altında can verdiler.»

«Biliyorum. Gördüm.»

«Uttake, Swanissit'in sözlerini unutmadım. Onun varisisin. Beş Ulus'ların lideri olarak seni selâmlarım.»

Kızılderili uzunca bir zaman sustuktan sonra boğuk bir sesle cevap verdi.

«Bizi karargâhına davet ettin, bizi duvarların içine soktun. Meğer bu kazıkların arkasında bizi bu ihanet bekliyormuş!»

«Silahı tutan el kimindi? Sen onu bana söyle! Madem gördün, öldürenler kimdi?»

«Baron de Maudreuil'le lânetli müttefikleri : Kara Cübbenin çocukları Patsuikett'ler.»

«Ben olmadığımı biliyorsun demek. Dolayısiyle, bu darbeyi indirmek için karakoluma girenlerin bana da ihanet ettiklerini bilmen gerekir! Alnımı utançtan kızartmaya çalışma, aynı Patsuikett'lerin darbelerinin akıttığı kanlardan yeter derecede kızartı zaten. Bak işte!»

Joffrey böyle diyerek başındaki sargıya Kızılderiliye

işaret etti. Uttake tereddüt ediyor görünüyordu, fakat birdenbire dirseğinin üzerinde yarım doğruldu. Acı bir grimas, daima ifadesiz duran yüzünde kalıplaşmıştı. Nefretle:

«Beyazların kavgasından bana ne,» dedi. «Hepsi kardeş değil mi? Ancak ve ancak bir tek düşman görüyorum.»

«Ya bilhassa saçmalıyorsun ya da ateş aklını başından almış, Uttake. Ben, bir Huron'un ihanetinin acısını bir İrokua'dan çıkarıyor muyum? Oysa Huron'larla İrokua'lar, tıpkı benim de Fransız oluşum gibi, aynı ırktan değiller mi?»

Joffrey, bu kıyaslamanın Kızılderilinin zihninde yerleşmesi için bir süre bekledikten sonra, ikna edici sesiyle devam etti.

«Cesur olman lâzım, Uttake. Sözlerimi zihninde iyice tart, kararını vermeden önce de ulusunun geleceğini iyice düşün.»

Mohok başbuğu :

«Nehrin öbür yakasında cengâverler bıraktık,» dedi. «Tahutaget de ormanda bekliyor. Pek yakında her şeyi öğrenecekler ve buraya gelecekler.»

Arkaya devrilerek ekledi.

«Beni öldürebilirsin, Tekonderoga, fakat Beş Uluslar'ın, ölülerinin öcünü almasına hiçbir zaman engel olamazsın!»

Kont tatlı bir sesle :

«Engel olmak istediğimi kim söylemiş,» diye karşılık verdi. «Evet Uzun Evin Ulusları, hepiniz Katarunk'a gelin! İrokua'ların Beş Ulusu, ne duruyorsunuz? Ölülerinizin öcünü bizlerden almaya gelin!...»

Joffrey bu sözlerden sonra Anjelik'i aldı ve Mohok'ların başbuğunu, arkasında endişeli ve şaşkın bırakarak uzaklaştı.

HAVA o kadar kuru, o kadar berraktı ki, Patsuikett'lerle İrokua'ların nehrin akış yönünde Mobedean yakınlarında giriştikleri kanlı savaşın yankılarını ta Katarunk'a kadar iletti.

Sonradan, oradaki hemen bütün Patsuikett yiğitlerinin öldürüldüğü öğrenildi.

İçlerinden bazıları kaçabilmişti. Fakat Reis Piksarett en geride kalmıştı.

Peder Orgeval, yanına saplanan bir okla yaralanmıştı, Piksarett, etraflarında başka kimsenin olmadığını görünce rahibi sırtladı ve koşarak çalıların arasına daldı. İrokua'lar, onu kovalamalarına rağmen, yakalamayı başaramadılar. Patsuikett'lerin başbuğu, misyoneri, civarındaki Novumbega adasında bir Fransız karakolu bulunan Penobkot'a kadar taşıdı. Maudreuil'ün ne olduğu ise uzun zaman öğrenilemedi.

Zafer kazanan İrokua'lar köyü ateşe verdikten sonra, ellerine geçirebildikleri iki Abenaki'yi diri diri kızarttılar.

Ertesi gün, şeflerinin alçakça bir cinayete kurban gittiğini öğrenince de Katarunk'a doğru yola çıktılar.

14

KÜÇÜK evin oturma odasında yere çömelmiş bulunan Anjelik, derme çatma bir şiltenin üzerinde yatan Mohok başbuğunun pansumanını yenilediği sırada ne olduğu anlaşılmaz, hem tiz, hem de gürler gibi bir gürültü,

dışarıda mavi göğe kadar yükseldi, şişti, sonra ani olarak kesiliverdi.

Anjelik, pencere tarafına göz atarak bir fırtına alâmeti aradı. Fakat gök masmaviydi.

Gözleri pırıl pırıl olan Uttake doğrulmuştu.

Anjelik o zaman durumu anladı, anlamasıyla da tüylerinin diken diken olduğunu hissetti.

Demin duyduğu gürültü İrokua'ların savaş çığlıklarıydı.

Sessizlik şimdi ortalığa yine hâkim olmuştu. Bu tüyler ürpertici çağrıya cevap veren hiçbir tüfek tarakası duyulmuyordu.

Anjelik, vahşinin pansumanını tamamladı. Sonra, ilâçlarla sargıları toplayarak hazırladığı çantaya özenle yerleştirdi. Karakolda herkese, fazlaca izahat verilmeksizin her ihtimale karşı biraz öteberi hazır etmeleri ihtar edilmişti. Genç kadın, çantasının içine, bir elbise, değişmelik çamaşır, Swanissit'e verilmesiyle aynası eksilen altın ve bağa tuvalet takımını, Honorine'in hazine kutusunu koymuştu.

Vakit vakit Joffrey'in, hepsinin hayatını kurtarmakla kalmayıp, memleketteki nüfuzunu, korumayı da umduğundan şüpheleniyordu. Sonra, bu sonuca, kanlı bir çatışmasız varmanın imkânsızlığını görerek, umutsuzluk içinde başını sallıyordu.

Kalçasına dayanmış tabancayı eliyle yokladı. Katarunk'takilerin hepsinin silahlı olması gerekiyordu. Bayan Jonas, mavzerini kollarının arasında tıpkı bir çocuk gibi tutuyordu. Göçmenler, çığlığı duyunca odalarından çıkmışlar ve soğukkanlılığından cesaret buldukları Anjelik'in çevresinde grup olmuşlardı. Silahları ve yürekleriyle bekledikleri kadar ayaklarının dibindeki İrokua'ya zehirli bir hayvanmış gibi bakıyorlardı.

Kendilerine haber vermeye gelindiği vakit, hiçbir

korku belirtisi göstermeden avluyu aşmaları ve karakoldan çıkmaları gerekecekti. Yapacakları bundan ibaretti. Olayların geçişi hakkında hiçbir fikirleri yoktu.

Birdenbire Maupertuis'le oğlu çıkagelerek Mohok'u, koltuk altlarından tutup doğrulttular ve ayakta durabilmesi için ona destek oldular.

Derken Kont Joffrey de Peyrac da baştanbaşa allar giymiş olarak içeri girdi ve Uttake'ye :

«Kardeşlerin dışarıdalar,» dedi.

Gümüşle süslü siyah eldivenlerini giyerken hiçbir telâş göstermiyor, hatta hemen hemen gülümsüyordu.

«Buradalar!» diye devam etti. «Nicolas Perrot onlara bayırın tepesinden bakıyor, onlar da ona bakıyorlar. Perrot'yu oklarıyla delik deşik edip etmeyeceklerine bir türlü karar veremiyorlar. Bunun senin gelip kendilerine söylemeni bekliyorlar.»

Kızılderili ürpererek :

— «Bana yine ne gibi bir rol oynatmaya hazırlanıyorsun, Tekonderoga?» diye sordu. «Ağzımı açtığım takdirde, kardeşlerimi intikama davet edeceğimi bilmemezlik edemezsin.»

«İntikamınız kime karşı olacak?»

«İhânet senin karakolunda, senin çatının altında oldu...»

«Biliyorum. Ama ben bu ayıbı sileceğim. Orası benim bileceğim iş. Ama sen ne yapacaksın? Katarunk'un beyaz kadınından, karımdan, hayatını bağışlamasını istedin, o da hayatını bağışladı... Bu bile, İrokua'ların ölümünü istemediğimizi anlamana yeterli değil mi? Dahası var...

Swanissit'in niçin öldüğünü hatırlamaya çalış Uttake. Benimle buluşmak, benimle anlaşıp ittifak kurmak için her türlü tehlikeyi göze almıştı. Beş Ulusların lideri

bugün sensin. Kardeşlerini nereye götürmek istiyorsun? Barışa mı, ölüme mi?»

Joffrey, uzun boyuyla Kızılderilinin başında durarak onu ezici kişiliğiyle etkilemeye çalışıyordu. Bu dikkafalıyı yola getirmek aklın almayacağı derecede zor işti, hatta imkânsızdı. Ama bu bir hayat memat meselesiydi.

Hepsinin hayatı bu titrek umuda bağlıydı.

Uttake :

«Ölüm» diye bağırdı. «Ölüm! Ama sen hepsinden önce öleceksin...»

Joffrey filozofça :

«Varsın, hepimiz ölelim,» dedi.

Sonra, beraberinde odaya giren Kanada'lı ihtiyara dönerek :

«Ne yapacağınızı biliyorsunuz, Bay Macollet,» dedi, «Bu hanımlarla çocuklarını size emanet ediyorum. Nicolas Perrot'yu gözden kaybetmeyeceğiniz bir yerde durup bekleyin. Size kararlaştırılan işareti verirse, himayenizdekilerle doğru karakol duvarlarının içine çekilmeniz ve savaşa hazırlanmanız gerektiğini anlarsınız.»

İhtiyar :

«Dikkat ederim,» diye vaat etti.

Joffrey bundan sonra yine Maupertuis'le oğlunun ayakta tuttukları İrokua liderine baktı. Anjelik'in sayesinde en büyük kozu buydu :

Adamlarına:

«Ona biraz rom verin de ayakta durabilsin. Sonra da hepiniz gelin,» dedi.

Geniş adımlarla avludan geçerken, alnındaki yarayı örten pansumanı sert bir hareketle kopardı. Zedelenmesiyle yaradan yine ağır ağır kan süzülmeye başladı.

Yann le Covennec, patronun siyah aygırını dizginlerinden tutmuş bekliyordu.

Joffrey bir sıçrayışta eyerin üzerine oturdu ve karakolun açık kapısına doğru atıldı. Sonra dışarının ışığı onu yuttu.

İrokua'ların savaş çağrısı ikinci defa gökleri çınlatınca, yüreği endişeyle dolan Anjelik durdu. Fakat bu defa da öfkeli kükremeye karşılık olarak herhangi bir patlama duyulmadı.

Macollet:

«Haydi haydi!» dedi. «İnsan, oynadığı komedyayı sonuna kadar devam ettirmeli. Kudurmuş bir hayvanı hiçbir kuvvet, onu şaşırtan ve anlayamadığı birşey derecesinde durduramaz. Bu vahşilerin arasında ise hayatlarında at görmemiş olanlar çok!.. Hem biraz endişeliyseniz, ben kıratta bir kavalyeyi şimdiye kadar görmediğiniz ve benden sonra da göremiyeceğinizi unutmayın, hanımlar!..»

Eloi Macollet konuşmaya devam ettiğinden, küçük kafile gülerek karakolun kapısına ulaştı.

Nicolas Perrot oradaydı. Ellerini arkasında çaprazlamış durumda nehre ve İrokua ordusuna bakıyor, süet derisinden elbisesinin saçakları ve kürk başlığının kuyruğu rüzgârda uçuşuyordu.

Joffrey de Peyrac ateşli bineğinin üzerinde bir aşağı, bir yukarı gidiyor ve ellerinde flâmalar tutan adamlarını teftişten geçiriyordu.

İspanyolların siyah zırhları güneşte ışıldıyordu.

Reis Uttake'yi kollarından tutan Maupertuis'le oğlu, Nicolas Perrot'nun yanına gelip durdular.

Bunun üzerine aşağıdan bir uğultu yükseldi.

O yöne bakan Anjelik, bütün kanının çekildiğini hissetti.

Nehrin iki kıyısıyla kumsal, tüylerle süslü vahşilerle kaplıydı. Nehirde cengâverlerle dolup taşan teknelerin habire yenileri geliyordu.

Kızılderililer, kıyıya çıkarken kaldırdıkları toz bulutlarının arasında hareket halinde bir kitle teşkil ediyorlar, fakat hemen hiç gürültü yapmıyorlardı.

Hepsinin bakışları yukarıya, karakol yönüne çevriliydi.

Kutsal Vadi'de sık sık görünen ve Beş Uluslar'a ait beş gölde tekneyle dolaşmaya gelen Nicolas Perrot'ya bakıyorlardı. Perrot, onlar için yarı yarıya Kızılderiliydi!... İrokua'lar şimdi de Uttake'ye bakıyor ve durumdan hiçbir şey anlayamıyorlardı. Onlara, bütün liderlerinin Katarunk'ta öldüğü söylenmişti!...

Şahane siyah hayvanının üzerindeki Kont de Peyrac'ı görmek ise kalplerini, bâtıl inanışlarından doğma bir korku dolduruyordu.

Aşağıda toplanmaya devam ediyorlar, fakat bir teşebbüse girişmeyip bekliyorlardı.

Joffrey de Peyrac da atından inerek Perrot'la Uttake'nin yanına gelip durdu.

Rüzgâr, mantosunu, saçlarını, gömleğinin önündeki kat kat dantelleri ve ceketinin omuzlarına bağlı kurdeleyi uçuruyordu.

Anjelik, kızı Honorine'in küçük elini avcunda sıkı sıkı tutmuştu. Gözleri oğullarını arayınca, biraz geride durduklarını gördü. Herbiri, flâmaları rüzgârda dalgalanan kırmızı, mavi ve altın renkleriyle işli büyük bayraklardan birini tutuyordu.

Anjelik bu bayrakların neyi temsil ettiğini bilmiyordu. Bunu bir gün Joffrey'den sormaya karar verdi.

Herkes o kadar sakindi ki, belki de bir faciânın eşiğinde bulunulduğuna, bilmeyen inanmazdı.

Anjelik, Macollet'e usulca:

«Ne olacak şimdi?» diye sordu.

«Şimdilik herkes birbirine bakıyor, birbirini tartıyor. İrokua'lar, Uttake'yi sağ bulacaklarını ummuyor-

lardı. Hem bu yiğitler çitlerden, duvarlardan ve açık alanlardan korkuyorlar. Bir de üstelik duvarların dışında onları bekleyen Beyazları görünce büsbütün şaşırmışlardır... Ne yapacaklarını bilemediklerine eminim!... Bakın, cesaret bulmak için dans etmeye başlayanları bile var. Fareyi korkutmaya çalışan kediden farkları yok. Hoş, şimdi kimin fare, kimin kedi olduğu belli değil ya. Dikkat! Yine savaş çığlıklarıyla ortalığı çınlatacaklar. Kıpırdamayın... Korktuğunuzu onlara belli etmeyin...»

Bütün bu açık ağızlardan hayvanî bir ses yükselmekte gecikmedi.

Bayan Jonas'la Elvire, Anjelik'e yapıştılar. Genç kadın da müthiş korkan çocukları tutarak!

«Aldırmayın. Hepsi bir ağızdan bağırdıkları için bu kadar gürültü oluyor!...» dedi.

Küçükler yüzlerini Anjelik'in eteklerine gömmüşlerdi.

İrokua'ların savaş çağrısı bu defa cevapsız kalmadı. Biri, İrokua ordusu öncülerinin bulunduğu noktaya yakın bir kıyı köşesinden, öbürü ise karakolun arkasındaki yardan olmak üzere iki patlama duyuldu.

Koca koca kaya parçaları havaya savrularak, yankıların daha da çoğalttığı bir tarakayla yere düştüler.

Bir panik dalgası İrokua'ları sardı.

Bir çoğu, gizlenmek için söğüt korusuna doğru atıldılar, başkaları gerisin geriye teknelerinde soluğu aldılar.

İçlerinde en cesurları toplanmaya ve oklarını yaylarının ipi üzerine yerleştirmeye girişmişlerdi. Fakat peş peşe patlamalar dikkatlerini alıyor, onlara ne tarafa döneceklerini şaşırtıyordu.

Rengi atan Uttake :

«Bu da ne?» diye sordu.

Joffrey :

«Kardeşlerin beni çığlıklarıyla selâmladılar. İşte benim cevabım. Yoksa Gök Gürültüsü Adam olduğumu unuttun mu?» diye karşılık verdi.

Alayla ilâve etti.

«Neden korkuyorsun, Uttake? Bunların hepsi neden korkuyorlar? Düşenler sadece taş.»

Mohok başbuğu Kont'a dikkatle baktı.

«Benden ne istiyorsun?»

«Kanın bedelini seninle ve kardeşlerinle tartışmak istiyorum.»

«Liderlerimizin kanının bedelinin ne kadar olabileceğini düşündün mü?»

«Bir kere konuyu tartışalım, öğreniriz.»

Uttake bunun üzerine cengâverlerine dönüp onlara sövüp saymaya girişti. Fakat zayıf düştüğünden sesi duyulmuyordu. Nicolas Perrot bunun üzerine, ellerini ağzına boru yaparak şeflerinin saydığı küfürleri onlara iletti.

«Köpekler! Çakallar! Dönsenize buraya! Kendinizi gösterin! Düşenler sadece taş. Başlarınız ilerlesin. Kanın bedelini tartışacağız...»

Yiğitler sonunda sükûnet bularak, kanın bedelini tayin edecek pazarlığı kabul eder göründüler.

Geleneğin kuralları, düşmanlara görünürde dostça bir hava içerisinde oturup birbirlerinin itham barajına karşılıkta bulunmak imkânını verecekti.

İrokua ileri gelenleri, delik deşik yüzlü, ihtiyar Tahutaget başlarında olduğu halde ilerlediler. Fakat onların arkasından öbürleri de bayırı tırmanarak yayıldılar ve yanyana oturmuş ya da uzanmış vücutlarıyla toprağı örttüler. Bu çıplak vücutların kokusu güneşin altında dalga dalga yayılıyor, esrarengiz bakışlı yüzlerce kara göz, Katarunk'un etrafında sanki sihirli bir daire teşkil ediyordu.

İhtiyar Eloi Macollet:

«Bari biz de oturalım, hanımlar,» dedi. «Yerimiz iyi. Nicolas Perrot bana işaret verirse, işlerin bozulduğunu ve umut kalmadığını anlarız. O zaman, acele tarafından bir sığınağa kapağı atmamız gerekir.»

Anjelik :

«Pek de kalabalıklar,» diye içini çekti.

«Yok canım! Yüz kişi varlarsa o kadar. Üstelik yorgunlar, silahları ise bizimkilerle kıyaslanamaz. Savaştan sonra birbirlerine burada randevu vermiş kafileler olsa gerek. Barutumuzla mermimiz bol olduğuna göre kolaylıkla haklarından geliriz sanırım.»

«Kocam, işin tatlıya bağlanmasını istiyor.»

«Niçin olmasın. Bu memlekette, insan ölmedikçe umut vardır, hanımefendi. Ama bu defa dört büyük liderlerinin öldürüldüğünü unutmayalım. Yine de bir kere denemekten zarar gelmez.»

İhtiyar böyle diyerek, yakınındaki bir İrokua'ya elini salladı ve kırmızı yün başlığını yarısına kadar kaldırarak birşey seslendi. Sonra Anjelik'e açıklama yaptı.

«Ona, baş derimi yüzmeye gelmesinde fayda olmadığını, o işin daha önce yapıldığını söyledim. Ha! Ha! Ha!»

Bayan Jonas ihtiyara hayran hayran bakarak :

«Ne güzel, bu durumda gülmeye cesaretiniz var,» dedi.

«Âdet böyle. Burada daima gülmek zorundasınız. İşkence edilmek üzere kazığa bağlanırken bile.»

Uttake, iki Kanada'lı ve Kont de Peyrac bu süre içinde başlıca İrokua komutanlarının karşısına oturmuşlardı. Joffrey'in öbür adamları, görünürde sakin ve tasasız bir tavırla arkasında grup olmuşlardı, fakat onları gizliden gizliye inceleyen Anjelik, hepsinin tetikte olduğunu farkediyordu. Dikkatleri, görüşme süresince bir

an bile gevşemedi. Bazan içlerinden biri, karakola girdikten sonra geri dönüyordu. O gün yapılan her şey öylesine bir düzen, öylesine bir disiplinle başarıldı ki, Anjelik, kocası tarafından getirilen ve bazıları önceden ona sönük ve işe yaramaz gözüken adamların, gerçekte titizlikle seçilmiş olduklarını anladı. Kusurları ve aksilikleri olsa bile, tehlike anında körü körüne sadık, kurnaz ve cesur mu cesur oldukları ortaya çıkıyordu.

Joffrey de Peyrac, Nicolas Perrot'nun aracılığıyla İrokua cengâverlerine, alçakça öldürülmesinden önce Swanisst'le üzerinde anlaştığı konuları hatırlatmakla işe başladı.

Anjelik, bulunduğu yerden, mimikleri izleyebiliyor, sesleri, Nicolas Perrot'nun bıkıp usanmadan İrokua diline çevirdiği Fransız görüşlerini ve Kızılderililerin Kont de Peyrac'a yağdırdıkları küfürleri ve tehditleri duyabiliyordu.

Joffrey o zaman ayağa kalkıyor ve ateş saçan bakışlarını İrokua'lara dikerek, sözlerini ezici kişiliğiyle destekliyordu.

Beş Uluslar'a ettiği vaatleri ve Swanissit'in bunlara verdiği değeri hatırlattı. Yirmi yıl süresince ulusuna savaşlarda önderlik eden ihtiyar liderle geçen akşam anlaşmaya varmış, taraflar, Joffrey'in hizmetindeki veya onunla ittifak halindeki bütün beyazları kapsayan bir barışta karar kılmışlardı.

Bir parola, milliyetleri ister Fransız, ister İngiliz, İspanyol ya da Flaman olsun, bütün bu beyazların, İrokua uluslarının arasında zarar görmeksizin geçmelerini garantileyecekti.

Beri yandan Joffrey de Peyrac'la adamları da, Kebek'li Fransız hemşerileri ya da anlaşmış bulundukları Abenaki'ler ve Algonquin'ler tarafından kışkırtılmaları

halinde bile İrokua'larla savaşmayacaklarına söz vermişlerdi.

İhtiyar şefin isteği üzerine, Beş Uluslar'la ispirtolu su alışverişi yapmamayı ve onları, geyik avı ve tarımdan alıkoyan kunduz ticaretine teşvik etmemeyi de vaat etmişlerdi.

İhtiyar Seneka başbuğu, ulusuna son nefesine kadar babalık yapmış, uyruklarını, onları soysuzlaşma ve kıtlık yoluyla hızla mahva sürükleyebilecek ateş suyundan ve ticarî alışverişten korumak istemişti.

Çünkü çıkar düşkünü beyazlar tarafından devamlı olarak kunduz avlamaya teşvik edilen İrokua'lar, tarımı ihmal ediyorlar, fazla sert ve uzun kışlarda ise yiyecek kıtlığından koca koca kabilelerin kökü kuruyordu. Swanissit tarafından Joffrey'e açıklandığına göre, İrokua ulusu için üçüncü ve en büyük tehlike savaştı. İhtiyar lider, ulusunu hiç değilse beyazların biriyle : Gök Gürültüsü Adam ve kabîlesiyle barış içinde yaşamaya mecbur etmekle bu öldürücü tehlikeyi uzaklaştırmaya çalışmıştı.

Kont de Peyrac da gelecek yıllarda bu vaatleri unutabileceklere aralarındaki anlaşmayı hatırlatmak için, Beş Uluslar'ın beş başbuğunun herbirine her yıl uzun namlulu ve çakmaktaşlı bir tüfek, iki varil barut, iki varil av saçması, balık avı için İngiliz ipliğinden beş ağ, al renkli İngiliz yününden beş battaniye, rengi yağmurda ve güneşte solmayan kırmızı ya da mavi beş yün yelek, ikiyüz balta, ağaç kesmek için beş testere ve mısırları büyütmek için bire bir olan beş fıçı güherçile armağan etmeyi üzerine almıştı. Ayrıca, kazan denilen o büyük tencerelerden de boy boy birkaç tane verecekti.

İrokua ulusu için böylesine avantajlı şartlardan, bir yıl bile uygulanılamadan vaz mı geçilecekti?

Tahutaget bunun üzerine Nicolas Perrot'un tekrar ettiği birşeyi haykırdı.

«Anlaşmaya, daha uygulanmadan ihanet eden sensin, beyaz adam. Armağanlarının yüzünü görmedikse de, ihanetini ve alçakça cinayetlerini gördük. Patlak verecek savaşa, vazgeçilmesi henüz karar altına alınmışken sebep olan sensin.»

Joffrey bu sözlere aldırış etmedi. Nicolas Perrot kanalıyla Tahutaget'e yanıldığını bildirdi.

Swanisst'le temsilcilerine, anlaşmanın yapılması şerefine verilen armağanları birazdan gösterecekti. Fakat bundan önce, Uttake'den, saldırıyı ve İrokua liderlerinin ne şekilde can verdiklerini kardeşlerine hikâye etmesini rica ediyordu.

Mohok isteksiz bir tavırla boyun eğdi.

Perrot, Maupertuis ve Beyazların arasında İrokua dilini bütün bilenler, Uttake'nin anlattıklarını dikkatle izliyorlardı. Joffrey de Peyrac'ın adamlarının saldırganlar tarafından tepelendiğini ve Baron de Maudreuil'le Patsuikett'lerin karakola hileyle girdiklerini kendi gözleriyle gördüğünü söyletmeye onu iki kere mecbur ettiler. Onu öldürmek üzere arayan Reis Piksarett'den, Tekonderoga'nın karısı olan beyaz kadın tarafından kurtarıldığını da ona ayrıca itiraf ettirdiler.

Joffrey de Peyrac bundan sonra saçlarını kaldırarak alnındaki kızarmış yarayı herkese gösterdi ve bir Patsuikett cenk baltasının eseri olduğunu hatırlattı.

Yorucu bir söz düellosuydu bu. Hatta Joffrey'in, tercümanları tarafından desteklenerek tek başına sürdürdüğü bir mücadele olduğunu söylemek daha uygun düşerdi. Vahşiler için mesele hallolmuştu bile. Kont'un ölmesi lâzımdı. Bununla beraber, beyaz adamın yediği darbeleri görmek onları etkilemişti.

Hava da o kadar sıcaktı ki.

Görüşmeler saatlardır süregeliyordu. Vakit vakit oradakilerden biri su içmek ya da yıkanıp serinlemek için

nehre iniyordu. Anjelik birdenbire, her ihtimale karşı eşyasının arasına yağlı ekmek dilimleri koyduğunu hatırladı ve onları çocukların arasında pay etti.

Yorgunluk taraflara endişeyi unutturmuştu. Derken yeni bir heyecan dalgası oradakileri pençesine aldı ve Joffrey'in İspanyolları, ellerini tüfeklerinin tetiklerine götürerek ateş etmeye hazırlandılar.

Uttake'nin sözleri vahşileri çok heyecanlandırmıştı. Savaş ve intikam heyecanının İrokua yüreklerinde yatışması uzun sürer.

Öldürmek amacıyla gelen bu vahşilerin, zevklerinden mahrum edilmeye kolay kolay yanaşmayacakları anlaşılıyordu. Çünkü bir kardeşin ya da sevilen ve sayılan bir şefin ölümünün öcünü almak ve bire karşı yüz öldürmek, onlar için zevklerin en büyüğüydü. Kana susamışlıklarını dindiremeyeceklerinin düşüncesi bile onları öfkeden titretmeye ve homurdandırmaya yetiyordu.

Öbürlerinden daha sabırsız genç bir yiğit, Floridond'a yaklaşarak gür saçlarını kaldırdı ve çocuğun başının etrafında bıçağıyla anlamlı bir hareket yaptı. Anjelik bu kareket karşısında haykırmamak için kendini güç tuttu.

Babasının soğukkanlığını taklit eden Florimond kıpırdamamıştı bile. Öbürü de sonunda onu korkutmaktan ümidini keserek uzaklaştı. Anjelik, büyük oğluna hayran olmuştu. Delikanlının, masmavi ve gök fonunun üzerindeki ince, esmer profili madalyalardaki çehreleri hatırlatıyordu. Genç kadın, heyecan içinde onun, Joffrey de Peyrac'ın oğlu olduğunu düşündü. Bu adam vaktiyle Garon nehri kıyılarında ve Aquitaine eyaletinin yıldızlı göğünün altında Anjelik'i kollarının arasına çekerek kadın yaptığı için, faziletleri bu delikanlıya geçmişti, soylu kanı onun damarlarında akıyordu. Yüreği iftiharla kabaran genç kadın :

«Oğlumuz!» diye düşündü.

«Yaralısı» Reis Uttake hesabına da endişe duyuyordu. Onun gibi ağır bir yaralı nasıl olur da böylesine yıpratıcı bir kovuşturma seansına dayanabilirdi?

Açıldığı Eloi Macollet:

«Onun için kendinizi üzmeyin,» dedi. «O hayvanları ben bilirim. Kedi gibi dokuz canlıdırlar. Zaten Uttake böyle soluk almadan çene patlatabildiğine göre, iyileşmiş sayılır.»

Anjelik ihtiyar adama :

«Ona biraz içecek birşey götüremez misiniz?» diye rica etti. «Görüşmeler esnasında ölmesi bizim için hiç iyi olmaz.»

Kanadalı, Paksuikett kıyımından kurtulan tek lidere bir helvacıkabağı içinde su götürdü. Bu ilgi Uttake'nin hoşuna gitmiş göründü.

Mırıltılar dinmişti. İrokua'lar kendilerine sunulan saldırı hikâyesini hazmediyorlar, işlek muhayyileleri sayesinde anlatılmayanları da tamamlıyorlardı. Bazan bir soru soruyorlar, sonra tekrar düşünmeye koyuluyorlardı.

Joffrey de Peyrac o sırada ayağa kalkarak uzun bir konuşma yaptı.

Sözüne sık sık ara vererek, o da ayağa kalkan Nicolas Perrot'nun, söylediklerini çevirmesine ve en uzaktakilere bile duyurmasına meydan veriyordu.

«Şimdi hepiniz beni dinleyin,» dedi. «Kutsal intikam gereklerinin, sizi ölülerinizin öcü alınmadan herhangi bir yiyecek maddesine el sürmekten alıkoyduğunu biliyorum. Fakat nehrin aşağı boylarında saldırdığınız Patsuikett'leri öldürdünüz, öldürmediklerinizi de kaçırdınız. Suçlu olanlar da yalnız ve yalnız onlar olduğuna göre, öldürülen liderlerinize karşı vazifenizi yerine getirmiş sayılırsınız. Ne yazık ki bana karşı duyduğunuz kin hislerinden de haberdarım. Fakat Swanissit'le aramdaki an-

laşmayı yürürlükte saydığım için, size dost gözüyle bakıyorum. Oğullarına, onların bir düşmanlık belirtisine tanık olmadan düşman gözüyle bakıp Swanissit'i aşağılamak istemediğim için, gördüğünüz gibi, sizi korkusuzca aramıza kabul ediyorum.

«Size dost cengâverlere yaraşır bir karşılama hazırladığımı inkâr edemezsiniz. Size armağanlarım üç yığın halinde.»

«İlkinde yiyecek maddeleri bulacaksınız. Ne çare ki bunlara, kalbinizdeki kin sönmeden ve şerefinizi kurtulmuş saymadan dokunmayacaksınız. Ancak ve ancak o zaman doya doya yiyeceksiniz. İşte bu yığında yirmi küp mısır tanesi, dört küp geyik eti, iki küp ayı eti, ayrıca helvacıkabakları ve mısır bulamacınıza güzel koku katmak için baharlı otlar var. Bu kadarı da, ırklarının geleceğini düşünecek yerde, zararlı bir öfkeye kapılan yorgun yiğitleri kuvvetlendirmeye ve dinçleştirmeye yeter sanırım.»

İroku'lardan biri ayağa kalkıp Joffrey'in konuşmasını protesto ettiyse de, etraftakiler onu susturdular. Vahşilerin, ikinci yığında ne gibi armağanlar olduğunu pek merak ettikleri anlaşılıyordu.

Joffrey saymaya girişti.

«Kendinizi savunmanız için baltalar, İngiliz bıçakları, iki varil barut, iki varil kurşun, fitilli üç tüfek ve çakmaktaşlı bir tüfek...»

«Swanissit'e bir tüfek vermiştin,» diye seslenenler oldu.

«Onu geri almış değiliz. Büyük Avlar ülkesinde avlanabilmek için tüfeğini mezara götürecektir. Üçüncü yığındaki armağandan hemen yararlanabilirsiniz. Yüzünüzü buruşturup reddetmeyin, Beş Uluslar'ın yiğitleri. Üçüncü yığında Virjinya tütünü var. Barış ya da savaş arasında bir karara varmadan tütün içmenin ise hiçbir

yüz kızartıcı tarafı yok. Bilâkis tütün, huzur bulmanıza yardım ederek en isabetli şekilde hareket etmenize yardımcı olacaktır.»

Uttake'yle Tahutaget birbirine danıştıktan sonra razı olduklarını belirttiler.

Nicolas Perrot, Maupertuis ve melez Pierre Joseph, Kızılderililere, kurutulmuş tütün yaprakları ve birbirlerine geçirecekleri birkaç uzun çubuk dağıttılar.

İhtiyar Mocollet hanımlara:

— «Sizi biraz yalnız bırakacağım,» dedi. «Bu hergelelerle biraz ahbaplık etmeye gitmek lâzım. Düşmanlık hisleri hafiflemişe benzer. İstifade etmeli.»

Böyle diyerek İrokua'ların arasına gidip oturdu, piposunu içlerinden birinin çubuğuyla yaktı ve sohbete başladı. Maupertuis'le Huron melezi oğlu, tanıdıkları İroku'a'ları gürültüyle selâmlayarak nehre kadar indiler, Anjelik de onları, kalpleri kinle dolu vahşîlerin arasında yalnız ve silahsız görünce korkusundan titredi.

İrokua'lar tütünlerini tutkuyla tüttürüyorlardı. Dudaklarının arasından yoğun, mavi bulutlar dışarı süzülüyor, sarhoş edici bitkinin, kalplerindeki kini ve üzüntüyü geçici olarak uyuşturduğu hissediliyordu.

Böylece, sadece nehir kıyısındaki yabani hindilerle yabani kazların çığlıklarının bozduğu yarım sessizlik içinde bir saat geçti.

İncecik bir toz, tütün dumanlarına karışıyor, çevrenin göz kamaştırıcı renkleri bulanık bir görüntü alıyordu.

Anjelik birden kolunun üzerinde bir el hissetti. İhtiyar Macollet yanına dönmüş, ona ufka doğru inişe geçmiş güneşi gösteriyordu.

Genç kadın, kocasının bulunduğu tarafa baktı. Joffrey'in iki kere öksürük nöbetine tutulduğu dikkatinden kaçmamıştı. Adamcağız, iki saat süresince aralıksız ko-

nuşmuştu. Hasta boğazının ona sıkıntı verdiği belliydi.

Anjelik onun yanında olmayı, onu şefkati ve ihtimamıyla sarmayı bütün kalbiyle özlüyordu.

Joffrey saatlardır mücadele ediyor, teşebbüsü İrokua'lara bırakmamaya çaba gösteriyordu.

Zafer ne zaman ona nasip olacaktı?.. Ah Tanrım!..

Tahutaget ansızın ayağa kalkarak şiddetli bir tonla birkaç söz savurdu.

Nicolas Perrot hemen :

«Tahutaget Beş Ulus'lar adına şunları bildiriyor,» diye başladı. «Gök Gürültüsü Adam, sevgili liderlerimizi armağanlarınla diriltebileceğini mi sanıyorsun! Evet, bize armağanlar ve yiyecekler verdin, ama onların nasibi sadece utanç ve ölüm oldu.»

Bu sözler üzerine vahşilerin arasında bir uğultudur yükseldi. Joffrey de Peyrac da bir kere daha karşılarına dikildi. Kuvvetini toplayarak, Nicolas Perrot'ya da iletti-ği bir ateşle konuşmaya girişti. Perrot'nun gür sesi Joffrey'inkinin arkasından yükseliyor, iki ses tam bir âhenk içinde birbirini tamamlıyordu.

Joffrey :

— «Yanılıyorsunuz yiğitler, İrokua yiğitleri!» diye bağırdı. «Liderlerinizin bu ülkelerdeki nasibi sadece utanç ve ölüm olmamıştır. Kutsal Vadinin, İrokua uluslarını sinesinde toplayışından beri liderlerinizin hiçbiri, bunlar kadar zenginlik, armağan ve şerefle yüklü olarak mezarına inmemiştir... İçinizden şöyle düşündüğünüze eminim: «Onlar yurtlarından uzakta öldüler, cesetlerini kıymetli elbiselere ve kürklere saramayacağız, büyük avlar ülkesi için yanlarına kazanlar ve silahlar veremeyeceğiz!.. Öyleyse bakın!..»

Sol yanda karakolun biraz önünde yoğun bir grup teşkil etmiş bulunan İspanyollar, kendilerine işaret verilmesi üzerine, birbirlerinden uzaklaşarak, Kont de Pey-

rac'ın o ana kadar İrokua ordusundan gizlemek istediği manzarayı gözlerinin önüne serdiler.

Beklenen an gelmişti...

Swnissit, Onasategan, Anhisera ve Ganatuha bir akçaağın altında bacaklarını çaprazlamış durumda oturmuşlardı. Silahları kollarının arasında başları dik, gözleri kapalıydı.

Tüylerden örülü nefis başlıkları, derisi yüzülmüş başlarındaki çirkin yarayı gözden gizliyordu, hünerli parmaklar ise ölü yüzlerinin soğuk ve sarı derisini turuncu ve kırmızı renkteki bir tören makyajıyla süslemişti. Bu, kendi hatıralarını anarak, İrokua çehrelerinin üzerine eğilen iki Kanada'lı koşucunun eseriydi.

Maupertuis'nın kalın parmağı, Swanissit'in elmacık kemiklerinin üzerine ala boyarken, Nicolas Perrot da Anhisera'nın yanağına genç bir yiğitken aldığı ilk yarayı canlandıran uzun bir sarı çizgi çekiyordu.

İki Kanada'lı bundan sonra İrokua liderlerine, Kont de Peyrac'ın, sandıklarında getirdiği kürk ya da işlemeli ipekliden şahane mantolar giydirmişler, arkalarına da, sırtlarına ve bağlı boyunlarına destek olarak, uluslarının karşısında dik oturmalarına imkân veren bir kazık dikmişlerdi. Bu kazıkların da rüzgârda dalgalanan kurdeleler ve tüylerle süslü olduğunu söylemeye gerek yok. Bu manzara karşısında İrokua cengâveri saflarında boğuk bir inilti dolaştı. Vadilerden uzakta ve düşman topraklarına ortasında ölü başbuğlarına bakıyorlar ve kendi yurtlarında kendi evlâtlarının onlara sağlayabileceği şerefin çok üstüne erişmiş olduklarını görüyorlardı.

Doğrularak ileri atıldılar.

Kont de Peyrac, elini Nicolas Perrot'nun omzuna koyarak :

«Onlarla konuş!» diye emretti. «Çabuk rasgele birşeyler söyle! Ölülerin armağanlarını onlara göster!»

Kanada'lı hemen, yabancısı olmadıkları için, İrokua'ların dinledikleri sakin, fakat sert sesiyle armağanları onlara bir pazarcı edasıyla sırlamaya girişti.

Dikkati üzerine çekiyor, İrokua'ların zihnini gözlerinin önündeki korkunç gerçekten, ölü başbuğlarından uzaklaştırmaya çalışıyor, bir hokkabaz hüneriyle onları oyalayıp üzüntülerini unutturuyordu. İrokua'lara gümüşten dört yayla bini aşkın inciyle işli deriden mahfazalarının içindeki alacalı bulacalı ve deniz kabuklarıyla süslü okları, al renkli örtüleri, tütün tomarlarını ve üzerine ölülerin yatırılması için, mezarların içine döşenecek bir arada dikili, kakum, beyaz ayı, vaşak ve kurt derilerini gösterdi. Mısır ve pirinç, yağ ve et küplerini onlara sayarak, her birinin, büyük avlar cennetine varana kadarki yolculuğunda karnını doyurabilmesi için bir ölü lidere ait olduğunu belirtti. Onlara, sarı çiçeğe benzeyen dört garip cismin sembolik anlamını açıkladı. Gözyaşlarını silmeye yarayacak bu muazzam, ama hafif cisimlerin adı süngerdi, çok uzaklardaki adalardan geliyordu ve suyu çekme özellikleri vardı.

Nicolas Perrot bunu tecrübesini bir helvacıkabağının kabuğunun içinde yaptı.

Saf suyun, süngerin dokunmasıyla kaybolması gibi, utanç ve umutsuzluk gözyaşları da aynı şekilde kuruyacaktı.

Perrot ayrıca İrokua'lara, iki harikulâde barış gerdanlığının mesajını tarif etti. Bu esnada İrokua'ların gözyaşları pürüzsüz yanaklarının üzerine süzülüyor, nemli süngerler de elden ele geçirilerek alacalı bulacalı yanaklardan savaş boylarını siliyordu.

Ağlayan ve gözlerini süngerlerle silen vahşiler, yeni gelmiş Avrupa'lılar için, insana hem gülmek, hem de ağlamak arzusu veren, şaşırtıcı bir manzaraydı. Nicolas Perrot bundan sonra Abenaki'lere ait paha biçilmez bir

hazine olan ünlü sadakat kolyesini gösterdi. Swanissit, Tekonderoga'nın en kıymetli hazineleri arasında yer alan ve beyaz fon üzerinde mavi renkli bir doğan güneşi temsil eden bu gerdanlıkla yüzgeçlerinden birbirine tutunan bir balık dizisi manzarasındaki bir ikincisini Büyük Ruh'a takdim edip Patsuikett'lerin ihanetine kurban gidişini affettirebilecekti.

Nicolas Perrot gerdanlık bahsinden sonra daha da teferruata girerek, Swanissit'in arkasındaki gümüş şeritler ve altın telleriyle işli kıyafeti tarif etti. İrokua Birliğinin büyük kurucusu Hyawatha'nın bildirdiğine göre, İrokua'ları devamlı savaştan kurtararak, onları, hasatlara ve avlara elverişli bir barış içinde yaşatacak olan lider tarafından giyilmesi gereken kıyafetti bu.

Yiğitler daha iyi görmeye ve ölülerin harikulâde armağanlarına elle dokunmaya sabırsızlanıyorlardı.

Heyecanlanıyorlar ve birbirlerini iteliyorlardı. Beyazlara çok yakındılar. Ve çoğu samimi bir hayranlık belirtmekle beraber, bazılarının yüzlerinde haset ve açgözlülük okunuyordu. Başlarını kaldırıp kaldırıp karakola bakıyorlar ve aralarında birşeyler tartışıyorlardı.

Anjelik havanın değiştiğini hissetti. Birazdan, beyazların lehinde ya da aleyhinde bir karara varılacaktı. Parti kazanılacak ya da kaybedilecekti.

Genç kadın, Joffrey'in en arkada duran ve bayrakları taşıyan adamlarının belli etmeden uzaklaşmaya ve karanlığın içinde gözden kaybolmaya başladıklarını farketmişti.

Başkaları, gölgelerden faydalanarak atlarını orman tarafına götürmüşlerdi. Yann, Le Couennec o sırada Anjelik'in yanına sokularak ona, öbür kadınlarla birlikte, Kızılderililere pek sezdirmeden nehir kıyısına doğru inmesini fısıldadı.

İspanyollar, bu sessiz gerilemeyi, en küçük bir tıkır-

tı yapmadan doldurup hazırladıkları silahlarıyla emniyete almışlardı.

Anjelik karı koca Jonas'lara :

— «Honorine'i size emanet ediyorum. Yann'la gidin. Ben de birazdan yanınıza gelirim,» dedi.

Kocasının tehlikeden kurtulduğunu görmeden uzaklaşmaya hiçbir kuvvet onu zorlayamazdı.

İrokua'ların öne kayarak kapı aralığından karakolun içine baktıklarını farketmişti.

Mavimsi gölgeler yayılıyor, bununla beraber batı yönündeki büyük bir kırmızı leke, sahne üzerine bakır renkli ışıltılar düşürmeye devam ediyordu.

Anjelik, Joffrey de Peyrac, Nicolas Perrot, Maupertuis'le oğlu, Eloi Macollet ve ahçı Malaprade'la Malta'lı Enrico Enzi gibi efendilerine muhafızlık eden «Gouldsboro» gibi birkaç kişinin oluşturduğu gruba yaklaştı.

Uttake ortada ayaktaydı, Pierre-Joseph, Maupertuis'nin omzuna yaslanıyordu. Fakat şimdi hepsi, gitgide daha cüretlenerek karakola daha yakından bakmaya gelen İrokua'larla çevriliydi.

Anjelik, Joffrey de Peyrac'a değil, Uttake'ye bakıyordu. Kızılderiliye o kadar ısrarla bakmaktaydı ki, Mohok başbuğu hafifçe başını çevirdi ve beyaz kadınla gözgöze geldi. Bu bakış ona:

«Geçen akşam kaynağın yanında sana hayatını bağışladım. Seni başının derisini isteyen Piksarett'in elinden yaralı olarak kurtardım!.. Şimdi de sen O'nu kurtar! Bunu senden başkası yapamaz! Kurtar O'nu, yalvarırım sana,» diyordu.

Genç kadının iri iri açılmış açık renkli gözlerinden akan bir yalvarış, fakat aynı zamanda bir emirdi, bu. Mohok başbuğunun sarı yüzünde garip bir anlam dolaştı.

Bir cengâver grubu o sırada Kont'a yaklaşmışlar, onunla küstah bir tavırla konuşuyorlardı.

«Ya ateş suyu? Beyazların değirli içkisi nerede?» diye sordular. «Onu liderlerimizden esirgediğinizi görüyoruz»

Öbürlerinin sözcüsü olan, dudaklarının arasında birşeyler homurdanıyor ve cenk baltasıyla manidar bir şekilde oynuyordu.

Jofrey:

«Ateş suyuyla rom karakolun içindedir,» diye cevap verdi. «Fakat verilecekleri yer siz değilsiniz, Büyük Ruh'tur.»

İrokua, hiddetli ve muzaffer bir tonla birkaç kelime savurdu.

Nicolas Perrot yüzünü buruşturduysa da, söyleneni titremeyen bir sesle tercüme etti.

«Diyor ki: Onları biz, senin iznini istemeden alacağız, liderimizi öldüren hainlerin müttefiki Tekonderoga.»

Joffrey, bu küstahça bildiri karşısında, vahşiye, ona dokunacak kadar yaklaştı ve sert bakışını onun gözlerinin içine dikti.

«Büyük Ruh'a lâyık görülmüş armağana göz koymaya cüret eden sen, adın nedir?»

Kızılderili hemen geri fırladı ve cenk baltasını kaldırdı. Fakat Joffrey, çevik bir hareketle yana çekilince, başının üzerinde ıslık öttüren darbeden kurtulmuş oldu, sonra birden doğrularak, namlusundan tuttuğu tabancasıyla bir hamle yaptı ve bunun kabzasını hasmının şakağına çarptı.

Kızılderili sendeleyerek geri geri gitti ve arkadaşlarının arasına baygın halde yığıldı.

Anjelik'in çığlığı, İrokua'ların safından yükselen gürlemenin arasında duyulmadı bile.

Fakat daha gür bir çığlık şamataya hakim oldu. Bağıran Uttake'ydi.

Kolunu kaldırarak Joffrey de Peyrac'ın önüne geçti ve ona vücuduyla kalkan oldu. Sessizlik yerine gelmişti. Silahlar indi. Uttake, gelip kendisine destek olması için genç bir cengâvere işaret etti. Sonra, Joffrey'e dönerek ona usulca fransızca hitap etti.

«Ölümünü istemiyorum, Tekonderoga. İlâhi adalet, sana hayatını bağışlamamı ister, çünkü intikam her ne kadar uluslarımızın kanunlarından biriyse, minnettarlık ondan da önce gelir, ve ben, eşin Kava'nın hayatını iki kere... evet, iki kere... kurtardığını unutacak olursam, pek küçük düşerim... Ama yiğitlerim seni hayatta bırakıp dövüşmeden geri çekilmeyi kabul edecekler mi? Bak, orasını garatileyemem! Ama onları ikna etmeye çalışacağım... Başarısızlığa uğradığım takdirde, hiç değilse denediğimi takdir edersiniz...»

■

BU GİBİ anlarda türlü karışık ve aykırı düşünceler insanın zihninden geçer. Anjelik de sonradan, o an en çok dikkatini çeken konunun, Mohok başbuğunun, gençliğinde aralarında bulunduğu Kanada'lı koşucularla kişizadeler gibi, oldukça zarif bir fransızcayla konuşması olduğunu hatırlayacaktı. Böyle bir seçme dili, barbar dudaklarının arasından duymak ise insanın oldukça garibine gidiyordu.

Uttake:

«Hareketleri kolay unutamayız,» diye devam etti. «Hayatlarınızın bağışlanmasını istemek beni uyruklarımın gözünde lekeleyecektir.»

Joffrey:

«Olanların hiçbirini unutmanızı sizden istemiyoruz,» dedi.

Anjelik'te tahammül kalmamıştı. Genç kadın şimdi, Uttake'nin müdahalesinin bile hiçbir şeyi kurtaramayacağını anlıyordu. Kafasında bir tek düşünce vardı. Karakolun duvarlarının içine atılıp kapıları Kızılderililerin üstüne kapamak ve silahlara sarılmak. Artık bu kadarı fazlaydı! Joffrey'i her an düşmanlarının önünde müdafaasız, her an hayatını kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya görmeye tahammülü yoktu...

Fakat Joffrey, düşmanlarının arasından ayrılmaya hiç de acele etmiyor, hatta o günün yorgunlukları ve gerginlikleri altında ezilmiş görünmüyordu. Daha yüksek sesle:

«Unutmanızı istemiyorum!» diye tekrarladı. «Hatta Katarunk'ta olagelenleri hiçbir zaman unutmamanız için ne gerekirse yapacağım. Hepiniz şu sırada kendi kendinize şöyle bir soru sormaktasınız: «Bu beyazların hayatını bağışlarsak, bu diyarlarda İrokua'ların şerefine sürülen lekeyi kim silecek?» Bu sorunun cevabını size vereyim: «Ben...»

«Perrot, tercüme edin lûtfen...»

«Görüşmelerin sona erdiğini sanıyorsunuz. Ne münasebet! Her şey daha yeni başlıyor. Henüz hiçbir şey görmediniz, hiçbir şey duymadınız, İrokua ulusu. Ben asıl şimdi konuşacağım. İyi dinleyin beni! Sözlerimle hareketlerimin ok gibi yüreklerinize saplanmasını istiyorum, çünkü, ancak ondan sonra kinsiz ve tatmin olmuş olarak buralardan gidebileceksiniz. Beyaz adamla Kızılderilinin aynı duyguları duyamadığı doğru değildir, kardeşlerim. Şu Katarunk karakoluna baktıkça, benim de kalbim ,tıpkı sizinki gibi dehşetle doluyor. Sizin gibi, ben de bu diyarların, oldukça uzun sayılabilecek hayatımda tanığı bulunduğum en alçak suikaste, en iğrenç ihanete sahne

olduğunu düşünmekten kendimi alamıyorum!... Sizin gibi, ben de ihanete sahne olmuş yerlere asla silinemeyecek bir lekenin bulaşmış olduğuna ve bu leke doğru adamlar tarafından silinmek istense bile, bu gibi yerlerin kötü hatırayı sonuna kadar yaşatacağına inanıyorum... Öyle olunca, gelecek yıllarda bu karakola gelenler, her defasında «Swanissit burada, onu ağırlayn Beyaz adamın, Tekonderoga'nın, Gök Gürültüsü Adam'ın çatısı altında baş derisi yüzüldükten sonra öldürüldü,» demeyecekler mi?»

Joffrey burada, Anjelik'in yapmacık olmadığını sezdiği bir öfkeyle sesini büsbütün yükseltti.

«Hayır! Hayır! Ben buna tahammül edemeyeceğim. Öyle olacağına her şey silinsin... Her şey!»

Bu son sözleri de haykırdıktan sonra öksürmeye başladı.

Nicolas Perrot aynı sözleri büyük bir heyecanla tekrarladı.

Şimdi gecenin içinde bütün gözlerin, batan güneşin hâlâ belirli belirsiz aydınlattığı iki siluetin: Kanada'lı koşucuyla turuncu elbisesi içindeki Kont de Peyrac'ın üzerine dikildiği hissediliyordu.

Joffrey:

«Biliyorum,» diye tekrar söz aldı. «İçinizde bazılarınız, bu karakolda pek çok mal var!» diye düşünüyordur. Böyleleri hem açgözlülüklerini, hem de intikam arzularını tatmin etmek isterler. Bu çakallar homurdanmayı, koklamayı bıraksınlar ve kuyruklarını bacaklarının arasına sokup uzaklaşsınlar. Şunu iyi bilin ki, bu karakolun bütün içindekiler bundan böyle atalarımızın ruhlarına aittir. Atalarımız ancak bundan sonra hoşnut olacaklardır!

Size armağanlarınızı verdik. Hepsi değerlidir. On-

ları sırtlayacağınız vakit, miktarlarının da az olmadığını göreceksiniz.

Fakat bu Katarunk karakolunun içindekilere elinizi sürmeye hakkınız yoktur. Tıpkı benim, onları kullanmaya hakkımın olmayışı gibi. Bu karakolun içinde ne varsa, hepsini, uğradıkları alçaklığa karşılık ölü liderlerinizin ruhlarına bağışladım.

Beni iyi dinleyin ve söyleyeceklerimi unutmayın: Bu karakolda uzun aylara, hatta uzun yıllara yetecek kadar yiyecek var. Fakat bunlar artık benim olmadığı gibi, sizin de olmayaca . Bütün bunlar ölü başbuğlarınıza ait.

Onlar için, «Nasipleri utançtan başka ne oldu,» diyen sizler, işte nelere sahip olduklarını duyun. Bu saydıklarımın içinde yalnız, Swanissit'in istemeyeceğini bildiğim ispirtolu su ve şarap fıçıları, onları zararlı etkilerinden temizleyebilecek tek varlık olan Büyük Ruh'a aittir.

Şimdi de çekilmeye başlayın bakalım! Uttake, cengâverlerine, yaralanmaları ya da ölmeleri tehlikesine karşı nehre kadar gerilemelerini emret. Çünkü gökleri gürleteceğim!»

Bu sözleri derin bir sessizlik izledi. Sonra, vahşi kitlesi, bayırın aşağısındaki nehrin kıyılarına doğru ağır ağır çekilmeye başladı.

Bâtıl inanışlarına şimdi büyük bir merak da karışmaktaydı. İntikamlarını, silahlarından daha etkili şekilde alabileceğini iddia eden bu geveze beyaz, ne demek istemişti?...

Kont de Peyrac, adamlarından yanında bulunanlara birkaç emir daha verdi. Sonra, birden Anjelik gözüne ilişince, genç kadını, kolunu beline dolayarak sürükledi.

«Çabuk gelin!» dedi. «Burada kalmanız doğru değil.

Maupertuis, bizimkilerin hepsinin aşağıda nehrin kıyısında olup olmadığını ve karakolda kimsenin kalıp kalmadığını bir kere daha kontrol eder misin?»

■

ANJELİK, kocasının onu kendine çektiğini, sonra salıvererek kemerine asılı deri bir kesenin içinden kavlı bir çakmak çıkardığını gördü. Kızılderililer, etraflarında çocuk gibi itişiyorlardı. Hepsi, Joffrey'i ve ne yaptığını görmek istiyordu.

Anjelik, Honorine'i, Jonas'ları ve oğullarını gözleriyle aradı. Hiçbir şey görülmüyordu, fakat Maupertuis çıkagelerek, ona, kimsenin eksik olmadığını, herkesin küçük bir korunun kıyısında, silahlı İspanyolların himayesinde toplu bulunduğunu haber verdi.

Yann Le Couennec bir kenevir yumağını çöze çöze bayırı inmekteydi. Joffrey de Peyrac'ın adamları karanlıktan faydalanarak karakola tırmandılar, önceden kazılmış mezara beş İrokua liderini alelâcele yerleştirdiler, armağanları da karmakarışık halde yanlarına attıktan sonra, çukuru kürek kürek toprakla doldurarak kapadılar.

Bu işi tamamladıkları sırada, bir borazanın öttüğü duyuldu. Adamlar hemen oradan çekilerek, kadınlarla çocukların toplu bulundukları kıyıya yakın koruya doğru koştular.

Borazan ikinci bir kere daha öttü.

Kont de Peyrac o zaman çakmağını aldı, kıvılcımını çaktırdı ve Brötanya'lı gencin kendisine kadar uzattığı kenevir fitilinin ucunu tutuşturdu.

Alev hemen canlandı ve toprakların, otların ve ça-

kılların arasında altın renkli bir yılan gibi dolanarak zirveye doğru koşmaya başladı.

Karakolun kapısını bulunca, aşağıdakiler onu görmez oldular.

Ansızın büyük bir patlama, karanlık göğü ışığa boğdu.

Ardından bütün karakol, rüzgârın daha da canlandırdığı büyük alevlerle cayır cayır yanmaya başladı. Yapıların ve çitin tahtaları önceden zeytinyağla rom'a bulanmış ve üzerlerine güherçile serpilmişti.

Karakol, yaz sonunun kuru havasında göz açıp kapayana kadar bir cehennem manzarasına bürünmüştü. Seyirciler, yangının kızgın nefesinden kaçarak, nehrin kıyısına sığınmak zorunda kaldılar.

Gölgelerin koynundan sıyrılarak kızılımsı parıltının içinde meydana çıkan bütün bu yukarıya çevrili yüzlerde hayranlık ve dehşet, üzüntü ve sevinç gibi duyguların topu birden okunuyordu. Ayaklanan tabiat kuvetleri insanlara işte böyle etki eder.

Uzunca bir süreden sonra nefes nefese kalabalığın içinden bir ses yükseldi. İhtiyar Tahutaget'in sesiydi, bu. Bir soru soruyordu.

Uttake:

«Karakolunda depo edilmiş kunduz derilerinin olup olmadığını bilmek istiyor,» dedi.

İrlanda'lı O'Connell:

«Evet! Evet! Vardı,» diye birdenbire saçını başını yolmaya başladı. «Hem de otuz balya vardı! Tavanarasında en azından onbin liralık kunduz derisi biriktirmiştim. Ah Kont Hazretleri, ne yapmak niyetinde olduğunuzu bana söyleseydiniz, bu olacakları bilseydim!... Ah, kunduzlarım!... Ah kunduzlarım!...»

İrlanda'lının sesinde öylesine bir üzüntü, öylesine bir

umutsuzluk vardı ki, İrokua'lar kahkahalarla gülmeye başladılar.

Nihayet, öbürlerine benzeyen bir beyazla karşı karşıyaydılar... Tacir neslinin gerçek bir evlâdıydı, bu İrlanda'lı... Kızılderililer onu hiç yadırgamamışlardı....

Joffrey, adamının titreyen şişman yanaklarına bir çimdik atarak:

«Ya bu deri?» diye sordu. «Bunun değerini kaç tahmin edersin? Onbin mi? Yirmibin lira mı?»

Zavallı adamın kızıl saçlarını avuçlayarak ilâve etti.

«Ya tepende kalan bu baş derisinin değeri ne kadar? Otuzbin lira eder mi?»

Cengâverler hâlâ kasıklarını tuta tuta gülüyorlar, İrlanda'lıyı parmakla birbirlerine gösteriyor, yüzünün üzüntülü ifadesinin taklidini yapıyorlardı.

Kahkahaların yankısı alevlerin çatırdısına karışıyordu.

Uttake birdenbire yüzünü, bayırın, alevlerin içindeki zirvesine çevirerek:

«Sen de bizimle birlikte gülüyor musun, Swanissit?» diye bağırdı. «Yiğitlerinle beraber gülüyor musun? Sana bırakılan zenginlikler ve armağanların sayesinde teselli buldun mu?»

Sanki bu çağrıya cevaben, alevlerin horlayan kızıl sorgucunun içinden birdenbire beyaz-mavi renkli bir ateş demeti fışkırdı, siyah göklerde çok, çok yükseklere fırladı ve birkaç patlamadan sonra gümüş renkli bir yağmur halinde tekrar yere yağdı.

Şaşkınlık ve korku feryatları henüz dinmeden gölgelerin arasından uzun bir kırmızı yılan çözüldü, birden patladı ve siyah gökte yakuttan bir taç şeklinde dört

bir yöne açıldıktan sonra, sıvılaşarak kan damlaları gibi karanlığın içine döküldü.

Kızılderililerden bazıları dizüstü düşmüştü. Başkaları geri geri gideyim derken nehre yuvarlandılar.

Saflarında ve zihinlerinde büyük bir karışıklık hüküm sürüyordu.

Bununla beraber, Kennebek'in sularında bata çıka yüzenler bile, gözlerini sihirli gösteriden ayıramıyorlardı.

Ateş demetleri ve ışık içindeki yollar şimdi aralıksız halde Güney, Kuzey, Doğu ve Batı göğüne doğru savruluyor, patlamalar yangının gürültüsünü tamamiyle bastırıyordu. Yeşiller, kırmızılar, altın sarıları göklerden çiçek, yaprak, kubbe, şimşek şeklinde aşağıya düşüyor ve karanlık içinde yollarına devam ederek tam saldırıya geçecekleri sırada birdenbire sönüp gözden silinen hayvan siluetleri meydana getiriyordu...

Anjelik, ender sessizlik anlarının birinde çocukların sevinç çığlıklarını duydu. Ortak hayranlık, korkuyu kaçırmıştı. Korkuyla birlikte ise, kin, şüphe ve öbür olumsuz duygular da gitmişti.

Bütün bu fişekleri hazırlayan hokkabaz, yani Florimond ise alkışları gülümseyerek kabulleniyordu.

Anjelik, oğlunun genç sesinin:

«Marifetlere ne dersiniz? Versailles'dan geri kalır tarafı yok, değil mi?» dediğini duydu.

Yüzbaşı Alvarez'le adamlarının, parmakları tetikte beklemeleri için kendilerine verilen emri unutmalarına ramak kaldı.

Ama bu defa korkulacak birşey kalmamıştı. Manzara, vahşi İrokua'ları çocuklar gibi büyülemişti. Renkli temsil, onlara, gerçeği ve Kennebek nehrinin kıyısında bulunuşlarının sebebini unutturmuştu. Şahane bir rüya yaşar gibiydiler.

Son fişekler de alacalı bulacalı tozlarını gecenin içine serptiği sırada Katarunk karakolu dünya yüzünden silinmiş bulunuyordu. Duvarları, kıvılcım demetleri içinde çökmüş, kısa bir süre önce bulunduğu mevki yavaş yavaş kararan renkli bir yara görüntüsünü almıştı.

15

TAM o sırada ay çıktı. Sakin ışığı, can çekişen yangının oynak ışıltısına karışınca, sahne şaşılacak bir netlikte aydınlandı.

Aşağıdakiler bekliyorlardı. Yarı çıplak cengâverler, bu loşluğun içinde ve bu aydınlığın altında hayret verici bir rüyanın koynundan sıyrılıyorlardı.

Ayaklarının dibindeki nehrin mırıltısı, sessizliğin içinde yükseldi.

Uttake ağır ağır kendine geldi. Gözkapaklarının altında gizli bakışı, karşısındaki beyaz çiftin üzerine dikilmişti. Şimdi onları bambaşka bir gözle görüyordu. Birbirine yaslanmış bir erkekle bu kadın, O'ndan : Mohok başbuğundan, yaşamaları ya da ölmeleri demek olacak olan kararı bekliyorlardı.

Uttake'nin kendi de heyecan içindeydi. Kalbini dolduran şairane duyguların etkisiyle, karşısında ayakta duran Beyaz Adam'a içinden şöyle hitap ediyordu:

«Beyaz tenli bir adam görünüşünde aramıza döneceği, kuş tarafından bildirilen Ata sen misin yoksa? Bilmiyorum... Ama Katarunk'ta gördüklerimi hiçbir zaman unutamayacağım... Hiçbir zaman unutamam...»

Birden Nicolas Perrot'ya dönerek sesini yükseltti:

«Sen konuş... Söyleyeceklerimi yiğitlerime tekrar et. Kim olduğunu bilmiyorum. Tekonderoga, fakat Katarunk'ta gördüklerimi hiçbir zaman unutmayacağım.»

Nicolas Perrot bu sözleri tekrar etti. İrokua'lar da, vadide yankılar uyandıra uyandıra uzaklaşan koro halinde bir feryatla cevap verdiler.

«Hiçbir zaman unutamayacağız.»

Uttake, gitgide netleşen bir fransızcayla devam etti.

«Öbürleri gibi bir Fransız olmadığını da gördüm, Tekonderoga. Kebek'li bir Fransız veya Fransa Kralı'nın bir adamı olmadığını görüyorum. Gerçekten yalnızsın ve kendi adına konuşuyorsun. Bütün postları kaybetmiş olmak sahiden mi umurunda değil?»

«Umurumda olmaz olur mu, ama benim için asıl acı olan, kunduzları değil, tabiatın sırlarını keşfetmeme ve gözle görünmeyen şeyleri görmeme imkân veren aygıtları kaybetmiş olmam. Eskiden yıldızlarla konuşabilirdim. Fakat şimdi, bu aygıtlardan yararlanıp yıldızların sırrını öğrenecek olanlar, Swanissit'le ölü liderleriniz olacak.»

İrokua:

«Mutlu olsunlar,» diye mırıldandı.

Joffrey devam etti:

«Mezarlarının nerede olduğunu biliyorsunuz. Karakolun içinde küllerin yanıbaşında... Bu mevkide bir daha hiç kimse bir kazık çakmayacak, sizler de şereflerinizle buraya dönüp saygıdeğer kemikleri yıkayabileceksiniz.»

Uttake sordu:

«Sen ne yapmak niyetindesin Tekonderoga? Bu atlarla üzerindeki elbiselerden başka servetin kalmadı. Etrafın orman, kışın soğuğu da yakın.»

«Şerefimin kurtulduğu ve kanın bedeli ödendiğine göre, gerisi umurumda değil.»

«Okyanusa doğru inişe geçecek misin?»

«Hayır. Mevsim hayli ilerledi, bu seyahat ise fazlaca tehlikeli olur. Dağlara yollanıp orada bir kulübeleri olan dört adamımla buluşmak kararındayım. Aramızdaki anlaşmanın devamda olduğunu onlara müjdeleyebilir miyim?»

«Evet, müjdeleyebilirsin. Analar ve İhtiyarlar Meclisi, kararımı onaylayınca sana porselenden bir gerdanlık gönderirim. Düşmanlarını mat edebileceğine sahiden inanıyor musun, Tekonderoga?»

«Bir savaşın sonucunu Büyük Ruh belirler. Ama ben çarpışmaya ve kazanmaya kararlıyım.»

«Cesaretin ve zekân büyüktür, onun için kazanacağını sana şimdiden müjdeleyebilirim. Bununla beraber, tetik ol, Tekonderoga, düşmanların kalabalıktır, hepsinin en tehlikelisini ise tüfeklerin yere vuramaz. Kara Cüppe'den, Ekon Hontsi'den bahsediyorum. O, Tanrı'sı adına, Kral'ı adına konuşuyor. O yenilmez. Onu defalarla öldürmeye teşebbüs ettik, fakat her seferinde hayatta kaldı. O ölemez, anlıyor musun beni? Üstelik seni yollunun üzerinden atmak istediği için, bıkmayacak, usanmayacak, peşini bırakmayacaktır. Çünkü sen onun taban tabana zıddısın. Sen bu dünyaya aitsin, o ise, göze görünmeyen ruhların dünyasına ait olduğu için, bu dünyaya ait olanların hiçbirine tahammül edemez.

«Şimdi dostum olduğuna göre, senin hesabına korkuyorum. Onun, senin mahvını istediğini biliyorum. Çünkü, onu gördüm, parıldayan mavi gözü defalarla rüyalarıma girdi. Ve dünya yüzünde bu göz kadar korkulacak şey bilmediğim için, ben, bütün cengâverliğime rağmen titriyordum. Fransızların yanındayken bana böyle baktığı zaman da, ruhumun ve zekâmın vücudumdan sıyrılıp uçtuğunu hissederdim...»

Uttake durup derin bir soluk aldıktan sonra, büsbütün ısrarlı bir sesle tekrar etti.

«Tetik ol, Tekonderoga, çünkü hiçbir şeyinin kalmamasına rağmen, bir hazinen var ve o, bu son hazineni, özellikle bunu, elinden koparıp almayı isteyecek.»

Mohok başbuğu bu sözleri söylerken Anjelik'i işaret etmişti.

«Kara Cüppe'nin kini Beyaz Kadının üzerinde,» diye devam etti. «Seni kadınından ayırmak isteyecek. Kendini ona karşı savunabilecek misin? Onun çok güçlü olduğunu ve öldürülemeyeceğini biliyorsun.»

Uttake birdenbire pek endişeli görünüyordu.

Anjelik belki de o an Kızılderilileri sevmeye başladığını hissetti.

Korkuyu, tiksintiyi hiçe sayarak, kuvvetini, genç kadının kardeşlik ve analık içgüdülerinden alan bir duyguydu, bu.

Genç kadın bu vahşilerin hepsini, şimdi, öldürücü tüfeklerin karşısında, sadece oklarıyla silahlı olarak ve Jezüit'lerin mistik gücü karşısında yalnız kaba saba sihirleriyle desteklenmiş olarak görüyordu. Çıplaktılar, saftılar. Anjelik'in kalbi birdenbire onlara karşı acıma ve saygıyla doldu.

Kinle dolup taşan sözlerinden sonra şimdi onlara nasihatlar yağdıran İrokua'nın boğuk sesi, gaddar ırkların insancıl yönlerini dile getiriyordu.

Bu vahşilerin, birkaç saat önce işkenceyle öldürmek istediklerinin geleceğiyle candan ilgileniyorlar, artık dost olduklarına göre, şimdi onlar hesabına kendi hesaplarına olduğundan da büyük bir endişe duyuyorlardı.

Joffrey de Peyrac, Uttake'ye yaklaşarak, onunla, karşısındakine güvenen bir dost edasıyla konuştu.

«Sana, anlayabileceğin birşey söyleyeceğim. Bizim özel cinlerimiz öyle kuvvetlidir ki, ne kırmızı adamların,

ne de beyazların büyüsünden korkarlar. Utkon Hontsi de bütün kudretine rağmen beyaz bir adamdır. Tıpkı benim gibi...»

Birden içi rahatlayan Mohok başbuğu:

«Sahi, sen beyazsın, bunu anlayabilirsin, oysa bizim çok kere kafamız karışıyor,» dedi. «Evet, anlıyorum! Tıpkı ölümünü istediğimiz zaman, bizi kandırabildiğin gibi, onun da oyununu bozacaksın. Pekâlâ. Tek sen kuvvetli ol da, Tekonderoga. Senin kuvvetine muhtacız. Şimdi de dilediğin yere git. Sen ve seninkiler, gittiğiniz yerlerde Beş Uluslar'a ait bir cengâverle karşılaştığınız zaman, onun ağzından ancak barış şarkısını duyacaksınız. Bunu ben sana söylüyorum! Şimdi de elveda!»

16

GECENİN RÜZGÂRI küllerin üzerinde hafif hafif esiyordu. Şimdi ortalık zifir gibi karanlık ve sessizdi. Sislerin içine çöken Ay'dan sadece, ormanla dağların profilini belirli belirsiz meydana çıkaran ölgün bir ışık kalmıştı.

Joffrey de Peyrac kıyı boyunca ağır adımlarla yürüyordu. Yalnızdı. Vakit vakit durarak, bayırın yukarılarına, birkaç saat öncesine kadar Katarunk karakolunun yükseldiği yere düşünceli bir bakışla bakıyordu.

Biraz geride olan Anjelik, kocasının gölgesini hayal meyal seçiyor, onun durduktan kısa bir süre sonra düşünceli yürüyüşüne devam ettiğini görüyordu.

O da bir mıknatıs tarafından çekilmiş gibi buralara gelmekten kendini alamamıştı.

Kont'un, bir akşam önce battaniyelerle bir miktar yiyeceği taşıttığı mağarada, çocuklar, ateşin yanıbaşında uyuyakalmışlardı. Çoğu kuvvetten kesilmiş, büyükler de onları taklit etmişti. Fakat Anjelik aralarından uzaklaşmış, gecenin içinde ağır ağır yürümüştü. İlk defa olarak buralardan korkmuyordu. Kötü ruhlar bölgeden kaçmıştı.

Bir fırtına ve felâket rüzgârı onları dağıtmış, uzaklara sürüklemişti.

Anjelik dost bir ormanın koynunda yürüyor, kulaklarına gelen sesler bambaşka bir anlama bürünüyordu. Bu, dalların altında doğan, kışa hazırlanan, son vazifeleriyle meşgul olan, son şarkılarını söyleyen canlı bir dünyanın, bir küçük hayvan dünyasının yankısıydı. O kadar...

Anjelik, korkmayı unutmuştu. Joffrey de Peyrac, o göz kamaştırıcı hareketiyle karısını korkudan kurtarmıştı.

Çılgınca bir hareketti Joffrey'inki. Ama Katarunk'u yakmaktan başka yapılacak şey de yoktu. Bu işi yapmaya cüret edebilecek ve yapabilecek olan da sadece oydu. «Affedilmez bir cürüm evimi lekeledi!» derken bunu düşünmüş olacaktı.

Ne yapılması gerektiğini o zamandan biliyordu. Onun için sükûnet bulmuştu.

Artık Amerika topraklarından onlara hiçbir fenalık gelmeyecekti. İntikamcı tanrılara kurban sunulmuştu.

Anjelik önce bunu belirli belirsiz hissetmişti, sonra birden anlamıştı. Lâzım gelenin yapıldığını hissettiği için de, şimdi, ağaçların altında hafiflemiş olarak ilerliyordu.

Onu, gecenin içinde ergeç bulacağına emin olarak, acelesiz adımlarla tek adama doğru yürüdü. Ona birkaç

adım kala yine durdu.

Joffrey, mavi loşluğun içindeki kadın siluetine ve yüzünün oluşturduğu aydınlık lekeye bir an baktıktan sonra, ona yaklaştı. Joffrey de Peyrac'ın elleri Anjelik'in omuzlarına dokundu, Anjelik de bir sıcaklık kaynağına yaklaşır gibi erkeğe yaklaştı, avuçlarını onun göğsüne dayadı, sonra da kollarını boynuna dolayarak ona sokuldu. Joffrey, paltosunun kanatlarını kadının üzerine kapattı ve onu kendine çekti, çekti, ta ki birbirleriyle sarmaş dolaş olmalarına kadar çekti. Şimdi tek vücut gibi birbirlerine yapışmışlardı, ama onları böylesine yaklaştıran, herhangi bir bedensel istek değil, sadece, başlarını birbirlerinin boynuna dayayarak uyuyan ve birbirlerinin ılıklığından ve yakınlığından güç alan hayvanlarınki gibi içgüdüsel bir çekimdi.

Joffrey de Peyrac bir an konuşacak oldu. Ama susmayı tercih etti. Şu anda genç kadına, alelâde olmayan ne söyleyebilirdi?

Erkek, yanağını ipek gibi yanağa sürüyor, kollarının arasındaki bu ılık ve yumuşak varlığın, karısının, hâlâ yanında olduğuna inanç getirmek için böyle bir dokunmaya ihtiyaç duyuyordu.

Anjelik sadece, yeni keşfettiği şeyi: Kurbanın verildiğini ve Tanrı'ların tatmin olduklarını kocasına açıklamak isteğini duyuyordu.

«Dünyada bir biz, ikimiz kaldık, aşkım. Yoksuluz ve yalnızız... Ama o kadar mutluyum ki...» diyecekti.

Ama Joffrey de bunu genç kadın kadar biliyordu. Bu yüzden ikisi de susuyorlar ve birbirlerine gitgide, daha sıkı sarılıyorlardı.

Anjelik zaman zaman, tepede bir çift yıldız arar gibi, erkeğinin gözlerinin parıltısını görebilmek için başını arkaya atıyor ve onun gülümsediğini farkeder gibi oluyordu.

17

KUZEYE doğru, suların yayılarak büyük bir gümüş göl meydana getirdiği bir yer vardır. Kökleri boğulmuş ölü ormanlar, açık kül renkli göğe beyazımsı dallarını sivri birer şamdan gibi uzatırlar. Sivrisinek ve tatarcık bulutları belirsiz kıyıları sis gibi sarar. Toprağı oynak ve sinsidir. Fakat yer yer de sivri siyah çamlarla kapalı adalar, dipsiz aynaların kalbine uzun akislerini daldırırlar.

Burası Megantik Gölü bölgesidir.

Fransız askerleri Kataraunk'tan ayrıldıktan birkaç gün sonra buraya vardıklarında, sonbahar onlara, daha ilerlemiş göründü. Yerdeki kara yosunları koyu altın renginde, seyrek ağaçlar çıplaktı. Yapraklar havada uçuşuyordu. Soludukları buz gibi hava ve bölgenin ıssızlığı, tek kelimeyle Kanada kokuyordu. Askerler, Huron'lar ve Algonquin'ler de bunu farkederek vatana dönmüş gibi bir his duydular.

Tekneler bir kere suya indirilip göl aşıldı mı Chaudière ırmağına varılacak ve kolaylıkla Saint-Laurent nehrine kadar inilecekti. Saint Laurent ağzının karşısında ise Kebek'in yer aldığını bilmeyen yoktu.

Son birkaç kilometre boyunca, kıyıya kakılmış taş evleriyle köylerin arasından geçilecek, bayırlarda, geçe kalmış bir buğdayın hasatıyla ya da elma toplamakla meşgul köylüler görülecek, bu sadık vatandaşlar, dönen savaş kafilesini başlıklarını salayarak selâmlayacaktı. Bir dönemecin dönülmesiyle de beyaz ve sivri bir çan kule-

si meydana çıkacak ve birdenbire Kebek'in altında olunacaktı.

O zaman herkes, kayasının üzerine tünemiş azametli şehri selâmlamak için başını kaldıracak, şehir de sayısız çanlarıyla bu selâma karşılık verecekti.

O zaman çöl ,vahşiler, yemek yerine haşlanmış köpek eti geride kalacak, yolcular, gemilerin getirdiği konyağa, rom'a, tereyağ sürülmüş buğday ekmeğine, kanlı bifteklere, jambona, peynire, kırmızı şaraba ve aşağı mahallede Janine Gonfarel'in evindeki cana yakın kızlara kavuşacaktı...

Megantik'de güneş, soluk gökte göz kamaştırıyor, sular buna medenî bir ışıltıyla cevap veriyor, ölü ağaçlar kışın soluğunu insana duyuruyordu.

Ağaç kabuğundan tekneler gölün yüzeyinde hızla kayıyor, yolcular tekdüze takımadaların arasında Chaudière'in başlangıç noktasını arıyorlardı. Adacıkların ve geçitlerin arasında burasını keşfetmek için, memleketin yerlisi olmak gerekirdi.

Albay Loménie-Chambord, askerlerinin faaliyetini kıyıdan seyrediyordu. Fallière, Aubignière'le yeğeni ve Kızılderililerin bir kafilesi uzaklaşmıştı bile. Başkaları, tekneleri başlarının üzerinde olduğu halde, patikayı inmekteydi.

Kafilenin yanından koşarak geçen bir Kızılderili, birdenbire subayın önünde belirdi ve kolunu kaldırarak onu selâmladı. Bir yabancıydı, bu. Albay Loménie-Chambord, Nicolas Perrot'nun her yere beraberinde götrüdüğü köle Panis'i tanıdı. Yerli, birkaç cümle savurdu. Tatlı Denizlerin ötesinde yaşayan şimdi soyu tükenmiş bir kabileye: Panis'lere mensup olduğu için, kimse onun dilini anlayamıyordu. O da nedense öteki ulusların lehçelerini anlamaz görünüyordu. Sonunda, kötü bir fransızcaya başvurmaya razı oldu.

Albay, Pont-Briand'ın da yardımıyla mesajı çözebildi: İrokua liderleri, Katarunk'ta Baron Maudreuil ve Patsuikett'ler tarafından baş derileri yüzüldükten sonra öldürülmüşlerdi. İrokua kafileleri ise intikam almak için Katarunk üzerine yürüyorlardı. Kont de Peyrac'la ailesi katledilecekti.

Pont-Briand:

«Hemen yola çıkalım,» diye atıldı. «Oraya dönelim. Bizimkiler o sürülere karşı koyacak sayıda değiller...»

Albay Loménie-Chambord herhangi bir fikir beyan etmediyse de, hâlâ kendisiyle beraber olanlara gerisin geriye dönmelerini emretti. Huron'larla Abenaki'lerin büyük bir kısmıyla askerlerin yarısı kadar onlarla gitmeye razı oldular. İrokua'lara karşı sefere geçildiği vakit, daima gönüllüler bulunabiliyordu.

Fransızlarla müttefikleri birkaç gün sonra Kennebek dolaylarına geldikleri vakit, karakolun hâlâ dayandığı anlamına gelecek tüfek sesleri duymayı umuyorlardı. Fakat sessizlik mutlak, memleket ise ölmüş gibiydi. Loménie-Chambord, Peder d'Orgeval'i de merak ediyordu. Teğmen Pont-Briand'ın ise ağzını bıçak açmıyordu, içi içine sığmadığı belliydi.

İki subay, onları Katarunk kumsalının önüne çıkaracak dönemeci dönmeden önce küçük filoyu durdurup tekneleri söğütlerin arasında sahile çektirdiler. Herkes en küçük bir gürültü yapmadan silahlarını hazırladı. Loménie-Chambord'la Teğmen Pont-Briand, görülmeden etrafı gözetlemek için kayanın üzerine tırmandılar. Hava bütün berraklığına rağmen, insanın burnuna soğuk bir yanık kokusu getiriyordu. Zirveye varan iki Fransız, yaprakların arasından bakınca vaziyeti anladılar.

Çevrede en küçük bir insan izi yoktu.

Pont-Briand boğuk bir feryat salıverdi.

«Anjelik öldü!» diye bağırdı. «Anjelik öldü! Şimdi

ben nasıl yaşayacağım? Gördünüz ya, o, bir dişi şeytan değildi. Sadece bir kadındı!... Güzel ve zayıf bir kadın!...

Albay, genç adamı omzundan tutup sarsarak:

«Susun saçmalıyorsunuz,» dedi.

Fakat birden yas duygusunun bütün benliğini sarmasıyla o da gözlerini kapadı. Siyah maskeli süvariyi, Katarunk'un karşısında flâmalarının arasında görür gibiydi. Yanıbaşında da o kadın: Karısı duruyor, bakan kişinin gözlerini kamaştırıyordu!.

Albay birden, faciada Peder d'Orgeval'in parmağı olabileceğini anladı. Bu papaz, uğrunda kanını döktüğü Tanrı'dan ilham almıyor muydu? Loménie-Chambord, bir ay önce Kebek'ten indiği vakit, Jezüit rahibinden şöyle bir emir almıştı:

«Onları ne pahasına olursa olsun, bertaraf edin!

Fakat Albay, bu yabancıların etkisinde kalarak, Peder d'Orgeval'in direktiflerini hesaba katmamıştı. Sonunda, onun yapamadığını Tanrı yapmıştı. Loménie-Chambord:

«Böylece bu fasıl da kapanmış oldu,» diye düşündü.

Ağzında acı bir tad vardı. Oralardan uzaklaşmayı içi bırakmadığı için, uzun zaman Pont-Briand'dan ayrılmadı. Sonra adamlarına Kuzeye dönüş emrini verdi.

Fransızlar adamakıllı uzaklaştıktan sonra, köle Panis ormandan çıktı ve o da dağdan kıyıya kadar indi.

İhtiyatlı adımlarla suyun kenarına indikten sonra, yere eğile eğile yürümeye başladı. Kumsalı küçük iskeleye kadar takip ettikten sonra, yine bayırı tırmanıp harabenin etrafında dolaştı. Arkadan yine nehre döndü.

Yerlerde inanılmaz bir maceranın hikâyesini okumuştu.

Sonunda da Kuzeydoğu yönüne dönerek dağların kalbine doğru ilerlemeye koyuldu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I

FIRTINA olanca şiddetiyle devam ediyordu. Sulu karla karışık yağmur, yolcuların yüzlerini kırbaçlıyor, paltolarını ağırlaştırıyordu. Kervan, ağaçların altında yol alıyor, humusa ve çamura bulanmış ayaklarını yerlerde sürüyordu.

Nehrin ve ırmakların yukarı boylarına çıkılmasına imkân vermiş iki tekneyi taşıyanların hiç değilse bir kısmı yağmurdan siperdeydiler. Fakat yükleri, ağaçların alçaktaki dallarına ve çalılıklara dolaştığından, baltalı iki kişinin refakatine ihtiyaç gösteriyorlardı.

Başını kaldıran Anjelik, ormanın yeşil ışığında çağlayanlarla karşılaştı. Gürleyerek ve bembeyaz köpükler saçarak uçurumların tepesinden aşağı devrilen ve her yöne pırıl pırıl su örtüleri yayan elmas çağlayanlar, Amerika ormanının nöbetçisidirler. Hemen her yerde gürleyerek yolcunun karşısına çıkar ve:

«Geçemeyeceksiniz!» diye yolu kaparlar.

Fakat bunlar ötekilerden de yüksek ve amansız görünüyorlar, rüzgârın silktiği ve inlettiği ağaçlar da çevrelerinde bu dehşet verici tabloyu tamamlıyordu.

Islak yapraklardan yüzüne birden sel gibi su boşanınca Anjelik şiddetle ürperdi.

Su içine geçmişti.

Üstündekiler, başındakiler zaten ıslana ıslana sünger olmuştu. Anjelik'in ıslanmaması için elbisesinin altında tuttuğu Honorine'i bile artık korumuyordu. Genç kadın, başlığından kurtulan perçemlerin, şakaklarına yapıştığını hissediyordu.

Zaten herkes acınılacak haldeydi. Çağlayanların önünde cesaretleri kırılarak duraklamışlar, yarın tepesine mahzun mahzun bakıyorlardı.

Joffrey, kara aygırı dizginlerinden çekerek yanlarına geldi. Onları, bir kaya çıkıntısının siperine itti ve çağlayanları eliyle işaret ederek:

«Yukarıda, bunun arkası Vapassu'dur» dedi.

Adamlardan biri suyun gümbürtüsünün arasında sesini duyurabilmek için bağırdı:

«Ya orada kimseyi bulamazsak? olur ya, Fransızlar belki buradan da geçmişlerdir. Fransızlar değilse, İrokua'lar! Belki de arkadaşlarımız ölmüş, kulübeleri de yakılıp yerle bir edilmiştir.»

Joffrey:

«Hayır,» dedi. «Vapassu çok iyi korunmuştur. Çağlayanların arkasında ne olduğunu bilmek lâzım, bunu ise bizden başka bilen yok.»

Adı Clovis olan adam ısrar etti.

«Yukarıdaki dört adamınız mutlaka ölmüştür. O'Connell onları iki aydır görmediğini söyledi.»

Joffrey:

«Hayır, ölmediler» dedi.

«Nereden biliyorsunuz?»

«Kader bize bu darbeyi de indiremez de ondan.»

Kont, bu sözlerden sonra, küçük Honorine'i annesinin kolları arasından aldı ve herkese çok büyük bir ih-

tiyatla ilerlemesini tembih ederek, köpüklü suyun bitişiğindeki dik ve kaygan bayırı tırmanmaya başladı.

Adamlardan bir kısmı, kafilenin alakoyduğu iki ata kılavuzluk etmek ve gözkulak olmakla görevliydi. Anjelik, kısrak için bu işi yapmak isterdi, ama artık gücü kalmamış olduğundan ancak kendi başının çaresine bakabiliyordu. Ağaçlardan kopup rüzgârla savrulan yapraklar yüzüne çarpıyor ve önünü görmesine engel oluyordu. Oysa atılacak yanlış bir adım ölümle sonuçlanabilirdi.

Genç kadın, dostlarıyla çocukların yardıma ihtiyacı olup olmadığını görmek için etrafına bakındı. Aşçı Malaprade'in Elvire'e destek olduğunu, hatta genç kadını hemen hemen taşıdığını gördü. Yüzü sudan çıkmış gibi ıslak olmakla beraber, her zamanki gibi sükûnetini muhafaza eden Bay Jonas, soluk soluğa kalmış zavallı Bayan Jonas'ı önü sıra itiyordu.

Florimond'la Cantor'un herbiri, küçük çocuklardan birini himayelerine almışlardı. Anjelik, oğullarının, sırtladıkları çocukların yükü altında ezilerek ilerlediklerini görünce, onları, yüzlerine dökülen sırsıklam saçlarıyla Dante'nin cehenneminin azap içindeki ruhlarına benzetti.

Bu, umutsuz insanların doldurduğu bir tabloydu kısacası. Hiç değilse vakit gece olsaydı, karanlıkta, yanıbaşlarındaki çağlayanların öfkesini göremeyeceklerdi. Ama etraflarını saran bulanık aydınlıkta, beyaz sular, onları pençelerinin arasına çekmek isteyen yırtıcı bir hayvanın saldırganlığını akla getiriyordu.

Kervan, tahrip edilen Katarunk dolaylarından ayrılalı üç gün oluyordu. Yolcular yalnız bir çift atı yanlarına almışlardı. Öbürlerini Gouldsboro'ya götürmekle görevlendirilmiş Maupertuis'le oğlu Pierre Joseph güney yönünde yola çıkmıştı.

Kıtanın içlerine doğru Joffrey de Peyrac'ı takip et-

meyi tercih edenlerden biri, Vapassu'nun sadece adının karakol olduğunu bilmiyor değildi. Joffrey, yola çıkmadan önce, orasının çitsiz, duvarsız bir barınak olduğunu onlardan gizlememişti. Orada bırakılan dört madenci, Katrunk'ta kışlayacakları için, özel bir inşaat yapmamış ve bir çeşit inde barınmakla yetinmiş olacaklardı. Joffrey buna rağmen oraları büyük soğuklardan önce bir hale yola koymaya vakit bulacağını umuyordu.

Yolculuğun ilk gününde iki tekne, su yolunun dinlendirdiği ve eğlendirdiği çocuklar ve yüklerin bir kısmıyla nehrin yukarı boylarına doğru tırmanmıştı. Kafilenin geri kalan kısmı kıyıyı izliyordu.

İkinci günde, suları gitgide hırçınlaşan ve ivinti yerleriyle bezenen Kennebek'i bıraktılar ve doğuya dönerek, çayırların, söğütlerin ve karaağaçların arasında dolanan mavi ve sakin bir ırmağı izlediler. Görünürlerde tek bir canlı yoktu. Burası, esrarengiz bir sebepten kutsal bir ırmak sayılıyordu.

Üçüncü gün öğleden sonranın erken saatlarında Vapassu'ya varacaklarını umuyorlardı; fakat dallardan örülü barınaklarının rüzgârdan yıkılma tehlikesi geçirdiği bir geceden sonra, kesilmek bilmez, buz gibi bir yağmur fırtınasına yakalandılar.

Kutsal ırmak ve asil madenlerin cinleri tarafından korunulan Gümüş Göl Vapassu, kapılarını yabancılara karşı savunuyordu.

Anjelik birden dizüstü düştü. Ayağı bir köke takılmıştı. Genç kadın bir an doğrulmak kuvvetini kendinde bulmayacağını ve bayırı ancak dört ayak üzerinde tırmanmaya devam edebileceğini sandı.

Başını doğrultmak için bir çaba harcadıktan sonra ferahlayarak, derin bir «Ooh» çekti. Karanlık kuyu nihayet aralanıyor, ileride, tırtık tırtık bulutlarla bezenmiş bir göğün ölgün aydınlığı ortaya çıkıyordu.

Joffrey de Peyrac da yukarıda durmuş, onların gelişini seyrediyordu. Anjelik'in çocuğu kollarının arasındaydı. Genç kadın en çılgınca rüyalarında bile böylesini görmemişti:

«Ah sevgilim, rüyalarımda gördüğüm hep sendin,» diye inledi. «Bizi fırtınaların arasında gitgide daha öteye, sürüklüyordun. Yakınlarını yanına alarak lânetten kaçan Kâbil'e benziyorsun... Oysa, hayatında hiçbir fenalık yapmadın... Öyleyse neden?... Neden?...»

JOFFREY, genç kadının düştüğünü görmüştü. Bakışıyla ona, son bir çabayla kalkmasını ve kendisine gelmesini ilham ediyordu. Anjelik böylece güç buldu. Ve rüyalarındaki gibi dallara tutuna tutuna kendini kocasının yanına çekti.

Erkeğin paltosunun aralığında Honorine'in, neşeden pırıl pırıl gözleriyle karşılaştı. Küçük kız dünyanın öbür ucunda bulduğu bu babanın koynundan, karanlık dünyaya bakıyor ve ne gördüğünü iyice anlayamayarak şen şen kıkırdıyordu.

Joffrey de Peyrac, rüzgârın ve suların gürültüsünden dolayı konuşmayacağı için, Anjelik'e başının hareketiyle solda, çağlayanın öbür tarafındaki birşeyi işaret ediyordu. Genç kadın, iri siyah kanatlara benzeyen bir çarkla bezenmiş kaba-saba bir ahşap yapı gördü.

Buralarda insanların çalışmış olduklarının belirtisi, hepsine umut ve cesaret verdi..

Ama, henüz hedeflerine varmış değillerdi. Bu değirmen sadece, ileride karşılaşacaklarının bir öncüsüydü.

Biraz daha ileride orman ağaçlarının aralanmasıyla daha geniş bir tabiat manzarası ortaya çıktı. Yolcular,

yüzeyi yağmurdan beneklenen ıssız ve kasvetli büyük bir göle zirveleri yuvarlanmış sıradağlar gördüler. Hâlâ Honorine'i taşımakta olan Joffrey de Peyrac, arkadaşlarını gölün sol kıyısına doğru götürdü. Onları küçük bir tahta köprüden geçirttikten sonra, oldukça düzgün olmakla beraber, yağmurun batağa çevirdiği bir patikaya saptırdı. Yolculardan bazıları yorgunluktan adım başında kayıyor ve yapışkan çamurların içine düşüyordu. Onları dirilten sadece bir tek düşünce vardı: Pek yakında bir barınağa kavuşacaklar ve neşeli çıtırtılarla yanan bir ateşin etrafına çökeceklerdi.

Fakat gölün öbür ucuna vardıkları halde, görünürlerde henüz hiçbir ışık yoktu. Birinci gölü yarlarla çevrili, daha küçük bir ikincisiyle birleştiren dar bir geçitten geçtiler. Sarp kıyı, ayaklarının altında çöküyordu. Kenarlara basmamaya dikkat etmek lâzımdı. Bundan sonra, kayalık bir geçitten daha geçildi ve sonunda batak ve alçak tepelerle çevrili, ikincisinden daha geniş üçüncü göl göründü. Bataklığı aşan patikaya, geçişi kolaylaştırmak için, keresteler döşenmişti.

Fakat bu defa da insan elinden çıkma bir barınak görülmeden gölün öbür ucuna ulaşıldı.

Bahtsızlar çevrelerine bakınıyorlar, fakat hiçbir şey göremiyorlardı.

Öyleyken, yağmurun arasından bir odun ateşinin çiğ kokusu burunlarına geldi.

Küçük Barthelemy titrek bir sesle :

«Duman kokusu var! Duman kokusu var!» diye bağırdı.

Soğuktan dişleri birbirine vuruyor, bütün vücudu zangır zangır titriyordu. Florimond onu sıkı sıkı tutmasa yere düşer kalırdı. Anjelik'in iki oğlunun normal olarak gür saçları, o gün ıslaklıktan kafataslarına yapışmıştı. Fakat Florimond'la Cantor hallerinden yakınmıyorlar, da-

ha neler gördüklerini, bunun önemsiz bir sağanak olduğunu söylüyorlardı...

Cantor, babasının isteği üzerine, çantasını karıştırarak, içinden büyük bir deniz hayvanı kabuğu çıkardı. Denizcilerin, sis olduğunu haber vermek üzere içine üfledikleri kabuklardan biriydi bu.

Delikanlı yanaklarını şişirdi, yarların yankısı da deniz hayvanı kabuğunun, o kendine öz boğuk sesini ta uzaklara yaydı.

Gölün ortalarına doğru ilerlemiş kara çamlarla kaplı bir burnun üzerinde duran yolcular, çok geçmeden kimliği seçilemeyen birisi tarafından yönetilen bir sandalın, sisin arasında yaklaştığını gördüler.

Sandal yaklaştı, yaklaştı...

Cam bakışlı, soluk yüzlü biri onları sessiz sessiz inceliyordu. Tekne kıyıya yanaştı.

Kont de Peyrac, bu esrarengiz kişiye İngilizce hitap etti.

Adam cevap vermedi. Dilsizdi. Ak saçlarının altında bir hayalet kadar soluk olan bu adam, sislerin kayıkçısıydı. Teknesine önce kadınlarla çocuklar bindiler. Onları, Honorine'i taşıyan Joffrey de Peyrac izledi.

Küçük grup, sünger gibi bir çayırda karaya ayak basarken, kayık geride kalanları almaya dönüyordu. Joffrey ve beraberindekiler, onları, burnun öbür ucuna götüren hafif bir bayırı tırmandılar.

Duman kokusu burada kuvvetlenmişti. Sanki toprağın içinden sızıyordu. Yerden çıkıyor ve sise karışıyordu.

Yolcuların ayaklarının dibinde kütüklerden basamakları olan bir çukur belirdi.

Yolcular bu deliğe, bu köstebek yuvasına inerek bir kapıyı ittiler.

Pişmiş yağ, tütün ve kaynar rom kokuları, lamba-

larla kandillerin ışığı, fakat aynı zamanda ateşin tatlı sıcaklığı etraflarını sardı.

Ateşin kızıl fonunun önünde durmuş dev bir zenci, içeri girenlere şaşkın şaşkın bakıyordu.

Arkasındaki elbise kürk ve deriydi. Kulaklarında altın halkalar parıldıyordu. Yünümsü saçları kar gibi beyazdı. Anjelik, geçmişten kopmuş bu kara çehreyi birden tanıyarak :

«Kuassi - Ba!» diye feryadı bastı.

2

ANJELİK iyi kalpli, sadık ve becerikli Kuassi - Ba'yı : Vaktiyle, arkasında işlemeli satenden elbisesi ve elinde kılıcıyla Toulouse sarayındaki kapısını bekleyen dev köleyi nihayet bulmuştu. Kont de Peyrac onu genç yaşta Berberîler'den satın almış ve ilmini paylaştırmıştı. Kuassi - Ba da zindanlarda bile efendisinin peşini bırakmamış, sonra onunla birlikte kaçarak Akdenizde kaybolmuştu.

İriyarı zenci Anjelik'i hemen tanıyamamıştı. Bu saçı başı darmadağın ve sulara batmış kadının, ona koşup iri kara ellerine sarılmasını:

«Kuassi - Ba! Ah sevgili Kuassi - Ba'm!» diye tekrarlamasını ve bu arada yanaklarına yağmur gibi yaşların süzülmesini hayretle karşıladı.

Sonra, o açık renkli, unutulmaz gözlere dikkat edince hatırladı. Kont de Peyrac'a da bir kere bakınca, bunca yıllar olagelmesi için dua ettiği mucizenin gerçekleştiğini anladı. Bunun üzerine, kervanın birbiri arkasından

gelen üylerinin büsbütün doldurduğu bu daracık sahada ifade edemediği bir sevince kapıldı.

Sonunda, dizüstü düşerek Anjelik'in ellerini öpmeye ve terane gibi :

«Ah Madam! Ah Madam! Sen! Sen! Nihayet aramızdasın! Sen! Efendimizin mutluluğu... Artık rahat ölebilirim,» diye tekrarlamaya koyuldu.

■

BU DUMANLI inde yaşayan dört madenciydiler. Yüzü gülmeyen Luigi Porguani adında bir İtalyan, Peru'lu bir Kidua Kızılderilisi ile İspanyol melezi, hezeyanları sebebiyle Boston'lu Püriten'ler tarafından dili koparılan İngiliz Lymon White ve Kuassi - Ba.

Hepsinin, hatta İtalyan'ın bile, onları alelâde fânilerden ayıran, cehennem kokan bir tarafları vardı. Anjelik onların arasında, vaktiyle kocasının Salsinya madenini gezerken edindiği o ilk izlenimi tekrar duydu. Arzın gizli kuvvetleriyle ittifak halinde bambaşka insanlardı bunlar. Hepsinin efendisi de saygıyla ve candan bir bağlılıkla selâmladıkları Toulouse'lu bilgin Kont de Peyrac'tı. Onun varlığı şimdi burada her şeyi açıklıyordu.

Çukur gitgide doluyordu. Sular içinde sızlana sızlana gelenlerin arkası kesilmiyordu. Artık inin içinde kıpırdayacak yer kalmamıştı. Yeni gelenlerin dişlerinin birbirine vurduğu, ellerini ateşe uzatırken derin derin göğüs geçirdikleri duyuluyordu.

İlk şaşkınlığı geçer geçmez Anjelik kolları sıvadı ve Honorine'le küçük oğlanların üzerindeki ıslak elbiseleri çıkarmaya girişti.

«Ne olur, kuru üst baş ve battaniyeler bul bize. Kuassi-Ba,» dedi. «Haydi, şu çocukları çabuk tarafından

kurutmama yardım et! Onları iyice sarıp sarmalayalım da hastalanmasınlar!»

Köle yine eskisi gibi hanımının emirlerini yerine getirmek için çırpınmaya başlamıştı.

Anjelik, ateşin üzerinde asılı büyük tencerede tüten bir bulamaç görmüştü. Hemen kâseleri doldurup çocuklara uzattı. Karınları doyan ve ısınan yavrular, ot döşeklerin üzerinde uyuyakalmakta gecikmediler.

Aşçı Malaprade, Anjelik'in omzuna dokundu:

«Hanımefendi, o küçüğün halini beğenmiyorum!»

«Hangi küçükten bahsediyorsun?»

«İşte şundan.»

Anjelik, Elvire'in yerde bir sinir nöbeti geçirmekte olduğunu gördü. Bahtsız kadın :

«Artık dayanamayacağım! Artık dayanamayacağım!» diye hıçkırıyordu.

Anjelik genç kadını sarstı ve onu, sıcak şekerli su, limon suyu ve rom karışımından birkaç yudum içmeye mecbur etti.

Elvire :

«Ölmek istiyorum! Ölmek istiyorum!» diye tekrar ediyordu. «Artık dayanamayacağım... Gemide niçin kocamla birlikte ölmedim sanki?»

Anjelik de genç kadına sarılarak :

«Sakin olun şekerim!» diyordu. «Haydi şundan biraz daha için. Şimdiye kadar çok büyük cesaret gösterdiniz! Nihayet güvenliğe de kavuştuk.

Burası sıcak, başımızın üzerinde bir dam var, Kuassi-Ba da yanımızda. Onun ne kadar iyi insan olduğunu görmüyor musunuz? Malaparede Usta, Elvire'in ayakkabılarını ayağından çıkarın. Şu ıslak elbiselerini de üzerinden almak lâzım. Bana bir battaniye daha bulun.»

İnin içinde bir itişmedir gidiyordu. Dişlerin birbirine vurduğu, seslerin titrediği duyuluyordu. Derken sı-

cak rom kokusu etrafa yayıldı. Dumandan göz gözü görmez olmuştu. Su dolu bir leğenin içine, ateşte kızmış taşlar atılarak «Kızılderili usulü terleme» uygulanıyordu.

Dört madenci yeni gelenler için ellerinden geleni yapıyorlar, temiz ve kuru elbise olarak ellerinde ne varsa getiriyorlar, ateşi besliyorlar, pişen çorbanın içine son yağlarını katıyorlardı.

Elvire yavaş yavaş sakinleşti.

Aşçı Malaprade da onu kollarının arasına alarak çocukların yanına yatırdı. Ona bir yandan yatıştırıcı sözler fısıldamaya devam edilirken, Elvire burada derin bir uykuya daldı.

Anjelik bu defa Octave Malaprade'a döndü:

«Şimdi sıra sizde dostum.»

Aşçıbaşı, bünyesi pek kuvvetli bir adam değildi. Islak elbiselerinin içinde üşüyüp hastalanabilirdi. Anjelik, elden ele dolaşan bir şişeden onun kadehine de içki doldurdu, onu, süngerleşmiş yün kazağını çıkarmaya mecbur etti; hatta adamcağızın utangaç itirazlarına rağmen, ona friksiyon yapacak kadar ileri gitti. Bir yandan da, Florimond'la Cantor'un buz kesilmiş elbiselerini çıkarıp çıkarmadıklarıyla ilgileniyordu. Ateşin önüne bırakılan ıslak öteberiden duman çıkıyor, çamurlu çizmelerle ayakkabılar birikiyordu. Hepsi bir kenara atıldı. Ertesi gün elbet icaplarına bakılırdı. Ocağın önündeki yer, onları akşamdan kurutmak için fazla sınırlıydı. Titreyen çıplak vücutlar da ayı yağı kandillerinin ışığında tek ocağın önünde birikmekteydiler.

İtalyan Porguani :

«Değiştirme yoluyla aldığımız yiyecekleri Allahtan tüketmemişiz,» dedi. «Battaniyelerimizle romumuz da kaldı.»

Joffrey de :

«Bu kadarı bu akşamlık yeter» diye karşılık verdi.

İtalyan, inin yeni sakinlerine alacalı bulacalı battaniyeler dağıttı. Böylece, ateşin önünde dirilmeye başlayanlar, bir Kızılderili kafilesine benzediler. Romun verdiği keyifle kahkahalar koparmaya, herkes birbirini itikleyerek dünden ve aylardan beri olanları anlatmaya koyulmuştu. Çocuklar, öbür yanda melekler gibi uyuyorlardı.

Anjelik güvenle çevresine baktı. Kasırganın altındayken dünyanın en sefil insanlarıydılar, kalplerinde insanca duygu olarak da sadece —ki Anjelik bunu ömrünün sonuna kadar hatırlayacaktı— önce en zayıfların yardımına koşmak ve onları ısıtmak arzusu kalmıştı. Aşçı Malaprade'ın Elvire'i avuttuğunu, Brötanya'lı Yann'ın kendi içmeden önce rom dolu bir bardağı karı-koca Jonas'lara uzattığını, Clovis'in, matarasını Yann'a verdiğini, Perrot'nun ise Florimond'la Cantor'u, ateşin önünde oturup dişlerini takırdatacak yerde, hemen soyunmaya mecbur ettiğini görmüştü. Joffrey de Peyrac da çamurlu kazağını üzerinden atmadan önce, herkesin doymasına ve kurumasına göz-kulak olmuştu. Anjelik kocasıyla gözgöze gelince, Joffrey genç kadının yanına sokuldu ve bağrına bastı.

«Şimdi de kendinizi düşünmeniz lâzım, sevgilim.»

Sesi derin bir şefkatle titriyordu.

Anjelik ancak o zaman, saraya tutulmuş gibi zangır zangır titrediğinin farkına vardı.

Kocası onu, kaynar suyla sulandırılmış ve siyah şekerle tatlılandırılmış romdan içmeye mecbur etti. Bu kadarı, değme öküzü yere yıkmaya yeterdi.

Anjelik :

«Romu icat edenden Tanrı razı olsun,» dedi. «Kimdir acaba? Orasını bilmiyorum, ama öyle adamın heykeli dikilmeli.»

O andan itibaren hatıraları bulandı. Net olarak ha-

tırlayabildikleri arasında, kızgın taşların bir leğendeki suyu fokurdatışı, kızgın buharın, donmuş tenini rahat ettirişi, dikkatli ve hünerli ellerin, battaniyelere sarınmasına yardım edişi, kuvvetli kolların, onu çocuk gibi kaldırarak yatırması ve üzerini yumuşacık kürklerle örtmesi vardı. Bir yüz ve çok anlamlı, gece gibi karanlık gözler de sisin arasından sıyrılıyordu. Erkeğin, onu okşayıp ısıtırken mırıldandıklarını, öpücük kadar tatlı sözlerini hâlâ duyar gibiydi.... Sanki ikisi dünyada yalnızdılar. Öbürlerinin önemi yoktu zaten. Hepsi, tabiatın yıkıcı kuvvetleri tarafından ezilmiş ve bir köşede yığılıp kalmışlardı.

Anjelik gecenin koynunda neşe içinde uyandı. Dışarıda bardaklardan boşanırcasına yağmur yağıyor, rüzgâr, ulumasına devam ediyordu. Alçak tavanın kararmış merteklerinin üzerinde gölgeler oynaşıyordu. Genç kadın yerde, sarılıp sarmalanmış başka vücutların arasında yatıyor, odanın dört köşesinden gürültülü horlamalar kulağına geliyordu. Birden, tahta bölmenin arkasında bir domuzun homurdandığını duyar gibi oldu. Bir domuz ha! İşte mucize diye buna derlerdi!.. Bu barınakta, Noel için öldürülecek bir domuz vardı! Battaniyeler ve rom da vardı! İnsan daha fazla ne isteyebilirdi?

Anjelik, hem ağırlaşmış, hem de hafiflemiş hissettiği başını kaldırınca, birbirine yaslanarak uyuya kalmış bütün bu insanları, ocağın dibinde ise, bir yandan ateşi kollarken, herkese göz-kulak olan Kuassi - Ba'yı gördü.

Sıcak boğucu, hemen hemen dayanılmaz denilebilecek bir derecedeydi. Anjelik, sıcağın keyfini çıkarıyordu. İnsan, açlıktan sonra önünde bol yiyecek bulduğu zaman da aynen böyle yemeye hiç doyamayacağını sanmaz mı?..

Buz gibi bir rüzgâr, kayalık burnun üzerinde fırtına hızıyla esiyordu. Beraberinde taşıdığı kötü cinlerin ise, inlerine büzülmüş insanlardan haberleri yoktu.

Dört madencinin elbiselerinin üzerinde rastladığı, nasırlı ve yaralı avuçlarında teneffüs ettiği maden kokusu, burada her tarafa sinmişti. Bu özel kokuyu Anjelik, daha önce kocasında da koklamış, bunu onun özelliği saymıştı. Joffrey hakkında bilinecek her şeyi bilmiyordu. Kocasını yavaş yavaş keşfetmekteydi. Gösterişiyle bütün Toulouse'un gözlerini kamaştıran, fırtınanın pençesindeki bir gemiyi emniyetle limana ulaştıran, krallarla sultanlara meydan okuyan hep o, hep aynı adamdı...

Fakat onun, cengâverliğinin ve asilzadeliğinin ötesinde, herkes tarafından anlaşılamayacağı için, gizli kalmış bir kişiliği daha vardı. Bu da maden adamlığı, arzın saklı ve göze görünmeyen sırlarını araştıran bilimadamlığı tarafıydı... Burada, Vapassu'da, altınla gümüşün uyukladığı toprağın derinlerine inecek, krallığına kavuşacaktı. Anjelik, sırf kocasının uyuyuşuna bakarak, burada Katarunk'takinden daha rahat edeceğini hissediyordu. Ve o, bu kadar derin uyuduğu ve karısı dahil, herkesten uzaklaştığı için, genç kadın, elini uzatıp yaralı yanağını bir anne şefkatiyle okşamaya cüret edebildi.

3

İKİ DÜLGER bir türlü çukurlarından çıkmıyorlardı. Biri, kerestelere ayrılan kütüğün üstüne binmişti; öbürü de çukurun içinde olduğu halde, muazzam testereyi sabahtan akşama kadar sağdan sola, soldan sağa çalıştırıyorlardı.

Öbür adamlardan bir kafile ağaçları kesiyor, dallarını buduyor, kabuklarını yontuyordu. Bölmelerin kereste-

leri için kavak, dış duvarlar için kara meşe, temel tahtaları, möbleler ve dam için çam kesiliyordu. Esas alınan ölçüler sonradan enine, boyuna uzatılmıştı. Meselâ, karakolun salonu ilk uzunluğunun iki misli oldu, buna ayrıca Jonas'larla çocuklar için büyük bir oda eklendi. Alanın kayalık karakteri dolayısiyle, kontun geri kalan kısmının biraz yukarısında kalan küçük bir bölüm, içerisindeki âlet edevatla fıçılardan temizlenerek, Kont'la karısı için hazırlandı. Bir duvarına bir pencere açıldı, bir duvarına da ana bacaya bağlanacak olan taş bir şömine yapıldı.

Yapıya, yiyeceklerin depo edilmesi için, bir hava tabakası teşkil ederek evin ısısını muhafaza edecek olan bir de çatı aralığı eklendi. Joffrey ayrıca, kayanın içine içkiler için bir mahzen oydurdu, bir sundurma ve atlar için bir barınak yaptırdı. Bütün çevre çekiç gürültüleri, testere gıcırtıları ve üstüste yığılan kalasların gümbürtüsü ile çınlıyordu.

Yapı tamamlanana kadar, yine yolculuk sırasındaki gibi çayırda, kurbağaların ciyaklamaları ve kamışların arasındaki yaban ördeklerinin vakvakları arasında kamp hayatı sürülüyordu.

Yağış durmuş, hava düzelmişti.

Kanadalı ermişlerin müjdeledikleri havadaki yumuşama gerçekleşmişti. Ekim'in son günleriyle Kasım'ın ilk günleri mucizevî bir kuraklık ve nefis bir ılıklık içinde uzayıp gitti. Yalnız geceler soğuktu ve sabahleyin dağlar mavi bir renk alıyordu.

Anjelik daha ilk sabahtan başlayarak izlenimlerinin doğru olduğunu görmek fırsatını buldu. Adı «Gümüş Göl» anlamına gelen Vapassu, her yerden geride, insanın ayak basmaktan çekineceği gizli bir beldeydi. En önemlisi, kışa hazırlanmaktı. Vapassu'nun, yazın mısırla semirtilen domuzun dışındaki bütün erzağı hemen hemen tükenmiş gibiydi. Kervan çıkageldiği sırada dört madenci Katarunk'a

inmeye hazırlanıyordu. Fakat Katarunk dünya yüzünden silinmişti. Otuz kişiyle bir çift atın Gümüş Gölde yaşayıp beslenmesi gerekiyordu.

Barınmak, ısınmak ve yemek, bina yapmayı, avlanmayı, balık tutmayı, odun ve yiyecek stokları yapmayı gerektiriyordu.

Kış her şeyi eritecekti. Anjelik üvezin son kırmızı meyveleriyle, mürverin siyah meyvelerini kapmak için kuşlarla yarış halindeydi. Bununla ateşleri, bronşitleri, sancıları, böbrek rahatsızlıklarını tedavi edecekti.

Elvire'le çocukları, çalıların üzerinde ve çayırlarda yenilebilir ne varsa toplamaya gönderiyordu. Yaban mersinleri, cılız yabani meyve ve armutlar, yiyecek stoklarına katıldı.

Doyurulacak ağızların çokluğuna bakılırsa, bu kadarı göze pek az görünüyordu, ama bu çeşitli ürünlerin önemi şu bakımdan büyüktü : Vapassu halkını kışın sonuna doğru iskorpit hastalığından kurtaracak olan, belki de, bu kurutulmuş yemişlerden bir avuç olacaktı. İskorpit, denizcilerin hastalığı olarak bilinir. Fakat aynı zamanda tanınmayan bölgelerde kışlayanların da derdidir. Denizciler işte bu sebepten ona karaların hastalığı derler. Savari, yolculukları sırasında Anjelik'e, en değersiz meyve kabuğuna önem vermeyi öğretmişti. Burada doğru dürüst meyve yoktu, uzun zaman da olmayacaktı. Ama toplanan o böğürtlen türünden yemişler de pekâlâ aynı işi görebilecekti.

Çocuklar daha sonra ceviz, fındık, nemli köşelerden mantar ve domuz için meşe palamutları topladılar. Bu iş de olunca, dört bacalı büyük merkezî şömineyi ve büyük salonun dip tarafındaki ikinci bir şömineyi yapacak olan duvarcılar için gölün yukarısındaki buzul taşından çakıl taşımakla görevlendirildiler.

Son olarak; atlara gerekli otlarla bitkileri korumak

için, göçmen kuşların indikleri kıyıları beklemeye başladılar. Sabahtan akşama kadar suların içinde gezinip bar bar bağırarak kuşları kaçırıyorlar, arada da kumu kazarak, içinden, bir çeşit tatlı patates olan pemak'ı çıkarıyorlardı.

Bayan Jonas yemekleri pişirmeyi üzerine almıştı. Her gün tencereler içinde mısır, kabak ezmesi, et ve balık pişiriyordu.. İki eliyle tuttuğu kendisi kadar iri bir tahta kepçeyi, ilkel ocakların üzerine oturtulmuş üç büyük kazanın içinde çevirip durmaktaydı. Yemek zamanı herkesi sofraya çağırabilmek için, eski bir boynuzu kendisine bir çağırı borusu yapmasını kocasından rica etmişti. Günün geri kalan kısmında, dülgerlere, ormandaki odunculara ve evdeki işçilere içki ve bira götürmek için, tomrukların ve âletlerin arasında bir sağa, bir sola sıçradığı görülüyordu. Yanakları kıpkırmızıydı. Soranlara, eskiden beri kantinci olmaya can attığını söylüyordu.

Aralarında Florimond'la Cantor'un da bulunduğu avcı ve balıkçı ekibinin getirdiği etlerle balıkların en büyük kısmı islemeye ayrılıyordu.

Altında devamlı olarak kokulu kuru ot ateşleri tüten ince daldan ızgaralar kurulmuştu.

Kuassi-Ba'dan ve ihtiyar Eloi Macollet'den de yardım gören Anjelik, bu işi üzerine almıştı. Genç kadın, av hayvanlarının kanı ve atılan bağırsaklarıyla pislenmiş otların arasında kolları sıvalı vaziyette oturarak, daha önce ihtiyar Macollet tarafından kemikleri veya kılçıkları çıkarılmış et parçalarını çok ince dilimlere kesmekle günlerini geçiriyordu. Kuassi - Ba da, bu dilimleri ateşlerin yukarısına diziyordu. Bu işlerin acele olması karşısında madenlerdeki bütün çalışmalar tatil edilmişti. İhtiyar zenci Anjelik'in yanından ayrılmıyordu. Eskisi gibi genç kadına açılıyor, geçmişten söz ediyor, Kont de Peyrac'la Akdeniz'deki ve Sudan'daki serüvenlerini hikâye ediyor, Anje-

lik'in kocasının hayatı hakkında bilmediği bu devreyi anılarıyla canlandırıyordu.

Yaşlı zenci :

«Sensiz mutlu değildi, Madam,» diyordu. «Çalışmalar, maden, yolculuk, sultanlarla alışveriş, çöl, zihnini meşgul ediyordu. Ama kadın faslı kapanmıştı.»

«Haydi canım, sana inanmıyorum.»

«Evet! Evet! İnan bana, Madam! Kadınlar sadece vücudunu doyuruyordu. Ama gönlü sensiz açtı.»

Anjelik bir yandan dostu Kuassi - Ba'yı dinlerken, becerikli elleriyle etleri kesiyor, doğruyor, hatta bazan, bir butu ya da bir kolu kemiklerinden temizleyecek ya da sert bir satır darbesiyle bir hayvanın kaburgalarını kıracak kadar ileri gidiyordu.

Eloi Macollet, genç kadını yan gözle incelemekteydi. Yaptıklarını eleştirmek isterdi, ama bir kusur bulamıyordu.

«Garip,» diyordu. «Bilmeyen, bütün hayatınızı bir Kızılderili çadırında geçirdiğinizi sanacak.»

Gözleri dumandan kızarmış ve elleri, hayvanların kanından kıpkırmızı olan Anjelik, başını eğerek çalışıyor, hiçbir şeyin, onu işinden alakoymasına meydan vermiyordu. Ağaç kabuğundan ya da örülmüş otlardan sepetlerin içinde biriken iyice islenmiş her et dilimi dizisi, kazanılmış bir öğün yemek; her dolu sepet, kazanılmış bir gün demekti...

Vurulan geyikler ve karacalar çayıra sürükleniyor, bilenmiş bıçaklar da vakit kaybetmeden işe koyuluyordu.

Bu etlerin arasında, Florimond'un, sırtına sıçrayıp kamasıyla şahdamarını doğradığı bir ayınınki de vardı.

Nicolas Perrot :

«Bir ayının bu şekilde öldürüldüğünü ilk defa duyuyorum,» diyordu.

Florimond zaten her işi başkalarından farklı yapar-

dı. Bu serüvenden de sadece kazağının yırtılması ve bir pençe darbesinin sebep olduğu yarayla yakayı kurtarmıştı.

Amerika sömürgecileri her şeyin aşırısını severlerdi. Florimond da «Kuzey Amerika'nın en kuvvetli delikanlısı» olma yolundaydı. Oğluna iftiharla bakan Anjelik, onun bir zamanlar ne kadar ufak ve zayıf olduğunu hatırlamaktan kendini alamadı.

Kış geç kalmış olmasına rağmen, şimdi hızla yaklaşmaktaydı. Bazan, nereden geldiği belli olmayan sert bir esinti ağaçların üzerinden geçiveriyor ve altın parıltılı son yaprakları da yere döküyordu. Orman, kırmızı pembe, mor olmuş, sonunda gride karar kılmıştı.

Türlü çam cinsleriyle kaplı yuvarlak dağ zirveleri, daha koyu renkli bir külâh giymiş gibi gözüküyorlardı. Ormanın nefesi sıcak hayvan ve böğürtlen kokusunu kaybetmişti. Kürklü hayvanlar : Ayılar, tilkiler, marmotlar, inlerine çekilmeye başlıyorlardı. Geride sadece bir mantar, kara yosunu, bir ölü yaprak ve ağaç kabuğu kokusu kalmıştı ki bu da kışın kokusu demekti.

Her akşam gitgide daha kalabalıklaşan göçmen kuşlar, yabani ördek ve kaz sürüleri, göllerin ve su birikintilerinin üzerine iniyordu. Kuşlar gündüzleri göğü âdeta karartıyorlardı. Onları çayırlardan kovmak imkânsız hale gelmişti. Anjelik bir gün Honorine'i beyaz, siyah ve gri renkli bir yabani kazın saldırısından sopayla korumak zorunda kalmıştı.

Genç kadın, kazın ölüsünü boynundan tutarak akşam yemeği için Bayan Jonas'a götürürken kaz yağının kış hastalıklarına karşı faydasını, bronşite karşı lâpa, yanıklara karşı merhem olduğunu ve kazın, kurutulmuş etlerden bıkanlar için hoş bir değişiklik olacağını düşünüyordu. Birkaç adım ötelerinde kaynaşan bu su kuşları, yakalanıp kaplar içinde kıtlık günleri için saklanılabilse ne iyi

olurdu. Anjelik düşündü. Elinin altında bol ayı yağı vardı. Çok geçmeden, her kuşu kalın bir yağ tabakasının içinde konserve etmek fikri kafasında yer etti.

Kap olarak, avcıların, sırf bu amaçla biriktirdikleri dişi Ren geyiğinin ve ayıların idrar keselerinden yararlanılacaktı.

Çocukların, kucak kucak ardıç dalları toplamaktan parmakları çizik ve yara içinde kalmıştı. Anjelik'in ise artık ellerine bakmaya cesareti yoktu. Kararmış, nasırlanmış ve yara içindeki bu elleri tanımakta güçlük çekiyordu.

Kapalı vadide biriken tava ve is kokuları, taze kesilmiş odunlarınkine karışıyordu.

Yoğun ve alçak bir bulut, göllerin ta ötelerine kadar uzanıyor, besi suyu, reçine, ot, diken, kan ve et kokularını birlikte götürüyordu.

Oralarda insanların çalıştıkları belliydi.

Apalaşlar yolunu hâlâ izleyen tek tük birkaç Kızılderili, bu alışılmamış kokuları alıyorlar ve kampa yaklaşıyorlardı.

Bunlar, kışın kunduz avlamak için bir gölcük arayan yersiz yurtsuz ailelerdi. Gölün yukarısındaki doruğu takip ediyorlar, yarın öbür yanında gözden kaybolmadan önce de, koniferlerin kara perdesinin arkasından, balta sesleriyle çınlayan ve isleme ızgaralarından yükselen duman örtüsünün altında masmavi gözüken Gümüş Göl kampını seyrediyorlardı.

«Beyazlar kış gelince burada mı kalacaklar yoksa?» diye düşünüyorlardı.

Sayıca kalabalıktılar üstelik! Çıldırmışlardı! Öleceklerdi!.. Orası tekin bir yer değildi. Kıyılardan garip hayvanlar gelip geçiyordu. Bunlar, bizonlar ve geyikler gibi alışılmış yaratıklar değildi. Onlar da yemek isteyeceklerdi.

Ama kışın ne yenirdi? Kızılderiler kendi düşüncelerinden ürkerek oradan bir an önce kaçmaya bakıyorlardı.

Bununla birlikte, bir sabah et kesmekle uğraşırken, Anjelik omzunun üzerinde bir elin baskısını hissetti. Başını kaldırınca Metallak'ların reisi Mopuntuk'u tanıdı.

Şiddetli soğuğa rağmen yarı çıplak gezen şahane Sagamor, Anjelik'e, kalkıp kendisini takip etmesini emretti.

Genç kadını önce birinci gölün kıyısına götürdü, kuma dokundu ve kıyıdaki suyla, göle dökülmeden önce sakin bir havuzcuk meydana getiren küçük bir derenin suyunu birkaç kere tattı. Berraklığı arasında amber tonlu yansımalar yapan silis billûru gibi, bu duru su da esmerdi. Funda toprağının içinden süzülen bataklık suyuydu, bu.

Anjelik, Mopuntuk'un ondan, bu suyun kalitesinden memnun olup olmadığını sorduğunu anlayarak, birkaç kere evet anlamında başını eğdi.

Metallak'ların reisi bunun üzerine onu daha öteye götürdü, bayırı tırmandılar, sonra öbür tepeden aşağı indirerek, dereciklerin ve kaynakların başında durduttu.

«Vare! Vare!» diyordu.

«Vare» su demekti. Anjelik, Abenaki dilinden alınma bu kelimeyi pek çabuk öğrenmişti.

Daha ileride, çok duru ve temiz, fakat çok sert bir kalker tadındaki bir suya rastladılar. Demek oluyordu ki, bu düşman bir suydu. Anjelik başını salladı ve suyu tükürür gibi yaparak, içilemeyeceğini ifade etti. Bu, gözle bakınca da belli oluyordu ya.

Mopuntuk tasdik etti. Beyaz kadın sudan anlıyordu. Gezinti devam etti. Bu arada, kızıl renkli ve demirli sulara, bulanık ve şüpheli ama tatlı sulara rastladılar.

Öğleden sonranın oldukça ileri bir saatında, Mopuntuk, küçük bir korunun koynunda hemen hemen göze gö-

zükmeyen bir kaynak keşfetti. Bunun suyu, topraktan fışkırdıktan hemen sonra süngerimsi toprak tarafından emilerek tekrar kayboluyordu. Bu suyu içince, insan, dilinin üzerinde tere, adaçayı ve yabani nane tadını hissederek, ilkbaharı tekrar yaşar gibi oluyordu. Bu kaynağın çekiciliği, Anjelik'i, zaman kavramını unutturacak derecede etkilemişti. İlk karşılaştıklarında da Mopuntuk'a, karakoldan fazla uzaklaşamayacağını anlatmaya çalışmıştı. Daha sonra, ormanın içinde dört döndükleri için, Sagamor'un yanından ayrıldığı takdirde, yolunu kaybetmekten korktu ve susmak zorunda kaldı.

Ötekiler, onun, kızıl şeytanın peşinde çıkageldiğini gördüklerinde akşam olmak üzereydi. Anjelik yorgunluktan bitkin haldeydi.

Kontes de Peyrac bir kere daha telâş içinde her tarafta aranılmıştı.

Mopuntuk beyazlara kurum satıyordu : Kaynak keşfetmekle geçen gününden ve Anjelik'in, suları değerlendirme yeteneğinden çok memnundu. Hiç de hoşnut görünmeyen Kont'un omzuna kolunu dolayarak ona memnuniyetinden bahsetti.

Söylediğine göre, beyaz kadın, bütün kadınlar gibi âsi ruhlu ve erkeklere ne yaptıklarını bilmediklerini söylemeye eğilimliydi; ama, sudan anlıyordu. Bu da büyük bir yetenekti. Umbagog gölü yakınlarında olduğuna göre, buranın reisi olan Mopuntuk, beyazların Gümüş Göl'de uzun zaman kalmalarını diliyordu. Eskiden Kızılderililerin, büyük Kuzey nehrinden itibaren Okyanus kıyılarına kadar mübadele yaparak izledikleri büyük Apalaş yolu o zaman yeniden canlanırdı belki.

O günün hayırlı sonuçlarının olacağı çok geçmeden ortaya çıkacaktı.

METALLAK Kızılderilileri ertesi gün çıkagelerek, beyazları, kıştan önceki son büyük ava dâvet ettiler. Beyazlar, tüfeklerini, barutlarını ve mermilerini getirecekler, karşılıklı yardımlaşma dolayısiyle de tuzakla tutulan hayvanların bir kısmı onlara bırakılacaktı.

Kanada geyikleri Kanada'dan Maine eyaletinin daha yumuşak iklimli bölgelerine doğru inişe geçmişlerdi. Vapassu'ya dönen Mopuntuk, Kızılderililerinin tepesine atmaca gibi inmiş, tam av hayvanlarının geçici bir bolluk gösterdiği şu sıradaki tembelliklerinden dolayı onlara çatmış, her yıl tekrarlanan kıtlıklardan onları sorumlu tutmuştu. Kızılderililer her defasında yeteri kadar yiyecekleri olduğunu sanıyor, fakat bu miktar, uzun kışın aşılmasına yeterli olmuyordu. Zaten Mopuntuk bir rüya da görmüştü: Tanrıları, Metallak'lara, son bir av düzenlemelerini ve vahşi İrokua'larla karşılaştıkları halde, dilleri ve sihirleri sayesinde başlarında saçlarıyla yakayı kurtaran Gümüş Gölün beyazlarını da davet etmelerini emretmişti! Bir İrokua'yı öcünü almaktan vazgeçirmek az iş değildi hani! Bu beyazlar mallarını, mülklerini ateşe vermek suretiyle kanın bedelini ödemişlerdi. Metallak'lar, ateşe verilen o çok sayıdaki şahane malları saya saya bitiremiyorlardı : 100 balya kürk, elma rakıları, yünlü battaniyeler vb. Gök Gürültüsü Adam, öbürleri gibi bir beyaz değildi. Kendine öz yetenekleri vardı. Onunla dost olmak daha hayırlıydı. Böyle düşünen Mopuntuk'la Umbagog gölünün kabileleri, bu beyazları, himayelerine almaya karar vermişlerdi.

Nicolas Perrot, Florimond, Cantor ve İngilizlerden biri, sonunda, yılın en büyük avını düzenlemek üzere,

dört, beş günlüğüne batıya hareket ettiler. Geri kalanların çabası böylece, tamamiyle karakolun tamamlanmasına yönelebilirdi.

Umbagog gölünün avcıları Kasım'ın ilk haftasının sonlarına doğru döndükleri vakit, çalışmalarda bir artış ve hızlanma oldu. Artık yiyecek stoklarının yeterli olacağı şüphe götürmezdi. Şans da yardım edip ilkbahar erken başladığı, ayrıca karın içine konulacak tuzaklarla birkaç iyi parça yakalanabildiği takdirde, kış sağ salim atlatılabilirdi. İçi rahat eden Eloi Macollet başını sallıyordu.

«O zaman birbirimizi yemekten kurtuluruz belki!»

«Ne diyorsunuz! Öyle şey olur mu hiç!..»

«Oldu, hanımefendi, oldu!»

İhtiyar adam pek de şaka ediyor sayılmazdı.

Anjelik onu dinledikçe önsezilerin pençesinde kıvranmaktan kendini alamıyordu. Zaten ıssız bölgenin güzelliğinin verdiği esenlikle kendilerini bekleyen çetin imtihan karşısında duyduğu tabiî endişe duygusu arasında bocalıyordu. Sınırlı bir alana sıkışan şu erkeklerle birkaç kadın ve hele şu zayıf çelimsiz çocuklar, yetersiz miktarda yiyecekle ve hastalıklara karşı devadan yoksun olarak, uzun kışı tam bir yalnızlık içinde atlatmak zorunda kalacaklardı.

4

ANJELİK'İN çok çetin bir eylem olan etleri isleme işini üzerine aldığını gördüğü zaman, Joffrey de Peyrac birşey dememişti. Genç kadın ,kocasının, onu, uzaktan incelediğini farkediyor ve mahçup olmamaya çaba gösteriyordu.

İçerleyerek :

«Benim bir işe yaramadığımı ve ellerimi kavuşturup oturacağımı mı sanıyordu yoksa?» diye düşünüyordu.

Joffrey, bir yıl kazanmak gerektiğini söylememiş miydi? Şimdi ise sırtlarındaki elbiselerden başka hiçbir şeyleri yoktu denilebilir.

Nice yıllardan beri kocasına hizmet etmek imkânından yoksun kalan Anjelik, şimdi yaşamak ve başarıya ulaşmak, işlerinde Joffrey'e yardımcı olmaktan ne büyük zevk duyacaktı.

O'nun için çalışmak ve böylece geçmiş ihanetlerini bağışlatmak düşüncesi, Anjelik'in gözlerinin heyecandan parlamasına yol açıyordu. Büyük bir istekle işe koyulduğu için de, en çetin çalışmalar ona kolay gözüküyordu.

Ancak zamanın ispatlayabileceği bazı şeyler vardır. Bir aşka bağlılık da bunlardan biridir. Anjelik de, vakit vakit Joffrey'le arasına giren güvensizlik ve kuşku duvarını ergeç yıkmayı başarabilecekti. Kocasına, kendisi için her şey olduğunu, fakat aynı zamanda bir erkek olarak serbestliğini sınırlandırmayacağını, ona yük olmayacağını ve amaç edindiği çalışmalardan ve hedeflerden onu alıkoymayacağını ispat edecekti.

Erkeğin, onu birlikte götürdüğüne, hatta tekrar bulduğuna günün birinde pişman olması ihtimali, genç kadına soğuk terler döktürüyordu. Kamp hayatının onları yine birbirinden ayırdığı bir zaman oldu. Anjelik, erkeğinden uzakta acı duyuyordu. Yolculuk sırasındaki gibi şimdi de erkekler ağaç kabuğundan yerli usulü ilkel barınakların altında toplanıyorlardı. Kadınlarla çocuklar için ise, bir ucuna aceleyle bir baca dikilmiş daha geniş çe bir yerli kulübesi yapılmıştı. Bu barınak yeteri kadar sıcak oluyordu, ama Anjelik rüyalarında kendini yine yalnız olarak görmeye başlamıştı. Kaybettiği aşkını dünyanın her tarafında arıyor, bazan da erkeğini bulu-

yor, fakat o, onu Gouldsboro'daki sert bakışıyla reddediyordu.

Genç kadın, günlerini köle gibi çalışmakla geçiriyordu. Boş bir an bulur bulmaz da çalı çırpı toplamak için çocuklarla birlikte ormana koşuyordu. Çıra kıtlığı çekiliyordu. Anjelik ise, bir kış sabahı ateşi yakamamak kadar acı şey olamayacağını kendi tecrübesinden biliyordu.

Küçük kafile, yere düşmüş ince dalları ve çalı çırpıyı topluyor, sundurmaya depo edilmiş kütüklerin yanına yığıyordu.

Şimdi, en yüksek dağların zirveleri ağarmıştı, rüzgârın soluğu da kuru ve buz gibi soğuktu.

Soldaki iki tepe'n eteklerinde garip birtakım yapılar vardı. Dağın, g' geli çukurlar ve taze yaralarla delik deşik olmuş böğrü üzerinde, uzaktan işkence ağaçlarına benzeyen yukarı dikili keresteler ve tekerlekler dikkati çekiyordu. Zirvenin üzerine taç gibi oturmuş küçük bir ormandan da, tıpkı bir buhurdanlıktan olduğu gibi, gece ve gündüz duman sütunları yükselmeye devam ediyordu. Anjelik bunun, madencilerin çalışmaları için gerekli kömürü sağladıkları kayın ve mürver ağacı ateşini örten yuvarlak kubbeli ve balçıkla sıvalı kömürcü kulübeleri olduğunu biliyordu.

Zamanı gelince, Nuh'un gemisi gibi hep birden içine kapanacakları barınak, burnun ucunda toprağın içinden yükseliyordu. Tahta kiremitlerle kaplı damı ve çakıldan üç yüksek bacası iyice meydana çıkmıştı.

Anjelik'e endişe duyuran başka birşey vardı. Joffrey'in arkadaşları, bütün meziyetlerine rağmen, kaba, huysuz, sözün kısası çekinilecek adamlardı. Karakolun içine hapsolunduğu vakit, karakterlerin çatışması, mahrumiyetler, kadın yokluğu ne gibi sonuçlara yol açacaktı acaba? Bütün bunlar dayanılmaz bir hava yaratmayacak mıydı?

Anjelik Poitou'da komutanlık yaptığı günlerden, köylülerin, âşığı olmasından şüphelendikleri erkeklerden : La Moriniere ya da Baron du Croisset'den nefret ettiklerini hatırlıyordu.

Burada da benzer bir durum görülüyordu. Adamların, şefin karısına duydukları düşmanlık, belki başka çeşit bir içerleme duygusuna dönecekti. Anjelik, kocasının, başkalarının yanında ona karşı takındığı soğukça tavrın, bu yalnız adamların kıskançlığını uyandırmamak amacını güttüğünü hissediyordu.

Madam Jonas da bunları düşünüyor ve tam beğenilecek çağda bir genç kadın olan Elvire hesabına endişe duyuyordu. Erkekler şu ana kadar ona nezaket göstermişlerdi; ama, herkes barınağın içine kapandığı ve can sıkıntısı başladığı zaman, ne olacaktı?..

Joffrey de Peyrac bir gün Anjelik'i kolundan tutarak, onu göl kıyısına götürdü. Batmakta olan güneş, sakin suları yakut rengine boyuyor, kuru soğuk insanın hoşuna gidiyordu.

Joffrey :

«Sizin bir derdiniz var,» dedi. «Bunu anlamak için yüzünüze bir bakmak yeter. Sıkıntınız neyse anlatın bana!...»

Anjelik de biraz çekinerek, vakit vakit duyduğu endişeleri kocasına açıkladı. Sözgelişi uğursuzluk ve şanssızlık sakın onlardan güçlü çıkmasındı?

Açlıktan, soğuktan, çalışmaktan ürkmüyordu. Montlou'dayken bütün kış sürdüğü hayat, buradakinden pek o kadar başka değildi. Yalnızlık, ağır işler, buradaki Kızılderili ya da Fransız tehlikesi gibi, orada da haydutların saldırısı ihtimali, aynı güvensizlik ve alârm havasını yaratıyordu.

Hayır, mesele bu değildi. Anjelik, Vapassu'yu seviyordu.

Erkek, genç kadının ne demek istediğini anlar gibiydi. «Ters talihten mi korkuyorsunuz?» dedi. «Yapmayın, aşkım, ters talih diye birşey yok. Hiçbir zaman olmadı da. Bütün mesele, cehalet yolunda direnenlerle aramda anlaşmazlık çıkmış olmasından ibaret. Bedelini zulüm görmekle ödeyecek bile olsam Tanrı'nın, benim için birçok bilinmezleri aydınlatmış olmasına üzülmüyorum... Bu diyarlara, buraları değerlendirmek için geldim. Bu davranışımda, Yaratıcı'nın hoşuna gitmeyecek bir taraf var mı? Hayır. Görmüyor dünüz mü? Bâtıl inanışlarınızdan sıyrılın ve Tanrı'nın niyetlerinden de şüphe etmeyin. Asıl fenalık o olur.»

Joffrey böyle diyerek kazağının altında, öldürülen Abenaki'nin boynundan koparıp aldığı altın haçı çıkardı.

«Bakın şuna,» dedi. «Ne görüyorsunuz?»

Genç kadın:

«Sadece bir haç,» diye cevap verdi.

«Benim dikkatimi çeken tarafı, altından oluşudur... Yerlilerin boynunda bu mücevherlerden çok gördüğüm içindir ki, memleketi dolaşmaya karar verdim. Bana verilen bilgi, bunların, nehir boylarındaki yerlilere Saint Malou'lu denizciler tarafından armağan edildiği yolundaydı. Ama bu açıklama beni tatmin etmedi. Brötanyalılarımız o kadar da cömert değilerdir. Armağan olarak bakırdan bir haçı yeterli görürlerdi. Bu haçların, yerinde biçim verilmiş olmaları, bu bölgelerde İnka ve Aztek hazinelerine alışık İspanyolların bulamadıkları altın ve gümüş gizli olduğunu gösteriyor. Dere sularından süzülen külçeler gibi göze görünür altın büyük bir ihtimalle pek az, ama göze görünmeyen altının bolluğu şüphe götüremez. Gördüğünüz gibi, haç bana kılavuzluk etti. Vapassu bu madenlerin en zenginidir, ama Maine eyaletinin hemen her tarafında başka madenlerim de var. Kanada hükümetinin, beni göz hapsinde tuttuğunu bildiğime göre keşif-

lerimi bir an önce zenginleştirmeye çalışmam lâzım.. Sizi Katarunk'ta daha konforlu bir şekilde yerleştirmek isterdim ama buraya gelmekle vakit kazandık. Yalnız kışı atlatmamız gerek ki, bu da pek kolay olacağa benzemez. Burada tek düşmanımız tabiat olacak. Ama ben de gücümü ondan alacağım. Eskiden servet sahibi olmakla birlikte güç sahibi değildim. Yaşama hakkına kavuşmak için bunu da elde etmem şart. Amaca ulaşmanın Yeni Dünya'da eskisinden daha kolay olacağını hissediyorum.»

Sonra göl boyunca kısa kısa adımlarla yürümeye başladı.

«İyi dinleyin beni dostum,» diye konuşmasına devam etti. «Hepimiz burada darağacı korkusuyla yaşayan bir avuç insanız. Yaşama gücümüzü de bu darağacı korkumuzdan alıyoruz. Adamlarımı seçerken özellikle hepsinin sabır denen şeyi bilmelerini gözettim. Hapishaneler, zindanlar, kürek mahkûmiyetleri, esaret, hepsi hepsi, insanlar için bir okul gibidir. Buralarda geçirilen günler, geceler insanları olgunlaştırır, felâketlere, mahrumiyetlere daha kolay katlanabilir hale getirir. Uzun kış gecelerinde açlıkla mücadele etmek mi? Hepesi buna katlanabilecek insanlardır. Hatta daha da fazlasına: Dondurucu soğuğa, öldürücü açlığa, susuzluğa! Bütün bunlar onlar için nedir ki? Önceleri çok daha büyük felâketler geçirmiş oldukları için bunlara seve seve katlanırlar. Biliyorum, «Peki, çocuklar nasıl dayanacak?» diyeceksiniz değil mi? Merak etmeyin, çocuklar bu bakımdan büyüklerden daha dayanıklıdır. Onlara ölmeyecek kadar yiyecek verir ve sevginizi esirgemezseniz, hiçbir şeyden yılmazlar. Çocukların bütün bunlara dayanmasını istiyorsanız, onların kalplerini hoşnut etmek yeter.»

«Arkadaşlarınıza da güvenim olduğunu ilâve etmek isterim. Onlar da sabretmek nedir, iyi biliyorlar. Yıllarca

oğullarının dönmesini beklediler. Sonra bir gün onun bir daha geri gelmeyeceğini anladılar. Bu da onların yaşama azmini arttırdı. Ya Elvire? Bu genç kadını beraberimize almayı kabul ettimse, sırf bana yalvardığı içindir. Bunun da asıl sebebini bilmiyor değilim. Kocasını isyana teşvik edip ölümüne sebep oldukları için sözde arkadaşlarını bir türlü affedemiyordu. Bizim yanımızda, Gouldsboro'da olduğundan daha rahat edecek. Zaten Jonas'ların kıyıyı terkedip bize refakat etmelerinin sebebi de başka değil.. Onları samimiyetle karşılayıp, memnuniyetle kabul ettim. Doğrusu ben de, konuşup dertleşebileceğiniz arkadaşlarınız olsun istiyorum. Üstelik Elvire'in çocukları da Honorine'in oğlunun arkadaşları olur. Böylece çocuk da biraz olsun yalnızlıktan kurtulur.»

«Bütün bu şeyleri düşündüğünüz için çok teşekkür ederim. Ayrıca Honorine'in de yalnızlıktan kurtulup Barthelemy ve Thomas'la avunacağını öğrendiğime sevindim. Ama, öğrenmek istediğim birşey var : Çocukları, hele kadınları yanınıza almakla işinizi güçleştirmiş olmayacak mısınız? Bunun bazı tehlikeleri de olduğunu herhalde düşünmüşsünüzdür.»

Jaffrey neşeyle, «Tabii düşündüm,» diyerek gülümsedi. «Ama hiç de tehlikeli bulmadım. Biliyor musunuz, kadınların varlığının erkeklerin üzerinde bambaşka bir etkisi olur. Bunu da ispat etmek, siz kadınlara düşer.»

«Sahiden, hiçbir şeyden korkmuyor musunuz?»

«Hayır, ama korksam da ne çıkar? Zaten tehlikeye atılmaya bayılırım.»

«Uzun zamandan beri kadından uzak yaşamış bu adamların benim ve Elvire gibi genç ve güzel bir kadının karşısında birbirlerine girip, aralarında kanlı bıçaklı olacaklarını da aklınıza getirmiyor musunuz? Bana sorarsanız, Elvire daha şimdiden korkmaya başladı bile..

Aylarca burada kalacağımızı düşündükçe korkusundan tir tir titriyor.»

«Yoksa adamlarımdan onu rahatsız eden biri mi var?»

«Pek sanmıyorum.»

«Öyleyse tarafımdan kendisine söyleyin, bu bakımdan hiç endişelenmesin. Adamlarımın hepsinin üzerindeki otoritem hiçbir şekilde sarsılmaz. Çünkü, bir kadına karşı gösterecekleri saygıda en küçük bir kusur işleyecekleri zaman, bunun en hafif cezasının darağacında sallanmak olduğunu iyi bilirler.»

Anjelik gözlerini dehşetle açarak: «Sahi söyleyin, gerçekten bunu da yapar mısınız?» diye sordu.

«Hem de nasıl! Bertille Bercelot'ya saldırmak isteyen Arap Abdullah'ı astırmadım mı? Halbuki kendisi en sadık hizmetkârlarımdan biriydi, ama bence disiplin her şeyden önce gelir. Bunu adamlarımın hepsi çok iyi bilirler. Gemide de, toplu halde yolculukta da bir tek kişinin sözü geçer!. Onun ağzından çıkan her kelime kanun demektir! Adamlarımı mükâfatlandırmak veya cezalandırmak yalnız benim bileceğim bir iştir. Nasıl ki hayatımı istediğim şekilde düzenlemek, hatta dünyanın en güzel kadınını kendime eş seçmek yine benim bileceğim bir işse..»

Böyle diyerek sarıldı, onu öptü.

«Bu hareketlerimle sizi ürkütüyorsam özür dilerim,» diye devam etti. «Kadınlar bazan erkekler hakkında acayip fikirler edinirler. Sizin de böyle yersiz düşünceleriniz olması mümkün. Niçin derseniz, uzun bir süre işsizlikten ne yapacağını bilmeyen ve insiyaklarıyla cinsel iştahını doyurmaktan başka birşey bilmeyen bir sürü yabaninin yanında kaldınız da ondan. Ama denizciler bambaşka insanlardır. Eğer kadından uzak durabileceklerine akılları kesmezse, gemiye adımlarını bile atmazlar. Onlarda-

ki aşk ve şehvet arzusunun yerini, serüven yaşamak, servete kavuşmak, bir amaca erişmek tutkusu almıştır. Aralarında, kadını boş vakitlerinde hoş bir eğlence olarak kabul edenler de çıkabilir, ama bu, onların hayatlarının amacı olmamıştır. Böyleside burada bizim aramızda yoktur. Burada, bizleri birbirine bağlayan ortak şeyin ne olduğunu söyledim, değil mi? Hepimiz burada darağacı korkusuyla yaşıyoruz. Unutmayın ki, özgürlük aşkı, bütün öteki aşklardan daha kuvvetlidir. İnsanın bütün benliğini sarar, bütün öteki tutkulardan kurtarır.»

Anjelik, kocasının heyecanlı, içi içine sığmayan konuşmasını merakla dinliyordu.

Artık hava kararmaya başlamıştı. Etraf, mehtap olmamasına rağmen pek de karanlık değildi. Gökyüzü, sayılamayacak kadar çok yıldızla doluydu, bunların gölün üzerindeki akisleri birer inci demetiymiş gibi suyun her kıpırdanışıyla hareketleniyordu.

Anjelik başını alçak gönüllülükle sallayarak, «Evet, ben de esaret hayatı yaşadım,» dedi. «Ama söylediğiniz gibi sabırlı olmayı öğrenemedim gibi geliyor. Aksine hem aceleciyim, hem de daima telâş içindeyimdir. Hele aşk hakkındaki söylediklerinize gelince.»

Joffrey de Peyrac gülmekten katılarak, «Siz mi?» diye sözünü kesti. «Siz bambaşka bir yaratıksınız. Biliyor musunuz, sizi neye benzetiyorum? Hani yerden taşların arasından fışkıran tertemiz, billur gibi berrak kaynaklar vardır.. Fışkırdıkça etrafa yayılır, kuraklıktan çatlamış topakları doldurur.. İşte böyle bir kaynağa benzetiyorum sizi. Siz bütün tabiatın kana kana içmek için can attığı bir pınarsınız. Biraz sabırlı olun hayatınız daha sükûnet bulacak, daha düzene girecek. Sizi tanımaya yeni yeni başlıyorum. Siz uzun zaman yalnız bırakılmayacak bir varlıksınız. Şu birkaç gün birbirimizden uzakta kalacaksak da, bunun da sonu gelecek. Kulübenin çatısı

örtüldü. Marangozlara da, başladıkları karyolayı bir an önce bitirmeleri için emir verdim. Pek yakın bir gelecekte sizi yine kollarımın arasına alma mutluluğunu tadacağım.»

Ertesi gün yeni yerlerine taşındılar.

5

ANJELİK, ilk gecelerini başbaşa geçirecekleri odanın önünde durmuş, garip bir korkuyla, marangozların elinden yeni çıkmış kocaman karyolayı seyrediyordu. Karyola o kadar geniş, o kadar büyüktü ki, neredeyse bütün odayı kaplamış gibiydi. Kalın ceviz kütüklerinden kesilen biçilerek meydana getirilen bu acayip görünüşlü eşya, üzerinde örtülü bulunan kürklerle daha çok bir Viking prensinin yatağını andırıyordu.

Karyoladan fışkıran taze kesilmiş odun kokusu insanın genzini dolduruyordu. Tahtaların üzerlerinde baltaların çentikleri göze çarpıyordu.

Ormanın ortasından kopup gelmişe benzeyen bu karyolaya baktıkça, Anjelik garip bir şekilde ürpermekten kendini alamıyor, karyolanın başucunda durmuş, dudaklarını ısırarak, hayatında yepyeni bir dönemin açılmak üzere olduğunu düşünüyordu. Ne zamandanberi hep bu günlerin hayaliyle yaşamış, heyecanlanmıştı. Ama şu anda, ürkek bir dişi geyik gibi bir an önce buradan kaçmayı istiyordu. Önünde uzanan günler, geceler onu düşündürüyor ,hatta ürkütüyordu. Aylar var ki, aşkı aramış fakat bulamamıştı. Ama burada, bu daracık barınakta arzularının gerçekleşmemesi için artık hiçbir sebep kalmamış görünüyordu. Burada yanyana beraber olacaklar,

aşktan, sevgiden, kendilerini kaybedeceklerdi. Bu, geceler boyunca hep böyle sürüp gidecekti.

Anjelik ilk defa olarak gerçek bir evlilik hayatının eşiğinde bulunduğunu hissediyordu. Yüzünün ifadesinden bütün kararsızlığını okumak mümkündü.

Joffrey de Peyrac yanıbaşında durmuş, hafifçe gülümseyerek onu seyrediyordu. Bunca yıllar denizlerde gezmiş, Doğu ülkelerinin saraylarına girip çıkmış, başından bunca macera geçmiş olmasına rağmen, o da garip bir şekilde heyecanlanmaktan kendini alamıyordu. Bu küçücük yerde, bu basit fakat kendileri için yaptırdığı yatakta onunla beraber olmak düşüncesi farkında olmadan onu heyecandan heyecana sürüklüyordu.

Bir ara kendini toparlar gibi olunca, ona Homeros'dan şiirler okumaya başladı.

«Bana bu güvensizliğin neden? Tanrılar gençliğimizi bir arada geçirmemizi istememiş olabilirler... Ellerimle kurduğum döşeğin esrarı nedir, bilmiyor muyum sanıyorsun? Bu döşek ikimizi birleştirecek bir güce sahiptir. Seni ve beni. İşte, uzun bir yolculuktan dönen Ulysse, Penelop'u gördüğü zaman bunları söylemişti.»

Böyle diyerek çıplak esmer göğsünü Anjelik'e yaklaştırdı. Hafifçe üzerine doğru eğilmişti.

Sonra birden onu kollarının arasına alıp kucaklayarak yerden kaldırdı. Aşklarının ilk başlarında olduğu gibi yine kulağına aşk dolu, arzu dolu kelimeler fısıldıyordu...

■

SONBAHAR boyunca toprak, Vapassu'nun insanlarıyla sanki gizli bir anlaşma yapmış gibi her şeyi en bol şekilde verdi. Kışın ne kadar sert geçeceğini biliyormuş-

çasına verebileceğinin fazlasını veriyor, onlar da bundan mümkün olduğu kadar çok faydalanmaya bakıyorlardı. Kış geldiği zaman hepsi hazırdı.

Artık merhamet dolu sonbahar gitmiş, yerini, bütün sertliği, bütün gaddarlığı ile karakışa bırakmıştı.

Hemen de kar yağmaya başlamıştı.

Bir an bile ara vermeden günlerce yağan kar, etrafı bembeyaz bir örtü şeklinde kaplayıvermişti bile. Buna örtü demek de fazlaydı ya.. Her tarafı bir ölüm sessizliğine boğan bu örtü için bembeyaz bir kefen demek çok daha doğruydu.

Ağaçlar, yerler, her şey, her şey karlar altında gözden kayboluvermişti. Sinsi sinsi yağan karla birlikte, dışarda hayat felce uğramış gibiydi. Muhakkak olan bir şey varsa, o da karakışın bir ölüm gibi her yeri sarmış olmasıydı. Artık sığındıkları yerde kıpırdamadan, baharın gelmesini, karların eriyip yerini bahar çiçeklerine bıramasını beklemekten başka ellerinden birşey gelmeyecekti. Yiyecekleri de, odunları da idareli kullanmak zorundaydılar.

Fakat Joffrey'i bu ikisinden başka düşündüren birşey daha vardı : İş.

Hiç kimse aylak kalmamalı, herkes bir iş bulup çalışmalıydı. Zaten barındıkları yerde herkese fazlasıyla yetecek derecede iş vardı.

Kadınlar için çok kolaydı : Yemek yapma ve içerilerini ısıtma. Kadınlar bu iki işe öylesine sarılıyorlardı ki, vaktin nasıl geçtiğinin farkına bile varmıyorlardı.

Sabahla beraber ellerine kocaman çalısüpürgelerini alarak hemen çalışmaya girişiyorlardı.. Arada bir de kazanın altındaki meşe kütüklerinin yanıp yanmadığına bakıyorlar, gerekiyorsa ateşi yeniden canlandırıyorlardı.

Herkes birer ikişer şöminenin karşısında oturup çorbasını içer, yapılacak işleri görüşürdü. Geniş taşlardan

örülerek yapılan bu ocağın modelini Anjelik, Katarunk'ta görmüştü. Ve yapılması için ısrar eden, ne kadar kullanışlı ve faydalı olduğunu söyleyen oydu. Kenardaki raflara kâseleri, kutuları sepetleri dizip, daima el altında bulunmasını sağlayan da yine oydu.

Kalın meşeden yapılan kapı, her zaman zorlukla açılıp kapanıyordu. Üstelik girerken de insanın başını çarpmaması için iyice eğilmesi gerekti. Bu kadarı da yetmiyordu. Tavan da bir hayli alçak olduğundan içerde de başını kollaması şarttı. Buranın tek bir penceresi vardı. O da pek küçüktü. Üzerine parşömen gerilmişti. Gerek tavandaki, gerekse duvarlardaki kalın siyah meşe kütükleri buraya garip bir görünüş veriyordu.

Sağdaki bir kapıdan, içinde Anjelik'in sıcak buhar banyosu yaptığı banyoya geçiliyordu. Anjelik burada banyo yaparken garip bir hazla ürperir, bütün vücudu gevşer, üzerindeki bütün yorgunluğunu atardı.

Büyük sofanın arkasında kiler yer almıştı. Orada sabun ve bira yapılır, çamaşır yıkanırdı. Herkes tarafından şımartılan domuz da burada besleniyordu. Domuz, şunun bunun getirip önüne bıraktığı artıkları zevkten öyle bir homurdanışla yerdi ki, sesi, bütün barınaktan duyulacak sanırdınız.

Sonra, üzeri örtülü büyük koridor gelirdi. Burası da tamir atelyelerinin ve döküm ocağının bulunduğu yere çıkardı.

Arada bir Anjelik'in «Gidin bakın bakalım Eloi Moccollet sakın ölmüş olmasın!» diye bağırdığı duyulurdu.

Bunda da haksız değildi. Çünkü ihtiyar Kanadalı ötekilerle birlikte bir arada takılıp kalmaktansa, dışarıda avlunun bir köşesine yerleşmeyi tercih etmişti. İhtiyar, orada kendi elleriyle yaptığı barınakta tıpkı inine çekilmiş bir ayı gibi tek başına yaşıyordu.

Onun bu şekilde hareketi, başlangıçta Anjelik'in çok

canını sıkmıştı. Bir gün gittiği zaman onu olduğu yerde kıvrılıp ölmüş bulmaktan korkuyordu. Sonunda, günde iki kere birinin gidip ihtiyarı hem yoklamasına, hem de sıcak çorba götürmesine karar verdiler.

Her seferinde de ihtiyarı, ağzındaki çubuk şeklindeki kocaman pipodan, büyük bir zevkle tütün içer buluyorlardı.

Eloi Macollet'nin yaktığı ateşin karşısında özgürlüğün ve kendi başına buyruk olmanın tadını çıkardığı, bundan da sonsuz zevk aldığı besbelliydi.

7

KAR durmak bilmeden yağmaya devam ediyordu. Her geçen gün bir öncekinden daha dondurucu geçiyor, odun biraz daha azalıyor, erzak gitgide daha idareli kullanılıyordu.

Pek çok kimse buradan kurtulma umudunu kaybetmeye başlamıştı bile...

Sofu katolikler bir mucize olmazsa buradan sağ çıkamayacaklarını söylüyordu. Diğerleri de, «Şansımız varsa, bunu da atlatırız,» diyorlardı. Ama gerçek olan birşey varsa, buna pek az kimsenin aklının kestiğiydi.

Bu şekilde düşünmekte de doğrusu pek haksız değillerdi. Çünkü bu bölgenin kışından bahara sağ salim çıkan, hemen hemen hiç denecek kadar azdı. Amerika kıyılarında baharı beklerken donup giden o kadar çoktu ki... Açlık, hastalık, hatta Kızılderililerin eline düşmek bile kimseye dondurucu soğuk kadar korkunç gelmiyordu.

Yıllar önce buraya Mayflower adlı bir gemi ile bir sürü insan gelmişti. Yıllardan 1620'ydi. Mayflower'i küçük bir koyda kızağa çekmişlerdi. O, her tarafından sızan tuzlu sularla nasıl çürümeye mahkûmsa, onunla gelenler de soğuktan, açlıktan, hastalıktan ölüme mahkûmdular. Hem de vatanlarından uzakta. Aralarından ilkbahara kimlerin çıkıp, kimlerin çıkamayacağını tahmin etmeye çalışarak ölümü beklediler.

Ya 1535'te Kebek yakınlarında, Saint Charles ırmağında Jacques Cartier'nin macerası? İki gemiyle gelmişlerdi. Yelkenli koskoca iki gemi. Sonbahar sona erip de kışın bütün şiddetiyle bastıracağını anladıkları zaman, tedbirli hareket etmek istemişler, Saint Charles nehrinden içeri girerek bir yarın arkasına gizlenmişlerdi. Sözde burada kışın öldürücü etkisinden korunmuş olacaklardı. Fakat kısa zamanda iki gemi de buzlarla kaplanmakta gecikmedi. İçindekiler birer, ikişer ölüyorlardı... Hem de ne büyük acılar çekerek! En kötüsü de diş etleri kanayarak ölmekti. Yakınlardaki bir Kızılderili kabilesi şefi onlara acıyıp da ağaç kabuklarını kaynatarak yaptığı ilâcı getirmeseydi, hepsinin sonu böyle olacaktı. Bereket, o ilâcı içtiler de, geriye kalan birkaç kişi böylece kurtulmuş oldu.

Peki, ya «Demoiselle?» Onun akıllara durgunluk verecek derecede acıklı sonu? Kendisi Robeval dükünün yeğeniydi. 1590 yılında amcasıyla birlikte Kanada'ya ayak basmıştı. Kıskanç bir adam olan amcası onu Saint-Laurent körfezindeki küçük bir adaya âşığı Raul de Feriand'la bırakmıştı. Sonunda ikisi de soğuktan çıldırarak öldüler.

Ya Jamestown şehrinin kuruluşuna ait hikâye? Amerikada açlık, soğuk, sefalet, hastalık üzerine o kadar çok hikâye vardır ki, anlatmakla bitmez.

Bunların arasında en kötüsü, Virginia'da Rounoke

adasında Sir Walter Raleigh'in başından geçenidir. Yıllardan 1587'ydi. Somürgelerde yerleşmek için yola çıkanların başında bulunan John White, uğradıkları felâketlerden kurtulmak için İngiltere'ye dönüp yardım istemek zorunda kalmıştı. Geri geldiği zaman, adada hiç kimseye rastlamadı. Bunların arasında karısı ve orada doğan kızı da vardı. Adamcağız bütün denizleri, kıyıları, ormanları karış karış, tam bir yıl boyunca aradıysa da hiç kimseye rastlamadı. Onların nereye gittikleri, ortadan nasıl kayboldukları ,aradan bunca zaman geçmesine rağmen bugün bile bilinmemektedir.

Bütün bu hikâyeleri, dinleye dinleye Anjelik'te maneviyat diye birşey kalmamıştı. Açlık, iskorpit hastalığı, donarak ölmek, bir kâbus gibi üzerine çökmüştü.

Taze yiyecek... Yeşil sebze. Sebze yetiştirmek denizcilere göre değildi. Olsa bile, bu bembeyaz kefenin altında ölü gibi yatan topraklarda herhangi birşey yetiştirmek mümkün değildi ya... Etrafta ne bir kuş vardı, ne de başka bir yaratık. Tek bir yaprağa bile hasret kalmışlardı. Meydanda olan hiçbir şey yenecek cinsten değildi. Taşlar, tahtalar, karlar...

Toprak özlemi bu insanların yavaş yavaş damarlarına yayılıyor, vücutlarına dağılıp hayatlarını kemirmeye başlıyor, sonunda da onları mahvediyordu. Soludukları hava bile bu insanların düşmanıydı. Soğuktan, hava bile hayatını kaybetmiş gibiydi. İnsanlar önce öksürüyor, öksürük şiddetleniyor, arkasından da kaçınılmaz ölüm geliyordu.

İşte şimdi, bütün bunlara göğüs germek sırası, Peyrac'ın adamlarındaydı.

Buna rağmen bu bir avuç insan yaşama azmiyle çırpınıyor, umudunu yitirmemeye çalışıyordu. Hele Anjelik!

Erkeklerin en çok özlemini çektiği şeylerin başında

tütün geliyordu. Tütün o kadar az, o derece ender bulunan bir nesneydi ki çubuklarını yakıp birkaç nefes çekmek için, sırasında bütün bir gün sabredip heyecanla akşamı beklemeleri gerekiyordu. Onlarca günün en zevkli geçen dakikaları yemekten önce ya da yemek üzerine çubuklarını içerken geçirdikleri dakikalardı.

Erkekler bütün gün ya tamir atelyesinde ya da dışarıda karı küremek işinde çalışıyorlardı. Akşam gelince de hem yemakhane, hem yatakhane, hem de dinlenme odası olarak kullanılan koğuşta toplanıyorlardı.

Ranzaların hemen hepsi çam kütüklerindendi. Ot minderler yatak vazifesini görüyordu. Örtü olarak da deri gocuklar kullanılıyordu. Peyrac daha ilk gün herkese birer deri gocuk dağıtmış, kimsenin açıkta kalmamasına bilhassa dikkat etmişti. Çok üşüyen birkaç kişiyi de gözetmiş, onlara da fazlalık olarak başka örtüler bulmuştu. Aralarında kalabalık koğuşta yatmaktansa, bir kar kovuğunda, kendi başına yatmayı tercih edenler de yok değildi.

Öte tarafta, kadınlar ve çocuklar için karyolalar yapılmış, bir odaya konmuştu. Tabii bu karyolalar son derece basit ve kaba şeylerdi. O kadar ki, tahtaların çoğu ağaçlardan kesildiği halini aynen koruyordu. Üzerlerinde yer yer hâlâ ağacın kabuğu duruyordu.

Zor bir imtihan vermek üzere bir araya toplanmış bu insanlar arasında bulunması, Anjelik'i burada, onların arasında bulunuşunun anlamını düşünmeye sevkediyordu. Onlara ne faydası dokunduğunu kendi kendine soruyor, bu bir avuç insana daha fazlasını verebilmek için çırpınıyordu.

Şurası muhakkak ki, bir ikisi dışında, herkesin farkında olmadan kendisinden hoşnut olduğunu hissettiği inkâr edilemezdi. O da yavaş yavaş, yemekten sonra odası-

na kapanmaktan vazgeçip, orada, erkeklerin yanında kalmaya başlamıştı.

Yemek yenip, kâseler ortadan kaldırıldıktan sonra ocağın yanına, köşesine geçiyor, orada bazı çiçekleri kökleri, ağaç kabuklarını bir kaba doldurup kaynatıyor, ilâç veya şifalı içecekler hazırlıyordu. Bitmek tükenmek bilmeyen bir sabırla ya bir kökü temizliyor, ya da toplanan otların arasından zararlılarını atarak işine yarayacak olanlarını ayıklıyordu. Orada, ötekilerin yanında olmasına rağmen, onlardan bambaşka bir insan olduğu, havasından belliydi.

Konuşmalara karışmıyordu, ama varlığıyla bütün ötekilere orada bulunduğunu hatırlatıyordu.

Sık sık kendisine, «Siz bilirsiniz Kontes,» diyorlardı. «Clovis'in söyledikleri acaba gerçekten doğru mu?»

«Cevap vermem için, önce Clovis'in söylediklerinin ne olduğunu bilmem lâzım...»

«Haklısınız... Clovis sersemi diyor ki...» Böyle diyerek birer ikişer Anjelik'in yanında toplanıyorlardı, ona arkadaşlarının söylediklerini iletiyorlar soru soruyorlar, söylediklerini dinliyorlardı.

Anjelik ,anlattıkça onları daha iyi tanıyor, onları daha çok seviyordu. Salonun karşı ucunda oturanlar arasında bir münakaşa çıkmaya görsün. Anjelik'in yerinden kalkıp sert bir ifadeyle onlardan tarafa bakmasıyla, yükselmiş olan sesler hemen yavaşlar, gergin hava dağılırdı.

Akşam olunca kadınlar sağdaki küçük ocağın önüne geçip oturuyor, erkekler de ortada toplanıyorlardı. Çocuklar ise kâh şurada, kâh burada, oradakilerin anlattıkları masalları, hikâyeleri gözlerini kocaman açarak dinlerlerdi. Onların bu hali havayı çok daha yumuşatıyor, erkek kalbini daha duygulandırıyordu.

Şurası muhakkak ki, çocuklar Vapassu'da mutluydu. Daha doğrusu mutlu olmak için hiçbir şeyleri eksik

değildi. Annelerinin dizlerinin dibinde başka, orada kendilerine hikâyeler anlatıp şımartan, tahtadan oyuncaklar yapan erkeklerin yanında başka mutluydular. Onların çakıyla, tahta parçalarını oyarak oyuncak yapmalarını seyretmeye hiç doymaz olmuşlardı.

Anjelik, üç küçüğün, koruyucuları olan ve kendilerine tebessümle güven veren genç adamın yanından ayrılmamalarına baktıkça, «İşte, mutluluk denen şey bu olmalı,» diye düşünüyordu.

8

ANJELİK, Jonas'ların varlığından her geçen gün biraz daha haz duyar olmuştu. Bayan Jonas, kendi halinde temiz, iyilik sever bir kadındı. Çocuklara, Tanrı'ya bağlılığın insanın kalbinde olduğunu telkin ediyor, bu arada üstünü başını derlitoplu tutanın, daima temiz gezenin Tanrı'nın sevgili kulu olacağını öğretiyordu.

Kasım sonlarına doğru Bay Jonas, dişlerinden birinin iltihaplanması sonucu yatağa düşünce, herkesi bir üzüntüdür aldı. Adamcağızın çektiği acı dayanılır cinsten değildi. Anjelik, kaynattığı köklerin suyuyla ilâçlar yaptıysa da ağrıyı dindiremeyeceğine aklı eksince, «o dişi çekip çıkarmam şart Bay Jonas. Yoksa kanınızın zehirlenmesi işten bile değil.»

Çaresiz kalan Bay Jonas, o haliyle yataktan kalkıp büyütecini gözüne taktı ve kendi dişi için ucu kıvrık küçücük bir kerpetenle, yine aynı boyda minicik çatala benzeyen bir keski yaptı. Anjelik o zamana kadar hiç diş çekmiş değildi ama Paris'teyken Büyük Matthieu adın-

daki şarlatanın diş çekişini yakından görmüştü. Bir kenarda çalgı çaldırması, durmadan bağırıp çağırarak göz boyaması bir tarafa, adamın eli gerçekten hafifti. Kerpetenle dişi bir tutuşta göz açıp kapayıncaya kadar söküp çıkartıverirdi. Anjelik onda görmüştü. Kerpeteni rakı ya da benzeri bir içkinin içine daldırıp çıkardıktan, ateşe tutup biraz beklettikten sonra çektiği dişlerin yarası daha çabuk kapanıyor, sonradan azmıyordu. Anjelik sağlama gitmek için ikisini de yaptı. Kerpeteni önce alkole batırdı, sonra da aleve tuttu.

Clovic, Bay Jonas'ın başını tutuyordu. Bu görevin Clovis'e verilmesi sebepsiz değildi : Clovis en azından Herkül kadar kuvvetliydi de ondan.

Anjelik, içine kuru karanfil kaynattığı suyu Bay Jonas'ın iltihaplanmış diş oyuğunun üzerine damlattı. Böylece uyuşturduktan sonra, şaşılacak bir metanetle keskiyi eline aldı... Dişe doğru uzandı... Sonra da kıskıvrak yakalayarak kuvvetle kendine doğru çekti. Diş kütürdeyerek yerinden ayrılmıştı bile!

Bay Jonas derin bir nefes aldıktan sonra, «Çok hafif eliniz varmış,» dedi. Anjelik'in incecik bileklerine, ince uzun parmaklarına inanmayan gözlerle bakakalmıştı. Bu kadın bileğinin, bu derece zor bir işi, bu kadar kolaylıkla başarabildiğine âdeta inanamayacağı geliyordu.

Ne var ki bu incecik bilekler ve narin parmaklar sırasında en ağır işlerin bile altından kalkabilecek güçteydi. Gerekirse Anjelik silah da kullanır, en azgın atları da zaptedebilir, en ağır yükleri bile kaldırabilirdi. Anjelik'in gözleri kendi ellerine takılınca, günün birinde Kebek'e ya da Yeni İngiltere şehirlerinden birine giderse, ilk işinin kendine bir bilezik almak olması gerektiğini düşündü. Şurası muhakkak ki, Anjelik kendine yepyeni bir iş bulmuştu... Hem de hiç kimsenin altından kalkamayacağı bir iş : Dişçilik!

Genç kadın, elindeki kerpeteni Clovis'e uzatarak, «Şimdi sıra sizin Clovis Usta,» dedi.

Gördüğü işlemden zaten ödü kopmuş olan adam, bu söz üzerine hemen oradan kaçıp uzaklaştı.

Böylece Anjelik kısa zamanda oradakilerin dişçisi, doktoru, pansumancısı haline geldi. Bir derdi olanların, sabah kahvaltısından sonra Anjelik'e gelip dertlerine çare bulmasını istemeleri âdet oldu. Küçük ocağın üstünde daima Anjelik'in bu gibi işler için hazır bulundurduğu âletler, ilâçlar, melhemler, şifalı sular hazır dururdu. Boş zamanlarında ağaç kökleri, çiçek ve çeşitli bitkiler kaynatarak ilâçlar hazırlar, bunları şişelere doldurup bir kenara sıralardı. Edindiği tecrübelerden hastalığın daha başındayken tedavi edilmesi gerektiğini anlamıştı.

Genç kadın, nezle, üşütme, basit bir kesik ya da hafif bir yanığı mükemmelen tedavi ediyordu, ama şiddetli bir üşütmenin, ihmal edilen bir kesikten ötürü davul gibi şişmiş bir kolun, daha endişe verici bir olayın karşısında çaresiz kalıyor, ilâçlarının yetmediğini görüyordu. Üşütenlerin ayaklarına sıcak tuğla koyduruyor, yaraları alkolle iyice yıkayıp sarıyor, yanıkların üzerine de bolca sabun sürüyordu.

Buna rağmen bazı kimseler tedavi ve pansuman sırasında canlarının yanacağından korktukları için hastalıklarını gizliyorlar, o sıralar da Anjelik'in gözünden uzak durmaya bakıyorlardı.

Genç kadın, etrafta hasta, yaralı, dertli kim varsa, hemen görüyor, hemen anlıyordu.

«Clovis Usta» diyordu. «Bugün ayağına ağır birşey mi düşürdün?»

«Şey.. Hayır, Bayan Anjelik. Kim söyledi size?»

«Hiç kimse söylemedi. Sadece topallamanızdan anladım.»

«Hayır ,topallamıyorum ki ben.. Hem ayağıma da birşey düşürmedim.»

«Peki öyle olsun, ama ayağınızı bir gösterin bakayım.»

«O da neden?»

«Şimdi soru sormayı bırakın da ayağınızı gösterin.»

Bunu o şekilde söylüyordu ki, en inatçısı bile karşı koyamıyor, sonunda Anjelik'e teslim oluyordu. Bir keresinde Anjelik, demirci ustasının ayağına örsü düşürüp, başparmağının mosmor olduğunu gördü. Hemen atkestanesi kabuğunu bir kaba koyup kaynattı, soğuyunca da adamın ayağını içine sokup banyo ettirdi. Sonra da ezilen parmağı kayın kabuklarıyla sardı. Adamı, bütün itirazlarına rağmen çalışmasına müsaade etmeyip bir kenara oturttu ve ayağının altına bir tabure koydurarak bacağını uzatıp oturmasını sıkı sıkı tembih etti.

Kısa zamanda herkes Anjelik'e korkuyla karışık bir saygı duymaya başlamıştı. Hastalanıp da ellerine düşünce, itiraz edip karşı koymanın hiçbir faydası olmayacağını anlamışlardı. En iyisi uysal davranıp söylediklerini yapmaktı. Böylece, başlangıçta duyulan güvensizlik zamanla silindi, yok oldu. Onun kerpetenlerinden, neşterlerinden çok, kendisinden korkup çekiniyorlar, fakat her şeye rağmen yine de seviyorlar, saygı gösteriyorlardı.

Anjelik'in güzelliğini görenler başlangıçta, «Tamam işlerin sarpa sarması yakındır,» diye düşünmüşlerdi. Ama aradan epey zaman geçmesine rağmen, hiçbir tatsızlık çıkmadığını gördükçe birer ikişer, ne kadar yanılmış olduklarını anlamakta gecikmediler.

Kont de Peyrac, arkadaşlarından biri ya da ikisiyle birlikte odasına kapanmadığı sıralarda büyük masanın başına geçip oturuyor, kocaman haritaların, planların üzerine eğilerek Florimond, Porguani, Cantor ve Kuassi-Ba ile görüşüyor konuşuyordu.

«Hiçbiriniz ölmeyeceksiniz. Eğer içinizde ölmeye niyetlenen varsa, elimden çekeceği vardır» diyordu.

Erkeklerin, buna katıla katıla gülmelerine rağmen, Peyrac'ı ciddiye aldıkları muhakkaktı. Hiç kimsenin zaten ölmeye niyeti yoktu, ama yine de ölürlerse Kont Peyrac'ı ne kadar kızdıracaklarına inanmış gibiydiler.

Kont ile adamlarının arasında tarifi imkânsız bir bağlılık, bir dayanışma vardı.

Atelye, maden ocağı ve laboratuvar ,erkeklerin bütün vakitlerini almaya yetiyordu. Bazan oralardan garip gürültüler ,esrarengiz kokular, hatta tutah tuhaf dumanlar geldiği oluyordu. Bu gibi zamanlarda Bayan Jonas, «En iyisi oralarda olup bitenleri merak etmemek» derdi.

Anjelik de aksine, içinde oralara gidip bakmak için, önüne geçemeyeceği bir merak duyardı. O zaman kök ezmek için bir havana ihtiyacı olduğunu, veya bir melhem yapmak için biraz kükürt alması lâzım geldiğini ileri sürerek o taraflara giderdi.

Demirhanede gördüğü manzara hiç de heyecan verici şeyler olmazdı. Bir kenara çekilip merakla etrafına bakınır, her seferinde de gördükleri bir öncekinin aynı olurdu. Kuassi - Ba'yı ocağın karşısında ateşi canlandırıyor, Clovis'i ateşin kızıl aydınlığı karşısında demir dövüyor, İngiliz'i de her zamanki gibi sessiz ve sakin bir şekilde kalıplarla uğraşıyor bulurdu.

Dünyanın dört bir bucağından gelmiş olan bu apayrı karakterli insanlar, garip bir topluluk meydana getiriyordu. Hepsi tek bir kişinin etrafında toplanmıştı. O da onları büyülü bir kuvvetle bir arada tutuyor, idare ediyor, tehlikelere karşı koruyordu.

Bir zamanlar Anjelik de etrafına birtakım insanları toplamış, hatta onları savaşmaya bile zorlamıştı. Hepsi de basit, kolayca hükmedilebilen insanlardı.

Oysa buradakiler? Duygulu, sırasında coşan bambaş-

ka insanlardı bunlar... Hissettiğine göre, pek çoğunun içinde kadınlara karşı garip bir kin vardı. İçlerinde, kabalıklarından ötürü kadınlar tarafından beğenilmeyeceklerine dair aşağılık duygusu olan Clovis gibileri de bulunuyordu. Onun gibilerinin, «Dünyanın tâ öbür ucuna gittiğimiz halde, yine Markizlerin karşısında sıkıntılara katlanıyoruz» diye düşündükleri muhakkaktı.

Ne olursa olsun, bütün bu erkeklerin hepsinde insana korku veren garip bir hal de yok değildi. Bir sabah Anjelik, «Onlarda korku veren bir hal var da, sanki bende yok mu?» diye düşündü. «Benim de başımdan itiraf edemeyeceğim olaylar geçmedi mi? Ben de öldürdüm. Ben de kaçtım..»

Böylece, elinde kama, serserilerin kralı büyük Coerse'yi öldürüşü, Paris sokaklarında, üstü başı çamur içinde, yalınayak, hırsızlarla bir arada kaçması, bir fahişe gibi Yüzbaşının yatağındaki hali teker teker gözlerinin önünden geçti.

Marangozlardan Jacques Vignot'nun elindeki yarayı temizlediği bir sabahtı. Paris'in bıçkınlarla dolu bir semtinden olan marangoz, acısından kendi kendine homurdanıyor, galiz küfürler ediyordu.

Birden Anjelik kendini kaybediverdi, çok daha galiz bir küfürle adama ağzını kapamasını söyledi! Buna Anjelik de, adam da çok şaştılar. Hele marangoz'un hayretten bir karış açılan ağzı karşısında Anjelik, yaptığı hatanın büyüklüğünden daha da fazla korktu. Ama olmuştu bir kere.. Marangoz, saygıya lâyık, asil bir genç kadının o güzel dudaklarının arasından çıkan bu kelimeyi yıllardır hiç işitmemişti. Şimdi ise Paris'ten binlerce mil uzakta bu galiz küfürü Anjelik'in ağzından duymak onu çok şaşırtmıştı. Sonunda adamın yüzü kıpkırmızı, Anjelik'inki de sapsarı kesilmişti. Anjelik'in bu derece heye-

canlanmasına asıl sebep, bu kelimenin hatırlattığı olayın verdiği dehşetti.

Biri kıpkırmızı, öteki sapsarı kesilmiş vaziyette birbirlerinin gözlerinin içine bakakaldılar. İkisi de aynı mayadan olduklarını anlamıştı. Anjelik duruma hâkim olmak için, sûkunetle, «Ulu orta en galiz küfürleri söyleye söyleye hepimizin konuşması bozuldu,» diye adama çıkıştı. «Burada, Bay Peyrac'ın hizmetinde olduğunuzu aklınızdan çıkarmamanızı ve konuşmanıza dikkat etmenizi hatırlatıyorum.»

Adam ezile büzüle cevap verdi, «Haklısınız Kontes. Yerden göğe kadar haklısınız.»

Anjelik o günden sonra Jacques'in bir daha kötü bir söz söylediğini hiç duymadı. Bazan şaşkın bakışlarla kendisini seyrederken yakalıyor, fakat görmemezlikten geliyordu. Jacques'ın bu olay üzerinde fazla durmadığı Joffrey'in karısı olduğu için, zaten Anjelik'i tenkit etmeye hakkı olmadığını düşündüğü muhakkaktı.

Genç kadın, ona arada bir Bay Vignot diye hitap ediyor, aslında Bay Vignot dediği adamın, vatanda hırsızdan başka birşey olmadığını unutmaya çalışıyordu. Unutamayacak olursa da, «Eğer hırsızların arasına karışmışsa, kimbilir belki de çocuklarını, karısını sefaletten kurtarmak için mecbur olmuştur,» diye düşünüyordu.

Anjelik erkeklerle arasındaki bunun gibi bazı olaylardan kocasına hiç bahsetmiyor, bu gibi durumlarda meseleyi kendi başına halletmeye çalışıyordu.

Fakat akşamları odalarına çekilip de yatmaya hazırlandıkları sırada, kocasına arkadaşları hakkında sorular sormayı âdet edinmişti. Böylece onlar hakkında bilgiler ediniyor, sonra da onların çocuklukları, gençlikleri, hayatları hakkında uzun uzun düşünüyordu.

Öte yandan onlar da kerevetin kenarına oturup Anjelik'le konuştukları zaman, hayatlarının bütün gizli kal-

mış taraflarını çekinmeden açıyorlar, anlatıyorlar, anlatıyorlardı.

Anjelik tecrübeleriyle, biriyle öteki arasında, ister asil bir prens, ister kabasaba bir köylü olsun, insan olarak büyük bir fark olmadığını öğrenmişti. Elini, bir asilin omzuna dostça koymakla onun yalnızlığını paylaşabileceğini, Bourgus ya da Savary gibi kabasaba adamların sevgisini kazanabileceğini, tehlikelit haydutları bile yumuşatıp yola getirebileceğini görmüştü. Versailles sarayında sinsice cinayetler işleyen asillerle uğraşmaktansa, yüz tane Clovis ya da Şili'li madenciyle uğraşmaya razıydı. Kimsenin gizlisi kapaklısı yoktu. Burada her şey apaçıktı. Sade ve basitti. Tıpkı bu esrarengiz ülkenin soğuğu, ağaçları, hayvanları ve bitkileri gibi... Bir olay çıksa, kısa zamanda halledilebiliyor, bu da Anjelik'i hiç korkutmuyordu.

Genç kadın, insanları kafasında üç ayrı grupta toplamıştı: «Masumlar,» «Yabancılar» ve «Tehlikeliler»..

9

«MASUMLAR» temiz kalpli ve iyi niyetli insanlardı. Bu grupta toplananların içinde genç Yann'ı çok seviyor, onu sanki oğluymuş gibi kolluyordu. O da gerçekten iyilik etmeyi seven, yumuşak başlı bir insandı. İşleri ne kadar başından aşkın olursa olsun, kadınların ev işlerinde daima ihtiyaç duydukları bazı eşyaları yapmaya vakit buluyordu.

Boş zamanları kaldığı zaman da acayip biçimli ağaç kütüklerini alır, bunları bıçakla yontup şekiller vererek,

ejder, kuş, balık gibi hayvan heykelcikleri yapardı. Bu arada Florimond'la Cantor'a da kilden kap yapmasını öğretmişti. İki küçük, kısa zamanda bu işin ustası kesilivermişlerdi.

Yann Le Couennec'i, gemisinde köle olarak kullanan bir kaptandan satın alan Joffrey de Peyrac'tı. Geminin ambarında gezen Kont, bir köşede duran, her haliyle Kelt ırkından olduğunu belli eden bu gencin ölmek üzere olduğunu görünce ilgilenmiş, hemen oracıkta pazarlık bile etmeden, hem de yüksek bir fiyatla satın alıvermişti.

Geminin kaptanı olan Arap Reis bu kölenin hiçbir işe yaramayacağını söyleyerek parasını yazık ettiğini hatırlatmışsa da Joffrey de Peyrac onu dinlememişti. Zavallı genci alıp tedavi etmiş, bakmış, hatta isterse Fransa'ya getirip bırakabileceğini söylemişti. Ne var ki, genç adam kendisini bırakmaması için yalvarmış, ve Kont'un hizmetinde kalmayı başarmıştı. Aslında onun da isteği Amerika'ya gidip bu bâkir topraklarda yaşamaktı.

Delikanlı, ormanlık bir bölgede doğmuş, ormanlar arasında büyümüş olduğundan, ağaç işlerine eli çok yatkındı. Marangozluğu, doğramacılığı, hatta odunculuk ve odundan kömür yapma işlerini kısa zaman mükemmelen öğrenmişti. İsterse, tahtadan nalın, ayakkabı bile yapabiliyordu. Şurası muhakkaktı ki, bu tarafı, denizciliğinden çok daha üstündü. Memleketinden ayrılmak için deniz yolunu tercih etmişse, başka bir yol olmadığı içindi. Babası, yasak yerde avlandığı için derebeyi tarafından asılarak cezalandırılmıştı. Aslında adamcağız, hayatına malolan tavşanı, sade suya çorbadan başka birşey bilmeyen çocuklarına Noel günü biraz olsun et yedirebilmek için vurmuştu. Ne var ki, yürürlükte olan eski kölelik kanunları, bu gibi hareketleri kesin olarak ölümle cezalandırıyordu.

Yarın, yılar geçip de büyüyüp delikanlı olunca, baba-

sının mahkûmiyetinde asıl payı olan orman bekçisini öldürerek intikamını almıştı. Bir gün ormandan dönerken, meşelerin sıkça bulunduğu bir köşede orman bekçisiyle burun buruna gelivermişti. Adamı hemen tanımış, belindeki baltaya sarılmıştı. Sert bir vuruşla adamı yere yıkmış, sonra da cansız vücudunu, granit kayalarının arasından köpürerek akan sel suyuna atıvermişti. Aradan uzun yıllar geçmişti. Genç adam bu olayı kısa zamanda unutuvermişti bile. Sadece arada sırada hatırlıyor, yaptıklarından da hiç pişmanlık duymuyordu. İntikamını almıştı, önemli olan da buydu. Bugün artık köle değildi, istediğini yapmakta özgürdü. Kaç yaşında olduğunu da hiç bilmiyordu. Çocuksu yüzüne, daima gülen gözlerine bakarak otuz yaşlarında olduğunu sanmak mümkündü.

Anjelik'in masumlar arasında sınıflandırdıklarından biri de Maltalı Enrico Enzi'ydi. Kanında biraz Türklük, biraz Yunanlılık, biraz Venediklilik bulunuyordu. Malta adasının tarihi gereğince, Fenikelilerin soyundan geldiği de şüphe götürmez bir gerçekti. Orta boylu, hatta kısaya yakın, ufak tefek, sevimli, esmer, son derece canlı bir gençti. Kont de Peyrac, onu onbeş yaşındayken Malta'da bulup yanına almıştı. Genç çocuk hem mercan avcılığı yapıyor, hem de din uğruna suyun dibinden yüzerek Türk gemilerinin altına patlayıcı maddeler yerleştiriyordu. Doğuştan yetim olan delikanlı, Malta'daki dalıcılar arasında en uzun süre su içinde kalabileniydi. Tek başına Türklere verdiği ziyan, ünlü şövalyelerinkinden çok fazlaydı. Bütün bunların karşılığında eline ne geçmişti? Hiç! Sadece öldükten sonra Cennet'e gideceğinden emindi, o kadar...

Buz gibi suların yemyeşil derinliklerine daldığı zaman duyduğu hazzı, hiçbir yerde duymadığı muhakkaktı. Doğuştan denize âşıktı, hiçbir şey onu denize olan sevgisinden ayıramazdı.

Hayatı hep yokluk içinde geçmişti. Göğsünü şişirip Akdeniz'in derinliklerinde kulaç atarken, az sonra ne olacağını hiç düşünmez, bir an önce işini tamamlamaya bakardı. Ne zaman eli para tutacak, ne zaman zengin olacak? Ne zaman denizin diplerinde göz kamaştırıcı bir hazineye rastlayacaktı? Hiç bilmiyordu.

Ama hiç beklemediği bir anda, bir gün delikanlının bütün kaderi baştan başa değişiverirdi. La Valetta limanının rıhtımlarında bir kenara oturmuş, dalgın dalgın denizi seyrederken, yanıbaşında biri durup kendisine bakmış, «Adın Enrico, değil mi?» demişti. «Hani şu en derinden, en uzun mesafelere yüzebilen Enrico? Benim tekneme gelip, emrimdeki dalıcıların arasına katılmak ister misin?»

Delikanlı bir an durmuş, sonra, başını şiddetle iki yana sallayarak, «Hayır,» diye kesinlikle cevap vermişti. «Malta'yı, arkadaşlarımı bırakmak istemiyorum.»

«Evet, ama ya Malta seni bırakacaksa? Günün birinde dalamaz hale gelince, Malta'ndan sana ne fayda var? Halbuki benim hizmetimde çalışırsan ben sana ölünceye kadar bakarım. Tabii, beni memnun etmiş olman şartıyla?»

Delikanlı ayağa kalktı. Zayıf, ufak tefekti. Gören yabancılar oniki, onüç yaşından fazla olduğuna hükmedemezlerdi. Başını kaldırıp karşısındakinin gözlerinin içine baktı: «Sizi tanıyorum,» diye konuştu «Yanınızda çalışanlar, buna hiç pişman değiller, onlara iyi muamele ediyormuşsunuz. Bunu da biliyorum.»

«Gerçekten öyledir,» demişti adam. «Bugün buraya sırf senin için geldim. Çünkü sana ihtiyacım var.»

Delikanlının hayatında ilk defa işittiği sözlerdi bunlar. Birisinin kendisine ihtiyacı olması! Oysa o zamana kadar hiç kimsenin ona ihtiyacı olmamıştı. Gözleri şaşkınlıktan açılmış, hayretle karşısındakine bakmakta de-

vam ederek. «Olamaz», diye mırıldanmıştı. «Kimsenin bana ihtiyacı olmamıştı şimdiye kadar!»

Sonra durdu ve arkasından ekledi : «Bir şartla kabul ediyorum. Aklıma estiği yerde, ilk limanda sizden ayrılmamı kabul ediyor musunuz?»

Joffrey de Peyrac, «Tamam» diye cevap vermişti. «Kabul ediyorum. Çünkü sana şiddetle ihtiyacım var.»

«Ben kimsenin kölesi olacak insan değilim. Ben özgür olmalıyım, tehlikeden tehlikeye koşmalıyım.»

«Merak etme, benim yanımda tehlikenin her çeşidini bulacaksın delikanlı.»

Böylece Enrico, Kont'un hizmetine girmiş oluyordu. Gemiye geldiği zaman, belden aşağısını saran el kadar örtüden başka hiçbir şeyi yoktu.

Aradan yıllar geçmiş, genç çocuk zamanla çok değişmişti. Şu son on yıl içinde Joffrey'in gemisinde başından geçen olaylar Enrico'yu bambaşka insan yapmış gibiydi. Gemilere mayın yerleştirme ve sabotajcılık sanatlarının yanıbaşında, güreşmesini, bıçak ve ok atmasını da öğrenmişti. Borda bordaya yapılan kavgalarda Enrico'nun üstünlüğü hemen belli oluyordu. Bu on yıl içinde de Enrico, Kont'tan Malta'ya dönmek için izin istememişti.

Joffrey Akdeniz'den ayrıldıktan sonra da Enrico'yu beraberinde Karaip Denizi'ne götürmüştü, Enrico'nun, şefleri olduğu dalıcıları sayesinde, Fransızlar tarafından batırılmış İspanyol kalyonlarının içinde bulunan hazinelere erişebilmişti.

Genç Malta'lı artık zengin olmuştu. Peyrac ona, Karaip sularının derinlerinde ele geçirdiği altın vazoların en güzel üçünü hediye etmişti. Bütün adamlarına verdiği gibi ona da gündelik veriyor, ayrıca ganimetlerden hisse ayırıyordu.

Bir gün kıyıdan içerlere doğru yola çıkacak kafile için gönüllüler istediği zaman, Enrico'nun da karşısında

yer aldığını görünce çok şaşırmıştı. Çünkü on yıldan beri hemen hemen hayatının tamamını gemi üzerinde geçiren, kıyıya çıksa bile yüz adımdan daha fazla içerlere girmeyen Enrico'nun bu şekilde hareket edeceğini hiç beklememişti.

«Enrico, ormanlar, dağlar, bataklıklar sana göre değil, sanırım,» demişti. «Sen bir Akdeniz çocuğusun... Soğuktan korkmuyor musun?»

Enrico, «soğuktan korkmak mı?» diye yüzünü ekşiterek cevap vermişti. «Soğuğun ne demek olduğunu benden daha iyi bilen var mıdır? Okyanusta benden daha derinlere dalan olmadığı gibi, soğuğun bir kefen gibi bütün viücudu sardığını da bilen olamaz. Merak etmeyin. Soğuğa benim kadar alışık biri daha olacağını hiç sanmıyorum.»

«Güzel, ama ya bundan sonra bir daha denizlere dalamayacağını söylersem? Çünkü arayacağım altın bu sefer denizlerin değil, toprakların diplerinde!

Enrico, «Benim için farketmez» diye gülerek cevap vermişti. «Çünkü duyduğuma göre o taraflarda pek çok göl varmış. Ben de fırsat buldukça göle dalar sizlere balık çıkartırım.» Sonra Joffrey'in yanına yaklaşarak ilâve etmişti : «Size bizzat ben refakat etsem çok iyi olacak, bana her bakımdan güvenebilirsiniz. Denizkızlarının, albatros kuşlarının sesini nasıl çok uzaklardan duyarsam, merak etmeyin, size atılan okların vızıltısını da uzaklardan duyarım. Beni yanınıza alırsanız çok iyi edersiniz. Bıçağımla her an yanınızda hazır bulunacak, sizi tehlikelere karşı koruyacağım.»

Kont ona bakarak hafifçe gülümsemişti. Enrico zamanla biraz yaşlanmış gibiydi, ama o ateşli tabiatını hiç bırakmamıştı. On yıl önce La Valetta limanında nasılsa, şimdi de yine öyle canlıydı. Peyrac gülümseyerek, italyanca :

«Peki, gel bakalım. Anlaşılan sana çok ihtiyacım olacak,» diye cevap vermişti.

Bununla beraber yol boyunca Anjelik'e karşı en çok itiraz Enrico'dan gelmişti. Efendisinin bu kadına olan aşkının, adamlarının gözündeki sembolik kişiliğine zarar vermesinden çekinerek en çok kıskançlık duyan da o idi. Kadın hakimiyeti altında değeri eksilmeyen erkeği o vakte kadar gördüğünü hatırlamıyordu. Hoş, hiçbir kadının Kont'a hakim olduğuna tanık olmuş da değildi. Ama bu başkaydı. Anjelik'i endişeyle inceliyor, genç kadının yaptıplarını ya da söylediklerini kötüye yorabilmek için tetikte bekliyordu.

Aslında ormana gelmek istemekten amacı, onu gözünün önünden ayırmamaktı. Bir diğer amacı da, Gouldsboro'da ölen dostu Sicilya'lının vasiyetini yerine getirerek küçük Honorine'i korumaktı.

Anjelik bu gerçeği, daha uzun yolculuk sırasında Enrico'nun molalar esnasında gizli bir yemini yerine getirircesine karşısına çıkıp Honorine'le ona yardım etmesi, onlara su taşıması, küçük kızı eğlendirmeye ve kaprislerini yerine getirmeye devamlı çabalaması yüzünden anlamıştı. Enrico'nun kendisini sevmediğini bildiği için önce şaşırmış, fakat sonra durumu anlamış ve adama sempati duymaya başlamıştı. Enrico da bir yandan esrarengiz genç kadının, La Valette limanını çok iyi bildiğini, Malta şövalyelerinin başı tarafından misafir edildiğini, Kandiya'ya kadar gittiğini, kısacası Akdeniz'in hemen her köşesini dolaştığını hayretle öğrenmişti. Bu yüzden, böyle bir kadının efendisinin gözüne ne kadar çekici görüneceğini takdir ediyor ve onları birleştiren bağın önünde eğiliyordu. Genç kadın da sağlık durumu hayli nazik olan adama gözkulak oluyordu. Enrico'nun rengi çok soğuklarda yeşil oluyordu. Havanın kuruluğu ise, deniz iklim-

lerinin nemine alışık burun mukozalarını tahriş ediyordu. Sık sık öksürüyor, üstelik burnu da kanıyordu.

Hayatın, orman içlerine düşürdüğü ve esmer, kırışmış teniyle anlamı değilemeyen bakışlarının, yirmibeş yaşından çok fazla gösterdiği bu çevik balıkadam, muhakkak ki kafilenin en becerkili ve en çalışkan üyesiydi. Bütün denizciler gibi düğüm atmakta ve halat kullanmakta usta olduktan başka, sepetler ve ağlar da örüyordu. Çok geçmeden Ecli Macollet'nin yönetimi altında kar üzerinde yürümeye yarayan raketler yapmaya girişti. Akşamları dülger Jacques Vignot ve dilsiz İngilizle birlikte bu işi görüyordu. Herkese yedek bir çift raket şarttı.

İpler tükenince, Kızılderililerin yaptığı gibi hayvan bağırsaklarından faydalanıldı. Joffrey de Peyrac, Enrico'dan aynı zamanda laboratuvarda kimyasal maddelerin hazırlanışında da faydalanıyordu. Genç Malta'lı öteden beri bu çalışmalardan hoşlanırdı. La Valette'ye sık sık Arap bilginleri gelir, giderdi.

O zaman sümüklü oğlanlar pencere kafeslerine tırmanarak onları gözetler, laboratuvarlarda patlayan ve tüten karışımların hazırlanmasını izlerlerdi. Enrico da Kont'la birlikte, formüllerini öğrendiği bir takım ateşli bileşikler imal etmişti. Vapassu'daki çalışmaların hedefi, top ateşini kamufle edecek dumanlı ya da göz yaşartıcı bir karışımdı. Enrico, kullanılmakta olan kükürdün, Tirenyen denizinde Sicilya'yla Napoli'nin arasına düşen Vulkano adasındakinin ayarında olmadığı kanısındaydı. Yaptıkları denemeler, Kont'u da, Maltalı'yı da göğüslerini parçalarcasına öksürtüyor, fakat her ikisinin de, araştırmalara devam etmelerini engelleyemiyordu.

Anjelik, kışın sert havalarından en çok ihtiyar Kuassi - Ba, hesabına çekiniyordu.

Ama Kuassi - Ba'nın hayatta karşılaşmadığı güçlük kalmamıştı. Onun uzmanlığı, altını daha az soylu maden-

lerden ayırma işiydi. Vaktinin büyük bir kısmını, eriyik halindeki madenin fokurdadığı kapların üzerine eğilmekle geçiriyordu.

Bu sihirli işe, sırtını ve ayak tabanlarını, duvarlarına dayayarak dipsiz kuyulara indiği Sudan'daki çocukluk günlerinden beri alışıktı. Onun vatanında altın, şeytana armağan edilirdi. Kuassi - Ba'da altına bağlılıkla efendisine sadakati bir olmuştu. Joffrey de Peyrac'a yardım etmek, çocuklarına gözkulak olmak, onun gözünde, altınla ilgili çalışmalarının bir parçasıydı.

Bu ciddî ve sakin adamın madenler ve maden kuyuları hakkında son derece derin bilgisi vardı. Her şeyi Joffrey de Peyrac'ın okulunda öğrenmiş ve bu bilgilerle içgüdülerini birleştirmeyi bilmişti. Bu yüzden de yanında çalışan beyazlara fikirlerini zorla kabul ettiriyordu. Palermo Üniversitesi'yle Fas'ta, Sale'de konferanslar vermiş, ermin kürklü bilginlerle bilgili Araplar bu siyah köleyi büyük bir saygıyla dinlemişlerdi. Hiçbir şey ona etki etmiyordu. Saçları o tarihte bembeyaz olmuştu. Yüzündeki kırışıklar da Afrikalılığını dile getiriyordu. Çünkü yaşı, Kont Joffrey'inkinden oldukça küçüktü. Ne çare ki ırktaşları gibi o da erken ihtiyarlamıştı. Hiçbir şey ona etki etmemekle birlikte, son derece duyguluydu. Varlığı Anjelik için de büyük bir kuvvetti. İhtiyar zengin, ocağın önüne oturduğu vakit, genç kadın onun, uslu, akıllı ve Batı medeniyetine ilkel bir sadelik katıştıran bir adam olduğunu hemen hissediyordu.

Genç kadının dostluk hisleriyle bağlı bulunduğu daha başkaları, sessiz ve çalışkan Piyemonte'li Proguani'yle hakkında birşey bilinmemekle beraber her haliyle güven uyandıran dilsiz İngiliz Lymon White ve Bordeaux'lu aşçı Octave Malaprade'dı. Özellikle aşçıyla genç kadının arasında mesleğe dayanan bir bağ vardı. Mutfak ve adam beslemek işleri söz konusu olunca, her ikisi de leb

denilmeden leblebiyi anlıyorlardı. Anjelik bir vakitler Kızıl Maske meyhanesiyle Saint Honore mahallesinin çikolata satış mağazasını yönetmişti. Malaprade'ın sözleri, tecrübelerini dile getiriyordu. Genç kadın bundan ötürü de, Gouldsboro'da fırtınalar esnasında yerlere yuvarlanan tencerelerinin arasında çırpınırken gördüğü bu adama, Vatel'lerle Audiger'lerin sınıfından gerçek bir baş sofracı görmekten geri kalmıyordu.

Şimdi de Malaprade'ın mısır bulamacını karıştırırken ya da keskin bıçağıyla av hayvanı etinden bir dilim keserken gördüğü zaman, onu sadece aşçıların beyaz külâhıyla hayal etmekle kalmıyor, bir saray ziyafeti sırasında başında perukuyla sanatını gösteren bir Kral aşçısı olarak hayalinde canlandırıyordu.

10

«YABANCILAR», İspanyollarla İngilizlerdi. Onlar da ötekilerle aynı sofraya oturuyorlar, aynı çalışmalarla aynı tehlikeleri paylaşıyorlar, aynı sabrı gösteriyorlar, fakat birer yabancı olmak özelliğini koruyorlardı. Sanki henüz gelmişlerdi ve birazdan gideceklerdi. Orada sadece geçici olarak bulunuyorlardı ve öbürlerinin arasında hiçbir işleri yoktu.

Beş İspanyol fişekçisi, tıpkı şefleri Don Juan Alvarez gibi asık suratlı, azametli ve ciddiydiler. Bununla beraber güçlük çıkarmadan emirleri yerine getiriyor, istenilen işleri görüyorlardı. Kendi silahlarına ve sorumlu bulundukları öbür silahlara özenle bakıyorlar, ayrıca de-

mirci ocağında ve madende büyük bir ehliyetle çalışıyorlardı.

Hepsi seçme nişancılar, denizde olduğu kadar ormanda da savaşmasını bilen usta cengâverlerdi. İspanyol hükümdarının, korsanlara karşı savaşmaları için altın yüklü kalyonlarda vazifelendirdiği birliklere mensuptular. Hepsi, yılanlarla kaynaşan nemli ve sıcak ormanlarda tehlikeli seferlere çıkmışlar, Andların yüksek zirvelerinde bir yandan burunlarından ve kulaklarından kan gelirken, dört ayak üzerinde sürünmüşlerdi. Hepsi Kızılderililerin elinden geçmişler, asla iyileşmeyecek yaralar, sakatlıklar ve kızıl tenlere karşı sönmez bir kinle yakayı kurtarmışlardı. Bu askerler yalnız kendi aralarında konuşuyorlar ya da şefleri Don Alvarez'e hitap ediyorlardı. Don Alavrez ise ancak Kont Joffrey de Peyrac'tan fikir danışıyordu. Kışın kuşattığı bu samimi topluluğun içinde bile, yabancı topraklardaki ücretli asker yalnızlığını sürdürüyorlardı. İspanyolların, ne şekilde Joffrey'in hizmetine girdikleri hakkında Anjelik'in hiçbir fikri yoktu.

Bunların sağlığıyla ilgilenmek, Overnya'lı demircininkinden de şüphesiz daha zordu. Genç kadın, Don Alvarez'in arada sırada fena halde topalladığına, Juan Carillo'nun ise midesine kram girmiş gibi iki büklüm olduğuna dikkat ediyordu. Ama Kastilyalı kişizadeden, bacağının muayene edilmesi için pantolonunu sıyırmasını istemek ya da yabani tavırlı Juan Carillo'ya hazım durumunu sormak aklın alacağı iş değildi.

Anjelik bundan ötürü Juan Carillo'ya haşlanmış nane suyu yollamakla yetiniyor, bunu götürmek ve içildiğine kanaat getirmek ise Malaprade'a düşüyordu. Tütünle başı hoş olmayan aşçıbaşı, kendi tayınını Endülüslü genç ücretli askere veriyordu. Juan da bunun karşılığında ona havayla ilgili bir iki söz söylüyordu. Bu

kadarı bile, bu soğuk adama göre büyük bir dostluk belirtisiydi.

Genç kadın, Don Juan Alvarez'e etki edip romatizmalarının üzerine, ağrılarını biraz olsun giderecek keten tohumu lâpası tatbik ettirmek için henüz uygun bir zemin bulamamıştı.

Bu hoyrat, mistik ve mumyalaşmış uygarlık, buna rağmen elli yıldan kısa bir süre içinde nice fatihler doğurmuştu. 1513'de Panama berzahını aşarak Büyük Okyanus'u keşfeden Balboa'yla, 1547'de Amazon'u Andlardaki kaynağından Atlas Okyanusu'na kadar takip eden Orellana arasında dev bir kıtanın en büyük kısmını fetheden ve Aztek, Maya ve İnka gibi birbirinden parlak üç yerli uygarlığı yutan ya da ezen nice kâşifler buna örnekti.

Joffrey de Peyrac bazan bu adamlarına ispanyolca olarak hitap ediyordu. «Sizin sayenizde, Kuzey Amerika'nın fethinde İspanya'nın da yeri olacak.» diyordu. «Algonquin veya Abenaki kasabalarında altın eşya bulamamak, öbür kardeşlerinizin hevesini kırmıştı. Oysa İberik ırkının madencilik geleneklerini ayak altında çiğneyip yağmacı olmaya değer miydi? Fakat beni takip eden sizler, toprağın içinde gizli gümüşü, bakırı ve altını benimle birlikte bularak atalarımızla bağlantı kuracaksınız.»

Onu dinleyen İspanyolların, bu sözler üzerine gözleri daha insanca bir ışıltıyla parlıyor ve birden mutlu gözüküyorlardı.

«Tehlikeliler», Anjelik'in gözünde dört kişiydiler: O'Connell Vignor, İspanyol Peru'lu melezi ve Overnya'lı demirci Clovis.

Genç kadın zamanla Paris'li Jacgues Vignot'dan çekinmez olmuştu. Bu içkiye düşkün, çenebaz adam, arada gururunun okşanması şartıyla, yardımsever ve iyi

kalpli bir dost olabilirdi. Anjelik bir süre sonra ona itimat etmeye başladı. Vignot, alayları, yerinde cevapları ve istekleriyle grubun havasını değiştirebileceği için onunla dost olmak şarttı.

O'Connell sırf şiddetli karakteri ve herkesi kendine düşman görmesi sebebiyle tehlikeliydi. Bu ruh halinden ötürü tenkit edilmesi ise muhakkak ki haksızlık olurdu.

Katolik olduğu için İngilizler, ingilizce konuştuğu için Fransızlar tarafından hırpalanmıştı. Kataruk karakolunun, içindeki bütün hazinelerle birlikte yakılmasına en çok içerleyen de o idi. «Katarunk yıkılmadan da bu iş halledilebilirdi,» diyor, biriktirdiği servetin elinden gitmesini affedemiyor, bundan ötürü herkese diş biliyordu.

Anjelik, ona ne türlü davranacağını bilemiyordu. O'Connell'in asık suratı devamlı homurdanmaları ve hafiflemeyen kini içine dokunuyor, üstelik adamı anlamakta da güçlük çekiyordu. Günün birinde kocasına:

«İrlanda'lı diye kime derler?» diye soracaktı.

Joffrey o zaman ona, bu yeşil adanın çocuğuyla uzlaşmanın yolunu gösterirdi belki.

İspanyol ve Peru'lu asıllı madenci Sorrino, fazla üzerine düşülmemek şartiyle güçlük çıkaracak takımından değildi. Fakat ilk gelişinde onu Kızılderili sandığı için Anjelik'e ölesiye kin duyuyordu. Her şeyden çok, melez sayılmak ona ıstırap veriyordu.

Joffrey, maden işçiliğinin her iki ırkta da üstün bir özellik olduğunu ve kanının karışık olması sebebiyle her iki ırkın bu ortak yeteneğini birleştirerek büyük bir maden uzmanı olabileceğini bu adamına anlatmayı başarmıştı. Sözleri çok doğruydu. İşiyle meşgul olduğu zamanlar, Sorrino huzura kavuşuyordu. Yapılacak şey, adamı madende serbest bırakmak ve onu söze tutmamak saygıyla davranmaktı.

Bu durumda, adamların en tehlikelisi, şiddetli, şüpheci ve bencil ruhlu Clovis'ti. Anjelik, Overnya'lı demircinin hiç kimseyi sevmediğini hissediyordu. Genç kadının arada sırada, kocasının, bu geçimsiz kişiyi kafilesine katmak kararının isabetinden şüphe ettiği oluyordu. Ama Clovis'in iyi bir demirci ve kilitle silah yapımı işlerinin ustası olduğu şüphe götürmezdi. Bu kısacık boylu, kara suratlı ve ter kokulu adam, atları da herkesten iyi nallıyordu. Fakat artık yolculuk sona erdiğine göre, bu kıymetli hüneri bile kabalığını ve kavgacılığını unutturmaya yetmiyordu. Clovis kadınlardan nefret ediyor, sırf Bayan Jonas'la Elvire'in nazik kulaklarını incitmek için müstehcen sözler ediyordu. Anjelik'e ise çok kereler az rastlanır bir küstahlık göstermişti. Bu yüzden genç kadın da ona savaş ilan etmiş durumdaydı.

Her ikisi, yalnız bir nokta üzerinde aynı fikirdeydiler: Anlaşmazlıkları Kont de Peyrac'ın kulaklarına ulaşmamalıydı. Anjelik, kocasını rahatsız etmekten çekiniyordu. Clovis ise doğrudan doğruya ipten korkuyordu. Demirci, Kont'un hizmetinde bulunduğu o üç yıl içinde, onun, şakaya gelmez bir şef olduğunu anlamak fırsatını bulmuştu. Bu yüzden âmirinin karşısında kendine hâkim oluyor, arkadaşları ise onu bu sebepten sinsilikle suçlandırıyorlardı. Clovis'in, değil onlarla, başka herhangi bir kimseyle bile anlaşmak için çaba göstermeyi şerefsizlik sayacağı şüphesizdi.

Anjelik, bir akşam üzeri delik deşik bir paçavrayı demircinin eline tutuşturarak:

«İğne iplik al da şunu çabuk tarafından tamir et, Clovis Usta,» demişti.

Clovis, Kont'un o yakınlarda olmadığı kanısına vardıktan sonra, şiddetle itiraz etmişti:

«Bu işi görmek sana düşer, kadın.»

«Hayır. Denizciler dikiş dikmesini iyi bilirler. Bu, mesleklerinin bir parçasıdır.»

«Başkalarının partallarını tamir ettiğini çok gördüm ama...»

«Olabilir, ama seninkini yapmam. Sen cezalısın.»

Clovis itirazın fayda vermeyeceğini anlamıştı. Bir elinde çamaşırı, öbür elinde ise iğneyle genç kadına uzun uzun baktıktan sonra, işe koyuldu. İskemle komşusu Jacques Vignot onun, defalarla:

«Cezalıymışım ha! Cezalıymışım!.. Bu güzel işte!...» diye homurdandığını duydu.

Anjelik başka bir gün dışarıda bir münakaşa duyarak avluya fırlayınca, Overnya'lının, elindeki kütüğü bir Kızılderilinin başına indirmek üzere olduğunu dehşet içinde gördü. Demirci, tam isabet için odunu havada sallarken, genç kadın, tabancasını kapıp o istikamete ateş etmeye fırsat buldu. Kütük havada paramparça olurken, ayağı kayan Clovis de donmuş toprağın üzerine yuvarlandı. Anjelik bunun üzerine ileri atılarak, kamasıyla demircinin gür saçlı baş derisini yüzmeye hazırlanan Kızılderiliyi tuttu. Hasmını yerde gören Kızılderili, Allahtan, kolay yatıştı.

Patlamanın gürültüsü herkesin dışarı fırlamasına sebep olmuştu. Olayı örtbas etmek bu defa mümkün olamayacağa benzerdi. Joffrey de çıkagelerek kavgacıları dik bakışlarıyla süzdü. Bir ölününki kadar renksiz bir yüzle doğrulan demirciye:

«Ne oldu?» diye sordu.

Clovis, eliyle Anjelik'i işaret ederek kekelemeye başladı.

«O... O beni öldürmeye teşebbüs etti. Eli titremeseydi, beynim şimdi paramparça olmuştu.»

Anjelik gülmeye başladı.

«Yazık! Seni öldürmeye çalışmadım, koca ahmak,

sadece seni, hayatına mal olacak bir ahmaklık etmekten alıkoydum. Kütüğü kafasına indirmiş olsaydın, o Kızılderilinin kamasından kurtulabilir miydin sanıyorsun? Ben elindeki kütüğe ateş ettim, sana değil. Yoksa seni öldürmeyi istemiş olsaydım, şimdi aramızda yoktun, inan bana.»

Fakat Clovis bu sözlere inanmayarak başını salladı. Çiçek bozuğu yüzü, tıraşsız sakalının altında is rengindeydi. Gerçekten çok korkmuştu. Anjelik'in, onun ölümünü istediğine ve hayatını sadece bir tesadüfe borçlu olduğuna inanmaya devam ediyordu. Zaten çok zamandır böyle birşeyi beklemiş, bu korkunç kadının, ne yapıp edip neşteriyle, şişiyle ya da büyüleriyle onu öldüreceğine inanç getirmiş bulunuyordu. Ama Anjelik'in üzerine tabancayla ateş etmesi onu çılgına çevirmişti.

«Hiç de sana inanmam.» diye karşılık verdi. «İyi nişan alamadın, bütün mesele bu. Kadınlar iyi nişancı değillerdir...»

Kont:

«Sersem sen de...» diye araya girdi. «İstersen, aynı tecrübeyi tekrarlayalım Kontes hanımefendi demin seni vurmak istemiş olsa, şimdi hayatta olamayacağına o zaman sen de kanaat getirirsin. Haydi, yerden şu kütüğü al da ayağa kalk. Sakoor ırmak geçidindeki atışlar hakında sana anlatılanlar doğru mu, değil mi göreceksin. Haydi, al şu kütüğü diyorum sana.»

Fakat demirci neye mal olursa olsun Kont'a itaat etmedi. Bunun üzerine genç Brötanya'lı Yann bu işe gönüllü oldu. Teğmen Pont-Briand'ı durdurduğu sırada, genç kadının yanında bulunmuştu. Kütüğü aldı, evin kapısının önüne çekilen Anjelik tetiğe basınca odun âdeta havada patladı. Avluda alkışlar koptu. Anjelik'ten aynı hüneri tekrar tekrar göstermesi istendi. Dalgınlığından sıyrılan Don Alvarez bile genç kadından, önce fitilli

bir mavzeri, sonra da taşlısını kullanmasını rica etti, Anjelik bu ağır silahları hiç güçlük çekmeden omuzluyor, adamlar da kuvvetine hayran olarak, onu aralarında görmekten gurur duymaya başlıyorlardı.

II

VAPASSU'DA soğuk bu kadar şiddetli olursa, daha kuzeyde ki şehirlerde havanın nasıl olacağı tasavvur edilebilir..

Üç şehirler Saint-Laurent'in kıyısında, uçsuz bucaksız alanların ortasında kaybolmuş üç insan topluluğu... Gemiler ancak ilkbaharda dönebileceklerdi. Buzdan bir zırh şehirleri kuşatmış, onları, beyaz isteplerin, sonsuz ufukların ve sessizliğin esiri etmişti.

Sönmüş küçük volkanının eteğindeki Montreal...

Donmuş deltasının kanallarının arasında yapışıp kalmış Üç Irmak...

Ve hepsinin kraliçesi olan, kaya üzerindeki Kebek. Sabahların ve akşamların buzlu pembesinin içinde şöminelerden sakin sakin süzülen beyaz dumanların taç gibi çevrelediği üç şehir.

Kaybolmuş üç şehir...

Ocaklarının içinde ateş çıtırdasa da ölümden kurtulsalar!

Ateşler o kadar hayat doludur ki, insan onların karşısında ölümü, sessizliği ve ıssızlığı unutur. İnsanla kaynaşan bu şehirlerde gevezelik edilir, entrikalar örülür.

Kanada halkı dostlar, akrabalar arasında, bütün kış, salonlarda dil kuvvetiyle, meyhanelerde ise iskem-

lelerle şiddetle, amansızca, dostça savaşır. Üç şehirde dua edilir, çok günah çıkartılır, bakışlar, dağların beyaz zirvelerine, güneye doğru ormanın gri ufkuna çevrili olduğu halde derin derin düşünülür.

Herkesin hayalinde gitmek vardır. Denize ve Avrupa'ya veya Batıya ve kürklerle vahşilerin diyarına gitmek.. Orası ya da şurası, hepsi gitmek değil mi?.. Gitme zamanı ne vakit gelecek?..

Üç şehirde sevişilir de. Bütün vicdanlara baskı yapan Jezüitler sebebiyle, evliler arasında bile kaçamak, gizli ve pişmanlıkla sonuçlanan bir sevişmedir, bu.

Üç şehirlerde çok içilir. Bütün zevk belki de budur. İspirto, hep ispirto. Mis kokulu, berrak ve herkesin kendi imbiğinde yaptığı elma, erik veya buğday içkileri..

Kış sokakları küspe kokusuyla, odun ateşleri, çorba ve isli yılanbalığı kokularıyla doludur.

Kış günlerine âyinlerin günlük kokuları, Avrupa'dan getirilen, ocağın köşesinde devamlı karıştırılan ve tekrar tekrar okunan deri ciltli kitapların o kendine öz kokusu da bulaşmıştır.

Kış geceleri donun altında çıtırdar. Camlar patlayacak sanırsınız.

Cam karelere çiçek biçiminde kırağı taneleri yapışır.

Havadis işte bu şehirlerde bomba gibi patlayarak yayıldı.

İrokua'lar tarafından katledildiği sanılan Kataruk'taki o yabancılar hayattaydılar. Kennebek'in kaynaklarında at üzerinde Fransızlara görünen ormanların o güzel kadını hayattaydı.

Dişi Şeytan hayattaydı!..

Cehennem kuvvetlerine inananların zafer sevinci!

Evet, şeytan sanıldığından da güçlü!.. Bunun delili

de Dişi Şeytan'ın hâlâ var olması.. Katarunk yanıp kül olduğu halde, ona birşey olmaması.

Albay Leménie-Chambord'un:

— «Katarunk'un küllerini ben kendi gözümle gördüm, diye tekrar etmesi boşuna..

Haberi getiren kişinin dediği dedik. Yabancıların sağ olduklarına ve dağlarda «Vapassu» yani «Gümüş Göl» denilen yerde bulunduklarına yemin ediyor.

Haberi getirenden şüphe etmek kimin aklından geçebilirdi? O, hemen hemen bir evliya mertebesindeydi. İşte böyle bir kimse yabancıların, savaşmalarına bile gerek kalmaksızın, İrokua'ların elinden kurtulduklarını görmüştü. Bu ise Şeytan'ın adamı olduklarının en canlı delili değil miydi?

Yabancıları, mucizesini göstererek kurtaran Tanrı değilse, Şeytan'dan başka kim olabilirdi?

Tanrı, bulundukları yere haç dikmeyen, kilisenin himayesine girmeyen, kısacası, dinsizce yaşayanlara yardım etmezdi.

Onlara yardım eden Tanrı değilse, Şeytan'dı tabii..

Albay Loménie-Chambord'un çırpınmaları boşuna..

Dişi Şeytan'ın, onu da, Kebek sokaklarında başıboş dolaşarak yolsuz bölgelerde şafak kadar güzel bir kadına rastladığını önüne gelene anlatan Teğmen Pont-Briand gibi büyülediği anlaşılıyordu..

O güzel kadın at üzerindeymiş..

Öyle şey olur muydu hiç?

Ormanların kuytu köşelerinde beyaz kadın görülmüş şey değildi. Güzel kadını at üzerinde görenler mutlaka yanılmışlardı. O, at, büyük bir ihtimalle, destanların tek boynuzlu hayvanıydı. İlk görünüşünde, ırmağın yatağında bulunanlardan birkaçı ay ışığında sivri boynuzunu görür gibi olduklarını ileri sürmüşlerdi.. Sonbaharda Albay Loménie-Chambord'la sefere çıkarak, ka-

ra maskeli kişiyi ve henüz Dişi Şeytan diye isimlendirilmeyen ve daha çok «Gümüş Göl'ün Kadını» diye sözü edilen kadını görenler sorguya çekiliyor, hâtıralarını deşmeleri yalvarılıyordu.

Şimdi ne olacaktı?

Piskopos Hazretleri dinsel geçit resimleri yapılması ve perhiz tutulması için emir verdi. Erdiği söylenen Rahibe Madeleine'i, manastırında ziyaret ettikten sonra da Mösyö de Lomenie'yle, Kebek şehrinin dindar Belediye Başkanı Mösyö d'Arreboust'la ve Jezüit'lerin arasından seçilmiş bazı önemli kişilerle görüşmek üzere Kanada Valisi Mösyö de Frontenac'ın yanına yollandı.

Kaya üzerindeki şatonun pencerelerinin ardında ileri saatlara kadar kandiller yandı..

Saint-Laurent Nehri ayın altında geniş bir beyaz ovaydı.

12

VAPASSU'DA bir Kızılderili ailesi karakola bir fersah uzaklıktaki küçük bir gölün kıyısına gelerek yerleşmiş ve kunduz avlamaya girişmişti. Kızılderililerin vakit vakit karakolun çevresinde dolaştıkları görülüyordu.

Derken Overnya'lının bunlardan biriyle kızkardeşi yüzünden atışacağı tuttu. Güldükçe beyaz dişleriyle göz kamaştıran bu uzun örgülü yerli kızı, aşk yapmaya düşkün oldukları söylenen yabancılardan ne beklediğini gizlemiyordu. Biraz daha çekingen olmakla beraber, aşk randevuları vermekte öteki kadar hevesli davranan bir Kızılderili kız daha vardı.

Adamların fırsattan bu kadar az yararlanışları hayret vericiydi. Yalnız genç Yann, Jacques Vignot ve İngilizlerden biri Kızılderili kızlarla ahpaplığı ilerlettiler, fakat onların bile bu amaçla karakoldan uzaklaştıkları ender görülüyordu.

Overnya'lıyla Kızılderilinin arasındaki tartışma kadın meselesi yüzünden patlak vermiş değildi. Sebep, Kızılderili kızın, karakolun avlusunda dolaşırken âşığının tütünüyle bıçağını çalmış olmasıydı.

Anjelik bu nedenle kocasının bir gün ona söylediklerini hatırladı. Denizlerde dolaşanlar cinsel konularda kendilerine hâkimdiler. Gerektiği zaman uzun süre kadınsız yaşayabilmeyi başaran Joffrey de Peyrac, beraberinde götüreceği adamları bilerek seçmişti. Bunlar da kendilerine altın vaat edildiği için Kont'u takip etmişlerdi. Macerayla başarının çekiciliği bütün eğlenceleriydi. Kadın da ganimetin bir parçasadır. Fakat parti henüz kazanılmış değildi. Biraz sabır gerekti!.. İnsana köleliğin yollarını açan gönül bağlarına karşı içgüdüsel bir şüphecilik, onları, duygularına hâkim olmaya sevk ediyordu.

Anjelik, ormanlarda koşmak ve gerekirse, dünyanın öbür ucuna gitmek için karısıyla çocuğunu evde bırakan Nicolas Perrot'u da düşünüyordu.

Perrot, Kennebek'in ağzında bir Hollanda'lı tarafından işletilen küçük bir mübadele karakoluna ulaşarak, tuz, şeker, un ve biraz da zeytinyağı gibi gerekli yiyecek maddelerini tedarik etmek için kar başlamazdan kısa bir süre önce güneye doğru yola düzülmüştü.

İnsana inanılamayacak gibi gelmesine rağmen, güzel yerli kızlarına en çok yaltaklanan ihtiyar Eloi Macollet'di. Her türlü havada kendi çadırıyla Kızılderililerinki arasında gidip geliyordu. Yaman adamdı şu Maccollet! Bir Kızılderilinin ateşinin başına çöküp onunla sohbet etmeye o kadar düşkündü ki.

Bu kabilenin başbuğu sihirbazlıktan biraz anlıyordu. Anjelik'e kökler, otlar ve reçineler getirmeyi âdet edinmişti. Genç kadın onu bir sabah, kolu, barış anlamına gelen bir hareketle havaya kalkmış, fakat bir ayı kadar kürklerin içinde kaybolmuş olarak arkasında görünce önce müthiş korkmuştu, fakat dost olmakta gecikmemişlerdi.

Anjelik şimdi Kızılderiliyle onun dilinde görüşmeye başlıyor ve yerli dillerinin öğrenilmesinin zor olduğunu duyduğu için bundan ötürü iftihar duyuyordu. Fransa'da rastladığı misyonerler, bu işin seneler aldığını ona söylemişlerdi. Kanada'lı ormancılar bile yeni gelenleri bu işe girişmeye teşvik etmiyorlardı. Fakat Joffrey de Peyrac Kızılderili deyişlerini pek çabuk kavramış ve güçlüğün sadece görünüşte olduğunu Anjelik'e açıklamıştı. Kızılderili dillerinin zorluğundan yakınanlar, gözlem yeteneğinden yoksundular, hepsi bu kadar.

Joffrey, o civardaki Kızılderili kavimlerinin çoğunun arasında dil birliği olduğuna dikkat etmişti. Belki de hepsi, kısmen İnka'ların ya da Peru Kisuaları'nın soyundan gelmekteydiler. Melez madencinin Kuzey Amerika'ya gelir gelmez onlarla anlaşabilmiş olması belki de bundan dolayıydı.

İrokua'lar, Algonquin'ler, Huron'lar ve Abenaki'ler, dil bakımından birbirleriyle akrabaydılar; ayrılık sadece şivede ve bazı hecelere basışta ya da «su» ve «çocuk» gibi çok kullanılan bazı kelimelerdevdi.

Aynı kelime, başka başka kavimlerde türlü şekiller alıyordu. Sözgelişi, «su» kaynak ya da sıvı anlamına da gelebiliyordu.

Genel anlamı gösteren köktü. Belirliliği sağlayan, köke takılan ön ve son eklerdi. Aslında, kökler de az sayıdaydılar. Böylece, yaklaşık olarak beşyüz temel kelimeyle, insan, her türlü durumda merammı anlatabile-

cekti. Bu genel kural, görünürdeki çeşitliliklerine rağmen bütün Kızılderili dilleri için geçerliydi.

Kocasının kendisine sağladığı bu anahtarla silahlanan Anjelik, gösterdiği ilerlemeye kendi de şaştı..

Tabii daha pek uzun zaman Kızılderili dillerini kusursuz şekilde konuşamayacak ve hatalarına kahkahaları basan yerlileri eğlendirmeye devam edecekti. Ön planda şive ile makama ve özellikle yüzün kaslarını kıpırdatmadan boğaz vasıtasıyla hecelemeye dikkat etmek gerekti. Bu sistem sayesinde, müthiş bir öfke içinde bağırıp çağırırken bile Kızılderililerin yüzlerinde değişiklik olmuyordu. Konuşmadıkları vakit, aksine, yüzlerini buruşturup kırıştırıyorlar ve her fırsatta bütün dişlerini meydana çıkararak kahkahalarla gülüyorlardı.

Bir yandan kusursuzluğa erişmeyi beklerken, Vapassu'da herkes antrenman yapıyor, daha ileri olanlar ötekilerin hatalarını düzeltiyorlardı. Anjelik'in, Kunduzlar kavminin ihtiyar başbuğuyla dostluğu yerindeydi. Bu kişi, ya umursamazlığı, ya da sükûneti sebebiyle genç kadının kusurlarını yüzüne çarpmadığından, Anjelik onunla, Joffrey de Peyrac'ı çok eğlendiren uzun görüşmelere girişiyordu.

Genç kadının canlılığı, yaşama isteği, cesareti, kısacası her şeyi, erkeği hayran ediyordu. Şimdi Anjelik'ten gözlerini ayıramayan o idi.

Başlangıçta, «her şey ona bağlı» diye düşünmüş. Vapassu'ya gerçeğin kendini göstereceği yer gözüyle bakmıştı. Şimdi, genç kadının, bu kinle dolu serserileri etrafına toplayabilmesini ve onların kalbinde ana, kardeş, arkadaş ya da kraliçe olarak yer etmesini hayranlıkla izliyordu.

Joffrey de Peyrac bir akşam Elvire'i özel bir görüşme için çağırmasını ve küçük odalarında yapılacak bu görüşme esnasında kendisinin hazır bulunmasını Anje-

lik'ten rica etti. Meraklı kulaklardan kaçmak için başka bir uygun yerin yokluğunda, odaları «kaptan kamarası» vazifesini görüyordu.

Bu maksatla odanın möblesine, Kont'un oturması için kürkle kaplı kaba bir koltuk eklenmişti. Çağrılan adam ayakta kalıyor, biraz da boylu olduğu takdirde başı tavana değiyordu.

Görüşme dostça bir hava içerisinde süregeleceği takdirde, Joffrey de Peyrac, adamı, karşısına, ocağın taşına oturtuyor ve birayla iki maden bardak getirtiyordu.

Akşam yemeğinden sonra adamlarından bazan biri, bazan ötekiyle böyle görüşmeler yaptığı çoktu. Adamları da topluluğun uzağındaki bu yüzleşmeden hoşlanıyorlardı. Bu gibi zamanlarda patronla açık konuşmak, şikâyetlerde bulunmak ve akıllarını başlarına getirecek direktifler almak mümkündü.

Pek heyecanlanan zavallı Elvire, «kaptan kamarası»nın baş basamağını titreye titreye tırmandı.

Anjelik'in odadaki varlığı onun için bir teselli idiyse de, pek kuruntulu olduğu ve daima kendisinde kusur bulduğu için, içi içine sığmıyordu.

Ağır kapının kapanmasıyla büyük salonun gürültüleri de uzaklaştı. Küçük odada şimdi ateşin çıtırtısından ve rüzgârın vakit vakit damın üzerine eğdiği çamların uğultusundan başka ses duyulmuyordu..

Kont oturdu. Yine kadın ayakta kalmıştı. Anjelik, arkadan, zavallının dar omuzlarının büzüldüğünü görüyordu. Genç kadın, onu tepeden tırnağa süzen karanlık bakışın karşısında nasıl bir tavır takınacağını bilemiyor, Kont'un dudaklarındaki anlayışlı gülümsemeyi fark etmiyordu bile.

Tatlı bir sesle:

«Elvire evlâdım, beni sakin sakin dinleyin» diye söze başladı.

Genç kadın önlüğünün ucunu didikleyerek:

«Yoksa bir kusur mu işledim Senyör'üm» diye kekeledi.

«Beni sükûnetle ve korkusuzca dinlemenizi söyledim. İçiniz rahat etsin. Tatlılığınızı ve nezaketinizi ne kadar övsem yeridir. Bununla beraber ahlâkınızın güzelliği, burada ciddi sonuçlara yol açabilecek bir duruma sebep olmanızı önleyemedi.»

«Ne diyorsunuz, Senyör'üm?»

«Evet, bütün çekingenliğinize rağmen, tatlı bakışlı gözleriniz ve pembe yanaklarınız var.»

Bütün bütün şaşıran Elvire, Kont'a, anlayamayan gözlerle bakıyordu.

Joffrey devam etti:

«Adamlarımdan birinin peşinizde koştuğuna dikkat ettim. Gösterdiği ilgi sizi rahatsız ediyor ve son bulmasını istiyorsanız ya da o kişi, fazlaca ileri giderek canınızı sıkacak birşey yaptıysa bunu açıkça söyleyin.»

Genç kadının susması üzerine yine Joffrey devam etti:

«Karakolumuzda yalnız üç kadın var, bunların içinde kocasız olan da sadece sizsiniz. Sizinle ilgili çok sıkı talimat verildi. Disipline uyulup uyulmadığını bilmem lâzım. Haydi cevap verin! Bu adamın birkaç zamandır üzerinize düşmesinden rahatsız oluyor musunuz? Hangi adamdan bahsettiğimi anladınız, değil mi?»

Genç kadın bu defa kızararak evet anlamında başını eğdi.

Joffrey:

«Octave Malaprade,» dedi ve biraz bekledi.

Aşçıbaşının sevimli şahsiyeti ve saygılı gülümseyişi hayalinde canlanmıştı.

Sonra, ceketinin cebinden artakalan tek tük pürolarından birini aldı ve ocağın korlarından biriyle yaktı.

Arkasına yaslanarak pürosundan uzun bir nefes çektikten sonra devam etti:

«Malaprade, talimatı aykırı hareket ettiyse asılacaktır.»

Elvire bir çığlık atarak elleriyle yüzünü örttü.

«Asılacak mı? Yapmayın Senyör'üm! Vah benim zavallı dostum! Ne yaptı ki? Hem de benim yüzümden asılacak ha! Günahımız nedir Yarabbim?»

«Kadın bu beldenin kraliçesidir. Yoksa bu gerçekten haberiniz yok muydu, güzel kızım?..»

Joffrey böyle derken, Anjelik'in çok iyi bildiği o biçimli dudaklarının köşelerini yukarı kıvıran eşsiz gülümseyişiyle genç kadına bakıyordu.

«Kadınların kraliçe olduklarından haberiniz yok muydu?» diye ısrar etti.

Elvire saf saf:

«Hayır Senyör'üm haberim yoktu,» dedi.

Zavallı zangır zangır titremekle beraber, Malaprade hesabına duyduğu korkunun etkisiyle tehlikede sandığı erkeği savunmak gücünü kendinde bulabiliyordu.

«Senyör'üm, size yemin ederim ki bana karşı yüzümü kızartacak yersiz, uygunsuz bir harekette bulunmadı.» diye geveledi. «Yalnız... Yalnız..»

«Onu seviyor musunuz?»

Elvire duraklayarak şaşkın şaşkın etrafına bakındı.

«Hayır... Daha doğrusu... Bilmiyorum.»

«Üç ay önce Gouldsboro'da kocanızı kaybettiniz.»

Elvire, Kont'a alık alık baktı.

«Kocamı mı?»

«Onu seviyor muydunuz?...»

Kont, genç kadını hırpalıyor, çocuksu ifadeli gözlerine diktiği keskin bakışlarıyla onu kendisine bakmaya zorluyordu.

«Kocanızı seviyor muydunuz?» diye tekrar etti.

«Evet... Tabii. Yani pek hatırlamıyorum...»

Joffrey bakışlarını önüne dikerek bir süre sesizce pürosunu tellendirdi. Elvire kıpırdamıyor, artık titremiyor, sadece kolları iki yanına sarkmış vaziyette ona bakmaya devam ediyordu.

Joffrey neden sonra aynı sakin sesle devam etti.

«Octave Malaprade az önce benimle görüşmeye geldi. Sizi seviyormuş. Durumu nasılsa farkına varacağımı düşünerek kendiliğinden teşebbüse geçmiş... Beni, geçmişi hahkında size şunları söylemeye memur etti.

«Beş yıl önce Bordeaux şehrinde iyi ün yapmış bir otel işletiyormuş. Ne çare ki zina halinde yakaladığı karısıyla âşığını öldürmüş. Sonra da, cinayetinin ortaya çıkması korkusuyla ve yapılacak kovuşturmayı etkisiz kılmak amacıyla, iki cesedi parçalamış, bu parçaların bir kısmını yakmış bir kısmını da başka yollarla yok etmiş...

Anjelik bağırmamak için kendisini güç tuttu.

Elvire sendelemişti. Yıldırımla vurulmuş gibi bir hali vardı.

Joffrey de Peyrac, bir yandan genç kadına merakla bakarak pürosunu tüttürüyordu.

«Birkaç zaman bekledikten sonra İspanya'ya kaçmış,» diye devam etti. «O sırada gemim İspanyol limanlarından birinde demirliydi. Benden iş istedi, onu yanıma almaktan çekinmedim.»

Araya uzun bir sessizlik girdi.

Rochelle'li genç kadın birdenbire doğruldu. Gözleri uzaklara dalmıştı..

Sonunda, oradakilerin kendisinden duymaya alışık olmadıkları kesin ve net bir sesle söz aldı.

«Kont Hazretleri.. Kendilerine pek az duygulu gözükeceğim için, beni mazur görsünler. Ama ne yapayım ki, bu işittiklerim karşısında aklıma şunlar geliyor: Bu ada-

mın, kıskançlığın ve şokun verdiği öfkeyle öldürdüğü, sonra da dehşet verici sahne karşısında ne yapacağını şaşırdığı kanısındayım. Canını kurtarmak için şüphesiz ilk aklına gelen çareye başvurmuş. Hayatındaki bu olay bir felâket, bir kaza ,birdenbire olagelen bir sakatlık gibi birşey..»

Genç kadın derin bir soluk aldıktan sonra daha kuvvetli bir sesle devam etti:

«Bu sakatlık herhalde onu sevmeme engel olamaz. Söylediklerinizin, gerçek duygularımı aydınlatması bakımından bana faydası oldu. Sorularınız, hissettiklerimi çözümlememe yardım etti. Evet rahmetli kocamı severdim... Onunla evlendiğime göre sevmem gerekirdi. Ama o duygularını bugün duyduklarımla kıyaslanamaz. Kim ne derse desin, bu böyle. Malaprade'ın, her şeye rağmen iyi kabli, dürüst ve nazik olarak kaldığını hissediyordum. Üstelik şimdi, onu mutsuz olduğuna emin olacak kadar tanıyorum.»

Elvire kısa bir sessizlikten sonra hülyalı bakışlarla ekledi:

«Vapassu'ya geldiğimiz gece yolda fırtına esnasında bana destek oldu. Bunu hiçbir zaman unutamam..»

Joffrey de Peyrak genç kadına sempatiyle bakıyordu.

«Güzel,» dedi. «Sizden zaten böyle bir cevap bekliyordum. Asil bir ruhunuz var, küçük Elvire. Malaprade'ın cesur, becerikli ve güvenilecek bir adam olduğu çok doğru. Hayatındaki kaza dediğiniz o olay, üzerinde hiç silinmeyecek bir iz bırakmış. Fakat, aşçıbaşılık mesleğindeki büyük başarısına rağmen alelâde kalmış hayatına yeni bir boyut kattığı ve onu olgunlaştırdığı da muhakkak. Her şeyini kaybettikten sonra, bir insan yıkıntısı olabilirdi. Fakat o, dirilerek kendine yeni bir ufuk aramış. Birçokları, adaletin yerini bulmamasından yakı-

nacaklardır. Orası da doğru.. Ama kurbanlarının pek az ilginç kimseler olduğunu unutmayalım. Bu yüzden ben onu pişmanlık duymaya ve kefaret ödemeye teşvik etmedim. Her gün hatırlaması, yeter ceza. Ben bilâkis, bugünkü kişiliğini bulması, yani tanıdığımız iyi ahlâklı, ince ruhlu, enerjik ve ileri görüşlü adam olması yolunda ona yardım ettim. Başından geçen felâketten önce bu özelliklerden yoksundu. Sizi sevecektir, Elvire, hem de çok sevecektir.»

Ellerini bitiştirmiş olan genç kadın, Kont'un bu sözlerini âdeta içiyordu. Joffrey:

«Dahası var,» diye devam etti. «Evlilik hayatınızın başlarında sıkıntı çekmemeniz için, ona vereceğiniz drahomayı sağlayacağım, Elvire. Gümüş Gölden çıkaracağımız gümüşten Malaprade'a önemli bir hisse vereceğim. Ayrıca kendi hediyem olarak, ona, işine gelecek bir bölgede lokanta - otel kurması için gerekli parayı bağışlayacağım. İleride adam olmaları için de iki oğlunuzun eğitimi ve öğretimiyle ilgileneceğiz...»

Elvire sevincinden kekelemeye başladı.

«Ah Senyör'üm!.. Ne diyeyim bilmem ki... Tanrı sizden razı olsun, tuttuğunuzu altın etsin..»

Genç kadın bir yandan konuşurken gözyaşlarından sırılsıklam bir yüzle Joffrey'in ayaklarının dibine çökmüştü.

Anjelik:

«İnsanları yönetmesini ne güzel biliyor,» diye düşünüyordu. «İstese, dünyanın bütün kadınlarını elde edebilir. Şu Elvire bile, başkasına âşık olmasına rağmen, sırf minnettarlığın etkisiyle kendini ona teslim etmeye hazırdır.»

Joffrey de Peyrac, ayaklarına kapanmış kadının üzerine eğildi ve başını kaldırdı. Bakışlarını Elvire'in gözyaşına boğulmuş gözlerine dikerek devam etti:

«Ağlamayın, yavrum. Hiç de hak etmediğiniz felâketlere cesaretle göğüs gerdiniz. Sevdiğiniz erkeğe gelince, onun da hak ettiği cezayı mânen çektiğini biliyorum. Şimdi geçmişteki üzüntüleri unutmaya bakmalı. Hayat zamanla her şeyi affeder. Bu bakımdan insanlardan daha cömerttir. İnsanlara çektirir fakat onları aynı zamanda mükâfatlandırır da...»

«Evet Senyör'üm, anlıyorum.. Ne demek istediğinizi anlıyorum.»

Elvire, hâlâ dinmemiş hıçkırıklarının etkisiyle kesik bir sesle konuşuyordu.

«Rochelle'deyken basit bir kadındım,» dedi. «Hiçbir şey düşünmezdim. Ne kadar hayattan yoksun olduğumu şimdi anlıyorum.. Sizin sayenizde bugün bambaşka bir insanım. Sizlerin arasında yaşamaya başlayalıdan beri o kadar çok şey anladım ki.. Vapussu'yu, sizlerle birlikte olmayı ne kadar seviyorum. Gitmeyeceğiz! Hiçbir zaman gitmeyeceğiz! O da, ben de burada kalıp size hizmet edeceğiz...»

Kont anlayışlı bir tavırla genç kadının sözünü kesti.

«Sakin olun, yavrum! Bu akşam geleceğe dair projeler yapmak için vakit çok geç oldu. Önce dinlenmeniz lâzım. Çok sarsıldınız. Hem gözlerinizi silin bakayım. O'nun, ağladığınızı farketmemesi lâzım, aksi halde kendisini istemediğinizi sanır ve benim, «Aman sakın!» dememe vakit bırakmadan gidip ağzının içine bir kurşun yerleştirir.. Bordeaux'lular pek heyecanlı, pek çabuk hislerine kapılan kimselerdir.. Ama yarından önce ona cevabınızı vermemenizi tavsiye ederim. Odanıza çekilin. Zamanın, kararınızı pişirmesine meydan verin. Geceyi tatlı bir şüphe ve tefekkür içinde geçirmek onun için de faydalı olur. Böylece, duygularının değerini daha iyi takdir etmek fırsatını bulur. Ona sadece, düşünmek için biraz vakit istediğinizi söyleyeceğim.»

Elvire, genç adamı kuzu kuzu dinliyordu.

Joffrey:

«Sonra her ikinizden de, eskisi gibi görünürde arkadaşça yaşamaya devam etmenizi rica edeceğim,» diye devam etti. «Karakışa giriyoruz. Aşkın hiç zamanı değil. Pek güç bir devrenin eşiğindeyiz, bu imtihanı ise hepimiz sağ ve mânen güçlü olarak atlatmamız lâzım. Beni anlıyorsunuz, değil mi?»

Genç kadın ciddi bir tavırla başını eğdi.

Joffrey'in söyleyecekleri bitmemişti.

«Bahar gelince, Gouldsboro'ya ineriz. Orada sizi katolik papazının mı, yoksa protestan rahibinin mi evlendireceğine artık kendi aranızda karar verirsiniz,» diye tamamladı.

Elvire, bu gerçek ilk defa aklına geliyormuş gibi:

«Sahi, ben Fransız protestanıyım, o ise katolik» diye atıldı.

«Bunun ancak şimdi farkına varıyorsanız, aranızdaki mezhep ayrılığı hayatınızda fazla bir kıymet ifade etmeyecek demektir. Tanrı, dünya yüzündeki iyi niyetli insanların yüzünü güldürsün.. İşte hepimizi ilgilendiren bir parola. Haydi Allah rahatlık versin!»

Anjelik genç kadını odanın kapısına kadar geçirdi ve çıkarken onu sevgiyle öptü.

Erkeklerin çoğu, iki katlı yatakhaneyi gözden gizleyen, birbirine dikili derilerden meydana gelmiş büyük perdenin arkasına çekilmişlerdi.

Anjelik büyük salondan geçerken tencerelerin ve mutfak âletlerinin gümbürdeyerek yuvarlandığını duydu ve Malaprade Usta'nın titreyen ellerinin arasından kurtulduklarını farketti.

Yüzü kireç gibi olan aşçıbaşı, Anjelik'e, sahibinden tekme yemiş bir köpek gibi bakıyordu!

Genç kadın adamcağıza acıdığından yanından geçerken usulca:

«Sizi seviyor!» diye fısıldadı.

13

SLVİRE ertesi gün kendiliğinden gidip Octave Malaprade'ı buldu. Hava güzel olduğu için, beraberce göl kıyısına indiler. Karakoldakiler, onların, kıyıyı izleyen patikada uzunca bir zaman dolaştıklarını gördü.

Döndükleri zaman, el ele tutuşuyorlar ve her ikisinin de yüzü gülüyordu.

Onlara, sükûnet içinde geçen küçük bir nişan yapıldı. Malaprade, arkadaşlarının usulden olan şakalarına katlanmak zorunda kaldıysa bile, söylenenlerin hanımlar tarafından duyulmamasına dikkat edildi.

Aşçıbaşı birdenbire bambaşka bir insan olmuştu.

Nişanlıların ne kadar mutlu olduklarını görmek herkesi sevindiriyordu.

Buna rağmen, Joffrey'in, aşçıbaşı hakkındaki açıklamasını Anjelik'in unutması için aradan biraz zaman geçmesi gerekecekti. Söylenenler onu muhakkak ki Elvire'den daha çok allak bullak etmişti. Bunda, onun, genç kadından daha az masum olmasının da etkisi vardı belki. Malaprade Usta'nın, geçmişini duymak kendi bazı kirli hatıralarını hayalinde canlandırmıştı. Akşamları, küçük odanın ateşinin önünde Joffrey'in sözlerini düşünmekten kendini alamıyordu.

Bir aşçının bıçağıyla doğranan iki âşık... Kana bulanmış eller, korku, bir katilin alnından süzülen terler,

pusuya düşürülen bir av hayvanı yalnızlığı...

Anjelik düşünüyordu.

Uykudaki boyunlara saplanan bahçıvan bıçakları, bir köylünün, genç kadınının önünde saçlarından tuttuğu bir kesik kafa, bu kesik kafadan akan ve Anjelik'in, beyaz parmaklarını, derin bir hazla içine daldırmak istediği kanlar..

Genç kadın bütün bu günahlarını Nieul Manastırının bir papazına itiraf etmişti.

Fakat böyle acı anların hatırası nasıl silinirdi? Genç kadın, odasındaki ateşin önünde diz çöktüğü yerde, tüylerinin hâlâ diken diken olmakta devam ettiğini hissediyordu. Malaprade'ı o kadar iyi anlıyordu ki.. Cinayetten sonraki anları: Tarifsiz dehşeti, bir fırtınaya tutulmuşcasına sarsılan benliği, insanın kendi kendisinden duyduğu nefreti o da pek iyi biliyordu çünkü..

Titreyen parmaklarını meşgul etmek için habire ateşe çalı çırpı atıyordu. Elvire'in çok cesur olduğu kanısındaydı. Genç kadında saf ruhların, hayatın pisliklerini bilmeyenlerin cesareti vardı.

Joffrey de Peyrac, Elvire'i düşünerek:

«O Fransız protestanı kadıncıkları konuşturmak kolay değil. Ama öyleleriyel bile şundan daha kolay başa çıkılır,» diye fikir yürütüyordu.

Gözleri birkaç adım ötesinde yere çömelmiş Anjelik'teydi. Genç kadın, o kadar dalgın, zihnen oradan o kadar uzaklardaydı ki, erkeğin bakışının farkında bile olmadı.

Joffrey'in «adamları» nın, «yakınları» nın arasında ona en az açılan Anjelik'ti. Genç kadında, incitilmemesi gereken o kadar bilinmez yanlar vardı ki. Onun, erkeğinde teselli aramaya kendiliğinden gelmesini beklemek gerekti.

Joffrey hâlâ düşünüyordu.

«O kadındır. Kim ne derse desin, kadın cehennem için yaratılmamıştır. Alçaklıklarının, korkularının, iğrençliklerinin hatırasını uzun zaman ruhunda taşır.. Gölge ve düzensizlik için değil, ışık ve uyum için yaratılmıştır.. Benden o kadar uzakta ıstırap çekme ruhum. Senin zayıf tarafını biliyorum. Hayatının en büyük kederi, bu. Ama utanacak ne var. Herkesin kaderi aynı değil mi? Önemli olan, bu derdi tedavi etmenin usulünü bilmektir. Eskiden kadınların, çocukların, köylünün, işçinin, halk tabakasının, bütün zayıfların bir koruyucusu vardı. Bu koruyucu şövalyeydi. Zavallılar için çarpışmak, hakkı yenenlerin öcünü almak, bilekleri ve ruhu zayıf olanların kan bedelini ödemek şövalyenin görevi, onun rolüydü. Mücadele için doğmamış olanları savunmak ona düşerdi. Ama zamanlar değişti artık. Şövalyelik tarihe karıştı. Herkes kendi davası uğruna çarpışıyor.. Kadınlar, dişleri ve tırnaklarıyla kendilerini savunuyorlar, halk tabakasından adamlar ise, Malaprade gibi korkuyla paniğin esiri oluyorlar. Halk adamı sofu ve sakin bir hayat için yaratılmıştır. Hayatta, tutkuyla kötülükle karşılaştığı gün telâşa kapılıyor, hazır değildir, o olayın kendi başına gelebileceğini hiç düşünmemiştir. Bu çeşit adam korkunun etkisiyle her şeyi, en kötüyü, en akla gelmeyeni yapabilir. Malaprade gibi, şehrinde saygı kazanmış bir adamın, alnından terler süzülerek, tanıdığı ve şüphesiz sevdiği iki varlığın henüz ılık uzuvlarını kesişini tasavvur edebiliyorum. Bu tablonun ise bana dehşetten çok acıma duygusu verdiğini itiraf ederim.

Zavallı zanaatçı! Koruyucun nerede? Hakkını arayan, cezanı veren nerede?

Soylu olarak dünyaya gelen insan, tehlikeye, ölüme, her şeyin en kötüsüne ürkmeden bakabilmek özelliğiyle silahlıdır.

İşinin ehli bir zanaatçı olan Malaprade'ın işte bu

tarafı eksikti. Bir kişizade olsaydı, onu boynuzlayanları öldürmez, çılgınca bir saldırganlığa boyun eğmezdi. Karısını, sonuna kadar çıkmamak üzere bir manastıra kapattırır, âşıkla apaçık düello ederek onu öldürür, düelloda öldürme hakkı şövalyeye tanındığı için de hapis ya da asılma cezasına çarpılmak tehlikesine düşmezdi. Fakat şövalyelik ölmüş, avantajlarıyla imtiyazlarını aşan şövalyelerin açgözlülükleri bu geleneğin tarih olmasına sebep olmuş, Kardinal Richelieu de düelloyu yasaklayarak işi tamamlamıştı.

Bugün oğullarımı ne gibi bir dünya için hazırlayıp yetiştirmeliyim? En birinci silahları hile ve sabır olan bir dünya için değil mi? Fakat özgür olmak için eninde de, sonunda da kuvvet gerekli değil midir?»

Joffrey de Peyrac şimdi böyle fikir yürütürken halden o kadar uzaklaşmıştı ki, bu defa bunun farkına vararak ona bakan Anjelik oldu.

Genç kadın, gözlerini alevlere dikerek derin derin düşünen erkekten bakışlarını ayıramıyordu. Rüzgâr, güneş ve deniz Joffrey'in tenini deriden bir maske kadar sertleştirdiğinden, yalnız gözleriyle dudakları canlı görünüyordu. Sakalı yoktu. Kızılderililerin sakallı adamdan hoşlanmadıklarını söylerdi. Bu kıl karmakarışıklığını müstehcen bir manzara kadar nefretle karşılayan yerlileri rahatsız etmemek için, adamlarına da kendisini taklit etmelerini salık vermişti. Ormancıların, sakallarını feda etmeyişleri tembellikten ve aynı zamanda anlayışsızlıktandı. Halbuki inat etmemeleri kendileri için daha hayırlı olurdu. Saygıdeğer Peder Brebocuf'ün Kızılderililer için birbirinden beter iki kusurunun: Kelliğiyle sakalının cezasını fena halde işkence edilmek suretiyle ödediğini bilmeyen yoktu.

Joffrey de Peyrac, insanların bu gibi zayıf taraflarını sezer ve hareketlerine ona göre yön verirdi.

Anjelik kocasına yaklaşarak alnını onun dizlerine dayadı.

«Değişmeden kalmak, hiçbir zaman korkmamak için ne yaparsınız?» diye sordu. «Kendi kendinden nefret denilen o insanı küçük düşürücü duyguyu duyduğunuza ne olursa olsun hiç tanık olmadım.. Yakılmak üzere eli kolu bağlı olarak odun yığınının üzerine çıkarıldığınız vakit bile şimdi nasılsanız öyleydiniz. Nasıl başarıyorsunuz bunu? Yoksa henüz çocuk olmanızın gerektiği çağlarda da erkek miydiniz?»

Genç adam bunun üzerine karısına, zihninden geçenleri açıkladı, şerefsiz ve vakarsız bir dönemde yaşadıklarını, insanoğlunun böyle bir çağda, hâkim kuvvetlere itaat kamuflajının ardında gizlenmekten ya da kuvveti ne olursa olsun sonuna kadar tek başına çarpışmaktan başka çaresi olmadığını söyledi. Yenilgilere hiç şaşmamak gerekiyordu. Sağ kalmış olmak bile yeterli bir başarıydı. Çocukluğundan söz açıldığı için de, Joffrey kendi başından geçen bir olayı anlattı. Dehşetin ne olduğunu pek erken anlamıştı. Henüz üç yaşındayken katolik askerler bir kılıç darbesiyle yanağını yarmışlar ve onu alevler içindeki bir şatonun penceresinden aşağı fırlatmışlardı. Joffrey, bu en masum çağında kötülüğün ne olduğunu anlamış ve bütün korkuları bir defada tatmıştı. Hayatta kaldığı için de vakitsiz erkek olmuş, yani kendini her türlü duruma karşı hazırlıklı hissetmişti. Zaman zaman canavarla yüzyüze gelmek hoşuna bile gitmişti.

«Ah sen 'Dehşet,' ah sen 'Cinayet!' diye dişlerini gıcırdatıyordu. «İnsanların korkusunun iğrenç cehresisin sen! Beni yıkabilirsin, ama artık korkutamazsın..»

Joffrey, Anjelik'e ayrıca, geçirdiği çetin imtihanlar sırasında düştüğü zaaflardan ötürü utanmamasını söyledi, Anjelik kadındı, ona üzüntü veren kötülükler ise,

oluşlarını, kılavuzluk ve koruyuculuk rollerine ihanet eden erkeklerin alçaklığına borçluydular.

Joffrey:

«Değişen birşey yok,» diyordu. «İnsanlar, fikrî ve manevi değerleri ezmek için öteden beri kaba kuvvetten yararlanmak eyilimindedirler.»

Kendisi de erkek olmakla beraber, bu eyilimin kurbanı olmamış mıydı? Bir tek insanın iradesi, fazla güçlü bir koalisyona karşı koyamaz.

Joffrey devam ediyordu:

«Çağımız dinsel inanışlara sırtını dönerek, sınırsız bir hükmetme isteğine kapılarını açtı.. Nereye baksan bunu görüyorsun: Krallar, Uluslar, Kilise hep bu sevdada.. Ezilmeyi istemeyenin ise, karşısındakilere hâkim olmaktan başka çaresi yok. Fikir işte böyle, kafasına inen kayaların altında var olmaya devam etmek, kendine bir yol açmak zorunda..»

Joffrey bir yandan konuşurken, düşünceli bir elle genç kadının pürüzsüz alnını okşuyordu. Kocasına sokularak, onun sıcaklığından ve kuvvetinden pay almaya çalışan Anjelik ise, Joffrey'in dostu olan ufacık tefecik Arap hekimini ve onun, Joffrey'in zamanının en büyük bilgini olduğu, bundan ötürü de daima zulüm göreceği yolundaki sözlerini hatırlıyordu. Fikre karşı koymak bu çağın özelliğiydi..

14

KARISIYLA yanyana uzandığı zamanlar, Joffrey de Peyrac, sessiz odalarında ateşin aydınlığının çok geç solmasını, terafta, aşk fısıltılarından ve alevlerin tatlı çı-

tırdısından başka ses duymamayı severdi.

Pembe ya da altın renkli ışıkta karısının yuvarlak kıvrımlarını ve çiçek kokulu tenini keşfetmeyi severdi.

Hava çok soğuk olduğu ve bu vücudun sırlarını ancak kürklerin altında eliyle aramak zorunda kaldığı zamanlar ise, loş ışıkta fosforlu gibi parıldayan dalga dalga sarı saçların hayret verici manzarasıyla avunurdu.

Anjelik, vazgeçemediği, uzaklaşamadığı biricik kadındı. Erkek, zevkin en taşkın anında bile onun varlığını benliğinin en derin köşesinde hissediyordu. Buna kendi de şaşıyordu. Kollarının arasında pek çok kadın tutmuş ve erkeklik bencilliğinin etkisiyle, yalnız kendi hazlarını düşünerek, onların duygularını ihmal ettiği çok olmuştu.

Fakat Anjelik'le birlikteyken, sarıldığı kadının o olduğunu, onda, kendisini kuvvetten düşürmek, sarhoş etmek, çılgına çevirmek yeteneği bulunduğunu biliyor, iradesini kabul ettirdiği vücutla yenilerek, ağzının altında açılan dudakların o kadına ait olduğunu unutamıyordu.

Anjelik her an aklındaydı, kişiliğini erkeğe her an kabul ettiriyordu.

Bu belki de Joffrey'in ilk aşklarının zamanında edindiği bir alışkanlıktı. Genç kadın o sıralarda o kadar genç, o kadar ürkekti ki, erkeğin, onu evcilleştirmek amacıyla hislerini her an göz önünde tutması gerekiyordu. Fakat bu büyü devam edegelmişti.

Denebilir ki Anjelik'te cinsel zevk düşkünlüğü, benliğindeki gizli ve mistik bir tarafa bağlıydı, bu özellik ise güzel vücudun bütün tepkilerini etkiliyordu.

Joffrey, genç kadının, erkek zevkiyle yakından ilgili sezişinin hayranıydı. Anjelik'in, gerektiği zaman yapmayacağı ya da vazgeçmeyeceği davranış yoktu. Kendi dipsiz bir zevk uçurumuna yuvarlansa bile, elleri, vücudu ve dudakları erkeği izlemeye, uzaklaşmaya ya da teslim olmaya, sarılmaya ya da ayrılmaya devam ediyordu.

Genç kadın, Havva Ana'nın, kızlarına geçirdiği esrarengiz bilimden bol bol nasibini almıştı kısacası..

Erkeğe her an benliğini hissettiriyordu. Çünkü erkek, onun vücuduna sahip olduğu vakitler bile ona tamamıyla hâkim olduğuna, benliğinin bir kısmının sıyrılarak kendisinden kaçmayacağına emin olamıyordu.

Joffrey, çok genç kadınlara öz uysallığı onda aramasının boşuna olacağını biliyordu. Anjelik, bu uysallığı, geçtiği hayat yolunun engellerini aşarken kaybetmiş, onda bunların yerini bilinçli bir bağımsızlık almıştı.

Aşkta iyi ve kötü günleri vardı. İyi gününde olduğunu, erkek, gülümsemesinin parıltısından hemen anlayıveriyordu. Kötü günlerinde ise davranışlarında herhangi bir değişiklik olmadığı halde, erkeğe bir red, bir uzaklaşma hissettiriyordu.

Joffrey o zaman akşam olunca, uyuklayan alevi canlandırmak, genç kadını tutuşturmak, sinirli halini gidermek için en uygun manevrayı arayıp bulmaktan zevk alıyordu.

Fakat daha çok, kadındaki bu çekilmeye, erkekten bu mantıksız uzaklaşma arzusuna saygı gösteriyor, bunun çoğu zaman bir bedeni yorgunluğun belirtisi, fakat bazan da bir fırtınanın, hatta bir tehlikenin yaklaşması gibi durumlara öz bir önsezi olduğunu hissediyordu.

Böyle zamanlarda genç kadının, yattığı yerde gevşemesine ve uyuyakalmasına aldırmıyordu. Uyku, bazan birçok kâbusları giderir. Anjelik'te de gece bir değişme oluyor, genç kadın akşamkinden bambaşka olarak uyanıyordu. Bu takdirde ise erkeğe yaklaşan o oluyordu.

Güne öncelik eden bu belirsiz saatların hülyalı havası, genç kadının hareketlerine, gündüzün söz konusu olamayacak bir cüret veriyordu. Anjelik o saatlarda daha şen, daha az endişeliydi.

En cilveli haliyle erkeğe sokuluyor, Joffrey de ye-

ni günün loş aydınlığında genç kadının deniz kadar derin bakışlarının parıltısını ve tatlı bir gülümseyişle aralanmış dudaklarının meydana çıkardığı dişlerinin gözkamaştırıcı beyazlığını görüyordu.

Genç kadının saçlarının ılık bir ipek gibi üzerine aktığını, şahane dudaklarının tam bir teslimle, dudaklarına binbir öpücük yağdırdığım hissediyordu.

Anjelik, efendilerinin her huyuna uymayı bilen, Doğulu kölelerin bilimiyle, onu, arzunun pençesine düşürmekte güçlük çekmiyordu.

Genç adamın arada Anjelik'e takıldığı oluyordu :

«Bu kadar bilimi Mulay İsmail'in haremindeyken mi öğrendiniz hanımefendi? Yoksa bana vaktiyle hizmetimde olan odalıkları unutturmak mı istiyorsunuz?»

«Evet... Onların marifetlerini biliyorum. Sultanım bana itimat etsinler.»

Genç kadın böyle diyerek, bu çok sevdiği dudaklarını, gözleri ve yüzü uzun uzun öpüyor, erkek de boyun eğiyor, teslim oluyor, kendini kadının eline bırakıyordu.

«Yatakta erkeğe ne iyi arkadaşsınız, Başrahibe Hanımefendi» diyordu.

Genç kadının çevik kalçalarını okşuyor, onları kollarının arasında hapsediyor, Anjelik bitkin halde yanına devrildiği zaman da bu güzel vücudu seyretmeye doyamıyordu. Genç kadının yarı kapalı gözkapaklarının arasından belirsiz bir aydınlık süzülüyor, aralık dudaklarının arasından kesik bir soluk kaçıyordu.

Tatlı bir ölüme benziyordu bu. Genç kadının erkeğinden uzakta, bilinmez bir ülkede can veriyordu, ama bu uzaklaşma bile erkek için bir övgüydü.

Acı geçmişin bütün izlerinin silineceği bir gün gelecekti.

Aşkın zirvesi aşıldıktan sonra, zevk, yerini, bir minnettarlık ilâhisine bırakıyordu. Anjelik o zaman usulca:

«Ah benim aşkım, benim efendim.. Yalnız sen varsın...» gibilerden birşeyler mırıldanıp duruyordu.

Genç kadının, Gouldsboro'daki bir fırtına sırasında erkeğine teslim oluşunun üzerinden pek de o kadar uzun zaman geçmemişti.

Beşik gibi sallanan gemide aşklarında bir rüya lezzeti vardı.

Burada, ormanın ve kışın koynunda kara yosunu ve ağaç özü kokan bir yatakta birbirlerinindiler.

Bu da rüyaydı belki.. Çakallarla kurtların ulumalarının vakit vakit bozduğu derin bir sessizlik içinde süregelen bir rüya... Zamanın akışına karşı koyan bir an.. Tatlı bir yolculuk.. İnsanların, bir inin içine büzülüp aşkın sıcacık koynunda uyuma rüyalarının gerçekleşmesi..

Erkeğin arada sırada uyandığı ve nefes almaya bile cesaret edemeyerek olağanüstü bir bütünlük hissinin sarhoşluğunu duyduğu oluyordu.

Anjelik'e hayalinde yaşattığı sarayı, evi verememişti.

Ama yatak vardı.

Yatak ve gece!..

Eskiden Toulouse'deyken geceleri pek az beraber uyumuşlardı. Sevişmek ve tatlı tatlı dinlenmek için upuzun günler neciydi?..

Ama buradaki ilkel ve vahşi hayatları, onları yoksullardan farksız kılmıştı. Burada yalnız geceleri vardı.

Genç kadın, erkeğin sakin kuvvetine yaslanarak rahat soluklar alıyordu. Bazan da uyanıyor ve onun huzur içinde uyuduğunu görüyordu. O zaman, bu kadar sakin olabilmesine imkân veren erkek duygusuzluğunu kıskanıyordu.

Ocağın içinde korlar kızıl bir renk almıştı. Kirişlerin üzerine düşen aydınlıkları, ateşin sönmediğinin tek belirtisiydi.

Kül kokan koyu bir karanlık odaya hakim olmuştu.

Genç kadın birşey göremiyor, fakat yanıbaşındaki erkeğin düzenli soluklarını hazla duyuyordu.

Bütün özlemleri, bütün avare dolaşmaları onun yanıbaşında son bulmuştu. O, Anjelik'in kocasıydı, genç kadını bir daha terketmeyecekti.

Anjelik, bu köşeli siluete dokunmak, onu dokunma duygusuyla daha iyi tanımak için elini uzattı. O zaman Joffrey, içgüdüsel bir hareketle onu uykusu arasında kendine çekerek yara izleriyle bezenmiş güçlü göğsüne bastırdı. Zaten vücudunun her tarafı, Anjelik'in parmağı ile dokunduğu her yeri yara iziydi. Hayatı o kadar çok tehdit edilmiş, eti o kadar işkence görmüştü ki. O feci saatlardan vücudunda, aldırış bile etmediği izler kalmıştı. Bunların birçoğu silinmişti bile.

Anjelik :

«Bir gün bana, bu yara izlerinin herbirinin, uğrunda kanını döktüğünüz başka başka davaların adını taşıdığını söylemiştiniz.» diye hatırlattı.

Joffrey düzeltti :

«Bunların, çeşitli düşmanlarımın imzası olduğunu söylemek daha doğru olur. İçlerinde en fecileri, Fransa Kralının cellâdının eseridir. Zavallı bacağımı çekmesinden zarar görmedim ama, sol kolumun sinirlerinde sebep olduğu sakatlığı bugün hâlâ bilhassa tüfekle ateş ederken hissediyorum.»

«En güzel yaralarımı, Akdeniz'deki düellolar ve savaşlar sırasında aldım. Orada kılıcın ustaları var, kılıç ise oldukça geniş ve temiz yaralar açar. Şu yanımdaki derin delik, Karayip'lerde yolunun üzerine çıktığım bir İspanyol ya da Fransız kurşunun yarasını, güzel ellerinizle özenle tedavi ettiğiniz son yaram; şu alnımdakini ise, Yeni-Fransa tarafından silahlandırılmış bir Abenaki'nin cenk baltası açtı. Belki de uzun bir serinin ilkidir.»

«Susun hayatım! Beni korkutuyorsunuz.»

«Şimdi de siz bana, yiğitliklerinizin izlerini gösterin bakayım, dişi cengâverim.»

Fakat Anjelik, o zaman gizlenmek için bütün örtüleri ve kürkleri üzerine çekti.

«Kesinlikle olmaz!» diye bağırdı. «Erkeklerin yara izleri şanlı hatıralardır. İtibarlarını artırır, başarılarını tanıtır. Kadınlarınki, aksine, hatalarının, beceriksizliklerinin, üstlerine ait olmayan işlere burunlarını soktuklarının belirtisidir. Herbiri bir yüzkarasıdır..»

«Gösterin diyorum size..»

«Hayır. Zaten sadece zambak biçimli bir yanık var.»

Joffrey bir akşam, Anjelik'in ince ayak bileğini yakalayıp ışığa çevirmeye ve genç kadının, Fas'tan kaçışının hâtırası olan, mor yara izini incelemeyi başardı.

Anjelik o zaman bunun hikâyesini anlatmak zorunda kaldı. Çölde onu bir yılan ısırmıştı. Colin Paturel de etini bıçağıyla kesmiş, sonra da yarayı dağlamıştı.. Anjelik acıdan bayılmıştı. Sonrada Colin, onu günlerce sırtında taşımıştı. Zaten bir onlar kalmıştı. Öbür arkadaşları yolda ölmüştü.

Genç kadın Colin Paturel'i ancak çekinerek hatırlıyordu. Joffrey onları bilebilirmiş gibi! Ama mutlaka biliyordu. Öyle anlarda karısını kollarının arasında başka türlü sıkıyor, ona, ürkütücü bir dikkatle bakıyordu.

Eski âşıklarının kolları arasında geçirdiği zevk anları bugün ona önemsiz görünüyordu.

Kocasının kollarının arasındayken duyduğu zevkin devamlı yenilenmesinin neden ileri geldiğini Anjelik çözümleyemiyordu. Her defasında kendi kendini bir yabancı gibi yeni baştan keşfediyor, bu keşifleri onu şaşırtıyor ve sarhoş ediyordu.

Benliğinin en derin noktalarına kadar mutluydu.

Bazan kısa bir uyku devresinden sonra kendine gel-

diği zaman, fazla şehvetli oluşunu kusur olarak görüyordu.

Rochelle'li protestanların arasında geçirdiği günler, üzerinde ne de olsa bir iz bıraktığından, bu tarafını düşünmek, yüzüne ateş basmasına sebep oluyordu.

Erkek o zaman onu göz ucuyla süzüyor, aceleyle giyinmesini ve beyaz başlığını, güzel saçlarının bir tek telini bile açıkta bırakmamacasına başına geçirmesini hafif bir alayla izliyordu. Genç kadının, geceki serbestliğini bu şekilde silmek ya da onarmak kaygısı biraz gülünç değil miydi?

Bütün benliğinin boşanmasının, duygularının, açılıp saçılmasının tamamiyle normal olduğundan haberi yoktu.

Otuzyedi yaşındaydı.

Olgunluğun, kadınlar için zevk çağı olduğunu bilmiyordu. Gençliğin aşk oyunlarına duyduğu biraz kaba iştahı keşiflerin inceliği izler.

Ama bunu bilen veya anlayan azdır.

Masaldaki uyuyan güzelin uyanması yüz yıl sürmemiştir, ama birkaç yılı aldığı muhakkak.

Kadınların sihirli çağının geldiği, bakışlarından bile bellidir.

Pek az erkek bu hususta yanılır.

Bu aynı zamanda, kadının, güzelliğinin zirvesine eriştiği yaştır.

Kadın şimdi kendi kendisidir.. Tamamlanmıştır... Kendine öz zenginliklerin, çekiciliğin, dişiliğin, duygululuğun, önsezinin sahibidir. Ve henüz gençtir de...

Bu değerleri koruyabilmiş olması şartıyla, bu yaştaki kadın, akla hayale gelebilecek en tehlikeli aşk yaratığıdır.

Kaç günlük çılgınca bir koşudan sonra buz gibi soğuk ve berrak bir sabah Vapassu'ya vardığında, Teğmen Pont Briand'a Anjelik işte böyle göründü.

15

GÖL DONMUŞTU. Hatta kar, üzerinde dokunulmamış, pürüzsüz bir örtü meydana getirmişti. Ne çare ki hızlı adımlarla yaklaşan Teğmen Pont-Briand, karı, ayaklarındaki raketlerin yuvarlak izleriyle damgalayarak bu şahane beyaz halının kadifesini bozdu. Önüne bakarak ağır ve sendeler adımlarla ilerliyordu. Birden Anjelik'i gördü. O! Evet, oydu!... Demek sahiden sağdı. Rüyalarında yaşadığı bu an gerçekleşiyor, nihayet ona kavuşuyordu.

Genç kadın gölün kıyısındaki patikada duruyor ve bu yabancı siluetin yaklaşmasını gözlerine inanamayarak seyrediyordu.

Karakolu gözden gizleyen ormanlarla yarlar, bazı kış sabahlarının mavi serinliği içinde yüzüyordu.

Ne altın, ne gümüş, ne pembe, ne de mavi renkli olan, sadece renksiz ve saydam bir suya benzeyen gök, ufukta, yarların çağlayanlar yönünde alçaldığı yerde leylâk renkli bulut kümeleriyle süslüydü. Batıya doğru zirveler boyunca göze çarpan ani pembelikler, doğmak üzere bulunan, henüz kara çamların sınırını aşmamış bir güneşin yansısıydı.

Bütün bu dağlar çok uzaklardaymış gibi duruyor, hele ışığın içindeki zirveleri büsbütün erişilmez görünüyordu. Güneşin parıltısı yavaş yavaş göle erişti, Teğmenin kara siluetiyle yanıbaşına düşen gölgesi de beyaz fonun üzerinde deminkinden daha net meydana çıktı.

Anjelik :

«Acaba kim?» diye merak ediyordu.

Bir önsezi ona, gelenin kim olduğunu anlattığı halde, hâlâ emin olamayıp bekliyordu.

Derken daha uzakta, gölün ucundaki soğuk gölgelerin arasından kürklere bürünmüş bir başka siluet daha çıktı.

«Fransızlar! Aman Yarabbim! Acaba daha başkaları da var mı?»

Kanada'lı Teğmen, gölü robot adımlarıyla aşıyordu.

İki haftalık işkenceli bir yolculuğun bitkin düşürdüğü zihni, Kont de Peyrac'ın barınağında ilk gözüne ilişen kimsenin Anjelik oluşunu, başarısının belirtisi olarak yorumluyordu.

Genç kadın sanki onu bekliyordu! Vahşi bir ormanın dibinde bu hayvani yaratıkların arasında terkedilmiş kadın, yalnızlığı arasında sanki onun gelmesi umuduyla yaşamıştı. Teğmen Pont - Briand işte bunları hayal ediyordu.

Anjelik'e yaklaşırken bir an aklı başına gelir gibi oldu. Bu da nihayet bir kadındı ve ötekileri gibi o da bir erkeği er ya da geç, hayal kırıklığına uğratırdı. Pont - Briand sanki neden onun uğruna bu deliliği göze almıştı?

Fakat ardından yine büyüye yakalandı. Ve neşelenerek şüpheyle yorgunluğu unuttu. Evet, zahmete değmişti, hem de nasıl değmişti...

■

ANJELİK yeni gelene hâlâ konuşmadan ve gözlerine inanamayarak bakıyordu. Bu ölü ve donmuş tabiatta gezginlerin görülmesi o kadar inanılmayacak bir manzaraydı ki...

Teğmen de Anjelik'e bakıyordu. Duruyor, sendeliyordu. O kadar çok ve o kadar hızlı yürümüştü ki, hareketsizlik şimdi başını döndürüyor ve ayakta durmasını güçleştiriyordu.

Altın renkli bir hâre, ağaçların sivri uçlarında titriyor ve uzun oklara benzeyen ışınlarını karlı zeminin üzerine boşaltıyordu. Güneş neredeyse bütün gösterişiyle gökte yükselecekti.

Pont - Briand :

«Bu ne kadar güzellik, Yarabbim! Bu ne kadar güzellik!» diye düşünüyordu.

Rüya görmemişti demek.

Anjelik, hayalinde yaşattığı kadar güzeldi. Güzelliğinin, sabahın pırıl pırıl ışığından daha göz kamaştırıcı bir parıltısı vardı.

Başını örten kalın kukuletanın gölgesindeki kırmızı dudaklarında bir yakutun parıltısı seçiliyor, yanaklarının pembesi ise yaban güllerini akla getiriyordu.

Yeşil bir su rengindeki ciddi bakışlı gözler, Teğmen'i inceliyor, âdeta ruhunun derinliklerini araştırıyordu. Genç kadın, erkek hakkında hüküm veriyor, onun dış görünüşünün çok ötelerini görüyordu. Uzun yılların verdiği tecrübeli bir bakıştı, bu..

Her şeyi bilen, her şeyi tanıyan, her şeye yetkili bir varlık, cezbetmek için bütün silahları benimsemiş bir vücut...

Cadı, mabude, peri.

Ya da sadece Kadın. Hatta belki de Dişi Şeytan!..

Pont-Briand'ı Saint François nehri üzerindeki Sainte Anne karakolunda görmeye gelerek, Teğmen'i, bu deliliği yapmaya sevkeden kişi, ona bunu ihtar etmiş, «Dediğiniz kadar güzelse, ancak ve ancak şeytanın tuzağıdır..» demişti.

Pont-Briand şimdi Anjelik'e bakıyordu.

Genç kadının güneşten sararan kaşları hafifçe çatılmış, gözlerinin berraklığına bir gölge düşmüş, yeşil renkleri bir derin deniz karanlığına bürünmüştü.

Genç kadın Teğmen'in karşısında tereddüt ediyordu.

Ortalığa, insanı katılaştıran bir soğuk hâkimdi. Anjelik'in dudaklarının arasından süzülen buğu, güneşin altında, genç kadının çevresini saran göz kamaştırıcı bir hâre meydana getiriyordu.

Pont - Briand'da, vecd yerini, bu zayıf halinde silkip atamadığı bir endişe hissine bırakmıştı.

Boğuk bir sesle :

«Sizi selâmlarım, hanımefendi,» dedi. «Beni tanımadınız mı?»

«Tanıdım tabii! Teğmen Pont-Briand'sınız.»

Hâtıralarını tazeleyen bu ses, Teğmen'i ürpertti. Anjelik :

«Nereden geliyorsunuz?» diye sordu.

Genç adam eliyle kuzey yönünü işaret ederek:

«Yukarılardan,» dedi. «Üç hafta süreyle aralıksız bir kar fırtınasıyla karşılaştık Huron'umla benim diri diri gömülmeyişimiz bir mücize.»

Anjelik birden, ülkenin çetin şartlarının gerektirdiği bütün konukseverlik kurallarına aykırı hareket ettiğini farketti. Ağaçlara ya da kayalara çarpan sesinin yankısından başka insan sesi duymayarak beyaz çölde günlerce yolculuk eden ve bir duman sütunun yükseldiği kutsal köşeye erişebilen yolcunun, dostça karşılanması ısıtılması, karnının doyurulması kanundur, çünkü o, tabiatın hışmından kurtularak insanlara kavuşmuştur.

Anjelik bunun üzerine :

«Bitkin haldesiniz,» diye bağırdı. «Çabuk karakola gidelim. Oraya kadar yürüyebilecek misiniz?»

«Bu kadar kilometre gittikten sonra, birkaç metre

daha yürüyebilirim elbet. Selâmet yakın. Selâmet şuracıkta. Sizi görmek bile bana bütün kuvvetimi iade etmeye yetti.

Teğmen, böyle diyerek gülümsemeye yeltenmişti.

Nöbetçiler, ellerinde tüfekleriyle onlara doğru gelmekteydiler. İki İspanyol, Teğmen'in etrafını çevirerek, ona, yalnız olup olmadığını işaretle sordular. Bir tanesi, emin olmak için, yolcuların geldikleri yöne ilerledi.

Huron asıllı Kızılderili o sırada bacağını sürükleyerek yanlarına varmıştı.

Pont - Briand :

«Bir yardan aşağı yuvarlandı. Onu iki gün sırtımda taşımak zorunda kaldım,» diye açıkladı.

Anjelik küçük kafilenin önüne geçti. Sertleşmiş patikanın üzerinde raketsiz yürüyordu.

Karakol güneş içinde yüzüyordu. Konuşmalar, çekiç sesleri, demirci ocağının homurtusu uzaklara aksediyordu.

Çocuklar tahtadan havuzun etrafında neşeli çığlıklar atarak oynuyorlardı. Donmuş su birikintileri, kayarak eğlenmelerini sağlıyordu.

Oradakilerin hepsi, yeni gelenleri seyretmek için koşuştular.

Fakat yolcuların kim olduklarını görünce toplu olarak gerilediler ve «Fransızlar!» diye silahlarına sarılmaya yeltendiler.

Anjelik :

«Yalnızlar,» diye ihtar etti ve Kont de Peyrac'ın çağırtılması için birini yolladı.

Pont - Briand, raketlerini ayaklarından çıkararak dış duvara dayadı. Bu arada elinden bıraktığı tüfek kayarak düşmüştü, fakat, onu eğilip alacak kuvveti kendinde bulamadı.

Küçük karakolun toplantı salonunun basamaklarını

Anjelik'in arkası sıra yuvarlanırcasına indi. Burası sadece iki pencereden ışık alıyordu. Bunlar o sırada açık olduğundan güneş içeri süzülüyordu. Fakat her şeye rağmen odanın havasında tütün ve sıcak çorba kokusuyla karışık ılık bir loşluk kalmıştı. Pont - Briand birden cennete giriyormuş gibi bir his duydu.

Masaya bitişik bir sıranın üzerine âdeta yuvarlandı. Kızılderili de hasta bir köpek gibi ocağa kadar sürünerek taş pervazın dibine büzüldü, kaldı. Her ikisinin de elbiseleri dondan taş kesilmişti.

Anjelik, iki ocağın korlarını canlandırdı. Bir tanesine kızarmaları için buhar banyosuna mahsus yeşil çakıllar attı.

Kazanlar fokurdamaya başlamıştı bile.

İlk yemeğe hazır olmaları için bütün gece altlarında hafif hafif ateş yanmıştı.

Anjelik Tanrı misafirine :

«Şansınız varmış,» dedi. «Bugün tencerede tuzlu domuz yağı, bezelye ve soğan var. Fırtınadan sonraki ilk güneşli günü kutluyoruz.»

Genç kadın böyle derken, kazanın kapağını kaldırmak için eğilmişti. Bu hareket kısa paltosunun altındaki kalçalarının dolgunluğunu belirtti. Pont - Briand'ın birden başı döndü. Demek doğruydu!. Anjelik hayattaydı! İşte karşısındaydı! Boşuna hayal kurmamıştı demek!...

Anjelik bir çanağa yemekten doldurdu ve bir bardak içkiyle birlikte Teğmen'in önüne koydu. Sonra, aynı yemekten Huron'a da verdi.

«Maalesef size fazla birşey ikram edemeyeceğiz,» dedi. «Her şeyimiz Katarunk'la birlikte yandı. Her halde duymuşsunuzdur..»

«Evet! Küllerini gördüm.»

Teğmen, genç kadının ahenkli sesini dinlemekten

önündeki yemeği unutuyor, önündeki kadın vücudunu âdeta gözleriyle yiyordu.

Anjelik içini çekerek :

«Bu adam ilk defakinden de çılgın,» diye düşündü. dü.

Sonra yüksek sesle :

«Ne duruyorsunuz? Yesenize..» dedi.

Pont-Briand boyun eğerek, çanaktakileri derin bir mutluluk içinde ağır ağır kaşıklamaya koyuldu.

Öbürleri kapıdan onları gözetliyor, misafiri şüpheyle süzüyorlardı. İspanyol her ihtimale karşı tüfeğini elinden bırakmamıştı.

Pont - Briand hiçbir şey duymuyor, Anjelik'ten başka hiçbir şey görmüyordu. Bu anı yaşamak için o kadar uğraşmış o kadar eziyet çekmişti ki..

«Karakol yandı, ama siz kurtulmanın yolunu buldunuz,» dedi. «İrokua'ların elinden nasıl kelleyi kurtardınız. Allahaşkına? Kebek'tekiler sağ olduğunuzu duyunca şaşkına döndüler..»

Anjelik gülümsedi.

«Pek sevinmediklerini tahmin ederim. Albay Lomenie Chambord'a rağmen, ölüm hükmümüzü imzalamışlar.»

Gözlerinin koyulaşan lâciverdiyle Teğmen'e meydan okuyordu.

Pont - Briand :

«Ne kadar güzel, Tanrım.» diye düşündü.

Anjelik pelerinini bir iskemlenin üzerine fırlatmıştı. Sabahleyin gölün, ormana yakın bir köşesinde toplamaya gittiği bir demet siyahımsı şimşiri de onun yanına bırakmıştı.

Pont - Briand, genç kadının, ağır pelerinden kurtulan ince belini ve âdi elbiselerine rağmen dikkati çeken eşsiz endamını hayran hayran seyrediyordu.

«Bir Kraliçe, bu!» diye düşünüyordu. «Kebek'teki salonlarda onun yanında hiçbir kadının yüzüne bakılmaz! Bu ormanın içinde işi ne? Onu buralardan kurtarmalı..»

Genç kadına baktıkça iliklerine kadar tutuşuyor, bütün yorgunluğuna rağmen onu arzulamaktan kendini alamıyordu. Onu ağaçların altında ilk görüşündeki gibi bir çeşit şok, kendisi için yepyeni birşey olan korkuyla karışık bir çekim duygusu duyuyordu. Yarı ölü vaziyette olsa bile genç kadını arzulamaktan kendini alamayacaktı..

Lezzetli yemek midesinin kramplarını bastırırken, odanın sıcaklığı da bir yandan içini ısıtıyordu. Geçirdiği öldürücü saatlardan sonra hayata dönüş gibi birşeydi, bu.

Bu kadının, Teğmen'in üzerinde inkâr edilmez bir erotik etkisi vardı. Erkeğin, adım başında hayatını kaybetmek tehlikesi atlatarak geldiğine değmişti. O kadın belki bir dişi şeytandı.. Varsın olsundu. Pont - Briand buna da razıydı.

Soğuktan çatlamış dudaklarını kandırıcı bir tebessümle kıvırmaya çalışarak :

«Kim sizin mahvınızı isteyebilir?» diye itiraz etti.» «İlk karşılaşmamızda güzelce pusuya düşürdüğünüz ben bile istemem.»

Anjelik bu sözler üzerine, Teğmen'in, suyun içindeki sıçrayışını gözlerinin önünde canlandırarak gülmeye başladı. Bu gevrek kahkaha Pont - Briand'ı büsbütün mahvetti. Genç kadının, tabağını almak için yanına yaklaşmasından cesaretlenerek, onu bileğinden yakaladı ve boğuk bir sesle :

«Size tapıyorum,» diye mırıldandı.

Anjelik, gülmeyi bırakarak Teğmen'in elinden kurtuldu ve ona sitemli bir bakış fırlattı.

Joffrey de Peyrac da tam o sırada odaya girmekteydi. Şaşkınlık belirtisinden yoksun bir sesle :

«Nihayet geldiniz, Bay Pont - Briand, dedi.

Onun geleceğini bilmişti sanki.

Teğmen çaba harcayarak bütün cüssesiyle doğrulunca, Joffrey :

«Rica ederim, oturarak konuşun,» dedi. «Belli ki kuvvetten düşmüşsünüz. Saint - Laurent'den mi geliyorsunuz? Bu mevsimde ıssız hinterland'da yolculuk etmek için gerçekten olağanüstü bir cesaret lâzım. Ama siz Kanada'lısınız tabii..»

Pont - Briand kısa ceketinin cebinde el yordamıyla piposunu arıyordu. Kont ona tütün uzattı. Gözleri yarı kapalı olan Huron uzun çubuğunu doldurmuştu bile.

Anjelik herbirine ucu yanar bir değnek uzattı.

Birkaç nefes tütün, Teğmen'i biraz diriltir gibi oldu. Bunun üzerine, yolda karşılaştığı güçlükleri anlatmaya girişti. Kar fırtınası sebebiyle birkaç kere yollarını kaybetmişlerdi :

Joffrey :

«Bu mevsimde bu yolculuğu yapmanıza ne mecburiyet vardı?» diye sordu. «Yerine getirilecek bir göreviniz olduğu için mi karargâhınızdan bu kadar uzaklaştınız?»

Pont - Briand, bu soruyu duymamış göründü. Sonra, bir rüyadan uyanır gibi silkindi. Anlamayan bir bakışla Kont'a bakarak :

«Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu.

«Sorumu duydunuz. Bize gelişiniz rastlantı eseri mi?»

«Şüphesiz hayır.»

«Demek karakolumuza varmak, bizlerle buluşmak niyetindeydiniz?»

«Evet.»

«Peki, amacınız nedir?»

Pont - Briand yine silkinerek uyanır gibi davrandı.

Hitap ettiği kişinin kim olduğunu ilk defa kavramış gibi bir hali vardı. Fakat cevap vermedi.

Anjelik usulca :

«Bu adamın galiba uykusu var,» dedi. «İyice dinlendikten sonra gelişinin sebebini bize anlatacaktır.

Fakat Joffrey de Peyrac israr ediyordu.

«Evet, niçin geldiniz? Bize bir mesaj mı getirdiniz? Değilse, bu tehlikeli mevsimde niçin tek başınıza bu yolculuğa çıktınız?»

Pont - Briand, bakışlarını salonda çepçevre gezdirdikten sonra, elini birkaç kere alnının üzerinde gezdirdi. Sonunda, garip bir cevap verdi.

«Gelmem lâzımdı da ondan» dedi.

16

AKŞAM OLMUŞTU. Bu mevsimde hava o kadar çabuk kararıyordu ki.. Eski dilliliğine kavuşmuş olan Teğmen Pont - Briand hikâyeleri ve Yeni Fransa'dan getirdiği havadislerle küçük topluluğu eğlendiriyordu.

Teni de her zamanki rengini almıştı. Yakın tarihte gittiği Kebek'ten, orada verilen bir balodan, Jezüit Kolejinde oynanan bir tiyatro eserinden bahsetti.

Anjelik, onu ağzı açık olarak dinliyordu. Çünkü Teğmen güzel anlattığı gibi, genç kadın da Kuzeyin üç şehrini : Kebek'in, Üç - Irmağı ve Montreal'ı pek merak ediyordu.

Teğmen'in komik sözlerine birkaç kere güldü. Pont - Briand da böyle anlarda ona belli etmeden alev alev yanan bakışlar fırlatmaktan kendini alamadı. Teğmen ne-

derse ihtiyatlı kesilmişti. Kont de Peyrac ona yolculuk sebebini tekrar sormamış, Pont - Briand da bu sebebi anlatmakta büyük güçlük çekeceği için biraz ferahlamıştı. Böylece, benliğinin bir yarısı toplulukla keyif ederken, öbür yarısı son ayların azabını tekrar yaşıyordu. Anjelik'i öldü zannettiği vakit, birden hayat onun için bütün önemini yitirmiş, adamcağızın, sevgili tütününü bile içmeyi canı istemez olmuştu.

Günler ona hiç bu kadar uzun gelmemişti. Karakolunun tabyalarının üzerinde yürüdüğünü, birdenbire bir kadın şeklinin belirmesini bekler gibi ufka uzun uzun baktığını, buzdan kabuğunun altında, mırıltısı bile kesilen hareketsiz nehri seyrederek düşünceye daldığını hatırlıyordu.

Umutsuzluğu arasında, iki yıldır beraber yaşadığı Kızılderili kızı da kovmuş, bu kadın yerli bir reisin kızı olduğu için Teğmen'in başı derde girmişti.

Ama onun buna da aldırdığı yoktu.

Derken birdenbire Katarunk'taki yabancıların, İrokua'ların bıçağı altında can vermedikleri havadisi duyulmuştu. Hepsi dağlarda sağdılar.. Ya kadınlar? Onlar da sağdı! Böylesine bir pusudan kurtulabildiklerine göre, onları mutlaka Şeytan koruyordu.. Durum bundan sonra Pont - Briand için büsbütün dayanılmaz olmuştu. Geriye dönmek, eskisi gibi olmak istemişti. Başka Kızılderili kadınları : Toylarını, tecrübelilerini denemişti.

Ama biriki gün sonra hepsini geldikleri yere geri yolluyordu. Yağlı ve pırıl pırıl derilerinden tiksinmişti. En küçük bir hareketle erkeğin burun deliklerine dolan hem tatlı, hem de keskin parfümlü duru beyaz bir tenin hayaliyle yaşıyordu.

Kanada'ya ilk geldiği sıralarda Kızılderili kızlarının pek hoşuna giden bir özellikleri, kılsızlıkları bile, bugün onu bir anormallikmiş gibi tiksindiriyordu. Bir tenin du-

ru beyazlığıyla karşıt mahrem bir tüy kümesi gözlerinde tütüyordu. Hoş, Anjelik'in de asil hanımefendiler gibi tüylerini yolup yolmadığını bilmiyordu ya. Ama genç kadının, korkunç kocası tarafından götürüldüğü ormanın vahşeti arasında soylu bir hanımefendi olarak kalması mümkün müydü?

Orman içlerinde hiçbir zaman beyaz kadınlar olmamıştı.

Bu ilkiydi. Delilikti. Ahlâksızlıktı. Bütün Kebek'te ve Montreal'a kadar bütün nehir boyunda bundan söz ediliyordu.

Pont - Briand, nelerin anlatıldığını biliyordu. Kebek'e yapmak zorunda kaldığı bir yolculuk sırasında Büyük Konsey'in karşısına çıkmış ve Monsenyör Laval, Jezüitler, ayrıca Vali Frontenac tarafından sorguya çekilmişti.

Teğmen, o kadının, dünyanın en güzel kadını olduğunu ve yazık ki gönlünü çaldığını tekrarlıyordu. Yaptığı tarifler, meçhul kadınla ilgili bir isteri havası yaratmıştı. Sokaklardan geçtiği zaman, arkasından dehşet ve kıskançlıkla bakıp :

«O kadının onu ne hale soktuğunu görüyor musunuz?.. Aman Yarabbim! Nasıl olur? Bir tek bakış bir insanı nasıl bu derece mahveder?» gibilerden sözler ediyorlardı.

Pont - Briand'ın can sıkıntısı geçmiyordu. Rüyalarında hep Anjelik'i görüyordu. Bazan genç kadının ses tonunu hatırlıyor, bazan da kapıyı vurmadan küçük kulübeye girdiği zaman hayal meyal gördüğü dizinin kusursuz şekli gözlerinin önünde canlanıyordu.

Bir mermer top gibi beyaz ve pürüzsüz olan bu dizi hayalinde yaşatıyor, kendini onu okşar ve ötesindeki şahane baldırları meydana çıkarır olarak görüyordu. O zaman da yatağında inleyerek dönüp duruyor, gözünü kırpmadan sabahı ediyordu.

Şimdi ise Vapassu'da O'na iki adım uzaklıkta bulunuyor ve o kadar uzun zamandır pençesinde titrediği bu arzu ve korku karışımını her zamankinden daha şiddetle hissediyordu.

Alnında ter taneleri birikmişti. O akşam çok konuşmuştu, şimdi de bardağı boşalmıştı, fakat artık onu doldduramıyorlardı. Zaten adamlar yatmak üzere çekilmeye başlamışlardı.

■

PONT - BRİAND, Sainte Anne karakoluna gelen bir ziyaretçi yüzünden gidip Anjelik'i aramaya karar vermişti. Daha önce böyle birşey düşünmemişti. Bu sert kış başlangıcında yolculuk etmek, büyük bir ihtiyatsızlık olurdu. Üstelik Teğmen'in, savunması gereken bir karakolu da vardı. Fakat gelen kişi, onun bütün kaygılarını gidermiş, hatta şüpheli kimselerin karşısına tek başına ve silahsız olarak çıkmayı bile gözünde küçümsemişti.

O akşam, tahta masanın başında yalnız kalınca, düşmanların ve yabancıların arasında olduğunu daha iyi hissetti. Ortalıkta bir tek istavroz olmadığını ilk bakışta farketmişti. Bu adamlar sofra başında bir ağızdan dua da etmemişlerdi. Dışarıda da dikilmiş bir haç yoktu. Buna karşılık ingilizce ve ispanyolca gibi türlü yabancı dillerin konuşulduğu duyuluyordu. Peder haklıydı! Bunlar mezheplerini şaşırmış bulunan dinsiz ve imansız kimselerdi. Pont - Briand, bir kere daha etrafına bakındı.

Anjelik ortalarda görünmüyordu. O da usulca çekilmişti. Şu kapalı kapının ardında yaralı yüzlünün yanında uyuyacak, hatta belki kendini ona verecekti.

Pont - Briand ıstırap çekmeye başladı. Giriştiği bu iş delilikten başka şey değildi. Anjelik onun elinden kur-

tulacaktı. Erişilmesi imkânsız, bambaşka bir varlıktı.

Derken o güven verici sesi hatırladı :

«Bu kadını ahlâka aykırı hayatından kurtarmak, sevaphanenize yazılacak bir hıristiyanlık görevidir. Bu işi ancak siz başarabilirsiniz.»

Pont - Briand bu sözler üzerine birdenbire :

«Peki, ya bir Dişi Şeytansa, sahici bir Dişi Şeytansa?..» Diye atılmıştı:

«Dualarım sizi koruyacaktır.»

Gelen kişinin arkasında siyah bir entari vardı. Göğsünde ise tahtadan ve bakırdan bir istavroz taşıyordu. İstavrozun üzerindeki tasvirin yukarısına bir yakut kakılmıştı. Adam, yakın tarihte, Katarunk yakınlarında İrokua'larla yapılan çatışma esnasında böğründen aldığı yaranın hâlâ acısını çektiğinden hafif kambur duruyordu. Fırça gibi kaşların altına gömülmüş koyu mavi çok güzel gözleri vardı. Kıvırcık ve altın parıltılı sakalı, tatlı ifadeli, düzgün bir ağzı gözden gizliyordu. Yüzü çok kere Hazret'i İsa'nınkine benzetilirdi.

Orta boylu ve güçlü yapılıydı. Pont - Briand onu sevmiyordu. Fazla zeki olan ve insanı bütün dünyevî zevklerden yoksun kılmak isteyen bütün Jezüit'ler gibi ondan da korkuyordu.

İrokua işkenceleriyle, şekilsizleşmiş elleri Teğmen'e tiksinti duyuruyordu, halbuki Pont - Briand, aynı işkenceyi çeken Aubignier'e gibi ormancı arkadaşlarına karşı hiçbir zaman böyle bir his duymamıştı.

Kültürsüzlüğünden ötürü kendisini küçük gördüğünden şüphelendiği Peder d'Orgeuil'in ziyaretine hayret etmişti.

Fakat Jezüit onunla büyük bir tatlılıkla konuşmuştu. Pont - Briand'ın, Yukarı - Kennebek'te rastladığı yabancı kadına deli gibi âşık olduğunu bildiğini söylemişti.

Bundan ötürü dehşet içinde kalmamıştı. Bilâkis! Tan-

rı, İngilizlerin hizmetindeki âsi ve vatan haini Kont de Peyrac'ın kanunsuz mevcudiyeti sebebiyle Akadya'yı ve Yeni Fransa'yı tehdit eden tehlikelere son vermek için, bu duyguyu belki de bilhassa, üstelik hıristiyan ve Fransız olan dürüst bir adama ilham etmişti.

Pont - Briand :

«Onun kim olduğunu, nereden geldiğini biliyor musunuz, muhterem Peder?» diye sormuştu.

«Yakında öğreneceğim. Her yana, hatta Avrupa'ya bile adam yolladım.

«Maudreuil'ü Katarunk'taki İrokua başbuğlarının baş derilerini yüzmeye siz mi teşvik ettiniz muhterem Peder?»

Maudreuil'ün yerine getrmek zorunda bulunduğu bir yemini vardı. Saf bir çocuktur. Zaferine mükâfat olarak Meryam Ana'mız ona göründü.»

«Peyrac, o şeytanların intikamından nasıl kurtuldu?»

«Kendi de şeytan olduğu için kurtuldu. Bunun başka türlü açıklaması olamaz. Onu yere vurmak, öldürmek gerektiğini siz de takdir ediyorsunuz ya... Aksi halde varlığıyla ülkelerimizi pisletecektir. Bu hususta siz bize yardım edebilirsiniz..»

Peder d'Orgeval devam ediyordu:

«Karım diye tanıttığı kadının, nikâhlı karısı olduğundan, Tanrı önünde nikâhlarının kıyıldığından çok şüpheliyim. Mutlaka iğfal edip kötü yola sevkettiği bir zavallıdır. Peyrac yenilirse, o kadın sizin olur.»

Peder d'Orgeval bu son sözleri gerçi söylememişti, ama Pont - Briand, onları konuşması sırasında belirli olarak içinde duymaktan geri kalmamıştı.

«Ya bir Dişi Şeytansa, sahici bir Dişi Şeytansa?..»

«Dualarım sizi koruyacaktır.»

Jezüit'in sakin güveni, subayın duraksamasını yenmişti. Karakolunu çavuşuna emanet ettikten sonra, Pont-

Briand, yalnız bir tek Huron'un eşliğinde güney yönünde yola koyulmuştu.

Gerçekten, Anjelik'in bir Dişi Şeytan olmasından korkusu yoktu; fakat bazan bundan şüpheleniyor, onun tarafından büyülenmekten korkuyordu.

Görevini yerine getirirken göksel kuvvetlerden himaye ve destek göreceğine emindi. Buna rağmen, vakit vakit, bir Dişi Şeytanla sevişmenin çekici tarafları olması gerektiğini düşünüyordu.

■

KENDİSİNE ayrılan sedire yattıysa da uzun bir zaman gözüne uyku girmedi.

Yarı uykulu halinde bile, Peder d'Orgeval'in ikna edici sesini duyuyordu.

«Sizi bir kurtarıcı gibi karşılayacağına emin olabilirsiniz. Kocası olduğunu iddia edenin serbest bir hayat sürmüş olduğu ve şimdi de sürmekte bulunduğu kulağıma geldi. Vahşi kızların, elinin altında bulunması için, küçük bir Kızılderili ulusunu Vapassu yakınlarına getirtmiş, söylentilere göre beyaz kadının son derece çekici olmasına rağmen, o Kızılderili yosmaları sık sık ziyaret ediyor ve baştan çıkarıyormuş. Bu korsan, sözünü ettiğimiz konuda yalnız zevkine boyun eğermiş diyorlar.. Ona bağlanan bahtsız kadınlara acımamak elde değil..»

Peder d'Orgeval daima her şeyi biliyor, her şeyi pek çabuk öğreniyor ve aradaki büyük uzaklığa rağmen, herkes hakkında en güvenilir bilgileri ediniyordu. Kâhinlikle psikolojinin o korkulur biliminde büyük etkisi vardı.

Bakışı, vicdanların sırrını deşiyordu. Kaç kere sokaktan geçen bir adamı durdurarak :

«Çabuk günah çıkartın! Az önce bedenî bir günah işlediniz.» demişti.

Kebek'te olduğu haber alındığı vakit, metreslerinin yanından çıkanlar, bir köşebaşında ona rastlamamak için Kızılderili sinsiliğiyle hareket ediyorlardı. Papa'yla, Fransa Kralı'nın himayesinde olduğu ve Kebek Jezüit'lerinin başı Peder Maubeuge'ün bile onun kararlarına çok kere boyun eğmek zorunda kaldığı söyleniyordu.

Böyle bir pasaportla silahlı olunca Pont - Briand, ruhu, mesleği ve âşıkâne teşebbüslerinin başarısı adına ne diye endişe duysundu? Tanrı'yla Kilise onunla beraberdi.

Bitkin bir halde fakat başarmaya kararları olarak uyuyakaldı.

17

GÖLDEN dönen Anjelik, karakolun büyük salonuna girdi. Az önce topladığı yapraklarla otları inceliyordu. Bunlar uğruna parmakları az çizilmemiş, üstelik soğuktan az sıkıntı çekmemişti. Şu yemişli dalın yapraklarının idrar söktürücü etkisi vardı. Anjelik, onunla Sam Holton'un kumunu tedavi etmeyi umuyordu. Zavallı utangaç ve sıkılgan Sam Holton'a bu ıstıraplı dert de nereden gelmişti? Komşu Kızılderili kavminin kızlarının bu işte suçu yoktu. Çünkü Sam'ın dağın öbür yamacına gittiğini gören olmamıştı. Ne çare ki adamcağız, hastalığını, Venüs'un oklarından ileri gelenle karıştırıyor ve çaresizlik içinde çırpınan Anjelik'in karşısında göz göre göre eriyordu.

Sonunda Kont'un işin içine karışması gerekti. İtiraf etmek zorunda kalan mutaassıp İngiliz, sırrına saygı gösterileceği vaadini aldıktan sonra, günah çıkarttı. Bir gençlik hatasının cezasını çektiğini sanıyordu. Anjelik, bu işi bildiğini belli etmeden onu tedavi etmek zorundaydı. Allahtan, göl patikasının kenarında dikkatini çeken o çalılar aklına gelmişti. Yapraklarından bir gün önce bir miktar getirmiş, o gün de daha bol olarak toplamak üzere göl kıyısına inmişti.

Küçük tenceresini alarak içine su doldurdu ve ocağın içindeki çengele astı.

Öğle sonrasının bu saatında, karakolun salonunda yalnızdı. Dışarısı güneşli olduğu için kapı da açık duruyordu.

Kont de Peyrac'la beş altı kişi, buzların basıncının değirmene verdiği zararı gözden geçirmek üzere, üç gölün ucunda çağlayanların bulunduğu yere gitmişlerdi.

Akşamdan önce dönemezlerdi.

Öbürleri madende ya çalışıyor ya da yarlarda kendilerine verilen bir görevi yerine getiriyorlardı.

Eloi Macollet ahırda birşeylerle meşguldu.

Bay Jonas da Kont'la gitmişti.

Anjelik ve kadın arkadaşlarıyla çocuklar, «ayıüzümü» denilen çalının yapraklarından bol miktarda toplamak üzere göl kıyısına inmişlerdi. Genç kadın, zavallı İngiliz'e ecel terleri döktüren taşları eritmek için, bunlarla çok yoğun bir solüsyon yapmayı aklına koymuştu.

Sepet dolduktan sonra, çocuklar biraz daha ötedeki küçük bir bayıra kadar gitmeyi istemişlerdi. Orada, onlara kızak vazifesi gören kuru derilerin üzerine oturarak katılaşmış karın üzerinde eğleneceklerdi.

Bayan Jonas'la Elvire de çocuklarla gitmişler, Anjelik ise bir an önce ilâcı hazırlamak istediğinden tek başına karakola dönmüştü.

Yapraklar en iyi şartlar altında toplanmamıştı, ama zararı yok! Anjelik onlara mısır püskülü ve bazı kökler de ilâve etti mi mesele kalmazdı.

Soyulmuş yaprakları pırıl pırıl suyun içine attı. Sonra, söz konusu ayrıkotu kökünü bir başka kabın içinde yumuşattı, ilk suyu attı, kökleri yine pişirmeye koyuldu, son olarak da lifleri küçük havanın içinde ezdi. Bunları, sıvı yarıya inene kadar tekrar kaynatmak gerekiyordu. Genç kadın ayrıkotu köklerini mısır püsküllerıyle birlikte ayıüzümü tenceresine kattı. Solüsyon göze pek hoş görünmeyen siyahımsı bir renk alıyordu. Allah vere de etkili olsaydı. Anjelik, dozlara pek emin olamıyordu. Bu konuda içgüdüsüne ve Savari'yle cadı Melusine'den öğrendiklerinden hatırında kalanlara bel bağlamak zorundaydı.

Reçete kitabını Rochelle'de unutması ne kadar yazık olmuştu!

Doğrulurken tam arkasında duran Teğmen Pont - Briand'la çarpıştı. Genç adam hiç ses çıkarmadan gelmişti.

Anjelik :

«Aa, Kızılderiliden de betersiniz!» diye isyan etti. «Sagamor Mopuntuk'tan ya da her gelişinde istemeyerek ayağına bastığım Kunduzlar kabilesinin ihtiyar başbuğundan da beter! Bu memleketin insanlarının, en küçük bir gürültü yapmadan yaklaşmak huyuna hiçbir zaman alışamayacağım.»

«Kızılderililer de, beyazlar da pek az rastlanan bu özelliğimin hayranıdırlar.»

Pont - Briand Anjelik'i ürkütmek istememişti. Sessiz yürüyüşü, onda, kişiliğinin bir parçası olmuştu. Bu özellik ise onun gibi beceriksiz hareketli bir devden hiç beklenmiyordu. Ama Teğmen, genç kadının büyük salon-

da yalnız olmasının gerektiğini hesaplamış ve ona yanaşmanın tam zamanı olduğuna karar vermişti.

Kapının eşiğinden, onun, ilâç buharlarının arasında ciddî bir yüzle otları karıştırmasını seyretmişti.

Bu, Anjelik'in, Pont - Briand için yepyeni bir yüzüydü. Genç kadının, ocağın kızıl aydınlığı içinde ve türlü kap kacağın ve tüten kara mayilerin arasındaki hali onu biraz ürkütmedi değil. Kalbi göğsünü paralarcasına attığı halde yaklaşmıştı.

Anjelik, kullandığı kapları yerleştirmeye başlayarak:

«Birşey mi arzu ediyordunuz?» diye sordu.

«Evet, neyi arzuladığımı çok iyi biliyorsunuz.»

«Anlayamadım açıklayın **lûtfen..**»

«Bana içimi yakıp tutuşturan bir tutku ilham ettiniz, hanımefendi. Sırf sizin için buralara geldim...»

Heyecanından kekeliyordu. Genç kadına isteklerini açıklamaya çalıştı. Kendisine, o ilk görünüşünden bahsetti. Onu, aşka lâyık bir varlık olarak görmüştü. Ama bu, her türlü âdilikten ve kabalıktan temizlenmemiş bir aşk olacaktı. Aşk kelimesini tekrarlıyor ve içinden ağlamak geliyordu.

Anjelik hoşgörülü bir tavırla :

«Çok budalasınız,» dedi. «Evet budalasınız, inanın, bana! Benim, özlemlerinizi karşılamak için dünyaya geldiğimi sanırsanız çok aldanırsınız, beyefendi. Bir kocam ve çocuklarım var. Hayatımda, ancak sempatiyle karşılanan bir misafir olmaktan başka yer tutamayacağınızı anlamanız lâzım. Hoş böyle zırvalamaya devam ettiğiniz takdirde, o sempatiyi de kaybedersiniz ya..»

Genç kadın bu sözlerden sonra ısrar etmemesi gerektiğini ve kendisinin bu faslı kapanmış saydığım anlatmak ister gibi Pont - Briand'a arkasını döndü.

Genç kadın, subayların arasında oldukça yaygın olan bu erkek tipini : Sessiz adımlı devi sevmiyordu. Böylele-

rinin ancak savaş alanında yetenekleri vardır; gelgelelim, kadınların yanında beceriksizlikleri, kendini beğenmişlikleriyle el ele yürür. Sözümona dayanılmaz bir çekiciliğe sahip oldukları için hoşlarına gitmek şerefine erişmiş her kadını kendilerine ait sanırlar ve bu kadının, kalplerini kırmasını hayretle karşılarlar.

Pont - Briand da kuralın dışında değildi. Israr etti, genç kadının yanındayken büsbütün azan arzusunun etkisiyle bülbül kesildi. Anjelik'e, ona muhtaç olduğunu söyledi. Bu kadın öbür hemcinsleri gibi değildi. Pont - Briand, rüyalarında hep onu görmüş, onun güzelliğinin, onun gülüşünün hayaliyle yaşamıştı. Gecenin karanlığını dağıtan bir ışık gibiydi, Pont - Briand'ı reddedemezdi, buna imkân yoktu.. Genç adam belki yarın ölecekti.. Anjelik, bari İrokua'lar tarafından diri diri kızartılmadan önce ona beyaz tenini tutmak zevkini bağışlasaydı. Zavallı Pont - Briand beyaz tene o kadar uzun zamandır hasretti ki. Vahşi kızlarda ruh yoktu. Kokuyorlardı.. Ah, beyaz bir kadına kavuşmak ne zevkti...

Adamın ne kadar beceriksiz ve saf olduğunu görerek bir kahkaha atmaktan kendini alamayan Anjelik :

«Bu ihtiyacınız için de beni mi seçtiniz?» dedi. «Kızmam mı, sevinmem mi gerektiğini bilemiyorum..»

Pont-Briand alayın etkisiyle pancar kesildi.

«Öyle demek istemedim..»

«Canımı sıkıyorsunuz, beyefendi.»

Pont-Briand azar işiten bir çocuk gibi küstü. Anjelik'te varlığını sezdiği tatlılığın pek azını bile görememiş, genç kadın, bilâkis onu haince iğnelemekten zevk duymuştu. Teğmen'in bu işe aklı ermiyordu.

Ama aşkından vazgeçemezdi. Zaten oldu bitti cinsiyet duygularına hâkim olamazdı. Bu defa da bu kadını kollarının arasına almaya, ona sahip olmaya duyduğu delice ihtiyaç, her şeyi unutturdu. Anjelik'in omzunun

üzerinden aralık bir kapı, bunun ötesinde ise büyük bir tahta yatak gözüne ilişmişti.

Bedenindeki açlık ve kaçırılmaz fırsat ona her türlü ihtiyatı hiçe saydırdı.

«Beni dinleyin, sevgilim, yalnızız,» dedi. «Benimle şu odaya gelin. Elimi çabuk tutacağımı size vaat ediyorum. Sonra siz de anlayacaksınız! Sevişmemiz lâzım geldiğini siz de takdir edeceksiniz. Bana bu gibi duygular ilham eden dünya yüzündeki tek kadın sizsiniz. Mutlaka benim olmanız lâzım.»

Bu tatsız konunun kapanması için mantosunu alıp gitmeye hazırlanan Anjelik tıkanır gibi oldu. Bu Pont-Briand mutlaka aklını kaçırmıştı!..

Fakat genç kadın, erkeğe ağzının payını vermeye fırsat bulamadı. Pont-Briand birdenbire onu kollarının arasına çekmiş ve dudaklarını dudaklarına yapıştırmıştı. Erkek çok kuvvetli olduğu ve şehvetin etkisiyle daha da güçlendiği için Anjelik kendini hemen kurtaramadı. Teğmen, ağzını genç kadının ağzının üzerine bastırıyor onu, dudaklarını açmaya, mecbur ediyordu. Ona, zorla sahip olarak vücudunu kirleten başka hayvanları hatırlatan bu temas, genç kadına kusma ihtiyacı duyurdu ve içini vahşiyane bir hiddetle doldurdu.

Nihayet bir kalça darbesiyle kendini kurtarabilmişti. Bunun üzerine, arkasında şömineye dayalı uzun bir maşayı kaptığı gibi, kaldırdı ve olanca kuvvetiyle Teğmen'in başına indirdi.

Pont-Briand'ın kafatası kuru bir gürültü çıkardı. Genç adam, gözlerinin önünde şimşekler çaktığını gördü ve yıldızlarla bezenmiş bir karanlığın koynuna yuvarlandı.

KENDİNE geldiği zaman, bir sıranın üzerinde yatıyordu. Başı sancımakla beraber, ilk hissettiği şey, üzerinde yattığı yastığın yumuşaklığı oldu. Bunlar, Anjelik'in dizleriydi. Başını kaldırınca, kaygılı bir ifadeyle üzerine eğilmiş yüzü gördü. Anjelik, genç adamın saçlarının arasındaki bir yaranın kanını dindirmeye çalışıyordu. Bu arada, yaralının başını dizlerinin üzerine koymuştu. Pont-Briand, genç kadının teninin kokusunun, elbisesinin yününün arasından geçerek burnuna dolduğunu hissetti. Kadının diri göğüsleri de hemen yanıbaşındaydı. Yüzünü çevirip bu ılık ve yumuşak karna gömmeye ve buraya çocuk gibi büzülmeye can atıyordu, ama kendini tuttu.

O günlük, yeteri kadar pot kırmıştı. Gözlerini kapayarak derin bir göğüs geçirdi.

Anjelik:

«Ey nasılsınız bakalım?» diye sordu.

«Pek iyi sayılmam. Amma da şiddetli eliniz varmış.»

«Yola getirdiğim ilk sarhoş siz değilsiniz..»

«Ben sarhoş değilim.»

«Yok canım.»

«Şu halde şahane güzelliğiniz beni sarhoş etmiştir..»

«Çok rica ederim, zırvalamaya başlamayın, dostum.»

Anjelik, adama bu kadar sert muamele ettiği için doğrusu biraz vicdan azabı duyuyordu. Yüzüne bir tokat çarpsa yeterdi belki:

Ama dayanamamıştı. Sitemli bir tavırla:

«Bana tutulmak nereden aklınıza esti?» dedi. «Hiç değilse ihtiyatı elden bırakmayıp birşey belli etmeseydiniz. Kocamın, bu davranışınıza kızabileceğini hiç mi düşünmediniz?»

«Kocanız mı? Yok canım. Onun kocanız olmadığını söyleyen çok..»

«Joffrey'in kanuni kocam olduğuna emin olabilirsiniz. İki oğlumun başı üzerine yemin ederim.»

«Öyleyse ondan daha fazla nefret ediyorum. Sizi sevmek hakkının yalnız ona ait olması doğru değil.»

«Ona bu hakkı veren bizzat katolik kilisemizdir.»

«Kilisenin kanunları da bazan haksız oluyor.»

«Bana değil, Papa'ya çatın..»

Somurtan Pont-Briand şimdi tamamiyle ayılmıştı. Kadının onu öldürmesine ramak kalmıştı! Genç adam aynı zamanda da, ona karşı hayranlık, kendine karşı acıma karışımı bir his duymaya başlıyordu. Anjelik gerçekten bulunmaz bir kadındı! Genç adam, yanağını onun göğsüne dayamaya devam etmek ve gerdanıyla kollarının parfümünü daha uzun süre koklayabilmek için, münakaşayı uzatmak isterdi.

Ne çare ki Anjelik ayağa kalkmıştı. Teğmen'in de doğrulup oturmasına yardım etti. Pont-Briand sendeliyordu. Artık her şeyin bittiğini anladığı için de kendini son derece bezgin ve mahzun hissediyordu.

«Pont - Briand?»

Genç adam başını kaldırıp kadına bakmıştı. Anjelik'in gözlerinde bir anne ciddiyeti vardı. Nitekim:

«İçkiyi fazla kaçırmıyor musunuz?» diye sordu. «Yoksa uyuşturucu olduğu söylenen o Kızılderili otlarını da mı çiğniyorsunuz?..»

«Bana niçin bunu soruyorsunuz?»

«Bu haliniz normal değil de ondan.»

Erkek homurdanarak karşılık verdi.

«İnsan karşısında dünyanın en güzel yaratığını

görür, o yaratık ise kafasına öldürücü bir darbe indirirse, zavallı normal halde olabilir mi?»

«Hayır, ondan önce de bir tuhaftınız.. Gelişinizden beri.»

Anjelik genç adama şaşkın bir tavırla bakıyordu. Pont-Briand, saflığın, gururun ve kendi tutkularına karşı ölçüsüz bir hoşgörünün karışarak yoğurduğu tabiat kuvvetlerinden biriydi.

Bu gibi adamlar aşırı zeki değillerdir, zekâlarının ötesindeki fikirler ya da kendilerinden üstün iradeler tarafından kolaylıkla ipnotize edilebilirler. İpnotize edilmek mi?.. Genç kadının içi, çözümleyemediği bir şüpheyle dolmuştu.

«Ne oluyorsunuz? Söyleyin bana», diye usulca ısrar etti.

Erkek inleyerek cevap verdi.

— «Ne olduğumu bilmiyor musunuz sanki. Size âşığım.»

Genç kadın hayır gibilerden başını salladı.

«Böylesine çılgınlıklar yapacak kadar âşık olamazsınız. Şu halde neyiniz var?..»

Pont-Briand cevap verecek yerde, parmağını zonklayan şakağına bastırdı. Birdenbire içinde, dayanılmaz bir ağlama arzusu duymuştu. Başına gelenin ne olduğunu anlamaya başlıyordu.

Evet, Anjelik'i gördü göreli aşk çekiyordu, ama hayat ne zamandan beri onun için dayanılmaz bir hal almıştı? Jezüit'in ziyafetinden beri değil mi? Peder d'Orgeval'ın sesi o zamandan beri beyninin içinde:

«Git.. Git.. Kadın senin olacak,» diye tekrar ediyordu.

İçerisine gömülü olduğu karanlığın içinde her an bir çift keskin mavi gözü karşısında görüyordu. Pont-Briand anlamaya başlıyordu. Sadece âleti olacağı bir görevi ba-

şarmaya gönderilmişti. Sevdiği kadını kirleterek yıkmak, dolayısıyle de Peyrac'ı yıkmakla görevlendirilmişti.

Başarısızlıkla karşılaştığına göre, şimdi her şeyini kaybetmiş bulunuyordu. Zavallı enayi.. Zavallı mahkûm enayi.

Evet, ne olursa olsun mahkûmdu. Vazifesini başarsaydı bile; bilhassa başarsaydı.. Onu ölüme göndermişlerdi.. Birden, fazla bir ömrü kalmadığı kafasına dırank etti..

Yüzünde donuk bir ifadeyle ayağa kalkarak:

«Gideceğim,» dedi.

Uyuduğu köşeye doğru sendeleyerek yürüdü, ceketini, kürk başlığını aldı, giyindi ve döndü.

Onun, bu buz gibi soğuk ve düşman tabiatta Kızılderilisiyle günlerce yalnız kalacağını hatırlayan Anjelik:

«Müsaade edin de torbanıza biraz yiyecek koyayım.» dedi.

Zihni bambaşka düşüncelerle meşgul olan Teğmen, genç kadının hareketlerini kayıtsız bir tavırla izledi. Önü, arkası, her yönü başarısızlıkla doluydu. Bu açık görürlüğün çiğ ışığında, geçmiş bazı olaylar hatırına geliyor, kadınların hiçbir zaman hoşuna gitmemiş olduğunu farkediyordu. Herbir serüveni kavgayla son buluyor ya da ona can sıktığı, artık istenmediği ifade ediliyordu. Oysa bir Joffrey de Peyrac hiçbir zaman can sıkıcı olmamıştı!.. Öfke, Teğmen'in zihninde yine fokurdamaya başlamıştı.

Binanın eşiğine gelince, bu bir tek kadını âlet ederek bütün kadınlardan intikâm almak istedi. Onu en çok yaralayan Anjelik'i yaralaması zaten hak değil miydi? Birden döndü.

«Kocanızı seviyor musunuz?» diye sordu.

Genç kadın hayretle:

«Şüphesiz,» diye mırıldandı.

Pont-Briand bu cevap üzerine şeytani bir kahkaha savurdu.

«Öyleyse yazık size! Çünkü sevginiz, o adamın gidip vahşi kadınları baştan çıkarmasına engel olamıyor. Ormanda, onun, sırf gönül eğlendirmek için getirttiği iki Kızılderili kız var. Sizin sırnaşıklıklarınızdan bıktığı zaman onlara gidiyor. Sizinkisi de ne akıl.. Sizi beğenenlerle zevk edecek yerde, kendinizi, sizi atlatan o zamparaya saklıyorsunuz. Siz işin farkında değilsiniz, ama bütün Kanada işin içyüzünü biliyor.. Buradaki adamların hepsi de adınız geçtikçe gülüp sizinle alay ediyorlar!..»

18

O SIRADA, Huron, göze görünmez bir işaretle çağırılmış gibi ortaya çıkarak, efendisini izlemeye başladı.

Öbürleri gelince Anjelik:

«Gitti,» dedi ve başını öte yana çevirdi.

Joffrey de Peyrac karısına yaklaştı ve uzunca bir ayrılıktan sonra yapmak alışkanlığında olduğu bir hareketi tekrarlamak; genç kadının elini avcuna alıp parmaklarının ucunu öpmek istedi.

Fakat Anjelik hafifçe çekilerek ona bu teşebbüsünü yarıda bıraktırdı.

Aşçı Malaprade, Pont - Briand'a çok kızmıştı.

«Gitti ha!» diye bağırdı. «Gece yaklaşırken ve fırtına neredeyse patlak vermek üzereyken nasıl gider efendim? Üstelik kimseye veda da etmedi! Bu adama ne oldu böyle? Bu Kanada'lıların hepsi deli Vallahi..»

ANJELİK akşama ait işlerle meşguldu. Florimond'u çağırarak Sam Holton'a ilâcını götürmesini usulca rica etti. İçilebilir gibi olması için, içine meliseyle biraz şeker katmıştı. Florimond, İngilizin şüphesini giderip onu, bu bulamacı içmeye teşvik etmek için, aklına geleni söyleyecekti. Genç kadın bundan sonra Bayan Jonas'a, kapları sofranın üzerine dizmeye yardım etti; arkadan da ıslak ceketlerle kazakları ikinci ateşin önüne yaydı.

Yapması gereken işleri görünürde sessizce yapmasına rağmen, allak bullak durumdaydı.

Pont-Briand'ın gidişinden sonra geçen saatlar genç kadını müthiş sarsmıştı.

Teğmen'in aşk ilânını düşünmüyordu bile. Fakat adamın, giderken kapının eşiğinden savurduğu ok, kalbine yavaş yavaş zehirini akıtmıştı.

Pont-Briand, kocasının onu, komşu kamptaki Kızılderili kadınlarla aldattığını haber verdiği zaman, Anjelik önce omuzlarını silkmişti. Fakat sonra, günlük hayatına başka gözle bakmaya başlamış ve böyle birşeyin pekâlâ mümkün olabileceğini düşündükçe yüzünü ateş basmıştı. Kont'un kabile başbuğunu sık sık ziyaret etmesine ve Argeti'yle Vannipa adlı iki kadının onun etrafında dört dönmesine rağmen, kocasının bu kızlarla gönül eğlendirebileceği Anjelik'in aklından bile geçmemişti. Kızılderili kadınlar Joffrey'e cilveler yapıyorlar, o da onlara kendi lisanlarında hitap ederek çenelerini okşuyor ve baştan savılmak istenen küçük çocuklar gibi boncuklar hediye ediyordu. Bu senli benli davranışlar o ana kadar Anjelik'in dikkatinden kaçan bir mahremiyet gizlemesindi sakın?

Genç kadın, entrikaları farketmek konusunda oldu bitti biraz saftı. Zaten bu gibi olaylarda, ilgililer, gerçeği herkesten sonra haber alırlar.

Pont-Briand gittikten sonra, genç kadın boncuk almak için depoya yollanmıştı. Hanorine'e Noel hediyesi olarak bir gerdanlık dizmek niyetindeydi.

Ne çare ki elleri dolaşıyor, iş ilerlemiyordu. Genç kadın vakit vakit, istemediği bir düşünceden kurtulmak ister gibi omzunu silkip geçiyordu.

Fakat içine şüphe girmişti bir kere. Kendisince bilinmez bütün taraflarını düşündükçe, kocasına karşı duyduğu uzaklaşmayı şimdi yine hissediyordu. Bağımsızlığı daima, Joffrey'in kişiliğinin en önemli bir unsuru olmuştu. Ne de olsa efendi; gemideyken bazı günler açıkça ifade ettiği gibi tek efendi oydu.

Oldu bitti, kayıtsız şartsız serbest olmuştu. Ne günahtan korkusu vardı, ne de cehennemden. Kendi disiplininin kurallarını kendi belirlerdi.

Anjelik birden o kadar fena olmuştu ki, işini yüzüstü bırakarak kalkmış ve kaçmak ister gibi ormana doğru koşmuştu.

Kar, pek fazla uzaklaşmasına meydan vermiyordu. Genç kadın, üzüntüsünü haykırmak için ormanda bile fazla yürüyemeyecekti. Mahpustu. Esirdi. O zaman yine karakola dönerek kendi kendini akla, mantığa dâvet etmeye çalışmıştı.

Karşılaştıkları güçlükleri yenemeyeceklerini anlayan zavallı kızlar misali o da:

«Ne yapalım, hayat!..» diye düşündü.

Vaktiyle Mucizeler Avlusu'nda arkadaşı olan Polonyalı kadın ona günde belki on kere:

«Hayat, bu ne yaparsın! Erkekler böyledir.» derdi.

Heyhat, erkeklerin aşk kavramı kadınlarınkine uymu-

yordu. Kadınların seviş tarzı hayal, rüya ve ölçüsüz özlemlerle doludur.

Anjelik de neler hayal etmişti. Sevgiliyle arasında bedenen sevişmenin üstüne varan bağlar kurulacak, yalnız ikisinin arasında mümkün olabilen birşey var olacak, vücutların birleşmesi, kalplerinin ve ruhlarının daha asil bir uyumunun sembolünü teşkil edecekti.

Ama bu, imkânsız bir mucizeye belbağlamak olmuştu. Öyle bir uyum o kadar azdır ki, eskiden aralarında var olan duygular da aynen devam edemezdi; ikisi de o kadar değişmişlerdi ki. Ama Anjelik erkeğin, belki özlemediği bir hedefe erişememesinin suçunu ona yükleyemezdi ki. Yerli kadınlarla hayvani ilişkilere ihanet adını vermek yersiz olmaz mıydı?

Anjelik'in, uğradığı bu derin hayal kırıklığını, erkeğine belli etmemesi lâzımdı. Joffrey, kıskanç bir eşten pek çabuk usanırdı. Fakat Anjelik'in içinde her şeye rağmen bir ışık sönmüştü ve kocasının nasıl yüzüne bakabileceğini düşünüyordu.

En mantıklı düşünceler bile, genç kadına azap veren bazı belirli hayallerin yanında değerini yitiriyordu. Joffrey yerli kadınlarla gülüşüyor, ufak göğüslerini okşuyor, ilkel kokulu, biçimli vücutlarına girmekten zevk duyuyordu. Bu hayaller Anjelik'i ürpertiyor, gururunu kırıyor, ona âdeta bedenen acı duyuruyordu.

Erkekler işte bunu, bir kadının gururunu hiçbir zaman anlayamıyorlardı.

Gezintinin ve oyunun canlandırdığı çocuklar tatlı yaygaralarla dönmüşlerdi. Serüvenlerini anlatıp duruyorlardı. Baş döndürücü hızlarla kaymışlar, beyaz tavşan izlerine rastlamışlar, Bayan Jonas bir çukurun içine düşmüştü. Kadıncağızı oradan çıkarana kadar canları çıkmıştı. Herkesin üstü başı su içindeydi. Ayakkabılarını ve elbiselerini çıkarmak, harmanileri kurumaları için

yaymak, çocukları örtülerle sarıp sarmalayıp birer kâse sıcak çorbayla ateşin önüne oturtmak gerekirdi.

Honorine'in yanakları elma gibi al al olmuştu. Küçük kız hâlâ heyecan içindeydi.

«En çabuk ben kayıyordum, anne! Dinle, anne...» deyip duruyordu.

Anjelik de dalgın bir tavırla:

«Evet seni dinliyorum...» diye tekrarlıyordu.

Genç kadın yine Pont-Briand'ı düşünmeye başlamıştı. Teğmen'de, Kral tarafından Pléssis-Belliere şatosunda mahpus tutulduğu sıralarda, Anjelik'e gardiyanlık yapan o kızıl saçlı canavarı hatırlatan bir taraf vardı. Adı neydi onun?.. Anjelik hatırlayamıyordu. O da, genç kadının aşkından yanıp tutuşuyor ve arzusunu en azından Pont-Briand kadar kabaca ifade ediyordu. Akşamları gelip Anjelik'in kapısını vuruyor ve onu binbir şekilde rahatsız ediyordu.

Anjelik her nedense Honorine'in, onun tohumundan olduğuna inanıyordu. Pont-Briand'da işte bu iğrenç adama benziyordu. Bunu hatırlamak bile genç kadının içini tiksintiyle doldurdu.

Karakolun erkekleri de az sonra hayvani bir iştahla döndüler. Kurutulmuş etle mısırunu çöreğinden ibaret bir yemek önlerine kondu.

Anjelik, çörekleri külün üzerinde çevirirken parmaklarını yakmıştı. Tutamadığı yaşlardan pırıl pırıl parlayan gözlerle:

«Ne kadar budalayım ben!» diye söylendi.

■

BÜTÜN o akşam bunun dışındaki uğraşılarının kolaylıkla hakkından geldi. Lambaları teker teker yaktı.

Bu en sevdiği işlerden biriydi. Yağ kandillerinin ışığı donuk ve isliydi.

Tatlı ve biraz da esrarengiz bir aydınlık veriyorlardı. Herkes de bu ışıkta elinde olmaksızın daha alçak sesle konuşmaya başlıyordu.

Buna rağmen, daha ince, daha ve daha kuvvetli ışıklı mumlar, Anjelik'in gözünde tütüyordu.

Demirciye:

«Bize mum kalıpları yapsanız,» dedi. «O zaman onların içinde balmumu dondurabiliriz. Hoş, balmumu ormanda az bulunur ya..»

Eloi Macollet söze karıştı:

«Kennebek'teki o misyonerin: Peder d'Orgeval'in, Kızılderililerin getirdikleri bir yemişten yeşil mumlar yaptığını biliyorum.»

— «Aa bu ilginç işte!..»

Genç kadın, ihtiyar ormancı ile bir süre daha konuştuktan sonra, oturduğu yerde gözleri kapanan Honorine'i yatırmaya gitti. Sofra işlerine de yardım etti. Zihnini kemiren düşünceleri kimseye belli etmediğine memnundu.

Joffrey de Peyrac da onun bu tasasız tavırlarını yutmuş muydu acaba? Genç kadın arada sırada erkeğin meraklı bakışlarını üzerinde hissetmiyor değildi. Ama hayır, o, karısının içinden geçenleri dünyada tahmin edemezdi, Anejlik de ona birşey demeyecekti. Buna kesin karar vermişti.

Fakat odalarına çekilmek zamanı gelince, Anjelik âdeta bir panik hissi duydu. Bu akşam ilk defa olarak büyük bir şatoda oturmadığına üzülüyordu. Ancak öyle bir yerde başının ağrıdığını bahane ederek dairesine çekilmesi, böylelikle erkekle yalnız kalmaktan kurtulması mümkün olurdu.

Odasında ocağın önünde çömelerek titrek hareket-

lerle ateşi canlandırdı. Fakat, odada hiç ışık olmamasını ve Joffrey'e yüzünü göstermemeyi tercih ederdi.

Bütün o akşam dayanılmaz bir komedya oynamıştı. O mantıklı düşüncelerinden, yerinde kararlarından eser kalmamıştı.

■

YATAĞA girince, kenara büzülerek erkeğe arkasını döndü ve uyur gibi yaptı.

Fakat Joffrey o gece aksi gibi genç kadının yorgunluğuna saygı göstermedi.

Anjelik, erkeğin elini çıplak omuzunda hissedince, alışılmamış bir davranış yaparak şüphesini uyandırmamak için, dönüp kollarını onun boynuna dolamaya kendini zorladı.

Ah, neden bu adama o kadar ihtiyacı vardı! Onu hiçbir zaman unutamamış, ona duyduğu aşk sanki benliğinin bir parçası olmuştu. Teğmen'den duyduğu gerçeğe boyun eğemediği, işi oluruna bırakamadığı takdirde ne yapacaktı? Erkeğin hiçbir şeyden şüphelenmemesi için elinden geleni esirgememeliydi.

«Neden bu kadar dalgınsınız, güzelim?»

Joffrey, okşayışlarına ara vermişti, genç kadının üzerine eğilerek, ona soru soruyordu. Anjelik, erkeğini kandıramadığı için kendi kendine lânet etti.

«Evet, dalgınlığınız üzerinizde..»

Joffrey'in tetikte olduğunu farkeden genç kadın paniğe kapıldı. Erkek, sorusunun cevapsız kalmasını hazmedememişti. Israr etti.

«Neyiniz var kuzum? Bu akşam benim bildiğim Anjelik değilsiniz. Ne oluyor? Anlatın bakayım.»

Anjelik birden bütün kararlarını unuttu.

«Yerli kadınlarla yaşadığınız, onları metres tuttuğunuz doğru mu?»

Joffrey hemen cevap vermedi. Sonra:

«Bu saçmayı kim kafanıza soktu?» diye sordu. «Pont-Briand denen o adam, değil mi? Kendini size, bu gibi ihtarlarda bulunabilecek kadar yakın dost saydığı anlaşılıyor. Sizin için yanıp tutuştuğunu farketmedim mi sanıyorsunuz? Size kur yaptı, değil mi? Siz de onu dinlediniz?»

Kolunun üzerinde kasılmış erkek parmakları Anjelik'in canını acıtıyordu.

Joffrey aynı şiddetle devam etti.

«Ona cesaret verdiniz, değil mi? Ona karşı cilveli davrandınız, değil mi?»

Anjelik bu kadarına dayanamadı.

«Ben mi o ayıya cilve yapacağım!» diye bağırdı. «O çeşit erkeklerden kurtulmak için gerekirse gudubet olmaya razıyım.. Sersemin biri başına musallat olduğu zaman, kabahatin hep kadında olduğunu mu sanırsınız siz?.. Hem siz ne güne duruyordunuz?. Pont-Briand'ın üzerime düşeceğini tahmin ettiğiniz halde, başınızı alıp gittiniz. Belki de ne şekilde hareket edeceğimi görmek, ilk karşıma çıkan âşığın boynuna atılıp atılmayacağımı keşfetmek için özellikle öyle yaptınız. Yalnız kaldığım o onbeş yıl içinde hep o şekilde davrandığıma emin olduğunuz ne kadar belli. Of, nefret ediyorum sizden! Bana hiç, ama hiç güveniniz yok!.»

Erkek genç kadına ters ters baktı.

«Yanılmıyorsam, sizin de bana hiç güveniniz yok! Hem yerli kadınların bu işlerle ne ilgisi olabilir?»

Anjelik'in öfkesinden eser kalmamıştı.

«Pont-Briand bunu, beni kırmak, ona yüz vermediğim için benden intikam almak için söylemiştir her halde,» dedi.

«Yoksa sizi kollarının arasına almaya, sizi öpmeye mi kalkıştı?...»

Joffrey'in yüzü gölgede kalıyordu, ama genç kadın, onun ateş püskürdüğünü anlamakta güçlük çekmedi. Olayı küçümser görünmeye çalıştı.

«Israr etti, ben de onu biraz hırpaladım. Sonunda, o da istenmediğini anladı ve gitti...» diye açıkladı.

Joffrey de Peyrac gürültülü soluklar alıyordu.

Bu Pont-Briand Anjelik'i öpmeye kalkmıştı ha! Dudaklarını, haydut gibi, onun dudaklarının üzerine yapıştırmıştı ha!

Kendisi de bu durumdan hiç sorumlu olmadığını iddia edemezdi. Anjelik'in onu suçladığı gibi, özellikle karakoldan uzaklaşmış olmasa bile, bilinçsiz olarak bir deneme yapmak istemiş, işleri oluruna bırakmıştı. Ama bir kadının duygularıyla cansız madenlerle olduğu şekilde oynanamaz. Joffrey'in bazan karısından gizli gizli şüphe ettiği doğruydu. Şimdi bunun cezasını çekiyordu.

Genç kadın, erkeğin ondan duymaya alışık olmadığı inler gibi bir sesle:

«Doğru mu?» diye mırıldandı. «Yerli kadınlarla gönül eğlendirdiğiniz doğru mu?»

Joffrey büyük bir ciddiyetle:

«Ah aşkım,» dedi. «Sizin gibi bir karım olduğuna göre, Kızılderili kadınları ne yapayım?»

Anjelik derin bir güğüs geçirerek biraz gevşer gibi oldu. Joffrey şimdi kendi kendine öyle kızıyordu ki.

Pont-Briand bu kadar adi bir hikâyeyi nereden uydurmuştu?... Yoksa Kanada'da onlardan mı söz ediliyordu?.. Bu takdirde söz edenler kimlerdi?...

Joffrey, Anjelik'in üzerine eğilerek onu tekrar kollarının arasına almaya yeltendi.

Fakat genç adamın kendisine sadık olduğu kanısına varmakla birlikte, Anjelik'in keyfi kaçmıştı bir kere.

Kendini toparlamaya çalışıyordu, fakat o gün o kadar ıstırap çekmişti ki. Kaybolan umutları bir anda tekrar yerine gelir miydi? Bilhassa, fazla hatıra anmış olması, bir sürü iğrenç yüzü hayalinde canlandırmış bulunması işi bozuyordu... Geçmişin gölgeleri arasından sıyrılan bu yüzlerin arasında Pont-Briand'a o kadar benzeyen Montadour'unki de vardı... Kızıl saçlı canavarın adını hatırlamıştı nihayet... Montadour... Montadour...

Kocası onu tekrar kollarının arasına almak isteyince bütün vücudu kasıldı.

Joffrey'in içinden. Pont-Briand'ı ve onunla birlikte bütün erkek ve asker güruhunu boğazlamak geliyordu. Olanlar, tecrübeli bir kadının, sandığı gibi, zararsızca sıyrılabileceği önemsiz bir çekişme olmamıştı anlaşılan.

Olay, hayatın yaraladığı kadında yeni kapanmış bazı yaraları açmıştı. Erkek şimdi, onun kendisine ne kadar içerleyebileceğini için için hissediyordu. Kadınla erkeğin, bütün zıt kuvvetlerini seferber ederek, birbirlerinin karşısına dikildikleri anlardan biriydi. Joffrey şimdi, bu gece Anjelik'i yenip ona sahip olamadığı takdirde, esrarengiz mizaçlı genç kadının, ondan uzaklaşacağını, hatta elinden kaçabileceğini düşünüyordu.

Genç kadının nazik ellerinin, onu itmek ister gibi omuzlarına bastırdığını hissediyor ve onu salıvermek, ondan uzaklaşmak imkânsızlığı içinde genç kadını daha büyük bir kuvvetle kendine çekiyordu. Çünkü Anjelik, duygu ve düşünce bakımlarından ondan uzaklarda dolaşmakla beraber, vücudu Joffrey'in dudaklarının dibindeydi, erkek de bu tenin, öpücüklerinin altında kasılmasına içerliyorsa da, bu kadar güzelliğin çekiminden kurtulamıyor ve duyduğu açlığın şiddetlendiğini hissediyordu.

Tarihin karanlıklara gömülü ilk çağlarından beri erkeği, kadını fethetmeye sevkeden istek, bazan can sıkıcı bir kuvvettir. Anjelik de şimdi direndikçe, erkeğini, güç-

lükle önlemeye çalıştığı şiddet hareketlerine sevkediyordu.

Şimdiye kadar genç kadına dokunanların ve ona sahip olanların hatırası da buna eklenince, gel de çıldırma. Oldu bitti tecrübeli ve çok görmüş bir adam olan Joffrey, Anjelik'in çekiciliğinin sırlarından birinin ne olduğunu çok iyi biliyordu. Erkeği, hiç sönmeyen bir özlemle dolduran bu sır, genç kadının organlarının kusursuzluğuydu. Genç kadın üstelik vücudunu ve organlarını gerektiği şekilde kullanmayı öteden beri içgüdüsel olarak biliyordu. Joffrey de Peyrac bu gerçeği daha aşklarının ilk zamanlarında keşfetmiş, hatta en parlak fahişelerde bile rastlamadığı bazı mükemmelliklerle bu dokunulmamış vücutta karşılaştıkça:

«Vay kendini bilmeyen küçük kahpe vay,» diye şaşmaktan kendini alamamıştı.

Erkeğin zevki için yaratılmış bu şahane vücut, bütün gücünü koruyordu. Böylece, Joffrey de Peyrac da, aradan onbeş yıl geçtikten sonra, karısında geçmiş günlerin harikulâde duyumlarını bulmuştu.

Okyanus üzerindeki o gece vakti, eskisi gibi yine bu kadının esiri olacağını hissetmişti. Anjelik'ten bıkmak onu unutmak mümkün değildi.

Vücut yine aynı vücuttu, zarar başka yönden geliyordu. Joffrey de Peyrac, genç kadını inciten, hayata ve bazan aralarına aşılmaz bir duvar gibi dikilen anılara lânet ediyordu. Bütün benliği dayanılmaz bir özlemle kadına doğru akarken, onun kendisine ait olduğunu, onu ne pahasına olursa olsun kendi dışına bırakmayacağını, onu başkalarına, hatta düşünceleriyle hatıralarına terkedemeyeceğini, hiç bu kadar kuvvetle hissetmemişti.

Ona âdeta zorla sahip olmak zorunda kaldı.

Fakat kendini onda bulunca, öfkesi ve şiddeti yatıştı. O gece kocalık haklarını biraz sertçe kabul ettirişi,

sırf arzusunun tatmini amacıyla değildi. İçerleme duygularına, şüphelere ve üzücü düşüncelere karşı hiçbir deva, aşk adasına başarıyla sonuçlanmış ikili bir seyahat kadar etkili değildir.

Aşkın tapınaklarda öğretildiği Hint ülkesine yaptığı seyahatlarından birinde bir zaman ona, mükemmel âşığın iki faziletini salık vermişti. Bu iki fazilet sabırla nefse hâkimiyetti, zira kadınlar zevk almada biraz ağırdırlar. Bu gerçek, âşık bir erkeğin bazı fedakârlıklarda bulunmasını gerektirirse de, ilgisiz bir vücudun harikulâde uyanışı mükâfatların en tatlısı değil midir?

Joffrey, genç kadının biraz gevşediğini, deminkinden daha az titrediğini ve soluduğunu hissedince, onu yavaş yavaş uyarmaya girişti. Daha iyi hareket edebilmek için, güzel bacaklarını kendi etrafına sarmıştı, genç kadın böyle daha iyi teslim olmuş durumdaydı. Joffrey göğsünün üzerinde, onun kalbinin, paniğe tutulmuş küçük bir hayvanınki gibi kuvvetli, ama düzensiz atışlarını duyabiliyordu. O zaman cesaret verici, hafif bir öpücük için dudaklarının serinliğini aradı. Ve onu iliklerine kadar saran ve sırtında şiddetli ürpertiler dolaştıran şehvete rağmen, nefsinde hakimiyetini kaybetmedi.

Bundan böyle hiç, ama hiçbir zaman onu yarı yolda bırakmayacaktı.

Kalbi öfke ve içerlemeyle dolu olan Anjelik, kocasının, merakla üzerine eğildiğini farketmişti. Erkeğin ondaki varlığı, yumuşatıcı etkisini bütün organlarına, benliğinin en derin köşelerine kadar yayan şifalı bir merhemden farksızdı. Bu huzura kendini bırakmak isteyen genç kadın, zevkini önleyen içindeki telâşlı sesleri susturdu. Fakat tam zevke ulaşacağı sırada sesler yine şamataya başlıyor ve o nazik duyguyu uçuruyordu.

O zaman kadın sabırsızlık içinde başını bir sağa, bir sola atıyordu.

Sonunda erkek ondan çekilince, genç kadın, her şeyini kaybetmiş gibilerden bir his, insanı haykırtacak şiddette bir acı, içinde tam bir boşalma duydu. Bunun üzerine, erkeğine doğru bir hamle yaptı, erkeğin dönüşü ise ona öylesine bir sevinç duyurdu ki, onu zaptetmek için var gücüyle sarıldı, erkek de böğürlerinde, böbreklerinin üzerinde onun hafif parmaklarını hissedince, sevgilinin uyarılmış olduğunu anlayarak mutlu oldu.

Genç kadın:

«Ne olur, beni terketme,» diye inliyordu. «Beni terketme... Beni affet, ama beni terketme...»

«Seni terketmeyeceğim...»

«Sabırlı ol... yalvarırım... sabırlı ol...»

«Sinirlenme, seni terketmedim.. Tanrı seni öyle mükemmel biçimlendirmiş ki, seve seve bütün hayatımca sende kalırım. Şimdi de sus. Hiçbir şey düşünme.»

Fakat bir yandan da vakit vakit çekilerek genç kadına ıstırap duyurmaya devam ediyor, bekleyişi uzatmak ister görünüyor ya da tatmin etmemekle beraber, bütün vücudunda çeşitli duyumlar uyandıran hafif okşayışlarla onu heyecanlandırıyordu. Anjelik de bütün etinin ürperdiğini, ürpertilerin tırnaklarının ucuna, saçlarının köküne kadar yayıldığını hissediyordu. Ah, bu akşam sanki neden bu kadar asi olmuştu? Vaktiyle ona ne yapmışlardı? Ah! Allah vere de Joffrey onu terketmeseydi, usanmasaydı...

■

GENÇ KADIN şimdi duygusuz olmamakla beraber, boyun eğmeyen kendi asi vücuduna kızıyordu. Allahtan, Joffrey bıkmıyordu. Çünkü bu kadın onun için hayatından daha değerliydi, her an onun kendisine ilham ettiği

kuvveti ve bağlılığı benliğinin derinlerinde hissediyor, bir zafer sevinci bütün vücudunu kaplıyordu. Saten gibi yumuşak teninin yüzeyinde dolaşan bu ürpertiler, dudaklarının bu gerilimi, soluk alırken gırtlağının oynaması ve küçük beyaz dişlerinin parıltısı, onun, artık yalnız olmadığının, Joffrey'in onu bir kere daha buz gibi uçurumlardan uzaklaştırarak pırıl pırıl kumsallara getirebildiğinin kanıtıydı. Anjelik'in bir ara bir iniltisini boğmak için elinin tersini ağzına götürmesi karşısında genç adam hafifçe güldü. Kadınların bazan o kadar dokunaklı utangaçlıkları vardır ki... En çılgın heyecanların zirvesindeyken bile en küçücük bir gürültü, bir hışırtı, bir çatırtı onları telâşlandırmaya yeter... Suçüstü yakalanmaktan, bütünüyle teslim olduklarını belli etmekten ödleri kopar.

Evet, garip ve çetrefil yaratıklar bu kadınlar, ama onları esir etmek, onları kendi kendilerinden koparmak, onları ölüm halinde yasak kıyılara çıkarmak ne zevktir. Joffrey hele kendisine verilen zevkin yüz katını iade etmesini bilen bu kadının yanında anlatılamaz heyecanlar duyuyordu. Erkeğin aşk sanatının karşısında müdafaasız bir Anjelik, sonunda, aşkın derin ve güçlü hareketine bütün benliğiyle katılıyor ve Joffrey'le birlikte ortak zevklerinin zirvelerine doğru sürükleniyordu. Erkeğine tapıyor, şimdi ona doğru koşuyordu. Erkek de artık onu gözetmiyordu, çünkü her ikisi de şimdi sihirli adaya ulaşmaya aynı derecede acele etmekteydiler.

Karşı konulamaz dalgayla sürüklenerek kıyılara hem birlikte, hem tek başlarına vardılar ve sarmaş dolaş vaziyette altın kumların üzerine sürüklendiler. Son hamlenin pençesindeki erkek birdenbire saldırganlaşırken, kadın çıldırtıcı bir duygunun pençesinde gevşemekte, bayılmakta, ölmekte...

Gözlerini tekrar açınca, altın renkli kumsalları ve mavi denizi göremeyişlerine şaşacaklardı... Ey aşk ada-

sı, âşıkların vatanı... Bütün göklerin altında oraya ulaşmak mümkündür!

■

JOFFREY bir dirseğinin üzerinde doğruldu. Anjelik hâlâ dalgın yatıyordu. Yüzünde hülyalı bir anlam vardı, ateşin sönmeye yüztutan ışığı, yarı kapalı göz kapaklarının altında tatlı akisler oynatıyordu.

Genç adam, onun, az önce kendisi tarafından ısırılan elinin tersini mekanik bir refleksle yaladığını gördü ve bu hayvani jest, kalbine tatlı bir heyecan verdi.

Erkek, kadını bir günahkâr ya da bir melek yapmak ister. Günahkâr onu eğlendirecek, melek ise onu değişmez bir bağlılıkla sevecektir. Fakat sonsuz kadın, onun bu planlarını altüst etmektedir, zira onun için ne günah vardır, ne de meleklik. O sadece Havva'dır.

Joffrey, kadının uzun saçlarını boynuna doladı ve elini ılık karnının üstüne koydu. Bu gece belki yeni bir meyve verecekti...

Joffrey, ihtiyatsızlık ettiği takdirde kendini affetmeyecekti. Ama iki gönül arasındaki o çok önemli bağı kurtarmak söz konusu olunca, insan her zaman ihtiyatlı olamazdı ki...

Genç adam usulca:

«Evet, o yerli kızlar hakkında ne bilmek istiyordunuz?» diye sordu.

Anjelik birden irkildi, sonra hafifçe gülmeye başlayarak baygın bir hareketle başını erkekten yana çevirdi.

«Sizden bunu nasıl umabildim? Ne demeli bilmiyorum...»

«Gönül konularında sizi kandırmak o kadar mı kolay, akılsız kızım benim? Bir de o yüzden ıstırap çek-

tiniz!... Benim üzerimdeki kudretinizden o kadar mı şüpheniz var?.. O yerli kızları ben ne yapayım?.. O pis kokulu yosmaların çekici yanları olabileceğini inkâr etmiyorum... Ama sizin gibi bir kadını olan beni çekmelerine imkân var mı.. Beni mabut Panyada o çatal ayaklı yamaklarından biri mi sandınız yoksa? Sizden başkasıyla sevişecek zamanı ve fırsatı nerede bulacağım ben?... Ah kadınlar ne kadar akılsız oluyor!..»

■

JOFFREY DE PEYRAC gürültüsüzce yataktan kalktığı sırada daha güneşin doğmasına epeyi vakit vardı. Usul usul giyindi, kılıcını beline taktı, bir fener yaktı ve odadan dışarı süzülerek büyük salonun ötesinde İtalyan Porguani'nin uyuduğu çatı aralığına sokuldu. Alçak sesle geçen bir konuşmadan sonra, ortak salona dönerek, ardında arkadaşlarının yerde uyudukları perdelerden ve kürklerden birkaçını kaldırdı. Aradığı kimseyi bulunca, onu uyandırmak için hafifçe silkeledi. Florimond bir gözünü aralayınca, fenerin ışığında ona dostça gülümseyen babasıyla karşılaştı.

Kont:

«Haydi kalk ve benimle gel, oğul,» dedi. «Bir şeref borcunun ne olduğunu sana öğreteceğim.»

19

ANJELİK, gündüzün geceyi bu kadar çabuk izlemesine şaşarak uzun uzun gerindi. Gözlerini kapar kapamaz uykuya dalmıştı.

Anlatılması güç bir neşe, sisli dimağını pençesine almış ve organlarını ağırlaştırmıştı.

Derken hatırladı. Önce şüphe, korku, kara düşünceler ruhuna hakim olmuş, sonra Joffrey de Peyrac'ın kolları arasında bunların hepsi silinmişti. Genç adam, onun kendi başına mücadelesine engel olmuş, onu kendisine sığınmaya mecbur etmiş, beraberce görülmemiş dakikalar geçirmişlerdi.

Anjelik'in eli acıyordu. Onu inceleyince bereyi gördü ve hatırladı. Erkek, aşk sırasındaki iniltilerini boğmak için onu orasından ısırmıştı.

Genç kadın kendi kendine gülerek kürklerin altında doğruldu. Her tarafını saran ılıklığın içinde, gecenin bazı hareketlerini ve kelimelerini hatırlıyordu. Zevkin coşkunluğu sırasında ve gölgelerin koynunda yapılan bu gibi hareketler ve hemen hemen duyulmadan ağızdan çıkan bu kelimeler, sonradan insanın yüzünü kızartıyordu.

Joffrey o gece esnasında ona neler demişti?.. «Tanrı seni öyle mükemmel biçimlendirmiş ki, seve seve bütün hayatımca sende kalırım!..»

Genç kadın bunları hatırladıkça gülümsüyor ve eli, yanıbaşında boş kalan yeri okşuyordu.

İşte böyle, çiftlerin hayatında bu çeşit altın geceler vardır ve bu geceler, onların üzerinde, gündüzlerin gürültülü olaylarından daha çok iz bırakır.

■

ANJELİK, günlük ev işlerine gecikmenin verdiği vicdan azabıyla ortak salonda arkadaşlarıyla buluşunca, onların konuşmalarından, Joffrey'in, Florimond'u da yanına alarak, sabah erkenden karakoldan ayrıldığını öğrendi.

Ayaklarına raketlerini geçirmişler ve yanlarına, oldukça uzun bir yolculuk için yeterli yiyecek almışlardı.

Anjelik, kocasının, kendisine hiçbir şekilde hissettirmediği bu kararına şaşarak:

«Hangi yöne gideceklerini söyledi mi?» diye sordu.

Bayan Jonas, «hayır» gibilerden başını salladı. Fakat Anjelik kadıncağızın, bütün inkârlarına rağmen, bu beklenmedik seferin hedefinin ne olduğundan şüphelendiğini sezdi. Bu, vakit vakit başını çevirip yeğeniyle anlamlı şekilde bakışmasından belliydi.

Anjelik bunun üzerine Sinyor Porguani'yi sorguya çekmeye gitti. Fakat İtalyan da ötekilerden fazla birşey bilmiyordu. Kont de Peyrac onu sabahın çok erken bir saatında uyandırarak, soğuğun şiddetine rağmen, birkaç günlüğüne karakoldan uzaklaşacağını haber vermişti.

Anjelik telâş içinde atıldı.

«Size başka hiçbir şey söylemedi mi?»

«Hayır, sadece benden, kendisine kılıcını ödünç vermemi istedi.»

Genç kadın, yüzünün renginin solduğunu hissetti. İtalyan kişizadesine uzun uzun baktı. Sonra, ısrar etmeden uzaklaştı. Çok geçmeden herkes günlük işlerini görmeye koyuldu ve o gün de bu sakin ve şiddetli kışın diğer günleri gibi yavaş yavaş sonuna yaklaştı. Kont de Peyrac'ın gidişi kimse tarafından konuşma konusu edilmemişti.

20

JOFFREY DE PEYRAC'la oğlunun giriştikleri takip, onlara göre yarım günlük avansı olan Pont-Briand'ın da acele etmesi sebebiyle, iki kat çaba göstermelerini gerektiriyordu.

Maden kadar sert olan ve nefeslerini tıkayan buz gibi soğuğa rağmen, gecelerin bir kısmında da yürümeye devam ettiler. Ayın küçülmeye başladığı saatta mola veriyorlar, ısınıyorlar, birkaç saat uyuyorlar, sonra, gün doğarken tekrar yola düzülüyorlardı. Allahtan, izler tazeliğini muhafaza ediyordu, kar sertti, hava da değişmiyordu.

Yıldızlar özellikle parlak bir ışık verdiklerinden sekstantından faydalanan Kont, önlerindekilerin bıraktıkları izleri iki kere terkederek, onlara birkaç saat kazandıran bir kestirmeden gitmeye cesaret etmişti. Bölge hakkında, bir yıl önce kendisi ve adamları tarafından hazırlanmış çok kesin krokileri vardı. Kendi verdiği bilgilere göre çizilmiş haritaları ezbere biliyordu, ayrıca, Kızılderililerle ormancılardan patikalarla erişilebilir geçitler hakkında bütün gerekli bilgileri edinmişti. Kalemi, fırçayı ve mezuraları çok iyi kullanan Florimond'un da geniş ölçüde katıldığı bu kartoğrafik etüt, bu memleketin yenisi olan iki erkeğin, yılın böyle bir mevsiminde delilik addedilebilecek ihtiyatsızca bir yarışa girebilmelerini akla yakın gösteriyordu.

Memleketin, karlarla buzulların aldatıcı makyajının altında gizli, hem tekdüze, hem de değişken engebeleri,

sayısız tuzakları ve ender kolaylıkları, Joffrey'le genç oğlunun zihninde hatasızca kayıtlıydı. Kont, geniş bir ovayı engelsizce aşan, göze görünür patikayı bırakıp bu ovanın üzerinde bir mahmuz görünüşündeki yaylaya tırmanarak uzun bir dolambacın önüne geçtiği vakit, Florimond buna rağmen endişe duymadı değil. Bu yayla, karla yüklü ağaçların gözden gizlediği derin faylarla yer yer kesilmiş olduğundan, insan her an bir ölüm tehlikesiyle karşılaşıyordu. Fakat sabahleyin yamaçtan aşağı kayıp Kanadalı teğmenle Huron kızılderilisinin kamp yerini buldukları ve henüz sıcaklığını koruyan korlardan, yolcuların buradan yeni ayrıldıklarını anladıkları vakit, Florimond, kürklü başlığını arkaya itip bir hayranlık ıslığı salıvermekten kendini alamamıştı.

«Yolumuzu kaybettiğimizden endişe duyduğum zamanlar olduğunu itiraf ederim, baba!»

«Sebep? Bu kestirmenin varlığını sen de bilmiyor muydun ki? Oğlum, sayılarla yıldızlardan hiçbir zaman şüphe etme... Bu dünyada insanı hiçbir zaman aldatmayan onlardır...»

Biraz dinlendikten sonra tekrar yola düzüldüler. Az konuşuyorlar, güçlerini, insanüstü bir çaba gerektiren uzun yürüyüşe saklıyorlardı. Çok kere onları, karın yumuşak ve tozumsu yüzeyinde ayakta tutmaya bile yetmeyen ipten raketlerle adım atmak başlı başına bir güçlük kaynağıydı. Bir kere kara battıktan sonra, dizlerini yukarı bükerek kendilerini kurtarıyorlar, ne çare ki bir adım sonra karın yine ayaklarının altında çöktüğünü hissediyorlardı. Florimond, karda yürümek için yeni bir usul keşfetmek gerektiğini homurdanarak tekrarlıyordu. Emin ve yorulmaz adımlarla ilerleyen babasının oluşturduğu tabloyla Teğmen Pont-Briand'ınki arasında benzerlik olsa gerekti. Adalet ve intikam peşindeki Kont'un karanlık ve amansız silueti, hiçbir yorgunluk belirtisi gös-

termeden ilerliyor, kendinden güçlüyü bilen vahşi tabiat bile önünde dize geliyordu. Uzaktan aşılamaz gibi görünen şu orman işte geride kalmıştı, erişilmez görünen ova ise aşılmakta ve sonuna yaklaşılmaktaydı.

Florimond'un kasları acıyordu. Kendini genç ve kuvvetli sanan delikanlı, çamların dallarına asılarak bir çukurdan dışarı tırmanmak için gerekli çabayı yirmi dakikanın içinde on kere tekrarlaması gerekince, kollarının bir kadınınkinden farksız olduğunu keşfediyordu. Kabahat, Harvard denilen o manastır gibi yerde ibranice ve lâtince öğrenmek için kaybettiği zamandaydı. Ölü bir dil öğreneyim derken, insan, bu buzlar ülkesinde bütün antrenmanını, hatta kıpırdama yeteneğini kaybediyordu. Babası da aksi gibi uzaklıkları yutan bir makine gibi davranıyordu. Florimond, gençliğin verdiği gururla, Joffrey de Peyrac gibi bir erkeğin dayanıklılığından ve direncinden eğer şüphe ettiyse, şimdi bunun acısını çekiyordu. Endişe içinde:

«Beni ölüme sürüklüyor,» diye düşündü. «Bu böyle devam ederse, pes demek zorunda kalacağım.»

Onurunun, onu daha ne kadar zaman yorgunluğunu itiraf etmeden dayandıracağını çok merak ediyordu. Joffrey'in, «Bir dakika mola verelim» emri, çok kere dizleri üzerine yığılmasından yarım dakika önce verilmiş oluyordu. Delikanlı o zaman biraz nefes nefese:

«Mola vermemiz şart mı, baba? İsterseniz... Biraz daha... Yürüyebilirdim,» diyordu.

Joffrey de Peyrac hayır anlamında başını sallıyor ve derin bir düşünce içinde kuvvetini yenilerken Florimond da onu taklit etmeye yelteniyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Kont, bu uzun yol boyunca gösterdiği dayanıklılık örneğinin farkında değildi. Rakibine yetişmek iradesi, en çetin engelleri oyun oynar gibi aşmasına yardım ediyordu.

Pont-Briand gibi, Anjelik'in de hayali gözlerinın önünden gitmiyordu. Bu tablo, hareketlerine can veriyor, kalbinde, en müthiş soğuklara karşı duyarlığını azaltan bir ateş yakıyordu. Ve zihninde kesişen düşünceler vaktini öylesine dolduruyordu ki, bu arada farkında olmadan vadiler ve dağlar aşıyordu. Anjelik'in yüzü gözlerini kamaştırıyor, erkek, hayalindeki bu güzel görüntüden her an yeni çekicilikler keşfediyordu. Onun yanından ayrılır ayrılmaz varlığını öncekinden de kuvvetli hissediyordu. Zevkinin boğuk yankıları diner dinmez, genç kadının uykunun koynundaki vücudunun hayali, söz gelişi, o soğuk şafak vakti Joffrey yanından ayrıldığı vakitki başı arkaya devrik ve gözleri kapalı hali, erkeğin vücudunda yeni istekler uyandırıyordu. Anjelik'in güçlerinden biri de buydu. Âşık bir erkeğin isteklerini dindirmekle birlikte, onu hiçbir zaman tamamıyla doyurmuyordu, öyle ki o erkek onun yanından ayrılır ayrılmaz, tekrar yanında olmak, onu seyretmek, ona dokunmak ve onu tekrar sevmek arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Genç kadın her defasında yenileniyor, âşığını hiçbir zaman hayal kırıklığına uğratmıyordu. Onunla geçen her an, vücudu ve duyguları mest eden yepyeni bir keşiften farksızdı. Joffrey bu eşsiz vücuttan yararlanmak fırsatını buldukça büsbütün onsuz olamaz hale geliyordu.

Karakolun sınırlı ve maskesiz günlük hayatında onu seyrettikçe, gitgide etkisi altında kalıyordu. Hele genç kadının, onu hayal kırıklığına uğratmasını beklemiş olduğu için buna pek şaşıyordu.

Böylesine bir güçten şüphelenmek yerinde olmaz mıydı? Bu Anjelik'te ne sır, ne gizli düzen vardı. Beşiğinin üzerine eğilen periler ona ne sihirler armağan etmişlerdi?

Joffrey de neredeyse, onları şaşırtan sırlara muci-

ze etiketini yapıştıran zamanının adamlarına benzeyecekti.

Genç kadın, Amerikalar toprağına ayağını basalıdan beri garip birtakım olaylar zincirine sebep olmuştu.

Kanadalılar daha şimdiden onları korkutan şeytan yüzünü: Akadya'da meydana çıkarak memleketin yıkımına sebep olacak kadın portresini Anjelik'e yakıştırıyorlardı.

Joffrey de Peyrac bile, kendi kendisine itiraf etmek istememesine rağmen, onbeş yıllık ayrılıktan sonra kavuştuğu bu Anjelik'te şaşırtıcı hünerlerin varlığını görüyordu.

Joffrey bile bu dereceye geldikten sonra, tabiat olaylarının daha büyük bir şiddetle hissedildiği bu kurak bölgelerde böylesine olağanüstü hünerlere sahip bir kadının, görünür görünmez şüpheli bir kişilik, hatta bir efsane kahramanı olacağı çok tabiiydi.

Bu seraplar ülkesi gerçekten inanılmaz gösterilere sahne olmaktaydı. Aslı bilinmeyen çıtırtılı kıvılcımlar vücutlarla elbiselerin üzerinde koşuşarak ıstıraplı şoklara yolaçıyor, gökyüzünde metrelerle kumaşa benzer renkli yolların, kestane fişeği örneği dalgalandığı görülüyor, karanlığın içinde asılı güneşler saatlarca yerli yerinde kaldıktan sonra, gökyüzünün siyahlığı içinde baş döndürücü bir hızla eriyip gidiyordu. Kanadalılar gökte alevler içindeki tekneler görür gibi oluyor ve İrokua'ların işkencesinden geçmiş ormancı ya da misyoner ölülerini taşıdığını sanıyor, Püriten İngilizler ise bunu, günahlarına karşılık müthiş cezaları haber veren bir gezegene benzetiyor ve hemen perhize oturup duaya başlıyorlardı.

Böylesine çetin bir kıtada Anjelik'in heyecan uyandırması, güzel ayağını Amerika kumsalına bastığı andan beri Yeni İngiltere'yle Kebek, Batı'nın büyük gölleriyle Saint-Laurent körfezi adaları arasındaki geniş alanda,

hatta İrokua'ların Mohok Vadisiyle St. James koyunun buzlu kıyıları arasında ondan söz edilmesi kaçınılmaz birşeydi. Joffrey bu davranışın sebeplerini anlıyor ve tehlikelerini takdir ediyordu.

Yeni Dünya'da giriştiği işlerin güçlüğüne şimdi bir de Anjelik çevresinde biçimlenen çok özel bir çatışma ekleniyordu.

Kont, Teğmen Pont-Briand'ın Vapassu'ya gelişinin, henüz sözle ifade edilmemiş olmakla beraber, tek bir aşktan çok daha büyük önem taşıyan bir düzen sonucu olduğunu anlamıştı. Pont-Briand'ın aşkı sadece bir bahane, karısına saldırarak Kont'u vurmak isteyen güçlü bir hareketin öncüsüydü...

Anjelik'i elinden tutup Gouldsboro kumsalında toplu bulunanlara:

«Size karım, Kontes de Peyrac'ı takdim ederim,» dediği andan itibaren, genç kadını, kovalayan bir küçük hayvan kurnazlığıyla aralarına gizlendiği gölgelerin arasından açığa çıkarmış, onu bakışlara hedef etmişti. Genç kadın, hiç kimseyi etkilemeden bırakmadığı için ise, bu bakışlar ancak aşkla ya da kinle dolu bakışlar olabilirdi.

■

JOFFREY DE PEYRAC çevresindeki hareketsiz beyazlığa ve donmuş tabiata, henüz yüzleri gizli, fakat amansızlıkları şüphe götürmez düşmanlara baktığı gibi bakıyordu. Böyle hesapsız ilerlemekle düşmanın tuzağına düşüyor, kendisinden beklenileni yapıyordu, fakat hiçbir şey onu engelleyemezdi. Onun, dünyevî ve ilâhi kanunlar gereğince bir kadını vardı ve bu kadının zayıf olduğunu kendisinin, onu korumak zorunda bulunduğunu biliyordu.

«Baba! Baba!»

«Ne var ki?..»

Yorgunluktan sersemlemiş bir Florimond:

«Hiçbir şey yok,» diye cevap veriyordu.

Genç çocuk, Kont'un kendisinden yana çevrilen sert bakışlarının karşısında, ayaklarının kurşun gibi ağırlaştığını itirafa cesaret edemiyordu. Gri ve altın renkli bir gurupla bezenmiş gökyüzünün fonu üzerindeki dev yapılı ve yaralı yüzlü adamı hayranlıkla seyretmenin önünü alamıyordu, Okyanusların ötesinden aramaya geldiği bu baba, onun bir kere olsun hayal kırıklığına uğratmamıştı.

Kont de Peyrac, yürüyüşün güçlüklerine aldırış etmeyerek tekrar yola düzüldü. Karşılaştığı çetin aşamaları, en şiddetli yorgunluklara alışık vücudunun refleksleriyle atlatıyor ve Anjelik'le onu parmağına dolayan «düşman»ın kim olduğunu keşfetmeye çalışıyordu.

Bunu henüz bilmiyordu. Maddi mi, yoksa ruhani bir ara bozucukluk mu, bir fikrin savunması mı, mutaassıplık mı, adi çıkarlar mı, bir kitle hareketi mi yoksa bütün öbürlerini temsil eden bir tek kişinin uğraşı mı söz konusuydu?

Gerçek olay birşey varsa, Anjelik'in varlığı, çoğu zaman uyuklamakla beraber, zamanı gelince büyük bir şiddetle uyanan yıkıcı kuvvetleri harekete geçirmişti.

Zaten Anjelik'in kendi, bu güzellikle başlıbaşına bir kışkırtma ve bir meydan okuma olmaktan kurtulamıyordu.

Kont bir ara durmak zorunda kaldı, Florimond da bu fırsattan, derin soluklar almakla faydalandı.

Joffrey, keşfettiklerini, kaşlarını çatarak bir bir aklından geçiriyordu. Anjelik, Yeni Dünya'ya ayak basmakla çok güçlü bir düşmanı aleyhine kışkırtmıştı. Joffrey dişleri arasından:

«Pekâlâ. Görüşürüz,» dedi.

Fakat bu kelimeleri içinden söylemişti, çünkü soğuktan gerilmiş dudakları kıpırdamıyordu bile.

21

O AKŞAM Pont-Briand tarafından kullanılmış bir barınağa rastladılar. Bir çamın dallarının siperindeki ve üfürülmüş kar tabyalarının altındaki toprak, bir ateşin kara izlerini koruyordu.

Konifer dalları yerde kalın bir halı meydana getirmişti. Bu barınağın üzerinde kubbe örenlere katılan daha başka dallar, hava geçirmez, girift bir çatı yapmıştı. Öyle ki, Kont'la oğlunun yaktıkları ateşin dumanları buradan süzülmekte güçlük çekti. Joffrey, aralığı bıçağıyla genişletmek zorunda kalırken, Florimond yerde iki büklüm olmuş vaziyette öksürüyor, gözlerinden yaşlar geliyor, tıkanma krizleri geçiriyordu.

Gözleri, devamlı dumanın tahriş edici etkisine alışık olan ve bu sayede yazın sivrisineklerle başka asalaklardan korunan Kızılderililerin dayanıklılığına erişmemişti. Fakat birkaç zaman sonra, ormanın sağladığı bu tabii barınakta berrak alevler çıtırdamaya başladı. Üzerinde birikmiş karların sayesinde, dalların ateş alması tehlikesi yoktu. Yalnız arada, alevlerin yaladığı hava deliğinin çevresinde birkaç çam iğnesi kızarıp çatırdıyor, bu ise, ortaya tatlı bir reçine kokusu yayıyordu. Burada, ancak iki kişinin, ayaklarını ateşe uzatmış vaziyette oturmalarına ya da başlarını iki uçtaki çuvallara dayayarak halka şeklinde yatmalarına yetecek kadar yer vardı.

Barınağa kısa zamanda tatlı bir sıcaklık yayılmaya başlayınca, Florimond da dişleri takırdatmayı, homurdanmayı ve burnunu sümkürmeyi bıraktı. Donmuş ayaklarında kan dolaşımının başlaması acı vermekteydi, ama halinden şikâyet etmedi. Günün birinde ormancı olacak ve İrokua'lardan işkence görecek değil miydi? Kont, ateşin üstüne karla dolu küçük bir demir kap koymuştu. Su kısa zamanda kaynamaya başladı. Genç adam, bunun içinde, bazı yabani yemişler haşladıktan sonra, Karayiplerde kuzeyin içkilerine tercih etmeye alıştığı bol miktarda rom ve birkaç parça da şeker kattı. Kaynar içkinin kokusu Florimond'a iyi gelmişti, hele bunu içtikten sonra çocuk büsbütün keyiflendi. Baba oğul, mısır çörekleri, domuz yağı dilimleri ve isli etle, konuşmadan karınlarını doyurdular. Arkadan, Anjelik'in altınmış gibi merasimle dağıttığı kurutulmuş meyvelerden yediler.

Arada kocaman bir su damlası kalın elbiselerinin üzerine tok bir şıpırtıyla düşüyordu. Bu, başlarının üzerindeki çam iğnelerine asılı kalmış olan ve ateşin sıcaklığında eriyen birkaç buz parçasının suyuydu.

En büyük güçlük, bu barınağın içinde, gerekli alevi beslemeye yeterli tahtayı bulmaktı. Ağacın dibinde pek bol olan kuru çam iğnelerini ve değnekleri kullanmak doğru değildi, çünkü bunlar, her tarafa kıvılcımlar püskürterek cehennemi bir gürültüyle çatırdıyor ve pek çabuk yanıp kül oluyordu. Florimond, çevredeki ağaçlardan küçük baltasıyla ince dallar keserek barınağa taşımakta gecikmedi. Dışarıdan getirilen odunlar ıslaktı ve yanarken cızırdıyordu; ama o sayede barınakta ısı sabit kaldı. Florimond, eskiden Beautreillis konağında ihtiyar Pascalou'nun hikâyelerini dinleyip babasını hayalinde yaşatırken, bu babayı kendine şimdikinden daha yakın hissettiğini düşünüyordu. Oysa birkaç yıl önceki karşılaşmaları rüyalarındakine pek benziyordu. Yeni İngiltere'de bir denizci,

bir asılzade ve baba sevgisinden çok hasretini duyduğu bilimini ona geçirecek bir bilgin bulmuştu. Paris yakınlarında bir süre yatılı olarak yanlarında bulunduğu Jezüitler, türlü şaşırtıcı icatlarını soğuk karşıladıkça, çocuk:

«Benim babam, bu salakların hepsinden daha âlim» diye düşünerek teselli buluyordu. Bir zamanlar Kral XIV. Louis'yle görüşen ve öğretmenlerine tepeden bakan Florimond, bugün babasının karşısında pısırıklaşmasını, her gün bilgisini, tecrübesini ve olağanüstü fizikî direncini daha fazla keşfettiği bu babanın üstün kişiliği altında ezilmesine borçluydu. Joffrey de Peyrac da oğlunun, ona, babadan çok, efendi gözüyle baktığının farkındaydı. Babasını aramaya çıktığı sıralarda, Florimond henüz ondört yaşındaydı. Güvenle izleyebileceği bir yol göstericiye ihtiyaç duymaya başlıyordu. Kendisine lider olarak gösterilenlerde ancak safsata, korkaklık, kaçamak, cehalet ve bâtıl inanış keşfedince, onlardan kaçmıştı.

Florimond'a baktıkça, Kont, bir aynada kendi gençliğinin tablosunu seyreder gibi oluyordu. Oğlunda, bilim ve serüven âşıklarının, onları, tutkularının tatmini olmayan her şeye karşı umursamaz kılan şahane bencilliklerini görür gibiydi. Onbeş yaşındayken topallayarak, çirkinliği ve eğri büğrü yürüyüşle ötekinin berikinin alaylarına hedef olarak dünyayı dolaşmaya çıkışını hatırlıyordu. O zaman, ölümün kucağından kopardığı bu biricik oğlunun uzaklaşışını yüreği kan ağlayarak seyreden anasını bir an olsun düşünmüş müydü?..

Florimond babasına çekmişti. Aynı duygu özgürlüğü onda da vardı. Bu özelliği, kendine çizdiği hedeflere sağa, sola kapılmadan ulaşmasını sağlayacaktı. Delikanlıya yapılabilecek en büyük kötülük, onu bilgiden yoksun

bırakmak olurdu. Zihninin tatmini onun için, kalbininkinden daha büyük bir önem taşıyordu.

Oğlunun karakteri üzerinde kafa yoran Joffrey, olgunlaşıp ailesini arasından uzaklaştığı vakit, onun, bazan duygusuz, hatta sert gözükmesinin mümkün olduğuna ihtimal veriyordu. Babası gibi biçimsiz bir surat ve vücut yapısı gibi kusurları olmayacağından ayrıca kurum da satacaktı. Güzelliği onun için pek çok şeyi kolaylaştıracaktı...

Florimond yavaşça:

«Baba, benden çok daha kuvvetli olduğunun farkında mısın?» dedi. «Bu kadar dayanıklılığı nasıl elde ettin?»

«Kaslarıma paslanmak fırsatı bırakmadığım uzun bir hayatın mükâfatıdır, oğlum.»

Florimond öfkeyle atıldı:

«O Boston denen şehirde yürüyüş ve koşu antrenmanları yapmak ne mümkün? Galiba bütün eğlencemiz, ibranice kitapları okumaya çalışmaktan ibaretti.»

«O birkaç aylık yatılı okul hayatında edindiğin bilgiye pişman mısın yoksa?»

«Doğrusu hayır... Tevrat'ı orijinal dilinden hatmettim. Eflatun'u okuyarak Yunancamı da epeyi ilerlettim.»

«Bundan böyle benim öğretimim, beyninizi olduğu kadar, vücutlarınızı da terbiye edecektir. Söz gelişi, bu günkü antrenmanımız fazla mı hafifti?»

Tepeden tırnağa bütün vücudu acıyan Florimond:

«Hayır!» diye atıldı.

Kont ateşin öbür yanında yere uzanarak avadanlık çantasına yaslandı. Çevrelerinde orman onları, açıklanamayan ve insanı ürküten binbir gürültüyle beneklenmiş, buz gibi bir sessizlikle sarmıştı.

Florimond:

«Benden kuvvetlisin, baba,» diye tekrar etti.

Şu son günler, pek çabuk kurumlanan delikanlı için acı bir ders olmuştu.

Joffrey, oğlunun sözlerine karşılık:

«Her alanda senden kuvvetli değilim oğul,» diye söylendi. «Duygusuzluğun seni bir zırh gibi koruyor, bu ise, kalbinin bağlı oluşu sebebiyle benim cüret edemediğim bazı şeylere atılmasını sağlayacak.»

Florimond merakla:

«Aşk insanı zayıf düşürür mü?» diye sordu.

«Hayır ama insanın, kendininkinden başka hayatlardan da sorumlu olması, serbestliğini, daha doğrusu hayatlarımızın baharında serbestlik dediğimiz şeyi müthiş surette köstekler. Aşk, bütün yeni bilgiler gibi, insanı zenginleştirir, ama İncil'de «Bilimi artırmak, üzüntüyü artırmak demektir.» diye yazılıdır. Her şeye sahip olmaya sabırsızlanma Florimond. Fakat ıstırap çekmek korkusuna boyun eğerek, hayatın sana sunduklarının hiçbirinden de vazgeçme. Delilik, her şeye bir anda sahip olmayı istemektir. En büyük ustalık ise, bir kuvvetin yerine bir diğerini koyabilmektir. Evet, gençlik özgürdür, ama olgun olan sevebilmektedir, bu ise olağanüstü bir duygudur.»

«Ben de bu duyguyu tadacak mıyım dersin?»

«Hangi duyguyu?»

«Söz ettiğin o aşkı.»

«Aşka lâyık olmak ve bedelini ödemek lâzımdır.»

Florimond, uyuşan bacaklarını ovuşturarak:

«Zannederim... Bedelini başkalarına bile ödetiyor,» diye mırıldandı.

Kont kahkahalarla güldü. Florimond'la o kadar kolay anlaşıyorlardı ki. Delikanlı da güldü ve babasına göz kırptı.

«Annemizi aramıza getirdiğinden beri daha şensin, baba.»

«Sen de daha şensin, oğlum.»

İkisi de susarak düşünceye daldılar. Arada Anjelik'in hayali gözlerinin önünde canlanıyor, düşünceleri, sinsi sinsi aralarına sokularak onları aşağılayan adamın etrafında toplanıyordu. Florimond birdenbire:

«Bu Teğmen Pont-Briand bana kimi hatırlatıyor, biliyor musun,» dedi. «Belki biraz daha ince ve daha az adi, ama Yüzbaşı Montadour'la benzerliği çok.»

«Yüzbaşı Montadour da kimdi?»

«Kral'ın emri üzerine yoldaşlarıyla birlikte şatomuza bekçilik eden ve bakışları bile annem için bir hakaret olan domuzun biri. Bağırsaklarını deşmeye defalarla hasret duymuşumdur. Ama o zamanlar çocuktum, annemi korumak için elimden birşey gelmezdi. O asker müsveddeleri ise hem sayıca çok kalabalık, hem de çok güçlüydüler... Bizzat Kral, annemin yıkımını istiyordu...»

Delikanlı susarak, ona battaniye vazifesi gören kurt derisiyle astarlı ağır kazağını üzerine çekti. Sessizlik uzayınca Joffrey de Peyrac, oğlunun uyuduğunu sandıysa da, Florimond ansızın devam etti.

«Kalbimin duygulara kapalı olduğunu söylemekle çok yanılıyorsun, baba.»

«Sahi mi?... Âşık mısın yoksa?»

«Senin düşüdüğün anlamda değil. Ama kalbimde çoğu zaman huzurumu kaçıran bir gönül yarası var. Kuvvetli bir kin, birkaç zamandır bana rahat nefes aldırmıyor. Evet, küçük kardeşim Charles-Henri'yi öldüren adamlardan nefret ediyorum. Onu öyle severdim ki...»

Genç çocuk bir dirseğinin üzerinde doğruldu. Yüzünü alevlerin ışığına tutarken, gözleri garip bir ateşle parlıyordu.

Kont:

«Yanılmışım. Kalbi ölü değil,» diye düşündü.

Florimond açıkladı:

«Charles-Henri üvey kardeşimdi. Annemin, Mareşal du Plérris-Bellière'den olan oğlu.»

«Biliyorum.»

«Son derece cana yakın bir çocuktu. Onu çok seviyordum. Yüz bulamadığı annemden intikam almak için onu, Montadour'un boğazladığına eminim. Tıpkı Pont-Briand gibi heybetine şişinen, iğrenç iğrenç gülümseyen bir adamdı... Montadour'u düşündükçe bütün zampara Fransızlardan ve yılışık suratlarından nefret ediyorum. Oysa ben de Fransızım. Bazan da küçük üvey kardeşimi at üzerinde kaçırmama engel olduğu için, anneme de kızıyorum. Charles-Henri'ciğimi kurtarabilirdim belki. Ama gerçekten o kadar da küçüktü ki. Onu karşılaşacağımız tehlikelerden koruyabilir miydim acaba? Bütün bunları düşündükçe, o zamanlar çocuk olduğumu daha iyi takdir ediyorum... O sıralarda kendimi birşey sanırdım, ama her şeye rağmen ben bir çocukmuşum... Kılıcıma rağmen... Annem ise benden bile âciz durumdaydı. Onu savunmak, onu düşmanlarının eziyetlerinden kurtarmak için hiçbir şey yapamazdım. Bunun üzerine seni aramaya çıktım. Şimdi de seni buldum ve sen kocası, ben oğlu, ikimiz de kuvvetliyiz. Ama onlar, cinayetlerini işleyecek vakti bulduklarına göre, çok geç. Küçük Charles-Henri'ye dünyada hiçbir kuvvet diriltemez.»

«Yanılıyorsun, oğlum, o bir gün senin için dirilecektir.»

«Ne demek istiyorsun baba?»

«Senin de bir gün bir oğlun olduğu vakit dirilecektir demek istedim.»

«Çok doğru! İyi ki bunu bana söyledin, baba, teşekkür ederim!»

Genç çocuk gözlerini kapadı. Birden pek yorgun görünmüştü. Eskileri anarken hep ağır konuşmuş ve kısa kısa cümleler kullanmıştı. O vakte kadar kabul etmekten çekindiği gerçekleri yeni yeni keşfediyormuş gibi bir hali vardı. Kont için de, Anjelik'in ondan uzakta yaşadığı bilinmez hayatın bir ucu aydınlanmış gibiydi. Genç kadın, çocuğu Charles-Henri'den hiç söz etmezdi. Bunda belki kocasına karşı düşüncesizce hareket etmek istememesinin ya da ondan çekinmesinin etkisi vardı. Ama, ana kalbinin, Florimond'unkinden daha az sızlamasına imkân var mıydı?

Delikanlının kalbi utanç, ıstırap ve güçsüzlük ateşiyle yanıyordu. Joffrey de Peyrac, Pont-Briand'ın peşinde Vapassu karakolundan ayrılmalarından beri duyduğu öfkeyi oğluyla paylaştığını hissetti.

Bu öfke, çocukla erkeğin, ihanete uğramış ve yenilmiş olarak gerilerinde bıraktıkları bir geçmişin aynı kaynaklarından güç alıyordu. Joffrey, bu genç kalpteki dayanılmaz yükü hafifletmek ve onu acı düşüncelerden ayırıp harekete yöneltmek için oğluna doğru eğildi.

«Felâketlerle yenilgilerin yükünden her zaman kurtulunamaz oğlum,» dedi. «Ama çarkın döndüğünü unutma. Senin de demin dediğin gibi, ikimiz bir arada kuvvetliyiz. Senin için ve benim için intikamın zamanı nihayet geldi, oğlum... Nihayet aşağılamalara karşılık verebileceğiz, kendimizi savunabileceğiz, yediğimiz darbeleri iade edebileceğiz. Yarın o adamı öldürmekle Charles-Henri'nin intikamını, pisipisine harcanan annenin de intikamını alacağız, yarın o adamı öldürmekle Montadour'u öldürmüş olacağız...»

22

KARŞILAŞMA Meganik gölü çevresinde oldu.

Suların, kalın bir buz örtüsünün altında uyukladığı bu kış günlerinde, hemen ovanın sonsuzluğu tarafından yutulmayan bir tek insan çığlığı duyamazsınız. Donmuş suların yukarısındaki ölü ağaçlar, sanki saf billûrdan sütunlardır, ölgün güneşten çok havanın parlaklığı, cam görünüşlü dallarında binbir yıldız ışıldatır. Karın, aldatıcı bir beyaz kadife halinin altında gizlediği göller, ırmaklar, kanallar ve bataklıklar ülkesinin tek sakinleri bu buzdan devlerdir.

Kanada'lı kişizadelerle vahşileri, yazın ve sonbaharda kâfirlerin kanını akıtarak baş derileri toplamak ve günahlarını bağışlatmak, böylece de ruhlarını kurtarmak ve ticaretlerini yaşatmak üzere güneye, Yeni İngiltere'ye akın ederler. Chaudière su yolunun berrak esmer suları onları buralara getirmiş olmalıdır. Öbür yakaya doğru inişe geçmeden önce konaklayıp dua edecekler, dev kamp, ateşlerinin etrafında papazlarıyla ilâhiler söyleyeceklerdir.

Teğmen Pont-Briand, bir kayanın tepesinden Megantik'in parıltılı yalnızlığını görünce, kalbini sıkan mengenenin gevşemesiyle daha rahat nefes aldı. Memleketi, Kanada toprakları artık yakındı. Burada onu nice hatıralar bekliyordu. Kont Loménie-Chambord'la burada bulunalı da çok olmamıştı. Bu, Katarunk karakoluna yaptıkları belâlı seferden dönüşlerindeydi.

Teğmen:

«Evet, belâlı,» diye tekrar etti, çünkü Kataruuk halkıyla karşılaşalıdan beri huzurundan olmuştu.

Fakat bu karşılaşmayı yaşamamış olmayı ne pahasına olursa olsun istemezdi. O zamandan beri bir tek kadın için beslediği duygu, hayatını öylesine zenginleştirmişti ki, bundan böyle ondan yoksun olacağı düşüncesi ona ıstırap veriyordu. Onun hayaliyle yaşayamamak, parlaklığının daha iyi zevkini çıkartmak için onu başka kadınlarla kıyaslayamamak, onu seyredememek, ona tapamamak dayanılmaz birşeydi. Ruhunu besleyen bu delilik olmadan yaşayabilmeyi imkânsız görüyordu. Anjelik'siz hayat kendisi için bütün çekiciliğini kaybediyordu çünkü. Şu son aylarda genç kadın, onun hayatının bir parçası olmuştu. Erkek umutsuzlukla:

«Döneceğim,» diye bağırdı. «Vazgeçemem ondan... Hiçbir zaman vazgeçemem... Onu istiyorum... Ona sahip olmadan ölemem... O, eğer bana nasip değildiyse, niçin yolumun üzerine çıktı?..»

Bir yandan da kadının etinin, olgun meyvelerin tadında olduğunu kendi kendine tekrarlıyordu. Dudaklarına tecavüz ettiği ve şimdi kendisine utanç duyuran andan çok, başı, onun dizlerinin üzerinde ve zengin kıvrımlı göğsüne dayalı olarak kendine geldiği anı düşünüyordu. O sırada genç kadının ona gösterdiği acımayla karışık ilgi, onu, herhangi bir teslimden daha çok allak bullak ediyor, elini ayağını kesiyor ve heyecanlandırıyordu.

Anjelik'in bir an öncekinden ne kadar farklı, tatlı ve derin bakışı gözlerinin önündeydi. Bu bakış ve:

«Ne oluyor?.. Bu, sizin normal haliniz değil, Mösyö de Pont-Briand...» diyen sesi onu utandırmakla birlikte, ruhuna iyi gelmişti.

Genç kadının sözlerinin doğru olduğunu biliyordu. Anjelik, erkeğin etrafında anormal birşeyler olduğunu hemen sezen çok güzel gözleriyle ona bakar bakmaz, bu-

nun farkına varmıştı. O zaman, kendisi de tenine yapışan, zihnini kıskıvrak eden ve kendi gücüyle kurtulamayacağı korkunç bir iradenin esiri olduğunu anlamıştı. Zaten önceden planlanan kötülük, yerine gelmişti. Pont-Briand kendisine düşen rolü oynamış, fakat hedefine ulaşamamıştı, şimdi ise herkes ona yüz çevirecek, onu terkedecekti. Başına yediği darbenin etkisiyle bir an saplantısından kurtulmuş olarak sendeleye sendeleye uzaklaşmış, fakat yoluna devam ettiği sırada, çok geçmeden bu etki dağılmış ve her zamanki takınakları ona yine eşlik etmeye başlamıştı.

Genç kadından, onda, tamamiyle cinsel olmaktan çıkarak, daha dost, daha temiz ve ıstırabına daha yakın bir izlenim kalmıştı. Bazan yavaş şesle ona sesleniyordu.

«Hanımefendi, siz, beni yönetenden, irademi kendine köle edenden beni kurtarabilirdiniz belki. Onu hayatımdan defetmeme yardım edebilirdiniz belki... Heyhat, buna imkân yok... O sizden daha kuvvetlidir... Normalin üstünde bir gücü vardır onun... Ona karşı elimizden birşey gelmez, değil mi? O herkesten daha kudretlidir.»

Bazan ağaçların mavimsi dalları arasında onun elbisesinin kıvrımlarını görür gibi oluyordu. Fakat bu daima silik ve belirsiz bir şekilde. Buna karşılık, çok net olarak gözlerinin önündeki bakış, sevdiği kadınınki değildi. Bu tatlı ve gülümser, fakat aynı zamanda erkekçe ve amansız olan mavi bir bakıştı. Duyduğu ses de tatlı ve ikna ediciydi: «O kadın senin olacak...» Pont-Briand o zaman donarak taş kesilmiş ormanlarda ya da silik kıvrımlı vadilerde yankılar uyandıran tiz bir kahkaha savuruyor, peşini izlemekte olan Huron da kara gözleriyle ona garip bir bakış fırlatıyordu. Teğmen bundan sonra çirkin çirkin gülerek kendi kendine konuşuyordu.

«Hayır, o kadın hiçbir zaman benim olmayacak, muhterem Peder... Siz, beni oralara yollamadan önce, her

şey gibi, bunu da biliyordunuz... Ama bir kere denemeye değerdi, değil mi? Yok etmek istediğiniz kişiyi yıkmak için tek çare buydu! Onu kalbinden vurabilecek tek çare buydu!...»

Mavi bakışlara sesleniyordu:

«Niçin siz, muhterem Peter? Ve niçin ben?..»

Raketli ayaklarının ağır ve âhenkli adamlarıyla ilerlerken böylece mırıldanmaya devam ediyordu.

Bu çılgınca yarış sırasında, içinde başka bir korku da yer etmeye başlamıştı. Biraz mantığını işletse, Joffrey de Peyrac'ın onu takip etmeyeceğine, bu mevsimde böyle bir yolculuğu göze almaya cüret edemeyeceğine, bu çılgınlığı yapmak için kendisi gibi, memlekette uzun yıllar sürtmüş olmak gerektiğine kanaat getirirdi. Fakat garip bir duygu ona, Kont de Peyrac'ın her şeyi yapabilecek güçte olduğunu söylüyor; normal adamların, peşinen partiyi kaybetmiş olarak çırpınacakları durumlarda, Kont'un iri kara siluetinin, tabiat kuvvetleriyle birleşeceğini ihtar ediyordu.

Böyle bir adamın karşısına çıkmak ve ona meydan okumak şaşkınlığını nereden işlemişti? Böyle birşey yapmak için, insanın, aklını kaybetmiş olması gerekirdi!..

■

ŞİMDİ de Maine'nin sınırına gelmişti ve terkedilmiş Megantik bölgesini seyrediyordu.

Karakoluna, emniyete ve yakınlarına kavuşabilmesi için önünde, iki uzun hafta vardı!.. Arkasında bıraktığı toprakları aştığı için gönlünde bir ferahlık duymakla beraber, Apalaşların güneyinde kalmış bütün bölgelerin, daha şimdiden «Meine benim krallığım olacak,» diyene ait olduğunu için için kabul ediyordu. Pont-Briand, Kont

de Peyrac'ın ülkesinin sınırına vardığını takdir ediyordu. Kara kayaların koynuna gömülmüş Vapassu karakolu, oraya demir atmış bir savaş gemisinden farksız. Çapası şimdiden iyi tutunmuştu. Oradan kolay kolay sökülebileceğe benzemezdi. Onu oraya savuran, bu işi, tesadüfen değil, ne yaptığını ve ne istediğini bile bile yapmıştı. Bütün bunlar o kadar doğruydu ki, Pont-Briand bütün yol boyunca, Megantik'e varmakla Kont'un ülkesinin sınırlarının dışına çıkmış olacağı, böylelikle de Joffrey de Peyrac'ın elinden kaçacağı duygusundan kurtulamamıştı. Şimdi de Megantik bölgesindeydi.

Kışın verdiği geçici ölümün pençesindeki duygusuz ağaca yaslanan adam, umutla umutsuzluğun birbirine karıştığı çırpıntılı soluklar alıp veriyordu.

Birkaç adım atınca, ovanın pırıltılı sisinin içine girecek, beyaz gölgelerin arasında kaybolacak, gizlenecek, bakışlardan yavaş yavaş silinecek ve Joffrey de Peyrac artık ona yetişemeyecekti. Kaçmaya devam ederek Saint-Laurent nehrine ulaşacak, orada sırayla ahşap bir karakolla, sonra sivri bir kilise kulesinin etrafında toplu birkaç kâgir köyle ve büyük bir çiftlikle karşılaşacaktı. Hatta o çiftliğe girerek kocaman ocağın bir köşesinde şarapla ıslatacağı bir tuzlanmış domuz eti porsiyonu yiyebilecekti. Evet, Kanada'da güvenlik içinde olacağına şüphe yoktu.

Fakat, benliğinin en kıymetli tarafını: Beyaz yol boyundaki ölü ağaçların sivri dallarına takılarak taraz taraz olmuş rüyalarını, hayallerini kaybetmişti.

Ağırlığı sebebiyle bir hendeğin dibine yuvarlanan ve oradan çıkamayan bir hayvan gibi, öfkeyle silkinerek etrafındaki karları dağıttı. Büyük şöminenin köşesinde, dizlerinin üzerinde bezelye çorbası ve tuzlu domuz yağıyla dolu tahta bir çanakla oturuşu hayalinden kuvvet almaya çabalıyordu. Ama yarım yamalak gördüğü mut-

luluklar yanında bu tablonun öyle acı bir tadı vardı ki. Vapassu'da da avcunda bir bardak alkol ve önünde sıcak çorbayla ateşin karşısında oturmuştu, fakat o sırada genç kadın da orada, birkaç adım ötesinde, ateşin aydınlığının içindeydi. Erkek de onu seyretmekle doymuş, bu mutluluğun yanında ateşin parıltısının hafiflediğini, yiyeceklerin tadını kaybettiğini hissetmişti.

Buz gibi soğuk bayırı ağır adımlarla indi. Her adım onu imkânsız umutlarından biraz daha uzaklaştırıyordu, o ise, bu umutlarına arkasını dönebilmek ve neticelerini kabullenebilmek imkânsızlığı içinde kendini insanların en bahtsızı olarak hissediyordu. Gölün kıyısına kavuşan küçük vadi çukurunu takip ettiği sırada, Kızılderili, bir ara koluna dokunarak, ona, tepelerdeki birşeyi gösterdi. Pont Briand o yöne bakınca, birtakım karaltıların kıpırdadığını görür gibi oldu ve bir saniye önce buzdan bir felcin pençesinde yatan tabiattaki bu ani hareket Teğmeni ürpetti. Etrafında hiçbir şey kıpırdamaz olalı o kadar uzun zaman geçmişti ki. Bu ritm kopmuştu şimdi. Pont-Briand, o hareket halindeki şeyi hemen düşman olarak manâlandırarak:

«Acaba ayılar mı?» diye mırıldandı.

Fakat sonra, kendine sersem lâkabını yakıştırarak omuzlarını silkti. Kışın ayılar uyurlardı.

Uzun yolu boyunca, kış uykusuna yatmayan hayvana bile rastlamamıştı.

Kışın soğuk aylarında bazan kurt, tilki ve geyik bile, tabiatı tamamiyle kışın pençesinde bırakmak ister gibi, dünya yüzünden sanki silinirlerdi.

«Acaba Kızılderililer mi?»

Fakat Kızılderililer yılın bu döneminde bu bölgelerde ne yapacaklardı? Onlar da ağaç kabuğundan kulübelerinde hemen hemen kış uykusuna yatıyor ve biriktirdikleri erzakla vakit geçiriyorlardı. Açlık etkisiyle yola

düşüp bir dişi peşindeki geyiğin arkası sıra buzlu patikalarda koşuşmalarının ve sıskalaşmış bir av yakalamak suretiyle kendi sefil hayatlarını kurtarmaya çalışmalarının henüz zamanı gelmemişti.

Pont Briand yüksek sesle:

«Bunlar insan,» dedi.

Hem de beyaz adamlardı!.. Ormancılardı! Teğmen, kaderinin birazdan belirleneceğini hissederek gözlerini kapadı. Gelenlerin kim olduğunu daha görmeden biliyordu.

Dudaklarının arasından kaçan boğuk bir inilti, başının etrafını soğuk havada beyaz bir hâleyle çevirdi. Ruhu daha şimdiden vücudunu terkediyordu sanki.

Korkunun etkisiyle tepeden tırnağa titredi. Sonra, biraz toparlandı. Hayatı boyunca yolu üzerinde savaş ve ölü görmüş bir cengâverken ne hale düşmüştü...

Bütün heybetiyle doğruldu ve kendisine doğru gelen Kont de Peyrac'la oğluna garip bir tebessümle baktı.

23

BEYAZLARA bürünmüş vadide siyah gözüken siluetlerin kendisine yaklaşışını seyrederken Pont-Briand'ın gözleri, Kont'tan çok, peşindeki oğlanın üzerindeydi.

Florimond'a Vapassu'dayken fazla dikkat etmemişti. Delikanlının, babasının kopyası olduğunu biliyordu. Buna rağmen, Florimond'un yüzünde Anjelik'i hatırlatan bir taraf da vardı. Bu delikanlıda iki varlığın birleşmesinin, rüyalarını dolduran kadının bu çocuk dolayısiyle bir başkasına bağlı oluşunun inkâr kabul etmez de-

lilini gören Pont-Briand, ne kadar yalnız olduğunu bir kere daha ölçtü. Çocuk henüz babasının boyuna erişmemişti, ama hareketlerinde daha şimdiden gizli bir kuvvet seziliyor, kürklerin aralığında parlayan taze kırmızı dudaklarında kolay kolay yılmayacak bir iradenin yankısı göze çarpıyordu.

Her ikisi de Pont-Briand'ı öldürmeye geliyordu. Onu öldüreceklerdi.

Pont-Briand, hiçbir zaman babası olamayacağı oğulu düşündü. Belki de oğulları olmuştu. Ama arkasında bıraktığı kadınlarla ilgilenmemişti ki, onlardan oğlu olup olmadığını bilsin... Kalbinde uyanan acı bir kıskançlık, kendisinden hesap sormaya gelen ve onda olmayan her şeye: Bir eşe ve bir oğula sahip bulunan adamdan onu nefret etmeye sevketti. Neredeyse tüfeğini omuzlayacak ve her ikisini de öldürecekti. Fakat ardından, bir kişizadeye lâyık olmayan böyle birşey düşündüğü için kendi kendisinden iğrendi. Aynı zamanda, onu gözden ayırmayan Kont'un, ateş etmekte belki de daha atik davranacağını düşünmüştü. Joffrey de Peyrac'ın nişancılıktaki ustalığı, ün salmıştı.

Böyle bir adamla karşılaşmamak için bütün servetini feda etmeye hazır bulunan Pont-Briand:

«Ah, bu Peyrac neden denizlerinde kalmadı sanki!» diye düşündü.

Kont'un kişiliği daha ilk gününden onu rahatsız etmişti. Hatta ürkütücü yabancıyla o kadar çabuk dost olduğu için, Albay Loménie-Chambord'a içerlemişti. Yoksa u adamın elinden öleceğini o zamandan mı hissetmişti? Pont-Briand kendi ruhunu okuyabilse, bilhassa kendini bu adamdan o kadar aşağı hissettiği için ıstırap çektiğinin farkına varırdı.

Birkaç adım uzaklıktan birbirlerini sessizce incelediler. Pont-Briand hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermiyor, hiç-

bir soru sormuyordu. Böyle bir komedya oynamayı küçüklük sayardı.

Joffrey de Peyrac sonunda:

«Niçin burada olduğumu biliyor musun?» dedi.

Teğmen'in, sesini çıkarmaması üzerine ilâve etti.

«Karımı çalmaya çalıştınız, sizden bunun hesabını sormaya geldim. Onuruna dokunulan taraf ben olduğuma göre, silahları seçmek hakkı da bana ait.»

Teğmen belirli belirsiz:

«Ne silahı?» diye sordu.

«Kılıçla düello edeceğiz. Siz de bir asilzadesiniz.»

«Benim üzerimde kılıç yok.»

«İşte size bir kılıç!»

Kont böyle diyerek, düşmanına, Porguani'den ödünç aldığı kılıcı fırlattı ve kendininkini de kınından sıyırdı. Sonra etrafına bakınarak:

«Arazi, bana böyle bir karşılaşmaya pek uygun görünmüyor» diye devam etti. «Hele burada kar hem yumuşak, hem de derin. Raketlerimizi çıkardığımız anda, ayakat duramayız. Onun için, toprağın sert olduğu göl kıyısına ineceğiz. Çarpışma sırasında oğlum, Kızılderilinizi gözünden ayırmayacak. Olur ya, vahşi, kurallarımızı bilmediği için, bana alçakça saldırarak yardımınıza koşmaya kalkışır. Ona böyle bir işe kalkışmamasını ihtar edin, aksi halde, oğlum onu acımadan yere mıhlar.»

Göl kıyısında, çizmelerin altında çatırdayan donmuş bir kar kabuğu buldular. Pont-Briand da, Kont gibi torbasını, tüfeğini, barutluğunu ve tabancalarını yere bıraktı, kalın kemerini çözdü ve kürk astarlı kazağını çıkardı. Yünlü bir mintanın üzerine giydiği kolsuz deri yeleği da attı. Son olarak mintanını da çıkarınca, soğuk, çıplak derisini âdeta ısırdı. Peyrac'ın da aynı şekilde belden yukarısı çıplaktı. Pont-Briand gelip onun karşısında durdu.

Ufka doğru inerek sislerin içine dalan ve manzaranın

donuk beyazlığının üzerine şafak parıltıları yayan pembe güneşe baktı. Gündüzün hiç dikkati çekmeyen gölgeler, ağaçların dibinde oynak birer sürüngen gibi uzuyordu. Akşam olmak üzereydi.

Pont-Briand, etrafına hasretle baktı. Yaşadığı sahne ona o kadar uzak görünüyordu ki. Oradan kaçmak isterdi. Sahiden ölecek miydi? Duyduğu öfke birden ona cesaret verdi. Evet, kılıç kullanmakta beş para etmezdi. Burasını biliyordu, ama hiç değilse kar müttefiki olabilirdi. Joffrey de Peyrac, karda vuruşmaya alışık değildi. Megantik her halde Yeni Fransa'nın bir Kanadalısına ihanet etmezdi. Pont-Briand azametle doğrularak:

«Ailece ele avuca sığmayan insanlarsınız,» dedi. «Hanımınızın da maşasıyla kafamı parçalamasına ramak kaldıydı.»

Bu havadis Joffrey'in pek hoşuna gitmişti.

«Sahi mi söylüyorsunuz?» diye atıldı. «Aferin Anjelik'e.»

Pont-Briand öfkeyle:

«Gülün, gülün!» diye karşılık verdi. «Günün birinde o, sizi birbirinizden ayırdığı zaman gülecek haliniz kalmayacak ama!»

Birdenbire dikkat kesilen Kont kaşlarını çatarak:

«O mu? O da kim? Kimden söz ediyorsunuz?» diye sordu.

«'O'nun kim olduğunu benim kadar siz de biliyorsunuz!»

«Yine de ağzınızdan bir ad duymak isterim. Söyleseniz!»

Kanada'lı teğmen, göze görünmeyen ruhlar onu duyabilecekmiş gibi, donmuş manzaraya endişeyle baktı. Sonunda, gürültüyle soluyarak:

«Hayır,» dedi, «söylemeyeceğim. 'O' çok kudretlidir. Sonra, elinden kurtulamam.»

«O vakte kadar benim elimden kurtuldun da...»

«Olsun! Hiçbir şey söylemeyeceğim, ona ihanet etmeyeceğim. Beni terketmesini istemiyorum.»

Boğazından hıçkırığa benzer bir ses koptu.

«Öldüğüm zaman benim için dua etmesini istiyorum.»

Teğmen yine umutsuzluğa düşmeye başlıyordu. Kendini buzlu zemin üzerinde çıplak, donmuş ve tek başına olarak görüyor, ruhunun, bu kalıbı terkederek ahret yolunu tutuşunu hayal ediyordu.

«Beni 'O' teşvik etti,» diye bağırdı. «'O' olmasaydı, hiçbir zaman bu suçu işlemezdim. Şimdi de gözü kapalı olarak kılıcınızın üzerine atılacağım. Ama 'O' yine de galip gelecek. 'O' kuvvetlidir... 'O'nun silahları sizi yere vuracak. Sizi, sevdiğiniz kadından ayıracak. Aşka tahammül edemez, 'O'... Sizi Anjelik'ten ayıracak. Göreceksiniz!»

Pont-Briand, bu sözlerin başında bağıra bağıra konuşmuştu, fakat sonra, sesi zayıflayıp boğuklaşırken, irileşen gözleri garip bir parıltıyla parlamaya başladı.

İçinden koparmış gibi birkaç kere daha:

«Göreceksiniz, göreceksiniz,» diye tekrarladı.

Sonra, boynunda asılı kutsal madalyonları öperek tetikte beklemeye başladı.

24

JOFFREY DE PEYRAC'la Florimond'un dönüşleri uzadıkça uzamıştı. Anjelik'in kalbindeki endişe de bu arada çılgınca bir telâş halini almıştı. Genç kadın sakin görünmeye kendini zorluyor, fakat yüz çizgilerinin gerilme-

sinin önüne geçemiyordu. Gecelerini uykusuz geçirmekteydi. Kazaen uyuyakalacak olsa bile, çok geçmeden silkinerek uyanıyor ve kulağına gelen gürültülerde ve çıtırtılarda yaklaşan bir ayak sesi ya da bir fısıltı arıyordu. Fakat rüzgârın ıslığı, sadece, fırıtnayı ve kocasıyla büyük oğluna büsbütün yollarını kaybettirerek onlara mezar olacak karı haber veriyordu. Genç kadın, gündüzleri belki yirmi defa kapının eşiğine çıkarak onların yolunu gözetlemenin ya da göle kadar inerek, kıyıyı uzun bir zaman takip etmenin önüne geçemiyor, ta uzaklarda ormanın içinden iki karaltının çıkması için bütün kalbiyle dua ediyordu. Sonunda, daha fazla dayanamadı. Sinirleri iyice berbat olmuştu.

Morumsu bir göğün, tabiatın üzerine çökerek bütün aydınlığı yavaş yavaş yuttuğu bir akşamdı. Öğleden sonranın üçünde gece olmuştu bile. Hırçın bir rüzgâr çıkmıştı. Karın, karanlığın sınırında döne döne yağdığı görülüyordu. Avludan bir âlet getirmek ya da bir çit kapısı kapamak için barınaktan çıkmış olanlar, rüzgârdan yere devrilmişler ve sürünerek geri dönmek zorunda kalmışlardı. Sıkı sıkı kapalı kapılara rağmen ve istemeye istemeye kış gecesinin taşkınlığına, dünyayı mahvetmeye niyetli tabiat kuvvetlerinin öfke gösterilerine kulak veriliyor ve insanın güçsüzlüğü her zamankinden fazla hissediliyordu. Çocuklar erkenden yataklarına yatırıldı, akşam yemeği de daha erken verildi.

Erkekler konuşmadan ve belli bir endişe içinde yemeklerini yiyorlardı.

Anjelik artık gücünün kalmadığını hissetti. Yumruklarını sıkıp, iniltilerini boğmak için onları ağzına yapıştırarak ve ikide bir, «Allahım! Allahım!» diye mırıldanarak büyük salonda bir ileri, bir geri gidip gelmeye başladı. Onun bu haline bir iki saniye seyirci olduktan sonra, adamların akılları başlarına geldi. Genç kadının telâşı ve

umutsuzluğu onlarda önce şaşkınlık, sonra da korku ya da heyecan uyandırmıştı. Anjelik'i şimdiye kadar kendilerinden o kadar üstün hissetmişler, gerektiğinde yardım istemeye koştukları veya azarını işittikleri hanımefendi görmeye o kadar alışmışlardı ki, şimdi, onu aciz ve korkusunu itiraf eder halde görmek, onları allak bullak ediyordu.

Cantor:

«Anne, anneciğim!» diye mırıldanarak iskemlesinden fırladı ve Anjelik'i öpmeye koştu.

Öbürleri de bu sinyali beklermiş gibi hep birden ayağa kalkıp genç kadının etrafını çevirdiler.

«Niçin kendi kendinize eziyet ediyorsunuz, Kontes Hanımefendi?»

«Onların başına ne gelebilir ki?»

«Yok yere üzülmek doğru değil!»

«Onların ikisi de dayanıklıdırlar, yaman ormancılardır!»

«Ben, Kont Hazretleri'ni az mı iş başında gördüm!»

«Fırtınada bile ağaç kabuğundan bir barınakta hiçbir şeyden korkulmaz.»

«Yanılmıyorsam, yolun üzerinde bir Algonquin köyü de var.»

Kont'un, şerefini lekeleyen bir adamın arkası sıra kuzeye doğru yola çıktığı, işin başından beri biliniyordu. Bu, kanundu! Zaten Teğmen Pont-Briand'ın tavırlarının içerlettiği daha başkaları da vardı. Anjelik buna rağmen, bu kabasaba adamların hiçbirinin, ondan ve Kanadalı'nın sululuklarına karşı gösterdiği tepkiden şüphe etmediğini hissediyordu. Küçük topluluklarında hiçbir şeyin gizli kalmasına imkân yoktu. Pont-Briand'la Anjelik'in arasındaki sahnenin her ne kadar tanığı olmamış idiyse de, herkes, bunun anahtarlarını tahmin edebiliyordu. Pont-Briand içindekileri sayıp dökmüş, genç kadın, onun ağzının payını

vermiş, Kont da olayı öğrenince, adamı öldürmek için peşine düşmüştü. Bütün bunlar usuldendi. Fakat şimdi karşılarında, ellerini buran ve sanki onlardan teselli arar gibi teker teker hepsinin yüzlerine bakan bu azap içindeki kadın vardı. Karakoldakiler, hayallerinden bile geçirmedikleri şeyi yapmaya cüret eden bu Kanadalı'nın davranışına üzülüyorlar ve bunun, kendilerini de ilgilendirdiğini hissediyorlardı.

Jacques Vignot:

«Kont'un gitmesi lâzımdı, hanımefendi, ama göreceksiniz, geri dönecektir,» diyordu.

Geri dönecektir! Geri dönecektir! Hepsi, bu sözleri tekrarlıyorlardı.

Anjelik, adamlarının samimiyetini hissetti ve o akşam nasılsa orada bulunan ihtiyar Eloi Macollet'nin omzuna birdenbire başını dayayarak hıçkırmaya başladı. Eloi Macollet, bütün fırtınalara karşı koyan köklü bir ihtiyar ağaç gibi, kendisine ihtiyaç duyulduğu zaman daima el altında bulunurdu. Genç kadını sıkı sıkı tutarak:

«Ağlayın! Ağlayın! Size iyi gelir,» dedi.

Fakat ötekiler hâlâ şaşkın haldeydiler.

Garip değil mi, genç kadının içini rahat ettirecek cümleyi söyleyen son derece hiddetli bir tavırla geride duran Overnya'lı demirci oldu.

«Neden korkuyorsunuz, hanım? Kont, Florimond'la beraber!» dedi.

Anjelik başını kaldırarak Overnya'lıya umutla baktı.

«Öyle ya! Hakkınız var Clovis! Joffrey, Florimond'la beraber! Florimond da hiçbir zaman yolunu şaşırmaz, değil mi?»

«Hiçbir zaman şaşırmaz. Hatta bizler bazan, bu çocuğun küçükken mutlaka bir pusula yuttuğunu söyleyerek aramızda şaka ederiz.»

Anjelik'in hafifçe gülümsediğini gören adamlar biraz

rahatladılar. Bununla beraber dostça deyişlerle gönlünü almaya devam ettiler. Ciddi tavırlı Don Alvarez, genç kadına, siyah şimşir tesbihini göstererek, Kont de Peyrac'la oğlunun dönüşü için dua ettiğini anlatmak istedi.

Bu kadar içten ve samimi dostluk belirtileri karşısında Anjelik büsbütün hıçkırmaya başladı. Gözyaşlarını durduramıyordu.

Bayan Jonas bunun üzerine onu omuzlarından tutarak:

«Benimle gelin, yavrum, artık gücünüz kalmadı!» dedi. «Biraz uzanıp dinlenmeniz lâzım, aksi halde onlar çok geçmeden keyif içinde döndükleri zaman, siz onları hayalet gibi karşılarsınız.»

■

ANJELİK, Bayan Jonas'ın iyiliğinin derecesini o güne kadar yeterince ölçememişti. Kadıncağız, Anjelik'e odasına kadar destek oldu, soyunmasına yardım etti ve çarşafların arasına sıcacık tuğlalar da koymayı ihmal etmeyerek onu yatırdı, sonra da genç kadına sıcak birşey içirdi. Bir yandan da konuşmaktan geri kalmıyordu.

Anjelik yavaş yavaş sükûnet buldu. Korkularını başkalarıyla paylaşmak, endişesini hafifletmişti. Bayan Jonas da şimdi bunları düşünmesine meydan vermiyordu.

«Erkeklerin dayanıklılığının derecesi tahmin bile edilemez,» dedi. «Biz kadınlar uzaktan pireyi deve yaparız... Erkekler, pek fazla uzun sürmemesi şartiyle, soğuğa, kara ve uzaklığa metelik vermezler. Kanları sıcak, fakat beyinleri soğuktur erkeklerin. Kont Hazretleri'nin, herhangi bir yorgunluk ya da korku belirtisi gösterdiğini siz hiç gördünüz mü? Ben görmedim doğrusu!»

Hatmisini yudum yudum içmeye başlamış olan Anjelik:

«Orasını ben de biliyorum, ama insan, kar fırtınasında, buna rağmen yolunu şaşırabilir,» dedi.

«O ikisi, yollarını şaşırırlarsa pek şaşarım! Sayın Reskator okyanusların en usta kılavuzu değil miydi? Kumlu, buzlu çöller de denizden o kadar farklı değildir. Aslında yıldızlar, gökyüzünün dilini okumasını bilenlerin daima imdadına yetişirler. Üstelik Sinyor Porguani, bana, Kont Hazretleri'nin, sekstantını da beraberinde götürdüğünü söyledi.»

Bu habere sevinen Anjelik:

«Sahi mi?» dediyse de sonra yine suratını astı. «İyi ama gece var, fırtına var. Yolları örten kar, yıldızları da gözden gizler.»

«Fırtınanın sonunu beklemek için, bir delik bulup içine girmişlerdir, hatta, belki bir Kızılderili kulübesine rastlamışlardır. Gündüz olunca yine yollarını bulacaklardır. Kont Hazretleri boşuna bilgin olmadı, Florimond'un ise hiçbir zaman yolunu şaşırmadığını bilmeyen yok.»

Anjelik yine gülümseyerek:

«Evet, Florimond yanında,» diye mırıldandı.

Genç kadın bu sözlerden sonra bitkin halde gözlerini kapadı. Bayan Jonas, kâseyi onun elinden aldı ve daha rahat etmesi için saçlarını ikiye ayırıp ördü.

Tatlı bir uykunun koynuna yuvarlanmak üzere olduğunu hisseden genç kadın, Bayan Jonas'a:

«Size nasıl teşekkür etmeli, bilmem ki,» diye mırıldandı.

Rochelle'li kadıncağız:

«Her ihtiyacımıza yetişen sizi biraz şımartmak istememizden tabii ne olabilir ki,» diye karşılık verdi.

Anjelik, o akşam, Vapassu'daki bu iyi insanlar tarafından ne kadar sevildiğini bir kere daha keşfediyordu.

Kendisinin onlara verdiği cesaret, yardım, sabır ve neşenin karşılığında, onlar da şimdi bu sıkıntılı anında Anjelik'in imdadına koşuyorlar, sanki onlardanmış gibi etrafında çırpınıyorlardı.

Bayan Jonas, sözlerine devamla:

«Adamların, aralarında konuştuklarını duydum,» dedi. «Kont Hazretleri yarına kadar dönmezse, onu karşılamak üzere bir ekibi yola çıkaracaklarmış.»

«Joffrey'in hangi yöne gittiğini bilen var mı acaba?»

«Tahmin ediliyor. O Pont-Briand uğursuzunun peşi sıra kuzeye yollandı.»

Anjelik, gözlerini açarak yaşlı hanımın al yüzüne baktı, sonra yine elleriyle yüzünü örttü.

«Hepsi benim kabahatim,» diye inliyordu. «Aklı başında bir adamın, kocamı kendi damının altında tahkir etmeye gelmesi için ne yaptım ben? Ne olur, açık konuşun. Bayan Jonas. Davranışlarımda, Teğmen Pont-Briand'ı, bana saygısızlık etmeye teşvik edecek bir taraf var mıydı. Allahaşkına söyleyin.»

«Hayır... Hem kendinize kabahat bulmayın bakayım. Fazla güzelseniz, suç sizin değil ya! Ama güzellik bazan anlaşmazlıklar doğurur.»

«Kocam hiç değişmeyecek! Ben üzüntüden ölmüşüm, umurunda mı? Tek o, içgüdülerine uysun ya da şeref borcunu yerine getirsin de. Üstelik bana haber bile vermeden gidiyor...»

«Başka türlü olsaydı, onu bu kadar sevemezdiniz. Daha sakin ve ölçülü bir adamla şüphesiz daha rahat ederdiniz, ama daha az âşık olacağınız da muhakkaktı. Bir seçme yapmak elinizde olsa, ondan başkasını istemeyeceğinize eminim; o da, bir erkek için daima bir endişe kaynağı olacağınızı bile bile yine sizi seçerdi. Gördünüz mü, sizi güldürmeyi başardım işte. Ne yapalım şekerim, bir hazine daima kıskançlık uyandırır. Bu nedenler mutlulu-

ğunuzu yıkmak isteyenlerin bulunmasına şaşmamalısınız. Elinizdekileri savunmak cesaretine sahip bulunmanız şart. Ne dersiniz, bu akşamlık yeter derecede konuştuk, değil mi? Bu gece yanınızda kalacağım. Arada uyanır ve tekrar uyuyamazsanız, gevezeliğimize, bıraktığımız yerinden devam ederiz.»

İki kadın uykuya dalmadan önce rüzgârın ıslığına, kirişlerin gıcırtısına, ağaçların tüyler ürpertici çatırtılarla devrilmesine kulak verdiler. Pencerenin dışında kopan derin ulumaların arada birdenbire boğulduğu duyuluyor, bundan da, yağan karların gitgide biriktiği anlaşılıyordu.

Bayan Jonas:

«Yarın kardan kapılarımızı açamayacağız,» dedi.

İki kadın, sonunda uyudular, tekrar uyandılar, kısa bir süre alçak sesle La Rochelle'den Gouldsboro'dakilerden ve yapılmayı bekleyen ufak tefek işlerden söz ettiler.

Bayan Jonas:

«Clovis'den bize ikinci bir ütü yapmasını istemem lâzım, ama adam o kadar aksi huylu ki,» dedi.

«Ama hem ağır, hem de hafif ütüleri hiç kimse onun gibi yapmayı beceremez.»

■

SABAH gürültüsüzce geldi. Bitkin düşmüş dünya, sanki dirilmeye cesaret edemiyordu. Kar, camları bile örttüğünden, karakolun odaları loşluktan sıyrılamamıştı. Fakat kapı zorlukla içeriye doğru çekilip açılınca, altın ve sedef renkli muhteşem bir kış günü gözlerin önüne serildi. Tabiat, aşırı denebilecek dokunulmamış bir güzellikte insanın yüzüne gülüyordu. Karın beyazlığı, göğün mavi sateni ve güneşin sarışınlığı göz kamaştırıcıydı. Etraftaki ağaçlar uzun uzun kilise mumlarını ya da hareketsiz ha-

yaletleri akla getiriyordu. Üzerlerinde biriken karlardan dalları yere eğilmiş bazıları ise, uzaktan, ilkbaharda çiçek açmış meyve ağaçlarını andırıyordu.

«Aman onlara dokunmamalı, o kadar güzel ki,» diyen Honorine, hemen arkasından beyaz halının üzerine atılarak keyif içinde yuvarlanmaya başladı.

Adamlar kürekleri alarak kapının önünü temizlemeye giriştiler. Rüzgârın sert estiği bazı köşelerde kar hemen hemen dama kadar yükseliyordu.

Manzaranın güzelliği karşısında, tehlikeyi unutan Anjelik, böyle bir günde yas ve umutsuzluk olamayacağına karar verdi. Yolcular döneceklerdi!

Huzurla işlerine devam ediyor, hayal gücünü başıboş bırakmamaya çabalıyordu.

Birkaç saat sonra bir çığlık duyarak dışarı koştu. Adamlar yardan yuvarlanan koca koca kar kümelerini birbirlerine işaret ediyorlardı.

«Bir çığ...»

Jacques Vignot:

«İyi ama, çığa neyin sebep olduğunu sormuyorsunuz!» diye uludu. «Bakın, hanımefendi. Onlar geliyor!»

Ardından, yarın hemen hemen dikey kara yüzeyinde iki siluet seçildi. Bir kayadan ötekine doğru ağır ağır iniyorlar, kaymamak için cılız ağaçların dallarına ve çalılara tutunuyorlardı.

«Evet, onlar!»

Adamlar «Yaşa»ları basıyor ve sevinçlerinden kürk başlıklarını havalara fırlatıyorlardı. Derken, dağın eteğine doğru komik bir koşu tutturdular. Ayaklarda raket olmadan ilerlemek imkânsızdı. Sonunda, iki yolcuyu karşılamaya gitmekten vazgeçildi ve karakolun çevresine erişmelerine kadar geçen zaman, herkese, bitip tükenmeyecekmiş kadar uzun göründü.

Nihayet geldiler!

Anjelik, aklını kaçırmış gibi hareket ediyordu. Karakola girmiş, tekrar çıkmış, tekrar içeri girmişti. Büyük salonda fır fır dönüyordu. Sonunda, ne almaya geldiğini hatırlayarak, kilit altındaki bir dolapta saklanan içki şişesini kaptığı gibi yine dışarı fırladı.

Joffrey de Peyrac tam o sırada karakolun kapısına yaklaşmaktaydı. Karı koca gözgöze geldiler.

Sakalının kirli gösterdiği yüzünde yarım bir tebessüm seçiliyordu. Anjelik onu zayıflamış gördü. Yara izleri de her zamankinden fazla göze çarpıyor, garip bir ateşle parlayan gözleri genç kadının üzerinden ayrılamıyordu.

Etrafındaki bunca insanı umursamayarak, dünyadaki tek varlık o imiş gibi ona bakıyordu. Erkek de, genç kadın için, onsuz yaşamaya devam edemeyeceği güneşti sanki. Gözleri ondan başkasını görmüyordu. Sonunda Jacques Vignot, şişeyi genç kadının elinden almak zorunda kaldı.

Bir maşrapayı içkiyle doldurup şefine uzatarak:

«İçin, Kont Hazretleri,» dedi.

Joffrey:

«Güzel fikir,» diye karşılık verdi.

İçkiyi bir defada dikti, biraz gergin ve topal adımlarla şömineye doğru yürüdü ve bir iskemlenin üzerine çöktü.

O zaman Anjelik ona doğru koşarak ayaklarının dibine çömeldi.

Aşırı mutluluk, gücünü yitirdiğinden buna, çömelmekten çok, erkeğinin önünde dizüstü düşmek demek daha doğru olurdu. Amacı, kocasının çizmelerini çıkarmaktı, fakat elleri, dizliğin dondan sertleşmiş kumaşının altında erkeğin adaleli bacaklarını hissedince, yine başı döner gibi oldu. Bunun, sevinçten mi, aşktan mı, yoksa bu kadar sevgili bir varlığı bir gün kaybedeceği düşüncesinden mi ileri geldiğini kendi de bilmiyor, dünyada ondan başka hiçbir şey hissetmiyordu. Kollarını, erkeğin dizlerine dolayarak, sessiz gözyaşlarının süzüldüğü ışıltılı, iri gözlerini

onun yüzüne dikti ve onu ilk gördüğü günden beri hayalinden çıkmayan bu olağanüstü çizgili erkek yüzünü seyretmekten hiçbir zaman bıkıp usanmayacakmış gibi öylece kaldı.

Erkek de hafifçe eğilerek karısına özlemle bakıyordu.

İki bakışın karşılaşması aslında çok kısa sürdü. Fakat bu kadarı, sahneye tanık olanların üzerinde unutulmaz bir izlenim bırakmaya yetti. En çok neyin? Çömelmiş Anjelik'in davranışının açığa vurduğu tapma derecesindeki sevginin mi, yoksa insanlara özgü zayıflıklardan uzak saydıkları Kont'un otoriter yüzünü aydınlatan tutkunun mu onları allak bullak ettiğini anlamaktan acizdiler.

Bir hoşnutsuzluk duygusu ve belirli belirsiz bir özlem yüreklerini doldurdu. Âni bir utanma hissinin etkisiyle, sözleşmiş gibi, bakışlarını eğdiler...

■

KONT DE PEYRAC onu kendine biraz daha yaklaştırmak ister gibi, iki elini usulca Anjelik'in omuzlarına koyduktan sonra, hareketsiz duran adamlarına döndü.

Yorgunluğun boğuklaştırdığı sesiyle:

«Sizi selâmlarım, dostlarım,» dedi. «Sizi tekrar görebildiğime seviniyorum.»

Onlar da öğrenci korosu gibi bir ağızdan:

«Biz de seviniyoruz, Kont Hazretleri!» diye cevap verdiler.

Hâlâ geçen anın sarhoşluğu içindeydiler. Ortalığa yine sessizlik çökmüştü. Elvire birden, gözlerinden süzülen bir damla yaşı sildi ve yanında duran Malaprade Usta'nın elini sıktı.

Derken Florimond'un isyan dolu sesi duyuldu:

«Ya ben! Yarı ölü olduğum halde, kimse benimle ilgilenmiyor.»

Herkes dönerek kahkahayı bastı.

Üstü başı karlar içinde olan ve başlığından, buzdan saçaklar sarkan Florimond, kapının eşiğine mıhlanmış kalmıştı.

Kont, oğluna sevgiyle bakarak emretti:

«Çocuğa yardım etsenize! Baksanıza, ayakta duracak hali yok!»

Florimond öfkeyle:

«Seni bir daha takip edersem iki olsun... İki olsun!» diye homurdanıyordu.

Delikanlının hemen hemen donmuş ve güçten kesilmiş vaziyette olduğu görülüyordu.

Cantor'la Jacques Vignot onu tutarak yatağına kadar götürdüler. Delikanlının elbiselerini ve çizmelerini çıkardıkları sırada, Anjelik de yetişerek oğlunu muayene etti. Onu öperek:

«Vah benim delikanlı oğlum!» diyordu.

Onu ispirtoyla tepeden tırnağa friksiyon yaptıktan sonra, başucuna oturarak, katılmış bacaklarını güzel elleriyle ovuşturmaya girişti.

Florimond çocuk gibi mutlu, uykuya dalarken, Bayan Jonas bütün topluluk için ispirtolu ve şekerli sıcak limon suyu hazırlamakla meşguldü.

25

ONLARA oda vazifesi gören küçük bölümde başbaşa kaldıkları vakit, Anjelik kocasına çattı:

«Demek onu öldürdünüz. Onu öldürdünüz, değil mi? Bu delilik uğruna hayatınızı tehlikeye attınız? Bütün bun-

lar, bir adam bana kur yaptığı için, değil mi? Söyleyin, bu akıllı işi midir, Mösyö de Peyrac?»

Kont, yorgunluktan kaskatı kesilmiş organlarını dinlendirdiği yataktan bir sıçrayışta doğruldu. Anjelik'in öfkesini alaycı bir bakışla izliyordu.

Genç kadın:

«Pont-Briand Kuzeyin adamlarındandı,» diye devam etti. «Olayı duyunca, Kanada'dakiler kimbilir ne yaparlar? Belki de intikam almaya, aramızdaki anlaşmaları bozmaya kalkışacaklardır.»

Joffrey dudak büktü:

«Anlaşmalar bozulalı çok oldu. Daha mürekkepleri kurumadan bizleri ölüme mahkûm edip Patsuikett'leri gönderdiler.»

Yarım kalkarak genç kadını saçlarından yakaladı ve yumuşak bir hareketle onu kendisine bakmaya zorladı.

«Beni iyi dinleyin, hayatım,» diye devam etti. «İçimde hiç ölmeyecek bir taraf var. Bu ise, size duyduğum büyük ihtiyaçtır. Bu durumda, bütün olarak yalnız bana ait olmanızı arzulamamdan tabii ne olabilir? Buna isterseniz kıskançlık deyin, umurumda değil! Cinsel duyguların sustuğu yaşa ne siz eriştiniz, ne de ben. Bu yüzden, sizi kendi başınıza ya da sizi kandırmak isteyeceklere asla bırakmak niyetinde değilim...»

«Yoksa böyle bir adam tarafından aldatılmamdan mı çekiniyorsunuz?»

«Hayır, öyle birşey düşünmedim. Ama ondan daha cüretlilerinin de bulunabileceğine ihtimal veririm. Bu vahşi yerlerde, insanın, şerefini korumasının bir hayat memat meselesi olduğunu bilin! Siz ise benim hayatımsınız. Sizi elimden almaya çalışacakların hepsini öldüreceğim... İşte, size söyleyeceklerim bunlardır.»

Genç kadını birden kendine çekerek, donun kuruttuğu ve yaraladığı dudaklarıyla onu ağzından hırsla uzun uzun öptü.

■

FLORİMOND Cantor'la dertleşiyordu.

«Bir ara artık ölüyorum sandım. Babam, yarışta bir Kızılderiliden ya da bir Kanada'lıdan hiç geri değil.»

«Düello kılıçla mı, tabancayla mı yapıldı?»

«Kılıçla yapıldı. Harikulâde oldu. Babam, işin bütün hilelerinden başka, ancak bir hokkabazın başarabileceği bir kılıç vuruşu biliyor... Ama öteki de kendini iyi korudu ha. Kılıç kullanmakta ortaydı, ama hareketleri çevik ve kolu dayanıklıydı.»

«Neticede öldü, değil mi?»

«Tabii ki ölecekti. Vuruşun öylesinden sağ olarak kurtulamaz! Kılıcı alnının tam ortasına yedi!...»

Florimond pırıl pırıl gözlerle şiltesinin üzerine devrildi.

«Ah kılıç!» diye soludu. «Tam bir asilzade silahıdır, kılıç. Bu ilkel ülkede insanlar, kılıcın ne olduğunu unutmuşlar. Burada topuzla, Kızılderililer gibi baltayla ya da paralı askerler gibi fitilli tüfekle vuruşuluyor. Ama kılıcı unutmamak lâzım!... Ah, ben de bir gün aldatılıp güzel bir düello yapabilmeyi isterim!»

■

YORGUNLUĞUNUN etkisinden kurtulan Florimond, bir gün çatı arasına çıkarak, kendine gizli gizli, güneş renginde, göbekli bir balkabağı seçti. İyice bilenmiş bıça-

ğıyla bunun üzerinde gözler, bir burun ve güler gibi yanlara doğru genişlemiş bir ağız oydu.

Tepede açtığı bir delikten meyvenin etini boşalttı ve içine bir mum dikti. Sonra, eserini bir köşeye gizledi.

Çok geçmeden Noel de geldi.

Küçük topluluğun bir eğlence düzenlemesi zamanı çoktan gelmişti. Bu heveslerini 6 Ocak yortusuna sakladılar.

Gelenek, Noel dindarlığının arkasından Müneccim Krallar'ın bebek Hazreti İsa'yı ziyarete gelişlerinin şerefine düğün bayram yapılmasını, bir tek akşamın mutlu hükümdarına tacını giydirdikten sonra ziyafet çekilmesini ve Müneccim Krallar'ı taklit ederek herkesin birbirine armağanlar vermesini gerektiriyordu.

Herkes orijinal buluşlar bakımından birbiriyle yarış etti.

Elvire, kırmızı topaçlarla süslü çobanpüskülü dalları koparmak üzere orman kıyısına gitti. Çalıların arasına sokulup yeter miktarda dal kesmek kolay iş olmadı. Octave Malaprade da genç kadınla birlikte giderek ona yardım etmişti. Genç kadına aynı zamanda, atelyeden ödünç alınan demirden üç büyük havan'ın içine dalları dizmede de yardım etti. Bütün işler bittikten sonra yaptıklarını gözden geçirmek için birkaç adım geriledikleri vakit, eserlerini kendileri de beğendiler ve masanın iki ucuna yerleştirilmiş koyu renkli iki büyük kaidenin içindeki parlak kırmızı boncuklu dalları uzun uzun seyrettiler. Sonra, birbirlerine bakarak tatlı bir mutluluk içinde gülümsediler.

Noel günlerine özgü huzur ve mutluluk, çekingen bir tavırla el ele tutuşan bu iki kişiyi de sinesine almıştı.

Kont'un kuzey seferinden dönüşünden, Anjelik'in, kocasının önünde çömelip kollarını, onun dizlerine dolamasından ve ona, hiç unutamayacakları bir bakışla bakmasından beri havada bir değişiklik vardı.

İhtiyar Eloi Macollet bile az sonra başını sallayarak:

«İnsan, bu şekilde sevilebileceğini bilse, bir erkeğin kendine bir karı almasına değer,» demişti.

Oradakilerin hepsi de ona hak vermişlerdi. Büyük bir aşkın var olabileceğini keşfetmişlerdi.

Ama böylesi, onlar gibi sürgünlere ve bahtsızlara hiçbir zaman nasip olmayacaktı...

Fakat böyle aşk vardı...

Var olduğunu bilmek de insanların hayatını güzelleştiriyor, insanlara hayal kurduruyordu.

Vapassu'dakiler aynı zamanda, artık bir tek şefe değil, bir çiftin güvenlik verici otoritesine bağlı olduklarını hissediyorlardı.

Bu kabasaba adamların, sefil çocukluklarından beri ihtiyacını duydukları güvenlik, böylece tatmin edilmiş oluyordu.

Kısacası, Vapassu'da Noel havası hüküm sürüyordu.

Noel havasındayken ise, hiçbir yük insana fazla ağır gelmiyor, hiçbir güçlük insanı yıldırmıyordu. En küçük şeye kahkahaları basıyorlardı. Durup dururken ıslık çalanlar ya da türküler mırıldananlar oluyordu.

Bitmeyen tükenmeyen mısır bulamacıyla isli et, nükteler yapılarak keyifle yeniyordu. Herkes iyi arkadaş, iyi dosttu. Herkes birbirini anlıyordu.

Bir yandan da şölene gizli gizli hazırlanılıyordu.

Nefis kokular, burun deliklerini gıdıklamaya başlıyordu.

Nihayet kurban edilen domuzdan binbir çeşit leziz yemek hazırlanacaktı.

Ayaklar, kafa ve çeşitli baharlarla ovulmuş işkembeler hemen yenmiş, fakat etin en iyi parçaları yortu gecesine saklanmıştı. O ara Nicolas da, güneyden döndüğünden, dost yüzü, karakoldakiler için en değerli bir bayram hediyesiydi. Kanada'lı ormancı, bir yılan gibi gri renk alan ve koca koca buzlar sürükleyen Kennebek nehri or-

tasındaki adada kurulu küçük mübadele karakolundan söz ediyordu. Burası, suratsız bir Hollandalıyla iki İngiliz yardımcısı tarafından işletilmekteydi.

Nicolas Perrot oradan, şeker, tuz, buğday unu, ayçiçeği, fok yağı, kuru erik, bezelye, kurutulmuş balkabağı, battaniyeler, üç takım keten çarşaf ve elbise yapmak için yünlü kumaş getirmişti. Bu kadar yükü ise kilometreler boyunca Kızılderilisiyle birlikte ittiği bir kızakla taşımıştı.

Anjelik kıymetli şeyleri Joffrey'in yaptırıp odalarına koydurduğu sandığa yerleştirip kilitledi.

Bazan geceleri kalkıp her şeyin yerli yerinde olup olmadığına bakıyordu.

Bayan Jonas, hamur içinde jambon pişirmek istemişti. Bunun üzerine, Anjelik'in sakladığı küçük buğday unu stokunun bir kısmının, bu amaçla harcanmasının mı, yoksa geleneksel galetanın yapımında kullanılmasının mı daha uygun olacağı tartışıldı.

Sonunda, unun geleneksel galetanın yapımına saklanmasına oybirliğiyle karar verildi. Bu galetanın içine bir bakla tanesi gizlemek âdetti, bu bakla tanesi sofrada kime isabet ederse, o kimse, ait olduğu topluluğun bir günlük hükümdarı ilan edilirdi.

Mis gibi ardıç tohumu kokan, pespembe jambon, kendi kendine yeterdi.

Galetanın hamurunu, bizzat Anjelik kollarını sıvayarak, biraz tuz, bira mayası ve domuz yağıyla yoğurdu.

Çocukluğundan beri bir şölenin hazırlanmasına böylesine bir neşe ve sevinçle katıldığını hatırlamıyordu.

Bu an, çoktandır özlenen bir hayalin gerçekleşmesiydi. Etrafında, hareketlerini gözleyen çocuklar olduğu halde, pasta yapmayı ne zamandır isterdi.

Çocuklar şimdi pırıl pırıl gözleriyle onu seyrediyorlar, Anjelik'in ustalıkla kullandığı oklava, gitgide daha hafifleyen, gitgide daha incelen ılık kokulu hamuru, cilâlı

masanın üzerinde daha uzağa yaydıkça, «Bravo» diye bağrışıyorlardı.

Genç kadın, çalışmasına ara verdikçe, hamur, büyük ocağın yakınındaki boğucu sıcaklıkta şişmekteydi.

Anjelik çocukların galetanın yapımına katılmalarına izin verdi. Yumuşacık dairenin üzerini karelerle süsleyen Honorine, üzerine ayçiçeği yağı süren ise, Barthelemy oldu.

Ateşe gözkulak olmakla görevlendirilen çocuklar, demir kapağın aralıklarından sızmaya başlayan mis gibi kokuları hazla ciğerlerine çekmekte gecikmediler.

Fakat galetayı fırından çıkarma zamanı gelince çocukların hepsi oradan kovuldu: Bayram akşamının sürprizi tam olarak kalmalıydı.

Çocuklar sevinç ve sabırsızlık çığlıklarıyla kaya altındaki şaraphanenin gölgesine sığındılar. Jacques Vignot o gün orada bira yapmakla meşguldü. Çocuklar ona:

«Galetayı görmememiz lâzımmış, Jacques... Kimbilir ne kadar güzel olmuştur. Düşünün bir kere galetamız bir güneş kadar büyük...» diye havadisi yetiştirdiler.

Galeta gerçekten pek büyük ve pek nefis oldu. Üzerindeki kabartma şekillerin arasında gözü alan altın parıltılı rengiyle bir güneşten farksızdı.

Sözün kısası, bir harika olmuştu.

Anjelik onu, çoban püskülüyle süslü, ayaklı bir ızgarayla yeşil altın, alev ve soluk limon renklerindeki üç acı hıyardan meydana gelmiş bir piramitin üstüne oturtmuştu.

Sofra, yere kadar inen beyaz örtülerle örtüldü. Bu amaçla sandıktan çıkarılan iki kat çarşaf, kumaş katlarını tamamiyle gözden silecek mükemmellikte ütülenmişti.

Şölenden önceki birkaç saat içinde herkes atelyeye, çatı aralarına, hatta ahıra sürüldü.

Eloi Macollet, sabırla beklemelerine yardım etmek için çocukları kulübesine davet etmişti. Bu, küçüklerin

sevincini bir kat daha arttırdı. Çünkü Macollet'nin ini, öteden beri meraklarını uyandıran, o güne kadar ayak basamadıkları esrarengiz bir yerdi.

Gecenin daha ileri bir saatında Florimond'la Cantor'un çaldıkları çıngırak sesleriyle nihayet sofraya çağrılınca, koşarak, kayarak ve donmuş karın üzerinde düşerek ileri atıldılar. Gümüş Göl'ün çocukları, salonun eşiğinde, bütün dünya çocukları gibi gözleri kamaşarak kalakaldılar.

«Aaa!»

Salon binbir ışıkla pırıl pırıl parlıyor, ortasını kaplayan sofra ise, türlü hazinelerle yüklenmiş görünüyordu. Bu sahnenin tanığı olanlar, gözlerin zevkinin mi, yoksa domuz kızartmasıyla şekerlerin nefis kokusu tarafından okşanan koku alma duygusunun tatmininin mi daha önemli olduğuna karar veremediler.

Gümüş Göl'ün üç miniği, soğuktan kızarmış yüzlerinin ortasında yıldız gibi ışıldayan gözleriyle salonun eşiğinde kalakalmışlardı.

Honorine, bir yüzkarasının yükünü taşıyan küçük kız olmaktan çıkmıştı.

Protestan oğlanlar ise, onları vatanları Fransa'dan koparıp öksüz eden anlaşılmaz acıları hemen hemen unutmuşlardı.

Çocuklar, bu yortu akşamı kusursuz bir mutluluk anını yaşıyorlardı.

Onları masaya yaklaştırmak için, ellerinden tutup çekmek gerekti.

Masanın üzerinde, galetayı taşıyan âbidenin iki yanında bütün tüyleriyle dikilen iki kuş vardı.

Bu harikanın yaratıcısı olan Octave Malaprade Usta, kuş şeklini, köfteler, isli av eti parçaları ve başka başka kuşların tüyleriyle yapmıştı.

Fakat manzara nefesi kesiyordu.

Kimi kafaların tepesinde hotoz gibi dikilen, kimi kuyruk bölgesinde yelpaze gibi açılan bu siyah, beyaz, kırmızı ve mavi tüyleri, uydurma bir ırka mensup, göz alıcı iki kuş meydana getiriyordu.

Gerçek olan gagalar altın tozuna bulanmıştı. Gözler ise siyah kehribar parçalarıydı.

Octave Malaprade hayatından memnun gülümsüyordu. Bordeaux'da aşçılık yaptığı günlerde bile bu kadar gösterişli bir av eti anıtı başardığını hatırlamıyordu.

Krallara lâyık kuşlar, mis kokulu kabaklardan meydana gelmiş bir yatağın üzerinde yatıyor ve gösterişlerini artıran parlak kırmızı renkli iki tabağı süslüyorlardı.

Her davetlinin önüne konulmuş büyük tabaklar da aynı değişken kırmızı renkteydi.

Bu fayans tabak takımı, madencilerin ininden çıkmaydı. Mabut Vulkan'ın hizmetkârlarının armağanıydı. Joffrey de Peyrac tarafından hazırlanan kurşun oksitli sır formülüne göre kilden meydana getirilmişlerdi. Bu şölen tabakları, Kuassi-Ba'yla Overnya'lı Clovis'in körüklerinden can alan kubbeli fırında pişmişlerdi.

Kırmızı tabaklar, şimdi beyaz örtünün üzerinde göz kamaştırıyordu. Her birinin önünde, ekmek için tahtadan, daha mütevazı bir beyaz çömlekle fındık, şeker ve kuru yemiş koymaya yarayan tenekeden bir başka tabak vardı.

Kulpları kurt başı biçimindeki iki büyük çorbalığın yapımcısı Florimond'du.

Sözün kısası, bu uzun sofranın bütün uzunluğu boyunca en ufak bir boş yer yoktu. İki uçta biri siyah, biri beyaz renkte iki tabak dolusu domuz eti tütüyordu.

Kenarda ayrı bir masanın üzerine, içki bardakları ve maşrapalar dizilmişti. Nicolas Perrot tarafından getirilen küçük bir fıçı Bordeaux şarabı, küçük bir fıçı konyak ve küçük bir fıçı rom ise tahta ayakların üzerine, kurulmuştu.

Daha alçak bir başka masa, bir günlük hükümdarın birazdan dağıtacağı armağanları taşıyordu.

Florimond'un hazırladığı ve içindeki kandili yaktığı oyuk balkabağı da, kirişlerde asılı olduğu yerden, masanın etrafındakilere gülüyordu.

26

BAKLAYI kazanan küçük Barthelemy oldu ve kraliçeliğine Honorine'i seçti.

Anjelik, Barthelemy hesabına seviniyordu. Çocuk pek tatlıydı. Hâlâ biraz şaşı bakıyordu. Gözlerinin içine dökülen sert bir perçemi vardı.

Kont de Peyrac'ın elinden değerli gümüş tacı alırken mutluluktan yanakları al aldı. Fakat heyecandan alı al moru mor olan Honorine'in alnına öbür tacı oturtan kendisi oldu. Küçük kız bir an, bu taşınması güç krallık alâmetini başından çıkarıp atacak olduysa da, sonunda gururu ve sevinci baskın çıktı.

İki çocuğun sandalyeleri biraz yükseltildi, böylece ziyafet sofrasına yanyana hükümdarlık etmeleri mümkün oldu.

Som gümüş taçlar, iki temiz çocuk başının üzerinde ışıldıyordu. Honorine'in saçları omuzlarının üzerinde, değerli bir maden gibi ışıldayan bakır renkli bir pelerine benziyordu. Küçük kız, kraliçe duruşu ve yuvarlak, beyaz küçük boynunun üzerinde dimdik oturmuş başıyla gerçekten pek güzeldi.

Honorine o kadar mutlu ve kraliçeliğinin öylesine etkisindeydi ki, annesinden yana bakmayı bile onuruna ye-

diremiyordu. Fakat annesinin, ona baktığını biliyordu. İltifatlar, gülüşler ve şakalar, günlük dumanı gibi etrafını çeviriyordu.

Maşrapasını her ağzına götürüşünde herkes:

«Kraliçe içiyor! Kraliçe içiyor!» diye bağırıyordu.

Anjelik'in bakışları, kızının üzerinden ayrılmıyordu. Bütün o akşam boyunca, vaktiyle çektiklerinin, bu çocuk mutluluğunun yanında değer taşımadığını düşünmekten kendini alamadı.

■

O AKŞAM herkes süslenmiş, Bay Jonas, Porguani, Don Alvarez gibi bazıları, başlarına peruka takmışlardı. Nereden çıkmıştı bu perukalar?

Kont de Peyrac, Katarunk'taki bayırın tepesinde İrokua'ların karşısına çıktığı gün arkasında olan koyu kırmızı üniformasını giymişti. Bu tören elbisesini, dantel kravatını ve yine dantelden kol ağızlarını oradan, üzerinde götürmüştü. Bir sandığın içinde özenle sakladığı tek kostümü buydu. Vaktin geri kalan kısmında, çoğunu Porguani'den sağladığı ödünç elbiseler giyiyordu. Çeşitli görevleri esnasında bile vazgeçmediği pek özel bir şıklığa alışık olan asilzade, şimdi deriler ve kaba yünlüler içinde gezmekte bir sakınca görmüyordu.

Fakat bu akşam senyörlere lâyık elbisenin içindeki kocasına bakan Anjelik, onu, eski gösterişine kavuşmuş görüyordu. Joffrey gerçekten gözkamaştırıcı bir asilzadeydi.

Tüylerle süslü koyu kırmızı ipekten şapkasının altından omuzlarına düşen saçları, esmer şakağının dibinde ışıldayan gümüş tellerin dışında, gür ve siyah renkteydi.

Anjelik, elbisesinin üzerine dantel bir yaka takmış, saçlarına ustalıkla şekil vermişti. Birkaç tüyden ibaret

süsü ve Bayan Jonas'ın ödünç verdiği iğneyle Versaille' daki bir baloya katılabilirdi.

Hanımlar zaten aralarında değiş tokuşlar yapmışlardı. Bayan Jonas'ın boynundaki kırmızı ve yeşil satenden eşarp ve kulaklarındaki küpeler, yasta bulunuşu sebebiyle bunları takmak istemeyen yeğenine aitti.

Elvire, Anjelik'e ait açık gri renkli bir elbise giymişti. Genç kadının saçlarına büyük bir hünerle şekil veren de Anjelik olmuştu.

Bay Jonas'ın siyah şapkası, kullanılmayan bir ayakkabıdan ödünç alınmış gümüş bir tokayla süslüydü. İkinci toka ise Elvire'e broş vazifesi görüyordu.

Kunduz kürkünden yuvarlak şapkasının altındaki perukun beyaz bukleleri pudralanmış olarak gelen ihtiyar Eloi Macollet'yi önce kimse tanıyamamıştı. Göğsünde bembeyaz danteller dikkati çekiyordu. Çiçekli yelek ve tütün rengi bir redingot giymişti.

Çocuklar:

«Onun giyinmesine biz yardım ettik,» dediler.

İhtiyar avcının kulübesinde böyle elbiselerin bulunacağını tasavvur etmek zordu.

Ama mucize gibi görünse de hakikat göz önündeydi.

Eloi, hayranlık sesleri ve alkışlar arasında yerine oturmuştu. Bu gibi tören elbiseleriyle yeyip içtiğini görse, gelini olacak eli maşalının ne diyeceğini bir yandan düşünerek, içkisini gözleri yarı kapalı yudumluyordu.

Gece vakti karların arasından rastlantıyla biri çıkmış olsa, ormanın kalbindeki bu ziyafet sofrası karşısında muhakkak ki şaşkınlıktan dili tutulurdu. Bol ışıktan gözleri kamaşacak, müzik ve şarkı seslerinden, kahkahalardan ve şıklıktan şaşkına dönecek ve kendini, masallarda sözü geçen ve şafağın ilk aydınlığıyla birlikte gözden silinen o seraplardan birini görüyor sanacaktı.

Florimond'la Cantor, mülkün efendisinin oğulları ol-

mak sıfatiyle servisi sağlıyor ve korsanlara katılmadan önce bir deniz subayının uşaklığını yapmış olan Yann le Couennec'ten yardım görüyorlardı.

Florimond:

«Benim, Fransa Kralı'nın sofrasında hizmet ettiğimi unutmayalım,» diye hatırlattı.

Serüven hayatı, ona, çetin bir yamaklık devresinde öğrendiklerini unutturmamıştı. Bir yandan Fransa Kralı'nın baş aşçısının ve sofra mabeyininin taklitlerini yaparken, aynı zamanda ördekle jambonu ustalıkla kesip porsiyonlara ayırdı. 14'cü Louis'yle Versailles'dan ve ihtişamından uzun uzun söz edildi. Kanada'lı Fransızlar, anlatılanları hayranlıkla, İngilizlerle İspanyollar ise şaşkınlıkla dinliyorlardı.

Cantor'un vazifesi, boşalan kadehleri doldurmaktı. Birbirinden nefis yiyeceklerin midelere inmesi için, önce şarap, sonra elma rakısıyla rom ikram etti. Kıt kanaat karınlarını doyurmakla geçirdikleri haftalardan sonra, bu, onlar için düğün dernekti. Sadece yarını düşünmemek gerekiyordu.

Sonra armağanların dağıtımına geçildi, bu çocuk oyuncaklarını tahtadan kim oymuştu? Thomas'ya bir değirmen, Barthelemy'ye topaç, Honorine'e al yanaklı bir bebek verildi. Vücudu ve kollarıyla bacakları hasırdan olan bu bebeğe, küçük kırmızı fiyonglarla işli ipekli bir elbise giydirmişlerdi. Anjelik, Elvire'in bu elbiseyi gizlice diktiğini görmüştü. Ama genç kadın, bunun için gerekli ipekli kumaşı ve ipliği nereden bulmuştu acaba?

Anjelik, Elvire'e ve oyma kalemini hünerle olduğu kadar gizlice kullanmayı bilmiş sanatkârlara: Yann'a, Cantor'a ve ihtiyar Macollet'e gülümsedi.

Bu üç kişi, Anjelik'in verdiği esin üzerine, bu defa Florimond'un da yardımiyle bir satranç oyununun kişilerini oymuşlar, iki renkli tahtadan bir satranç tahtası mon-

te etmişler, ayrıca, tavlacılar için bir tavlayla taşlarını yapmışlardı.

Böylece, uzun kış gecelerinin eğlencesi sağlanmış oluyordu.

Fakat, sihirli bir peri değneği sürülmüş gibi ortaya çıkmayı bekleyen başka armağanlar da vardı. Küçük kralla kraliçesi, ya Elvire'in, ya Yann'ın ya da Jacques Vignot'nun onlara fısıldadığı isimleri haykırıyorlar, Florimond da o tarafa dönerek, armağanı sahibine teslim ediyordu.

Anjelik'e önce, güzel ellerini işten koruması için iki çift eldiven hediye edildi. Genç kadın, küçük bir gümüş kutunun içinde, pembemsi bir fon önünde, lekesiz beyaz bir mabude profilini temsil eden Napoli işi bir iğne buldu. Anjelik göz ucuyla Cantor'a baktı. Bu iğnenin, çocuğa, Akdeniz'deki çocukluğundan beri uğur vazifesi gördüğünü biliyordu. Cantor, annesini sevindirmek için uğurunu feda etmişti demek.

Küçük kardeşine yöneltilen sevgi dolu bakışı biraz kıskanan Florimond:

«Küçük gümüş kutuyu yapan ve üzerindeki kral taçlarını döven benim,» dedi.

Koca boyuna rağmen, o da annesi tarafından uzun uzun öpüldü.

Honorine, bebeğini bir garip inceliyordu.

Bağlı olduğu cinsin oyunlarına hiçbir zaman fazla bir heves duymamıştı. Anjelik, küçük kızının, aşkla vücuda getirilen oyuncağın yaratıcılarının kalbini kıracak bir tepki göstermesinden bayağı korktu. Fakat Honorine, bir, iki saniye düşündükten sonra, bebeği kolunun oyuğuna yerleştirdi. Bu hareket karşısında, herkes hoşnut bir şekilde gülümserken, Anjelik de derin bir oh çekiyordu.

Honorine öbür eliyle, La Rochelle'den getirdiği sevgili kutusunda toplu öbür hazinelere birazdan katılacak

olan çeşitli hediyelerin sayımını yapıyordu. Bunların arasında, annesi tarafından dizilen kolyeler en çok hoşuna gideniydi. Boncuk dizilerini kollarına, boynuna geçiriyor, bunlarla kendi gümüş tacını ve Kral arkadaşınınkini süslüyordu.

Gümüşten bir şekerliğin içinde, annesinin, ceviz ezmesini en kıymetli bir madde olan balla karıştırarak yaptığı pastilleri buldu.

Kalpten kopan bu armağanların arasında gümüşten olanları pek çoktu. Usta eller, bunları, demir ocağının gizli köşelerinde toprağın koynundan koparılan madenle şekillendirmişti. Vapassu'nun maden zenginliği arzın derinlerinden çıkarak ışıldamaya başlıyordu!.

Herkes bağırıp çağırarak sevincini ifade ettikten sonra, Kont de Peyrac'a, iki «Sürprizi» olduğundan bahsettiği hatırlatıldı.

Bunlardan ilkini, ancak Akdeniz'in eskilerinin takdir edebileceğini itiraf etmek gerekir.

Bu, içerisinde toz kahve olan bir torbacıktı! «Yaşa» sesleri, koyu renkli içkinin düşmanlarının itirazlarıyla karışık olarak yükseldi. İlk defa olarak bir konuda fikir birliğine varan İngilizlerle Kanada'lılar:

«Böylesine ekşi bir çamur içilir mi hiç! Bunu yapabilmek için insanın barbar olması gerekir,» diyorlardı.

Kuassi-Ba, Anjelik'in, geçirilen felâketler sırasında kaybolduğunu sandığı kahve takımını bakır bir tepsi üzerinde getirirken, Joffrey, etrafındakilere en iyi cinsinden Virginia tütünü dizileri dağıttı.

Florimond, pipolarla çubukları meraklılarına uzattıktan sonra, korları hazırlamaya girişti.

Kahveyi sevmezdi. Anjelik'e göz kırparak çikolatayı tercih ettiğini anlatmak istedi.

Cantor'a gelince, o, Akdeniz'de babasının yanında geçen çocukluğunu, limanları, savaşları ve saraylarla eski

camilerin gölgesinde Jezüit'lerin yanında okuduğu Palermo'yu kendisine hatırlatan kahvenin kokusunu ciğerlerine çekmekten haz duyuyordu.

Anjelik ise sevincinden ellerini çırpmaya başlamıştı. Kahveye düşkünlüğü belki çocukça birşeydi, ama kocasının verdiği müjdeyi duyunca, gözleri ne olursa olsun parlamaya başlamıştı, yüzü de hâlâ sevincini yansıtıyordu.

Joffrey de Peyrac'ın etrafında birikenler; Cantor, Enrico Enzi, Porguani, İspanyollar ve Peru'lu da dahil olmak üzere, az kalabalık değillerdi.

Joffrey bir ara Enzi'ye:

«Dünyanın en güzel kahvesini pişiren Kandiya'daki o Türkü hatırladın mı?» diye sordu.

Kahve kokusu burun deliklerine doldukça, Anjelik, mavi bir duman içinde, karnavaldaki gibi uzun entarili ve sarıklı siluetleri hayal meyal görüyor, önce korkuyu, sonra da kendisini satın alan maskeli adamın yanında duyduğu o bir çeşit sarhoşluk gibi şiddetli izlenimleri tekrar yaşar gibi oluyordu...

Karı koca Yeni Dünya ormanının içinde kaybolmuş uzun masanın ucunda birbirlerine sokulmuş vaziyette bakışıyor ve bunun böyle olmasının bir bakıma daha iyi olduğunu düşünüyordu.

72

DERKEN Kont de Peyrac ayağa kalkarak:

«Şimdi ne olacağını içinizden bazıları biliyor,» dedi. «Ama ötekiler için gerçek bir süpriz olacak bu. Üstelik, mükâfatı toptan hak ettiğiniz için, hepinizin sevinci eş olacak.»

İtalyan Porguani'yle demirci Clovis atelyeye doğru uzaklaşmışlardı. Karanlığın içinden yavaş yavaş çıktıklarında, ağırlığı, kaslarını kollarından dışarı fışkırtan bir sedyeyi iki ucundan tutarak taşıdıkları görüldü. Bu sedyenin üzerinde bir cisim tatlı tatlı parlıyordu. İki erkek yaklaşınca, esrarengiz bir ışık veren kabasaba kitle daha iyi seçilebildi. İki hamal sedyeyi masanın ucuna, Kont'un önüne bıraktılar.

Vadedilen süpriz, altındı.

Sedyenin üzerindeki kitle, üstüste dizilmiş bir sürü altın külçeden meydana gelmişti.

Kont bunlardan birini alarak mumlarla lambaların aydınlığına tuttu.

«İşte çalışmalarımızın verimi,» dedi. «Kışın şu son aylarında, yazın toprağın içinden çıkardığımız madenin ayırımına girişmiştik. Herbir külçe, 1.5 kilo ağırlığında saf altındır. Altınımızın bu ilk kısmını bu bayram gecesi sizlere teslim ediyorum. Sonuç, bütün umutlarımızı geride bıraktı diyebilirim. Düşünün bir kere: Altın istihsalimizin tutarı olan 75.000 lira, Kanada'nın yıllık bütçesinin üstünde olan bir rakam. Unutmayın ki, geçen yüzyılda dünyanın en zengin ailesi olan Medici'lerin sandıklarında topu topu 50 kilo altın vardı. Biz ise iki yılın içinde toprağın içinden bu miktarın yüzde 50 fazlasını çıkardık. Demek ki Medici'lerden daha zenginiz. Gelecek yıl karakolumuz genişlediği, daha iyi silahlandığı ve daha kolay savunulur hale getirildiği vakit, Kennebek yoluyla ücretli işçiler, toplar, yiyecekler de getirtebileceğiz, bu şekilde huzur ve sükûn içinde çalışmalarımıza devam edebilince, üretimimiz daha da artacak.

«İmzaladığımız kontrat gereğince, bu üretimin bir çeyreği devamlı olarak ilk yol arkadaşlarım olan sizlerin arasında pay edilecek ve her birinizin kişisel bir servet sahibi olmanızı garantileyecek. Geri kalan miktarla kara-

kollarımızın onarımına ve büyütülmesine, gemilerimizin donatımına, ücretli işçilerimizin ödüllenmesine girişebileceğim. Böylece, altın ve gümüşün sayesinde biz de güçlü olacağız.

Genişleteceğimiz filomuz ticarete başlayabilecek, bu arada Gouldsboro da bağlantı limanlarımızdan biri olacak, Kennebek ve Penobskot nehirleri boyunca tecim acenteleri kuracağız.

«Ormanlarla nehirlerin, bol balıklı bir okyanusa açık kıyıların ve göze görünmeyen altın ve gümüşün ülkesi Maine zenginliklerinin sırrını keşfeden bizlerin krallığı olacak.

Şimdi beni izlediğinize pişman mısınız?»

Bir sürü boğuk ses:

«Hayır Senyör'ümüz!... Hayır!» diye karşılık verdi.

Fakat çoğunun gırtlağından hiçbir ses çıkmadı.

Yanlarından geçen Kuassi-Ba, kara eliyle hepsinin önüne bir altın külçesi bıraktı.

Çalışmalarının mükâfatına ellerini sürmeye cesaret edemiyorlardı.

Alkolle tütünün biraz bulandırdığı gözleri, altının tatlı parıltısına takılıp kalmıştı. Falcıların, billûr topun içinde geleceği okuması gibi, onlar da altının parıltısında en eski rüyalarının, en imkânsız hayallerinin gerçekleştiğini görüyorlardı. Anjelik birden korktu. Altın ahlâkı bozar. Bundan önce bir kere genç kadının mutluluğunun yıkılmasına sebep olmuştu. Bu adamlar, servet hayalleriyle sarhoş olarak bütün ideallerini unutmayacaklar mıydı? Genç kadın kocasına baktı. Joffrey insanlarda kışkırttığı ihtirasları seyreden bir sihirbaza benziyordu.

Düzenli bir günlük çalışmayla kendine benzetmeye çalıştığı bu adamlar, onu hayal kırıklığına uğratacaklar. insanoğlunu en eski çağlarından beri pençesine alan mantıksız sevdaların kurbanı olacaklar mıydı acaba?

Genç kadın, ruhunda, az önceki sevincini gölgeleyen bir bunalım duymaya başlamıştı.

«Altın! Hep altın!» diye mırıldandı. «Korkuyorum! Eskiden de sizi altın yüzünden lânetlememişler miydi?»

Joffrey genç kadına göz ucuyla baktı.

«Altınla gücünden korkmamak lâzım» dedi. «Tanrı tarafından yaratılmış hiçbir meta, kendi buna razı olmadıkça, insanı soysuzlaştıramaz. Yaratılış içinde onu en çok çeken her ne varsa: Sözgelişi, altın, kadın, bilim ve zenginlik, ona ya lânet eder ya da ona tapar. Kendini bunlarla uzlaştırmanın hayırlı olacağını düşünmez.»

Dülger Jacques Vignot, altın külçesini şüpheci bir tavırla parmaklarının arasında evirip çeviriyordu.

«Ben şimdilik burada olmaktan başka şey istemiyorum,» dedi. «Ucunda umut olan iyi bir işimin olması, peşimde polis olmaması bana yeter. Ama buna rağmen şunu elinde tutmak, insanın hoşuna gidiyor.»

Joffrey de Peyrac:

«Bu altını Boston'da çıngır çıngır para şekline girmiş görünce bu kadar etkisinde kalmazsınız. O zaman, onunla ne yapacağınızı bilirsiniz,» diye karşılık verdi.

Dülger, Kont'a hayretle bakarak:

«Bu külçe, bir kese dolusu altın olur mu, demek istiyorsunuz?» diye geveledi.

«Bir değil, iki, üç kese olur. Bu elinizdeki külçede bin liralık altın vardır.»

Jacques Vignot, komşusunun sırtına bir şamar şaklatarak:

«Eh dostlar, çok hovardalıklar yapabileceğiz!» diye bağırdı.

Bunun üzerine, herkes, bir ağızdan konuşmaya, projeler ve çetrefil hesaplar yapmaya başladı. Havadaki heyecan, sesleri tizleştiriyordu.

Bayan Jonas, o sırada tabakları almak için yerinden

kalktı. Bu kadar güzel altınları, ne kadar şahane olsa, ancak artığı kalan yemeklerle birarada görmeyi uygunsuz buluyordu.

Kocasıyla ona da birer külçe altın düşmüştü. Elvire'in de biri kendine, biri de iki oğluna ait olmak üzere iki altın külçesi vardı.

İhtiyar Eloi Macollet kendi payını havaya kaldırarak:

«Yanılıyorsunuz, Kont Hazretleri,» diye atıldı. «Ben sizlerden değilim Rastlantıyla aranıza katıldım ve kaldım. Bana hiçbir şey borçlu değilsiniz.»

Joffrey:

«Bize belki sonradan katıldın, ama ben, yaptıklarını unutmadım, ihtiyar korsan,» dedi. «Bu altını hak ettin. Onu sakla. İleride onunla kendine yeni bir tekne ve Batı'nın bütün kürklerini toplamak için iki yıllık değişim maddesi alırsın..»

İhtiyar Kanada'lı, gözlerini iri iri açarak kahkahayı attı ve Yukarı Ülke'nin bütün nehirlerini yağma edeceğine dair yüksek sesle hayal kurmaya koyuldu.

Öbürleri, birbirlerine şaşkın şaşkın bakıştıktan sonra:

«Biz bu kadar altını ne yapacağız?» dediler. «Herbirimiz buradan gidip şehirlere dönene kadar onları siz saklayın, Kont Hazretleri, çünkü siz altından korkmuyorsunuz, oysa bizim baş yastıklarımızın altında uyumamıza engel olur.»

Joffrey gülmeye başlayarak:

«Kabul,» dedi. «Ama bu akşamlık hazinenize iyi bakın. Çünkü o sizin eseriniz ve dünyayı yoktan yaratan Tanrı'nın armağanıdır.»

ANJELİK tam o sırada bir bağırma duyar gibi oldu.

Söylenen türkülerin ve Bayan Jonas'ın çaldığı sazın nakaratı arasında bir sesin:

«İmdat!...» diye bağırdığını işitmişti.

Fakat, buna imkân olmadığından, genç kadın, muhayyilesinin onu aldattığına hükmetti. O anda kapı yumruklandı.

Anjelik bir sıçrayışta ayağa kalktı.

Genç kadının telâşından ürken Joffrey, onu kolundan tutarak:

«Neyiniz var?» diye sordu.

«Kapıyı vurdular.»

«Kapıyı mı vurdular?... Rüya görüyorsunuz, hayatım.»

Şarkıcılar susup onlardan yana dönmüşlerdi.

«Ne oluyor?» diye sordular.

«Sözümona biri kapıyı vurmuş.»

Nicolas Perrot, içkinin verdiği taşkınlıkla:

«Kapı mı vuruldu!» diye bir kahkaha attı. «Böyle bir gecede kapımızı kim vurur ayol! Bu havada burnunu dışarı çıkarmak için ya hortlak ya da Kanada'lı Fransız olmalı!...»

Ordakiler, hep birden susup, donuk gözlerle bakıştılar.

Hortlaklar!

Tıpkı buzul içindeki bir yarığın dibine takılmış gibi, kışın ve karların koynunda hapsolmuş bir avuç insan olduklarını hatırlamışlardı.

Buzdan mengene, onları bütün vahşetiyle kavra-

mıştı. Şimdi ateş de biraz zayıflamaya yüztuttuğuna göre, ufacık aralıklardan bile içeri süzülen öldürücü soğuğu hissediyorlar, dışarıda donmuş karları kazıyan ve uğursuz bir büyü gibi etraflarını saran rüzgârın devamlı yumuşak ıslığını duyuyorlardı.

Bu mevsimde kimsenin onların yanına varmaya cesaret edemeyeceğini biliyorlardı. Bu buz gibi soğuk ve rüzgârlı gecede kim gelip kapılarını vurabilirdi?

Hayaletler!

Anjelik yine kapıya bir elin tosladığını duyar gibi oldu. Yerinden sıçrayarak:

«Duymuyor musunuz Allahaşkına?» diye haykırdı.

Ama, ses bu defa onun kulaklarına da deminki kadar belirli gelmemişti. Etrafındakilerin yüzündeki şüpheci ifadeleri görünce ise muhayyilesinin kendisini aldattığından şüphelenmeye başladı.

«Belki de rüzgârın büktüğü bir dal vakit vakit evin duvarına çarpıyordur,» diye mırıldandı.

«Öyle birşey olsa biz de duyardık» dediler.

Joffrey de Peyrac yerinden kalkıp kapıya yürümüştü.

Florimond onun arkasından:

«Aman dikkat, baba!» diye atıldı.

Babasının önü sıra ilk kapıyı açan, sonra da koridorun öbür ucunda karın bloke ettiği ikinci kapıyı yüklenip içeriye doğru çeken o oldu.

Ardından, tüyler ürpertici ıslıklar çalan ve pudra gibi hafif bir kar bulutunu içeri süren soğuk, binaya doldu.

Elinde tabanca olan Florimond kendini yana attı.

Anjelik'le ötekiler uzaktan sadece, kar tanelerinin, içerisinde helezonlar çevire çevire yere indiği belirli belirsiz bir aydınlık görebildiler. Bulutların arasından sıy-

rılan beklenmedik bir mehtap, kapının çerçevelediği fosforlu ışığı açıklıyordu.

Florimond nihayet:

«Kimseler yok,» dedi ve kapıyı iterek ilâve etti:

«Soğuk da dayanılır gibi değil.»

Büyük salona dönerek ikinci kapıyı özenle örttü. Herkes bayağı ferahlamıştı.

Dışarıda olan bitenleri düşünecek yerde, burada rahat rahat oturup ısınmak herhalde daha huzur vericiydi.

İçeriye hücum eden buz gibi hava, durgunlaşmış tütün sisini dağıttığından, şimdi sadece, çehrelerin etrafında dolanan beyaz buğu kurdeleleri farkediliyordu.

Vahşi rüzgâr soluk mumlarla kandillerin alevlerini yatırmıştı. Bazılarını ise söndürdüğünden ortalık kötü kötü is kokuyordu.

Joffrey de Peyrac, huzursuzluğu dağıtan berrak sesiyle:

«Bana kalırsa, kaliteli şaraplar insanların zihnini bulandırıyor,» dedi.

Yalnız Anjelik hâlâ kararsızdı.

«Ya yakınlarda ya da uzaklarda birileri karların arasında can çekişiyorsa?» diye düşündü.

Endişeyle etrafına bakınarak, salonda toplu bulunanları saydı. Allahtan, sevdiklerinin hepsi burada, onunla aynı çatının altındaydı.

Joffrey de Peyrac, karısına tekrar huzur duyurmak ister gibi kolunu onun beline doladı. Genç kadına doğru eğilmiş yüzünde sessiz bir soru okunuyordu. Fakat Anjelik bu sevgili kolların arasından sıyrıldı.

Zengin yemeklerden yediği ve insanın içini ısıtan içkilerden biraz tattığı için, şimdi, var olmayan sesler duymakla suçlandırılıyordu ha!..

FAKAT bu olay eğlenceyi sona erdirmiş bulunuyordu.

Çocuklar oturdukları yerde uyukluyorlardı. Onları, oyuncaklarıyla birlikte yataklarına taşıdılar. Ağzı kulaklarına varan ışıklı balkabağı da, uyandıkları takdirde içlerini rahat ettirmesi için, önlerine, bir iskemlenin üzerine konuldu. Barthelemy, Thomas ve Honorine, Bay Balkabağı'nın gözlerinin mi, yoksa sırıtışının mı daha önce kararacağını görmek merakından uzun bir süre gözlerini açık tutmaya çabaladılar.

Fakat mücadeleleri pek kısa süreli oldu ve sihirli balkabağının yumuşak ışığında mışıl mışıl uyumakta gecikmediler.

Büyük salonda ortalık toplanıyordu. Fakat herkes yorulduğundan bir an önce bir yere kıvrılıp uyumaya can atıyordu.

Anjelik çıkıp dışarıya gözatmak için bir bahane aradı. Barınaklarının birkaç adım ötesinde bir insanın karların arasında ölmek üzere bulunduğu düşüncesinden yakasını kurtaramadıkça, rahat uyumasına imkân yoktu.

Böyle bir gecede onlar da armağanı hak etmiş olan atlara birkaç parça şeker götürmeye gideceğini ileri sürerek dışarı süzülmeye hazırlandı.

Kimse sözlerinin üzerinde durmadı.

Anjelik de fırsattan yararlanarak eteğinin altına deriden kalın dizliklerini geçirdi, kürk astarlı çizmelerini giydi ve arkasına yine kurt postuyla astarlanmış bir manto aldı. Bir de kalın eldivenlerini ellerine geçirdi mi, fazla üşümeden pekâlâ dışarıda kısa bir süre dolaşabilirdi.

İkinci kapının önünde, bayramlıklarının üzerine kalın birşeyler giymiş olan Eloi Macollet'le karşılaştı. Bir fener yakmakta olan ihtiyara:

«Kulübenize mi dönüyorsunuz?» diye sordu.

«Hayır, dışarıda ne olup bittiğini mutlaka görmek istediğinize göre, ben de sizinle geliyorum, hanımefendi.»

28

FENERİN IŞIĞI lüzumsuzdu.

Eşikten avlunun sertleşmiş yüzeyine doğru yükselen iki buz duvarının arasındaki dar yol bir kere aşıldıktan sonra, ortalık mehtap sebebiyle hemen hemen gündüz gibi aydınlıktı.

Kurum bulutları vakit vakit gözkamaştırıcı gök cismini gölgeliyordu. Akşamın daha erken saatlarında yağan kar, yerde, ayakların altında gıcırdayan el kalınlığında bir tabaka meydana getirmişti.

Barınaktan çıkan iki kişi birden, aşındırıcı bir metalin incecik kıymıkları kadar tahriş edici bir buz tozu fırtınasıyla karşılaştılar.

Bu toz, elbiselerin üzerinde bir kum gıcırtısı çıkarıyor, yüzü ise cayır cayır yakıyordu. Anjelik'le Eloi Macollet, başlarını eğerek ve adım başında sendeleyerek ahıra yöneldiler. Fakat Anjelik ikide birde etrafına bakıyor, bu olağanüstü aydınlık gecenin gölgelerinin sırrını deşmeye çalışıyordu.

Görüşe bir diyecek yoktu. İlk gölün ta öbür ucuna kadar her taraf görülebiliyordu.

Anjelik'in gözlerinden boşanan yaşlar, hemen donu-

yor ve ne olduğunu kendi de bilmediği birşeyler görmeye çalışan genç kadının kirpiklerini yapış yapış ediyordu.

Birdenbire beyaz bir hayaletin gölün öbür ucundan kollarını sallayarak kayıp geçtiği ve kendi etrafında döndükten sonra, rüzgâr tarafından emilmiş gibi, kaybolduğu görüldü. Onu daha başka beyaz siluetler de izledi, sonra yine sonsuz beyazlıktan başka birşey seçilmez oldu.

Genç kadınla ihtiyar adam burnun ucunda mıhlanıp kalmışlardı.

Anjelik:

«Bu defa gördünüz mü, Eloi? Artık görmediğinizi iddia edemesiniz!..» diye bağırdı.

İhtiyar ormancı şöyle bir silkindi:

«Bunlar hortlak!» diye kekeledi. «Nicolas Perrot iyi bilmiş: bunlar kortlak!.. Böyle havada dışarı çıkabilmek için ancak hortlak olmalı...»

«Saçmalıyorsunuz, dostum... O karaltı pekâlâ insan da olabilir.»

Akciğerlerine dolan buz gibi havadan tıkanır gibi olduğu için, Anjelik öksürmeye başlamıştı. İhtiyar adamla genç kadın birbirlerini duymak ve bağırabilmek için burun buruna vermek zorundaydılar.

Anjelik diretti:

«Bunlar insan diyorum size... Bunlar insan ve ölmek üzereler...»

Acele karakola döndüler. Anlattıkları oradakileri fena halde heyecanlandırdı. Kimsenin olay hakkında belirli bir fikri yoktu, zaten olması da umulamazdı. Adamların çoğu soyunup dökünmüşlerdi. Kazaklarını ve dizliklerini bulmak için el yordamıyla aranıp duruyorlardı.

Anjelik, gölün öbür ucunda gördüğü şekillerin insan olduğuna onları inandırmaya çalışa dursun, ihtiyar Eloi Macollet inat ediyordu.

«Bunlar hortlak, diyorum size... Öyle şeyler olur... Hayatımda ilk defa hortlak görüşüm değil, bu...»

Başka sesler:

«Biz de hortlak gördük, biz de...» diye atıldılar.

Anjelik, topuğunu yere vurarak ve onlardan daha hızlı bağırarak onları susturdu.

«Yeter artık, o gördüklerim insandı diyorum size! Ya duyduğum çığlık! Ya kapının defalarca vurulması, ona ne diyeceksiniz?»

Adamlarda inat mı inat:

«Evet, o sözünü ettiğiniz çığlıkla kapıya indirilen darbeler her şeyi açıklıyor, hanımefendi! Gölün öbür ucunda gördükleriniz gerçekten insansa, onları bu binanın içinden ve hemen hemen birbuçuk kilometre uzaklıktan nasıl duymuş olabilirsiniz?»

Bay Jonas bile parmağını sallayarak:

«Noel zamanı böyle gece vakti gezerek namuslu insanları korkutmak için hortlak olmaları gerek,» dedi. «İyisi mi, yataklarımıza büzülüp bizi kötü ruhların şerrinden koruması için Tanrı'ya dua edelim.»

■

ANJELİK, elini buz kesilmiş alnında gezdirdi.

Ne düşünmeli, neye inanmalıydı? Duydukları, muhayyilesinin ürünü olsa bile, gözlerinin de onu aldattığına kimse inandıramazdı...

Joffrey de Peyrac da çekildiği odasından dışarı çıkmıştı. Büyük salona inen basamaklarda görünerek heyecanın sebebini sordu.

Anjelik:

«Ta uzakta, gölün öbür ucunda birşey gördük,» diye kekeleyerek anlattı.

Eloi Macollet:

«Evet, birkaç hayalet gördük... Vücutlarının öte yanında ormanı gördüğüme göre, azap içindeki ruhlar olduklarından şüphem yok.»

Aynı saydamlığı o da farkeder gibi olduğundan, Anjelik ne diyeceğini bilemedi.

Joffrey:

«Sakın gördüğünüz, rüzgârın üfürdüğü kar çevrintileri olmasın?» diye bir fikir ortaya attı.

Fakat Anjelik'le Eloi Macollet bu defa bir ağızdan itiraz ettiler.

«Hayır! Hayır! Bu, bambaşka birşeydi.»

Joffrey de Peyrac karısına dikkatle bakıyordu. Anjelik'in gözlerinde, zihninin bir noktaya inatla takılıp kaldığı zamanlara özgü dalgın bakış vardı.

Genç kadın bu gibi zamanlarında birşey demez, zihnini kurcalayan soruları kendi başına cevaplandırmaya çalışırdı. Joffrey, karısını, şimdi iyi tanımaya başlıyordu. Anjelik, olağanüstü hassastı. Joffrey'in kendi de, göze görünmez dalgalarla mesajlar ve çağrılar iletmenin mümkün olduğuna inanıyordu. Yolculuklarında bu türden bir sürü şaşırtıcı olaya tanık olmuştu.

Kont düşünceliydi kısacası...

Nicolas Perrot da bu şüphelerini paylaşıyordu. Anjelik'e, şefi gibi çok bilir bir bakış yönelttikten sonra birdenbire doğruldu.

«O tarafa bir kere gidip bakmalı,» dedi.

Anjelik'e dönerek sordu.

«Sizin de istediğiniz bu, değil mi hanımefendi? Evet.. Gidelim bari...»

Joffrey de kararını vermişti.

«Kabul,» diye davrandı. «Nihayet yapsak yapsak tatsız bir gezinti yapmış olacağız, ama hiç değilse sizin içiniz rahat edecek, değil mi hayatım?»

Overnya'lı Clovis tabii direndi.

«Ben mi hortlakların peşinde koşacağım? Asla!» diye bağırarak başını battaniyelerinin altına soktu.

■

ANJELİK'LE kocası, peşlerinde Nicolas Perrot, iki İspanyol, Jacques Vignot ve Cantor olduğu halde, ellerinde fenerlerle göl kıyısına indiler. Atelyenin yanındaki sundurmasına çekilmiş olan Porguani'yi rahatsız etmek lüzumsuz görülmüştü. Eloi Macollet, bir yandan cebindeki tesbihi elliyor ve homurdanarak onları epeyi geriden takip ediyordu.

Ay, vakit vakit, kara bulutların arkasına gizleniyordu.

Kar o kadar sertti ki, ayaklara raket geçirilmesine lüzum görülmemişti.

Küçük grup gölün sağ kıyısını izledi. Yürüyüş oldukça çetin olduğu için herkes susuyordu. Ses olarak sadece, çizmelerle mokasen ayakkabıların kar üzerindeki gıcırtısı ve donmuş havanın boğuklaştırdığı kesik soluklar duyuluyordu.

Kafile gölün ucunda mola verdi.

Anjelik çevresine bakarak:

«İşte buralardaydı,» dedi.

Ortalık o kadar sakindi ki, kafiledekilerin az önceki endişeleri şimdi hepsine gülünç görünüyordu.

Rüzgâr bile hafiflemişti. Sadece yüzeyde esintisine devam ediyor ve taze karları kaldırarak yumuşacık dalgalar ve tepecikler halinde biriktiriyordu.

Yazın buralarda bir gölün eşiğinden öbür göle dökülen çağlayanların gümbürtüsünden durulamazdı. Fakat bu

kış gecesinde, rüzgârın ölçülü fısıltısı hesaba katılmadığı takdirde, sessizlik mutlaktı.

Biraz daha ilerleyince, hareketsizleşerek billûrdan org boruları görüntüsü almış buzdan çağlayanlarla karşılaştılar.

Her taraf derin bir uykunun pençesinde görünüyordu.

Joffrey:

«Biraz daha arayalım» dedi.

Birbirlerinden uzaklaşarak fenerlerin ışık dairelerini yerlerde gezdirmeye koyuldular.

Fakat kar örtüsüne belli ki hiçbir ayak değmemişti.

Soğuktan donma derecesindeki Anjelik, kendi kendine kızıyordu. Ertesi gün zihinlerdeki şarap buharları dağılınca, kuruntularına herkesten önce kendi gülecek, üstelik bir süre de çevresinin alaylarına göğüs germek zorunda kalacaktı. Genç kadın buna rağmen aranıyor, ağaçlara, çalılara tosluyor, hendeklere girip çıkıyordu.

Kafile bir süre sonra tekrar bir araya gelerek karakola dönme kararı aldı.

Fakat görünmez bir el Anjelik'i sanki geriye çekmeye devam ediyordu. Bulundukları yerden ayrılmayı nedense gönlü istemediğinden, öbürlerinin arkasında kaldı.

Nicolas Perrot'nun Kızılderilisi Panis'in, onlarla birlikte gelmeyişine çok esef ediyordu; çünkü bu yerli âdeta bir av köpeği derecesinde koku alırdı. Fakat adamcağız, gece başıboş dolaşan ruhlardan pek korktuğundan, efendisinin bütün ısrarlarına rağmen, karakoldan kıpırdamamıştı.

Anjelik'in bakışları son bir kere göl kıyısıyla ormanın sınırı arasında gidip geldi. Genç kadın birden:

«Oradaki bir kar yığını mıdır nedir?...» diye mırıldandı.

Tam o sırada ay bütün gösterişiyle bulutların arkasından sıyrıldı ve gümüş renkli bir ışık dalların arasından süzülerek kar kümesini yaladı. Anjelik'in dudakları arasından hafif bir çığlık koptu.

Dağınık ışık, yüzeyin tümseklerini ve çukurlarını izlerken, bir an için, yere uzanmış insan şekillerini ortaya çıkarmıştı.

Anjelik de, yumuşak kıvrımlı bu beyaz kefenin altında bir kafanın kabarık şekliyle kalçaların yuvarlağını görür gibi olmuştu.

Şu biraz ötedeki de, yana uzanmış bir kol değil miydi?

Genç kadın, kalbi çarpa çarpa o yana doğru koştu. Orası yine yarı karanlığa gömülmüştü.

Anjelik dizüstü düşerek çılgın gibi yerleri kazmaya başladı. Bir ara eli birşeye değdi. Bunun ne olduğunu kestirememekle birlikte, çekmeye devam etti ve çektikçe de elinin altındakinin ne yaprak, ne de toprak olduğunu daha iyi hissetti... İyi ama bu ne olabilirdi? Karın altında ne bulunabilirdi ki?...

Genç kadın, dokunduğu şeyi daha iyi hissedebilmek için eldivenini çıkardı, parmaklarının altındaki bir kumaştı!...

Bunun üzerine, var gücüyle çekmeye devam etti. Kumaşı takip eden ağır ve katılmış cisim bir insan koluydu!

Anjelik kazıya devam ettikçe, kolun arkasından bir omuz meydana çıktı, derken, bir göğüs ince kar tabakasının altından sıyrıldı. Kar tabakası Allah'tan ince ve hafifti, takatsizlikten oraya yığılmış adamın vücudunu gözden gizlemeye ancak yetiyordu.

Genç kadın, fenerini havaya kaldırarak etrafına bakındı.

Şuraya buraya, başka insan vücutları da serpilmişti.

Genç kadın şimdi insan şekillerini çok net olarak görüyordu.

Az önce nasıl olmuş da onları görmeden yanlarından geçebilmişti?

Yine çalışmaya koyularak, ilk vücudu karın içinden tamamıyla sıyırdı ve ağaçların arasından açıklığa çekmeyi başardı.

Heyecanından o kadar derin soluklar almıştı ki, şimdi boğazı yanıyordu. Arkadaşlarına seslenmeye bile kuvveti kalmamıştı.

Allah'tan, yakınında bir ses duydu. Kont, karısını yanında göremeyince gerisin geriye dönmüştü.

«Neredesiniz kuzum?..» diye seslendi.

Genç kadın:

«Buradayım,» diye cevap verdi. Çabuk gelin! Hepsi buradalar!»

Erkek:

«Hay Allah'kahretsin?» den başka söyleyecek söz bulamadı.

Anjelik'in, hareketsiz bir karaltıyı peşi sıra sürükleyerek, ağaçların gölgelerinin arasından çıktığını görmüştü.

■

KARLARIN içinden tam sekiz kişi çıkardılar. Kukuleteleriyle paltolarının donmuş kabuğunun altında gerçi hareketsizleşmişlerdi, ama kasları tamamıyla taş kesilmiş değildi.

Joffrey:

«Yaşıyorlar. Yere yığılmalarının üzerinden bir saattan fazla zaman geçmemiştir. Rüzgârın kürediği ince kar tabakası da üzerlerini örtmüş olacak,» dedi.

Jacques Vignot:

«Kim bunlar?» diye sordu.

Eloi Macollet:

«Kimdirler dersin?»

«Nicolas Perrot'nun ne dediğini duydun: hayalet olmadıkları muhakkak, olsa olsa Kanada'lı Fransızlar; bu mevsimde buz çöllerinde dolaşırlar.»

Bu kadar vücudun içinde yalnız bir tanesi ağaç gövdesi gibi kaskatıydı, Vignot'nun, sırtlayıp taşımakta olduğu...

Paris'li, yükünün altında yakınarak:

«Bu, en azından ölü bir eşek kadar ağır. Senin sırtındaki mortayı çekmiş, Jacques oğlum!..» diye homurdanıyordu.

Donan ter, yüzünün üzerinde yapışkan bir maske yapıyordu.

Karakolun salonunda hemen hemen boş yer yoktu. Geride kalanlar korku içinde bakışıyorlardı. Gelenlerin ardı arkası kesilmiyordu. Kazazedeler de, kurtarıcıları da, kar içindeki üstleri, başları ve donmuş kaşları kirpikleriyle hayaleti andırıyorlardı.

Jacques Vignot, taşıdığı cesedi olduğu gibi masanın üstüne bıraktı. Katılaşmış vücut, tabakalarla birkaç altın külçesinin arasına tok bir gürültüyle çöktü. Zavallı Jacques'da soluk kalmamıştı. Tıkanır gibi derin derin soluk alıyor, soğuktan morarmış parmaklarını silkeleyip duruyordu.

Kurtarılanlardan baygın olanlar yere yatırıldı, kendilerine gelir gibi olanlar ise sıraların üzerine oturtuldular.

Dondan beyazlaşmış ve sararmış yüzlere bakmaktan anlaşıldığı kadarıyla yabancıların arasında beş Avrupa'lıyla üç vahşi vardı. Nicolas Perrot'nun tahmin ettiği gibi bunlar sakallı Fransızlardı.

Sakal kıllarının arasında eriyen buzlar, küçük bir kırık cam çıtırtısıyla yere düşüyordu. Dudaklarının arasına birer bardak içki sıkıştırıldı. İçtikçe solukları derinleşti. Gecenin soğuğunda kardan kefenlerinin altındaki uykuları iki saattan fazla sürmüştü.

Bununla beraber, içlerinden bir tanesinin ölü olduğuna şüphe yoktu. Bu, masanın üzerindekiydi.

Nicolas Perrot yaklaşarak ölünün yüzünü gizleyen yünlü kukuleteyi arkaya itti.

Ardından, dudaklarının arasından boğuk bir feryat döküldü.

«Aman Allahım!... Sen bize acı!... Nasıl olur bu?»

Daha fazla konuşamayarak istavroz çıkardı.

Öbürleri de yaklaşıp ölünün kim olduğunu görünce boğuk seslerle geri çekildiler. Kalpleri, korku dehşet ve bâtıl inanışlardan doğan bir ürkeklikle dolmuştu. Çünkü kalıplaşmış yüzünü seyrettikleri kimseyi öldü biliyorlardı, üç hafta önce Megantik Gölü kıyılarında can verdiğini duymuşlardı.

Ölü, Teğmen Pont-Briand'dı!...

Hep birden Kont de Peyrac'a döndüler. Joffrey hiçbir şey demeden yaklaştı ve mermer görünüşlü teni kemiklerine yapışmış, gözleri kapalı yüzü çatık kaşlarla bir süre seyretti.

Parmağının ucuyla kukuleteyi arkaya düşürünce, ölünün şakağında yıldız biçimindeki siyah lekeyi gördü. Yara, soğuk sebebiyle pek az kanamıştı.

Joffrey, kendi içinden birşeyi onaylar gibi başım salladı. Evet, karşısında yatan zat gerçekten de kılıcıyla

hayatına son verdiği, gözlerini bizzat kendi eliyle kapadığı düşmandı.

Bu ölü sadece, Huron Kızılderilisi tarafından çıkarıldığı yüksek dalın üzerinde donun koruduğu üç haftalık bir cesetti, o kadar... Kış mevsiminde, ta ki karlar eriyip toprak tabakası tekrar kazılabilir hale gelinceye kadar, ölülerin ağaç tepelerinde tilkilerle kurtlardan emniyette bekletilmeleri âdetti.

Bayan Jonas, çorbalarla etleri ısıtmak için ateşi diriltmeye çalışan Anjelik'in yanına çömelerek:

«Ölü...» diye fısıldadı.

«Neymiş, söyleyin...»

«Ölü Mösyö de Pont-Briand'mış.»

Anjelik birden silkinerek doğruldu. Ocak, salonun zemininden yüksekçe olduğundan, genç kadın, bulunduğu yerden, masanın üzerinde yemek artıklarıyla altın külçelerinin arasında yatan heykelimsi vücutla etrafında toplanmış kişileri görebiliyordu.

Yabancı bir ses kuvvetle:

«Evet, ölü Teğmen de Pont-Briand'dır,» dedi.

Yabancılardan biri, bir sürü eziyet ve mahrumiyetin izlerini taşıyan renksiz yüzüyle sendeleyerek doğrulmuştu. İrileşmiş, sabit bakışlı gözleri, dokunduğu yeri âdeta yakıyordu.

«Evet, bu ölü, sizin katlettiğiniz ve bu yüzden bütün bu yolları yürüyerek sizden intikamını almaya geldiğimiz Pont-Briand'dır,» diye tekrar etti.

Joffrey yabancıya soğukkanlılıkla bakıyordu.

«Beni nereden tanıyorsunuz, Beyefendi?» diye sordu.

Sesin sahibi:

«Kont de Loménie-Chambord'um. Beni tanıyamadınız mı? Katarunk'ta görüşmüştük,» dedi.

Pont-Briand karakola geldiği sıralarda, Vapassu'da

bulunmayan Nicolas Perrot, olanlardan birşey anlayamıyor, konuşanların ya birine, ya ötekine bakıyordu.

Birden, mühiş bir heyecanın pençesinde olmasa asla cüret edemeyeceği bir hareket yaptı. Joffrey'in üzerine atılarak, Kont'un ceketinin eteğine sarıldı ve:

«Bu adamı siz mi öldürdünüz?» diye bağırdı. «O, benim dostumdu... Kardeşimdi... Onu öldüren ise sizsiniz, siz!... Hayır, hayır, doğru olamaz bu.»

Öbür felâketzedelerden biri güçsüz sesiyle:

«Maalesef doğru,» dedi. «İşte hizmet ettiğin efendi bu, Nicolas!.. İşine öylesi geldiği takdirde, hemşehrilerinden birini yere sermeye asla tereddüt etmeyecektir.»

Garip bir donukluğun pençesindeki topluluğun arasında o ana kadar ifadesiz bir yüzle duran Joffrey de Peyrac, birdenbire müthiş bir öfkeye kapıldı. Namuslu Kanada'lı Nicolas Perrot'nun perişan ifadeli gözlerine ateş saçan bakışlarını diktikten sonra ötekilere dönerek:

«Evet, onu öldürdüm!» diye bağırdı. «Ama Nicolas Perrot benim dostumdur. Onu benden uzaklaştırmaya çalışırsanız, fena olur.»

Kanada'lıların üzerine dikili kara gözlerinde şimşekler çakıyordu.

«Sizi sahtekârlar sizi, onu niçin öldürdüğümü bilmiyorsunuz sanki!» diye haykırdı. «Öyleyse neden numara yapıp beni cinayetle suçluyorsunuz? Benim suçum olsa olsa, şerefime sürülmek istenen lekenin öcünü almak!... Sizlerin damarlarınızda kişizade kanı akmıyor mu yoksa?... Bu adamın, karıma göz koyduğunu bilmediğinizi iddia edebilir misiniz? Onu iğfal etmek, ona sahip olmak, onu kaçırmak için kalkıp ta buralara kadar geldi... Karımı benim çatımın altında kandırıp ona tecavüz etmeye yeltendi... Ben bu alçaklığı bilmemiş gibi davrana-

cak, boynumu bükerek hoş mu karşılayacaktım?... Bu küstahlığa cüret edişi çılgınlıktı. İşte çılgınlığının cezasını gördü!... Gelenekler bunu emreder... Onunla dürüstçe düello ettik. Neticede, ölen o oldu. Şunu da iyi bilin ki, eşime göz koyan her kim olursa, hangi ırka ya da ulusa bağlı olursa olsun, aynı sona uğrayacaktır.»

Sesi, buz gibi sessizliğin içinde eriyip kayboldu. Bakışlar, harikulâde kırmızı elbiseli erkekle biraz yukarılarında, alevlerin oynak ışığında ayakta duran ve su gibi yeşil gözlerinden ürkek bir ifade gelip geçen kadının arasında gidip geliyordu... Anjelik'i tanımayan Fransızların, bu olağanüstü güzellik karşısında şok geçirmiş gibi sarsıldıkları hissediliyordu. Bu kadın: Gümüş Göl'ün hanımefendisi, hakkında dolaşan rivayetleri yalancı çıkarmayacak derecede güzeldi. Yeni gelenler bir süre alık alık durup ona baktılar. Derken içlerinden biri elini alnında gezdirerek usulca:

«Hay Allah! Zavallı çılgın!» diye söylendi.

Sonra, Albay Loménie-Chambord'a döndü:

«Haklıymışsınız...»

Pont-Briand'ın, ormanların dibindeki yabancı kadına âşık olduğunu bilmeyen yoktu. Herkesin önünde az çılgın hareket yapmamıştı...

Nicolas Perrot başını eğdi.

«Her şey söylediğiniz gibi olduysa, bu işi yapmaya mecburdunuz, Kont Hazretleri,» dedi. «Arkadaşım adına sizden af dilerim.»

Kürk başlığını çıkararak cesedin önünde başı eğik kaldı.

Joffrey de Peyrac şu Kanada'lılar kadar müthiş ve duygularında aşırı ulus olamayacağını düşünürken, onları, kefen rengindeki kış mevsiminde, öcü alınacak arkadaşın cesediyle bütün bu yolları gelirlerken hayalinde canlandırıyordu...

Acı bir sesle:

«Yine evimde ne yapmaya geldiniz, Yeni Fransa'lı beyler?» diye sordu. «Katarunk'un yanmasını istemiştiniz, değil mi?... İşte yandı! Amacınıza erdiniz. Amerika'dan ismimin silinmesini, İrokua'ların sonsuz kinine hedef olmamı ya da hiç değilse onlara karşı giriştiğimiz mücadelede sizin yanınızda yer almamı istediniz. Ama bu planlarınız fiyasko verdi...»

Loménie-Chambord hemen itiraz etti.

«Size Katarunk'ta ettiğim vaatleri hiçbir zaman inkâr etmiş değilim.»

«Siz değilseniz bile, kardeşleriniz: Maudreuil'le bilhassa Kennebek boylarında gezen ve benim gibi bir yabancıyla anlaştığınızı istemeyen Jezüit, vaatleri yok saydılar... Maudreuil'le Patsuiket'leri kışkırtan o Jezüit'tir. Yeni Fransa hükümeti bu işlere boş yere göz yummadı.»

«Yanılıyorsunuz. Sizinle anlaşmak isteğimiz samimiydi, öyle ki sağ olduğunuz haber alınır alınmaz; Mösyö de Frontenac, mevsimin uygunsuzluğuna rağmen, beni bir mesaj ve yeni tekliflerle size doğru yola çıkardı.»

«Yani Kebek'ten ayrılırken bu defa bana karşı niyetleriniz düşmanca değil miydi?»

«Hayır. Gördüğünüz gibi, kalabalık olmayışımızdan da belli değil mi bu?»

Kont, gösterilen bütün özene rağmen, hâlâ kendilerini toparlayamayan bitkin haldeki dört beyazla üç vahşiye meraklı bir bakış fırlattı.»

«Başınızdan neler geçti?» diye sordu.

«Anlatılması güç. Kış seferlerine alışık sayılırız. Megantike kadar işimiz yolunda gitti. Orada, düellonuzun izlerine rastladık ve bu bahtsızın cesedini bulduk. O andan beri bir uğursuzluk bizi adım adım izlemeye başladı. Sizlere yaklaştıkça, akla gelmeyecek aksiliklerle karşılaştık...»

«Vapassu yasak bir beldedir.»

«Vahşilerimiz bunu biliyor, o yüzden korkuyorlardı. Zayıf düşmeye başladılar, biz de her gün biraz daha kuvvetten düştüğümüzü hissettik. En güçlüler ötekilerini taşıyacaklardı. Geriye dönmemiz mutlak bir ölüme koşmamız demek olurdu. Sonunda, bize kala kala bir tek umut kaldı. Her şeye rağmen karakolunuza ulaşmak. Fakat çağlayanları aşmak için gösterdiğimiz çabadan sonra, yorgunluk bizi baygın halde yere yıktı. Nasıl oldu da bizi vaktinde bulabildiniz?»

Albay'ın bu sorusu cevapsız bırakıldı. Karakola hâlâ huzur bozucu bir hava hâkimdi. Vapassu'lular, hangi hislere uyarak felâketzedelerin imdadına koştuklarını hatırladıkça, sırtlarında soğuk ürpertilerin dolaştığını duyuyorlardı.

Fransızlardan biri, karakol halkına şüpheyle bakarak soruyu tekrar etti.

«Bizi nasıl bulabildiniz?»

Joffrey de Peyrac alaylı bir gülüşle:

«Bu gece bayram gecesidir,» dedi ve adama uzun uzun baktı.

«İşler her zaman aksamadan yürümez» diye devam etti. «Kebek'ten bana karşı tamamıyla tarafsız bir hava içerisinde ayrıldığınıza haydi inanayım. Fakat yolda ölü arkadaşınızla karşılaşmak, yüreklerinizi, bana karşı öfke ve intikam arzusuyla doldurdu. Gelgelelim, kış benden daha vahşi ve amansız bir düşman olduğundan, bana ulaştığınıza eninde sonunda pek sevindiniz. Anlaşılan, karşılaşmalarımız her defasında garip bir belirsizlik içinde geçiyor. Şimdi ben de size, bana karşı beslediğiniz öç duygularını hesaba katarak, birer esir ya da rehine mi, yoksa ilk niyetlerinize dayanarak misafirlerim gözüyle mi bakmalıyım?»

Fransız grubunun üyeleri bir kere daha bakışlarıy-

la birbirlerine danışır göründüler. Sonunda, güçlü yapılı ve kibar tavırlı bir adam söz aldı.

«Kendimi tanıtayım,» dedi. «Kebek şehri belediye başkanı Arreboust Düküyüm. Mösyö de Loménie-Chambord'un, Vali Frontenac tarafından barışçı amaçlarla sizinle buluşmakla görevlendirildiğimiz yolundaki sözlerini doğrularım. Aklı, fikri bir projesini size sunmaktı... Neyse, bunları sonra görüşürüz...»

Kanadalı subayın cesedine yan gözle baktı ve devam etti:

«Sizi bu adamı öldürmeye sevkeden sebepler göz önünde tutulursa, bu hareketinizde, Yeni Fransa'ya karşı herhangi bir düşmanlık gösterisi olmadığını kabul etmek zorundayız. Ama bu hoyratlığa esef etmemek elde değil. Albay Loménie-Chambord'la ben, sömürgenin ilk zamanlarındaki sınırlı topluluklar içinde uzun süreler yaşadığımızdan, şehvetin gemi azıya almasını önlemek için çok sıkı bir disipline ihtiyaç olduğunu bilmiyor değiliz. Ama bizim elimizde silah olarak sadece dua vardı...»

Joffrey de Peyrac:

«Benim o tarakta bezim yok» dedi. «Barutla ip bize yetiyor... Kişizadelere de kılıcın gerektiğini unutmayalım.»

«Sizin kutsallığa değer verdiğiniz yok.»

«Hayır! Allah korusun!»

Havadaki gerginlik arttıkça artıyordu.

Anjelik bunun üzerine basamakları inerek Kanada'lılara doğru ilerledi. Sakin ve âhenkli sesiyle :

«Gelin, ateşin yanında oturun, beyler. Yorgunluktan bitkin haldesiniz,» dedi.

Jacques Vignot Joffrey de Peyrac'ın kulağına:

«Cesedi ne yapmalı?» diye fısıldadı:

Vapassu'nun efendisi, onun, dışarıdaki soğuğa, buz gibi karanlığın içine taşınması için başıyla bir işaret yaptı.

Başka çaresi yoktu. Ölülerin yeri orasıydı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARTIK fazla kısa bir uykunun yetersizliğinin mi, geceni olaylarının doğurduğu aşırı heyecanın mı, yoksa tabiatı, mermerden pençesinin altında çatırdatan soğuktaki artışın etkisi mi beli değil...

Uyanan Anjelik, en küçük bir hareket yapamadığını farketti.

Vücudunu saran azıcık sıcağı dağıtmak korkusuyla kıpırdamaya cesaret edemiyordu. Dar pencerenin balık derisinden küçük karelerinin üzerinde bir kırağı kabuğu göze çarpıyordu. İçeri süzülen aydınlık pek kıt, hemen hemen yok gibiydi.

Fakat bu kadarı bile, genç kadına, saatın epeyi ilerlediğini anlatmaya yetti. Vapassu'da genellikle daha gecenin karanlığında yataktan kalkılırdı... Bu sabah ise henüz hiç kimsenin kıpırdadığı duyulmuyordu.

Anjelik, ateşi yakmak için kalkması gerektiğini kendi kendine tekrarlayadursun, her geçen dakikayla daha derin bir uyuşukluğun koynuna saplanıyordu. Bu gidişle yataktan kalkma gücünü kendinde bulamayacağa benzerdi.

Aynı düşünce, birkaç hafta önce bir aşk gecesinin sabahında da aklından geçtiği için, hamile olabileceğini düşündü. Bu ihtimal birden uyuşukluğunu giderdi. Yaşantılarına yeni bir hayatın karışmasının, çoğu kadınlara ilham ettiği belirsiz hoşnutsuzlukla bezginlik arasında bocalıyordu.

Birden olumsuz anlamda başını salladı. Hayır, bu, hamilelik değildi.

Başka şeydi.

Garip bir önseziye tutulmuştu. Vapassu'ya gelişlerinden beri ilk defa olarak karakola korkulu bir havanın çöktüğünü hissediyordu.

Birden hatırladı.

Damlarının altında yabancılar vardı.

Genç kadın, onların hayatını kurtardığına üzülmüyordu, ama evlerine bu misafirlerle birlikte bir çeşit korkunun girdiği de inkâr edilemezdi.

■

YANINDA her zamanki sakin ve düzenli uykusunu uyuyan kocasını uyandırmamaya özenerek, gürültüsüzce yataktan kalktı.

Çamaşırlarının üzerine yünlü elbiselerini, kürk astarlı deri poltosunu giyip bir de omuzlarına harmaniye gibi birşey aldıktan sonra, kendini daha rahat hissetti.

Anjelik her zamanki gibi deri kemerini de takmıştı. Bunun sağında bir kılıf içinde tabancası, solunda biri bir kamaya, öteki ise bir bıçağa ait iki kın asılıydı. Bu kemere aynı zamanda sicim, eldiven, mufla, kese v.b. gibi çeşitli lüzumlu eşya katmaya da devam ediliyordu.

Her şeyi elinin altında olunca, Anjelik kendini daha rahat, kendisinden istenilenleri yerine getirmeye daha

hazır hissediyordu. Allah bilir ya, genç kadına yağdırılan isteklerin de ardı arkası kesilmiyordu.

Bu elbiselerinin içinde çok rahattı. Onlarla her duruma ayak uydurabiliyordu.

Dışarıya çıkarken arkasına bir palto atıyor, sabahları ateşler yakılana kadar da onu üzerinde tutuyordu.

Çoğu zaman, saçlarını, tepede bir topuz şeklinde topluyor ve onları, La Rochelle'in burjuva hanımları gibi, şakaklarda kenarları hafifçe kıvrık sıkı bir başlığın altında gözden gizliyordu.

Bu makyaj, yüzünün kusursuz ovalini meydana çıkarıyor, fakat aynı zamanda çehresine fazlaca ciddi bir hava veriyordu. Beyaz bir başlığın altındaki yüz âdeta çıplaktır. Hiçbir gizlisi olamaz. Pürüzsüz şakaklı ve alınlı kadınları dar ve sivri bir başlıkla gösteren antika portrelerde aşırı bir açıkyüreklilik vardır.

Anjelik, böylesine sade ve ciddi bir kıyafet içinde güzelliğinden birşey kaybetmeyen az bulunur kadınlardandı. Saçları, ateşlerin siyahımsı dumanından ve tozdan bu şekilde emniyette olunca, daha rahat ediyordu. Fakat bazan başlığın üzerine, leylak renkli bir tüyle süslü koyu kestanerenginde bir şapka giyiyordu. Rüzgâr, tüyü harap edince, şapkayı, onun yerine, siyah bir saten kurdele ve önde gümüş bir tokayla süslerdi.

Bu şapkanın kenarları fazla geniş olmadığından karlı havalarda onun üzerine, mantosunun büyük kukuletasını atabiliyordu.

Evde, iskarpinlerinin üzerine, yerli usulünde dikili olan ve ayakları sıcak tutan güderiden tozluklar, dışarı çıkarken ise dizlerinin altında son bulan dizlikler ve koca çizmeler giyiyordu.

Bu kılığın öyle pek zarif ve şık düşmediğini itiraf gerekir. Ama ihtiyaca cevap veriyordu. İlkhabar gelin-

ce, genç kadının, siluetini aynada doya doya seyretmesine hiçbir engel olmayacaktı.

Fakat yortu günlerinde göreneklerin ve zarafetin unutulmamış olduğu ispatlanıyordu.

Zaten her gün oldukça beyaz ve kolalı bir yakalık ya da bir dantel yaka hanımların boynunu süslüyor ve giyimlerinin ciddiyetini biraz yumuşatıyordu.

Bu yakalarla katı başlıklar Vapassu hanımlarının tek, fakat her zamanki süsüydü.

■

ANJELİK odasından çıktığı sırada, biri kapıyı vurmaya hazırlanıyordu. Öyle ki, genç kadın kapıyı açınca, adamla burun buruna geldi.

Eloi Macollet'ninkisi, ağaç kabuğu gibi yol yol derisi, siyah bir yarığı andırır dişsiz ağzı ve derisi yüzülmüş alnına indirilmiş kırmızı başlığıyla, insanın, loşlukta ürpermeden karşılaşabileceği yüzlerden değildi.

Nitekim Anjelik de elinde olmaksızın yerinden sıçradı.

İhtiyarın üzerine devrilmesine ramak kalmış, genç kadın, onun ateşböceği gibi parlak küçük gözlerini birden burnunun dibinde görmüştü.

Eloi Macollet'yi sabahın bu erken saatında karakolda rastlamak olağanüstü bir haldi.

Genç kadın, ihtiyara günaydın demek için ağzını açtıysa da, Macollet, işaret parmağını dudaklarına götürerek ona susmasını işaret etti. Sonra Anjelik'e kendisini izlemesini işaret ederek, bir cüce tavrıyla parmaklarının ucuna basa basa binanın dış kapısına doğru seğirtti.

Salonun dip tarafında birkaç erkek geriniyor ve esniyordu. Büyük ateş henüz yakılmamıştı.

Anjelik, gökyakut berraklığındaki sabahın erken saatının soğuğuna karşı koyabilmek için, pelerinine biraz daha sıkı sarındı.

«Ne var, Macollet?»

Fakat, ihtiyar ona hâlâ susmasını işaret ediyor ve kar tabakasının üzerinde yumurta üstünde yürür gibi, dizlerini bükerek ve aralayarak ilerlemeye devam ediyordu. Donmuş kar, ayaklarının altında garip sesler çıkarıyordu.

Çevredeki tek gürültü buydu.

Doğu'ya doğru pembemsi bir altın ışık uzuyor ve dünya, gecenin maviliğinin arasından yavaş yavaş donmuş bir kitle halinde sıyrılıyordu.

Duman kokusu çok yoğundu. Saf ve buz gibi şafakların kokusuydu, bu.

Eloi Macollet'nin kulübesinin ağaç kabuğu levhalarının aralarından ve yuvarlak tepesinin yarıklarından, duman ağır ağır dışarı süzülmekteydi.

Anjelik ihtiyarın arkası sıra buraya girmek için, âdeta çömelmek zorunda kaldı. İçerisini kaplayan dumanlı karanlıkta pek birşey seçilemiyordu. Korlar, oldukça geniş, fakat karmakarışık eşyayla tıklım tıklım dolu kulübenin içini aydınlatmak için yetersizdi. Anjelik sadece, ocağın etrafında büzülmüş üç vahşiyi farkedebildi ve hareketsizlikleri daha ilk bakışta garibine gitti.

İhtiyar:

«Görüyor musunuz?» diye homurdandı.

Anjelik, boğazını yakan duman sebebiyle öksürmeye başlayarak:

«Hayır, hiçbir şey görmüyorum,» diye karşılık verdi.

«Biraz sabredin, ışığı yakacağım...»

Eloi Macollet, boynuzdan yapılmış küçük bir lambayla mücadele ediyordu.

Anjelik, örtülerin altında kımıldamadan yatan Kızılderililerin siluetlerine endişeyle bakıyordu.

«Nesi var bunların? Yoksa öldüler mi?» diye sordu.

«Hayır... Daha beter!.»

İhtiyar, nihayet alevi canlandırmayı başarmıştı.

Huron'lardan birinin başını, kellesinin tepesindeki saç tutamından yakalayarak, patavatsızca kaldırdı ve yüzünü fenerin çiğ ışığına tuttu...

Baygın Kızılderili, hiç karşı koymuyordu. Ateşten kurumuş ve çirkin bir mor renk almış dudaklarının arasından kızgın bir nefes, tıslayarak çıkıyordu. Çok esmer teni, gerçekten kırmızı kesilmiş ve mor lekelerle, benek benek olmuştu.

Eloi Macollet sadece:

«Çiçek!...» dedi.

Korkunç illet karşısında, duyulan geleneksel dehşet duygusu, ihtiyarın, sesinde ve fırça gibi kalın kaşlarının altındaki bakışında, dile gelmişti.

Anjelik, sırtında soğuk bir ürpertinin dolaştığını hissetti. Dudaklarının arasından, hiçbir ses çıkmamıştı.

Sadece, iri iri açılmış gözlerini Eloi Macollet'ye çevirdi. İhtiyarla genç kadın, bir süre konuşmadan bakıştılar.

Yaşlı adam sonunda:

«Bu gece karların içine yığılmalarının sebebi, bu,» diye fısıldadı. «Hastalığı kapmışlardı bile!...»

Genç kadın, nefes nefese:

«Ne olacak şimdi?» diye sordu.

«Ne olacak, ölecekler tabi. Kızılderililer bu âfete karşı koyamazlar. Bizlere gelince... Biz de öleceğiz... Hepimiz değil tabii. İnsan bu hastalıktan sağ kurtulabilir. Ama yüzünün, elek gibi delik deşik olması şartiyle.»

Eloi Macollet böyle diyerek Kızılderilinin kafasını elinden bıraktı. Bahtsız Huron, uzun uzun inledikten sonra az önceki hareketsizliğine döndü.

■

ANJELİK sendeleye sendeleye karakola doğru koşmaya başlamıştı. Düşünmeye başlamadan önce Joffrey'i bulması lâzımdı. Aksi halde, paniğe kapılır, ne yaptığını bilmez hale gelirdi. Bu durumda kafasında ancak bir tek düşüncenin yer tutacağını çok iyi biliyordu: Honorine'i kucaklayacak ve onunla birlikte haykıra haykıra buz gibi ormana kaçacaktı.

Genç kadın salona girdiği sırada Cantor ateşi yakıyor, Yann le Couennec ise ona yardım etmek için ocağın önünü süpürüyordu.

Erkekler genç kadını şen bir tavırla selâmladılar. Onları görünce, gerçek, bütün korkunçluğuyla Anjelik'in kafasına dırank etti.

Hepsi öleceklerdi!

İçlerinde yalnız bir tek kişi hayatta kalacaktı: Overnyalı Clovis!

Demirci, çiçek hastalığını daha önce geçirmiş ve sağ olarak kurtulmuştu.

Vapassu halkını birbiri arkasından gömecekti... Gömmek mi? Ne gezer... Onları, buz bloklarının altında muhafaza edecek, onları kara toprağın koynuna yatırmak için ilkbaharın gelmesini bekleyecekti. O vakte kadar çıldırmazsa tabii...

Odası, genç kadına, son barınak, yatağın içinde uyuyan sağlıklı erkek ise ölümle arasındaki son siper olarak göründü.

Daha birkaç dakika önce genç kadının etrafında sa-

dece mutluluk vardı. O vakte kadar alışık olduğuna benzemeyen gizli sade ve ilkel fakat başarılı bir hayata, yani onlar için en büyük hazineye dayandığı için gerçek bir mutluluk...

Şimdi ölüm, bir sis, toprak yüzeyindeki bir duman gibi aralarına süzülüyordu ve bütün aralıkları tıkasalar bile süzülmekte devam edecekti.

Genç kadın usulca:

«Joffrey! Joffrey!» diye seslendi.

Hastalığı bulaştırmak korkusuyla ona daha şimdiden elini sürmeye cesaret edemiyordu.

Bununla birlikte erkek, gözlerini açıp gülümseyen bakışını üzerine dikince, genç kadın, onun, her şeye rağmen çevresindekileri bu tehlikeden de kurtaracağını her türlü mantığa aykırı olarak umut etmeye başladı..

«Ne var meleğim?»

«Albay Loménie'nin Kızılderilileri çiçeğe yakalanmışlar...»

Anjelik, erkeğin bu sözler karşısında irkilmeyerek, acelesiz olarak ve birşey söylemeden kalmasına hayran oldu. Ona elbiselerini uzattı. Joffrey o sabah, her zamankinden farklı olarak sadece uzun uzun gerinmeyi ihmal etti. Hiç konuşmadı.

Zaten söylenebilecek ne vardı ki... Genç adam, karısının, tatsız bir durum karşısında kendi kendini aldatmak isteyenlerden ya da boş avutucu sözlerden kuvvet alanlardan olmadığını biliyordu.

Anjelik, erkeğin düşündüğünü hisediyordu. Joffrey sonunda:

«Çiçek mi? Buna şaştım doğrusu,» dedi. «Hastalığı herhalde Kebek'ten kapıp getirmişlerdir. Halbuki bu çeşit salgınlar daima gemilerle gelir... İlkbaharda... Sonbaharda, yani Saint Laurent nehrinin buzlarla tıkanma-

sından beri Kebek'te hiçbir çiçek olayı görülmemişse, bu hastalık çiçek olamaz...»

Bu akıl yürütme, genç kadına makul göründü. Biraz daha rahat nefes almaya başladı ve yüzüne renk geldi.

Joffrey odadan çıkmadan önce, elini genç kadının omzunun üzerine koyarak:

«Cesaret!» dedi.

2

JOFFREY de Peyrac, Eloi Macollet'nin kulübesinde hasta Hüron'ların üzerine eğildi. Bunların, kızarmış demir eriyiği rengindeki yüzleri gerçekten görülmeye değerdi. Gözkapakları kaldırıldığı zaman, gözlerinin kan çanağına döndüğü hemen dikkati çekiyordu. Solukları hâlâ ıslık ıslık çıkıyordu ve artık kendilerini iyice kaybetmişlerdi.

Eloi Macollet:

«Dün akşam onları karların içinden topladığımız sırada da aşağı yukarı bu durumdaydılar, ama onları buraya yerleştirirken dalgınlıklarının soğuktan ileri geldiğini sandım,» diye açıkladı.

Joffrey :

«Ne dersiniz Macollet? İnsan tereddüt ediyor, değil mi?» diye sordu. «Belirtilerin, çiçek hastalığınınkilere uyduğunu inkâr etmiyorum, ama vücutlarında henüz karakteristik sivilciler görülmüyor. Sadece kırmızı lekeler var...»

Kanada'lı ihtiyar şüpheci bir tavırla başını salladı.

Beklemek lâzımdı!... Yapılacak başka şey yoktu.

Üç kişi, alınacak tedbirler ve verilecek talimat konularında alçak sesle uzun uzun konuştular. Eloi Macollet, Hüron'ların bakımıyla meşgul olacağını bildirdi. Tecrübeleri ona, alkolün türlü salgınlar ve enfeksiyonlara karşı iyi bir koruyucu olduğunu göstermişti.

Bir elma rakısı fıçıcığıyla buraya yerleşecekti.

İhtiyar, en kötü durumların eninde sonunda bazı avantajları olduğunu düşünüyordu. İçkiden bol bol içecek, onunla ağzını çalkalayacak ve vahşilere dokunursa ellerini yıkayacaktı.

Barınağının yakınında ayrıca bir kulübecik kurulacaktı. Eloi Macollet, karakol binasına gideceği vakitler önce buraya uğrayıp üstünü başını değiştirecekti.

«Siz beni düşünmeyin,» dedi. «1662'deki büyük çiçek salgını sırasında Huron'larla ve dağlı Kızılderililerle beraberdim. Bir köyden ötekine geçiyor ve sadece ölülerle karşılaşıyordum. Bunlara da haşlanmış otlar içirecek ve ateşi harlı tutacağım. Ondan sonrası, Allaha kalmış...»

Anjelik :

«Size yiyecekle gerekli otları getireyim,» dedi.

Dönüş yolunda daha sağlam adımlarla yürüyordu. Soğukkanlılığını korumak zorundaydı. O vakte kadar saatlar ilerlemiş, soğuk, berrak ve pembe bir sabah olmuştu.

Genç kadın büyük salona girince, tipik bir Jezüit rahibiyle burun buruna geldi.

Orta boylu, daha çok yuvarlak yapılı ve acı ifadeli yüz çizgilerinde babacan bir hava bulunan bir dinadamıydı, bu. Gülen gözleri ve gür sakalı vardı, buna karşılık alnında saçları enikonu dökülmüştü. Cüppesiyle siyah entarisi iyi cins, kabartmalı bir kumaştandı. Belindeki siyah deri kemerde bıçak, kese v.b. eşya asılıydı. Göğsünde de ipekliden bir kordonun ucunda, dört köşe-

si bakır olan oldukça büyük, siyah bir istavroz taşıyordu. Kalınca boynu beyaz astarlı, sert bir yakayla çevriliydi.

«Kendimi tanıtayım,» dedi. «İsa tarikatından Peder Masserat'yım.»

Öyle bir anda, birdenbire bu rahiple karşılaşınca, Anjelik bir hayalet görür gibi olmuştu.

«İyi ama, nereden çıktınız siz?..» diye kekeledi.

Jezüit, odanın dip tarafını işaret ederek :

«Bu yataktan, hanımefendi,» diye cevap verdi, «dün akşam beni bizzat kendiniz özenle yatırdığınız bu yataktan...»

Genç kadın, bu sözler üzerine, bir akşam önce ölümün pençesinden kurtarılan felâketzedelerden biriyle karşı karşıya olduğunu anladı. Hem bu, ilk olarak keşfettiği ve karların arasından iyi kötü çekip çıkarmayı başardığı değil miydi?

Donun etkisiyle kazık kesilen paltonun altında bir rahip entarisi bulunabileceği genç kadının aklından bile geçmemişti.

Peder Masserat, genç kadının düşüncelerinin akımını izlemiş gibi :

«Evet, bendim,» dedi. «Beni sırtınızda taşıdınız, değil mi hanımefendi? Böyle birşeyin hayal meyal farkındaydım, ama soğuktan âdeta felce uğramış olduğumdan, o sıra kendimi tanıtıp size teşekkür etmek gücünü bulamadım.»

Gözler gülümsemeye devam etmekle beraber, bu ifadenin ardında, keskin bir dikkat, kurnaz ve uyanık bir köylü ağırbaşlılığı seziliyordu.

Anjelik, sertleşmiş ellerini yüzünde gezdirdi.

«Sizden nasıl özür dilemeli, muhterem peder?» dedi. «Misafirlerimizin arasında bir Jezüit rahibinin bulundu-

ğu aklımızdan bile geçmiyordu. Şimdi ise korkunç bir haberin hâlâ etkisindeyim.»

Dinadamına yaklaşarak:

«Huron'larınızın çiçek hastalığına yakalandığından şüpheleniliyor,» diye fısıldadı.

Peder Masserat'nın babacan yüzü renk değiştirdi. Birden limon gibi olarak :

«Hay aksi şeytan!» diye mırıldandı.

Şeytanın adını ağzına alması için, büyük bir heyecanın pençesinde olması gerekirdi.

«Neredeler?» diye sordu.

«İhtiyar Eloi Macollet'nin kulübesinde. »

Rahibin, dışarı fırlamaya hazırlanması üzerine genç kadın :

«Durun! Böyle çıkmayın. Dışarıda soğuk müthiş,» bağırdı.

Peder Masserat tarafından, masanın bir ucuna bırakılan yüksek yakalı siyah paltoyu kaptığı gibi, dinadamının omuzlarının üzerine koydu ve onu iyice sarıp sarmaladı.

Şartlar başka olsaydı, ihtimal bu şekilde hareket etmezdi. Bu saygıdeğer Jezüit, eskiden bulunduğu salonlardan birinde kendisine tanıtılmış olsaydı, genç kadının, bambaşka şekilde davranacağı şüphesizdi.

Fakat, endişenin etkisiyle sersemlediğinden davranışlarının üzerindeki kontrolünü kaybetmişti ve özellikle, kendini, herkesin sağlık durumundan sorumlu hissediyordu; öyle ki, şimdi de bu Jezüit'in, kendini üşüterek yatağa düşmesinden ödü kopuyordu. Ona şapkasını da uzattı. Peder Masserat ancak bundan sonra geniş adımlarla uzaklaşabildi.

Anjelik biraz kendine gelebilmek için mutlaka sıcak birşeyler içmesinin gerektiği kanısındaydı. Ocağa yaklaşarak, tahta bir çömleğin içinden bir maşrapaya biraz

kaynar su aldı, sonra da masanın üzerindeki elma rakısına uzandı.

Adamlardan birkaçı kendi ısıttıkları çorbayı içmekteydiler. Bazısı, soğumuş mısır galetası parçalarını aynı elma rakısına batırıyordu.

Aralarındaki disiplin o dereceydi ki, hiçbiri, kendine bir parça domuz yağı ya da jambon kesmeyi aklından geçirmemişti. Bu yiyecekler, erzağın sorumlusu Octave Malaparde'dan aldığı direktiflere göre hareket eden Bayan Jonas tarafından dağıtılırdı. Oysa o sabah Bayan Jonas görünürlerde yoktu.

Anjelik adamlara :

«Bayan Jonas'ı daha görmediniz mi kuzum?» diye sordu.

Hayır anlamında başlarını salladılar.

Masanın öbür ucunda oturan yabancıların varlığı onları biraz rahatsız ediyordu. Bunların arasında, kendini Arreboust Dükü diye tanıtan kişi de vardı.

Dük, geniş ve kuvvetli yapılıydı, şakakları ağarmıştı, fakat, bir asilzâde olduğunu her haliyle belli ediyordu. Üstelik, sabah sabah tıraş bile olmuştu. Öteki, fazlaca ciddi tavırlı, uzun boylu bir delikanlıydı.

Fakat, kendi düşüncelerine dalmış bulunan Anjelik onlara dikkat etmedi bile.

Daima herkesten önce kalkan ve ateşlerle yemekleri yoluna koyan Bayan Jonas'ın yokluğu onu endişelendiriyordu.

Bay Jonas'la Elvire de ortalarda yoktu.

Yoksa hastalık mı onları yatağa mıhlamıştı? Ya çocuklar, onlar ne durumdaydılar acaba?

Genç kadın, kocası tarafından şart konulan tedbirlere başvurmadan, gidip onlara bakmamak için kendini frenledi.

Odasına koşarak, üst elbiselerini çıkardı ve bunları,

Noel yemeği için giydiği elbiseyle birlikte buz gibi havaya bıraktı, başlık değiştirdi, sonra da, elma rakısıyla ellerini yıkayarak ağzını çalkaladı.

Ancak bundan sonra, giderek, kalbi çarpa çarpa Jonas'ların oda kapısını vurdu. Kendisine içeriden cevap verilmesi üzerine birden rahat bir nefes aldı.

Kalkıp giyinmiş olan çocuklar bir kenarda oynuyorlardı. Fakat arkalıksız iskemlelerin üzerinde dimdik oturan üç Rochelle'li, rengi solmuş üzüntülü yüzlerini Anjelik'e çevirerek :

«Siz de biliyorsunuz, değil mi?» diye mırıldandılar.

«Heyhat!»

«Ne olacağız?»

Anjelik hayretle :

«Kuzum nasıl haber aldınız bunu?» diye sordu.

«Ah! Daha dün akşam onları getirdiğiniz zaman farkına vardık.»

«Öyleyse neden bize haber vermediniz?»

«Neye yarardı? Elden ne gelirdi ki...»

«Nasıl gelmezdi? Hemen gerekli tedbirleri alırdık...»

Bay Jonas genç kadına hayretle baktı.

«Ne tedbiri?»

Anjelik'in birden aklı başına geldi.

«Neden söz ediyorsunuz Allahaşkına?» diye sordu.

«Neden olacak... Jezüit'ten tabii!»

Bayan Jonas :

«Onun bir Jezüit olduğundan dün akşam hemen şüphelendim,» diye açıkladı. «Ötekiler kadar donmuş olmasına rağmen bu sakallının halinde bana güven telkin etmeyen bir taraf vardı. Hele bu sabah, salona girerken, onu siyah entarisi, yakası ve istavrozuyla tepeden tırnağa simsiyah görünce, bir an bayılıyorum sandım. Bakın hâlâ ürperiyorum...»

Anjelik :

«Jezüit pederden çok daha kötü bir durumla karşı karşıyayız,» diyerek onlara gerçeği açıkladı.

Salgına karşı en iyi korunma tedbiri, Jonas'lara yeni talimat verilene kadar iki odalı dairelerinde çocuklarla birlikte kalmalarıydı.

Getirilecek yiyeceği, karı koca, kendileri ve çocuklar için hazırlayacaklardı. Pencerelerinden evin arka kısmına çıkmak suretiyle, istedikleri zaman hava alabilirlerdi. Kar hayli yüksek olduğundan pencereden yürüyerek dışarı çıkılabilecekti.

Bu tedbirler sayesinde, belki hastalığın onlara da bulaşmasının önüne geçilebilirdi.

Anjelik, salona dönünce, dipte, erkeklerin yatakhanesinin bulunduğu tarafta, küçük grubun, yataklardan birinin etrafında toplu olduğunu gördü.

Yaklaşınca, baş yastığının üzerinde, kendini kaybetmiş bulunan Albay Kont Loménie - Chambord'un mosmor yüzünü tanıdı.

3

HURONLARDAN BİRİ hemen o günün akşamı, Peder Masserat'ya iyi - kötü günah çıkarttıktan sonra son nefesini verdi.

Nicolas Perrot :

«Hiç değilse kilisenin eli üzerimizde,» dedi. «Kış mevsiminde orman köşelerinde ölenler bu teselliden bile yoksun kalırlar.»

Albay Loménie - Chambord, tavan aralarından birine nakledilmişti.

Ocağın bacası buradan geçtiğinden içerisinin tatlı bir ılıklığı vardı. Yatağın yanına bir de mangal konuldu ve döşeme kapısı açık bırakıldı.

Kış mevsiminde bir barınağa kapananların en büyük korkusu olan yangın tehlikesi sebebiyle, birisinin, sürekli olarak hastanın yanında bulunması şarttı. Zaten bahtsız adam çok çırpındığı ve habire yataktan kalkmaya çalıştığı için, başını beklememek olmazdı. Aynı zamanda, susuzluğunu gidermek, şakaklarını suyla ovmak, boyuna üstünü örtmek gerekiyordu. Anjelik bu iş için Overnya'lı Clovis'ten yardım istedi. Demirci, hastabakıcılığa pek hevesli olmamakla beraber, çiçeği geçiren ve dolayısiyle hastaya tehlikesizce yaklaşabilecek olan sadece kendisi olduğu için çaresiz boyun eğdi.

Anjelik, zavallı Albay'a bakmak için, kendisine yortu akşamı armağan edilen deri eldivenlerden birini giyiyordu. Ama bu tedbirin yeterli olacağı kanısında değildi. Eldivenlerini hastanın yanında bırakıyor ve ona bakmaya geldiği zaman tekrar ellerine geçiriyordu.

Günün geri kalan kısmını, muazzam miktarlarda su kaynatmak ve tıpta yeri olan bütün köklerle yaprakları bunun içinde haşlamakla geçirdi.

Üstelik Bayan Jonas'la Elvire'in her zamanki işlerini üzerine alması gerekiyordu. Vaziyeti gören Joffrey de Peyrac adamlarından ikisini genç kadının emrine verdi.

Kont'un meşgul olmadığı şey yoktu.

Her zamanki gibi atelyede çalışıyor, fakat fırsatım buldukça Albay Lomènie - Chambord'a gidip bakıyor, ayrıca, devamlı tütün ve elma rakısı içerek, hastalarıyla meşgul olan Eloi Macollet'nin kulübesine uğruyordu.

Akşam son ziyaretinden döndüğü sırada, Jezüit rahip de yanındaydı. İşte o zaman Huron'lardan ilkinin ölüm haberini verdi.

Yemek hazırdı. Sofraya oturulduysa da, oradakilerin pek çoğunun iştahı kaçmıştı.

Noel'e özgü çoban püskülü süslerini kaldırmayı kimse düşünmemişti. Üzerinden henüz bir gün geçmiş yortu, o kadar gerilerde kalmıştı ki.

Herkes birbirinin yüzünde, kısa ya da uzun bir aradan sonra meydana çıkacak bir mahkûmiyetin aksini arıyordu. Önce üç yabancıya : Jezüit pedere, Arreboust Dük'üne ve sıktığı dişlerini ancak yemek yemek için gevşeten çok boylu yabancıya uzun uzun bakıldı. Hiç değilse onların, yemeklerini iştahla yer görünmeleri herkes için bir teselli oldu. Çünkü onların da mantıken şimdiye kadar hastalanarak yatağa düşmüş olmaları gerekirdi.

Sofrada, Yakındoğu insanlarının, bir bıçak ya da usturayla açılan sunî yarayı, iyileşmiş bir çiçek hastasının henüz yaş çıbanlarıyla ovuşturmak suretiyle hastalıktan korunmak âdetlerinden bahsediliyordu. Bu iyileşmiş çiçek hastalarından bazıları, çıbanlarının kurumasına yıllarca engel oluyor ve şehir şehir dolaşarak ora insanlarına para karşılığında şifa verici dokunmayı teklif etmek suretiyle ticaret bile yapıyorlardı.

Fakat Amerika'da bu metoda başvurmanın imkânı yoktu. Çiçek hastalığından sağ olarak kurtulmuş tek kişi, burada Overnya'lı Clovis'ti. Onun da çıbanları kuruyalı yıllar olmuştu. Huron Kızılderilisi ise karakteristik sivilceler daha ortaya çıkmadan ölmüştü...

Bu konu, birkaç kaşık yemek yutmak için kendini zorlayan Anjelik'in büsbütün iştahını kesti.

Bu gibi günlerde bekleneceği üzere, büyüklerin sıkı kontrolünden kurtulan çocuklar, yaşlarının içgüdüsüne uyarak beklenmedik marifetlerde bulundular.

Jonas'ların dairesinde birden müthiş bir feryat kopunca, deli gibi o tarafa koşan Anjelik, gözyaşları içindeki bir Elvire ve şaşkınlıktan dilleri tutulmuş Bay ve

Bayan Jonas'la karşılaştı. İyi insanlar, genç kadına, odanın köşesindeki birşeyi, daha doğrusu, Anjelik'in ilk bakışta tanıyamadığı birini işaret ediyorlardı.

Bu, Honorine'di.

■

BÜYÜKLERİN dikkatinin gevşemesinden yararlanan küçük kız, saçlarına, İrokua modasına göre şekil vermeye karar vermiş ve küçük Thomas'yı, ona yardım etmeye razı etmişti.

Bir makasla bir usturanın aralıksız faaliyetine rağmen, bu, kolay iş olmamıştı. Kafatasının tepesinde sadece uzun bir tutam bırakmak şartiyle, Honorine'in gür saçlarını yere düşürmek, iki çocuğun tam bir saatını almıştı.

Neden sonra, çocukların usluluğundan şüphelenen Elvire, onları keşfettiği sırada, yumurcaklar, ayna gibi kullanılan bir zırh parçasının üzerine eğilerek sonucu görmeye çalışmaktaydılar.

Oradakiler, talihsizliklerle bu şekilde alay etmenin, uğursuz cinleri belki de kaçıracağını düşünüyorlardı. Honorine, yaptığı bu marifetle çiçek hastalığını zerrece düşünmediğini ilan etmiş oluyordu.

Onun kendine göre başka uğraşıları vardı.

Bir başka teselli de, Kanada'lıların yüklerinin arasında ekmekle peynir keşfedilmesi oldu.

Vapassu'luların üçü, Kanada'lıların teçhizatının geri kalan kısmını karların ve buzların arasından kurtarmak için gölün ucuna dönmüşlerdi. Eşyanın arasında, kurutulmuş et ve tuzlanmış domuz yağı gibi alışılagelmiş yiyeceklerin yanı sıra, mısır ununa, tütüne, yeterli miktarda elma rakısına, ayrıca yarım kelle peynire ve koca

bir buğday ekmeği somununa rastlandı. Hepsi taş kadar sertleşmişti.

Ekmeği fırına, peyniri ise küllerin kenarına koymak, her ikisini de eski halerine döndürmeye yetti. Ekmek ılık, peynir ise yeteri kadar yumuşaktı. Kokusu ise insana keyif veriyordu.

Kebek'te alışık bulundukları, fakat orman sakinlerinin mahrum oldukları bu yiyecekleri, karakol halkı arasında pay etmekte ısrar ettiler.

Bu arada, bu yiyeceklerin hastalık bulaştırabileceğini ileri sürenler olduysa da, sonunda oburluk baskın çıktı. Anjelik de tereddüt ettikten sonra, kararını verdi. Kötü ruhları kaçırmak için ekmek ve peynir parçalarının üzerine birer haç resmi çizdi, sonra bunlardan, ağlamalarının kesilmesi için cezalı çocuklara da gönderdi.

4

VAPASSU KARAKOLUNUN adamları, karşı karşıya bulundukları tehlikeyi soğukkanlılıkla kabul etmişlerdi. Kaderciliklerinde, gerçek dinsel duyguların ve Tanrı'nın iradesine boyun eğmenin de büyük payı vardı.

Fakat Anjelik bu çeşit bir boyun eğmeden yoksundu. Ancak kısa zamandır bütün ihtişamını tattığı hissettiği hayata derin bir aşk ve tutkuyla bağlıydı.

Honorine'in ve oğullarının, gencecik yaşlarında bu lezzetli meyveden yoksun kalmalarını istemiyordu. Çocukların ya da delikanlıların ölümünü, kendini sorumlu göreceği bir cürüm sayıyordu.

Fakat insanın, kendi kendisi ve yakınları için haya-

tını feda etmeyi bilmesini gerektiren anlar vardır. Günün birinde ecel geldiği zaman, bütün insanlar için ortak olan bu kadere lüzumsuz bir isyan duymadan boyun eğmek lâzımdır...

«Hayatla ölümün arkadaşlığında işte böyle yol alınır - her ikisinin de kendine göre önemi vardır - ölümden korkmamak gerek...»

Bu yüce sözleri Anjelik'e söyleyen kimdi? Genç kadın hatırladı. Yabancı bir toprak üzerinde kışın esiri olan Vapassu'dakilerle aynı soydan; Normandiyalı basit bir denizci; Meknez kölelerinin kralı Colin Paturel tarafından söylenmişlerdi...

Bütün bu adamlar defalarla ölümden kurtulmuşlardı. Azrail, yalnız serüvenci ruhları sürüklediği savaşlarda değil, salgınlar ve hastalıklar sırasında da karşılarına dikilmişti.

Bir çoğu, hiç değilse iki veya bir hastalık salgınından zarar görmeden kurtulmuştu. Doğu'da vebayla. Afrika limanlarında sarı hummayla, hemen her yerde çiçekle, iskorpitle, kangrenle, türlü ateşlerle karşılaşmışlar, bazıları açlıktan, susuzluktan ya da işkencelerden ölme tehlikesi geçirmişti.

Kazazedeler bütün bu âfetlerden tasasız olarak sıyrılıyorlar, her defasında bağışıklarına biraz daha kanaat getiriyorlardı.

Tıpkı savaşlardaki gibiydi, bu.

Şans yardım ederse kurtulunuyordu.

Aksi halde, saat geldi diye çekip gidiyorlardı.

Joffrey de Peyrac, gecenin bir kısmını hasta kişizadenin başını beklemekle geçirip ancak bundan sonra nöbeti demirciye bırakmaya karar verince, Anjelik, onun hesabına titremedi. Kocasının, hastalık karşısında dize gelmeyeceğini hissediyordu.

Sekizinci günde Huron'ların sonuncusu de ateşler

içinde ve vücudu kırmızı lekelerle örtülü olarak can verdi.

Fakat bunun da hiçbir yerinde herhangi bir sivilce ya da kabarcık görülmemişti.

Ertesi günün şafağında, nöbeti Overnya'lı Clovis'den devir almaya gelen Anjelik, demirciyi yarı baygın halde, nefes nefese, yüzü ocağındaki demirlerden daha kırmızı ve başını beklediği hastadan çok daha kötü durumda buldu.

Anjelik, adamcağıza bir iki saniye dikkatle baktıktan sonra :

«Tanrım sana çok şükür!..» diye bağırarak dizüstü düştü.

Overnya'lı, bu sözlerinden dolayı genç kadına epeyi bir zaman içerleyecekti. Ona ne derlerse desinlerdi! O, yalnız gözleriyle gördüğünü ve kulaklarıyla duyduğunu bilirdi! Kontes Hanımefendi, onu hasta görünce sevinmiş ve bu hissini belli etmekten hiç çekinmemişti!

Zavallı Clovis'e yardım etmeyi bile düşünmemiş, sadece «Tanrım sana çok şükür!» demişti. Sonra, onu hasta haliyle yüzüstü bırakarak :

«Clovis hasta! Ne duruyorsunuz, siz de sevinseniz...» diye herkese müjdeyi vermeye koşmuştu.

Overnya'lı demirci bu sözleri kendi kulaklarıyla duymuştu.

Anjelik bu nedenle karşısına ilk çıkan kimsenin : Rastlantı bu ya, Nicolas Perrot'nun boynuna atılmıştı.

Anjelik, Clovis gibi çiçek hastalığını geçirmiş birini yatağa düşmüş görmeye bu kadar sevinmesinin sebebi başkaydı : Fakat bu sebebin, hastalığın çiçek olmadığına kanaat getirmesi olduğunu Overnya'lıya kimse anlatmayı başaramadı.

Salgın halindeki hastalık şiddetli bir kızamıktı ve oradakilerin pek çoğuna bulaşmakla beraber, çiçek kadar tehlikeli değildi.

Huron'lar gerçi ölmüşlerdi, ama onların pek kolay öldüklerine Kanada'lılar tanıktılar. Basit bir nezle bile onları ölümün eşiğine getirmeye yetiyordu. Beyazlarla bağlaştıktan beri pek nazik bir soy olmuşlardı. Koruyucu ruhları onları terketmişti sanki. Aralarında pek çoğu ise, bu düşüşün, soylarının tükenmesinin sebebinin vaftiz olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmişlerdi.

Şiddetli bir ateşe karşı koyamıyorlardı.

Hastalık, daha uzun haftalar boyunca Vapassu halkını kuvvetten düşürmeye devam edecekti.

Türlü tutkular, içerleme duyguları ve projeler şimdilik susturuluyordu. Her şeyin bir sonrası vardı elbet. Şimdi ön planda, asıl düşman olan ölümün pusuda beklediği bu kızıl tünelden çıkmaya bakmak gerekti. Nekahet dönemindeki son hasta da solgun bir yüzle ve sendeleyerek kalkıp, «yaşa» sesleri arasında sofradakilere katılana kadar ölüm aralarında sayılırdı. Onunla süngü savaşı yapmak, kuvvetten düşmelere, hastalığın yenilenmesine karşı koymak, hastanın krizi atlatmasına yardım etmek, ateşler içinde çırpınan bir hastayı kucaklayıp ona uzun saatlar destek olmak ve dalgayı aşıp hayat kumsalına vurmasına yardım etmek lâzımdı.

Anjelik o zaman hareketsiz yatan vücuda bakıyordu. Görünüş hep aynıydı. Hayatı ölümden ayıran nefes hemen hemen belirsizdi. Ama genç kadın, en çetin dönemin atlatıldığını ve hastanın yaşayacağını bilirdi. Buna emin olmak için, elini bir kere daha, ateşin zonklayışlarının uzaklaşmakta olduğu alnın ve şakakların üzerinde gezdirir, sonra, içi rahatlamış olarak, hastanın üstünü örter, kendini üşütmemesine dikkat eder ve bir başkasının başucuna koşardı.

Sınavı başarıyla atlatmış bir hastayı görmek, genç kadına kuvvet veriyor, ona karşı, iyi bir cengâverin telkin ettiği sempatiyi ve saygıyı duyuyordu. Duyduğu bir

his de minnettarlıktı. Hiç değilse bu hasta onu yüzüstü bırakmamış, onu yenilmiş olarak zavallı silahlarıyla başbaşa terketmemişti.

Ölümle boğuşan zavallıya :

«Beni terketmeyin, ne olur, beni terketmeyin» diyordu. «Her şeyi de ben yapamam ya, sizin de bana yardım etmeniz lâzım.»

Sonradan, ikisinin arasında, yanyana savaşanlarda olduğu gibi bir bağ kalıyordu. Ölünceye kadar kopmayacak bir bağ...

İnsanlar, hastalık karşısında kendilerini koyvermek, hastalığın işini kolaylaştırmak eğilimindedirler. Hastalık, kurbanlarını tiksindirdiği ve kurbanları onunla yüz yüze gelmekten kaçındıkları için, kolay yener. Anjelik de bu yüzden hastaları sarsıyor, hasmın gücünü sınırlandırmaya ve onunla başa çıkmak için silahlanmaya zorluyordu. Onlara :

«Yarın çok fena olacaksınız. Ama herkesle birden uğraşamayacağıma göre, beni beş dakikada bir yanınıza çağırmayın... Yanınızda bir küçük testi hatmiyle bir madenî bardak bırakacağım. Bütün yapacağınız iş hatmiden sık sık içmekten ibaret. İçmekten çekinmeyin. İnsan, fenalığını isteyen bir düşmanla karşılaşınca, bıçağına sarılır. Bu işi başkasının yapmasını beklemez...»

Anjelik, bu tutumuyla, onları, başlarının çaresine kendileri bakmaya davet eder görünüyordu. Fakat hastalar bir an bile onu yanlarında hissetmekten geri kalmıyorlardı. Genç kadın yanlarından geçiyor, onlara kısa bir bakış fırlatıyor, fakat gülümseyişi :

«Aferin! Beni hayal kırıklığına uğratmıyorsunuz» diyor, bu ise, güçsüzlükleri, sayıklamaları, kendilerini aptalca koyverme arzuları arasında hastalara kuvvet veriyordu. Gerektikçe genç kadın, uzun bir zaman başucunda

oturmaktan, hiçbir sabırsızlık ve can sıkıntısı belirtisi göstermiyordu.

Üç kadın başlangıçta gece nöbetini aralarında paylaşıyorlardı. Joffrey de Peyrac da çok kere, herkese en zor gelen şafak saatlarındaki nöbeti üzerine alıyordu, fakat Anjelik'in varlığının, kendi başına bir deva etkisi gösterdiğine tanık olmuştu. Genç kadını, yüzünü geren ve gözlerinin altını morartan bu insanlık dışı yorgunluktan kurtarmak isterdi, ama ne çare...

Çok geçmeden Anjelik'i en çok yoran uykusuzluk oldu. Bununla beraber, hastalarına hiç gidip bakmadan bütün bir gece geçirecek olsa, uyanınca onların hepsini ölmüş ya da can çekişir bulmaktan endişe duyuyordu. Bu yüzden kendini gecede hiç değilse bir defa tur yapmaya zorluyor, bir yataktan öbürüne gidiyor ve teker teker bütün hastaların üzerine eğilip nasıl nefes aldıklarına bakıyordu. Sonra, üzerlerini örtüyor, fazla sıcak alınların üzerinde elini gezdiriyor, hastaların birkaç yudum birşey içmelerine yardım ediyor, onlara maneviyat kuvvetlendirici birkaç söz mırıldanıyordu.

Hastalar, ateşin verdiği uyuşukluk arasında Anjelik'in sesini duyuyor, bunun, değme melhem kadar yumuşak tonunu içlerine sindiriyorlar, genç kadın üzerlerine eğildiği vakit de kadın kokusunu burunlarına çekmekten ve yakasının aralığından yuvarlak gerdanını görmekten zevk duyuyorlardı. Ama bu kısa süreli zevklerinde şehvetten çok onlara, çocukluklarının çok uzaklarda kalmış güvenlerini geri getiren sıcak ve anaç bir varlığa duyulan hasretin payı vardı.

Lomènie - Chambord, bir akşam öleceğine inandı. Bütün geçmiş hayatı zihninden yavaş yavaş siliniyordu. Bir başka dünyada, şimdiye kadar itmeye cesaret edemediği ve fânilerin, aşmaktan korktukları kapının öbür tarafındaydı. Döşeme kapısının aralığından konuşma kı-

rıntıları, yemek kokuları, karmakarışık uğultular ona kadar geliyor, bulanık zihni bu alışılagelmiş seslere bambaşka bir yoğunluk ve anlam kazandırıyordu. Şimdi o, bu seslerde, hayatın, hiç tatmadığı, daha doğrusu parmak uçlarıyla dokunduğu hayatın tadını buluyordu. Hayır, o bile değil. Zavallı, hayata, ancak eldivenli ellerle dokunmuştu. Bütün hayatını, ölüp Tanrı'ya kavuşacağı günün özlemiyle geçiren bu adam şimdi, bu hoyrat dünyadan ayrılacağına bayağı üzülüyor, hatta bu düşüncenin etkisiyle gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Boğuluyordu. Yalnızlıktan kıvranıyordu. Anjelik'in karanlık tavan arasına yapacağı ziyareti sabırsızlıkla bekliyordu. Genç kadın gelince, Albay'ın endişelerini bir bakışta kavradı ve sakin konuşmasıyla onu güçlendirmeye girişti :

«Bir krizin eşiğinde olduğunuz için kendinizi fena hissediyorsunuz,» dedi. «Ama bu krizi atlatır atlatmaz iyileşmeye başlayacaksınız... Sözüme inanın... Bu tehlikeyi de atlatacaksınız... Tehlikede olsaydınız, ben bilirdim... Hastalar ve yaralılar konusunda büyük tecrübem vardır...»

Albay, Anjelik'e inanmış, daha rahat nefes almaya başlamıştı. Genç kadın hastayı bir battaniyeyle sarıp sarmalamış, kalkmasına yardım etmiş ve koluyla destek olarak, onu, hastanın, üzerinden düşmemesi için duvara dayadığı arkalıksız bir iskemleye kadar götürerek oturtmuştu. Lomènie - Chambord, dayandığı kolun temasını halâ hissediyordu.

Anjelik :

«Uslu oturun, sakın kıpırdamayın,» diye ihtar etti.

Sonra, nemli çarşafları değiştirmeye girişti. Ateşli vücudun ezdiği şilteyi kabarttı, battaniyeleri havalandırdı, yatağa temiz çarşaf yaydı. Bütün bu işleri o kadar rahat, o kadar ahenkli hareketlerle görüyordu ki, Albay Lomènie - Chambord, onu yorulmadan seyredebilirdi. Genç

kadın bundan sonra hastanın tekrar yatmasına yardım etti. Etrafındaki taze çarşafların verdiği huzuru uzun zaman unutamayacaktı. Genç kadın daha sonra, hasta yine ateşin pençesinde uyurken, elini bir tılsım, bir vaat, hayaletlerin yolunu kesen bir kuvvet gibi ıslak alnın üzerinde gezdirdi. Lomènie - Chambord az sonra çocuk gibi uyuyakaldı, neden sonra da, çok halsiz, fakat iyileşmiş olarak gözlerini açtı!...

Tavan arasından inip büyük sofradaki yerini aldığı zaman, ötekiler gibi, onun da şerefine kadehler kalktı. Karakolun darlığı, Kanada'lıların esirlik durumuyla bağdaşamıyordu. Anjelik de onlara yeni doğmuş bebek gibi ilgi gösterdikten sonra, nekahetleriyle ilgilenmemezlik edemezdi.

Ocak sonlarına doğru karakoldakilerin yarısından fazlasının yatağa mıhlandığı bir dönem oldu. Hastalık yaklaşık olarak üç hafta ortalığı haraca kesti.

Joffrey de Peyrac bile hastalandı, hatta hastalığı epeyi şiddetli geçti; fakat Kont ötekilerden de çabuk ayağa kalktı. Oysa, ateşin yüksekliğinin etkisiyle birkaç gün yarı baygın halde yatmıştı.

Kocasının başını bekleyen Anjelik, daha çok endişeli olmayışına hayret ediyordu. Bu hareketsiz ve boylu boyunca uzanmış haliyle bile Joffrey'den yenilmez bir kuvvet etrafa yayılıyor, hastalık onu bir türlü acınılacak duruma düşüremiyordu.

Anjelik, kocasıyla ilgili hatıralarını yokluyor, onu hiç acıma duygusu telkin eden durumda gördüğünü hatırlamıyordu. Notre Dame Kilise'sinin avlusunda sırtında gömlek ve boynunda iple dururken bile, işkence görmüş vücuduna rağmen, yanındakilerden daha az kuvvetli görünmüyordu. İnsanın ondan çok, kindar ve budala halk kitlesine, yarı kaçık ve isterik keşişe acıyası geliyordu... Joffrey de Peyrac'ın kişiliğini hiçbir şey, hiç

kimse yok edemeyecekti.

Yortu gecesi buzların arasından kurtarılanlar içinde yalnız Peder Masserat hastalanmayarak, Anjelik'e çok değerli bir yardımcı oldu. Bu yorulmak bilmez ve iyilikçi keşiş, en tiksindirici işleri gık demeden görüyor, Anjelik'in belini bükebilecek en büyük yorgunlukların önünü alıyordu. Aralarında Jacques Vignot, demirci Clovis ve İngilizler gibi iri yapılı kimselerin de bulunduğu hareketsiz vücutları kaldırmak, Anjelik'i bitkin düşürüyordu. Fakat Jezüit rahibi, kendisine işaret edilen hastayı bebek gibi kaldırıyor, şilteleri altüst ediyor, çarşafları tekrar yayıyor, hastası uslu uslu yerine uzandıktan sonra da, bir dadı sabrıyla ona çorbasını kaşık kaşık içiriyordu. Meslektaşlarından birçoğu gibi o da salgınlarda vahşilere bakmış, bulunduğu topluluklarda çok kere yalnız o, ayakta kalmış ve kulübe kulübe gezerek hastalara yardım yetiştirmişti. Fakat anlattığına göre, netice her defasında kendisi için kötü olmuştu, çünkü vahşiler, rahibi, eti ve sebzeleri kendine saklayıp onları, sadece et suyu içirmek suretiyle açlıktan öldürmeyi istemekle itham etmişler, hatta daha ileri giderek başlarına gelen felâketten onu sorumlu tutmuşlardı.

Felâket dönemleri zaten sihirbazlara yarar, onlar da atmosferden yararlanıp bön yerlileri, Kara Cüppeliyi misafir ettikleri için, Tanrı'ların onlara kızdığına inandırırlar. Hastalar biraz kuvvet bulur bulmaz, Peder Masserat'nın, ölümden kurtulmak için ormana kaçması gerekiyordu... Rahibin, hastalarını oyalamak için daima anlatılacak bir hikâyesi vardı. Çocuklarla arkadaşlık ederek onları eğlendiriyor, nekahet dönemlerinde onlarla oynuyor, odanın bir köşesine büzülüp kıyametin kopmasını bekleyen üç Hugeno'yla bu arada ilgilenmiyordu bile.

Dahası var : Hasta bakımından biraz vakit bulunca, beline bir önlük bağlayarak şaraphanede bira, sabun

yapmaya hatta çamaşır yıkamaya gidiyordu.

Ona şaşkın halde müdahale etmeye kalkışan Anjelik'e Jezüit'lere öz pasif direnişle karşı koyuyordu.

Bundan sonra birbirlerine nasıl düşman kalabilirlerdi...

Fırtına aylar boyunca onları aynı binaya hapsetmiş, onlar da kışa ve felâketlere karşı mücadelede el ele vermişlerdi.

Sonunda, yortu akşamından beri askıda kalmış sorular, kin ve düşmanlıktan uzak bir hava içerisinde ele alındı.

Albay Lomènie - Chambord iyileşir iyileşmez Joffrey'e, Vapassu'yu ziyaretinin asıl sebebini açıkladı : Çin Denizi'ne döküldüğü muhakkak olan büyük Mississippi nehri boylarının incelenmesi için Mösyö de Fontenac tarafından malî yardım istemeye gönderilmişti. Vapassu'ya gelen o soğuk ve ciddi tavırlı uzun boylu genç adam olan Robert Cavelier de la Salle, bu seferle görevlendirilmek isteniyordu. Genç adam o ilk akşam, Pont - Briand'ın aralarına yatırıldığı altın külçelerini hemen farketmişti. Ama sonra gözü birşey göremeyecek derecede hasta olmuştu. Gelgelelim, iyileşir iyileşmez Lomènie - Chambord'la Arreboust Dükü'nün karşısına oturmuş ve onları, Vapassu'nun efendisiyle müzakere etmeye zorlamıştı.

Malta Şövalyesi Kont'a :

«Demek rivayet edildiği kadar zenginsiniz,» dedi.

«Öyleyim. Burada yürütmeye geldiğim çalışmalar sayesinde daha da zengin olacağım günler yakındır.»

Mississippi boylarını dolaşıp Çin Denizi'ne varmak, gizli arzularından biri olduğu için, Florimond heyecan içindeydi. Küçüklüğünden beri bunu arzuladığını iddia ediyordu. Zaten usta bir harita uzmanıydı. Kendi çizdiği haritaların boşluklarının karşısında hayale dalıyor, bunların üzerinde sürekli hesaplara girişiyordu.

Mösyö de la Salle'ın niyetini öğrenir öğrenmez bir daha izinden ayrılmadı. Yaşından daha genç görünen, bununla birlikte ardında çok yönlü bir hayatın tecrübesi olan bir adamdı bu Mösyö de la Salle. Bütün soğukluğuna rağmen, bir çocuk duygululuğunu korumuştu. Kendisine Mösyö de la Salle diye çağrılmayı, ya Kanada'nın basit adamları tarafından yaratılmış ve fethedilmiş olmasının gerektiğini hatırladıkça, Cavelier denmesini istiyordu.

Asalet unvanı henüz yeniydi. Başka düşüncesi yokmuş da bundan şüphe edecekmiş gibi, Anjelik'e, Kral'ın mührünü taşıyan fermanı göstermişti : «Kanada ülkesindeki yararlı faaliyetleri hakkında gönderilen rapora karşılık kıymetli ve sevgili Robert Cavelier de la Salle'a...»

Kumlu arazi üzerinde koşan bir köpekle bunun başının üzerindeki sekiz altın çizgili yıldız, yeni asilzadenin sembolik arması oluyordu. De la Salle'ın bundan başka derin bilgisi, gerçekten övülecek bir cesareti ve ileri görüşlülüğü vardı. Bir yüzyıl öncesinden beri karanlıklar denizinin üzerinde Batıya yelken açmaya cesaret etmiş bütün cüretkârların gözlerinde tüten meşhur Çin geçidini kendisinin keşfedeceğine inanmıştı ve henüz hedefine varmadığı için fena halde sabırsızlanıyordu... Florimond ona hak veriyor ve babasına :

«Kızılderililerin, 'suların babası' dedikleri bu muazzam akarsuyun bizi tekneden inmeden ta Çin'e kadar götüreceğine eminim. Siz ne dersiniz?» diye soruyordu.

Heyhat, Joffrey de Peyrac buna inanmıyor ve delikanlı oğlunun heyecanlı konuşmalarını, Florimond'u kızdırmakla beraber, cesaretini kırmayan şüpheli bir dudak büküşle karşılıyordu.

Anjelik, Florimond hesabına üzülüyordu. Bir anne olarak, oğluna, Çin Denizi'ni bir tepsi üzerinde armağan

edebilmek isterdi. Beri yandan kocasının bilgisine olan mutlak güveni umut etmesine meydan vermiyordu. Ama, Joffrey de Peyrac, şüphelerinin belirli verilere dayanmadığını itiraf ediyordu.

Florimond da bundan kuvvet alarak :

«Öyle ya, şüpheciliğinizi hesaplarla desteklemiyorsunuz,» diye direniyordu.

«Çok doğru! Kıt bilgilerimizle kesin hesaplarda bulunmamız pek zor olur...»

«Öyleyse en iyisi oralara kadar gidip vaziyeti görmek...»

«Orası muhakkak...»

Kont bir akşam Anjelik'e :

«Bence en doğrusu, Florimond'un, bu mutaassıp, fakat dâhi kimselerin seferine katılmasına izin vermek,» dedi. «Çocuk, onlarla temas ettikçe, zıt faziletlerin değerini; Sağlam bir bilim temelinin, dehanın rahatça yerini tutabileceğini öğrenir. Beri yandan, hiçbir şeyden yılmayan ve özellikle güç, hatta ümitsiz durumlarda her zamankinden daha becerikli olan adamların yanında kâşiflik emellerini gerçekleştirir. Zaten deha Fransızlara vergidir. Florimond'un da, Anglo-Sakson zihniyeti tarafından, heyecanları yatıştırılmadan dehasını geliştirmesini isterim.

Altınlarım her şeye rağmen ziyan olmayacaktır. Çünkü böylece hem mânevi bir avantaj elde etmiş, hem de büyük oğlumuz için paha biçilmez bir eğitim imkânı sağlamış oluyorum. Florimond'un, aşacakları ülkeler hakkında bana getireceği planlar, notlar ve arazinin yapısıyla ilgili bilgiler de caba. Cavelier bütün yeteneklerine rağmen bu işi başaramaz. Florimond, genç olduğu halde bu konularda ondan daha bilgin...»

5

FLORİMOND, babasının kararını öğrenince, çocukça bir heyecana kapılarak yanına koşup ona sarıldı, sonra, çömelerek onun elini öptü. İki ay aralıksız devam eden, sonra da bol kar yağışına yerini bırakan fırtına, yola çıkılmasını daha uzun zaman geciktireceğe benzerdi.

Joffrey de Peyrac tarafından sağlanan yollukla silahlanmış Cavelier de la Salle, gerisin geriye Kebek'e çıkmayı istemiyor, Batıya doğru yoluna devam ederek, Champlain gölü üzerinden Montreal'a varmayı tasarlıyordu. Ville - Marie yakınlarında, bölge halkının, projelerini duya duya bıkıp usanarak «Çin» adını taktıkları bir köşkü ve arazisi vardı. Orada sefer için hazırlık yapacak, gerekli değişim mallarını, silahları ve tekneleri satın alacaktı. Sonra, ilk merhale olarak büyük göller ve Katarakoni'ye doğru yola çıkılacaktı. Joffrey de Peyrac da oğluna bir miktar altın külçesiyle Ville - Marie de, Montreal'da tacir olan Lemoyne adlı birine verilmek üzere bir kredi mektubu emanet edecekti. Gerekli malları işte bu Lemoyne'dan sağlayacaklardı.

Cavelier :

«Ne! Bu ihtiyar haydut saf altınla mı iş görüyor? İnanamam buna!» diye atıldı.

Arreboust Dükü söze karıştı.

«O daha neler yapıyor... Orange'da İngilizlerle ticaret yapmaya gitmese bu kadar zengin olur muydu sanıyorsunuz? Kanada'nın kâğıt parası o efendilerin altınıyla boy ölçüşemez! Bakın!...»

Kesesinden çıkardığı bir altın parayı masanın üstüne fırlattı.

«İşte, Abenaki'lerin sonbaharda Montreal'da bize sattıkları bir İngiliz esirinin üzerinden çıkan para. II. James'in tasvirinin etrafındaki yazıları okuyun : İngiltere Kralı, Normandiya ve Brötanya Dükü ve... Fransa Kralı!.. Yanlış duymadınız : Fransa Kralı! Kutsal Bâkire Jeanne d'Arc'ın sayesinde, Aquitaine, Maine ve Anjou eyaletlerini onların elinden almamızın üzerinden üçyüz yıl geçmemişmiş gibi... Hâlâ inat ediyorlar. Hatta İngiltere Kraliçe'sinin vaktiyle Fransa'nın Maine eyaletinin hükümdarı olmasını bahane ederek, buradaki yeni sömürgelerinden birine Maine adını veriyorlar. İşte Lemoyne denen adam bu altınlarla iş görüyor...»

Joffrey de Peyrac gülerek:

«Kızmayınız, Dük,» dedi. «İngilizler, egemenliklerini, para üzerine birkaç harf katarak kabul ettirmek yoluna gittikleri sürece korkulacak birşey yok. Ormana daldıkları vakit, Lemoyne'ın ve Le Ber gibi Kanada kodamanlarının ne yaptıklarını araştırmaya da çalışmayın, zira onlar, sömürgenizin temel direkleri, en cesur, en eski, en kuvvetli ve de en zengin öncüleridir.»

Peder Masserat, sık sık tüttürdüğü funda kökünden küçük pipoyu ağzından çıkararak :

«Bu kimseler çok da sofudurlar,» dedi. «Le Ber ailesinin kızlarından birinin rahibe olmak istediğini duydum.»

Joffrey :

«Suçları bağışlansın öyleyse!» diye atıldı. «Mallar konusunda da onlara güvenebilirsiniz, Mösyö de la Salle,»

Anjelik, Dük d'Arreboust tarafından masanın üstüne atılmış paraya elini uzatarak :

«Bunu bana verir misiniz?» diye sordu.

«Siz istedikten sonra memnuniyetle, hanımefendi.. Onu ne yapacaksınız?»

«Belki tılsım diye kullanırım.»

Genç kadın, yuvarlağı avcunda hoplatıyordu. Alelâde bir paraydı, bu. Ama kusurlu yuvarlaklığında ve eski ingilizce yazılarında garip bir çekicilik görüyordu. Bu madenî para pek çok şeyi : Altını, İngiltere'yi, Fransa'yı, kuşaktan kuşağa geçen ve Yeni Dünya ormanları içlerinde bile süregelen kinleri kapsamına alıyordu. Kumsalından ve morina balıklarının yanından koparılıp alınan ve tüylü Kızılderililer tarafından Saint - Laurent'in Papacı kürk tacirlerine götürülen zavallı İngiliz Püriten'inin şaşkınlığı tasavvur edilebilir.

d'Arreboust:

«Öfkenize bir anlam veremiyordu,» diye açıkladı. «Kesesinde bulduğumuz parayı burnunun dibine sokuyorduk... Fransa Kralı ha! 'Niçin olmasın?' diyordu. İngiliz parasının üzerinde oldu bitti bu yazıyı görmüştü... Madam Le Ber, sonunda adamı, evinde uşak olarak kullanmak üzere satın aldı. Yakında onu Katolikliğe döndürmeyi umuyormuş.»

Peder Masserat yumuşak bir sesle :

«Gördünüz mü!» dedi.

■

GECE OTURMALARI, projelerle hikâyeler sayesinde dostça bir havaya bürünüyordu. Fazla gürültü yaparak hastaları rahatsız etmemek için, herkes sesini kontrol ediyordu. Nekahet dönemindeki bir hasta topluluğa katıldığı vakit ise, herkes ortaklaşa seviniyordu.

Anjelik, Honorine'i kucağına oturtuyor ve onu uyutmak için dizlerinin üzerinde hafif hafif sallıyor ya da bir-

kaç kökün kabuğunu soyuyor, ama söylenenleri duymak için bir yandan da kulak kesiliyordu. Bu Kanada'lıların, dinleyicilerini sürüklemek ve onlara gelecek kadar geçmişi de paylaştırmak özelliğine sahip olduklarını bir iki anekdotla bütün bir dünyayı ve koca bir destanı göz önüne serebildiklerini kabul etmek gerekirdi.

Bu akşam da, katı yürekli çiftçiler tarafından kiralanan fakir zanaatkârlarken, kölelikten usanç getirecek gemilerle Yeni Dünya'ya gelen bu Lemoyne'lerden ve Le Ber'lerden bahsediliyordu. Gelir gelmez ellerine bir çapa, bir orak ya da tüfek sıkıştırılmıştı. Kral'ın gemilerle gönderdiği kızlarla evlenmişlerdi. Dört, beş, on, oniki çocukları vardı. Hepsi cüretkâr, haşin ve güçlüydü. Orağı pek çabuk ellerinden atmışlar ve Mösyö de Maisonneuve'ün ihtarlarına rağmen, Kızılderililerden kürk almak için gitgide daha batıya gider olmuşlardı. Bu arada büyük gölleri, çağlayanları, bilinmez nehirlerin kaynaklarını, birbirinden farklı çeşitli kabileleri keşfetmekteydiler. Onlar da Çin Denizi diye birşey olmadığını ve kıtanın bir türlü sona ermediğini söylüyorlar ve bu yüzden elma rakısı bardaklarının başında o Cavelier de la Salle delisiyle kavga ediyorlardı. Bu elma rakısı, karılarının çabaları sayesinde Kanada'daki bahçelerinde nihayet yetiştirilebilen Normandiya cinsi elma ağaçlarının ürünüydü.

Gittikleri yerlerden servetler ve İrokua işkencelerinin şekilsizleştirdiği parmaklarıyla okşadıkları yumuşacık, şahane kürkler getiriyorlardı.

Oğulları da şimdi kuzeydeki su yollarında onlarla seyahat ediyor, kızları Parisli burjuva kadınları gibi danteller ve satenler içinde geziyordu. Hepsi, kiliseye zengin bağışlarda bulunuyorlardı...

■

ALBAY LOMÉNİE - CHAMBORD, İrokua'ların geceleri bahçelere gizlice girerek çalıların arasında büzüldükleri yerden beyaz adamların konuşmalarına kulak verdikleri Montreal'ın eski günlerini anıyordu. O gecelerde evden tek başına çıkan kadın ya da erkeğin vay haline... Montreal ya da Ville - Marie'nin, şehri koruyan ne suru vardı ne de çiti. Kurucusu, Kızılderililerin, kardeş gibi onlara kadar gelebilmesini istemişti. Geliyorlardı da. Rahibelerin, odalarında otururken, birden başlarını kaldırınca, burnunu cama yapıştırıp onları gözetleyen bir İrokua'nın korkunç yüzüyle karşılaştıkları az mı olmuştu...

Peder Masserat, dinsel görevlerini, Macollet ilk seyahatlarını, Cavelier Mississippi'yi, Arreboust Dükü ise Kebek'in ilk zamanlarını anlatıyordu.

Ateşlerin çıtırtısına, dışarıdaki fırtınanın hiç kesilmeyen uğultusuna ya da kar yağışlarına, tabiatın verdiği ölüm sessizliğine eşlik eden sesleri, anıları dinleyiciye paylaştırmak konusunda o kadar güçlü, bu erkek seslerini tablo gibi sunduğu hatıralar da çeşit bakımından o kadar zengindi ki, Anjelik onları dinlemekten hiç bıkıp usanmayacağını hissediyordu.

Eloi Macollet gururla:

«İrokua'ların elinde gördüğüm oniki Jezüit'ten onu, işkencelerle öldürüldüler. Ve cinayetler serisinin sona ermediğine inanabilirsiniz,» diyordu.

Peder Masserat, Georgia Körfezinin mor yarlarını, otlarla ağaçların arasında kaybolmuş misyoner barınaklarını, hepsinden aynı duman: Tuzlanmış et, kürk ve el-

ma rakısı kokuları süzülen şuradaki buradaki ahşap karakolları anlatıyordu.

Bu, Anjelik'in, sarayda ya da Paris'te gördüğü dekorun tam aksiydi. Jezüit'lerin anlattıkları ve Kanada'nın kurtarılışı konuları salonlarda çok ilgi uyandırırdı. İnanılmayacak serüvenlerden sonra Kanada'dan dönen misyonerlerin sakatlanmış avuçlarına yüzükler ve küpeler bırakılırdı. Birçok Parisli hanımefendi, çok uzaklardaki misyoner topluluklarını paralarıyla destekliyorlardı.

Bazıları, bizzat yardımda bulunmak için Amerikaya kadar gitmişlerdi. Bunların arasında, Madam de Guermon, d'Aurole ve Kebek'te Ursuline rahibeleri tarikatını kuran meşhur Madam de la Pageri de vardı.

Tamamiyle yabancı bir dünya, genç kadının gözlerinin önüne seriliyordu. Âdi entrikalarıyla Versailles, düşmanlıkları, sefaleti ve zamanın baskısı altındaki eskimişliğiyle Krallık, bu yepyeni yaşantıların ve Yeni Dünyaları fethetmeye girişen insanların heyecanının yanında o kadar uzaklarda kalmış görünüyordu ki.

Anjelik'in, kısmen bilmeyerek, kısmen de onları belki de düşman gördüğü için, erkek ayartma gücünden yararlandığını, Kanada'lı kişizadeler nereden tahmin edebilirlerdi... Başkalarınca farkedilmeyen ve belki fazla birşey ifade etmeyen, fakat sadelikleriyle bir erkeğin dostluk duygularına hitap eden bazı hareketler, bazı bakışlar, bazı gülümseyişler vardır.

Anjelik, içgüdüleri ve tecrübeleri sayesinde bu sanatın ustasıydı.

Joffrey de Peyrac da işin farkına varıyor, fakat birşey demiyordu. Anjelik'in ustalığı, dişice düzeni ve tavırlarında tam anlamıyla dişi olan her şey, kocasının nasıl gözünden kaçardı? Genç adam, karısını, bir sanat eseri gibi hayranlıkla seyrediyor ve Kanada'lı kişizadelerin, hatta kendisini pek kuvvetli sanan Jezüit'in, yenilgi-

ye doğru gidişlerini gördükçe için için eğleniyordu.

Joffrey de Peyrac'ın dişlerini gıcırdattığı anlar da oluyordu. Bu oyun aslında tehlikeliydi, üstelik genç adam, Albay Loménie - Chambord'un karısına sempatik göründüğünü sezecek kadar kurnazdı. Günün birinde bu ikisinin arasında dostluktan öteye giden birşeyler olabilirdi. Bununla beraber Joffrey, Anjelik'in tavırlarında aşık bir kocayı kızdırabilecek hiçbir düşmanlık olmadığının farkında olduğundan ve böyle sıcak, samimi, yaratılıştan büyüleyici bir kişiliği değiştirmenin ya da baskıya sokmanın cinayet olacağını hissettiğinden, genç kadını serbest bırakıyordu. Anjelik, Versailles'da prenslerin gönlüne hâkim olmuştu.

6

ANJELİK, o ilk günlerden beri vazifesini bilen bir ev sahibesi sıfatiyle Peder Masserat'ya, günlük âyinlerine devam edebilmesi için çatı katında bir oda teklif etmişti.

Jezüit, genç kadının bu ince düşüncesine minnettar olmakla beraber, Aziz İgnatius tarikatı kurallarının, rahiplerini her gün âyin tertiplemekten bağışık kıldığını söyledi. Rahipler, gerekirse tek başlarına okuyacakları haftada iki duayla yetinebilirlerdi.

Günah çıkartanları dinlemeye, hatta iman sahiplerinin isteği üzerine âyin yapmaya mecbur değildiler.

Reddedemeyecekleri tek görev, ilgilinin ölüm tehlikesinde bulunduğu olaylarda kutsal yağ sürme zorunluğuydu.

Peder Masserat buna rağmen, münzevi misyonerlerin tek avunma kaynağı olan özel âyini düzenleyebilmekten ötürü derin bir mutluluk duydu. Nicolas Perrot, İspanyollar ve Yann le Couennec âyine gitme fırsatını kaçırmadılar. Dinlerinin gereğine uyabildikleri için onlar da çok sevinmişlerdi.

Fakat Peder Masserat bundan ötürü hiç de hoşnut değildi. Gündelik hayatta son derece yardımsever olan dinadamı, alışılagelmiş tipte bir papaz değildi. O, Amerika'ya Kızılderililer için gelmişti. Beyazlar onu ilgilendirmiyordu.

Bu bilgin ilâhiyatçı, inzivayı ve Tanrı'nın düşüncesiyle başbaşa kalmayı kaba sofulara yardakçılık etmeye tercih ediyordu. Derme çatma mihrabının önünde çömelirken, İspanyol askerlerinden birinin ya da genç Brötanya'lının arkasında gelip durduğunu, Nicolas Perrot'nun, geniş omuzunu kapının çerçevesine dayayarak, gür saçlı başını eğdiğini hissedince, kaşlarını çatıyordu.

Ama Aziz İgnatius'un, İspanyol olduğunu da unutmaması lâzımdı. Peder Masserat, tarikatının kurucusunun hemşehrilerine sabırlı davranmaya kendini zorluyordu. O zaman genç Brötanya'lı ona yardımcı oluyor, rahip de loşlukta toplu küçük gruba kutsal beyaz hamurdan küçük parçalar dağıtıyordu.

Sofular âyindeyken, mutfakta kadınlar gidip gelmeye, çalı çırpı hazırlamaya, çakmak çakmaya başlıyorlardı. Alevlerin çatırdadığı, ocak çengellerine kazanların asıldığı, suların aktığı duyuluyordu.

Bunu, uyanan erkeklerin esnemeleri izliyordu.

Arada çıngırak gibi tiz bir çocuk sesi çıkıyor, fekat, «Şışt!» denilmesi üzerine hemen susuyordu.

Atelyede daha da sert gürültüler oluyordu : Tezgâh üzerine konulan âletlerin gümbürtüsü, çalışmaya başla-

yan bir ocak körüğünün hışırtısı, ciddi tonlu mırıltılar birbirine karışıyordu.

Orada bulunanlar arasında, neşeli ve insanı şaşırtacak derecede âlim dev bir zenci, utaassıp bir melez, ona benzeyen ve denizin derinlerini bilen bir Akdeniz'li, soluk yüzlü bir dilsiz, hoyrat bir Overnya'lı ve melek kadar güzel gençler vardı...

Taş, kaya, elenen ve ezilen toprak gürültüleri duyuluyor kor, demir, kükürt kokuları buruna geliyordu.

Peder Masserat da aynı anlarda, Kebek'e dönünce çok enteresan bir rapor hazırlayacağını düşünüyordu.

■

ANJELİK, silahları temizlemeye, iyi çalıştıklarına emin olmak için onları muayeneye, ve pırıl pırıl parlatmaya girişmişti. Bu işi o kadar büyük bir özen, dikkat ve bilgiyle görüyordu ki, en titiz ormancılar bile silahlarını gönül rahatlığıyla genç kadına teslim etmekte bir sakınca görmüyorlardı. Anjelik'ten, meslekten bir savaşçıymış gibi, şu ya da bu silahın revizyonunu istemek âdet haline gelmişti. Hiç yanından ayırmadığı meşhur kundaklı yayını genç kadına emanet ettiği vakit, Overnyalı Clovis'in bile gözü arkada kalmıyordu.

Arreboust, Loménie-Chambord ve de la Salle adındaki beylerin, onu bir silahhane dekoru içinde buldukları sabah, genç kadın, işiyle o kadar meşguldu ki, onlara selâm vermeyi bile unuttu. Hayrete düşen kişizadeler, kaba dipçiklerin üzerinde dolaşan ya da hırçın bir namlunun yolunu parmakla yoklayan bu ince kadın ellerini, barut, soğuk yağ ve yanık kokan bir falyanın üzerine eğilerek, onu, yeni doğan bebeğine dalmış bir anne

dikkatiyle inceleyen bu profili bir süre hayretle seyrettiler.

Anjelik, Honorine'in, şimdi de yanında olmayışına esef ediyordu, ama küçük kız daha hastaydı. Ateşi henüz düşmeye başlıyordu. Çoğu zaman gelip annesinin yanında otururdu. Honorine'in küçük parmakları da silahlara aynı hareketlerle, aynı alışkanlıkla dokunuyordu. Anjelik'in kızı, türlü silahların arasında yetişmişti.

Anjelik'in önündeki masada türlü bizler, demir çubuklar, kendi süzdüğü ince yağlar, balmumları, kendi eliyle yaptığı ve yalnız kendisinin kullanabildiği seri halinde malzeme vardı. Kebek'li beyler onun oraya buraya el attığını, kazıdığını, cilâladığını, kaşlarını çattığını, mırıldandığını görüyorlardı. Görüyorlar, ama hiçbir şey anlayamıyorlardı. Anjelik neden sonra başını kaldırınca misafirleri gördü ve onlara dalgın bir gülümseyiş yöneltti.

«Günaydın. Kahvaltı ettiniz mi? Nasılsınız? Mösyö Loménie, söyleyin bakayım, bu Saksonya tüfeğinden daha güzel silah gördünüz mü hiç?»

Florimond o sırada içeri girmekteydi. Oradakileri selâmladıktan sonra:

«Annem bütün Amerika sömürgelerinin en keskin nişancısıdır. Görmek ister misiniz?» dedi.

Günlerce süren fırtınadan sonra hava sakin ve berraktı. Grup, yarlara yakın atış yerine yollandı. Florimond iki kavlı, bir de fitilli tüfekle iki tabanca yüklenmişti. Annesinin, sanatını göstermesini istiyordu, Anjelik de silahları daha yakından incelemek fırsatını bulacağı için bu gösteriyi kabul etmişti. Adaleleri her tüfeğin ağırlığını biliyor, omzuna yapacağı tepkiyi, geri tepişini ve sebep olacağı bereyi önceden tahmin edebiliyordu.

Genç kadının, Saksonya tüfeğine uzandığını gören Mösyö d'Arrebboust:

«Bir kadın bunu kaldıramaz!» diye itiraz etti.

Bununla beraber, Anjelik, görünürde hiç güçlük çekmeden silahı omuzladı.

Başı eğik ve sağ ayağı ileride olmak üzere nişan aldı. Sonra, silahın gerçekten ağır olduğunu ileri sürerek, ateş etmek için, antrenmana yarayan yalancı korkuluğa yaslanacağını söyledi. Tavrında herhangi bir gerginlik eseri yoktu, her hareketi derin bir sükûnet içinde yapıyordu. Kışın çiğ aydınlığında ve etrafındaki donmuş tabiatın parıltısı arasında yine silahlara dalmıştı.

Mermi ateşlendi.

Namlunun ucundan beyaz bir duman bir sürüngen gibi kıvrıla kıvrıla süzülmekteydi. Yüz adım öteye konulmuş olan tüy, kayıplara karışmıştı.

Florimond hemen:

«Nasılmış?» diye atıldı.

Kanadalılar övgü anlamında birşeyler kekelediler.

Delikanlı:

«Anladım, kıskanıyorsunuz!» diye atıldı.

Anjelik kahkahayı bastı. Silahı kendisine boyun eğdirmek, ona bir kudret duygusu veriyordu. Bu, Tanrının ona bir bağışıydı! Raslantıları eline silah vermemiş olsaydı, genç kadın bu yeteneğinden sonuna kadar habersiz kalabilirdi. Nieul ormanındaki at gezileri sırasında çelikten ve tahtadan bu zalim cisimlerle arasındaki bağlantıyı keşfetmişti. Silahların öldürmek için yapıldıklarını ve öldürdüklerini unuttuğu oluyordu. Menzillerinin ucundaki hayatı ve ölümü de unutuyordu.

Her ne kadar garip görünürse de, bu sanata yöneltiği dikkatin, bunun kendisinden gerektirdiği sükûnet ve düşüncenin, usta bir nişancı olmak için gösterdiği azmin, binbir felâketle sarsılan dimağını delilikten korumada büyük rolü olduğunu düşündüğü oluyordu. Silahlar genç kadını her şeyden korumuştu.

Silahlar iyi ve kutsaldır.

Doktrinsiz ve vicdansız bir dünyada yaşayabilmek için, zayıfların, silaha ihtiyaçları vardır. Anjelik onları seviyordu.

Kanadalı'larla bunları görüşürken, adamların içinden neler geçtiğini ve bilhassa Loménie-Chambord'un güzel yüzüne ıstıraplı bir ifade veren duygunun ne olabileceğini merak ediyordu. Sonunda, onlardan izin istedi ve silahları yüklenen oğluyla yanlarından uzaklaştı.

Albay Loménie-Chambord'la Dük d'Arreboust bakıştılar.

Peder Masserat önüne baktı ve cüppesinin ceplerinin birinden dua kitabını çıkardı. Cavelier, eldivensiz ellerini bir yandan ovuştururken, her üçünü de dikkatle süzdü ve çirkin bir gülüş salıverdi.

«Evet beyler!» dedi. «Bu kadının bir cadı gibi... hatta belki bir dişi şeytan gibi ateş ettiği muhakkak!»

Ellerini ceketinin ceplerine soktu ve yapmacıktan bir kayıtsızlıkla arkadaşlarının yanından uzaklaştı.

Bu saygıdeğer kişileri güç durumda görmek hoşuna gitmiyor değildi. İlâhi ve mistik kıvranışların pençesinde olduklarını herkesten iyi tahmin edebilecek durumdaydı. Vicdan huzursuzluklarına alışıktı.

O da on yıl süreyle Jezuit olarak yaşamıştı.

Dük d'Arreboust:

«Evet, işte buraya gelişimizin sebebi,» dedi. «Dişi Şeytan mı, değil mi? Tehlikeli bir ruh mu, değil mi? Bunu araştıracağız. Kont de Peyrac'tan Missisippi seferimizi desteklemesini rica etmek sadece bir bahaneydi!... Sizin kanınızı bilmiyorduk, Loménie-Chambord. Ama başka kanların desteklenmesi şarttı. Bu iş için beni seçtiler. Peder Masserat'yı seçtiler. Sizden gizleyecek değilim, kardeşim Loménie-Chombord, kandırıldığınızı tahmin ediyordum. Şimdi söyleyin, ne yapacağız?»

Arreboust Dükü hafifçe öksürerek genzini temizledi. Sonra, önce keten çiçeği rengindeki ve aldatıcı bir yumuşaklıktaki mavi göğe, arkadan da birkaç adım ötede karların içinde kaybolmuş ahşap karakola, yarlara ve göllerin beyaz örtüsüne baktı.

Peder Masserat'nın duymuyormuş gibi davranması üzerine, yalnız Loménie-Chambord'a hitaben konuşmaya devam etti.

«Geldik ve gördük...»

Kendi kendine konuşur gibi usulca tekrarladı.

«Ve gördük... Muhterem Peder Masserat bu konu hakkında ne düşünüyor acaba? Peder Masserat anlamamış gibi davranıyor. Bunun da sebebini biliyor musunuz, kardeşim Loménie-Chambord?... Bu olay onu şaşırttığı için... Konu üzerinde kafasını işletti o. Biz, aldatıcı bir huzurun pençesinde uyuşurken, o, bilânçosunu yaptı bile. Hepsimizi deli eden soruyu kendi kendine sorması sona erdi bile. O artık bizim gibi: «Kimdir?... Dişi şeytan mı?... Büyücü mü? Erkek avcısı mı?.. Zararsız mı?... Düşman mı?» demiyor. Bu işin altından kalkmayacağını anladığı için, kenara çekildi. Yine dua kitabına daldı!... Peder Masserat, söyleyin, böyle demekle yanılıyor muyum?...»

Oldukça hırçın bir tonla yükselen Dük d'Arrboust'un sesi, billursu havada iki saniye daha çın çın öttükten sonra, alaycı bir yankıyla kesildi. Peder Masserat başını kaldırarak iki yol arkadaşına hayretle baktı, sonra gülümsedi.

Arreboust'un boş atıp dolu mu tuttuğu, yoksa Jezüit'in, bu saldırıyı zararsız bir şaka mı saydığı ya da oldukça hayâlperest huylu olduğu için, hiç mi birşey duymadığı hiçbir zaman anlaşılamayacaktı. Yine dua kitabına dalarak sakin adımlarla ve dudaklarını kıpırdatarak uzaklaştı.

Dük d'Arreboust, çaresizlik ifade eden bir hareketle kollarını kaldırdı.

«Hey gidi Jezüit'ler,» dedi. «Değme politikacı bunların yanında masum çocuktan farksız kalır!»

Leménie-Chambord:

«Ama son karar yine Peder Masserat'ya ait,» diye fikir yürüttü. «Gerçi ben de dinadamıyım, ama Jezüit'lerden istenilen ünvanlar bende yok. Jezüit'lere karşı bu kadar titiz davranılması da, alelâde ölümlülerin başa çıkamayacağı durumlarla baş edebilmeleri için. Peter Masserat da zaten niçin buralara kadar geldi!»

Öteki:

«Birşey demeyeceğini çok iyi biliyorsunuz,» diye karşılık verdi. «Susmaya hak kazanmak için mükemmel bir sebep buldu bile.»

«Bu da, bu adamlardan çekinmemiz için sebep olmadığının en belirli delili değil mi? Peder Masserat, onların şüpheli kişiler olduklarına ve koloninin insanları ve dinin selâmeti için bir tehlike teşkil ettiklerine hükmetseydi, bulduğumuz anlaşma yoluna itiraz ederdi.»

«Belki de haklısınız. Kimbilir? Ama belki de evin hanımının etkisinde olduğumuzu düşünerek, kendisini dinlemeyeceğimizden çekiniyordur. Belki de bu işin içinde bir şeytanlık olduğunu ve Kanada'da katolik davasının selâmeti uğruna bu canileri son ferdine kadar yok etmek gerektiğini bildirmek için, hep birlikte Kebek'e dönmüş olmamızı bekliyordur. O zaman biz, suçlu değilse bile, gülünç duruma düşeriz. Jezüit'ler de yine kurtarıcı katına yükselirler...»

Loménie-Chambord düşünceli bir tavırla:

«Çılgınca hareketlerde bulunmayan bir insanın, büyücü ya da dişi şeytan olup olmadığı kesin olarak nasıl anlaşılabilir?» diye tekrar söz aldı. «Bayan Anjelik çok güzeldir, hatta basit olmayışı dolayısiyle şüpheli gözüke-

bilecek bir güzelliği var. Ama güzellik ne zaman basit olmuştur ki, şimdi olsun?»

Dük d'Arreboust:

«Cadılar, büyücüler ağlamazlar,» dedi. «Bunun ağladığını gördünüz mü hiç?»

Albay hayretle:

«Hayır,» dedi, «Ama ağladığını görmek fırsatını kaçırmış olabilirim...»

«Cadıların, suya atıldıkları zaman batmadıkları da söylenir. Ama Kont de Peyrac üzerinde böyle bir denemede bulunmamız pek zor.»

Garip bir tebessümle etrafına bakındı.

«Zaten su da yok, her taraf donmuş,» diye mırıldandı.

Kont Loménie-Chambord, Dük'ü hayretle süzüyordu. Böyle soğuk nükteler yaptığına hiç tanık olmamıştı.

Dük d'Arreboust çok geçmeden ondan izin istedi. Bu güzel havadan, birkaç adım atmak yolunda faydalanacaktı.

Loménie-Chambord da dua etmek ve Tanrı'dan akıl, fikir dilemek için ıssız bir köşeye çekileceğini bildirdi.

Dük, göle doğru uzaklaştı.

Avlu, buz tutmuş bir kanal ağıyla delik deşik durumda olduğundan güçlükle yürüyordu. Belle ya da kazmayla açılmış bulunan ve köstebek yuvasının kıvrıntıları derecesinde çapraşık olan patikacıklar, Eloi Macollet'nin kulübesine, atelyeye, ahıra, nişan alanına belki de hiçbir yere, yani ormana doğru gidiyordu.

Kebek'in birinci hemşerisi epeyi sendeledikten sonra göl kıyısına varmayı başardı, kar, yeteri kadar katı olunca kıyıda dolaşanlar oluyordu.

Hele hava bugünkü gibi güzelse, başka siluetler de buz tutmuş patikaları izliyor, fakat gölün öbür ucunda, geçitlerin kar yığınlarıyla tıkalı olduğunu görünce

geri dönüyorlardı. Dük kendini gölün öbür ucunda bulunca, az daha ölümüne sahne olacak olan bir yerleri hülyalı gözlerle seyretti. Kuvvetten kesilmiş halde karların içine yığılışını, soğuğun ve gecenin, göğsüne tıpkı mermerden bir mezartaşı gibi baskı yapışını o kadar iyi hahatırlıyordu ki. «Allah vere de her şey çabuk olup bitse,» diye düşünmüştü.

Vapassu'ya yaklaşınca, insan, sinsi ve bilinmez tuzaklarla dolu bir bölgeye giriyordu, anlaşılan. Arreboust bütün bunları açıklayabilmekten âcizdi. Oysa hiç değilse buralarda gezinmek göreviydi. Kebek'de onu, bununla görevlendirmişlerdi.

Dük, Loménie'nin, Katarunk insanlarından söz ederken gösterdiği heyecanın, ölçüsü karakteriyle ne kadar zıt olduğunu hatırlamaktan kendini alamıyordu. Kont Albay, kuvvetle boyun eğdirmeye yollandığı, fakat dost oluşuyla böbürlendiği bu maceraperestlerden derin bir saygıyla söz ediyordu. Onları İrokua'ların eliyle yok etmek en uygun çare olduğu halde, hayatta olduklarını öğrenince sevinmişti. Kont de Peyrac'tan, Teğmen Pont-Briand gibi aşırı bir dille söz etmiyor idiyse de, hakkında hiçbir aşağılatıcı söz dinlemeye dayanamadığını çok defa ima etmişti.

Frontenac da Loménie-Chambord'un tarafını tutuyordu. Ama Frontenac, duygularına fazlaca kapılmış bir kimseydi. Aykırı düşünceleri ve kadın cinsini sever, Jezüit'lerden nefret ederdi. Kanada Valiliğine tayini, kendisi için bir şereften çok, gözden düşüşünün sonucu olmuştu. XIV. Louis, onun, Madam de Montespan'a kur yapmak ihtiyatsızlığını işlemesini affedememişti.

Ama bir memleketi yönetmek gerekince, Frontenac ehliyetli bir politikacıydı. Kendisine Yeni Fransa'nın bir düşmanı olarak tanıtılan Kont de Peyrac'a hemen güvenmiş, bunda, Kont'un da onun gibi Gaskonya'nın şe-

refli adlarından birini taşıması kadar, hakkında yeterli bilgi edinmesinin de rolü olmuştu. Kont de Peyrac zengindi. Frontenac, Yeni Fransa'ya karşı dostluk beslediğine dair ondan elle tutulur bir teminat istemeyi akıl etmiş ve bu amaçla Loménie'yle tutkulu Cavelier'yi ona doğru yola çıkarmıştı...

Dük d'Arreboust'la Peder Masserat, maceraperestlerle ilgili şüphelerin aydınlanması için, Piskopos'un özel tavsiyesiyle onlara katılmıştı. Bilhassa, fazlasıyla sözü geçen o Vapassu'daki kadında şeytani niteliğin varlığını ya da yokluğunu belirlemek gerekti.

Heyet nihayet Vapassu karakolundaydı, ama hiçbir şey öngörüldüğü şekilde olagelmemişti.

O gün biraz hafif oluşuna rağmen, ustura gibi kesen rüzgâr:

«Büyü! Büyü!» diye fısıldıyordu.

Loménie-Chambord'u göz hapsinde tutması, aynı zamanda da Kont ve Kontes de Peyrac hakkındaki kanısını rapor etmesi için heyete katılan Dük d'Arreboust gibi akıllı, uslu, dindar ve sömürgedeki halkın selâmetiyle çokça ilgili bir adam ise hiçbir şey görmemiş, hiçbir şey keşfetmemişti.

Ölüm uykusundan uyandıktan sonra, hayatında daha önce hiç başından geçmediği şekilde düşünmeden yaşamaya başlamıştı.

Tatlı bir sıcaklık içinde yemiş, içmiş, tütün tellendirmiş o da ötekiler gibi anılarını, hayallerini anlatmış ve bütün bu süre içinde yeşil bir bakışın aydınlığında kendini bambaşka bir adam olarak hissetmişti.

Anjelik ona:

«O Kızılderililerin, sizi baş derilerinizi yüzmekle tehdit ettikleri o an hiçbir korku duymadınız mıydı, her şeyin bittiğini hissetmediniz miydi?» diye sormuştu.

Dük doğrularak:

«Hayır,» diye cevap vermişti, «Tanrı'nın huzuruna çıkmak zamanı gelince, her şey insana basit görünür.»

Yiğit bir adam olduğundan o güne kadar haberi olmamıştı.

Kebek'de o kadının, Akadya'nın dişi şeytanı olmasından şüphelenildiğini bu arada tamamıyla unutmuş olarak onunla neşe içerisinde sohbet etmişti.

O sabah genç kadını elinde silahlarla görünce, Dük'e birşeyler olmuştu.

Silahlar insanda tehlike fikrini uyandırır. Güzel elli kadını, silahları ürkütücü bir maharetle eller ve kullanır görmenin uyandırdığı korku ise, erkek kalbinde uyuklayan bütün korkulara: Kadın korkusuna, kandırılma korkusuna ve büyücü korkusuna karışarak daha da kuvvet kazanmıştı... Dük bunun üzerine, ortalıkta dolaşan söylentileri ve Peder d'Orgeval'ın kanaatini hatırlamıştı. Loménie-Chambord'un da aynı şok hissini duyduğuna emindi! Hatta Peder Masserat'nın bile belki.

Dük d'Arreboust, paltosunun kanatlarıyla ağzını örterken ürperiyordu.

«Haberimiz olmaksızın bu da oldu,» diye düşünüyordu. «Oldu; bunu hissediyorum. Türlü kuruntuların pençesindeyim. Dua etmeyi bile başaramıyorum. Bir saattan beri, onu, kadınları, aşkı, karımı düşünmekten kendimi alamıyorum...»

Karısını gözlerinin önünde görüyor, bu kusursuz ve temiz kadını, evliliklerinin ilk günlerindeki acele birleşmelerinde bile takınmadığı hayâsız pozlarda hayalinde canlandırıyordu. Çapkın bir arkadaşının sözleri de hatırındaydı. Bu zampara, bir baloda, Madam d'Arreboust'un nefis göğüsleri olduğuna Dük'ün dikkatini çekmiş ve evde herhalde canının hiç sıkılmadığını ima etmişti.

Dük d'Arrboust bu gibi sözlerden hiç hoşlanmazdı.

Aşk ve evlilik onu dinden uzaklaştırıyordu. Jezüit olmak için çok fazla okumak gerekmese mutlaka rahip olurdu. Dinadamı olamayınca, ailesini memnun etmek için evlenmişti. Fakat annesiyle babası öldükten sonra, çocuk sahibi olmaktan vazgeçmişti. Bir adı devam ettirmek boş bir tasa değil de neydi?... Servetini Tanrı'ya adaması çok daha yerinde bir hareketti. Karısı da Allahtan bu görünüşü paylaşıyordu. O da vaktiyle rahibe olmak isterdi. Bu bakımdan çok iyi anlaşıyorlardı. Her ikisi de kendilerini Tanrı'ya adamak hayaliyle yaşıyorlardı. Kanada onların bu bekleyişine, bu fedakârlık isteklerine cevap vermişti.

Dük d'Arreboust derin bir göğüs geçirdi. Edepsizce hayaller zihninden yavaş yavaş silinmeye başlıyordu. Karısını artık hayalinde hayâsız bir fâhişe olarak canlandırmıyordu.

Şimdi karısını, onu en çok görmeye alışık olduğu poz da: Bir şato kilisesinin loşluğunda, tıpkı bu sabah Madam de Peyrac'ın, çiftenin tetiğinin üzerine eğilişi gibi, başı yana eğik vaziyette dua eder görüyordu. Karısının bu jesti onu oldu bitti etkilerdi. Farkında olmayarak bunu, bir kadının, bir erkek omzuna yaslanışına benzetir ve karısına duyduğu sevecenliğin artığını hissederdi. Madam d'Arreboust çok ufak tefekti, başı kocasının omzuna ancak geliyordu. Dük, evliliklerinin ilk günlerinde ona hep «Küçük» derdi, fakat bu hitabın genç kadının hoşuna gitmediğini farketmekte de gecikmemişti. Çünkü Madam d'Arreboust'ta, ufak tefek zayıf ve hafif kadınlara özgü huylardan eser yoktu. Cüretkâr, müteşebbis ve son derece sağlıklı bir kadındı. Yıllar ise manevî gücünü azaltacağına büsbütün artırmıştı.

Ne kadar yazık!

Madam d'Arreboust pekâlâ şen huylu, nefis bir kadın olabilirdi, ama kusursuzluk ideali her şeyi bozuyor-

du. Büyük mistik atılımlar uğruna ona bedenini inkâr ettiriyordu.

Dük:

«Bu kararsızlık, bu özlem bana Gümüş Göl'ün kadınının yüzünden geldi» diye düşündü. «Onun mutlu kadın gülüşünün; o adamın, kolunu onun beline dolamasının, akşamları üzerlerine kapanan o kapının yüzünden geldi. Bu kadının, sevdiği adama bağlılığı yüzünden ıstırap çekiyorum.

Çünkü benim karım artık bana muhtaç değil, bana bağlı değil. Onun için, vicdan hocası Peder d'Orgeval kadar bile önemim yok. Onun için, sadece sayılarla uğraşan bir idare müdüründen başka neyim ki. Oturup konuştuğumuz bile yok. Sadece Fransa'dan postayı getiren gemilerin gelişinden sonra, yılda bir kere servet durumumuzu görüşür, çiftliklerimizin gelirini hangi hayır işine harcayacağımızı kararlaştırırız. Karım bana hiçbir şey borçlu değil, ilgi bile borçlu değil. Kendini her şeyiyle Tanrı'ya ve dinine adamış.

Nefis küçük göğüsleri var... Aradan yıllar geçti, ama göğüsleri hâlâ güzel.. Ah, bunları neden düşünüyorum sanki? Bu lânetli yerde işim ne benim?... Kebek'e dönünce ne anlatacağım?.. Kebek'e dönebilirsek tabii.. O, homurdanır gibi gülen adam bizi bırakır mı acaba, elinde esiriz... Bizi serbest bırakmayabilir... Allah Allah, gölün üzerinden bu tarafa gelenler de kim?...»

Dük d'Arreboust daha iyi görebilmek için elini gözlerine siper yapmıştı.

7

KIŞ YOLCULARI daima ikişer ikişer yolculuk ederler. Tek başına yola çıkana ölüm yol arkadaşı olur.

Bu iki kişiden biri Fransız, öteki Kızılderiliydi.

Kürk astarlı kukuletelerinin altında birbirlerinden pek ayırt edilemeyen, hatta raketlerin ağırlaştırdığı yürüyüşleri bile benzer olan Fransızla Kızılderili, gölü geçmeye devam ediyorlardı. Vakit öğle olduğu için gölgeleri kısaydı. Daha yakına geldiklerinde, Dük d'Arrebosut, yabancısı olmayan bir yüz seçer gibi oldu, fakat adama bir ad takmasına vakit kalmadan tatsız bir duygunun midesinde kramp yaptığını hissetti.

Yabancıya seslenmeye henüz karar veremiyor, yolcunun ilerleyişini, şüphe, hatta düşmanlık olarak nitelendirilebilecek bir duyguyla izliyordu. İçinden onlara:

«Burada işiniz ne? Niçin mutlu insanların yaşadığı bu ülkeyi bulandırmaya geliyorsunuz?... Gerisin geriye dönün!» diye bağırmak geliyordu.

■

YABANCILAR karakoldan da görülmüştü. Florimond'la Yann le Couennec, ellerinde filintalarıyla kıyıya doğru iniyorlardı.

Yaklaşan adam, başını dik tutuyor, yarı kapalı göz kapaklarının arasına ışığı akıtmak isteyenler gibi, başını ensesine doğru hafifçe deviriyordu. Biraz daha yaklaşması üzerine, Arreboust durumu anladı. Yolcu kördü.

Bu kış yolculuklarının en tehlikeli âfetlerinden biri: Karın yansıttığı ışık, gözlerini yakmıştı.

Kızarmış ve şişmiş gözkapakları, cüzzam yaraları gibi beyaz bir kabuk tutmuştu. Korkunç bir görünüşü vardı zavallının.

«Orada biri mi var?» diye seslendi. «Orada olduğunuzu seziyorum, ama yazık ki sizi iyi göremiyorum.»

Yanındaki Kızılderili tüfeğini tutuyor ve üzerlerine yönelmiş silahlara kara kara bakıyordu.

Dük d'Arreboust:

«Kimsiniz? Nereden geliyorsunuz?» diye sordu.

«Adım Pacific Jusserand de Sorrel. Kennebek üzerindeki Norridgewock'tan geliyor ve Albay Loménie-Chambord'a Peder d'Orgeval tarafından bir mesaj getiriyorum.»

İlâve etti.

«Yoksa üzerime ateş mi edeceksiniz? Kimseye bir fenalık etmedim ki. Ben de fransızca konuşan sizler gibi Fransızım...»

Yarım körlüğü onu çok rahatsız ediyordu. Hayatının, gelişini izleyen kimselerin elinde olduğunu hissediyordu. Yüzlerinde, red ya da kabul duygularını okuyamamaktan ötürü müthiş huzursuzluk duyuyor olmalıydı. Arrebosut, Kebek'te rastladığı ve dört yıldır Peder d'Orgeval'in bendesi olduğu adamı sonunda tanımıştı.

Dük önce irkildiyse de, acıma duygusunun baskın çıkması üzerine:

«Ne haldesiniz, bahtsız adam?» diye atıldı.

Sonra, Florimond'a dönerek açıkladı:

«Bu kişi, Peder d'Orgeval ile tarikatının hizmetindedir.»

Genç adam burnunu büzerek:

«Katarunk'a da gelmişti sanırım,» dedi.

Yolcu, yüzünü, seslerin geldiği yöne çevirerek:

«Ne olur, ateş etmeyin,» diye yalvardı, «Düşman değilim. Sadece Kont Loménie-Chambord'a bir mesaj getirmekteyim.»

Florimond sordu.

«Niçin daha yüzünüzü gösterir göstermez üzerinize ateş edilmesinden korkuyorsunuz? Yoksa bu karakolun efendisi ve sahibi Kont Joffrey de Peyrac'a etmiş olduğunuz bir fenalık var da cezasını mı görebileceğinizi düşünüyorsunuz?

Güç durumda kaldığı belli olan adam cevap vermedi. Çok belirsiz bir şekilde seçtiği gölgelere doğru birkaç adım atmak isteyince, kıyının eğimine ayağı takıldı. Dük d'Arreboust sonunda onu kolundan tutarak patika boyunca karakola kadar götürdü.

Kont Loménie-Chambord mesajı elinde evirdi çevirdi. Sabastien d'Orgeval'in armasını taşıyan koyu kırmızı bir balmumuyla kapatılmış bu kâğıt tomarının, onu üzeceğini hissetmişti. Mektubu hemen açmayarak, Dük d'Arreboust'un, bir sıranın üzerine oturttuğu adamı sorguya çekti. Bu köleler, günahlarının kilisece bağışlanması için, birkaç yıl süreyle misyonerlere hizmet etmeye gönüllü olan adamlar ya da delikanlılardı. Pacific Jusserand adındaki adam da dört yıldır Peder d'Orgeval'ın hizmetindeydi.

Albay:

«Peder, benim Vapassu karakolunda olduğumu nereden öğrenmiş olabilir?» diye sordu.

Adam, şiş yüzünü Albay'dan yana çevirerek mağrur bir sesle cevap verdi.

«Peder'in her şeyi bildiğini bilirsiniz. Melekler ona her şeyi duyururlar.»

Anjelik, yolcunun gözkapaklarını şişirmiş yanığı tedavi ediyor, üzerine, serinletici kompresler koyuyordu. Sonra da adama çorba ve elma rakısı ikram etti.

Gözlerine bandaj konulan Pasific Jusserand, dimdik oturarak ve karşısındakileri hor görür bir tavır takınarak yemeğini yedi.

Anjelik daha ilk bakışta onun pek garip bir adam olduğunu anlamıştı. Genç kadının sorularına sadece «evet» ya da «hayır» diye cevap vermişti. Yalnız efendisi Peder d'Orgeval'den söz edildikçe canlanıyordu. Dikkate değer incelikte ve görgüde bir dinadamı olan Peder d'Orgeval'in, etrafına, sanki tabiatının gizli ve karanlık yanına hitap eden vahşi yaratılışlı adamlar toplandığını genç kadın sonradan öğrenecekti.

Akadya'yla büyük Maine arazisini katolik kilisesi ve Fransa Kralı adına korumak için giriştiği mücadelede ona yardımcı olan Peder La Guirande'le Peder Maraicher de bu çeşit adamlardandı. Pacific Jusserand'la bu iki rahibin, bu mücadele sonucunda öldürüldüklerini hatırlatmak gerekir.

Her şeyi bilen «O» nun, Loménie-Chambord'u tetikte olmaya davet eden mesajını kaleme alırken, hazırlanmakta olan olayları oluşlarından önce görüp görmediği tartışma konusudur.

Mesajda :

«Sevgili dostum,» diyordu, «Peyrac'la çetesinin Katarunk faciasından sonra sığındıkları Vapassu beldesine vardığınızı öğrendim. Kışa rağmen ona ulaşmak uğrunda gösterdiğiniz cesaretin verimsiz kalmayacağını umarım. Buna rağmen, ben, bu kere kararlarınızı verirken hiçbir zaafa kapılmamanızı ihtar etmek için, bu mesajı kaleme alıyorum. Bu maceraperestlerin, aramıza sokulup eserimizi yok etmek amacıyla takındıkları yalancı erdem oyununa kapılacaksınız diye titriyorum. Sizi Kebek'te gördüğüm sıralarda, Kont de Peyrac'ın dürüstlüğünü ve dosluk iddialarını övüp duruyordunuz. Ama Kont, o tarihten sonra bizlerden olan Pont - Briand'ı öl-

dürdü ve Yeni Fransa arazisinde biraz daha ilerledi.

Onun kişiliğinde, sadece, vahşi bir toprağa bereket katmak için didinen değerli bir adam gördüğünüzü ileri sürüyordunuz. Ama sorarım size, hangi Kral adına? Hangi dinin şanı için?... Üstelik bu diyarlarda bir kadının varlığı, sizin üzerinizde, umduğum tepkiyi de uyandırmamış.

Onları kişiliğinde sadece, başkaları gibi, hatta öbürlerinden de üstün bir çift görmek istediniz ve ikisinin arasında farkeder gibi olduğunuz, onları sönmez bir aşkla birbirine bağladığını sandığımız bir duyguyu bana övdünüz.

«Olur, bu duygudan da, biraz bön dürüstlüğünüzle sizin de kandığınız bu aldatıcı duygudan söz edelim.

«Bu adamın serbest, gerçekten serbest oluşunun hayranı olduğunuzu bana söylediniz.

«Serbestlik konusunun, şeytanlığı da kapsamına aldığını size hiç mi söyleyen olmadı?

İncil'de, Şeytan'ın Tanrı olmak istediği yazılı, değil mi? Fakat Şeytan, şerefini ve mutluluğunu yalnız kendi kendine borçlu olmak istedi. Onun en açık belirtisi de bu. Apaçık şekilde Tanrı'dan ayrılan ve öz dinlerinin düşmanlarını destekleyecek kadar ileri giden iki varlığın arasındaki aşk duygusunun ne kadar edepsizce olduğunu ve Tanrı'ya karşı hakaret niteliğini taşıdığını bilmem takdir edebiliyor musunuz? Tapma duygusu, iki ölümlünün arasında yer edemez; ancak yaratıktan Tanrı'ya yönelebilir. Sapık bir aşk ise artık aşk değildir.

Bu kimseler, sınırlarımız çevresinde, hatta diyebilirim ki Fransız Akadya'mızda karaya çıkalıdan beri farkedebildiğim tehlikelerin arasında en ciddisi, en müthişi de bu.

Çünkü onlar, aldatıcı bir örnek olmakta, saf ruhlu kişileri yanıltıyor, bu dünyadan olmayan ve ancak Tan-

rı'nın sinesinde ve ölümden sonra duyulabilecek mutluluklara karşı onlarda özlem uyandırıyorlar.

«Bu arada türlü korkunç endişeler yakamı bırakmıyor. Sizi etkileyen bu tatlılığı ve şefkati, dişi şeytanın en sinsi tuzakları olmasın sakın?

«O adamda hayranlığınızı uyandıran bilginin, kötülüğün en baştan çıkarıcı görünüşü olmadığı ne malûm? Tanrı'nın, bilgi, beden istekleri, kadın ve zenginlik konularında iktidarı Şeytan'a terkettiğinde bütün ilâhiyatçılar birleşmektedirler. Kilise, işte bunun için, kadına söz hakkı tanımayı reddediyor, çünkü ona bu gibi haklar bırakılacak bir toplum, kadının temsil ettiği her şeyin, yani beden isteklerinin egemenliği altına girecektir. Bunun sonucu da uçurum, yani en kör bir putperestliktir.

Öbür cinsin maddi ya da manevi çekiciliğine kapılmış ruhlara pusu kuran tehlikeler işte bunlardır: Beden istekleri ve putperestlik. Bileşiminde bazı özlemler seçer gibi olduğum Madam de Peyrac'a karşı hayranlığınızda bazı ten isteklerinin de yeri yok mu acaba? Pont - Briand, bu yüzden aklını ve hayatını kaybetmedi mi? Size şu kadarını hatırlatayım ki, dünya mutluluklarının üzerinde durmak, her şeyimizi adadığımız tek hedefimize : Herkesin selâmetiyle birlikte kendi selâmetimize yüz çevirmek, Tanrı'ya ulaşmak için, bedenden kurtulması gereken ruhun gelişmesini geciktirmek demektir.

«Bakın Aziz Paul ne diyor :

«Kardeşlerim, ruhun yolundan gidin ki bedenin isteklerini yerine getirmeyesiniz. Çünkü bedenin, ruhundakilere karşıt istekleri vardır... Oysa bedenin isteklerini tanımak kolaydır; bunlar, zina, pislik, hayâsızlık, sefahat, zehirlenmeler, haksızlıklar, kavgalar, kıskançlıklar, uyuşmazlıklar, sapkın düşünceler, cinayetler, ayyaşlıklar, ahlâksızlıklar ve benzeri cürümlerdir...»

Büyük havarinin sözlerine ben daha ne ekleyebilirim?...

Şu halde sözlerimi şöyle bitireyim: Kont de Peyrac'ın, bizler için, Kanada için, himayemizdeki ruhlar için teşkil ettiği tehlikeden bizi kurtarmanızı yalvarırım, sevgili kardeşim.

O, kıyılarımıza ayak basan ilk maceraperets, yanındakiler de ilk sapkınlar değildir, fakat bir önsezi, en kısa zamanda zararsız hale getirilmediği takdirde, onun eliyle, onların eliyle, Akadya'daki bütün eserimizin yıkılışını, yenilgimi ve ölümümü göreceğimi bana ihtar ediyor. Bunu görüyorum, bunu hissediyorum...»

Zavallı Loménie - Chambord, başını iki avcunun arasına alarak hemen hemen yüksek sesle :

«Ah Allahım, ne olacağım ben?» diye inledi.

Yüreği burkuluyordu. Peder Orgeval'in onu soktuğu çıkmaz, adamcağıza acı duyuruyordu.

Kendi kendine soru sormuyor, artık iradesi dışına çıkan bir duruma başka çözüm yolu olup olmadığını araştırmıyordu.

Onu en çok korkutan, en değerli arkadaşıyla arasında açılmaya başlayan uçurumdu. Bu çorak hayatta, onun, her zamanki gibi kuvvetli ve esinli olarak yanıbaşında görmemek düşüncesi ise, içinin panikle dolmasına sebep oluyordu.

«Beni terketme dostum, beni anlamaya çalış. Kardeşim, muhterem Pederim!...» diye yalvarıyordu.

Sonra, duasının Tanrı'ya yönelmemesi karşısında dehşet duyarak :

«Ah Allahım, beni arkadaşımdan ayırma! Ruhlarımızı aydınlat ki, birbirimizi daha iyi anlayalım, birbirimize yabancı gözüyle bakmak acısını tatmayalım... Bize gerçeği göster, Allahım...» diye inliyordu.

Fakat bu iş o kadar basit olacağa benzemiyordu. Istırap çekmek lâzımdı.

Adamcağız, başını kaldırınca, birkaç adım ötesinde Anjelik'i gördü. İçinden :

«İşte», diye geçirdi. «İşte Peder d'Orgeval'in ne pahasına olursa olsun yıkmak istediği kadın.»

Genç kadın, bir kâsenin içine göz attıktan sonra, su almak üzere tencereye doğru eğildi.

Derken doğrulup Kont Loménie - Chambord'a baktı ve yüzünü görünce ona doğru yürüdü.

«Neden üzgünsünüz, Mösyö de Loménie?»

Tatlı ifadeli, alçak sesi erkeği ürpertti. Göğsünden kopan koca bir karamsarlık dalgası, gönlünün kayalıklarında neredeyse binbir hıçkırığa bölünecekti.

«Evet... Çok üzgünüm... Çok,» dedi.

Konuşurken yanında ayakta duran kadına bakıyordu. Bir yandan da sert bir ses içinden onu kınıyordu.

«Kadının ve onun temsil ettiği her şeyin: yani beden isteklerinin egemenliği altına girmemizin zamanı değil şimdi...»

«Beden istekleri mi?... Belki» diye düşündü, «Ama aynı zamanda kadınların kalbinde yeşeren ve yokluğu dünyayı soğuk bir mücadeleden ibaret bırakacak olan yumuşaklık, tatlılık ve sevgi...»

Böyle düşünürken, Anjelik'in, hasta olduğu sıralarda ona kollarıyla destek olurkenki hali gözlerinin önünde canlanıyordu.

Anjelik, Kont de Loménie - Chambord'a kendi kendine itiraf ettiğinden de fazla bir zaaf duyuyordu. Bu erkekte büyük bir cesaret ve yumuşaklık seziliyordu. Yüzü de karakterine uygun olarak şekil almıştı. Aldatıcı hiçbir yan yoktu onda. Bir sürü savaştan geçmiş boylu boslu subay görünüşü ve ciddi ifadeli gri bakışları, arslan yürekli bir şövalye olduğunu ortaya koyuyordu. Onu

daha iyi tanıyan asla hayal kırıklığına uğramazdı. Davranışlarındaki bazı duraksamalar, asla korkaklıktan değil, titiz bir vicdandan savunmak, hizmet etmekle görevli bulunduğu kişilere ve dostlarına olan bağlılığından ileri geliyordu. Loménie - Chambord'a, mağrur elyazısını işaret ederek :

«Yalvarırım, bunu okumayın. Buna elinizi sürmeyin...» diyebilmek isterdi.

Fakat Kont Albay'la Peder d'Orgeval'in dostluk havası içerisinde geçirdikleri bütün bir ömür vardı ve Anjelik henüz buraya nüfuz edemezdi.

Albay az sonra güçlükle yerinden kalkarak boynu bükük uzaklaştı.

8

PEDER D'ORGEVAL'İN hayali — hatta denilebilir ki varlığı — Loménie - Chambord'un bütün gün yakasını bırakmadı. Gölge gibi her yere peşinden geliyor ve mesajdaki sözleri ona alçak sesle tekrarlıyordu. Fakat gece yaklaştıkça, ses değişti, hatta çocuksu bir ton alarak ona :

«Terketme beni... Mücadelemde bana ihanet etme...» diye mırıldandı.

Bu, Sebastien d'Orgeval'ın, çocukluğundaki, Loménie - Chambord'la arkadaş oldukları Jezüit'ler kolejindeki sesiydi.

Kırkiki yaşındaki Kont Albay Loménie - Chambord, tecrübeden yoksun bir adam olmadığı için, arkadaşı Peder d'Orgeval'i, yeni gelenlere karşı böylesine amansız

bir mücadeleye sürükleyen iç tepkiler konusunda kendini tamamiyle aldatamazdı.

Jezüit'in uzaklaşmazlığını açıklayabilecek bazı hatıralar vardı. Loménie - Chambord, Sebastien d'Orgeval gibi bir yetimin çocukluğunun buz gibi soğuk karanlıklarını tanımamıştı.

Biraz uçarı olmakla beraber, tatlı ve sevecen olan ve önce Jezüit'lerde küçük bir öğrenci, sonra da Malta Şövalyesi olan oğlunu hiçbir zaman ihmal etmeyen bir annesi vardı. Genç kadın ona sık sık mektup yazar, üstelik bazan onu şaşırtan, bazan da sevinçten çılgına çeviren garip armağanlar : Sözgelişi, ilkbaharın ilk çiçeklerinden koca bir buket, elmas kakmalı bir Venedik kaması, içinde saçlarından bir tutam olan bağa bir madalyon, ondördüncü yaş günü için de bir silahşör donatımıyla cins bir at yollardı. Jezüit pederler şüphesiz hediyelerin hiç de ciddi bulmuyorlar ve «Ah şu anneler!...» diye söyleniyorlardı.

Loménie - Chambord'un, biri sonradan rahibe olan iki de kızkardeşi vardı. Bunlar da şen ve hareketli kızlardı. On yıl önce annesi öldüğü zaman yalnız bir anne değil, aynı zamanda bir candan arkadaş da kaybetmiş gibi onun yasını tutmuştu. Onu çok seven ve kendisinin de çok sevdiği kızkardeşleriyle ilişkilerini devam ettiriyordu.

O akşam Vapassu'da, İtalyan Porguani'nin çatı arasında Jezüit'in mektubunu bir kere daha dikkatle okudu. Sonunda uyuyakaldığı zaman, satırların ardında hissettiği ve kaynağını yalnız kendisinin bildiği derin tiksintiye bulanmış gibiydi.

Çocukluklarında arkadaşının yanında yaşadığı geceyi rüyasında mı gördü, yoksa tekrar mı yaşadı?

O gecenin kurbanı Sebastien d'Orgeval olmuştu, fakat bukleleri alnına dökülmüş olarak mışıl mışıl uyuyan

küçük Loménie - Chambord da bilinçsiz olarak olaya karışmıştı. Uyuyor, fakat yanıbaşındaki gölgelerin içinde, tıpkı boğucu bir kâbusun pençesindeymiş gibi, Sebastien'in kadınla tutuştuğunu görüyordu.

Bir piskoposla maiyeti apansız çıkageldiği için, öğrencilerin, ahırlarda yatmaya gönderildikleri bir geceydi. Çocuklar samanların üzerine uzanmışlardı. Orgeval samanlığın ta öte tarafındaydı. Yalnız çocuk, başkalarının arasına karışmayı sevmiyordu. Derken, gölgelerin arasından gece kadar güzel bir kadının sıyrılarak ona anlamlı bir tebessümle baktığını görmüş, bu tebessüm onu ateşiyle yakmış, iliklerine kadar titremişti.

Çocuk, din kitaplarında okuduğu şeytan kaçırıcı duaları hatırlamaya çalışmış, hafızasının kendisine yardım etmediğini farkedince de elini gömleğinin altına sokarak, üzerinde Aziz İgnatius'un adı yazılı olan ve şeytanî hayalleri defettiği söylenen demirden bir çıngırağı sallamaya yeltenmişti. Ama hayalin gülüşü, gümüş bir çıngırağın sesinden farksızdı. Çocuğa :

«Sakın korkma, meleğim...» diye fısıldamıştı.

Bu arada oğlanın karşı koyamadığı hareketlerde bulunuyordu. Sebastien d'Orgeval böylece, şiddetiyle onu yıkan, kendisine tamamen yabancı şehevî bir sele kapılıp sürüklenmişti. Kadının hayasız okşayışlarını kabul etmiş, onun kendisinden beklediği karşılıklarda bulunmuş, kendisini dehşet içinde bırakan bir çılgınlık içinde teslim olmuştu...

Uyandığı zaman Loménie - Chambord'un yakasına yapışmıştı :

«Gördün, değil mi? Gördün?»

Küçük Loménie - Chambord'u meyve ağacı gibi silkeliyordu. Fakat arkadaşı belirli hiçbir şey hatırlamıyordu. Melek gibi uyuyan masum ve sağlıklı bir çocuktu.

Buna rağmen, bir kadın gördüğünü, gürültüler duy-

duğunu, garip esans kokularının burnuna dolduğunu, şüpheli hareketler farkettiğini hatırlar gibiydi. Bunlar rüya gibi uykusunun arasına karışmıştı. Yaşça büyüğünün umutsuzluğu o dereceydi ki, pek birşey anlayamayan çocuğa her şeyi anlatıyordu. Fakat genç Loménie, o kadar hayran olduğu arkadaşın umutsuzluk ve öfke kıvılcımları çaktıran mavi bakışlarını ve şehvetin karşı konulmaz kudretinin yendiği bu delikanlı vücudunun titreyişini asla unutmayacaktı. Şafak sökene kadar onu çocuksu sözlerle avutmaya çalışmıştı.

«Aldırma... Başrahibe birşey demeyiz... Kabahat senin değil, o kadının.»

Sonunda birşey dememişlerdi. Daha doğrusu, meramlarını anlatmayı başaramamışlardı.

Daha ilk kelimelerden başlayarak sözleri kesilmişti.

«İçiniz rahat etsin, çocuklarım, gördüğünüz, hayalet değil, kurumumuza yardım eden en büyük hayır sahiplerinden biri. Senin gibi muhtaç öğrencilerin masraflarını o karşılıyor Orgeval. Buna karşılık, tepeden inmegelerek korunaklarını ziyaret etmek yetkisi var. Daha pek çok hıristiyan ve eğitimci tesislerin benimsediği çok eski bir kuraldır bu. Gece ya da gündüz hiçbir gizlimiz olmadığını ispat eder...»

«İyi ama...»

Çocuklar şaşkın haldeydiler. Rahipler gerçekten bu kadar kolay aldanacak kadar bön müydüler? Yoksa kendileri mi rüya görmüşlerdi?.

Sonunda olanları unutmayı başarmışlardı. Gündüzün verdiği güvenle, nazik zihinlerini susturmuşlardı.

Sonradan Peder d'Orgeval olan Kont Loménie'nin eski okul arkadaşı, olağanüstü bir kariyer yapmıştı. Şimdi olgun yaşı, papaz hayatının sükûneti, türlü çilelerin etkisiyle soğuğa, açlığa ve işkencelere duyarlığı azalan

vücudu, onu, bu hatıralara ya da belirli belirsiz rüyalara güldürmez miydi?

Loménie - Chambord, iç bulandırıcı bir uykunun koynundan iki kere, üç kere sıyrıldı ve yüzünü ıslatan soğuk terleri sildi. Vapassu'nun gecesine kulak veriyor ve içi rahatlıyordu. Sonra, yine endişeli bir uyuşukluğun pençesine düşüyor ve arkadaşının gece gelen kadına ait tariflerine uyan, buklelerinde kara yılanlar kıvranan ve gözkapaklarının arasından alevler fışkıran bir dişi şeytan görüyordu. Korkunç yaratık, alnının üzerinde tek boynuzu olan bir atı, Akadya'nın karlar altındaki bölgelerinde koşturuyor ve geçtiği yerlere felâket saçıyordu. Sabaha karşı bu hayalde değişiklik oldu. Albay şimdi onu altın saçlar ve zümrüt yeşili gözlerle hayal ediyordu.

Peder d'Orgeval, onbeş yıllık çömezlikten sonra papazlık rütbesini alalıdan beri bir kere olsun sağgörüden yoksunlukla suçlanmamıştı.

İnsan ruhunu, olayları, durumları derinlemesine görür, rasgele savurduğu kehanetlerin ve mantıksız gözüken ihtarlarının pek kısa zamanda doğrulandığı görülürdü.

Loménie - Chambord da, bu büyük Jezüit'e her günah çıkartışından sonra, kendini daha üstün insan, ve kendini izlediği yolda daha emin hissetmişti. Peder d'Orgeval'ın, Kebek'e geldiği vakit kaldığı Saint Charles misyonunun buz gibi soğuk kiliseciğinde günah çıkartmak için saatlarca kuyrukta bekleyenlere o kadar hak veriyordu ki.

Bugün, Peder d'Orgeval'dan şüphe edilmesi için ne sebep vardı?

Daha ihtiyatlı, daha ciddi davranacak ve Dük d'Arreboust'a da danıştıktan sonra, eğer var ise, Anjelik'in şeytanî tarafını açığa vurmaya çalışacaktı.

9

YİNE GECE BAŞLADI. Tam altı gün süren bir gece... Karla rügâr, karakolu kucaklarında hapsetmek için elbirliği yapmışlardı. Karların örttüğü pencerelerden içeri en küçük bir ışığın sızmasına imkân yoktu. Kapıyı açmak ise, bazı günlerde bir eziyet oldu. Rüzgâr, dalga dalga dumanı bacalardan içeri itiyor, odaları havalandırmak imkânı olmadığı için de karakoldakiler boğulma tehlikesi geçiriyorlardı. Fakat karakol, görevini yaptı. Vapassu, vakit vakit damını çatırdatan balyoz darbelerine rağmen, emin bir barınak olmak özelliğini korudu. Dik açı şeklinde yontulmuş ve birbirine perçinlenmiş kara meşe tahtasından kolonlar, Joffrey de Peyrac'a ihanet etmediler.

Herkes barınağın sıcağında grup oluyor, daha çok ısınmak için birbirine sokuluyordu.

O uzun gecede, atlardan biri; siyah aygır, kurtlar tarafından kapıldı.

Joffrey de Peyrac bunun üzerine artakalan atı: Wallis adındaki kısrağı vurmak kararını aldı. Ahırlar ve samanlık yıkılmıştı. Hayvanlar için ne barınak kalmıştı, ne de yem. İnsanların ise karnı açtı.,

Kont, imkânsız bir mucize umuduyla bu işi geciktirdiği için kendi kendine kızıyordu. Et stokunun sonuna yaklaştığını biliyordu. Her gün avlanmak mümkün olsaydı bile, bulunup vurulacak av hayvanlarının, Vapassu halkının ihtiyacına yeteceği şüpheliydi. Siyah aygırın kaybı, bunca insanın hayatta kalma şansını sınırlandırmıştı.

Anjelik birşey diyemedi.

İhtiyaç, değerleri allak bullak ediyordu. Allah için, hepsi bu atlar uğruna mücadele etmişlerdi. Onları hinterlanda ulaştırmak, gözlerinde sembolik bir anlama bürünmüş, orada onları yaşatmak da hayatî bir önem taşır görünmüştü.

Ama şimdi insanların hayatını kurtarmak söz konusuydu. Joffrey de Peyrac'la adamlarının Yukarı Kennebek'teki varlıkları tehlikede olunca, atların üzerinde durulmaya değmezdi.

Herkes susuyordu. Bu hak edilmemiş yenilgi, herkesi küstürmüştü. Girişilen bir iş, sonuna kadar yürütülememişti. Anjelik, insanın her alanda başarıya ulaşamayacağını ve yolda bazı şeyleri feda etmeden hedefe varılamayacağını kendi kendine tekrar ederek avunmaya çalışıyordu.

Fakat hastalarla nekahet devresinde bulunanlara kuvvet verici bir et suyu içirmek imkânı bulununca, yüreğindeki acılık yerini garip bir huzura bıraktı. Taze etin bolluğu ve yorgun mideleri canlandıran ızgara kokusu, birkaç gün süreyle bütün Vapassu'lulara, kuvvetlenmelerine ve sabırlı olmalarına yardım eden sinirli bir neşe verdi.

Anjelik, günün birinde at eti yiyeceğini hayatında hiç aklından geçirmemişti. Asilzâdeler için bu yaratığın, sığır, koyun ve bu gibi mezbahalık hayvanlarla hiçbir benzer yanı olamazdı.

At, onlar için çocukluktan beri bir dost, bir gezinti, yolculuk ve savaş arkadaşıydı.

At eti yemek, normal zamanda genç kadını yamyamlık yapmak kadar dehşet içinde bırakırdı.

Vapassu'da toplu olanların soylarındaki başkalıklar, bu durum karşısında gösterdikleri tepkiden belli oldu. Kanada'lılar, köylü İngilizler, denizciler, hatta Flori-

mond'la Cantor gibi gençler, hiç kıllarını kıpırdatmadılar. Sadece atları buralara kadar getirmek için o kadar emek harcandığı halde, onları öldürülmek zorunda kalmışına üzülüyorlardı. Her neyse, ileride Vapassu'ya başka atlar getirmelerine hiçbir engel yoktu.

Atlarına, kişiliklerini bütünleyen bir parça gözüyle bakan asilzâdelerin kederini paylaşacak değillerdi ya.

Geçmiş çağların şövalyeliği ölmüştü, yeni bir insan cinsi doğmaktaydı.

Anjelik ileride bu çeşit derin konular üzerinde bol bol kafa yoracaktı. Şimdilik bu gibi şeyleri düşünemeyecek kadar yorgun ve bezgindi. Sadece Honorine'in yanaklarının pembeleştiğini, herkesin de dirildiğini görüyor ve Kızılderililerin, yiyecek maddelerini tanrılaştırmalarına ve ziyafet yapmak için dostların bir ateş etrafında toplanmasının gerçek bir dinsel tören önemi taşımasına hak verecek oluyordu.

10

ANJELİK avcundaki altın külçesine düşünceli bir yüzle bakıyordu.

Bu altın ona aitti.

Kont de Peyrac, bütün adamlarına olduğu gibi, karısına da hak ettiği ödülü vermişti.

Genç kadın bununla kaç zamandır istediği birşeyi gerçekleştirmeyi düşünüyordu.

Karakolca çiçekten kurtuldukları takdirde, cennetin bütün azizlerine bir kucak dolusu mum adadığından, bu altını şimdi, Kanada'lıların sık sık bahsettikleri Sainte

Anne de Beoupré kilisesine armağan etmeyi düşünüyordu.

Burası Saint Laurent kıyılarında gemileri batan Brötanya'lı denizciler tarafından kurulmuştu. Birçok mucizeye sahne olduğu söyleniyordu.

O öğleden sonra karakolun büyük salonuna giren Anjelik, ortalıkta, masa başında dua kitaplarını okuyan Dük d'Arreboust'la Albay Loménie - Chambord'dan başka kimse olmadığını görünce, zamanın geldiğine hükmetti.

Genç kadın iki asilzâdeye yaklaştı ve arzusunu belirterek, onlara teslim etti.

Bu altının, o bölgenin papazları tarafından dilediklerı şekilde kullanılmasını istediğini söyledi. İster yeni kaftanlar ve papaz takımları alsınlar, ister âyinlerin gösterişini artırsınlar, ister yeni bir haç ya da oymalarla süslü altın yaldızlı bir mihrap yaptırsınlardı. Genç kadın sadece, isminin mermer bir plakaya kazılmasını ve kilisenin duvarlarındaki nice adağın arasından, yakınlarını korkunç hastalıktan koruduğu için, Tanrı'ya şükranlarını anmasını istiyordu.

İki kişizâde, yerlerinden sıçrayıp o kadar büyük bir telâşla gerilediler ki, Dük d'Arreboust altındaki iskemleyi devirdi.

Masanın üzerinde ışıldayan altına dehşet içinde bakıyorlardı.

Dük :

«İmkânsız!» diye kekeledi. «Nereden geldiği ve kimin tarafından armağan edildiği duyulunca, Kebek'te bu altını dünyada kabul etmezler.»

«Ne demek. istiyorsunuz?»

«Piskopos Hazretleri bu durumda kiliseyi yıkmayı ya da dualar okutarak şeytanlarını kovmayı tercih eder.»

,«Anlayamadım...»

«Bu altın lânetlidir.»

Anjelik :

«İnanın, sizi anlayamıyorum,» diye tekrar etti. «Kocamın, Mississippi yolculuğu için emrinize verdiği altını kabul etmekte hiç bu kadar nazlanmalıdınızdı. Hatta yardım dilenmek için buralara kadar geldiniz sanırım.»

«O bununla aynı şey değil.»

«Nasıl değil?...»

«Sizden gelen altın başka!... Bizi taşlarlar vallahi!...»

Genç kadın iki asilzâdeye bir süre konuşmadan baktı. Onların, akıllarını kaçırdıklarını bir an olsun hatırından geçirmemişti. Bu ondan çok daha beterdi.

Loménie - Chambord sonunda başını eğerek :

«Çok üzgünüm, hanımefendi,» dedi. «Pek tatsız bir görevi yerine getirerek, hakkınızda, Kebek'teki hemşehrilerimizi, hatta bütün Kanada'yı bölen pek kötü bir dedikodunun yapıldığını size bildirmek zorundayım. Gelişinizin ve başarılarınızın şaşırttığı bazı kişiler, endişeye düştüler ve bazı rastlantılara dayanarak...»

Anjelik'in, üzerine diktiği berrak bakış, adamcağızın bu itirafta bulunmasını kolaylaştırmıyordu.

Genç kadın, Albay'ın ne demek istediğini yarım yamalak anlıyordu, fakat bu düşündüğü ona o kadar saçma göründü ki, adamcağıza yardım etmedi, onu, kendi başına işin içinden çıkmaya mecbur bıraktı. Fakat iyiden iyiye öfkelenmeye başladığı bir gerçekti.

Aşırı bir minnettarlık beklediği yoktu, ama bu kadarı da pek fazlaydı.

Genç kadın onlara hastalıklarında bakmıştı. Günün her saatında hizmetlerine koşuyordu. Misafir ağırlamaktan yorgun, bitkin düşmüştü.

Temel hendeğinin başındaki buzları kazmayla kırmaktan sırtının ve kollarının kasları ağrıyordu. Bay Jo-

nas, sabah düşerek ayağını incitmişti. Anjelik de bu kazanın tekrarını önlemek için, iki saat aralıksız çalışmış, sonra da kırılan buzların yerine kül ve kömür tozu serpmişti. Bu beyler ise, hakaret dolu saçmalarını yüzüne çarpmak ve onu şeytanî marifetlerle suçlamak için böyle bir anı seçmişlerdi.

Loménie - Chambord'un, işin içinden çıkamadığını gören Arreboust Dükü :

«Akadya'nın Dişi Şeytanı olduğunuzdan şüpheleniliyor,» diye açıkladı. «Bu kehanetten söz edildiğini hiç duymuş muydunuz?»

«Evet! Rahibelerinizden birinin gördüğü hayale göre, bir dişi şeytan, Akadya'lıların ruhlarını cehennemlik etmeye çalışıyormuş.»

Anjelik elinde olmaksızın gülümseyerek ekledi :

«Dünyada her şey olur. Demek ben de bu rolün gerektirdiği bütün nitelikleri birleştiriyorum, öyle mi?»

Loménie - Chambord içini çekti.

«Bu kadar acı bir şüphe şaka konusu değildir, hanımefendi. Kaderin kötü bir oyunu sonucunda, Mösyö de Peyrac'ın, tam kehanetin yapıldığı sıralarda Akadya'ya yerleşeceği tutmuş. Yanında, ermiş kişinin verdiği tanıma uyan bir kadın da olduğu haber alınınca şüpheler tabii sizin üzerinizde toplandı.»

Anjelik her şeye rağmen kuşkulanmıştı.

İki asilzadenin, karşısında gerilediklerini görünce, meselenin ciddî olduğunu hemen sezmişti. Kendi kendini aldatmıyordu. Hayalden söz edildiğini duymuştu. Konuyu açan bir keresinde Nicolas Perrot olmuştu... Anjelik, hayalle kendi arasında bazı benzetmeler yapılabileceğinin farkındaydı. Fakat meselenin bu kadar ciddileşeceğini aklından geçirmemişti.

Şimdi ne gibi bir felâketin yaklaştığını hissediyordu. O'nun ağır adımlarını şimdiden duyar gibiydi...

Engizisyon!

Anjelik'i Amerika'da bekleyen canavar, dizginsiz tabiat değil, Eski Dünya'dakinden de daha tehlikeli olması mümkün olan aynı düşmandı. Genç kadın, Engizisyon'un, İspanyol bölgelerinde tarihin en korkunç kıyımını yaptığını bilmiyor değildi. Kilisenin hizmetkârlarına uşaklık etmek istemedikleri için, milyonlarca Kızılderili, yakılarak cezalandırılmıştı.

Anjelik başkalarına benzemeyen güzel, cesur ve sevilen bir kadın olduğu için Fransa'da düşman kazanmış, kovuşturmaya uğramıştı... Burada ise ona «Dişi Şeytan» adını yakıştırıyorlardı. Tıpkı vaktiyle Joffrey de Peyrac'ın büyücü damgasını yemesi gibi...

Amerika'da her şey daha netti. Burada tutkular azıyor, çileden çıkıyordu. Genç kadının, destanı duymazlıktan gelmeyip ona karşı kendini savunması, onu yenmesi lâzımdı. Evine kötü bir ruhun süzüldüğünü hisseder gibi oluyordu.

Fakat kötü ruhlarla bile yüzleşmek lâzımdır.

Genç kadın, her şeye rağmen değişmiş bir sesle :

«Bana açıklama yapın, Mösyö de Loménie,» dedi, «Kebek'te, bu hikâyeye inanarak, benim, gelişi kehanet edilmiş o dişi şeytan olduğuma kanaat getiren ileri rütbeli kimselerin bulunduğunu iddia edebilir misiniz?»

Albay umutsuzluk ifade eden bir el hareketiyle :

«Heyhat! Her şey sizi itham ediyor,» dedi. «Hayalin görüldüğü yerde karaya çıktığınız tesbit edildi. Dişi şeytanın tehdidinde olduğu rahibe tarafından kehanet edilen bölgelerde at üzerinde yol aldığınız görüldü... Üstelik güzel, hem de çok güzelsiniz, hanımefendi. Sizi bütün görenler aynı fikirde. Bu durumda, soruşturmayı derinleştirmek, Piskopos Hazretlerinin göreviydi...

Anjelik dayanamayarak :

«Din otoriteleri, bu dedikodulara ve tefsirlere önem mi veriyorlar demek istiyorsunuz?» diye atıldı.

«Maalesef, hanımefendi! Peder d'Orgeval'in ve Saint Jean nehrinin Mark Biraderi'nin bildirileri Monsenyör tarafından küçümsenemezdi. Üstelik Kebek Ursuline rahibelerinin papazı Mösyö de Jorras, yıllardan beri günahlarını çıkardığı Rahibe Madeleine'nin akli dengesinin yerinde olduğuna tanıklık ediyor. Jezüit'lerin başı Peder de Maubeuge de, kehanet edilmiş âfetlerin şaşmaz belirtileriyle gelişiniz arasında bağlantı kurmakta...»

Anjelik, duyduğu dehşet hissinin etkisiyle gözlerini iri iri açmıştı.

«İyi ama niçin?» diye bağırdı. «Bütün bu papazlar neden benim aleyhimdeler?»

Atelyeden eve dönen Joffrey de Peyrac bu sesi duydu.

Ona sembolik bir feryat olarak kulak verdi. Haksızlığa uğramış, yüzyıllardır reddedilmiş kadının feryadı olarak...

«İyi ama niçin? Bütün bu papazlar niçin benim aleyhimdeler?» diye bağırmıştı.

Joffrey, gölgelerin arasında kaldı, ortaya çıkmadı.

Kendini savunmak, Anjelik'e düşerdi.

Kadın'ın, kadın düşmanı bir kilise tarafından yüzyıllardır süregelen reddinden sonra bu feryadın atılmasına çoktan sıra gelmişti.

Joffrey hareketsiz durarak, yanaklarını pembeleştiren ve yeşil gözlerinde kıvılcımlar çaktıran öfkesi arasında o kadar güzel olan kadınını gururla ve derin bir şefkatle uzaktan seyretti.

Joffrey'in gelişini yalnız Arrebosut Dükü farkına varmıştı. Anjelik'e bakarken Kont'un yüzünde şekillenen parlak gülümsemeyi sezmesi üzerine yüreği acı bir kıskançlıkla burkuldu.

«Bu Joffrey de Peyrac eşsiz bir hazinenin sahibi ve kendi de bunu biliyor,» diye düşündü. «Bunu biliyor... Ama karım hiçbir zaman bana ait olamadı...»

Dudaklarına acı bir tat geliyor, zehiri kalbine akıyordu. Bu aşkı yıkmak için bütün tiksintisini, bütün nefretini, suçlayıcı ve şiddetli kelimelerle tükürmek isterdi, ama aynı zamanda, bütün söyleyebileceklerinin, benliğinin derinliklerindeki kirlenmiş bir kaynaktan geleceğinin farkındaydı.

Bunun üzerine sustu.

Loménie - Chambord, o kendine öz cesur ve vicdanlı haliyle meram anlatmaya devam ediyordu.

Ceketinin cebinden çıkardığı katlı bir mesajı özenle açtı.

«Kehanetin tam bir kopyası burada, hanımefendi,» dedi.

Saint Jean nehrinin üzerinde Mösyö de Vauvenart'ın yanında kalan Mark Birader adındaki papaz, sizin eşiniz Mösyö de Peyrac'la karaya çıktığınız yeri hiçbir şüphe bırakmayacak şekilde bu tariften tanıdı.»

Anjelik fazla bir merasime lüzum görmeksizin kâğıdı Albay'ın elinden kaptı ve okumaya başladı.

Hayal gören rahibe, önce rüyasında gittiği yeri tarif ediyordu.

II

«DENİZ KIYISINDA bulunuyordum. Ağaçlar kumsala kadar iniyordu... Kumun pembe renkli bir ışıltısı vardı... Solda, yüksek bir duvarla çevrili ahşap bir

karakolla tepesinde bir bayrak dalgalanan dört köşe bir kule yer alıyordu... Körfeze serpilmiş çok sayıdaki adalar, uyuklayan canavarları andırıyorlardı... Kumsalın dip tarafında, yarın hemen altında açık renkli tahtadan evler yapılmıştı... Körfezde demir atmış iki gemi, suyun çalkantısından yalpa vuruyordu... Bu kumsalın öbür tarafında ve epeyi bir mesafede, yaklaşık olarak 2-3 kilometrelik bir yolda, güllerle çevrili kulübelerden meydana gelmiş bir köycük daha vardı... Martılarla karabatakların haykırdıklarını duyuyordum...»

Anjelik'in kalbi düzensiz bir şekilde atmaya başlamıştı. Sonradan, bu heyecanı duyduğu için kendi kendine çok kızacaktı. Çünkü bu kadar duygularına kapılmasa, okuduğu metinde, kendisine yöneltilen ithamları hemen çürütmesine imkân verecek ayrıntıyı fark edebilecekti. Günün birinde bu metni hatırlayacak ve her şeyi anlayacaktı. Ama o zaman hemen hemen iş işten geçmiş olacaktı...

Fakat şimdiki halde, Gouldsboro'nun bu tanımı onu dehşet içinde bırakmıştı. Yüreğinin, derin bir güçsüzlükle karışık öfkeyle dolduğunu hissetti. Okumaya devam etti.

« ...Birdenbire suların içinde eşsiz güzellikteki bir kadının yükseldiğini gördüm. Bir dişi şeytan olduğunu onu görünce anlamıştım. Bir süre suların yukarısında asılı kaldı. Aksi suya vuran bu vücudu seyretmek benim için dayanılmazdı, çünkü o bir kadındı ve ben onun kişiliğinde kendi günahkârlığımın sembolünü görüyordum.. Birdenbire ufkun derinliklerinden önce şeytan sandığım bir yaratık çıkarak dört nala ilerledi. Bunun üzerine, onun uzun boynuzlu güneşte billûr gibi parlayan bir at olduğunu farkettim. Dişi şeytan hemen bu tek boynuzlu atın üzerine atladı ve boşlukta hızla uzaklaştı.

O zaman, gökyüzüden seyrettiğim muazzam bir

ova manzarasındaki Akadya'yı gördüm. Akadya olduğunu bildim orasının. Şeytanlar onu dört köşesinden örtü gibi tutuyor ve şiddetle sarsıyorlardı. Dişi şeytan o yöreyi atının üzerinde geçti ve ateşe verdi... Bu hayal devam ettiği sürece sırıtkan yüzlü bir kara şeytanın, dekorun bir köşesinde durarak, pırıl pırıl dişiyle gözkulak olduğunu hissettim. Onun İblis olmasından korktuğumu hatırlıyorum..

Ben, bulunduğum yerden, himayemize aldığımız sevgili memleketin yıkımına seyirci oluyor ve çaresizlikten kıvranıyordum. Derken ortalık yatışır gibi oldu.

Gökyüzünden bir başka kadın geçti. Onun, Meryem Ana mı, yoksa topluluklarımızın koruyucularından bir başka Azize mi olduğunu söyleyemeyeceğim. Fakat onun görünüşü dişi şeytanı sakinleştirmişe benziyordu. Korku içinde geri çekildi...

... Derken çalıların arasından çıkan kıllı bir canavarın, dişi şeytanın üzerine atılıp onu paraladığını gördüm. Aynı anda, İsrafil ya da Cebrail gibi genç bir Başmelek, elinde ışıldayan kılıcıyla bulutların arasında yükseliyordu...»

Anjelik yaprakları katladı.

Can sıkıntısıyla karışık korkusunun dinmesi için bir süre bekledi...

Bu okudukları, manastıra kapanmış bir rahibenin saçmalarından, ipsiz sapsız sözlerinden başka neydi ki.. Asıl hayret edilecek nokta, bunlara inanacak aklı başında kimselerin çıkmasıydı!

Genç kadın sonunda :

«Tarif edilen yerle Gouldsboro arasında bir benzetme yapıldığı doğruysa, kadının ve atların bu kıyılara gelişinin, papazların tefsirine etki etmesine bir bakıma hak veriyorum,» diye mırıldandı. «Ama kendimi nasıl savunmalıyım acaba? Görüntülerin sembolizminin, türlü ger-

çekler gizlediğini siz de biliyorsunuz. Fakat rastlantılar bana kandırıcı görünmedi. Rahibeniz dişi şeytanın esmer mi, sarışın mı olduğunu belirtmiyor... Manzarayı bu kadar ayrıntısıyla tarif ettiği halde, bu, size garip gözükmüyor mu?»

«Orası doğru, ama Rahibe Madeleine, görüntünün suların içinden ters ışıkta yükseldiğini, dolayısiyle de kendisinin, onun çizgilerini seçemediğini bizzat bizim yanımızda belirtti.»

Anjelik dudak büktü.

«Bu iyi. Yüzünü göremediğine göre, o kadının güzel olduğunu nasıl iddia edebilir?»

«Bilhassa vücudunun güzelliğinden söz ediyordu. Bunun üzerinde ısrarla durdu. O kadının vücudu o kadar şaşırtıcı bir güzellikteymiş ki.»

«Size inanayım, ama bütün bunlar bu görüntüyle aramda bağlantı kurulması için pek yetersiz görünüyor bana. Hiç kimse, benim suların içinden çıplak olarak çıkışımı gördüğünü ileri süremez...»

Genç kadın birden sözüne ara verdi. Yüzü kireç gibi olmuştu. Yolculuk sırasında yüzdüğü o küçük mavi göl hayalinde canlanmıştı. Aynı zamanda, ağaçların arasından üzerine dikilmiş bir bakış hissettiği için, duyduğu korkuyu da hatırlamıştı.

Demek doğruydu! Birisi onu görmüştü! Genç kadın Loménie - Chambord'la d'Arreboust'a baktı ve erkeklerin yüzlerindeki ifadeden onların da aynı şeyi düşündüklerini anladı! Biliyorlardı onlar... Birisi, Anjelik'i görmüş ve gördüğünü anlatmıştı...

Anjelik, Albay'ın bileğini yakalayarak kırarcasına sıktı.

«Kim beni gördü?» diye bağırdı. «Gölde yıkandığım sırada kim gördü beni?»

Gözleri ateş saçıyordu. Zavallı Albay önüne baktı.

«Orasını size söyleyemem, hanımefendi,» diye mırıldandı. «Ama görüldüğünüz doğru. Bu ise, rahibenin hayalinin sebep olduğu korkunun kuvvetlenmesine yolaçtı...»

Anjelik, içinde bir panik hissi duyuyordu. Bölgenin ıssızlığına rağmen, gölün kıyısında garip bir çekingenlik hissetmekte haklı imiş meğer. Dişlerini gıcırdatarak :

«Kim gördü beni?» diye tekrar etti.

Cevap vermemeye kararlı olan Albay, başını salladı. Genç kadın, adamcağızın bileğini salıverdi. Kaç para ederdi!. Duyduğu hissin hayalî olduğuna ya da İrokua'lar, hatta bizzat Uttake tarafından gözetlendiğine uzun zaman inanmıştı. Gelgelelim, ormanda dolaşanın, Kanada'lı Fransızlardan biri : Bir asker, bir subay ya da bir ormancı olduğu anlaşılıyordu. Efsane bundan sonra büsbütün kuvvet bulmuştu. Her şey zincirleme birbirine bağlıydı. Anjelik, suların içinden çıplak olarak çıkarken görülmüştü... Hay aksi şeytan hay!.

Genç kadın birden yine öfkelenerek yumruğunu masanın üzerine indirdi.

«Allah cezanızı alsın!» diye haykırdı. «Sizin de, Kralınızın da, rahibelerinizin de, papazlarınızın da Allah canını alsın! Demek insanın bu saçmalardan uzakta yaşayabileceği bir memleket yok yeryüzünde. Sözümona, ruhları kurtarmak ya da Kral'a hizmet etmek için, her yerde insanın karşısına çıkarak işleri berbat ediyorsunuz. İşgüzarlığınızın tek sonucu, insanların huzur içinde yaşamalarına engel olmak!. İnsanların, Tanrı'nın yarattığı sularda huzur içinde yıkanmalarına engel olmak! Bu memlekette ellibin göl var! Ama ben; içinizden biri olay yerinde bulunup haraketlerimi bir kıyamet alâmeti olarak anlamlandırmadan bunların bir tekinde bile yıkanıp serinleyemiyorum...

Sersemin birisinln, kendini, ilâhî hayaller görecek

kadar yüce sanması, sizlerin de izinden yürümenize yetiyor... Gölde yıkanan bir kadının görülmesi sayesinde, Yeni Fransa'nın karşılaşabileceği tehlikelerden vaktinde haberdar olduğunuza inanıp seviniyorsunuz... Ya ben sizleri karların içinde can çekişirken kurtardığım zaman, bana kim kılavuzluk etti?. Bu işi yapan efendim olan şeytansa, onun, size pek dost olduğunu kabul etmemiz gerekir, çünkü kurtardığım sizin hayatlarınız oldu. Sizleri iyi ettik, son yiyeceklerimizi sizinle paylaştık, son atımızı da öldürmek zorunda kaldık...

Sizler ise, Huron'larınızın sayesinde bize hastalık bulaştırdığınız, tarafımızdan tedavi edildiğiniz, son yiyeceklerimizi bizimle bölüştüğünüz ve Mösyö de la Salle'ın seferi için bizden maddî yardım aldığınız yetmezmiş gibi, hâlâ bizlerin şeytanın adamı olmamızdan, benimse kehanetlerin bildirdiği dişi şeytan olmamdan şüpheleniyorsunuz... Daha ne kadar zaman çocuk kalacaksınız yahu?»

Genç kadın, karşısındaki koca erkekleri hor görüyor, hatta hemen hemen acıma duyarak konuşuyordu. Devam etti :

«Size hükmeden efendilerinizin sayesinde korkak, akılsız ve nankör olduğunuzu bugün ispat ettiniz... Çekilin karşımdan!.»

Daha sakin, fakat aynı derecede soğuk bir sesle tekrar etti.

«Çekilin karşımdan! Çıkın evimden!»

İki kişizade yerlerinden kalktılar ve boyunları bükük halde kapıya yöneldiler.

12

DIŞARIDA bıçak kadar keskin, morumsu ve akçıl bir alaca karanlık onları karşıladı. İki erkek, buz tutmuş yerde adım başında sendeleyerek rasgele uzaklaştılar, nihayet göl kıyısında duraklayarak bakışlarını biraz aydınlığın geldiği hem karanlık, hem de soluk ufka çevirdiler.

O yaşta ve düzeyde adamlar için gerçekten olağanüstü bir serüvendi bu. Sert bir yelin estiği bu akşam saatında kendilerini iki yetim kadar zavallı hissediyorlardı.

Anjelik de Peyrac'ın dostluğunu kaybettikleri takdirde, hayatın onlar için dayanılmaz bir hal alacağını anlamışlardı.

Loménie - Chambord bezgin bir sesle :

«Bu kadarını da hak etmedik,» dedi.

«Hayır... Ama o da kendi hesabına haklı. Öfkesini anlıyorum. Ancak iyiliğini gördüğümüz bu olağanüstü genç kadının kalbini kıran o dedikoduları taşıdığımız için, kendi kendimi affedemeyeceğim. O haklıdır, Loménie - Chambord! Biz ise iki nankörüz. Ama hepsi, o Jezüit'lerin kabahati. Zihnimizi saçmalariyle doldurdular! Onların sayesinde erkek olmaktan çıktık.»

Loménie - Chambord hayretle :

«Allah Allah! Ben ise Kebek'li rahibelere bütün kalbinizle bağlı olduğunuzu sanırdım! Size hemen hemen onlardan biri gözüyle bakardım!. Sizinle karınızı daima herkese örnek göstermezler mi?» diye mırıldandı.

Dük :

«Jeziiit'ler karımı elimden aldılar,» dedi. «Karımın bana ait olduğunu bilmiyordum. Onlar da bu cehaletimden, onu elimden almakla faydalandılar. Sanki yokum artık. Jezüit'ler beni, Kilisenin hizmetindeki bir hadım haline getirdiler... Mükemmeliyet bu imiş... Evlilik, hatta papaz tarafından takdis edilmiş evlilik bile gözlerinde günah. Gümüş Gölün Hanımefendisi sayesinde bütün bunları anladım. O, o kadar güzel, o kadar dişi ki... Atılganlığını, sıcaklığını seviyorum... Tam bir erkeğin, kollarının arasında sıkacağı bir kadın, O...»

Yüksek sesle konuştuğu ve buz gibi hava ciğerlerini yaktığı için, Dük öksürdü.

«Siz beni anlayın, dostum, çünkü Kebek'te kimse beni anlayamayacak,» diye devam etti. «Gümüş Gölün Hanımefendisi yalnız Joffrey de Peyrac'a ait. Bir erkeğin kolları arasında olmak için yaratıldığını söyledim. İşte o, bu erkeğin kolları arasında olmak için yaratılmış. Ne kadar yerinde! Demek istediğim sadece buydu.»

«Siz zırvalıyorsunuz, dostum. Aklınız başınızda değil.»

«Belki de aklım yeni yeni başıma geliyor. Çünkü biz, kendi kendimizi, ateşli, şen, biraz da hovarda ve Tanrı'yla hayata güven duyan kişiliğimizi, türlü baskılar ve zorunlulukların yükü altında çok geride, gençliğimizin bir dönemecinde bıraktık. Ama Jofrey de Peyrac, kendi kendisini hiçbir zaman inkâr etmedi. Türlü namussuzluklarla dolu bir hayatın ortasında kaya gibi kendi kendisi olarak kaldı. Joffrey de Peyrac'a imreniyorum. Hem de yalnız o kadının kocası olduğu için değil. Asıl, hayatının hiçbir döneminde kendi kendini inkâr etmediği, kendi kendisi olmak uğrunda ölümü bile göze aldığı için ona imreniyorum.»

Dük birden işaret parmağını, soğuktan dişleri birbirine vuran arkadaşının üzerine dikerek :

«Onun dişi şeytan olmasından hâlâ şüpheleniyor musunuz?» diye sordu.

«Hayır, hiçbir zaman şüphelenmedim. Kebek'te o söylentilere karşı geldiğimi, herkesin de o yüzden beni lânetlediğini, hatta büyülenmiş olmakla suçladığını unutuyor musunuz? Başta siz...»

«Doğru, affedin beni! Şimdi ben de anlıyorum! Aman Allahım, soğuktan ölüyorum! Çabuk karakola dönelim! Oraya dönelim de günahına girdiğimiz o nefis kadından özür dileyelim.»

13

İKİ ERKEĞİ arkasında ayakta görünce, Anjelik : «Yoksa artık size yemek vermeyeceğimden mi korkuyorsunuz?...» diye sordu.

Genç kadın yalnız kalınca yavaş yavaş yatışmıştı. Önce kalbi kırık ve endişeliyken, nüktedanlığı sonunda baskın çıkmıştı. Amerika'ya gelişinin, bâtıl inanışı bol Kanada'lılara oynadığı oyunu düşündükçe, artık gülümseyebiliyordu bile. Piskoposun temsilcilerini güç durumda görmekle onlardan biraz öç almış sayılırdı. Zavallı Loménie - Chambord, karşısında sıkıntıdan kıvranmıştı. Arreboust Dükü'ne gelince, Anjelik, asilzâdeyi neyin, Şeytan'ın hizmetçisiyle konuşmanın mı, yoksa genç kadının karşısında sorgu yargıcı rolü oynamanın mı bu kadar öfkelendirdiğini kestirememişti. Anjelik daha çok bu ikinci ihtimalin üzerinde duruyordu. Şu son haftalarda herkes birbirine saygı ve sempati duymayı öğrenmişti. Bu sebepten, iki asilzâdeyi arkasında süt dökmüş kedi

gibi durur görünce ,Anjelik'in hoşgörürlüğü baskın çıktı.

Genç kadın, kendini karakolda, yakınlarının arasında hissettikçe korkmayacaktı. Durumu, büyücülükle suçlandırıldığı zaman Joffrey de Peyrac'ın karşılaştığı durumdan çok başkaydı. Fransa'da Kralın ve engizisyon'un otoritesi, Kont'un kendi malı olan saraya kadar sızabilmişti.

Genç kadın, bakışlarını karlı ve bâkir tepelerin üzerinde dolaştırdıkça «özgür» kelimesinin ardındaki gerçeği daha iyi anlıyordu. Burası, Fransa ya da İngiltere Kralı'nın hak ve isteklerini umursamayan derebeysiz ve kölesiz bir ülkeydi.

Bir kere, ona sahip çıkmaya yeltenen birkaç kişiye göre çok büyüktü. Anjelik karakolda, kaderlerinin bağlı bulunduğu tek efendinin Joffrey de Peyrac olduğunu ve onun, karısını herkese karşı korumak gücünün sahibi bulunduğunu daha da kuvvetle hissediyordu. Genç adam, Anjelik'e, yirmi, otuz ücretli askerden oluşmuş bir kuvvetin ilkbaharda Vapassu'ya çıkacağını, böylelikle, benzer Fransız tesislerinin iyi savunulmuş olanlarından bile üç kere daha önemli bir garnizon sahibi olacaklarını vaat ediyordu. Bu adamlar, planlarından bile, Kuzey Amerika'nın en güzel ve en iyi tasarlanmış istihkâmı olacağı anlaşılan bir karakol kuracaklardı.

Anjelik, kocası ve oğullariyle birlikte bu planların üzerine eğilmeyi pek seviyordu. Kendisi, tesisin konforunun üzerinde duruyor, çiftler için daireler, bir yemek salonu, aynı zamanda da Kızılderililerin, diledikleri gibi girebilecekleri bir büyük salon düşünüyordu. Bir çiçek bahçesi, bir sebze bahçesi ve ahırlar da projelerinin arasında yer alıyordu...

Mart ayında havaların biraz yumuşaması, çeşitli grupların Vapassu'dan ayrılmalarına imkân verdi. Daha fazla bekledikleri takdirde, daha bol, daha ıslak ve da-

ha tehlikeli kış sonu karlarına yakalanmaları mümkündü.

Nicolas Perrot, gözleri henüz kendi başına yolculuk etmesine yetmeyen Pacific Jusserand'ı Norridgewock misyonuna götürmek üzere güney yönünde yola çıkmıştı. Peder d'Orgeval'in adamına kılavuzluk eden Kızılderili ise, onları Kebek'e götürmek üzere Arreboust Dükü, Albay Loménie - Chambord ve Peder Massera'nın yanına verildi.

Batı'da Champlain gölüne doğru en uzun yolu gidecek olan grup, Cavellier de la Salle ve seyahate katılmak isteyen komşu kabileye bağlı genç bir Kızılderiliden meydana geleniydi. Yiyeceklerin pay edilmesi, Vapassu'lular için çetrefil bir mesele oldu. Karakolda bir miktar tuzlanmış et, islenmiş et, mısır unu, elma rakısı v.b. vardı. Herkese, birkaç haftalık yolculuğa yetecek kadar yiyecek verildiği takdirde, karakol halkına hemen hiçbir şey kalmayacaktı. Sonunda, yolcuların karşısına yeteri kadar av hayvanı çıkacağına güvenilerek, iş rastlantıya bırakıldı.

Hareket günü Anjelik, elinde bir testi elma rakısı ve bir madenî bardakla evin kapısında durdu. Herkes, genç kadının yanından geçerken içkiden biraz içti. Raketleri, yolcuların sırtında asılıydı. Henüz esnek ve katı olan kar, onları ayaklara geçirmeden yol alınmasına imkân verecekti.

Kuru soğuk devam etmekle birlikte, biraz yumuşamaya yüztutmuştu. Yolcular havadan memnundular. Altı gün kadar bu şekilde devam ettiği takdirde tehlike atlatılmış olurdu...

Florimond, annesini öperken fazla bir heyecan göstermediği gibi, özlediği seyahate çıkacağı için duyduğu sevinci de belli etmiyordu. Çok sâkindi. Beraberinde götürdüğü âletlerle haritaları babasiyle birlikte son bir de-

fa gözden geçirdikten sonra, onunla birşeyler daha konuştu. Florimond, Cavelier de la Salle'ın hatta Brötanya'lının yanında daha olgun gözüküyordu.

Florimond, boy ölçüşeceği tabiatı tartar gibi, bakışlarını uzaklara çevirip sonra da göl yönünde yürümeye başlayınca, Anjelik, yüreğinin yağının eridiğini hissetti, fakat duyduğu his aynı zamanda hayranlık ve sevinçti de.

Yeni bir Joffrey de Peyrac dünyayı keşfetmeye çıkıyordu...

Octave Malaprade'la Elvire, yolcuların karakoldan ayrılmalarından kısa bir süre önce, Peder Masserat'nın, aralarında bulunmasından faydalanarak evlenmişlerdi. Jezüit rahibi, önce, dinî bütün bir katolikle bir protestan kadını arasındaki birleşmeye şiddetle karşı koymuştu. Bu nedenle, aşçıbaşıya, evliliğin, karı kocanın birbirlerine karşılıklı ettikleri bir yeminden başka birşey olmadığı ve bir papazın varlığının, bu birleşmeye tanık olduğunu bir ulusun kayıtlarına geçirmesi dışında hiçbir zorunluluğu olmadığı yolunda bir konuşma yapmıştı.

Peder Masserat'nın anladığına göre, Vapassu ulusunun başı Joffrey de Peyrac'tı. Evlenmenin bir dinadamı tarafından takdis edilmesi lüzumuna gelince, çiftin herhangi bir dinî âyinde bulunarak, orada toplu öbür hıristiyanlarla birlikte takdis edilmemeleri için sebep yoktu.

Octave Malaprade ısrar etmemiş ve durumu anladığını belirterek rahibin yanından uzaklaşmıştı. Fakat ertesi sabah Peder Masserat'nın, âyinini düzenlediği çatı arası, temiz elbiselerini giymiş karakol halkının hemen tümü tarafından doldurulmuş bulunuyordu. Rahip, cemaati takdis etmek üzere dönünce de, kalabalığın arasında yanyana duran ve parmaklarında altın halka dikkati çeken mütevazı bir çifti farkeder gibi olmuştu.

Octave Malaprade'la Elvire işte böyle Tanrı'nın ve insanların karşısında evlenmiş oldular. Ve onlara karakolun çatı katında yeni bir daire ayrıldı.

■

MÖSYÖ DE FRONTENAC'IN, karların arasında can vermiş oldukları ya da Kont Joffrey de Peyrac tarafından öldürüldükleri sanılan elçileri Kebek'e geldikleri zaman, âhiretten dönmüş gibi heyecanla karşılandılar.

En azından cehennemden dönmüş gözüyle görüldükleri için, dehşet ve saygıyla karşılanıyorlardı. Ciddiliğiyle tanınmış Arreboust Dükü, kendisinde alışılmamış şen bir tavır ve şaşırtıcı sözlerle herkesi şaşırttı.

«Olan oldu,» diyordu. «Âşığım ben. Gümüş Gölün Hanımefendisine âşık oldum!»

Albay Kont Loménie - Chambord'a gelince, onun ilk fikir ve kanaatlarında değişiklik olmamıştı. Peder d'Orgeval'in kehanetlerine ve Pont - Briand'ın herkesi allak bullak eden ölümüne rağmen, o, Vapassu'daki yabancıları dost olarak görmeye devam ediyordu.

Vali ile birlikte koca bir gün Saint - Louis şatosuna kapandı. Sonra, bir süre dünyadan elini ayağını çekmek için Jezüit'lere gitti.

Pont - Briand'ın ölümünden söz edildiği vakit, Dük d'Arreboust :

«Bunu hak etti,» diye belirtiyordu.

«Tehlikeli denizlerin» arasında geçirdiği günler ve maceraları konusunda bir kere çenesi açılmaya görsün... Hemen hemen efsaneleşmiş kişilikleri teker teker tarif ediyor, Kont de Peyrac'ın boyunu bosunu ve ilmini, kara ellerinin arasında altın külçeleri tutan madencileri ve kadının güzelliğini anlata anlata bitiremiyordu. Hele kadın

konusunda sözü hiç tükenmiyor, çocuksu bir inatla :

«Ona âşığım ben,» diye tekrar edip duruyordu.

Bu karışıklıkların haberi Montreal'a ve Dük'ün karısının kulaklarına kadar ulaştı. Küskünlüğün ve kıskançlığın etkisiyle görüşü değişen kadın, hemen kocasına bir mektup yazdı..

«Bana, hakkınızda üzücü şeyler rapor ediyorlar... Ben ki sizi o kadar seviyorum,» diye yazıyordu.

Arreboust Dükü:

«Hayır, beni sevmiyorsunuz Hanımefendi ve ben de sizi sevmiyorum,» diye cevap verdi.

Bu mevsimde bu kadar çok sayıda habercinin, iki şehri ayıran elli fersahı ayaklarında raketlerle gittikleri şimdiye kadar görülmüş değildi. Kebek'te olduğu kadar Montreal'da da «aşk» kelimesi hiç bu kadar dillerde dolaşmamış, bu gerekli duygunun anlamının tanımı hiç bu kadar tartışma konusu olmamıştı.

Arreboust Dükü, kendisinde, değişen, düzeni bozulan bir yan olduğunu kabul ediyor, fakat bu değişikliğin kötüye doğru olduğunu kabul etmiyordu. Açık saçık konuşmalariyle Vali Frontenac'ı kahkahalarla güldürmekteydi. Vali, Kont de Peyrac'la varılan anlaşmaların yürürlüğe girmesini istiyordu. Şatonun yüksek tavanlı salonlarında alev alev yanan bir kütüğün karşısında Dük'le karşılıklı oturarak, güzel kadınların çekiciliğini ve aşkın zevk ya da acı verici taraflarını tartışıyorlardı. Frontenac, Fransa'da, çok sevdiği parlak, fakat o oranda uçarı ve unutkan bir karı bıraktığı için bu konularla üzellikle ilgilenmekteydi.

Ateşli tartışmalar, kızgın hayaller ve gösterişli projeler kalplere güç eriyor, zihinleri ısıtıyor ve Kanada'lıların bu kış sonunu atlatmalarına yardımcı oluyordu. Çünkü, açlık zamanı gelip çatmıştı. Soğuk da artık insanların gücünü iyice tüketmişti. Yiyecek kıtlığının ve dayanılmaz

bir soğuğa karşı mücadelenin bitkin düşürdüğü insanların bezginliğini, şehirleri bile pençesine almıştı. Fransa'dan yola çıkarılan ilk gemilerin gelişine kadar dayanamamaktan korkuluyordu. Hele ıssız bölgelerde açlığın insanları fırtına gibi kırıp geçirdiğinden şüphe edilmiyordu. İlerisini düşünmemiş ulusların, arasında yaşayan misyonerlerin, geyik derisinden kemerlerini kemirdikleri söyleniyordu. Açlığın yola düşürdüğü koca koca köyler, bilinmez yönlere doğru göçe girişiyor ve bembeyaz yolların üzerinde can veriyordu. Başkaları ise, sönmeye yüztutmuş bir ateşin karşısında değiştirme karakollarından alınmış kırmızılı, mavili battaniyelerine sarınarak ölümü bekliyordu...

Nisan başlarında tekrar uzun uzun kar yağınca, Vapussu halkının amansız düşmanlarından olan Askerî Vali Albay Castel - Morgeat, bu istenmeyen kişilerin iyi yolda kötü taraflarını tartışmaya artık gerek kalmadığını, çünkü ormanlarının kuytu köşesinde karıları, çocukları ve atlarıyla birlikte öldüklerinin asla şüphe götüremeyeceğini, her gittiği yerde tekrarlamaya koyuldu.

14

ANJELİK yavaş yavaş büyük bir yorgunluğa tutulduğunu hissetmekteydi.

Bu hali özellikle sabahları başlıyordu. Gözlerini açar açmaz ,zihninin berraklığına ve günlük hayata başlamak arzusuna rağmen, vücudunu kurşun gibi ağırlaşmış hissediyor ve şiltenin çukurunun içinden bir türlü doğrulamıyordu. Oysa hiçbir yerinde bir ağrı da yoktu. Ne varsa

içindeydi. Gelgelelim, artık hâmile olmadığını da biliyordu. İçinde sanki birşey kopmuştu. Genç kadın, bütün çabalarına rağmen, bir türlü kendini toparlamayı başaramıyordu. Bunun üzerine hayretle:

«Yorgunum,» diye kendi kendine tekrar ediyordu.

Dinlenme süresini uzatması hiçbir işe yaramıyordu. Genç kadın o zaman büsbütün ağırlaşıyor ve umursamazlaşıyor, kendini, harekete geçmek üzere fırlamaya istekli olmakla beraber, hareketsiz kalan işlek zihnini bir kütüğe benzetiyordu.

Florimond'u çok arıyordu. Delikanlı o kadar şen ve yerine göre o kadar hırçındı ki. Özellikle, kendi kendine acımaktan kaçınışı, babasını hatırlatıyordu. Halinden şikâyet edecek olsa bile, bu işi, yorgunluktan yığılmadan önce «Ya ben? Ya ben?» diye bağırdığı günkü gibi alayla karışık yapıyordu. O haliyle bile herkesi güldürüyordu. Durumun çetrefilliği derecesinde işi şakaya vuran Fransızlara özgü karakter özelliği onda fazlasiyle vardı. Anjelik bu oğlunu fazal merak etmiyordu. Düşünmeye gücü olsa, belki bütün anneler gibi merak ederdi. Ama genç kadın o kadar güçsüzdü ki, tasanın böylesini sonraya bırakıyordu. Her gün daha artan yiyecek tasası, başka şey düşünülmesini önlüyordu. Tatsız tuzsuz mısır bulamacı, artık yutulmaz bir hal almıştı. Karakolun tuz stokları tamamiyle tükenmişti. Et ise o kadar sertti ki, yutuluncaya kadar uzun uzun çiğnenip öğütülmesi gerekiyordu.

Anjelik kendi kendine:

«Yorgunum,» diye tekrar ediyordu.

Vakit vakit de bu sözleri, kimseye edemediği bir itiraf gibi, yüksek sesle söylüyordu.

Sonra, insanüstü bir çabayla, yattığı yerden kendini koparıyordu. Bu hamle onu çok yormakla birlikte, uzun uzadıya yıkandıktan, başlığını başına geçirdikten sonra, kendini giyinik ve hazır olarak bulunca, çok rahatlıyor-

du. Hele sevgili tabancasının kını da kalçasına dayanınca, yorgunluğunun yok olduğunu hissediyordu. Buna karşılık, ağzına birşey koymadığı sürece siniri öyle bir derecede oluyordu ki, genç kadın, karşısındakine sitemler ve lânetler yağdırmak korkusuyla, kimseyle konuşmamaya dikkat ediyordu. İki üç kere korktuğuna uğramıştı. Birinde ötekisinin hedefi, o günlerde pek sulugözlü olan ve akşama kadar ağlayan küçük Honorine olmuştu. Bir başka sefer, o zamandan beri ona somurtan Cantor'a, bir kere de, yere tüküren Ovrenya'lı Clovis'e çatmıştı. Genç kadının bunun üzerine demirciyle tıpkı bir mahalle karısı gibi saçsaça, başbaşa dövüşmesine ramak kalmıştı. Allahtan, sonra barışmışlardı.

Her şeyin hakkını vermek, bedenin zayıf olduğunu ve bedenî destekten yoksun kalan zihninin iyi çalışmadığını itiraf etmek gerekirdi. Genç kadın, bir suçluluk hissi duyarmış ya da bir kusur işlermiş gibi, devamlı olarak kendi kendine kızıyordu. Günün birinde, yanıbaşında uzanmış olan kocasına bunu açtı.

Joffrey, bir yandan, karısının dokunuldukça acıyan karnını yavaş yavaş okşarken:

«Bu seninkisi açlık, sevgilim,» dedi. «Doyasıya yemeye başladığın zaman, dünyayı yine tozpembe görürsün, merak etme...»

«İyi ama, sen halinden hiç şikâyet etmiyorsun, karakterinde bir değişiklik olmuyor... Nasıl olur bu?»

«Bana bakma sen... Ateşte sertleşmiş bir köseleden farkım yok.»

Genç adam böyle diyerek yenilmez vucudunun gücünü ona aşılamak ister gibi, karısını bağrına basıyordu. Anjelik de bacaklarını Joffrey'inkilere doluyor, erkeğine sarılıyor ve başını, onun sert gövdesine yaslayarak uyuyordu.

Günün birinde Joffrey'e:

«Çocuğun, kadının karnından çıkışı gibi, kadının da erkeğin böğründen çıktığına inanacağım geliyor,» dedi.

Sık sık dayanılmaz başağrıları çekiyordu. Ertesi gün de perde gibi kar yağmaya başlıyordu. Gökten lâpa lâpa düşen ve artık donmayan bu kar sebebiyle Nicolas Perrot ancak mart sonlarında karakola dönebildi.

Ayaklarındaki raketlere rağmen, Kızılderilisiyle birlikte defalarca çukurların içine gömülmesine ramak kalmıştı. Norridgeurock misyonunda sadece Peder d'Orgeval'in, Peder de Guerande adındaki muavinini bulmuş ve Pasific Jusserand'ı ona teslim etmişti. Bundan sonra güneyde Hollanda'lının değiştirme mağazasına kadar yoluna devam etmeyi düşünmüş, fakat karların erimesiyle yolların ve ırmakların geçilemez bir hal almakta gecikmeyeceğini hatırlayınca, Vapassu'ya dönmeyi tercih etmişti. Şimdi büyük bir av düzenlenmesini teklif ediyordu. Adamlardan bir kısmı ona, batıdaki Umbagog gölüne, yani Reis Mopuntuk'un memleketine kadar eşlik edecekti. Açlığın ve değişim için kürk bulmak zorunluğunun dürttüğü yerlilerin, grup halinde avlanmaya çıktıkları mevsimdi. Çiftleşme dönemine giren erkek geyik, şimdi buz gibi ormanları gür çağrısıyla doldurmaya başlardı. Dişi geyik sürülerine rastlamak ihtimali de vardı. Bundan sonra, yeri sonbahardan bellenen, ininde uyuyan ayı tepelenecek, göllerin ve su yollarının buzundan kurtulan bütün kunduzlar sopa darbeleriyle öldürülecekti. Kızılderililer, bol barut ve kurşunla gelen beyaz avcıları dört gözle beklerlerdi.

Nicolas Perrot, karakolda daha çok yiyecek kalması için, adam başına az bir miktar içyağı, un, Hint buğdayı ve otlarla birlikte havanda dövülmüş kuru et götürülmesine karar verdi. Bu kadar yiyecek, yol boyunca, günde iki öğün yemek yenilmesine yeterdi. Kızılderili usulüne göre, bu maddelerin bir miktarı avuçta karıştırılarak ye-

nilecekti. Perrot, altı günlük yürüyüşe yetecek kadar yiyecek hesapladı.

Bu miktarı yetersiz gören Anjelik:

«Ya fırtına ya da buzların çözülmesi sebebiyle gecikecek olursanız?» diyecek oldu.

«Avlanırız! Dalların arasında kuşlar kıpırdamaya başladılar bile. Beyaz keklikler, kutup turnaları, hatta belki Labrador kazları bulacağımızı umarım. Yaban tavşanlarını da unutmayın... Siz bizi düşünmeyin, hanımefendi. Mösyö de Tracy'nin zamanında da böyle savaş ederdik. Kışın ortasında Mohok vâdisinin İrokua kasabalarına kadar yüzyirmi fersah yol gitmek kolay mı?. Heyhat, savaş heyecanı arasında, dönüş için yiyecek stoklarımız olmadığını düşünmeyerek, İrokua'ların ambarlarını ateşe verirdik.»

«Sonuç ne oluyordu?»

Nicolas, filozofça bir tavırla omuzlarını silkti.

«Pek çok kişi ölüyordu tabii.»

Ormancı günün birinde, barut mahfazası, omuzdan geçme fişekliği, inciler ve oklu kirpi kıllariyle işli kının içindeki yerli bıçağı, baltası, topuzu, kavlı çakmağı, piposu, çakmaktaşı ve tütün dolu keseleri, deri saçaklı üstlüğü, kırmızı yünden başlığı ve beş defa yuvarlanmış alacalı bulacalı kemeriyle silahlanarak, küçük kafilesinin başında, raketlerinin ağır adımlariyle yola çıktı.

Bu arada yiyecek torbasını masanın üstünde unuttuğundan, Anjelik'in, kafilenin arkasından koşup onlara seslenmesi gerekti.

Fakat avcılar o vakte kadar gölün öbür yakasını bulduklarından, genç kadına, önemi olmadığını işaretle bildirdiler.

Az sonra ormana, karla yüklü ağaçların yumuşak âlemine daldılar. Karlar çevrelerinde piramit, kilise mumu, hatta soluk yüzlü hayalet gibi binbir şekil almıştı.

Onlar geçip gittikten çok sonralara kadar, arkalarında, pırıl pırıl binbir zerreyle bezenmiş toz toz bir iz kalıyordu.

Karakolda, kadınlarla çocukların dışında, az sayıda erkek kalmıştı. Eldeki yiyecekler bu küçük grup için bile yetersiz olacağa benziyordu.

Babasının Florimond'la gitmesine engel oluşu ve bu defa da avcılara katılmasına izin vermesi karşısında, Cantor öfkesinden köpürmüştü. Joffrey'in, Umbagog, gölüne kadarki yürüyüşe, hastalık geçirmiş çocuğun dayanamayacağı yolundaki görüşüne Anjelik de katılıyordu. Üstelik bir kere oraya varıldıktan sonra bile, kıtlığın kırıp geçirdiği kavimlerle karşılaşmanın ya da yerlilerin, öldürücü kıştan kaçmak umuduyla güneye doğru göç etmeleri sebebiyle hiç kimseyi bulmamanın mümkün olduğunu hesaba katmak gerekirdi.

Joffrey, küçük oğlunu, karakolda, kapanları toplamak için işe yarar birine ihtiyaç olduğu sözleriyle avuttu. Oğlan her sabah düzenli olarak yola çıkıyordu. Bazan beraberinde bir yaban tavşanı getiriyor, bazan da eli boş dönüyordu. Kapanları yemlemek güçtü. Bütün enerjisine rağmen, Cantor da çabuk yoruluyordu. Karnı da o kadar aç oluyordu ki, getirdiği sıska avları tek başına yiyip bitirmesi işten değildi. Sonunda tekrar hastalanması üzerine, kapanların toplanmasından vazgeçmek zorunda kalındı.

Küçük Kunduzlar kampının Kızılderilileri defalarla mısır istemeye gelmişlerdi. Çaresiz istediklerini vermek lâzımdı. Onlar da aldıklarının karşılığında beyazlara biraz kunduz eti bırakıyorlardı. Günün birinde kaplarını, kacaklarını topladılar ve bilinmez bir yöne doğru yola çıktılar.

Karakolda kalanların, Joffrey de Peyrac dışında hepsi güçsüz ya da sakattı. İki İspanyol'dan Juan Alvarez,

yatağından hemen hiç çıkmaz olmuştu. Dilsiz İngiliz'den, daima soğuktan titreyen Enrico Enzi'den ve ava katılamayacak kadar yaşlı görünen Bay Jonas'la Kuassi-Ba'dan şüphesiz hayır yoktu. İki ihtiyar buna rağmen işten sakınmayarak, odun kırmak, buzları parçalamak ve öteberiyi onarmak gibi en güçlü çalışmaların bir kısmını üzerlerine almışlardı.

Demirci Clovis avcılarla gidebilecekken, hareket tarihine bir gün kala kurşun tuzlarından zehirlenerek yatağa düşmüştü.

Kuassi-Ba, Allahtan, demircinin dilinin şiştiğinin ve durup dururken ağzında şeker tadı duyduğunun farkına varmıştı. Overnya'lının maden üzerinde çalıştığı atelyeye giden Kuassi-Ba, üşümesi artan Clovis'in soğuğun, fakat aynı zamanda havanın da girebileceği bütün delikleri ve aralıkları tıkamış olduğunu, böylece zararlı buharların içeride birikebileceğini hiç hesaba katmadığını farketmekte gecikmedi. Dev zencinin, durumu hemen Kont de Peyrac'a haber vermesi üzerine, Clovis'e yatıştırıcı otlar içirmek suretiyle, onu iki büklüm etmeye başlayan karın ağrılarını hafifletmek yoluna gidildi. Fakat bu çeşit zehirlenmeler için tek ilâç olan süt, Vapassu'da yoktu. Yolcular zaten Amerika kıtasına ayak basalıdan beri sütün damlasını görmemişlerdi. Daha doğrusu, Gouldsboro gemisinde çocuklara ayrılan birkaç maşrapa keçi sütü hesaba katılmadığı takdirde, La Rochelle'den hareketlerinden beri sütten mahrumdular. Madenciler, sütün yokluğunda, ezilip çiğ olarak yenen tavşan barsaklarının ve bilhassa karaciğer ile kalbinin aynı işi görebileceğini biliyorlardı. Ama bunları nereden bulacaklardı? Cantor bunun üzerine kapanları ziyarete giderek iki adet beyaz yaban tavşanıyla döndü. Buna son derece sevinen Anjelik, Kanada Fransızlarının bu memleketin her yerinde mucizeler görmelerini haklı bulmaya başladığını hissetti.

Demirci, Kont de Peyrac'ın bizzat hazırladığı ve ona yedirdiği karışımı alır almaz kendini daha iyi hissetmeye başladı, çevresindekiler de tehlikeyi atlattığını anladılar. Fakat adamcağız buna rağmen, daha günlerce yatmak zorunda kalarak, onu ısıtmak için etrafına konan kızgın tuğlalara rağmen, battaniyelerin altında titremeye devam etti.

Anjelik'te de ona destek olacak kuvvet artık kalmamıştı.

«Allahtan hastalanan sizsiniz, Clovis,» dedi. «Siz kendi başınıza mücadele edecek kadar karakterlisiniz, çünkü bende artık güç kalmadı.»

Fakat Clovis, Bayan Jonas'la Elvire'in yardımlarını ağlayıp sızlayarak reddediyordu.

«Bana O'nun bakmasını istiyorum,» diyordu. «Siz O'nunla bir değilsiniz. O'nun ellerinde insanı iyi eden bir kuvvet var.»

Sonunda, Anjelik vakit vakit hastanın başucuna oturmak ve acı düşüncelere dalarak büsbütün zayıf düşmesini önlemek için onunla biraz konuşmak zorunda kaldı. Genç kadın bir gün demirciye :

«Kont de Peyrac'ın hizmetinde kazanacağınız altınları ne yapacaksınız?» diye sordu.

Clovis bu soruya öylesine şaşırtıcı bir cevap verdi ki, genç kadın bir an onun sayıkladığından korktu. Demirci :

«Yeterince altın topladığım zaman, onları Gouldsboro körfezinde iyi bildiğim bir koyda denizin dibine gömeceğim, sonra da Güney Amerika'nın kalbindeki Yeni Gırnata'ya yollanacağım,» dedi.

«Orada tuğla kadar iri zümrütlerin bulunduğu söyleniyor.

Sonra da Doğu'nun Hindine gideceğim. Orası da yakutların, safirlerin ve pırlantaların memleketiymiş. Ge-

rekirse, bu taşları, gider tapınaklardaki putların gözlerinden koparırım. İstediğim kadar kıymetli taş topladıktan sonra buralara dönüp altınımı alacağım ve Congues'un küçük Foy'una demirci ocağımda bir elbise meydana getireceğim. Ona kıymetli taşlarla süslü bir taçla terlikler de yapacağım ve bunlar şimdiye kadar ona yapılanların hepsinden daha güzel olacak...»

Demirciye şaşkın halde bakakalan Anjelik, bu Congues'lu Foy'un kim olabileceğini düşünüyordu. Clovis'in eski bir aşkı mıydı? Yoksa kaybolan bir nişanlısı mı?

Clovis ona dik dik baktı :

«Ne, yoksa Congues'lu Azize Foy'u bilmiyor musunuz, Hanımefendi? Orası dünyanın en kutsal yerlerinden biridir. Sahi, hiç mi sözünü işitmediniz?»

Anjelik sonunda kusur ettiğini ve hafızasının zayıfladığının yorgunluktan ileri geldiğini itiraf etmek zorunda kaldı. Overnya'nın dağlarındaki Congues - en - Rouergue'de müstahkem bir kilise vardı, bu kilisenin bir yerinde ise mucizeleriyle ün salan ve özellikle esirlerle tutukluların kaçmasına yardımcı olan II. yüzyılın küçük Roma'lı azizesinin bir dişi ve birkaç tel saçı som altından bir mahfazanın içinde saklanıyordu.

Clovis gururla :

«Ona üç kere zincirlerimi götürdüm,» dedi. «Gördüğünüz zincirlerin en kalınlarıydılar. Aurignac Hapishane'sinin, Mancousset kulesinin ve Riom piskoposunun zindanının zincirleri...»

Çocuklar onlara yaklaşarak :

«Demek oralardan kaçtınız, öyle mi?» diye sordular.

«Evet. Hem de imdadıma koşan Küçük Azize'nin sayesinde en mucizevî şekilde...»

Anjelik başka tarafa çağırıldığı vakit, hastanın başucundaki nöbeti küçük Honorine devir alıyor ve annesin-

den gördüğü gibi, demircinin koca kara pençesini küçük ellerinin arasında tutarak oturuyordu.

Anjelik, kızının, kış süresince, Vapassu'daki kader arkadaşlarının arasından en yanına varılmazlarını tercih ettiğine dikkat etmişti. Sözgelişi Jacques Vignot'la Clovis, sevgilileriydi. Küçük kız onlara o kadar ilgi gösteriyor ve iltifat ediyordu ki, bu kabasaba adamlar ergeç ona yenilmekte gecikmiyorlardı.

Dülger bir gün küçük kıza :

«Sanki neden o kadar hoşuna gidiyorum?» diye sormuştu.

Honorine'de cevap hazırdı :

«Çok bağırdığın ve kötü kötü kelimeler söylediğin için!...»

■

HONORİNE'İN yüzü uzuyor ve soluyor, küçük kız hasta bir görünüş alıyordu. Saçları da bir türlü uzamadığından, Anjelik, kızının, hayatının sonuna kadar kel kalacağından endişe duymaya başlamıştı. Günde belki yirmi kere küçük kızdan yana endişeli bakışlar fırlatıyordu. Bu arada Honorine'in çok zaman dudaklarını kıvırdıkça da şiş diş etlerinin meydana çıktığına dikkat etmiş ve kış hastalıklarının en korkunçlarından iskorpit'e yakalanması korkusuyla titremeye başlamıştı.

Genç kadın, hastalığa karşı tek önleyici tedbirin yaş sebze ve meyve yemek olduğunu biliyordu, ne çare ki bütün yerler hâlâ karlarla örtülüydü.

16

JOFFREY DE PEYRAC, karısındaki sonsuz bezginliğin farkındaydı. Anjelik eskisinden daha az şendi, seyrek konuşuyor, ancak şart olan şeyler uğruna mücadele ediyor, enerjisini, günlük hayatın kendi sağlığı ve sorumluluğu altındakilerin selâmeti için gerekli işlere harcıyordu.

Joffrey geceleri karısının yanına uzandığı vakit, bu güzel vücuda arzu duymanın önüne geçemiyor, fakat, o istediği takdirde, Anjelik'in, arzusuna karşı koymayacağını bildiği halde, kendini tutuyordu. Çünkü genç kadın bedenen kocasının yanında olmakla beraber zihnen ondan çok uzaklardaydı. Ve en ağır uykunun koynundayken bile tetikte olduğu seziliyordu.

Çevresinde olan biten her şeye : Islıklar öttüren fırtınaya, gitgide keskinleşen soğuğa karşı tetikteydi. Uyanır uyanmaz da kendini çeşitli tasalarla karşı karşıya buluyordu. Erzak günden güne azalıyor, Honorine sararıp soluyor, Cantor üç gündür öksürüyor, Bayan Jonas zayıflıyor ve eski neşesini kaybetmiş görünüyor, karlar içindeki ormanın pamuksu ve buzlu âleminin içinde sanki erimiş olan avcılar bir türlü dönmüyorlar, ilkbahar başlamamakta inat ediyordu.

Anjelik, savunulması gereken her şeye aşırı derecede ilgili, hayatta kalmakla ilişkisi olmayan şeylere karşı son derece umursamazdı. Joffrey, yanında yatan kadının, tabiat kanunlarına boyun eğişine hayranlık duyu-

yor, onun kişiliğinde kışın sonunu atlatmak için yedeklerini tüketen bütün tabiatın huzursuzluğunu görür gibi oluyordu. Yeniden doğuştan hemen önceki ölüm devresiydi, bu. Ağaçlar ölüyor, tüketici bir mücadelenin bitkin düşürdüğü hayvanlar ölüyor, umuta birkaç gün kala avuçları boşalan insanlar ölüyorlardı. Ormanda tomurcuklar, mumyalaşmış dalın yüzeyini delerken, yaratıklar son nefeslerini vermekteydiler...

Anjelik, Honorine'i sık sık dizlerinin üstüne oturtuyor ve ocağın yanına ilişerek alevlerin dansını seyre dalıyordu. Normal olarak o kadar hareketli olan çocuk, sığınacak bir kucak arar gibiydi. Anne kollarının ılıklığının içine büzülüyor, ona yataklık etmiş, onu beslemiş olan göğüslere sokuldukça sokuluyordu. Anjelik de vakit vakit ona mırıltı halinde bir hikâye anlatıyor ya da bir şarkı söylüyordu. Fakat uzun bir zaman sustuğu da oluyor, böylece tatlı bir sessizlik içinde saatlar geçiriyorlardı. Anjelik artık kendini suçlu hissetmiyor, kendinde kusur bulmuyordu. Durum, başka zamanlarda ona anormal gözükecek bir hareketsizliği ve bir durgunluğu gerekli kılıyordu. Gerektiği zaman, endişe duymadan, özür aramadan ya da inat etmeden kendini küçülmüş ve mutsuz olarak kabul edebilmek de bir çeşit ruh kuvvetidir. İnsanın, zayıf olabileceğini kabul etmemesi, boş bir gururdan başka şey değildir. Anjelik'in midesi buz gibi bir boşluktu, başı da fena halde zonkluyordu. Yiyeceklerin tatsızlığı çok kere gönlünü bulandırdığından, kendi payını çocuklarının arasında bölmeye istek duyuyor, fakat sonunda, önündekileri yutmaya kendini zorluyordu. Her türlü güçlüğe karşı koyma azmine rağmen, Joffrey de Peyrac'ın ruh yapısında ve gücünde olmadığını anlıyordu. Hiçbir şey Joffrey'in canlılığını ve neşesini etkilemiyordu, sakin tavrının da hiçbir yapmacık ya da zoraki yanı yoktu. Açlığa ve soğuğa karşı mücadelesi kendi

içinde geçiyor, bunu asla başkaları gibi sinir, bezginlik, güçsüzlük gibi belirtilerle ifade etmiyordu. İspanyollar da, İngilizler de bu konuda ondan pek geri kalmıyorlardı.

Anjelik, yüreğindeki endişenin, direncini kemirdiğinin farkındaydı. Ama insan, tabiatını tamamen değiştiremez ki. Cinsinin kuvvetini çok aşan bir yükü şikâyetsizce taşıyan ve erkek gibi mücadele eden genç kadın, şimdi, kadınlığını kabul edip erkeğe sırtını dayama ihtiyacındaydı. Joffrey de Peyrac'ın varlığı, onu hayatta tutan başlıca kuvvetti, denilebilir.

Joffrey, günün birinde Anjelik'e :

«Küçük kızı yatağımızda aramıza alalım da vücudu sıcaklığını korusun,» dedi.

Honorine'i küçük yatağında geceyle tek başına mücadele etmeye terketmenin, genç kadına her akşam daha büyük bir endişe duyurmaya başladığına dikkat etmişti. Isı, geceleri o kadar düşüyordu ki, güçsüz kalmış vücutlar pek büyük bir güçlükle ısınabiliyordu. Şafak sökerken, Vapassu'lular battaniyelerinin altında titreşiyordu. Fakat Honorine annesiyle babasının arasında o kadar mutlu oldu ki, yanakları yine renklenmekte gecikmedi. Pencerelerin dışında rüzgâr canavar gibi uluyor, fakat onun, annesiyle babasının arasında mutlu bir hayvancık gibi uyumasına engel olamıyordu.

Hava birdenbire pek fazla ısınmıştı. Ortalık limonluk gibi rutubetli, hatta neme doymuş bir hal almakta gecikmedi. Bitkin vücutlar ter içinde kalmıştı. Millet, vaktini, kalın elbiselerini çıkarmak, kapıları, pencereleri açmak, şöminelerdeki ateşi söndürmek, fakat akşamları güneş ufukta kaybolup dünyayı yine buz gibi karanlıkların koynuna gömerken, tekrar ateşleri alelâcele yakmakla geçirmeye başlamıştı.

Karlar gündüz vakti devamlı erimekte, ağaçlardan

koca koca kümeler halinde yere yuvarlanmaktaydı. Bembeyaz orman, iki günün içinde gri, sonra da pırıl pırıl damlacıklarla bezenmiş kara bir renk aldı. Fakat yerdeki kar tepelerinin erimesi ve toprağın altı ayak derinliğindeki soğuk örtüden kurtulması için daha çok zamana ihtiyaç olacağı şüphesizdi. Geceleri don olayı yerlere yine bir mermer sertliği veriyordu. Damın kenarındaki buzdan saçaklar da sökülüyor ve bir kırık cam gürültüsüyle yerlerde parçalanıyordu.

Sıcakların dönüşünün başlıca etkisi, tavan aralarında korunan son dondurulmuş et stoklarını bozması oldu. Sıcaklığın, arta kalan etleri kokutabileceği akla gelince, Anjelik, birkaç parça av etiyle at etinin, sonuncu jambonun ve son içyağı parçasının asılı bulunduğu tavan arasının merdivenini koşa koşa tırmanmıştı. Sonra burnuna çarpan kötü kokudan korktuğunun olduğunu anladı. İşlenmiş etler bile bozulmuşa benzerdi.

Bu yetmezmiş gibi, öldüğü ya da uyuduğu sanılan sıçan fare ve sincap gibi küçük hayvanlar, köşelerinden çıkarak yiyecekleri kemirmeye başlamışlar, henüz yenilebilir durumda olan parçaları da işe yaramaz hale getirmeye girişmişlerdi. Anjelik bunun üzerine, yardımcıları Kuassi-Ba ve Bayan Jonas'la birlikte, kokmuş etlerin arasından nispeten bozuk olmayan parçaları ayırmaya koyuldu. Geri kalanlar karakolun uzağına atıldı. Bu leşler belki çakal ve kurt gibi hayvanları çekerdi, ne çare ki bunlar, yenilebilir av hayvanları değildi, üstelik karakola yaklaşmaları insanlar için sadece bir tehlike olabilirdi. Kurtarılan etler uzun uzun kaynatıldı Kokularının burun direklerini sızlatmaması için çorba içinde yenileceklerdi.

Eti tavan arasında unuttuğu için Anjelik kendini affedemiyordu.

«Bunu düşünmeliydim,» diye habire tekrarlıyordu.

«Kalan azıcık etimizi, şaraphanede buz parçalarının arasında saklamanın ne güçlüğü vardı...»

Joffrey de Peyrac karısını avutmak için :

«Benim de düşünmem gerekirdi,» dedi ve gülümseyerek ilâve etti :

«Görüyorsun ya, yoksunluklar benim de üzerimde etkisini gösteriyor, sevgilim. Aksi halde, havanın bu ânî yumuşamasının, yiyeceklerimizi kokuşturabileceğini akıl etmez olur muydum...»

Anjelik hemen itiraz etti :

«İyi ama sen karakolda değildin ki. Kapanları kar henüz sertken toplamak için Cantor'la birlikte sabah karanlığında yola çıkmıştın. Hayır, bütün suç benim.»

Birden elini alnının üzerinde gezdirerek :

«Başım da o kadar ağrıyor ki,» diye inledi. «Acaba bu, tekrar kar mı yağacak anlamına geliyor?»

Karı koca bakışlarını altın yaldızlı göğe dikip de, koca bir karga sürüsünün, mavi berraklığın içinde daireler çevirdiğini görünce titrediler.

Sıkıntı verici kuşlar da, baş ağrısı kadar, kar yağışının habercisiydiler.

Nitekim ertesi gün, kara kuşların yeni bir sürü uçuşundan sonra kar tekrar yağmaya ve buz gibi bir esintinin eşliğinde toprağı örtmeye başladı.

■

KIŞ, ilkbaharı geriletmişti. Kar yağışını bembeyaz bir sise boğulmuş günler izledi. Birçok günler de gri renkli gök, ormanın kıyısına kadar çöküyor, soğuk bir sis, gri renkli ağaç gövdelerini tül gibi maskeliyordu. Düşen kar taneleri cam gibi sert ve yoğundu, sürekli bir rüz-

gâr tarafından sürüklenince, pencerelerin tahtalarına ve derilerine çatırdayarak çarptıkları duyuluyordu.

Karakolda şimdi topu topu iki günlük yiyecek kalmıştı. Sabahleyin herkese payı verildi, fakat iştahı olmayan Anjelik, kendi çanağını ocağın küllerinin yanına bıraktı. Onun, yemeğini yememesi Honorine'e fazladan bir yemek kazandıracaktı. Genç kadın, şöminenin önünde ayakta duruyor ve alevleri hülyalı bakışlarla seyrediyordu. Düşünceleri bağlantısız olmakla beraber, netti. Umutsuzluk, hatta endişe duyuyordu. Ölmeyeceklerdi, hayatta kalacaklardı, buna emindi!. Sadece beklemek ve yenilmemek gerekiyordu. Mutlaka birşey olacaktı. İlkbahar yaklaşıyordu. Pek yakında bir sabah tabiata hâkim olacak, hayvanlar da zümrüt renkli çalıların arasında ve kıyıları çiçeklerle bezenmiş akarsu boylarında koşuşmaya başlayacaklardı. Nehirler tekrar akacak, Kızılderililerle tacirlerin mal yüklü kırmızı kayıkları sular boyunca inip çıkmaya koyularak tıpkı damarlardaki kan gibi hayat taşıyacaklardı. Sadece beklemek lâzımdı. Genç kadın böyle kıpırdamadan durduğu zaman, soğuğu ve içindeki buz gibi boşluğu daha az hissediyordu.

Bu şekilde neyi beklediğini gerçi kendi de bilmiyordu. Ama olaylar yürüyüş halindeydi ve onlara sandıklarından da daha çok yaklaşmıştı.

Anjelik birden doğrularak kulak kabarttı :

«Dışarıda biri var!»

Meskenin dışında sadece rüzgâr ıslık çalarak helezonlar çeviriyordu. Buna rağmen Anjelik emindi.

Dışarıda biri vardı!

Mantosuna sarındı ve sendeleyerek kapıya doğru yürüdü.

Çıktığını kimse farketmedi.

Dışarıda donmuş kar, binbir sivri ucuyla genç kadının yüzünü bereledi. Vakit sabah olduğu halde, ortalık

alaca karanlıktı. Rüzgâr, kapının önündeki iki buzdan duvarı kürk görünüşündeki bir kar örtüsüyle kaplamıştı. Bunun ötesinde, sisin külrengi kütlesinden başka şey görülmüyordu. Anjelik başını kaldırıp baktı.

İnsan siluetleri yukarıdan onu incelemekteydiler. Bunlar Kızılderililerdi. Rüzgârla savrulan karlar, her ne kadar görüşü bulandırıyor idiyse de, genç kadın, onları, tepelerindeki sorguçtan tanımıştı. Üstelik İrokua'ydılar. Fakat oluşturdukları manzaranın en korkunç ve olağanüstü tarafı, bacaklarının arasındaki peştamal parçasının dışında çıplak oluşlarıydı.

7|

İROKUA'LAR ÇIPLAKTILAR. Sert rüzgârda genç kadına doğru eğilmişlerdi. Esinti, havaya dikilmiş saçlarını yana yatırıyor, peştemallarının saçaklı kenarlarını şaklatıyordu. Deliğin ağzında beliren beyaz kadına merakla bakmaktaydılar. Rüzgâr, etraflarında öfkeli bir şarkı öttürmekteydi. Ama onlar, tabiatın hışımının karşısında ürpermiyorlardı. Parlak kara gözlerindeki ifade sakindi. Derken Bayan Jonas da evden çıktı. Kadıncağız lüzumsuz sözlerle vakit harcamayarak, yeni gelenleri içeri girmeye dâvet etti.

«Çabuk olun, delikanlılar,» dedi. «Sizi bu halde görmek beni dondurmaya yetiyor! Böyle havada çırılçıplak dolaşmak ne akıl!»

Kızılderililer, kadının ne demek istediğini yüzünün mimiklerinden anladılar. Kapının önünde kazılmış yola kahkahalarla gülerek atladılar ve açık avuçlarını kaldı-

rarak iki kadını selâmladılar. Sonra tek kişilik dizi halinde karakola girdiler.

Altı kişiydiler. Başlarındaki ise, çiçek bozuğu çirkin yüzünden tanınan Oneyut'ların Başbuğu Tahutaget, iri iri açılmış gözleriyle onlara bakakalmıştı. Fakat İrokua'lar, kalın elbiselerine ve kürklerine bürünmüş zavallılara tenezzül edip tek bakış fırlatmadılar bile. Yağa bulanmış tenleri sarı bir mermer gibi parlıyordu.

Joffrey de Peyrac ona doğru yürüyünce, Tahutaget, üzerine mor ve beyaz renkli küçük porselenlerin boncuk gibi geçmiş bulunduğu deri şeritlerinden bir barış kolyesini iki eliyle ona uzattı.

«Beni Beş Uluslar'ın büyük Başbuğu Uttake gönderiyor,» dedi. «Bu gerdanlık sana mesajdır. Seni ve büyük başbuğların ruhlarına armağan ettiğin hazineleri hatırladığını söylüyor... Bu gerdanlık, ona dost kalman isteğinin sembolüdür. Uttake seni bekliyor...»

Joffrey de Peyrac şimdi İrokua dilini, bu sözleri yanındakilere çevirebilecek ve misafirlere teşekkür edebilecek kadar anlıyordu.

Çiçek bozuğu İrokua bundan sonra Anjelik'e dönerek ona da bir gerdanlık uzattı, Kızılderililerin böyle ciddi törenlerde kadına yer verip vermedikleri hususunda bilgisi olmadığından, genç kadın armağanı kabul etmekte tereddüt ediyordu, fakat Tahutaget ısrar ederek :

«Al!» dedi. «Bu gerdanlık kabilemizin kadınlarının sözüdür. Analar Konseyi Nisan ayı devresinde toplanarak şöyle dedi : «Gök Gürültüsü Adam, evrene kulak veren adam kabilesiyle birlikte mahvolmaya doğru gidiyor. O ki ırkının utancını silmek için, sandıklarındaki ve kilerlerindeki hazineleri son katresine kadar ölü başbuğlarımıza verdi... O ölürse, aramızdaki anlaşma neye yarar? Bu anlaşma uğruna kaybettiklerimiz boşuna olmaz mı? O ölürse, zihnindeki ve kalbindeki zenginlikleri de bera-

berinde götürecek, biz de soyumuzun bir dostunu kaybetmiş olacağız. Çocukları ölürse, karısı bizi lânetleyecek. Karısı ölürse, o bizi lânetleyecek, çünkü karısı Uttake'nin hayatını kurtardığı halde, Uttake onun ölmesine göz yummuş olacak. Hayır, ne o, ne karısı ne de çocukları ölmemeliler. Buna izin verilemez. Yiğit Başbuğumuz Uttake'nin hayatını kurtaran Beyaz Kadın Kava'nın hayatını kurtarmak için hepimiz, yedeğimizdeki yiyeceklerden birer avuç vereceğiz. Uttake olmasaydı, şimdi hepimiz yetimdik. Beyaz kadın olmasaydı, şimdi hepimiz yetimdik. Çocuklarımız belki biraz daha sık, «Açım,» diye bağıracaklar. Ama ne önemi var? Açlık ilkbahar gelir gelmez ortadan kalkan bir kötülüktür, ama bir dostun kaybı hiç yeri doldurulamayacak bir kayıptır. Bu gerdanlığı al beyaz kadın, bu gerdanlık, düşman ülkelerin hiyanetinin mahkûm ettiği Uttake'yi kurtarmakla, Beş Uluslar'ı kurtaran Beyaz Ana Kava'ya kabilelerimizin armağanıdır. Bak, gördün mü, bu şekiller, mecliste oturan kadınlardır, bu sensin bu da kadınlarımızın senin ve çocuklarının karınlarınızın doyması için yolladıkları avuç avuç fasulyelerdir.»

Tahutaget bu sözlerden sonra eliyle bir işaret yaptı, İrokua'lardan birinin kapıyı açmasıyla da dışarıda beklemiş olan diğer altı çıplak Kızılderili, omuzlarında ağır torbalarla içeri girdiler. Tahutaget bunlardan birinin ipini çözerek, içindeki fasulyeleri masanın üstüne akıttı. Tahtanın üzerine koca bir tepe halinde yığılan bu sebze, ilk gezginlerin, geçen yüzyıl Güney Amrika'dan getirdikleri örnekler sayesinde Eski Dünya'nın da iyi tanımaya başladığı bir yiyecekti.

Deri çuvallardan yuvarlanan fasulyeler yabana atılmayacak bir dağ teşkil etmişti.

Vapassu'lular fasulyenin hiç bu kadar güzellerini görmemişlerdi.

Çocuklar masanın yanına sokularak ellerini yığınla-

rın arasına daldırdılar ve taneleri şen kahkahalarla parmaklarının arasında kaydırdılar. Anjelik'in bakışları fasulye yığınıyla sembolik gerdanlığın arasında gidip geliyor, arada da, buzlu ıssızlıkta yüz fersah yol katederek Beş Uluslar'ın armağanını sırtlarında onlara kadar taşıyan, bu yabani yaratıkların ifadesiz yüzlerine çevriliyordu. Genç kadın söyleyecek söz bulamıyordu. Gözlerinin kenarlarında pırıldayan yaşlar, bu teşebbüsün duyulan sevinç ve ferahlıktan çok, tatlı sürprizin sonucuydu.

Joffrey de Peyrac ciddi bir tavırla:

«İrokua ulusundan Tanrı razı olsun,» dedi.

Artık yorgunluğa boyun eğmesinde gerek kalmamış gibi, sesi pek hafif ve boğuk çıkmıştı. Devam etti :

«Armağanını bıraktığın bu yere ben de kardeşlerine götürmen için armağanlar koyacağım, Tahutaget. Ama değerleri ne kadar yüksek olursa olsun, bu getirdiklerinle boy ölçüşemeyecekler! Çünkü sen, bu deri torbaların içinde bize hayatlarımızı getirdin, bu tanelerin herbiri ise, sana borçlu olduğumuz kalbimizin atışlarından biridir.»

Bayan Jonas o sırada :

«Tencereyi çengele assak mı acaba?» diye sordu.

Kulağı pek iyi duyan ve ihtimal fransızcayı da biraz anlayan korkunç Tahutaget :

«Asın tabii,» diye karşılık verdi.

Bundan sonra, çıplak İrokua'lar, burunlarına kadar elbiselerle sarılıp sarmalanmış soluk yüzlü Avrupa'lılar, erkekler, kadınlar ve çocuklar büyük siyah tencerenin etrafında toplandılar.

Anjelik tarafından tutulan tencereyi Bayan Jonas suyla doldururken, Tahutaget de içine fasulye kattı.

Joffrey de Peyrac tencereye bir ölçü ayı yağı attıktan sonra, Eloi Macollet de yemeğin çabuk pişmesi için içine biraz kül potası karıştırılmasını teklif etti. Tuzun ve küçük orman yemişlerinin yokluğunda, yemeğe bir mik-

tar kokulu yaprak katıldı ve çocuklar, dipteki kömürün üzerine odunlar ve çalı çırpı yığarken, tencere ocağın çengeline asıldı. Bundan sonra, herkes oturup beklemeye koyuldu. Ateş o kadar kızgındı ki, çorba çok geçmeden fokur fokur kaynamaya başladı. Yere rasgele atılmış ayı postlarının üzerinde oturuluyordu. Kazana doğru eğilmiş küçük çocuklar, yemeğin nefis kokusuyla daha şimdiden karınlarını doyurmaktaydılar.

Kızılderililer kendilerine ikram edilen Virginia tütününü kabul ederek, kemerlerinin altından çıkardıkları pipolarını doldurdular, fakat elma rakısını nefretle reddettiler.

Tahutaget, Joffrey de Peyrac'a:

«Beyazların, ruhlarımızı çalmak için getirdikleri bu zehiri içtiğimiz takdirde, kışın şeytanıyla başa çıkabilir miydik hiç?..» dedi.

Kont bunun üzerine :

«Kışa biz beyazlar gibi örtünmeden karşı koymanıza imkân veren kuvvet ya da Tanrı kimdir?» diye sordu.

Kızılderili ciddiyetle :

«Oranda'dır,» diye cevap verdi. «Ama o bir Tanrı değildir. Onu her yerde : Seni besleyen mısır tanesinde, etrafını çeviren ve teneffüs ettiğin havada ve uçsuz bucaksız gökte bulabilirsin.»

■

ANJELİK o sırada ziyafet sofrasını kurmak için tahta çömlek ve kâseleri toparlamasına yardım eden ihtiyar Eloi Macollet'in kulağına:

«Sahi, İrokua ülkesinden beri bu şekilde mi geldiler dersiniz?» diye soruyordu.

İhtiyar omuzlarını silkti.

«Hiç ihtimal veremem! Dayanıklılıklarının ve sinirlerinin her şeye rağmen bir sınırı vardır. Fakat yaratılıştan aktör oldukları için, bize böyle bir komedya hazırladılar. Kürk elbiselerini, battaniyelerini ve yiyeceklerini buraya pek uzak olmayan bir yere gizlemiş, özel solunum egzersizlerini yaptıktan sonra da bizi şaşırtmak için anadan doğma karşımıza çıkmışlardır. Ama bu kadarının bile marifet olduğunu itiraf edin.. Kışın iki gün ve iki gece soğuğa bu şekilde karşı koyanlarına rastlamışımdır...»

Anjelik, büyük tahta kepçeyi kestane rengindeki çorbanın içine daldırırken eski kadın papazların duyduğu mistik zevkin, ruhunu kapladığını hissediyordu. Kendisine uzatılan kâseleri teker teker doldurduğu sırada, İrokua liderinin sözleri hâlâ kulaklarında çınlamaktaydı.

«Uttake'yi kurtarmakla Beş Uluslar'ı kurtaran Beyaz Ana Kava'ya armağandır, bu.»

İrokua'lar bâtıl inanışlarla doludur, ama beyazların kabul etmekten çekindikleri birçok şeyi sözle ifade etmeye cesaret ederler...

Genç kadın, heyecanından yorgunluğunu unutmuştu. Küçük bir tencereyi bir porsiyon fasulyeyle doldurduktan sonra, şöminenin korlarının yanına bıraktı. Analar Konseyi'nin armağanı olan deniz hayvanı kabuğundan gerdanlığını da bir iskemlenin üstüne koyarak ötekilerin yanına döndü. Fakat onlarla birlikte karnını doyurmadı. Honorine'e, yemeğini yemesine yardım ettikten sonra, tıka basa yutabildiği bu yeni gıdanın uyuşturduğu küçük kızı yatırdı. Onu iyice sarıp sarmalayıp üzerini de örttükten sonra, yavrusunun nihayet rahat bir uykuya dalmasını aşkla seyretti.

Tahutaget yemeğin sonuna doğru bir torbadan bir ölçek pirinç çıkartmıştı. Âdeta maden hissini uyandıracak derecede şeffaf olan çok ince ve uzun bir pirinçti, bu.

Eloi Macollet:

«Bu pirinç Superior gölü ülkesinin bazı beldelerinde suyun içinden toplanır. Ama yetişen miktar fazla bir nüfusu beslemeye yetmez,» diye bilgiçlik tasladı.

Tahutaget düzeltti :

«Fazla bir nüfusu beslemeye yetmez, ama hayat kurtarır.»

Böyle diyerek, Eloi Macollet'nin cehaletini yüzüne vurdu. Sonra bu pirincin yiyecek değil, ilâç olduğunu açıkladı. Bu pirinçler büyük bir kabın içine serpilecek, üzerlerine su atılacak ve sıcak bir yerde tutulacaktı. Çok geçmeden taneler filizlenince, beyazların, çok zararını gördükleri hastalıktan kurtulmak için bu yeşil filizlerden yemeleri yetecekti. Kızılderili bu sözlerden sonra, iskorpit yüzü görmemiş harikulâde beyaz dişlerini kirli parmağıyla işaret etti :

Kont de Peyrac :

«Yanlış anlamadıysam, bu pirinç bizi iskorpit illetinden koruyacak,» dedi. «Evet, buna şüphe yok, pirincin filizi ne kadar küçük olursa olsun, kışın yokluklarını gideren taze bir bitkidir. Ama bu kadar az miktar yeterli midir?...»

Tabakları yerlerine yerleştirmekle meşgul olan Bayan Jonas :

«Tanrı'ya şükredelim,» dedi.

Bay Jonas dua kitabını almaya gitmişti.

18

HERKESİ doymuş ve hemen hemen uyuklar görünce, Anjelik usulca odasına döndü. Dışarıdaki rüzgâr sesi şimdi ona eskisi kadar tüyler ürpertici gelmiyordu.

Korların yanında ağır ağır pişen yemeğin kokusu odayı doldurmuştu. Genç kadın etrafını iyi görebilmek için ateşi biraz kızıştırdı. Sonra, otururak, barış gerdanlığını kucağına aldı. Sabırlı bir emek sonucunda bir araya toplanmış sedef tanelerinin üzerinde parmaklarını gezdirirken düşünüyordu. Önceleri barış gerdanlıklarının değerini anlayabilmekten âcizdi. Fakat sonra, üzerine boncuklar geçirilmiş birkaç deri şeridin el değiştirmesinin, savaşlara son verdiğine, barışların temelini attığına ve vahşiler için altından daha büyük bir değer taşıdığına hayretle tanık olmuştu. Çok sayıda porselen kolyesi olan kabile, zengin sayılıyordu. Yenilgisi halinde ise bunları galip tarafa vermek zorunda kalıyor ve yoksullaşmış bulunuyordu.

Tüten çorbanın bir miktarını bir kâsenin içine boşalttı ve ağır ağır yemeye başladı. Çömleği göğsüne yapıştırmış ve gözlerini yarı kapamış vaziyette, günün birinde gideceği Mohoklar Vâdisini ve burasının üç hükümdar Tanrısı : Mısır, kabak ve fasulyeyi düşünüyordu...

Aydınlıktır bu vadi. Işığı pembe renklidir. Uzun evli, çok sayıdaki köyleri sebebiyle havasına bir duman kokusu yerleşmiştir. Anjelik, Nicolas Perrot'dan sözünü duyduğu ve on onbeş aileyi barındırdığını bildiği bu uzun evleri, yuvarlak damlarını, kuruması için asılmış mısır başaklarından koyu altın renginde gözüken cephelerini ve duvarlarını hayalinde canlandırıyordu.

Kuzey ormanından daha seyrek ve daha az karanlık korularla çevrili yamaç eteklerindeki tarlalar sebebiyle oralara daha medenî kokunun hâkim olduğu muhakkaktı. Anjelik, oraları hiç görmemiş olmakla beraber, İrokua'ların bereketli vâdisi, sarı ve ciddi insanlarıyla alaycı kızıl Abenaki'lerin, hiçbir şey yetiştirmeyen faylar ve boğazlarla yarılmış vahşi ovaları arasında fark olması gerektiğini tahmin ediyordu.

Joffrey de Peyrac, odaya girince, karısını, tek başına oturmuş ve barış gerdanlığını dizlerinin üzerine koymuş vaziyette gözleri kapalı yemek yer gördü.

«Demek açtın, hayatım!» diye mırıldandı.

Donmuş ıssızlıkların ötesindeki vahşi ve düşman yabancılar onun değerini anlamışlar, genç kadın onların yabanî kalplerinde yer etmişti.

Anjelik birden :

«Bana verdikleri o Kava adı ne demek?» diye sordu.

Erkek :

«Üstün kadın, bütün öbür kadınların üstündeki kadın, sabit yıldız demektir.» diye mırıldandı.

19

«ANNE, ilk çiçek!...»

Cantor'un sesi serin ve berrak akşam havasının içinde neşeyle öttü. Anjelik, oğlunun çağrısını, sönmüş ateşin külerini ocağın içinden süpürdüğü odasının açık penceresinden duymuştu.

Birden aklı başına gelerek fırladı.

«Ne diyorsun?»

Cantor annesine gülümsedi.

«İlk çiçek dedim!... Bak pencerelerin altında!.»

Anjelik hemen çocukları çağırdı.

«Honorine, Thomas! Barthelemy! Çabuk gelin! Bakın, mevsimin ilk çiçeği açmış...»

Çiçek, çamurlu toprağın içinden dimdik yükselmiş lekesiz beyaz renkte bir ilkbahar safranıydı. Yarı say-

dam çiçek yapraklarının ardında, özenle korunmuş dişi organın altın sarısı rengi seziliyordu.

Anjelik ıslak toprağın üstüne dizüstü düşerek:

«Aman ne güzel şey Allahım!» diye söylendi.

Hepsi orada mıhlanmış gibi durarak mucizeyi hayran hayran seyre daldılar. Çiçek, karın hemen kıyısında bitmişti.

O günden beri daha pek çok çiçek keşfettiler. Sıvılaşmış kar kümelerini kürekle kaldırdıkları vakit, hemen çiçek açmak üzere olan açık sarı renkli çiçek sapları karşılarına çıkıyordu. Bitki ertesi güne kalmadan zengin bir yeşil renk alıyor, çiçeğinin çanağı ise yavaşça mora ya da beyaza dönüyordu.

Damın kenarında bile bir parmak kadar fundanın içinden fışkırmış birkaç menekşe, eriyen karın damlaları arasında güneşe doğru uzanıyordu.

Güneşin kızgın ışınlarının altında kar hızla erimekteydi. Ağaçların dibindeki kar daha tamamen erimeden akçaağaç gövdelerini yarıp son derece tatlı bir suyu toplamak üzere ormana gidildi.

Ormanda kar kirlenmişti. Üzerine kara bir toprak dökülmüş, çalı çırpı ve sincaplar tarafından atılan çürümüş çam kozalakları serpilmişti. Karların çözülmesi burada bir sağanak gürültüsü meydana getiriyor, sincaplar neşeyle daldan dala sıçrıyorlardı.

Birçok ağaçlarla fidanlar, tavşan ya da geyik gibi nice aç hayvanın kemirici dişleri tarafından açılmış yaralar taşıyordu. Donun patlattığı ya da karların ağırlığı altında kırılan ağaçlar da vardı. Daha başkaları, eğilmişler, tepeleri, yamaçların soğuk gölgeli çukurlarında barınarak bir türlü erimeyen buz bloklarının altında kalmıştı.

Fındık ağacı daha sonbaharda şekillenmiş tırtılsı başaklarını uzatmaya başlıyordu. Esintilere uyarak salla-

nan bu başaklardan, ağacın dibindeki karları sarıya boyayan bir pollen saçılmaktaydı.

Daha bir gün önce fildişi renkli bir iskelet manzarasındaki kayın ağacı, tıpkı saçaklardan örülü bir perde gibi mor ya da gri renkli salkım küpelerle örtülmekteydi. Avcılar da nihayet dönerek beraberlerinde iki geyiğin işlenmiş parçalarını, yassı boynuzlu koca bir Kanada geyiğinin yarısını ve yakında ziyarete geleceğini vaat eden Mopuntuk'un armağanı olan bir ayı bumbarını getirmişlerdi. Görünürde henüz fazla bir toprak olmadığı ve daha kar ihtimalleri henüz tamamen ortadan kalkmadığı için, Vapassu'lular şimdiden sebze tohumu ekmeye cesaret edemiyorlardı.

Donmuş göl, önce bulanmış bir aynaya benzemiş, sonra suyla örtülmüştü. Şimdi de yarı saydam adalara bölünmüştü.

İlkbaharın, Anjelik'i en çok hayran eden bir tarafı, canlanan suların sesiydi. Bu, kışın büyük sessizliğinin içinde kendini duyurmaya başlayan hafif bir fısıltıyla başlamış, sonra çağlayanların belirsiz hıçkırıkları kulağa gelmeye koyulmuştu. Şimdi ise bütün tabiat seslenmiş ve geceleri devamlı bir gürlemeyle boşlukları doldurmaya girişmişti. Yaz olunca tabiat artık duyulmaz olacak, yapraklar sesleri boğacaktı. Fakat karlar yeni yeni erirken, henüz çıplak ve çirkin olan tabiat berrak göğe feryadını duyuruyordu.

Anjelik, «nihayet İlkbahar!» diye düşünüyordu.

BİTTİ

Milliyet YAYINLARI'nın bu kitaplarını okudunuz mu?

ROBERT SABATIER'in

İSVEÇ KİBRİTLERİ

Paris insanını Paris gerçeklerini ve Paris aşklarını İsveç Kibritleri'ndeki soluk kesici maceralarda bulacaksınız.
İsveç Kibritleri beğeneceğiniz ve dostlarınıza da tavsiye edeceğiniz bir romandır

● Tam metin çeviri ● Nefis bir baskı ● Lüks ciltli

GECEYARISI KOVBOYU

JAMES LEO HERLIHY

Başrollerinde Dustin Hoffman ile Jon Voight'un oynadıkları bu romanın filmi «EN İYİ FİLM», «EN İYİ SENARYO» ve «EN İYİ REJİ» «OSCAR»larını kazandı.

Nefis bir baskı. Tam metin çeviri. 5 renkli ofset kuşe kapak içinde. Lüks ciltli. 300 sayfa. 15 lira

Genel dağıtım: Milliyet yayın ltd.şti. Nuruosmaniye-İstanbul

Mayıs'ta yedi gün

F. KNEBEL — C. W. BAILEY II.

Bugüne kadar okumadığınız türde bir roman

«MAYİSTA YEDİ GÜN»

Best Seller - En çok satan kitaplar'da uzun süreler liste başı olmuş bir romandır

Nefis bir baskı. Tam metin çeviri. 5 renkli ofset kuşe kapak içinde. 450 sayfa. Lüks ciltli 20 lira.

«AÇLIK» romanının
unutulmaz yazarı
son derece değişik
ve çarpıcı
bir aşk hikâyesi ile
yeniden karşınızda.

Milliyet
YAYINLARI

Evin Romanları

Özellikle
kadın
okurlar için
hazırlandı.

Evin Romanları'nda
dünyanın
en güzel
aşk romanlarını
en başarılı
çeviricilerin
türkçesinden
okuyacaksınız.

●GELECEK KİTAP:

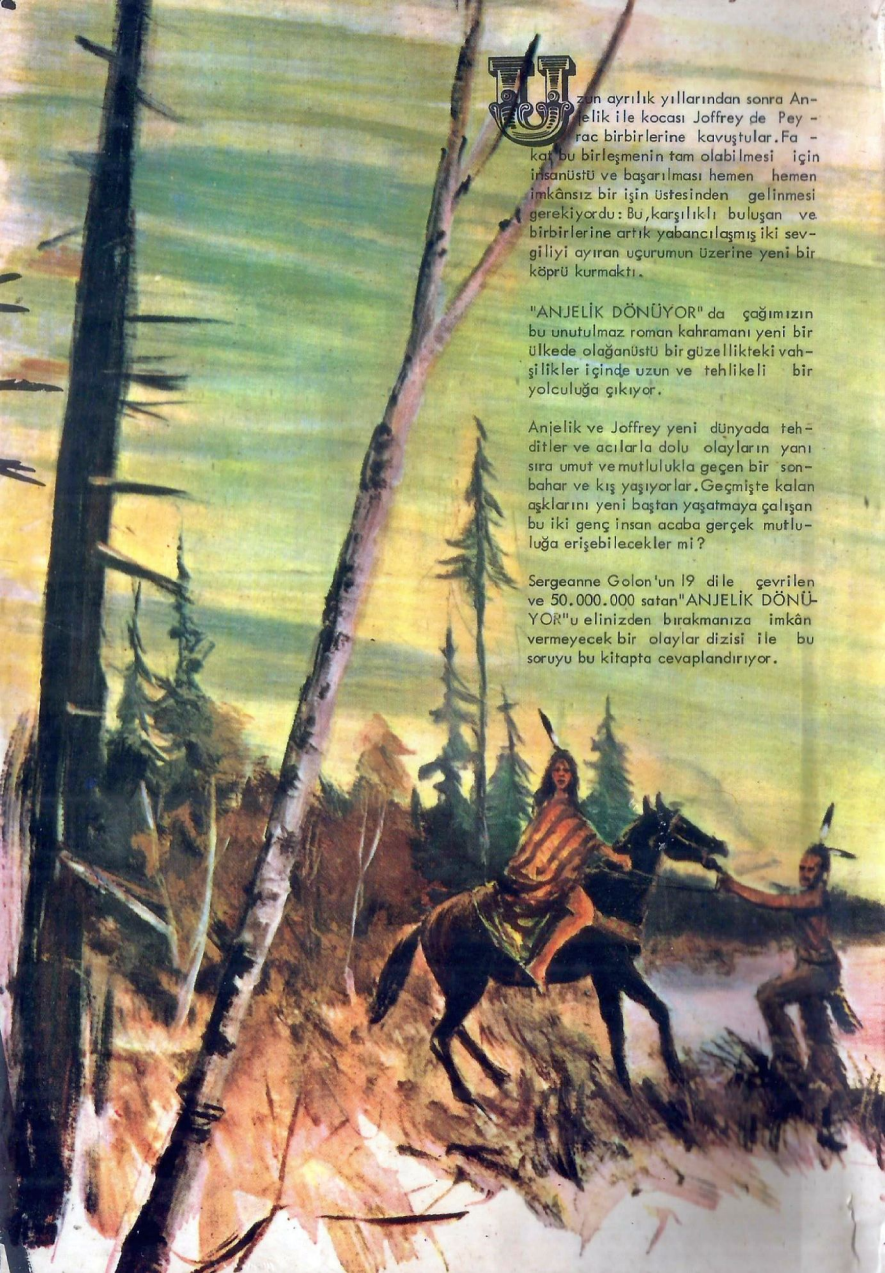
YABAN GÜLÜ Katrina

Fin edebiyatının
ünlü
kadın yazarı
SALLY SALMINEN
bu romanında
seven bir kalbin
bütün acılara
nasıl
direndiğini
üstün bir
başarıyla anlatıyor.

YABAN GÜLÜ Katrina

Sevenlerin
ve sevilenlerin
romanıdır.

25 Lira

Uzun ayrılık yıllarından sonra Anjelik ile kocası Joffrey de Peyrac birbirlerine kavuştular. Fakat bu birleşmenin tam olabilmesi için insanüstü ve başarılması hemen hemen imkânsız bir işin üstesinden gelinmesi gerekiyordu: Bu, karşılıklı buluşan ve birbirlerine artık yabancılaşmış iki sevgiliyi ayıran uçurumun üzerine yeni bir köprü kurmaktı.

"ANJELİK DÖNÜYOR" da çağımızın bu unutulmaz roman kahramanı yeni bir ülkede olağanüstü bir güzellikteki vahşilikler içinde uzun ve tehlikeli bir yolculuğa çıkıyor.

Anjelik ve Joffrey yeni dünyada tehditler ve acılarla dolu olayların yanı sıra umut ve mutlulukla geçen bir sonbahar ve kış yaşıyorlar. Geçmişte kalan aşklarını yeni baştan yaşatmaya çalışan bu iki genç insan acaba gerçek mutluluğa erişebilecekler mi?

Sergeanne Golon'un 19 dile çevrilen ve 50.000.000 satan "ANJELİK DÖNÜYOR"u elinizden bırakmanıza imkân vermeyecek bir olaylar dizisi ile bu soruyu bu kitapta cevaplandırıyor.